

శ్రీ శంకర కృప

దక్షిణామ్యాయ

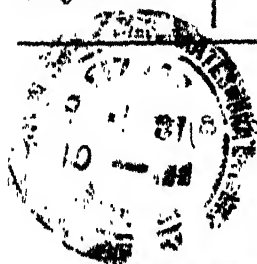
శ్రీశృంగేరి శారదా పీఠము వారి యాజమాన్యమున వెలువడు
ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక

వీరపుటి, 20

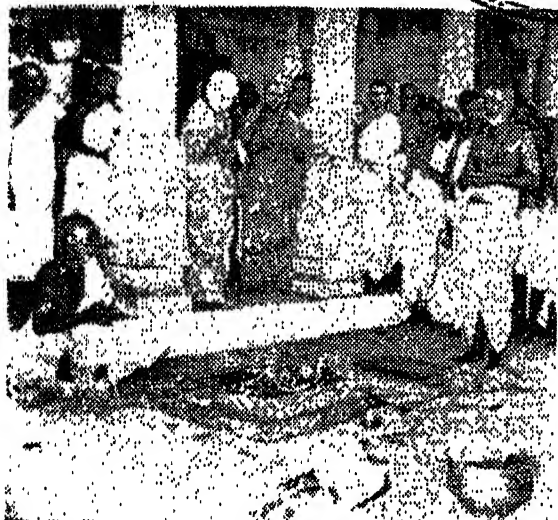
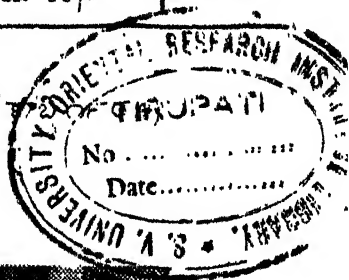
వెల రు. 1 బసవరి, 1981

సంవత్సర చందా రు. 10/-

సంచిక 5

శ్రీశృంగేరి - పుష్పము (శాఖ)

కొద్ది చైత్ర శుక్లపక్షమున శ్రీజగద్గురువులు శ్రీ సన్నిధానమువాఁ
వర్ధంత సుదర్శనముగా ఆయుష్య హోమపూర్ణాహుతీని నిలకించుట

పంచాంగ విశేషములు

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు మఠ పంచాంగము సంపాదించి

శ్రీధర మూర్తిపతి శా.వి.కావలి (1-1-81) నాటి పుష్య

వీశావతి శనివారము (31-1-1981) నాటి.

1-1-1981 గురువారము పూర్ణిమ వీశావతి నూనాక్షయి

2-1-1981 శుక్రవారము పుష్యమాస శివరాత్రు

4-1-1981 ఆదివారము నూనాక్షయి

6-1-1981 మంగళవారము నూనాక్షయి ఆమావాస్య పాపమాస్య పూర్ణిమ

13-1-1981 మంగళవారము పూర్ణిమ

14-1-1981 బుధవారము చిత్తినాక్షయి చిత్తినాక్షయి పుష్యమాస శివరాత్రు

15-1-1981 గురువారము శనివారము

16-1-1981 శుక్రవారము పుష్యమాస పుష్యమాస శివరాత్రు

17-1-1981 శనివారము మాఘమాస

20-1-1981 మంగళవారము పుష్యమాస

23-1-1981 శుక్రవారము పుష్యమాస

24-1-1981 శనివారము పుష్యమాస పుష్యమాస శివరాత్రు

31-1-1981 శనివారము పుష్యమాస వీశావతి శనివారము.

ఫిబ్రవరినెలలో మొదటి భాగమున

2-2-1981 మంగళవారము పుష్యమాస శివరాత్రు

4-2-1981 బుధవారము పుష్యమాస ఆమావాస్య గురువారము

5-2-1981 గురువారము మాఘ శుక్లపాడ్యమి మాఘమాస పూర్ణిమ

8-2-1981 ఆదివారము మాఘ చితుర, వరచితుర, వందనతుర, తిలకతుర.

9-2-1981 సోమవారము మాఘ శుక్లపంచమి శ్రీపంచమి మాదనపంచమి శ్రీపంచమి శనివారము

10-2-1981 మంగళవారము సంబ్రహ్మణ్య దశమి.

11-2-1981 బుధవారము రథసప్తమి, నూర్యబయంతి నైవస్యతమిస్వాతి, ఆశాఢ శరద్ క్రతు, నూర్యచాంద్ర క్రతు

12-2-1981 గురువారము వందన సంక్రాంతి, కృతయుగాంతము, శ్రీమద్భక్తము

13-2-1981 శుక్రవారము మహానంద నవమి

14-2-1981 శనివారము స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ వీశావతి

శ్రీ శంకర కృప

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపుటి
20

} శంకరశృంగర స్సాక్షిత్ వ్యాసో నారాయణోహరి: { సంచిక
5

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్లో॥ శరణం కరవాణ్యంబ చరణం తవ సుందరి!

శ పేత్వత్పాదు కాభ్యాం మే నాన్యః పంథా అయనాయ॥ 56
(దీనియందున్న వేదపాదము తైత్తిరీయచిత్తి ప్రశ్నములోనిది)

తా. ఓ అంబా! త్రిపురసుందరీ! నేను నీ పాదములను శరణముగా చేసికొనుచున్నాను. నీ పాదములతో ఒట్టు పెట్టుకొనుచున్నాను. నీ పాదముకన్న మోక్షము నకు వేరొక మార్గము లేనేలేదు.

విశేషములు:

శ్రీదేవి సరణములనుండి వెలువడిన రశ్మికోణములవలననే సృష్టి జరిగినదని శాస్త్రముతము. కావున సనము నరల ఆ పాదకమలములతో నై క్యము సాధించినపుడే మోక్షము. నీ పాద కమలములకన్న మోక్షమునకు వేరొక మార్గములేదని చెప్పవలసివచ్చుచున్నది. శ్రీదేవియొక్క పాదములు తోరనదానికంటె అధికము నిచ్చునవని శ్రీభగవత్పాదములు సౌందర్య లహరి యంగు చెప్పిరి.

త్వదన్యఃపాణిభ్యామభయ నరదోదైవతగణ

స్త్వమేకానైవాసి ప్రకటిత వరాభీత్యభినయా

భగూత్ప్రాయం దాతం ఫలమపి చ వాంఛాసమధికం

శరణ్యే లోకానాం తవహించరణవేననిపుణౌ॥

(లోకములకు రక్షకురాలవగు తల్లీ! నీకంటె వేరైన దేవతలు చేతులతో అభయవరి ముద్రలను ధరించుచున్నారు. ముఖ్యురాలవగు నీవు మాత్రము హస్తముల చేత వెల్లడింపబడిన వరాభయ ముద్రలను ధరించుదానవు కాదుకదా! కాని నీ పాద

సిద్ధముగా నున్నాము. ఈ మహా ఘోరమైన నష్టమును పూరించుకొనుటెట్లు? మరి కొన్ని దినములు జీవితమును తుది ఘడియలలో వైద్యులు ఖండిగించెదమన్నచో వారికి వేలకు వేలు ద్రవ్యము ఇచ్చుటకు మనసు సిద్ధముగా నున్నాము. ఇప్పుడు మనము మంచి ఆరోగ్యము, శక్తి కలిగివుండి నిరవధికముగా కాలమును వృథాచేసికొనుచున్నాము. అందుచేతనే—ఈ మానవజన్మలో జ్ఞానమును సాధించుకొననివాడు ఎంతో అపరిమిత నష్టము పొందినవాడని ఉపనిషత్తులనుచున్నవి.

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశములు

ఒక బీద దంపతులున్నారు. వారికి అందమైన బిడ్డ కలదు. పేదతనమువలన వారు దానిని సరిగా పెంచలేక పోవుచున్నారు. సుంది గుడ్డులు ఇవ్వలేక పోవుచున్నారు. సరియైన ఆహారము ఇవ్వలేకపోవుచున్నారు. అయినప్పటికి దానికి సహజమైన సౌందర్యమువలన అందరిని ఆకర్షించుచున్నది.

వారి ఇంటి కెదురుగా ధనికులైన దంపతులు కలరు. వారికి సంతానము లేదు. ఒక బిడ్డను దత్తత చేసుకొనవలెనని ఆలోచన చేశారు. ఎదురుగానున్న పేదవారి బిడ్డను తమకు దత్తత ఇవ్వమని అడిగిరి. పేదతల్లి తడవిదలాడినది. తండ్రి 'మేము పేదవారము. బిడ్డకు తగిన ఆహారము కాని దుస్తులుగాని, ఆభరణములుగాని మేమియ్యలేకున్నాము. ఇంతకు బిడ్డను మీకు ఇచ్చినచో మా ఎదురింటిలోనే వుండుచుగదా! దినము కనబడుచుండును. మేము చూచి సంతోషపడగలము' అనెను. ఆ మాటలు విని బిడ్డతల్లి దత్తత నిచ్చుటకు సమ్మతిపడెను.

బిడ్డ ధనికులింటికి దత్తత వెళ్ళెను. వారు బిడ్డ కోరదగినవన్నియు సమకూర్చిరి. బిడ్డ సంతోషముగా నున్నది. పేద తల్లిదండ్రులు తరచుగా వచ్చి బిడ్డను చూచుటకు దత్తత తల్లిదండ్రులు అడ్డుపెట్టిరి. రోజును కన్నవారు చూచుచున్నచో బిడ్డకు అనురాగము వారిపైనే వుండి దత్తత చేసికొన్నవారిపైన అనురాగము ఏర్పడదని వారి భావము.

పేదతల్లి చాలసేపు ఏడ్చి తన్ను తాను ఓదార్చుకున్నది. ఒకనాడు ధనికుల ఇంటినుండి సేవకుడు వచ్చి పేద తల్లితో వెంటనే రమ్మని చెప్పెను. ఆమె ఎందు

కన్నది. వాడు బిడ్డవద్దకు, యెవ్వరును పోవుట లేదన్నాడు. ఆమె ఏలననగా బిడ్డకు మశూచికము వచ్చినదని వాడు చెప్పెను.

“నా బిడ్డా!” అని అరచుచు వేదతల్లి బిడ్డవద్దకు పరుగెత్తెను.

తల్లిప్రేమ అంతయు ప్రేమయే. దానికి పరిమితులు లేవు. అవధులు లేవు. విశేషములు లేవు.

శ్రీ జగద్గురు భారతీ తీర్థస్వామి

చరణుల ఉపదేశము

నాగరకోయిలలో చేసిన అనుగ్రహభాషణము

మనమీ వికాల విశ్వమును చూచినప్పుడీ విశ్వము స్వయంభువా లేక దీనికొక కర్తయున్నాడాయన్న ప్రశ్న ఉదయించును. ప్రతి వస్తువునకు—ఆది వున్నదని—తయారుచేయు వాడొకడున్నాడని మనము అంగీకరింతుము. ఉత్పత్తి కలిగిన దానికి తయారుచేయువాడుండి తీరవలెననుట అనుల్లంఘనీయమైనప్పుడు, జగత్తునకు ఆది ఉన్నప్పుడు, దాని సృష్టికర్తయన్నవాడొకడుండి తీరవలెనని మనము నిశ్చయింప వలసి వచ్చును. ఈ విశ్వమునకు సృష్టికర్త యెవ్వరు కానోవును? మనవంటి జీవుడు మాత్రము కాబాలడన్నది స్పష్టము. దేనినిగాని చేయదలచుకున్నవాడు అది యెట్లు తయారుగునో తెలిసినవాడై యుండును. తయారుచేయున డెట్టిదో తెలియక తయారు చేయగలడా? లేదు. ఈ వికాల విశ్వమునదులు, పర్వతములు, సముద్రములు—యెడ్లార్లు—మైదానములు—వీటిని నిర్మించినవానికి నాటిని గురించి తెలిసి యుండక తప్పను. ఇట్టి తెలివి మనవంటి జీవునికి కలదాయని విచారించినచో—సాధ్యముకాదని వెల్లడి యగును. ఈ గోడకు ఆవల నేమియున్నదో కూడ మనకు తెలియదు కదా! విశ్వమునందున్నదంతయు మనకు తెలియునని చెప్పగలమా? అట్టి సర్వజ్ఞత్వము కల వాడే దీనిని సృష్టించి యుండవలెను. దానిని మనము ఈశ్వరుడని భగవంతుడని పిలుచుచున్నాము. ఈశ్వరుని అస్తిత్వము మన మంగీకరింపచో మరీ “సృష్టి ఎవ్వరు చేసినట్లు?” అన్న ప్రశ్నకు తృప్తికరమైన సమాధానము లేదు. తృప్తికరముగ పరిష్కరించుటకు సమాధానము ఈశ్వరుడు.

మరియొక సందర్భముగ చూచిన—ఒక పెద్ద వ్యవస్థ ఉన్నచో దానిని క్రమ బద్ధముగా నడపుటకు ఒక పాలకుడు కావలెను. ఒక సమ్యక్దర్శకుడగు పరిపాలకుడు లేనిచో నడువజాలదు. ఈ విశ్వము ఒక పెద్ద వ్యవస్థ. దీనికి చైత్రాది పన్నెండు నెలలు గల కాలము. అశ్వినాదిగ నక్షత్రములు వసంతాదిగ ఋతువులు. కొన్ని వృక్షములు వసంత ఋతువునందే కాయలు కాయును. మరికొన్ని వృక్షములు శరతున. ఈ క్రమము పాటించవలెనను దర్శకుడు—పాలకుడు—కావలెను. సూర్యుడు ప్రతి దినము ఉదయించి సాయంత్రే అస్తమించును. చంద్రుడు రాత్రినేత ఉదయించి ప్రాతఃస్నన అస్తమించును. ఇట్లు నియమపాలన చేయునది యెవరు?

వర్ష ఋతువున వర్షములు, వేసవిలో యెండలు. ఒక క్రమపాలన లేనిచో సూర్యుడు సాయంత్రేల నేల నుదయింపకూడదు? చంద్రుకాంతి పగటినేత నేల రాకూడదు? మామిడిపండ్లు వసంతకాలమున వచ్చుట యన్నదేల? వర్షాకాలముననే వర్షములేల? శరద్రాత్రియందే వెన్నెల ఏల? హేమంతముననే చలి ఏల? ఈ నియమము లేల? పాలించు ఈశ్వరుడున్నాడు కావున.

తైత్తిరీయోపనిషత్తును చూడగా ‘భీషాస్మాద్వాతః పవతో భీష్దేతిసూర్యః’ అని కన్పించుచున్నది. (ఒక పరమమునందున్న భీతిచేత సూర్యుడు సకాలమున ఉదయించుచున్నాడు—వాయువు వీచుచున్నాడు. ఇంద్రుడు తన కర్తవ్యమును నెనవేర్చుచున్నాడు) సత్యమైన యీ ఉపనిషత్పాదసారమును మనము గ్రహింపవలెను. ఉపనిషత్తులు విశ్వ రహస్యమును చెప్పు మహోత్కృష్ట గ్రంథములు. అందున్న ఏ చిన్న వాక్యసారముగాని సహస్రవర్ష పరిశోధనలవలన గ్రహించుట కతీతమైనది. అట్టి విషయములను ఉపనిషత్తులవలన మనము గ్రహింపగలుగుచున్నాము. ‘భీషాస్మాద్వాతఃపవతో’ అనుటతో ఉపనిషత్తు సూర్యాగ్నివాయు ఇంద్రాదులను శిక్షించునది—మనలను పాలించునది పరమమైన దున్నదని చెప్పుచున్నది. ఈ ఆనంతవిశ్వమున కొక క్రమపాలన కీలుడున్నాడనుచున్నది, ఇది మనకు జ్ఞానప్రసాదము. తార్కికాది బహుమార్గములవలన పరమాత్మ ఉనికి సిద్ధపడుచున్నది.

ఆయన అనుగ్రహమువలన మనము కదలిక కలిగి వున్నాము. లేనిచో ఏమి చేయలేము. మనకెంత తెలివి ఉన్నను, మనకెంత వివేకమున్నను, ఇతియల ఉపదేశ సహకార లాభమున్నను లేకపోయినను దేవాలయమున కేగినప్పుడు మనము తలలను వంచుచుము. ఏల? మన కృత్యమునకు జెనుక నున్న భాదమేమనగా “ఓయి భగవన్! నీవు నాకన్న అధికుడవు. నేను లోకమునందెంత పెద్ద అధికారిని అయినప్పటికి, నీ

మందు అల్పుడను. అందుచేత నీ ముందు ప్రణమిల్లుచున్నాను. నీవే నన్ను కాపాడ వలెను” శాస్త్రమునందు నమస్కార శబ్దార్థము వివరింపబడి ఉన్నది. తనకంటె అధికుని ముందు చేయు వినయపూర్వక కృత్యము నమస్కారము.

భగవంతుని ముందు నమస్కరించుచున్నా మనగా ఆయన మనకంటె అధికుడని. మన మెంత ఘనులమైనను భగవంతుడు మనకంటె యెంతో యెక్కువ ఘనుడని. ఇది ఇప్పటి ఆధునిక భావము కాదు. అనాదిగా నున్నది. సృష్ట్యాదినంచి ఉన్నది. మనకు తర తరాలుగా పరంపరగా వచ్చినది. మనము విజ్ఞానమును, చదువును, వివేకమును యెంత పెంచుకున్నప్పటికి భగవంతునియందు విశ్వాసమును భక్తిని పోగొట్టుకొనకూడదు. (సశేషము)

శ్రీ మచ్చంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత అపరోక్షానుభూతి

వ్యాఖ్యానము: శ్రీ తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

ఆవతారిక: (1. 9 వ శ్లోకమునకు) మానవుని సమస్తత సానమునకు తీసికొని పోవుటకుగాని - కూలద్రోయుటకుగాని-అతని మనస్సులోని ఆలోచనలే మనోవృత్తియే కారణము-అని శ్రీ భగవత్పాదులు ఆరు శ్లోకములలో వివరించుచున్నారు.

శ్లో॥ భావవృత్త్యాహి భావత్వం శూన్యవృత్త్యాహి శూన్యతా

బ్రహ్మవృత్త్యాహి పూర్ణత్వం తథా పూర్ణత్వమభ్యసేత్॥

తా. ఘటాని భావాకారవృత్తిచేతనేకదా భావమయత్వము కలుగును. శూన్యవృత్తిచేతనేకదా శూన్యత-జడత్వము కలుగును. బ్రహ్మాకారవృత్తిచేతనే పూర్ణత్వము సిద్ధించును. అందుచేత భావవృత్తిని శూన్యవృత్తిని విడచి పూర్ణత్వమునే అభ్యసింపవలెను.

విశేషములు: మనోవృత్తియే బంధమోక్షకారణమని విశదీకరింపబడినది.

శ్లో॥ యేహివృత్తిం జహత్త్యేనాం బ్రహ్మభ్యాం పావనీంపరాం

ప్రృథవతేతు జీవన్తి పశుభిశ్చసమానరాః 180.

తా. పావనము, పరమము అగు యీ బ్రహ్మాకార వృత్తిని విడచి ఎవ్వరూ జీవించి యున్నారో, అట్టివారు వ్యర్థజీవులు. పశువులతో సమానులు.

శ్లో॥ యేహివృత్తిం విజానంతి జ్ఞాత్వాపివరయంతి యే
తేవై సత్పురుషాధన్యా వంద్యాస్తే భువనత్రయే॥ 131

తా. ఈ వృత్తిని ఎవ్వరు యెఱుంగుచున్నారో, దీని నెఱింగి ఎవ్వరు వృద్ధి పొందించుచున్నారో వారే సత్పురుషులు. ధన్యులు. వారు మూడు లోకములందును నమస్కరింప తగినవారు.

శ్లో॥ యేహం వృత్తిస్సమావృద్ధా పరిపక్వాచ సాపునః
తేవై సద్బ్రహ్మతాం ప్రాప్తానేతరే బ్రహ్మవాదినః॥ 132

తా. ఎవరియందీ బ్రహ్మకారవృత్తి నమముగా వృద్ధినిపొంది పరిపక్వముగునో అ మహాసభావులు బ్రహ్మరూపులగుదురు. అనగా ముక్తులు. కాని వ్యర్థముగా మాటలు చెప్పు వారిట్టి సీతిని పొందరు.

శ్లో॥ కుశలా బ్రహ్మవార్తాయాం వృత్తిహీనా స్సురాగిణః
తేవృజ్ఞాని తయానూనాం పునరాయాంతి యాంతిచ॥ 133

తా. బ్రహ్మతత్వమిదియని ఉపన్యాసప్రవచనములు చేయుటయందు నేర్పరులై, బ్రహ్మభ్యాసవృత్తి లేనివారై విషయవాంఛలు కలవారై - యెవరున్నాగో - అట్టివారు కూడా అజ్ఞానులే. వాస్తవము. వారును మరల మరల జనన ముగియులను పొందుచుందురు.

శ్లో॥ నిమేషార్థం సత్త్విన్తి వృత్తిం బ్రహ్మమయీం వినా
యథాత్మిన్తి బ్రహ్మద్యాసన కాద్యాశ్చకాదయః॥ 134

తా. బ్రహ్మదిదేవతలము. సనక, సనందన, సనాతన సనత్కుమారులు, శుక మహర్షి మొదలగు వారివలె జ్ఞానిస్థులైనవారు అర్థనిమిషము కూడ వ్యర్థము చేయకుండా బ్రహ్మకార వృత్తితోనే యుందురు. (సకేషము)

వ్యాసములు-ఎక్కేంజి కాపీలు, రివ్యూకి గ్రంథములు

మా పత్రికకు పంపదలచిన వ్యాసములను ఎక్కేంజి కాపీలను రివ్యూకి గ్రంథములను (2 కాపీలు) యీ క్రింద చూపిన మా మద్రాసు కార్యాలయము అడ్రసునకే పంపవలెను.

శ్రీ రామలింగేశ్వరరావు,

శ్రీ శంకరకృప సంపాదకుడు,

నెం. 68 కోడంబాకం హైగోడ్డు, త్యాగరాయనగర, మద్రాసు-600 017.

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

5

శ్రీవిద్యారణ్యులు
తామప్పటికే సరస్వ
వార్యార్థ విజ్ఞాతవై
వేద భాష్యమువ్రాసి
యుండుటచో దానిని
సాదరముగా గురువు
లకు నివేదించిరి.

గురువులు శ్రీ విద్యారణ్య
తేర్థులు దానిని చూచి
సంతసించి “దీనికి
లోకమున నున్న
పండితుల ఆమోద
మును సంపాదించు”
మని ఆనతి చేసిరి.

సంస్కృతభాషను మనమేల ఆదరించి నేర్చుకొనవలెను?

(35)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావినర్సలలో మూర్ఖత్వ మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్ని టిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

శ్రీ సేట్ గోవిందదాస్

సంస్కృతశబ్ద సరిత్తు భారతీయ సాహిత్య భాషలన్నిటికి బీజనాథారిమగు పోషక ద్రవ్యము. సంస్కృతములోని ఉపమాలంకారములు, ఉత్కృష్టములు, అభివ్యంజనములు, నూత్నములు, భారతీయ భాషలన్నింటియందు కలసి మెలసి పోయినవి. ఇది భారతీయ సాంస్కృతిక వికృతక ప్రతీతి. సంస్కృత శబ్దములు భారతీయ భాషలందెంత కలసిపోయినవనగా—కొంతప్పుడు రెండు ప్రాంతీయ భారతీయ భాషలకున్న భేదమును నిరూపించుట కష్టమగుచున్నది.

దాక్షిణాత్యులగు తమిళులనుచున్నారకదా—తమ భాషయందు సంస్కృత శబ్దములు కలియలేదని. అయితే వారి మాటలు భ్రమపూర్ణమైనవి. హదరాసు విశ్వవిద్యాలయము వారిచే ప్రకటింపబడిన ప్రమాణశబ్దకోశము “తమిళ లెక్సికన్” (డిక్సనరీ) కొంచెము పరిశీలించినచో విదితమగుచున్నదేమనగా—తమిళ భాషలో 50 గాతం సంస్కృత శబ్దము లున్నవని.

కేవలము భారతీయ భాషల విషయము మాత్రమే కాదు. సింహళము, సయాం, (తాయిలాండ్) కంబోడియా మొదలగు దేశముల భాషలకు కూడ సంస్కృతము ప్రాణతుల్యముగ నున్నది. ఆ యా భాషల కవిత, ధార్మిక విచారభార, ప్రకాసన శబ్దావళి, వైజ్ఞానికపదావళి-అన్నియు సంస్కృతమయములే.

మనము ముఖ్యముగా స్పష్టముగా గ్రహింపవలసినదేమనగా—ఎప్పుడు సమస్త భారతదేశమున సంస్కృత అధ్యయనము అనివార్యమగునో—అప్పుడు మన భారతము నకే కాదు—యావచ్ఛామండలమునకు మన సాంస్కృతిక వికృత సువిదితము కాగలదు.

అధ్యక్షీయ భాషణ

అఖిల భారత హిందీ సాహిత్య

సమ్మేళన (మీరట్)

వేదాంత న్యాయములు (32)

(న్యాయములవంటి ఉదాహరణలు)

[వేదాంత శాస్త్రముతో సూక్ష్మవిషయములను బోధచేయుటకు కొన్ని ఉదాహరణలు సాధారణముగా నుపయోగించెదరు. ఈ ఉదాహరణలు నిత్యజీవితమునకు సంబంధించినవిగా నుండి..వీటిమూలమున దుర్గాభ్యాసమైన సిద్ధాంత విషయములను అవగాహన చేసికొనుటకు తోడ్పడును. ఈ ఉదాహరణలవలన..సునిశిత ప్రజ్ఞావంతముకాని సామాన్యుని మేధస్సుకూడ సిద్ధాంతమును గ్రహింపగల్గును. సామాన్యపాఠకులకొఱకు వేదాంత న్యాయముల వివరణములను క్రమముగా ప్రకటించుచున్నాము. సంపాదకుడు]

నిష్ప-పొగ

పొగ మండుచున్న నిష్పనుండి బయలుదేరును. ఒకప్పుడు దట్టమైన పొగ యేర్పడి దానికి మూలమైన నిష్పను కన్పించకుండ తెర కట్టుట జరుగును. కాని పొగ నిష్పనుంచే వచ్చును. నిజమునకు అది మండుచున్న నిష్పనకు భాగమే. పొగ నిష్పతో నున్నదే.

అదేవిధముగా మాయ బ్రహ్మము నుండి బయలుదేరినదే అయిననూ బ్రహ్మము కనపడకుండునట్లు మాయతెరను అడ్డుపెట్టును. బహువిధములైన మాయావస్తుజాలమును ప్రదర్శించును.

కాని మాయ బ్రహ్మముతో నున్నదే. భిన్నము కానేకాదు. కన్పించుచున్నది బ్రహ్మమే. శుద్ధ సచ్చిదానందము.

చందాదారులకు విన్నపము-ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు గమనింపుడు

చందాలు ఖాకీయున్నవారికి ప్రతీక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగనే (తమ అడ్రసు మార్పుకూడ పెంటనే) క్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

ఆకెళ్ల సత్యనారాయణమూర్తి

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-31-609/18, ఆనందనగర్,

తైరతాదాదు, హైదరాబాదు-500004.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత వివేకచూడామణి (శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి విరచిత వ్యాఖ్యానమేతము)

అంధీకరణము : డా॥ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు (వేదాంత శిరోమణి విద్వాన్)
ఎం. ఏ. (సంస్కృత, అంగ్ల హిందీ) పి. హైదరాబాద్.

(గతసంచిక తగువాయి)

ఈ విధముగ రజ సమోగుణములను వాటిచే తిగుస్కరించుచున్న భక్తియు తానె
సత్త్వధర్మములను చెప్పి, ఏమాత్రము వాటి సంపర్కము లేని సత్త్వగుణములను
ధర్మములను చెప్పుచున్నారు—

మా. విశుద్ధ సత్త్వస్య గుణాః ప్రసాదః స్వాత్మాభూతిః సామాన్యతాః, త్ప
త్పః ప్రహర్షః పరమాత్మనిష్ఠా, యగూ సదానందనిష్ఠా సమృద్ధిః 121

ప్ర. అ. ప్రసాదః = మనోనైర్మల్యము, స్వాత్మాభూతిః = స్వాత్మము
భవము, పరమా ప్రశాంతిః = గొప్ప శాంతియు, త్పః = తృప్తియు, ప్రహర్షః =
ఆనందము, యయా = దేనిచే, సదా = యెల్లప్పుడు, ఆనందనిష్ఠా = ఆనందమునకు,
సమృద్ధి = పొందునో, అట్టి పరమాత్మనిష్ఠయు పరమాత్మగుణముల ఏకాగ్రతయు,
ఇవి, విశుద్ధ సత్త్వస్య = విశుద్ధమున సత్త్వగుణములకు, గుణాః = గుణములు.

వ్యా. అ. విశుద్ధత్వమునగా రజ సమో గుణములతో కలుపబడినందున, కేవల
సత్త్వగుణముయొక్క గుణాః = కార్యములగు ధర్మములు, ప్రసాదః = మనస్సు నిర్మల
ముగా నుండుట, ఆవరకమగు తమస్సు, నిత్యేపకముగు రజస్సు లేకపోవుటచే అట్టి
ప్రతిబంధకము లేకుండగ స్వాత్మాభూతి, ఆత్మతత్త్వము, తమస్సుచే ఆవరింప
బడినప్పుడు, అది స్పష్టముగ భాసించక అన్నమయాదుల భాసించును. కేవలసత్త్వమే
ఉన్నప్పుడు మాత్రము స్వ స్వరూపము నిర్విఘ్నముగ అనుభవింపబడును. కావుననే
పరమా = నిరతిశయమైన, ప్రకృష్టముగు శాంతియు, ముందుగూడ “కస్తాం పరానంద
త సానభూతిమ్” ఇత్యాది శ్లోకము (528) చెప్పినన్నారు. మొదట సాధన
దశలో ప్రయత్నపూర్వకముగా సంపాదించదగిన శాంతి ఆత్మదర్శనము కలిగిన పిమ్మట
స్వభావముగా అయిపోవును, అని భావము, కావుననే నీచమగు ఈ ప్రపంచమున

సంచారము లేకపోవుటచే మనస్సునకు తృప్తి, అనగా 'నాలుకు' అనేడు బుద్ధి నిరంకుశముగ కలుగును. ప్రహర్షః=ఇతర సాధనములపై ఆధారపడనిదియు, యెల్లప్పుడును స్వయముగనే భాసించుచున్న ఆనందము లేదా—“చేయదగిన పని చేసితిని; పొందదగినది పొందితిని;” అని తనను ధన్యునిగ తలచుచు సంతసించుచుగాన ప్రకృష్టమగు హర్షము, దానిచే యెల్లప్పుడును ఆనందరసమును బాగుగ పొందునో అట్టి పరమాత్మ నిష్ఠ, స్వరూపానందమును సాక్షాత్కరించుకొనుటచే మనస్సు మరల వేచుటకు అశక్తమై, లీనమై నిర్వికల్ప సమాధిని అనుభవించునని భావము. 121.

అ. వ. ఇప్పుడు గుణత్రయమయము, 'మాయ', 'అవిద్య' మొదలగు శబ్దములచే వాచ్యము, కార్యమునుబట్టి ఊహింపదగినదియు అగు ఈ అవ్యక్తమే, స్థూల సూక్ష్మాది సకల కార్యములకు సేతువగుటవలనను, జ్ఞాన నాశ్చమగుటవలనను, 'శిర్యతే ఇతి శరీరమ్' (నశించునది గాన శరీరము) అను వ్యుత్పత్తి నగుసరించి 'కారణ శరీరము' అని చెప్పుచు "అవ్యక్తనామ్నీ" ఇత్యాది శ్లోకమునందు (110) ఉపక్రమింపబడిన మాయను "అవ్యక్తమేతత్" ఇత్యాది శ్లోకమునందు ఉపసంహరించుచున్నాడు—

నూ. అవ్యక్తమేతత్ త్రిగుణే ర్నిరుక్తం తత్కారణం నామ శరీరమాత్మానః
సుఖప్రీతీస్య విభక్త్యవస్థా ప్రలీన సర్వేంద్రియ బుద్ధివృత్తిః 122

వ. అ. ఏతత్ త్రిగుణైః=ఈ గుణత్రయముచే, నిరుక్తం=నిర్వచింపబడిన, తత్=ఆ, అవ్యక్తం=అవ్యక్తము, అత్మనః=అత్మయొక్క, కారణం నామశరీరం=కారణమును పేరుగాని శరీరము, ప్రలీన సర్వేంద్రియ బుద్ధి వృత్తిః=అణిపోయిన సకలేంద్రియ వృత్తులు, బుద్ధివృత్తియుగల, సుఖప్రీతిః=సుఖ ప్రసన్నత, ఏతస్య=ఈకారణ శరీరముయొక్క, విభక్త్యవస్థా=విభజనమగు అవస్థ.

వా. అ. అవ్యక్తం=దాని స్వరూపముచే సాక్షాత్తుగ అస్పష్టమైనది, కామ ప్రాధ-జ్ఞాన-అలస్య-అమానిత్యాది ధర్మములచే ఊహింపదగిన ఈ రజస్తమః సత్త్వగుణములచే, నిరుక్తం=త్రిగుణాత్మిక, కార్యానుమేయ, అని పూర్వము చెప్పుబడిన నిర్వచనము కలది, తత్ అవ్యక్తం=అవిద్యాని శబ్దములచే చెప్పుబడు ఆ అవ్యక్తము, అత్మకు కారణ శరీరము. ఇది శాస్త్రమునందు కారణశరీరమని ప్రసిద్ధము. 'సుఖప్రీతి' ఇత్యాది వాక్యముచే ఈ కారణ శరీరముయొక్క అసాధారణమగు అవస్థను చెప్పుచున్నాడు. ఏతస్య=కారణశరీరమైన ఈ అవ్యక్తమునకు, ప్రలీన సర్వేంద్రియ బుద్ధి=వృత్తిః=అనునది సుఖప్రీతి విశేషణము. ఏ సుఖప్రీతియందు సర్వేంద్రియ వృత్తులును,

బుద్ధివృత్తియు లీనమైపోయినవో అది దీనిచే నరేంద్రియముల వృత్తులతో కూడిన జాగ్రదవస్థయు, కేవల బుద్ధివృత్తియే గల స్వప్నావస్థయు న్యాయవర్తియగుచున్నది. విధక్త్యవస్థా=విభాజకము—అనగా ఇతర అవస్థలకంటే దీనిని వేరుచేయు అవస్థ, అజ్ఞానము అవస్థాత్రయమునందును ఉండును, ఐనను జాగ్రత్స్వప్నావస్థలు అజ్ఞానము నకును ఇంద్రియ బుద్ధివృత్తులకును గూడ సాధారణములు. సుషుప్తి మాత్రము ఒక్క అజ్ఞానముననే (అవ్యక్తమునకే) సంబంధించినదగుటచే దాని అసాధారణావస్థ యని భావము. 122.

అవ. నాల్గవపాదముయొక్క అర్థమును అనుభవముచే స్పష్టీకరించుచున్నాను.

మూ. సర్వప్రకారప్రమితి ప్రకాంతి ర్జీవాత్మనావనీతిరేవ మితిః

సుషుప్తి రత్రాస్య కిల ప్రతీతిః కించిన్న వేద్మితి జగత్ప్రసీదేః 123.

ప్ర. అ. సర్వప్రకార ప్రమితి ప్రకాంతి=సర్వవిధములగు జ్ఞానముల ప్రకాంతి గల, (సుషుప్తికి విశేషణము) బుద్ధేః=బుద్ధియొక్క, బీజాత్మనా=బీజస్వరూపమున అవనీతిరేవ=ఉండుటయే. సుషుప్తిః=సుషుప్తి, అత్ర=ఈ అవస్థయందు. అస్య=పురుషునకు, “కించిత్ న వేద్మి ఇతి=ఏమియు యెరుగను అని, జగత్ప్రసీదేః=జగత్తు లోని ప్రసిద్ధినిబట్టి, ప్రతీతిః కిల=ప్రతీతియుండును కదా?

వా. అ. ప్రత్యక్షిత్వము, అనుమితత్వము మొదలగు అనేక ప్రకారములు గల ప్రమితులు ఏ సుషుప్తియందు పూర్తిగ శాంతించుచున్నవో అది “సర్వప్రకార ప్రమితి ప్రకాంతి” అట్లైనచో మరునాడు వ్యవహారమెట్లు జరుగుచున్నది అని అతని కించుకొని ‘బీజాత్మనా’ ఇత్యాది వాక్యముచే సమాధానము చెప్పుచున్నాను. బుద్ధేః=అంతఃకరణమునకు, బీజాత్మనా=సంస్కారరూపమున, అనగా కారణ జ్ఞాన రూపమున మాత్రమే, అవనీతిః=ఉనికి, అంతియేకానీ ఆ సమయమున కేవలన కలిగిన వృత్తి స్వరూపముతో బుద్ధికి ఉనికి లేదు, అను విషయము ‘ఏవ’ కారముచే తెలియుచున్నది అదియే సుషుప్తి. ఆ సమయమున ఏవిధమగు జ్ఞానము కూడ లేకుండుటకు అనుభవ మును ప్రమాణముగ చూపుచున్నాను. అత్ర=ఈ సుషుప్తి విషయమున, అస్య=నిద్రించి మేల్కొన్న జీవునియొక్క, ‘నాకేమియు తెలియలేదు’ అను ప్రతీతి, కిల=ప్రసిద్ధమైనది. ఆ సమయమున అంతఃకరణ వృత్తికూడ ఉన్నచో అపుడు “నాకేమియు తెలియలేదు” అను ప్రతీతి ఉండుటకు వీలులేదు. జాగ్రత్స్వప్నా వస్థలలో అట్లు లేదుకదా? ఈ అనుభవమును గూర్చి వివాదము చేయువానిని గూర్చి “జగత్ప్రసీదేః” అని చెప్పుచున్నాను. ఈ విధముగ సకల ప్రసిద్ధమగు ప్రతీతి యున్నప్పుడు వివాదము చేయుట అసంగతమని ఆభిప్రాయము. 128

అ. వ. ఆత్మానాత్మ వివేచనమునకై చెప్పదలచిన ఆనాత్మ విషయము నిపుడు ఉపసంహరించుచున్నాడు:—

మా. దేహేంద్రియ ప్రాణ మానోఽహమాదయః సర్వేవికారా విషయాః సుఖాదయః. వ్యోమాది భూతాన్యఖిలం చ విశ్వమవ్యక్తిపర్యంత మిదం హ్యనాత్మా.

ప్ర. అ. దేహేంద్రియప్రాణ మానోఽహమాదయః=దేహము, ఇంద్రియములు ప్రాణములు, మనస్సు. అహంకారము మొదలగు. సర్వేవికారాః=సమస్తమైన వికారములు, విషయాః=విషయములు, సుఖాదయః=సుఖములు, వ్యోమాది భూతాని=ఆకాశము మొదలగు భూతములు, అవ్యక్తపర్యంతం=అవ్యక్తమువరకుగల, ఇదం విశ్వం=ఈ ప్రపంచము, ఆనాత్మాహి=ఆనాత్మయే కదా!

వ్యా. అ. దేహము, ఇంద్రియములు, ప్రాణములు, మనస్సు, అహంకారము అనునది ఏ బుద్ధ్యాది నికారముల ఆదియందున్నవో అట్టి సర్వేవికారాః=సమస్తమైన భౌతిక సదర్భములు. విషయాః=శబ్దస్పర్శరూప రసగంధములు, సుఖాదయః=సుఖము మొదటిది వేటితో అట్టి మనఃపరిణామరూపములైన భయంతములగు దుఃఖ మోహ సంకల్పాది వృత్తులును, వ్యోమాది భూతాని=ఆకాశము ఏ పృథివివరకునుగల ఏ భూతములకు ఆదియో అట్టి భూతములును, అధికముగ చెప్పవలె? ఈ దృశ్యముగు అవ్యక్తపర్యంతమైన సకల జగత్తును ఆనాత్మయే, దీనిచే “ఈ సావనాత్మా” అను దానికి ప్రత్యుత్తర మీయబడినది. 124. (సశేషము)

అద్వైత సిద్ధాంతము ముందు పాశ్చాత్యుల

పూర్వపక్ష ఖండన

(ఆచార్య సుందరము)

(శ్రీ) శంకర భగవత్పాద అద్వైత సిద్ధాంతము పైన పాశ్చాత్య విద్వాంసులు కొందరు దుర్బలమైన ప్రతిపక్షవాదములు చేసిరి. ఆ వాదముల ఖండన మీ వ్యాసము. —సంపాదకుడు.)

(గతసంచిక తరువాయి)

తరువాత ప్రథమాధ్యాయపు నాలుగవపాదముయొక్క రెండవభాగమును తీసికొని డా. ధీబా—నూత్రకారుని మనస్సునందు మాయాసిద్ధాంతము లేదని చెప్పుటకు ప్రయత్నించెను. ఈ భాగమును గురించి మేమింతకుముందే ఒక పర్యాయము నూచనము చేసితిమి. ఈ భాగమును డా. ధీబా తీసుకొని “నూత్రకారుని అభిప్రాయ

మట్టుయినవో — ఆ భావమును వ్యక్తముచేయుట — బ్రహ్మము మాణుష్యరూపే ప్రపంచమునకు ఉపాదానకారణమని — ప్రపంచము మిథ్యయని ఎక్కడనులేను” అని వ్రాసెను. అంతేకాక శంకరానుయాయులు తీవ్రముగా విరోధించు భావమున “సేవకామత్” అను శబ్దము చెప్పుచున్నదని అనగా ప్రపంచము బ్రహ్మమునకు వివర్తముకాదని బ్రహ్మమునంచి ప్రపంచము పరిణమించుచున్నదని కూడా డా. ధీమా వ్రాసెను.

ఒక నూత్రమునకు దుపయోగింపబడిన పదము దీనికి సామాన్యముగా ఉన్న ఆర్థప్రతీతిచేత — ఒక ప్రకరణమంతయు ఉద్ఘాటించిన — గ్రంథముంతయు స్థాపించిన సిద్ధాంతమును త్రోసివేయజాలదు. వ్యాసభగవానుని నూత్రములందు నిర్వచించబడిన ఒకేఒక సత్పదార్థము బ్రహ్మము. అందుచేత యీ నూత్రమునకు దుపయోగింపబడిన ‘పరిణామ’ అన్న పదమునకు ఒకే ఒక ఆర్థముండవలెను. సాధారణమైన మార్పు — కార్యముయొక్క సత్యత్వమును గురించిన స్పష్టికరణ లేకుండా.

అందుచేత శ్రీ శంకరభాష్యమునకు వ్యాఖ్యాతయగు గోవిందాచార్యుని యీ సందర్భమున “అత్రనూత్రే పరిణామశబ్దః కార్యమాత్రపదః తదవస్థత్వమితి నివర్తవాదస్య వత్సమాణత్వాత్” (ఈ నూత్రమునందు పరిణామ శబ్దము ఒక కార్యమును రూపు కట్టించుటన్న సామాన్యార్థముతోనే అవగాహన చేసుకొనవలెను. ఏలననగా రాబోవు నూత్రమునందు (నూత్ర ii - 1, 14 — తదవస్థత్వ మూంధిణ శబ్దాదిభ్యః) వివర్తవాదము చెప్పబడుచున్నది కాబట్టి, ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తులొని వాక్యమును “వాఛారంభణం వికాసో నామధేయం మృత్తికే త్యేక సత్యమ్ —” సూచించుచున్నది. ఛాందోగ్యవాక్యమునకు భావయేమనగా — వికారము వాక్కుపై ఆధారపడిన నామధేయము మాత్రమే. మనము మృత్తు — మట్టి — అని చెప్పబడునది సత్యము. కుండలు — కూజాలు మొ॥ గా చెప్పట కేవలము నామములు మాత్రమే)

ఇక్కడ ఉపాదాన కారణమైన బ్రహ్మ మొక్కటే సత్యము. ‘సత్యం’ అన్న శబ్దము ఉపయోగించుట — కారణసందర్భముగా — కార్యము తాను స్వతంత్రముగా — తనయంత తాను సత్యముకాదని చెప్పటకు.

వికారము (కర్మము) యోగులు చెప్పనట్టి వికల్పమువంటిది. ‘శబ్దజ్ఞానానుపాతీ వస్తుకూన్యో వికల్పః’ వికల్పమనగా — వస్తువులేకుండా కేవలము శబ్దవివరణయవలన కలుగు జ్ఞానమువంటిది. ఇది బ్రహ్మవేత్త దృష్టినిబట్టియైన నిజము. అతనికి — క్రూరి యొక్క సారభావమువలన — కారణము (బ్రహ్మము) అద్వితీయమైన సత్యము. నిజముగా దానికంటె భిన్నముగా కార్యమేదియు లేదు.

తరువాతకాలమున అవిద్య—మాయ అను పదములు, ఈశ్వర, జీవ సందర్భముగా పరిచయములై సప్పటికి—యింకను—శ్రీ శంకరులు ప్రయోగించినట్లు ‘మాయ శబ్దము అవిద్య అర్థముతో ప్రయోగింపబడుచున్నది. అందుచేత యీ సూత్రమున పరిణామ శబ్దము సామాన్యార్థమున—(ఒక కార్యమును కల్పించుట యన్న భావముతో దాని సత్యసిద్ధికి సంబంధము లేకుండ) ఉపయోగింపబడినట్లు అవగాహన చేసికొనవలెను. గోవిందానందాద్వైత సూచించెను.

తరువాత డా. ధీబా iii, 2, 11, సూత్రములను తీసికొనెను. “ఈ సూత్రముల భాష అమిత అస్పష్టముగా—అతి సంగ్రహముగా నున్నది. అందుచేత విద్యార్థుని విశ్వసించుటగలవాడో నేను నిర్ణయించుకోలేక పోవుచున్నాను” అని వ్రాసెను. ఇక్కడ నున బ్యూభ్యానమున పేక్షణీయము. అయితే “నిర్ణయించుకొనలేక పోవుచున్నాను” అని వ్రాసిన డా. ధీబా మరల బలముగా దృఢముగా ‘ఏ సూత్రములును శ్రీ శంకర సిద్ధాంతమును బలపరచుట లేదన్నదిమాత్రము నిశ్చయము’ అని వ్రాయుటెట్లు? ముందు వెనుకల నున్న పాఠములచేత వ్యతిరేకింపబడనందున శంకర సిద్ధాంతము ధర్మసద్ధుని చెప్పుటకు వెనుకాడ నక్కరలేదు. శ్రుతుల భావప్రవాహము శంకర సిద్ధాంతమునకు విరుద్ధముకాదు.

డా. ధీబా చేసిన తరువాతది—అఖరుది సూచన మాత్రము iii. 2. గురించి. దీనియందు మాయ శబ్దప్రయోగమున్నది. స్వప్నమునందలి భ్రాంతి దృశ్యములను గురించి తెలుపుచున్నది. ఇక్కడ డా. ధీబా వ్రాసినదేమనగా—“మాయను గురించి సత్యముకాని భ్రాంతియని శ్రీ శంకరుల నిర్ణయమును మనముంగీకరించినను — యీ సూత్రము బాదరాయణుడు జగత్తుభ్రాంతి కల్పితమని భావించలేదని — లేక అట్టి సిద్ధాంతమును సంఖ్యావించినప్పటికీ—‘మాయ’ శబ్దమును ఆయన వేరు అర్థముతో ప్రయోగించెను.” ఎందుచేత? డా. ధీబా సమాధానము చెప్పెను. “జాగ్రదవస్థలోనివాడు ప్రపంచమును గమనించుటలోని ‘మాయ’—స్వస్వావస్థలో దృశ్యములను చూచునప్పటికి దానికంటె—అధికస్థితి దయట నిశ్చయముగా శంకర సిద్ధాంతము” అని చక్కగా నిజము. ఆ భేదమును తెలుపుటకే శ్రీ శంకరులు ‘మాయామాత్రమ్’ అని సమాసప్రయోగ చేసిరి. జాగ్రదస్థ సుషుప్తీ అవస్థ మాయాకలితములు కాగా స్వప్నము మాయామాత్రము - నిశ్చయముగా, ప్రత్యేకముగా - నిశ్చంకగా - మాయాత్వమే.

మాయను గురించి బాదరాయణుని అభిప్రాయమిట్లుండునని డా. ధీబాచేసిన

భావనలు రెండును సరికాదు. అందుచేత జగత్తు మిథ్యయని బాదరాయణుడు సిద్ధాంతీకరించిననుట — మాయశబ్దమును ఆయనకూడ శంకరులు ఉపయోగించిన అర్థము లోనే ఉపయోగించిననుట సరియైనది. ఈ సూత్రము — స్వప్నమును మాయ యనుటకు బదులుగా ‘మాయామాత్రము’ అనుట కున్న హేతువును పరిశీలించినచో యీ నిశ్చయము మరింత దృఢపడును. కారణము — కార్యేన్నియనా నభివ్యక్త స్వరూప త్వాత్ — (సత్యలక్షణము లన్నిటిని అభివ్యక్తము చేయకపోవుట వలన.) ఒక కాలమున — ఒక ప్రదేశమున సంభవించినట్లు — తరువాత నవి అసత్యములని నిరూపించుటకు పిలుకానట్లు — లక్షణములు స్వప్నమునకు లేవుకదా? ఇది జాగ్రదవస్థకున్నవి. అయితే స్వప్నములందు ఏ కొంచెమైన సత్యస్పృశలేదా? దానికి సమాధానము తరువాత సూత్రమునందున్నది. జాగ్రదవస్థలోని సంఘటనలకువలె స్వప్నములకుకూడ కొంత సత్యత్వమున్నది. అవి భవిష్యత్సూచకములు.

సూత్రకారు డీ విషయమును తెలుపుచున్నాడు — శ్రుతి అట్లు చెప్పినదని — స్వప్నకాస్త్రజ్ఞులట్లు ధృవీకరించుచున్నారని, అట్లు ఈ సూత్రములు స్వప్నస్థితిని గురించి — మాయావాదమును — శ్రీ శంకరులు ప్రవచించినట్లే — సూత్రకారుడు సంభావించినని ఋజువుచేయుచున్నది. డా. ధీబా చెప్పినట్లు — ఈ అధికరణము నందు మాత్రమే సూత్రకారుడు మాయాశబ్దము నుపయోగించినన్నది విస్మరింపరాదు. జగత్తుయొక్క వ్యావహారిక సత్యమును — (పారమార్థిక సత్యముకాదు) గురించి సూత్రకారునికి భాష్యకారునికి యేకాభిప్రాయ మున్నదని నిరూపణము జరిగినందు వలన — డా. ధీబా వాదమును దీర్ఘముగా పరిశీలించినందువలన నష్టములేదు.

ఇక డా. ధీబా విమర్శలోని తుది విషయము — జీవబ్రహ్మ సంబంధమును గురించి తీసికొందుము. సూత్రములు జీవునికి బ్రహ్మమునకు అభేదమని, అవిద్యా హేతువుచే అధ్యారోపము జరిగి భిన్నముగా తోచుచున్నదన్న సిద్ధాంతము సూత్రములు చెప్పుచున్నవా? లేదా? డా. ధీబా — “ఈ ప్రశ్న మాయావాదమునకు మరియొక రూపమే —” అని సబబుగా వచించెను. మాయావాదమునకు విరుద్ధముగా చేయబడిన ప్రతివాదములు ఖండింపబడి — ఆ ప్రతివాదముల కేమాత్రము ఆధారమే లేదని నిరూపింపబడుటచేత — యిక జీవునికి బ్రహ్మమునకు భేదములేదన్న సిద్ధాంతము కూడ ఋజువు చేయబడినదని మనము భావించవచ్చును. అయితే డా. ధీబా — ఈ విషయమును గురించి ప్రత్యేక పరిశీలన కావలసియున్నదనెను. కాబట్టి ఆయన చేసిన వాదమును మనము పరిశీలింతుము.

(సశేషము)

నిత్య కర్మ లు (23)

(ప్రాతఃకాలమున నిద్రలేచిన తరువాత ప్రతినిత్యమును ప్రతి మానవుడును కొన్ని నిత్య కర్మలను చేయవలసి యున్నది. ఆ నిత్యకర్మ లేవి? ఏట్లు చేయవలెను? ఈ ప్రశ్నలు సామాన్యులకు కలుగుచున్నవి. ఆ యీ ప్రశ్నలకు సమాధానముగా యీ వ్యాస వరంవర ప్రకటించుచున్నాము. —సంపాదకుడు.)

స్నానమునెట్లు చేయవలెను? (2)

(గత సంచిక తరువాయి)

నదికిపోయి గంగను ధ్యానించి గుడ్డులోతు నీట నిలచి, సిగను రెండుగా విడదీసి, చెవులు ముక్కులు మూసికొని, ముమ్మారు స్నానము చేయవలెను. ముమ్మారు ముణిగిన తరువాత ఆచనునను చేసి సిగను ముడివైచుకొని శరీర నులిన శోధనము చేసికొని. మరల ఆచనునను చేసి, ప్రాణాయామము చేసి, అప్పుడు సంకల్పము చేసి మరల ముమ్మారు స్నానము చేయవలయును.

ప్రమాణవచనములు

శ్లో॥ తతోనదీం సమాగత్య గంగాధ్యాన పురస్కరం

నాభిమాత్రే జలేనీత్వాత్రివారం స్నానమాచరేత్ ॥ విశ్వామిత్ర

శ్లో॥ నాభిమాత్రే జలేనీత్వాకృత్వాకేశాన్ ద్విధా ద్విజః

నిరుదకర్ణనాసస్తు త్రివారం మజ్జనంచరేత్ ॥ విష్ణుం

శ్లో॥ త్రిరాట్నైశ్చ సమాచమ్య శిఖాంబు ధ్వాసమాచమేత్

ప్రాణానాయమ్య సంకల్ప్య త్రివారం మజ్జయేత్సునః॥ అశ్వలాయనః

స్నానమునందు పంచ అంగములున్నవి. సంకల్ప, నూక్తపతన, మార్జన, అఘువార్షణ, దేవానితర్పణము

(సంకల్ప నూక్త పతనం మార్జనం చాఘు మర్షణం

దేవాది తర్పణం చైవస్నానం పంచాంగము త్తమం)

సంకల్పము చేసిన తరువాత (శుభేశోధన ముహూర్తరే....ప్రీత్యర్థం ప్రాత స్నానము హంకరిష్యే) 'హిరణ్య శృంగం' అను నూక్తమును పఠించి (యీ నూక్త మంత్రమును పెద్దలవలన గ్రహింపవలెను) ఆపోహిష్ఠానుయోహిరణ్యవర్ణా అను మంత్రములచే మార్జనము చేసికొనవలెను.

తరువాత పవనాననూక్తమును పఠించి పిమ్మట మరల స్నానమును చేయవలెను.

(మంత్రములు పెద్దలనుండి గ్రహింపవలెను)

(సశేషము).

శ్రీ విద్యారణ్యుల గురించిన జనశ్రుతి గాథలు (5)

విజయనగర నిర్మాణము

విజయనగర నిర్మాణము ప్రారంభమునకు యంత్రనిర్మాణము ముహూర్త నిర్ణయము చేయుటలో తనకు సహాయకారిగా నుండుటకు విద్యారణ్యులు కాశీపండితు నొకనిని రప్పించిరి. ఆ ముహూర్త నిర్ణయము నక్షత్రగమనముచుట్టి చేయుటకై ఆ పండితుడు సమీపముననున్న కొండపై వెళ్ళెను. నిర్ణయింపబడిన ముహూర్తము నకు కొండపై నుండి పండితుడూ శంఖము నూడుటకు, ఆ ధ్వనిని విన్నంతనే విద్యారణ్యులు కరగించి పెట్టుకొనిన లోహమును యంత్రపుటచ్చున పోయుటకు నిర్ణయమైనది.

అనుకున్న సమయము సమీపించినది. విద్యారణ్యులకు శంఖారావము విని పించినది. ఆయన లోహమును యంత్రపు టచ్చులో పోసెను. మరల నొక శంఖధ్వని వినిపించినది. కాశీపండితుడు కొండపై నుండి దిగి వచ్చెను. రెండవ పర్యాయము వినిపించిన శంఖారావమే కాశీపండితుడు చేసినదని, మొదటిది ఆ ప్రాంతమున సంచరించు జంగమ భిక్షునిదని తెలిసినది. విద్యారణ్యులు కాశీపండితుడు అనుకున్న ముహూర్తముకంటే ముందుగా యంత్రము నిర్మింపబడినదని విచారించిరి. చింతలన ప్రయోజనము లేదని గ్రహించి చల్లారిన యంత్రమును చూడగా అది రెండుంబాటిక బీటలు కలిగియుండెను.

ఆ నగరము రెండువందల యిరువదియైదు సంవత్సరములకంటే మించిన కాలముండదని వారు గ్రహించిరి. (అది అట్లే 1886 నుండి 1565 వరకు నున్నది.

అవతారములు - వైభవము

శ్రీరామ, శ్రీకృష్ణ అవతారములు—శ్రీమన్నారాయణుని లీలావతారములే. ఈ రెండు అవతారములను కలుపుటకందరో భక్తులు ప్రయత్నించి సంతోషించెదరు.

బాలకృష్ణుడు ఊయెలయందు శయనించియుండగా యశోదాదేవి జోల పాటగా రామగాథ చెప్పినదట. ఆ పాటలో సీతాదేవిని రావణుడపహరించెనన్న మాట రాగా బాలకృష్ణుడు ఉగ్రుడై లేచి “లక్ష్మణా! నా భనుస్సు—నా భనుస్సు—

ఎక్కడున్నదని” — అనెనట. “రామనామబహువ....గిరఃపాంతువః) అని శ్రీలూ శుకుడు శ్రీకృష్ణ కర్ణామృతము (ii-71) న చక్కని శ్లోకములోన చమత్కరించెను.

మరికొందఱు రామగాఢము శ్రీకృష్ణ గాఢము కలిపి ద్వ్యర్థి కావ్యములను రచించిరి. ప్రతి శ్లోకము గందర్థము నిచ్చునట్లు రచించిరి. ఇట్టి ద్వ్యర్థి రచనలకు శ్లేషాలంకారము లేక అన్వయోదము — లేక అనులోమ పాదము సహాయపడును. ఇట్లే మూడర్థములనిచ్చు — త్రిసంధాన కావ్యములున్నవి.

ఉదాహరణకు రాఘవ గూడవీయమున నొక శ్లోకము. “యః పూతనామరణ లబ్ధిరీతి — ఆ పాదముగా శ్రీ కృష్ణుని పూతనా సంహారకార్యమువలన లభించిన కీర్తియని అర్థము స్ఫురించుచున్నది. అయితే “యస్-పూత-నామరణలబ్ధి రీతి” అని చెప్పినచో “నామగూర్తరణముచేత పూతము చేయునట్టి-గొప్ప రణవీరుడని కీర్తి లాభము పొందెనట్టి శ్రీరాముడని అర్థము వచ్చును.

శ్రీమద్భాగవతమున పూతనరాక్షసి సుందరస్త్రిగా శ్రీకృష్ణునికడకు వచ్చుట యున్నది. “పూస్త్రీయః” అని శబ్ద ప్రయోగము బాలకృష్ణుడు ఆమె సహజత్వమును గుర్తించెను. తన కన్నులు మూసికొనెను (నిమిలితేశ్వరః) భగవంతును కన్నులేల మూసికొనెనో తన నిజస్వరూపమా రాక్షసికి తెలియకుండ నుండుటకు. ఆయన పుంజీకాశ్మదాసు! కన్నలు తెరిచిన ఆమె గుర్తించు ప్రమాదమున్నది. అంతేకాదు. ఆ కంఠిదూఢు దుఃఖస్ఫుటమైనది. అందువలన ఆమెను సంహరించుటకు వీలుండక పోవచ్చును. ఆమె చురుబొల విడుముతో — ఆమె ప్రాణముల నే త్రావినాడు భగవంతుని. ఆయన అంగస్పర్శవలన ఆమెకు ముక్తి లభించివది. ఆమె మృతశరీరము తగు బట్టగా సువాసనల గుబాళించినది.

ఈ గాఢము విన్నవారికి భగవంతుని యంగు భక్తి లభించును. (గోవింజేలభ తే రతిం,

సరియొక కవి పూతన తల్లిగారు యశో దారూపమున వచ్చినదట! అనెను (కుహనా జనన్యాః) పూతనకు జన్మరాహిత్యము లభించినట్లే యీ గాఢ విన్నవారు మరల చనుబొలు త్రావు శిశువులు కాబోవరట! ఇందొక చిత్రమున్నది. అసలు యశోదయే నిజమైన తల్లిగాదు. పూతనా రాక్షసి ఆమె రూపము ధరించినది. మోసములో మోసము. ఈ చమత్కారము అండాకు రచించిన తిరుప్పావై — 25 వ పాశురమున చక్కగా నున్నది.

రామనామము సంసారతరణోపాయమైన తారక మంత్రముని జగత్పొసిద్ధి.

(శ్రీరామ రామరామేతి....) ఆయన రఘువీరుడని రణపుంగవుడని, ఛిత్తుల ప్రశంస (జయజయ మహావీర!—తులసీ గోస్వామి).

వాల్మీకి మాటలలో “తం దృష్ట్యై శత్రుహంతారం నుహన్షి నాం సుఖా వహమ్....” ఇది రామావతార తత్త్వమును ప్రస్ఫుటము చేయుచున్న పలుకు.

శ్రీరాముడు శ్రీకృష్ణుడు—ఒకే ఒక తేజస్సుయొక్క అవతారములు. “పరమహోయమ భాస్కరః” (నయంతీ సంభవం ధామ)

శ్రీకృష్ణుని బాలక్రీడల మాధుర్యమును, బాల్యచేష్టల మాధుర్యమును పోతనా మాత్యుడు ఆంధ్ర మహాభాగవతమున చక్కగా వర్ణించెను. అయితే అంగున్న తాత్త్విక గూఢార్థమును విస్మరింపరాదు.

రూపము - ప్రాముఖ్యత

పరమశివుడు గజ చర్మాంబధరుడట. వ్యాఘ్ర చర్మాంబధరుడట. వసనము చర్మమని - చేతులందు త్రికూలమును, అగ్నిని, మృగమును ఘృత్కాను ధరించెనట. ఆయన సర్పహారములు కలవాడట. సృశానవాసియట. జడలు ధరించెనట. ఆ జటాటపి నటన గంగాతుంగ భంగము కలవాడట. చంద్రచూడుడట. ఈ అలంకారములతో నున్న రూపమును సంభావించుటలోగల గూఢార్థ మేమి?

ఆయన మన బాధలను, అవలక్షణములను తాను తీసికొని మనలను కాపాడును. అందుచేత మనమాయన అనుగ్రహమును కృపను సంపాదించవలెను.

అహంకారము గర్వము మనకు ముఖ్య శత్రువులు. అవి మత్తగజములు. క్రూర వ్యాఘ్రములు. మనము పరమశివుని శరణుజొచ్చినచో ఆయన వాటిని సంహరించును. మనకున్న ముఖ్య బలహీనత చంచలమైన మనస్సు. అది మృగము (లేడి) వలె నీరత్నము లేనిది. పరుగిడునది. భయకంపితమైనది. భగవంతుడు మృగధరుడై మన మనస్సులను నిర్భయముగా ఆయనకు వదలివేయమని చెప్పుచున్నాడు. అప్పుడు మన మనస్సులు పరిశుద్ధములగును. భయరహితములగును.

మనము నిత్యము త్రిగుణసంకలిత సంసారమగ్నులము. భవగంతుని ఆశ్రయించినచో ఆయన త్రికూలము త్రిగుణాతీతులను చేయును. ఆ త్రికూలము ‘నిర్వైగుణ్యో భవ’ అని పలుకుచున్నది. భగవంతుడు సర్వమాయానాథుడు.

శబ్దము సృష్టికి ప్రథమము—పంచభూతాదికము. పరమశివుని ఘృత్కానాదము వ్యాకరణనూత్రజనకము. అనగా శబ్దజనకము. శాదమయము. మనకు వైరాగ్యలాభము

కలుగుటకై మనము ఘోరకాదినాదముతో పరమశివకీర్తనము చేయవలెను. వైరాగ్యము లభించి పంచజ్ఞానేంద్రియ విషయలంపటత్వము తొలగును.

ఆవిద్య—అజ్ఞానము మనకు ప్రథమవారసత్వము. దానిని తనకు సమర్పణ చేసి నచో తన చేతిలోని అగ్నిలో దహించి జ్ఞానాన్ని నితనుని పరమశివుడు మనకు తెలుపుచున్నాడు.

మానవునికి దారిద్ర్యమునకన్న బాధాకరమైనది మరొకటి లేదు. శృశానవాసి యైన పరమేశ్వరుడు గాఢద్రవ్యమును తనకు సమర్పించి విశ్వర్యమును గైకొనుమును చున్నాడు.

మన బాధలు కోరికలు ఆ కపాలి భిక్షాపాత్రయందుంచినచో మనము సర్వ విధముల పరిపూర్ణులగుచుండుము - మనలను నిరంతరము తాపత్రయము. అధికభౌతిక, ఆధ్యాత్మిక ఆధిష్టానిక మండించుచున్నవికదా! శీతలమైన ఆయన సన్నిధినిచేరి యీ తాపమును పోగొట్టుకొనవచ్చునుకదా! ఆయన శీతాంశుభూషణుడు. శీతలజలసరితు- హిమనగజాత—ఆయన గంగానదిని ధరించినవాడు. శీతల వాయుభుక్తులైన సర్పములను దండలుగా వేసికొన్నవాడు. అన్నిటికి మించి ఆయన శరీరార్థ భాగమున హిమగిరితనయ కలదు.

శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు చమత్కరించినారు. “ఇన్ని విధముల శీతలబాధ ననుభవించుచున్న పరమేశ్వరుడు దహించుచున్న మంటలుకల తన హృదయకుహర మునకు వచ్చి వెచ్చచేసికొవచ్చును” అని.

అప్పయ్య దీక్షితులీ భావమునే మరొకవిధముగా చెప్పెను. ఓయి ‘సువర్ణగిరి యైన మేరుపర్వతధారి! నీ తలపై గంగాప్రవాహమున్నది. శీతాంశుకరిణుడున్నాడు. చేతులందు పాదములపైన చల్లని రక్తములు గల పాములున్నవి. నీ వామభాగమున హిమగిరి కూతురున్నది. నీవు కరుణాజలస్విన్నుడవు. నీ శరీరమంతయు చల్లని గంధము పూయబడియున్నది. ఇంత చాలదా? నీవింకను అభిషేకజలమును మరల మరల కొరుడువే! నీవు నివసించుచున్న నా హృదయమునందున్న అగ్నిమూలమునా? నీవు నన్ను వదలిపెట్టి వెళ్ళిపోవచ్చువాడేమి? (హాళిగంగా....నిత్యావాసే మదీయే)....

శ్రీ జగద్గురువులు పరమశివావతారులు. భక్తులు ఆయన కన్నియు సమర్పించి అంతర్యుఖులై తరించవలెను. ఆయన వాంఛారహితుడు, వైరాగ్యమూర్తి.

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము: బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి

గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱకుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.

ద్వాదశ సర్గము

(గతసంచిక తరువాయి)

ప్రసన్నులై రాజభవనమునకు బయలుదేరుచున్న జగద్గురువులకు పండితులు, శిష్యులు, రాజకీయులు, సైనికులు, రకరకముల ప్రజలు కానుక బహుమతులు సాష్టాంగము లానర్చిరి. (44) అప్పుడు దేవేంద్రునివలె విరాజిల్లుచున్న సునిశ్చలమున నున్న జన విలోక్త్యులగుచు బహువిధ ప్రశంసల నందుచు వంశపురీ గౌరవార్థమును ప్రవేశించిరి. (45) అట్లు వారేగుచుండిన రాజ మార్గముప హృష్టులైన ఘోరప్రజలు సోఘోపరిభాగములనుండి కురిసిన పూలు పేలాలు క్రిందనున్న జనుల తలలపైబడి ఆనందము నేడండిపోయినవి. జనము కదలుచున్నను అవి తలలనుండి జారి నేల నుడువక పోయినవనగా అప్పటి సమృద్ధి మెంతటిదో ఊహింపవచ్చును. (46) జనానందములగు యోగేంద్ర చంద్రుల మహోదయము వలన వంశపురి యన్న సముద్ర ముహూర్తిగా నట్లయినది. జగద్గురు దర్శనమున ధన్యత నంద నెంచి వచ్చిన అనంతభక్తి ప్రజానీకముచే నిజముగనే వృద్ధి పొందినది. (47) అప్పుడు గురువులు బహుగృహాశ్రేణి మాలామధ్య మణివలె ప్రకాశించుచున్న నీలకంఠేశ్వరాలయములోనికి పోయి స్వామిని సేవించుకొని ప్రసన్నాంతరంగులయిరి. (48) ప్రదక్షిణ మాచరించి పునః ప్రణామ మొనర్చి స్వామి యెదుట నిలబడి మానసికముగనే సమర్పించి, మాని సమ్రాట్టు లాలయము నుండి వెలువడి శ్రీ మతమునకు తిరిగి వచ్చిరి. వారి వెంట శిష్యులు రాజపురుషులు సర్వులు ననుగమించించిరి. (49) అట్లు మతమును చేరన శ్రీగురువుల పాద పద్మములను ప్రక్షాళించి భక్తితో పూజించి నీరాజన మర్పించి కృష్ణభగవానుని కొలిచిన ధర్మపుత్రునివలె గురుపాద తీర్థమును గైకొని ప్రభువు కృతార్థుడయ్యెను. (50) చుట్టునున్న సర్వులతో యథార్థముగ ముచ్చటించి అందరి నిండ్ల కేగుట కనుమతించిన పిమ్మట యతీత్యరు లాహ్నికములను నిర్వర్తించి దేవార్చనాదికము ముగించి సంతృప్తులై మతమునందే యుండిరి. (51) గురువులకు ఆహ్నికము నిర్వర్తించుకొని మతమునందే తుష్టులై యున్నారను ప్రశస్త వార్తను విని

చెన్నమాంబా తనూజుడగు నా ప్రభువు అప్పుడే తన వద్దకు వచ్చిన మూకాంబా ప్రసాదమును వారి కొఱకై పంపించెను. (52) సర్వాభీష్టసిద్ధి నూచకమగు ఆ తల్లి ప్రసాదమును పరమ భక్తితో స్వీకరించి శిరసావహించి భుజంగ ప్రయాతవృత్తములతో గూర్చిన దివ్యస్తోత్రముతో మహాదేవతయు మహాదేవకాంతయు నగు నా జగజ్జనని నిట్లు సుతించిరి. (53)

జయశ్రీ జటాలే! జగచ్చిత్రలీలే!
సదారమ్యభేలే! సదానమ్యశీలే!
ఆయే! లేఖపాలే! వికావేద్యఫాలే!

మదాలంబ లోకాంబ మూకాంబ పాహీ!

సర్వలోక జయముతోడి జడలుగల తల్లీ! జగమనెడి చిత్రలీలకు హేతువైన మాతా! మిక్కిలి రమ్యమైన క్రీడలుగలదానా! ఎల్లప్పుడు నమస్కరింపదగిన శిలముగలదానా! సర్వదేవతలను పాలించుదానా! వికాలమైన పూజనీయ ఫాలము కలదానా! నాకు ఆధారమైన జననీ, సర్వజగజ్జననీ! ఓ మూకాంబా! నన్ను రక్షింపుము.

సతాం హృద్విహారే! కృతారి ప్రహారే!

తనా పూర్ణ హారే! మనోహరహారే!

మురారే రుదారే పురారే రమారే

కరాలంబనం దేవి మూకాంబ దేహీ!

సమృద్ధియు హృదయములలో విహరించుదానా! శత్రువులను కొట్టివేసిన తల్లీ! శరీరమున నిండుగా హారములను ధరించినదానా! మనఃకృత పాపములను గూడ హరించుదానా! మురారి యందౌదార్యము కలదానా! పురారి కడములేనిదానా! ఓ మూకాంబాదేహీ! నాకు చేయూత నిమ్ము. (55)

సతావశ్యధీనే! శ్రీతానా మదీనే!

స్తుతి ప్రేమదానే! మతిప్రేమభానే!

రమానేకమానేభిమానే సమానే!

మమానేకమిష్టం ప్రదద్యా భవాని!

నిన్ను కొలుచువారి కధీనవై యుండుదానా! అశ్రులయెడ బౌదార్యము చూపుదానా! స్తోత్రమాత్రమునకు ప్రేమనొలుకు తల్లీ! అత్యంత ప్రేమగల మనస్సునకు తోచుదానా! లక్ష్మ్యద్భవనేక దేవతలకు మాన్యురాలా! అభిమానమున సమానలు లేనిదానా! నా ఉద్దముల నన్నింటిని నొసంగుము భవానీ! (56)

త్రిలోకేశవాయే! శ్రుతధ్వస్తమాయే!
మనస్వర్చనీయే! మనూపాసనీయే!
విధేయేఽవధేయే ప్రదీయే ప్రణీయే
త్వదీయే పదాజ్ఞే మదీయే హృదిస్తామ్॥.

మూడు లోకముల ప్రభువున కిల్లాలా! మిక్కిలి వేగముగ మాయను మాయను
చేయుదానా! అంతరంగమున నర్చింప దగినదానా! మంత్రము మూలమున నుపాసింప
దగినదానా! విధేయులై నవారికి నిరవధికముగ నిచ్చుదానా! ననుస్మరింపదగినదానా!
నీ పాదాబ్జములు నా హృదయమున నుండుగాక! (57)

అపేక్షావదాన్యే! కటాక్షాత్తథన్యే!
మహాభాగ్యమాన్యే! మహీద్రేశ కన్యే!
శరణ్యేఽతి పుణ్యేఽగ్రగణ్యేఽనుగుణ్యే
ప్రసన్నేమయిత్వం ప్రసన్నేక్షణైధి!

కోరికలు విరివిగా తీర్చుతల్లి! కడకంటి చూపులతోనే ధన్యుల నొనర్చుదానా
గొప్పగొప్పవారికి గౌరవనీయురాలా! పార్వతీ! ఎక్కువ పుణ్యవంతులకు శరణ్య
వగుచు వారిలో నగ్రగణ్యుల కనుగుణముగా ననుగ్రహించుదానా! ప్రసన్నుడగు నా
యందు ప్రసన్నములైన నీ చూపులు పడనిమ్ము! (58)

స్వపాదాబ్జ భృంగే కృపాదాన్య పాంగే
గిరీకాంతరంగే స్ఫురద్వాక్తరంగే
కురంగేంద్రరంగే చిరంగేయ తుంగే
సుజంఘే తవాంఘ్రి ధరామ్యుక్తమాంగే!

నీ పాదాబ్జ భృంగములయందు దయచూపు నపాంగములు కలదానా!
కైలాసపతి కంతరంగమైనదానా! ప్రకాశించు వాక్తరంగములు కలదానా! శృంగ
మండలమున నిరంతరము గానముచేయు తుంగానది కలదానా! చక్కని జంఘలు
కలదానా! నీ పాదద్వయిని నా తలపై ధరించెదను. (59)

మహారాజరాజే మిలద్రంగపూజే
దివౌక స్సమాజేష్ట జైత్యార్దనాజే
సదా జేత్కరాజే విరాజే ర్విరాజే
భజే హృత్సరోజే భజత్కల్ప భూజే!

రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వరుల పూజలందికొనుదానా! దేవగుణానాముల

కిష్టమైన దైత్య మర్దనము చేయుదానా! నిత్యజయశీలా! పూర్ణవైరాగ్యవంతుల
యందు విరాజిల్లుదానా! భజించువారికి కలవృక్షమవైన నిన్ను హృత్సరోజమున
నిల్పి భజింతును (60)

తనూభూ మహాసేన హర్ద్రావభాసే

సఖీనాం విలాసే ముఖశ్రీ వికాసే

సదాసే విదాసే దయాసేకీహాసే

గుణానాం నివాసే చిరంత్యా ముపాసే!

కుమాగుడగు మహాసేనుని హృదయమున వెలుగొందుదానా! సఖుల కానంద
మొసగుదానా! ముఖలక్ష్మీనికాసము కలదానా! ఎల్లప్పుడు సేవించువారికి దాస్యము
చేయుదానా! దయకు వెదజల్లు చిరునవ్వు కలదానా! గుణములకు నివాసమైనదానా
నిన్ను చిరకాల ముపాసించెదను. (61)

ఇట్లు లంబను స్తోత్రమొనర్చుటలో తత్పరులైన యోగి సుమాట్టులు కీర్తి
సాంద్రుడగు బసవ భూపాలుని, దేవితే ప్రోత్సాహితుడై దేశరక్షణ మొనర్చుచున్న
ప్రఖ్యాతుని తాము విశిష్ట తుష్టాంతరంగులగుటచే బహువిధములుగా తుష్టు నొనర్చిరి.
(సశేషము)

విశేష సూచనలు:

62 వ శ్లోకము:—కొల్లారునందలి మూకాంబ ఇక్కేరి నాయకుల కిదివేల్పు.

బారతీయ సాధనలు-5

విశ్వాసము-సంస్కృతి

విశ్వాసము-నమ్మకము కలిగియుండుటకూడ ఒకవిధమైన సంస్కృతియే.
మనము విశ్వాసమును అభివృద్ధి చేసికొని దానితో బ్రతుకవలెను. భగవంతునియందు
విశ్వాసము లేకున్నచో జీవితము నిష్ప్రయోజనము. విశ్వాసము ద్వారా మనకు భగ
వంతునితో శాశ్వత సంబంధ మేర్పడును. అందువలన మనమాయనకు అంకితమౌకవలెను,
అప్పుడు క్రమముగా మనకు ముక్తిలాభము కలుగును. ఇది జీవితసాధన సారము.
భగవంతుడు మనకొరకు సతతము విశ్వాసముతో నిరీక్షించుచునే యున్నాడు. మన
మాయనయందు విశ్వాసము పెంచుకొనుటే కావలసినది.

మందు మనకు మనయందు, మనక క్రిసామర్శమునందు విశ్వాసము కలుగ

వలెను. మన దీపము వెలుతురు మనకు మాత్రమే కాదు, కొంచెమైన యితరుల కుపయోగపడవలెను. అట్లే మన శక్తి సామర్థ్యములును.

నిజమునకు అన్ని మతములకంటె ప్రాచీనతమమై, సనాతనమైన సనాతనము నందు చెప్పని సంగతులు మరే మతమునందు లేవు.

సర్వశక్తివంతుడైన భగవంతుడొకడున్నాడని, ప్రాణికోటియందు నరజన్మ దుర్లభమని, మానవుడు నిర్వహింపవలసిన విధ్యుక్తధర్మములున్నవని, లోకమంతయు సుఖముగా నుండవలెనని, జీవుడు-ఆత్మ-భగవంతుడే అని-అయితే ఆటగుటకు సాధన ఆవశ్యకమని, నిత్యము భగవంతుని సన్నిధానమును కల్పించుకొని భగవత్ప్రార్థన చేయుచు-తత్సన్నిధాన వర్తనము చేయుచుండవలెనని, అందువలన భగవంతుడు సమీపవర్తి అగునని, పరోపకారము పరార్థప్రాపకము సద్గుణములని, మాతృదేవో భవ, పితృదేవోభవ- తలితండ్రులను పూజింపుమని, స్త్రీబాలవృద్ధాతురులను ప్రత్యేకముగా చూడవలెనని-నీవు ఆచరింపలేనిది ప్రచారము హాస్యాస్పదమని-యిదంతయు మన సనాతన మతమే.

తరువాత వచ్చిన ఏ మతముగాని యీ విషయములను త్రోసివేయలేదు. ఆ మతములయొక్క ఆవశ్యకత-(కొత్తగా చెప్పనదేమియు లేనప్పుడు) ఎట్టిది?

నిజమునకు విశ్వాసమువలననే ప్రపంచమున జన జీవితములు సాగుచున్నవి. అన్యులయందు కొంత విశ్వాసముంచకపోయినచో జీవితము దుర్భరము. సాగదు. విశ్వాసము దేహమునుండి విడదీయరానిది.

విశ్వాసమునలన చిత్తశుద్ధి యగును. సంస్కృతి యనగా ఆధునికత-నవ్యత-కాదు. లలితకళాభిమానము కాదు. మానవుని జీవితము ఫలవంతమగుటయందు - ప్రయోజనకారి యగుటయందు సంస్కృతి ప్రతిఫలించును.

భగవంతునియందు అచంచలమైన విశ్వాస ముండుటయే సంస్కృతికిమూలము. గీతయందు భగవంతుడట్లే చెప్పెను. ఆత్మసంయమనము-నిగ్రహము చాల ముఖ్యము. అది సంస్కృతికి లక్షణము. శ్రద్ధ-ఉత్సాహము-ఆవలంబింపవలెను.

నేడు మానవతా వాదమని యొకటి పలుమారులు చెప్పబడుచున్నది. మానవతా వాదము, సంఘసేవ-కావలసినదే. అవి అంతటితో ఆగిపోరాదు. దయ, ఔదార్యము వలె నే-మానవత్వముకూడ సజ్జన లక్షణము.

తన అయిదుమంది కుమారులను-నిద్రించువారిని చంపిన అశ్వత్థామను ద్రౌపది చంపవలదని పాండవులను ప్రార్థించినది. ఇది సంస్కృతి లక్షణము.

పట్టాభిషేకము చేసికొందువు రమ్మనినను, వనములకు పొమ్మనినను-శ్రీరాముడు ఒకేవిధమైన మందహాసమునే చేసెను. ఇది సంస్కృతి లక్షణము.

శృంగేరి వార్తలు

శృంగేరిలో ధనుర్మాస ప్రారంభమునాటినుండి శ్రీ చంద్రమాశీశ్వరస్వామి వారికిన్ని-శ్రీ శారదా శ్రీ మలహానికేశ్వర శ్రీ భగవత్పాద, శ్రీ విద్యాశంకరాది సకల దేవాలయములందును ప్రత్యేకపూజలు జరుగుచున్నవి. ధనుర్మాస ప్రారంభమునాడు శ్రీ జగద్గురువులు స్వయముగా ప్రత్యేకపూజలను ప్రారంభించిరి. డిశంబరు 22న అద్వైతస్థవము జరిగినది.

మార్గశిరమున శృంగేరిలో హేమంత విజృంభణ మెక్కువగా నుండి చలి మిక్కుటముగా నుండును. అయినప్పటికీ శిష్యసందోహము వచ్చుచునేయున్నారు. నిత్యము పాదపూజలు, భిక్షావందనములు, మొదలగు నేవలుచేసి అగంతకులైన శిష్యులు శ్రీ జగద్గురువుల దర్శనములనుచేసి అనుగ్రహమును సంపాదించి సంతోషముతో తరిలి వెళ్ళుచున్నారు.

శ్రీ జగద్గురువులు నవంబరు మాసమున శిష్యపరివార సమేతముగా శివమొగ్గ పట్టణమునకు (పి.మో.గా) విజయముచేసి-అక్కడి శిష్యసహజనము నడిపించిన రుద్రచండి హోమాదుల నిర్వహణమును-పూర్ణాహుతులను తిలకించి-శిష్యులొకమును అశీరనుగ్రహపూర్ణులను చేసి, వారికి సంతోషము కలిగించిరి.

పిమ్మట మరల శిష్యపరివార సమేతముగా శృంగేరి పట్టణమునకు తిరిగి వచ్చిరి.

శ్రీ జగద్గురువులు శృంగేరినుండి సంచారమునకు వెళ్ళునప్పుడును, మరల తిరిగి వచ్చునప్పుడును శ్రీ శారదా దేవ్యాదిగా వేంచేసియున్న దేవతలను నేమింతురు. సంచారమునకు వెళ్ళునప్పుడు పురజనులు గుమిగూడి శీఘ్ర పునరాగమనమునకై ప్రార్థింతురు. తిరిగి వచ్చినప్పుడు సంతోషాతిశయమున స్వాగతములు నివేదింతురు.

సద్గుణములు

మానవుడు సద్గుణముల నలవరచుకొనవలెను. నీతిని అవలంబించవలెను. అంగు వలన ఆతనికి శ్రేయస్కరము. సంఘమునకు మేలు. ఇది సామాన్య ధర్మము. అయితే సద్గుణమనగా నేమి? ప్రాంతమునుబట్టి, దేశమున చట్టమునుబట్టి, ఆచారమును బట్టి, సంస్కృతినిబట్టి, సద్గుణమన్నది మార్పుచెందవచ్చును. సర్వజనులకు, సర్వ కాలములకు—సద్గుణమిదియని నిర్వచించుట తేలిక కాదు. కొన్ని సద్గుణ విషయములం దట్లు చేయవచ్చును. అన్ని సద్గుణముల విషయమున సాధ్యము కాదు. ఉదాహరణకు సత్యమును గురించి, అహింసను గురించి, వర్ణాశ్రమములనుబట్టి అహింస స్వరూపము మారునని మహాభారతమున వేదవ్యాస మహర్షి నిర్ణయించెను.

నీవు నీయందు సుక్రమముగా ప్రవర్తించితివేని అన్యులయందు అక్రమముగా ప్రవర్తించుజాలవని అభియుక్తోక్తి యొకటి కలదు. ఆత్మబోధ ననుసరించి నడచు కొమ్మని భావము. అనగా అంతర్వాణి ప్రబోధమని. ఈ అంతర్వాణిని ధర్మముతో దృఢతరము, బలవత్తరము చేసికొనవలెను.

ఒకరి అంతర్వాణి ప్రబోధము, మరియొకరి అంతర్వాణి ప్రబోధమునకు భిన్న ముగా నుండవచ్చును. “నీకు అపకారమైనను ఫరవాలేదు—ఇతరులకు అపకారము జరుగకుండ చూడవలెను” అన్నది భారతీయ ధర్మనూత్మము.

భగవద్గీతలో దేవీగుణ సంపత్తి, ఆసురీ గుణములు వివరింపబడినవి. గుణములు శ్రీకరణకుద్ధిగా నుండవలెను. ధర్మసందేహము వచ్చినప్పుడు—ధర్మనూత్మము లెరిగి నిష్పక్షికముగా సంచరించు వేత్తల నడవడిక ప్రకారము నడచుకొనవలెనని మన శ్రుతి స్మృతులు చెప్పుచున్నవి.

సద్గుణములు—సామాన్యములని, ముఖ్యములని. షక్వాసము, పురోగమనాభిలాష, భూతేదయ, ముఖ్యములు. దయ, బేదార్యము సర్వాధారము. ఆహారము నందు మితము పాటించవలెను. వాక్కునందు స్రీతి ఘటించవలెను. కోపమును త్యజించవలెను. తప్పనినకు పశ్చాత్తాపము కావలెను. పశ్చాత్తాపమునగా వచ్చిన నష్ట కష్టములకు నిరంతర దుఃఖము కాదు.

భగవంతుడు సకల కల్్యాణగుణాభి రాముడు. సద్గుణవంతుడు భగవంతునే ఆధర్మమూర్తిగా పెట్టుకొనవలెను. ప్రతి సందర్భనమునందు బాధ్యతలను క్రమానుక్రమముగ నిర్వహింపవలెను.

గృహస్థాశ్రమమున నున్నవారికి ఏకపత్నీవ్రతము సద్గుణము. శ్రీరాముడు ఆదర్శపురుషుడు.

సీతాదేవి భూగర్భమును ప్రవేశించి అదృశ్యమైన తరువాత కూడ రాముడు మరల వేరొక స్త్రీని గైకొనలేదు. సీతాదేవి అదృశ్యమైన తరువాత రాముడు మరల వివాహము చేసికొనుట తప్పు కాదు. అధర్మము కాదు. కాని ఆయన అట్లు చేయ లేదు. అయితే శ్రీకృష్ణునికి వేలాదిమంది భార్యలు. కాని ఆయన బ్రహ్మచారి. ఆయనకు కామ వాంఛ లేదు.

అయిదుమంది భర్తలున్న ద్రౌపదిని పతివ్రతగా చెప్పుచున్నాము. దానికి బలమైన హేతుబద్ధమైన కారణ మున్నది. శ్రీకృష్ణుడు, ద్రౌపది-సామాన్యులకు సంసార విషయమున ఒజ్జబంతులుకాదు.

బ్రహ్మచర్యము అందరికి కాదు. నిష్ఠగా అనుసరింపగలవారికి-బ్రహ్మచారినిని భ్రష్టుడగుటకంటె వివాహమాడుట మంచిది. బ్రహ్మచారికంటె మంచి గృహస్థ సంఘమునకు నేలు. ఇంద్రియములను హద్దులో సంఘకొనుట ముఖ్యము. గృహస్థుగా నుండి బ్రహ్మచర్య మవలంబింపవచ్చును.

కావున సామాన్యముగా సద్గుణముల క్రింద చలామణి అగుచున్న గుణములు తనకున్నవని డాంబికములు పలుకుచు ఆ గుణములు తనకున్నట్లుగా నడచుటవలన ప్రయోజనములేదు. అది ఆత్మవంచనయే. అట్లే పరమ విరాగినని చెప్పుచు-స్త్రీహస్త భోజనము కాని చేయని వైరాగ్య మెట్టిది? తానే భగవంతుడను సన్న్యాసు అందరిలో శ్రేష్ఠుడనని చెప్పుకొనుచు-స్త్రీలను సన్న్యాసులుగా చేసి-వారితో నిరంతర మందిరాంతర వాసము చేయువానికి ఇంద్రియ విషయ పరాజ్ఞుఖత యున్నట్లా?

కాబట్టి ఆత్మవంచన-సర్వవ్యాపియైన భగవద్వంచన లేకుండా-సద్గుణములను అలవరచుకొనుచు ప్రవర్తింపవలెను.

BOOKS ON RELIGION AND PHILOSOPHY

Vishnusahasranama with Bhashya of Sri Samkaracarya;
English translation by Anantakrishna Sastri; Reviewed by
Dr. A. G. Krishna Warriar & Prof. A. A. Ramanathan
Rs. 40/-

Laghu-Yoga-Vasistha of Abhinanda; translated into
English by K. Narayanaswami Iyer-price Inquire

Hatha Yoga pradipika of Svratmarama; English trans-
lation, introduction, indexes Rs. 26/-

Esoteric writings by T. Subba Rao; section on Vedanta
includes chapter on 'Personal & Impersonal God'; Advaita
Philosophy Prakrti and Purusha Cloth Rs. 45/- Card Cover
Rs. 35/-

Gayatri, the daily religious practice of the Hindus by
Dr. I. K. Taimni; chapter on Nature of Gayatri, Mantra
Yoga, Nature of preparation, Meditation, etc. Cloth Rs. 15/
Paper 8/-

Bhagavad-Gita, The; Sanskrit text, translation, commen-
tary by Dr. Annie Besant & Dr. Bhagavan Das Cloth Rs. 34/-
Board Rs. 26. 25

Bhagavad-Gita, The; Sanskrit text and English trans-
lation Cloth Rs. 4/- Paper Rs. 2/-

Seven Great Religions by Dr. Annie Besant Cloth
Rs. 10/- Paper Rs. 5/-

Sanatana-Dharma

Elementary Textbook Cloth Rs. 23.25 Card Rs. 15.50

Advanced Textbook Cloth Rs. 20/- Stiff board Rs. 13/-

The 108 Upanishads with the Advaitic commentary of
Upanisad Brahmayogin

The Saiva Upanishads Text Rs. 12/-

The Sakta Upanishads Text Rs. 8/- Translation Rs. 12/-

The Samnyasa Upanishads Text Rs. 16/-

Translation Rs. 30/-

Ask for complete catalogues and place your orders with.

THE THEOSOPHICAL PUBLISHING HOUSE,

ADYAR, MADRAS 600 020.

శ్రీ జగద్గురు బారతీశ్చంద్రస్వామివారి వార్షిక పట్టంతి

(1) తంకెర భగవత్పాద ప్రతిష్ఠాపిత దక్షిణామూల సంస్థాన, శ్రవణి తిరప్పావయినాళ్ల పేరమైన (2) శృంగేరి శాలివాహనమునకు ప్రస్తుతము జగద్గురు పదమలెను (3) జగద్గురు ఆభీషేక విద్యాశీరమహాస్వామినారు తమకు ఉత్తరాధికారులుగా నిర్ణయించిన (4) జగద్గురు భాగవతీరస్వామివాటి వార్షిక వసంతి నుగృహిణామ సంవత్సరము పూర్వ శుక్రవారం (10-4-1981) నాడునున్నది.

శ్రీ శృంగేరి శాసనావళిమండు సహజముగా శ్రీ శ్రీ ప్రభుత్వము కలగిన తరువాత
 పాదపతల తరఫున గత సంవత్సరములో శ్రీ జగద్గురువు నన్నిభావనావాచి వర్ణి
 తున్నవలయులందు పాదపూజలు చేసెడిది. ఈ సంవత్సరము గూడ శ్రీ శృంగేరి
 పాదపతల వారికి చేరకుండానే విడిచిపెట్టగా చేయవలసివచ్చింది.

కాబట్టి సాతకులు మొదటి తోచినది వారు—దు. 6/అమలమృ, వ కామరూప
సా శ్రీని శిరువామామ—వర్ధంతి పూజానిధికి అని వ్రాసి—మనియూర్తరు పంపంగు
మహామయ. అలాడు పాదపూజచేసి (శ్రీ) అగ్రదురువులు సర్విధినిండి ఆ శిర్మలైత
ని.తీసి (శ్రీ) తాలిని. సంప్రదమూర్త్యులు ప్రసాదమా (పండుమ). —విరాళి మంజు పంపన
వానికి— “కృపా దా దేహాశుమయ. ఆయన గా మనిమతో ఏర్పాట్లు సుకరమునును.

పాశ్చాత్య సత్యవాద రాయగణము.

U. S. Customs Service

ନି.ପ-604/18 ଆଇ.ଆର୍.ଏ.ସି.

உதவித் தொகை ரூ. 500.00.

January 1981

To

Dr. Sankaranarayana,
S.V. University - Oriental Research U
TIRUPATI Chittoor Dt.

ఈ సంచికలో

శ్రీమత్ప్రభురసుందరీ వేదపాద ప్రోత్సాహము	
శ్రీమద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి చరణుల శివభక్తి	
శ్రీమద్గురు అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల శివభక్తి	
శ్రీమద్గురు భారతీర్థస్వామి చరణుల శివభక్తి	
అపరోక్షానుభూతి వ్యాఖ్యానము	
శ్రీ విద్యారణ్య విజయ గాథ	9
సంస్కృతభాషన నినామాల ఆకరించి నేర్చుకొనవలెను?	10
వేదాంతవ్యాసములు	11
వివేకచూడామణి వ్యాఖ్యానము	12
అద్వైత సిద్ధాంతము నుండి పాశ్చాత్యుల పూర్వపక్ష భుండన	15
విశ్వకర్మలు-28	19
శ్రీ విద్యారణ్యుల గురించిన జనశ్రుతి గాథలు (4)	20
అవతారములు వైభవము	20
మానము - ప్రాముఖ్యత	22
గురువంశ కథా కథనము	24
విశ్వాసము - సంస్కృతి	27
కృంగేరి వార్తలు	29
సదుపాదములు	30
ఇంకా పంచాంగ విశేషములు, కృంగేరి వార్తలు మొ.	

If undelivered please return to :

A. SATYANARAYANA MURTY,

Publisher : SRI SANKARA KRUPA

6-3-609/18 Anand Nagar Khairatabad, Hyderabad-500004.

శ్రీ శంకర కృప

దక్షిణామ్యయ

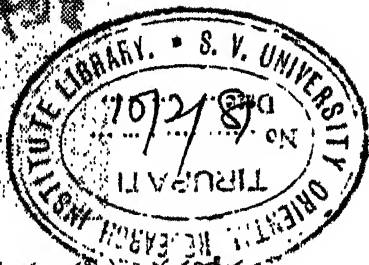

శ్రీ శంకర కృప రదా పీఠము వారి యాజమాన్యమున వెలువడు
ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక

వెల రు. 1 ఫ్రబవరి, 1981
సంపత్తిర చందా రు. 10/-

సంచిక 6

కా.డి పుష్ప - మాఘ (శ కృ. ౧౯౦౨)

26 జనవరి 1980న మధురలో శ్రీ మతముర ప్రతిష్ఠాపన సందర్భంగా
పూర్ణాహుతిని శ్రీ జగద్గురువు లిరువురు నిలిపించుట

పంచాంగ విశేషములు

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు మత పంచాంగము ననుసరించి

శాద్రినామ సంవత్సర పుష్య బి ద్వాదశి ఆదివారము (1-2-81) నుండి

మాఘ బి నవమి శనివారము (28-2-81) వరకు

8-2-1981 మంగళవారము పుష్యమాస శివరాత్రి

4-2-1981 బుధవారము పుష్య ఆమావాస్య, గురుడు చతుర్థి

5-2-1981 శుక్రవారము మాఘ శు పాడ్యమి, మాఘస్వా నాశంభుని

8-2-1981 ఆదివారము మాఘ శు చతుర్థి, మాఘశివరాత్రి, కురుచతుర్థి, తిలకపూజ, తిలకపూజ

9-2-1981 సోమవారము మాఘ శు పంచమి, శ్రీకృష్ణజయంతి, శ్రీకృష్ణజయంతి, శ్రీకృష్ణజయంతి, శ్రీకృష్ణజయంతి

10-2-1981 మంగళవారము ముద్రాహార్య పంచమి

11-2-1981 బుధవారము శుక్లసప్తమి, సూర్యజయంతి, శ్రీకృష్ణజయంతి, శ్రీకృష్ణజయంతి, శ్రీకృష్ణజయంతి

12-2-1981 శుక్రవారము పంచమిసంక్రాంతి, కలియుగాంతము, శ్రీకృష్ణజయంతి

13-2-1981 శుక్రవారము మహానంద నవమి

14-2-1981 శనివారము స్వామిభక్త భీష్మకాచరి

15-2-1981 ఆదివారము భీష్మద్వాదశి, శరణాద్వాదశి, తిలకపూజ, శ్రీకృష్ణజయంతి

16-2-1981 సోమవారము వరాహకల్పాది

18-2-1981 బుధవారము మాఘపూర్ణిమ, మహామాఘ, (ఆకామావై) సమవృత్త పూజ, వ్యాసపూజ

21-2-1981 శనివారము మాఘ బి శతమి శృంగేరిలో శ్రీ శారదాదేవిని పూజించు రథోత్సవము

22-2-1981 ఆదివారము సంకీర్ణహర చతుర్థి

మార్చి నెలలో మొదటి భాగమున

2-3-1981 సోమవారము మాఘ బి ఏకాదశి సర్వేపాం

4-3-1981 బుధవారము మహాశివరాత్రి శృంగేరిలో ఉత్సవము

5-3-1981 శుక్రవారము అరటి చతుర్థి

6-3-1982 శుక్ర వారము మాఘ ఆమావాస్య శృంగేరిలో మహావిక్ర శివరాత్రి వ్యాధి రథోత్సవము, ద్వాపరయుగాది

9-3-1981 సోమవారము ఫాల్గుణ శు చతుర్థి, శాంతి, వరచతుర్థి చతుర్థి

13-3-1981 శుక్రవారము ఫాల్గుణ శు ఆష్టమి శృంగేరిలో దుర్గాదేవి రథోత్సవము

14-3-1981 శనివారము మినసంక్రమణం

16-3-1981 సోమవారము సర్వేపామేకాదశి.

శ్రీ శంకర కృప

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపుటి
20

} శంకరశృంగర స్వామి వ్యాసో నారాయణోహరి: { సంఘిక
6

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్లో॥ రత్నచ్ఛత్రైశ్చామరై ర్దర్పణ్యాదై
శ్చక్రేశానీం సర్వదోపాచదస్త్యః
యోగినోన్యన్యః శక్తియశ్చాణిమాద్యా
యూయం పాతస్యస్తిభి స్సదానః॥

57

(దీనియందున్న వేదపాదము తైత్తిరీయ సంహితలోనిది.)

తా॥ రత్నములతో అలంకరింపబడిన గొడుగులను పట్టియు, చామరములను
పీచియు, అలంకరించుకొనుటకు అద్దములను పట్టియు చక్రేశ్వరికి ఉపచారములను
చేయునట్టి యోగులును, అణిమాదిశక్తులును — మీరందరును—మాకు నిరంతరము
శుభములనిచ్చి రక్షింపుడు.

విశేషములు : అండ పిండ బ్రహ్మాండములకు, శ్రీదేవికి, (జీవబ్రహ్మములకు)
సాంకేతికమైన రూపము శ్రీచక్రము. అందునవావరణమున్నది. ఆవరణములకు
చక్రము లనిపేరు. ప్రతి చక్రమునందు శ్రీదేవి చక్రేశ్వరిగా నున్నది. అక్క-
డక్కడ ఆయా చక్రములందు ఆమెకు పరివారజనమున్నారు. ఆ పరివారజనము
నందు అణిమాశక్తి మొదలగు శక్తులును, యోగిని గణమును కలరు. వారిందరును
మాకు శుభములను కూర్తురుగాక యని ప్రార్థనము.

శ్రీ చక్రనవావరణము గురించి—తదధిపాన చక్రేశ్వరీ తత్త్వరివార గణమును
గురించి వ్రాసినచో గ్రంథమే యగును.

(ఈ వివరములు కావలసినవారు—ఈ సంపాదకుడు రచించిన 'శ్రీచక్రవిలస-
నము' అన్న శ్రీచక్రసర్వస్వ గ్రంథమును చూచుకొనవచ్చును. త్రివేణీ పబ్లిషర్స్,
మచిలీపట్టణం-1.)

(1)

శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతి

మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశములు

శ్రద్ధతో కూడిన కృషి ఆవశ్యకత (3) ఈ జన్మ వృథాచేయవలదు

మానవు లందరకు జ్ఞానము సంపాదించుకొనుటకు అధికారమున్నప్పటికి— అందరికి జ్ఞానత్వస్థ వుండదు. జ్ఞానమును సంపాదించు మార్గమున ప్రవేశించుటకు నాలుగు గుణము లుండవలెను. అందు మొదటిది వివేకము—నిత్య అనిత్య వస్తువులను గురించి నిశ్చయించుకొనగల బుద్ధివిశేషము. ఆత్మయొక్కటే నిత్యమైనదని— యితరము లన్నియు అనిత్యములని గ్రహించవలెను. ఈ జ్ఞానము లభించినంతట రెండవ గుణమైన వైరాగ్యము కలుగును—ఇహలోకమునందుగాని పరలోకమునందుగాని లభించు భోగములందు విరక్తి. ఇహామూత్ర ఫలభోగవిరాగము.

ఈ లోకమున, పరలోకమున నున్న వస్తువులన్నియు అనిత్యములని — వాటి నుండి లభించు భోగములుకూడ అనిత్యములని—బ్రహ్మలోక భోగములుకూడ అనిత్యములే నని తెలిసికొన్నవాడు అనిత్యములైన భోగములకొరకు ఆశపడడు. వక్కు ముట్టుకొన్న ఆహారమును తినుట కెవ్వడైన ఆశపడునా? ఆశపడడు. అదే విధముగా అనిత్యములైన భోగములపై విరక్తి కలుగును. వైరాగ్యమును గుణము లభింపగా శమాది షట్కమును అవలంబింప పూనుకొనును. శమాదిషట్కు మీ విధముగానున్నవి.

1. శమము : జరిగిన, జరుగుతున్న జరుగబోవు సంగతులను గురించి వ్యగ్ర పడుతున్న మనస్సును అదుపులోనికి పెట్టి నియమించుట.

2. దమాము . ఇంద్రియనిగ్రహము. తమతమ విషయములపై ఆయా యింద్రియములు సంచరింపకుండ చేయుట.

3. తితిక్ష : శీతోష్ణములను, ఆకలి దప్పలను సుఖదుఃఖములను భరించుట.

4. ఉపరతి : చంచలమగు మనస్సును వృత్తిరహితము చేయుట.

5. శ్రద్ధ : వేదవాక్యములందు గురువాక్యములందు పరమప్రామాణ్యతయన్న విశ్వాసముండుట.

6. సమాధానము : మనశ్శాంతి.

ఈ ఆరును కలసి శమాదిషట్కమున్న మూడవ గుణము. విముక్తి పొందవలెనన్న తీవ్రేచ్ఛ ముముక్షుత్వము—నాలుగవది. ఈ నాలుగు గుణములు కలవాడే ఆత్మవిచారముచేయు సాధనామార్గమును ప్రవేశించుటకు అర్హుడు. అట్టివాని ప్రయత్నమే జ్ఞానలాభమును పొందును.

శుకుడు మొదలగువారు తేలికగా మోక్షము పొందిరి—మనమింకను యిట్లే యుంటిమని అందోళనకు అవకాశములేదు. వా రెన్నియో జన్మములలో జ్ఞానము కొరకు ప్రయత్నించి తుదకు సాధ్యత పొందిరి. మనమా మార్గమునం దింకను ప్రవేశింపనే లేదాయె! అట్టి ప్రయత్నము చేయవలసిన ఆవశ్యకత యున్నదనియైన మన మింకను నిశ్చయించుకొనలేదు. అసలా విధమైన ఆలోచనలను చేయుటకు తగిన చిత్తశుద్ధి మనకింకను ఏర్పడనేలేదు. అట్టి చిత్తశుద్ధి ఏర్పడుటకుగాను మనమింత వరకు పరమేశ్వరార్పణ బుద్ధితో మంచికార్యములు చేయనేలేదు. అయితే మహర్షులకు లభించిన మోక్షముమాత్రము వెంటనే కావలెనన్న దురాశమాత్రము మనకు కావలసినంత యున్నది.

ఒక బడిలో నొకే తరగతియం దిరువురు బాలురున్నారనుకొనుము. ఒకడు తన పాఠములను జాగ్రత్తగా శ్రద్ధగా చదువును. వారిద్దరికి భోజనవసతి సౌకర్యములు సమానమే. ఉపాధ్యాయులు పాఠములు చెప్పటకూడ సమమే. కాని శ్రద్ధగా చదివినవాడు పరీక్షలందు తీర్థ డగుచున్నాడు. రెండవవాడు తప్పుచున్నాడు. కారణము—ఒకనియందు శ్రద్ధాప్రయత్నము లుండుట—మరెయొకని యందవి లేకపోవుట. అట్లే కొందరు మహర్షులై—ముక్తజీవులై బంధములను తొలగించుకొనుటకు—మరెకొందరు సంసారబంధములం దట్లే సతమితమగుటకు కారణము—వారియందు తీవ్ర శ్రద్ధాప్రయత్నము లుండుట వీరియందవి లేకపోవుట. కాబట్టి మనము ప్రయత్నము చేయవలెను. అసలీ శ్రమ పరిశ్రమ ఎవరికొరకు? మనలను బంధించుచున్న శృంఖలములను తొలగించుకొని మనము స్వేచ్ఛ—ముక్తి పొందుటకై—తాను బంధింపబడియుండగా యితరులను విముక్తి చేయగలనని ఎవ్వరయిన చెప్పగలడా? ఈత రానివాడు—లోతయిన నదిని దాటుటకు తన భుజముపై వేరొకరిని మోసుకొని దాటించగలడా? కాని నేడు లోకమున అట్టివారు కోకొల్లలు. మనము ఆలోచింపవలెను. వారు తమరిని తాము ఉద్ధరించుకొన్నారా? ఆ ప్రయత్నమును వారు చేయలేదని మనకు స్పష్టమగును. అట్టివారిని శాస్త్రములు ఆత్మవంచకులన్నవి. తన్నుతాను వంచన చేసుకొనువాని మూర్ఖతయెట్టిదో మనము గ్రహింపగలము.

తన్ను తాను విముక్తి చేసికొనుటకు ప్రయత్నము చేయనివారిని మందబుద్ధులని శ్రీ భగవత్వాదు లిరి. మానవుడై జన్మించి—పురుషుడై యుండి, ఉపనిషన్నిధులలోని జ్ఞానమంతయు పొందుటకు అవకాశములుండి—విముక్తి పొందుటకు ప్రయత్నము చేయనివానిని మందబుద్ధి యనుట చాల తక్కువమాట. అందుచేత శ్రీ

భగవత్మాదు లట్టివానిని ఆత్మహత్య చేసికొన్నవాడనికూడ—(అనాత్మయగు దానిని ఆత్మగా భావించి ఆత్మ అదృశ్యుగునట్లు చేసినవాడు కాబట్టి) అనిరి.

లబ్ధ్యాకంఠంచిన్నరజన్మ దుర్లభం! తత్రాపి పుంస్తస్య శ్రుతిపాదదర్శనమ్ |
యఃస్వాత్మ ముక్తైన యతేతమూహఃసః స ఆత్మహాస్వం వినిహస్త్యసద్భ్రహ్మాత్ |
అట్టివాడు మూర్ఖుడని చెప్పటకు అభ్యంతర మేమి? లోకమున మూర్ఖులు చాలమంది యున్నారు. వారు కొన్నికొన్ని విషయములందు మూర్ఖత్వము కలవారు. ఒకడు భౌతిక విషయములందు మూర్ఖుడై యుండవచ్చును. మరొకడు శాస్త్రములు బోధించునది తెలియనివాడు కావచ్చును. కాని ఎవడైన 'నేనున్నానా? లేనా?' అన్న సందేహమును కల్గినవాడగుచో—వానిని మూఢుడునుటకు సందేహముకన్గర లేదు. అది అట్లుండగా—యిక “నేనులేను!” అన్న నిశ్చయము చేసికొన్న వానికంటె మూర్ఖుడు మరెవ్వడు నుండడని మనము దృఢముగా చెప్పవచ్చును. కాబట్టి ఎవరయిన తన ఉనికిని గురించి శంకకలిగి—అనాత్మను ఆత్మగా భావించిన వాడున్నచో—వానికంటె మూర్ఖుడనుండడని చెప్పవచ్చును.

అట్టి శంకలకు, తప్పు అభిప్రాయములకు కారణమేమనగా—సహజముయిన తన నిత్యినుండి పతనము పొందుటయే. ఈ పతనమునే ప్రమాదమని - తప్పని - చెప్పుచున్నాము. తనను గురించి తప్పుగా తెలిసికొన్న వానికంటె మరి మూర్ఖుడెవ్వడుండునని ఆచార్యులవారడుగుచున్నారు!

ఇతః కోన్వత్తి మూఢాత్మాయస్తు స్వార్థే ప్రమాద్యతి |
దుర్లభం మానుషం దేహం ప్రాప్యతత్రాపిపారుషమ్ ||

ఇప్పుడు స్పష్టమగుచున్నది—ఏమైన బుద్ధిలేశము కలవాడు అనాత్మబంధముల నుండి తన్ను విముక్తుని చేసికొనుటకు సర్వప్రయత్నములు చేయవలెనని. ఇప్పుడు లభించిన స్వర్ణావకాశమును జారవిడుచుకొనరాదు. మనకు మానవజన్మ లభించి బుద్ధి యున్నది. జ్ఞానసాధనకు తగిన ఉపకరణము లున్నవి. ముందు బాహ్యమైన వాటిని గురించి తొలికలస తొలగించుకొనవలెను. ఒక మహాత్ముని పాదములచేతకు చేరి, ఆయనను శరణువేడవలెను. ఆ మహాత్ముని ఉపదేశములను సరిగా అవగాహన చేసికొనవలెను. ఆ ఉపదేశముల సారమును మననము చేయవలెను—అత్యుసిద్ధి అగునంతవరకు మననము చేయుచుండవలెను. అప్పుడు మనము నిత్యముగా ముక్తినితి యందుందుము.

(శ్రీ) జగద్గురు వంద్రశేఖరస్వామి చరణుల ఉపదేశములు లభించినంతవరకు ప్రకటించితిమి. రానున్న సంచికనుండి మాత్ర శీర్షిక. —సంపాదకుడు)

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశములు

అద్దములోనున్న ప్రతిబింబము ముఖమున తిలకము పెట్టవలెనని భావన చేసితి మనుకొందము. మనము ఆ ప్రతిబింబముపై తిలక ముంచలేము. తీవ్రముగా ప్రయత్నించిన అద్దము పగిలిపోవును. అందులోని ప్రతిబింబము అదృశ్యమగును. అందుకు బదులు మన ముఖముపైననే తిలకము పెట్టుకొన్నచో అది ప్రతిబింబముపైనకూడ కనపడును. అయితే తన ముఖముపై కాకుండా ప్రతిబింబము ముఖముమీద మాత్రమే తిలక ముంచవలెననిది అభిప్రాయమైనచో—యిట్లు చేయుటవలన ప్రయోజనములేదు.

మన తాకిక వ్యవహారములన్నియు అద్దములోని ప్రతిబింబముపైన తిలకముంచుటకు చేయు ప్రయత్నములవంటివి. అవి నిష్ప్రయోజకములు. ముఖము నొసంగలేవు. ప్రతిబింబమును వదలి ఆసలు ముఖమునకు తిలక ధారణము చేయవలసిన విధముగానే తాకికములు వదలి-భగవంతుని రూపమైన ఆత్మ విషయకముగా విచారణ చేయవలెను.

శ్రీ జగద్గురు భారతి తీర్థస్వామి చరణుల ఉపదేశము

నాగరకొయిలలో చేసిన అనుగ్రహభాషణము

(గతసంచిక తరువాయి)

మానవుడెంత చదివిన వాడైనను వినయమును వదలిపెట్టరాదు. ఏదోకొంత తెలిసికొని 'నాయంత ఘనుడు, తెలిసినవాడు లేడు' అన్నభావము మానవుడు కల్పించుకొనుచున్నాడు. ఇట్టి భావమును పొందకుండుట వినయము. సాధారణముగా సామాన్యుని కట్టి భావన కలుగుచుండును. కాస్త్రనిర్మాతలైన మనీషుణులతో పోల్చి చూచుకొన్న మన విజ్ఞానము అత్యల్పము. కాని మనకున్న అహంకారము దొడ్డది. ఒకటి రెండు పుస్తకములు చదివించిన్న యోగ్యతాపత్రము పొందగనే—అద్వితీయుల మనుకొందుము. నిజమునకు మనకు తెలిసినది అత్యల్పము. విద్య (చదువు)తో పాటు వినయము పెరుగవలెను. కాస్త్రము లుద్బోధించునదిదియే. వినయములేని విద్యవలన ప్రయోజనము తక్కువ. సుక్రమముగా సాధించిన విద్యవలన జ్ఞానము, వినయము పెరుగునని చెప్పుచు మహాకవి కాలిదాసు రఘువంశ కథనమున

లక్ష్యణ శత్రుఘ్నుల జననముచెప్పనప్పుడు “సమ్యగారాధితా విద్యాప్రబోధా వినయా వివ—” అనెను. పరిపూర్ణముగా చక్కగా ఆరాధింపబడి పొందిన విద్యచేత జ్ఞాన వినయములు ప్రబోధింపబడినట్లుగా సుమిత్రాదేవికి లక్ష్యణ శత్రుఘ్నులు ప్రభవించి రట. శోతుహీనముగ, అనుభవములేక—క్రమపద్ధతులు లేకుండ ఆని మహాకవి చెప్ప లేడు. విద్యవలన జ్ఞాన వినయములు లభించు నన్నది స్థాపితము. వినయమువలన వినే కము ప్రకాశించును. వినయ మనగా మహాత్ములయెడ ఆహంభావ ప్రదర్శన లేకుండుట. మహాత్ములకు మహాత్ముడు భగవంతుడు. ‘న తత్సమశ్చాభ్యర్థకశ్చలోకే దృశ్యతే—ఆయనతో సముడుగాని అధికుడుగానిలేడు. నతత్సమశ్చాభ్యర్థకశ్చ దృశ్యతే పరాస్యకాంతి ర్వినిర్దేశశ్రూయతే. భగవంతుని శక్తి అపరిమితము. ఆయన సర్వ సమర్థుడు. మన శక్తి సామర్థ్యములు పరిమితములు.

ఒకడు సంపన్నుడైనచో నొక దేవాలయమును కట్టవచ్చును. జగత్తునే నిర్మింపగలడా? లేదు—పరిమిత శక్తిగలవాడు. భగవంతుని శక్తికి పరిధులులేవు. ఈశ్వరుని గురించి శ్రుతి ‘యస్మిన్ జ్ఞానస్సర్వ విద్యస్య జ్ఞానమయం తపః’—(ఆయనకు సకలము—ప్రతియొకటి తెలియును) అన్నది. అట్లు అన్నియు తెలిసినవాడే భగవంతుడు. మనకు ‘జగత్తు’ అన్న శబ్దము తెలియును. జగత్తునం దేమియున్నదో తెలియదు. అయితే భగవంతుని విషయమున ‘ఆహోరణీయాన్ మహతోమహీయాన్’—మహాత్ములకంటె మహీయుడు. అందుకని మనము భగవంతుని ప్రస్తుతింతుము. ఈ వాదములు మరి యితర నిరూపణలు భగవంతుని అస్తిత్వమును ఋజువుచేయును.

ఇట్లు బహువిధముల నిరూపింపబడిన ఉనికిగల భగవంతుని నిరాకరించినచో మనకంటె కృతఘ్నుడెవ్వడు? కృతఘ్నుడనగా ఉపకారమును మరచిపోయిన వాడు. తనకు జరిగిన ఉపకారమును మానవు డెన్నటికిని మరువరాదు. జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. కృతఘ్నుడు తనకు జరిగిన మేలును మరచిపోయి ఉపకారికి అపకారము చేయును. పాముకి పాలెన్ని పోసినను కరచుట మానదు. దానికి కృతజ్ఞత తెలియదు. మనముకూడ కృతజ్ఞత మరచిపోయినచో మనకు పామునకు భేదమేమి? పాము విషధరము. మనముకూడ విషధరులమా? ‘ఖిలునకు నిలువెల్ల విషము—’ అన్నారుకదా? అప్పుడు పాముతో అభేదమే! కృతఘ్నుత ఉండనే ఉండకూడదు.

ఎవరి సహాయములేకుండ మనము తల్లి గర్భవాసము చేసినాము. అప్పుడు కాలు, చేతులు, మేధ, చదువు కలదు. మన ఆహారము మనము సుపాదించుకొని తినగలము. తల్లిగర్భవాసము నందుండగా మనలను కాపాడినదెవరు? మన ఆహారమును

మనము సంపాదించుకొంటిమా? మన కప్పుడేమి చదువున్నది? మనకేమి బుద్ధికలదు? అప్పుడా మనలను సంగక్షించినది భగవంతుడే. “యోమీ గర్భగతస్యాపి వృత్తిం కల్పితవాన్ ప్రభుః” అప్పుడు సహాయము కోరుటకెవ్వ రున్నారు! “తల్లి గర్భమున నిరాధారముగ నుండగా కాపాడిన భగవంతుని విస్మరింతుమా?” అని కవి యొకడు ప్రశ్నించుచున్నాడు. లోకమున బుద్ధికలవారు కించిత్తుమేలునుకూడా మరచిపోరు.

“దేవుడు లేడు. దేవుడు లేడు” గండ్రగోళముగా అల్లరిచేయుచు అరవ వచ్చును. అట్లు అల్లరి చేయుటకుకూడ భగవంతుడే శక్తినియవలెను. అందుచేత నాస్తికవాదము చేయుట తప్ప. అని కృతఘ్నుల మార్గము. ప్రతివారు ఆస్తిక బుద్ధితో భగవదారాధన చేసినచో మేలు చేకూరును. భగవదనుగ్రహమువలన సకలాభీష్టసిద్ధి లభించును. ఏవ్యావృత్తి ప్రారంభించినను భగవంతుని మరువరాదు. ఇది శాస్త్రముల శాసనము. మన పూర్వులు మనకు నేర్పిన పాఠమిది. దీనిని మరువ కుండ మనము ప్రవర్తించినచో మనకు భగవదనుగ్రహము వలన ఉత్తమస్థితి తప్పక లభించును.

సంస్కృతభాషను మనమేల అదరించి నేర్చుకొనవలెను?

(36)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావివర్గంలో మూర్ఖన్య మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్ని టిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

శ్రీ అతల్ బిహారీ వాజ్ పేయీ

మనకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత మనకుగల ఆశ యెట్టిదనగా మనకు మన ‘స్వ’ సాక్షాత్కారము లభించుటకై సంస్కృతభాష ద్వారా సర్వోత్తమ శిక్షణ జరిగి తగిన వ్యవస్థ చేయబడునని. మనకు సంస్కృతము అతి పవిత్రమైన పరం పరా ప్రవాహము. రాష్ట్రీయజ్ఞానసునకు తాత్పర్యము. భారతీయ సంస్కృతికి నిరంతర స్రోతస్సు. సంస్కృతమును ప్రశంసించుచు మాట్లాడుట అల్పము. సంస్కృతమును ప్రశంసించుచు మాట్లాడువారు తమ సొంతగొప్పలు చెప్పుకున్నా రనవలెను. సంస్కృతమును మనసు గొప్పచేయ నక్కరలేదు. అది స్వయంసిద్ధము. అయితే ప్రశ్నయేమనగా సంస్కృత భాషయొక్క ఫలన పాఠనములు విస్తరించుటకై మన మేమి ప్రయత్నము చేసితిమని. 25, మే 1959, లోకసభలో ప్రసంగము

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

6

గురువులు శ్రీవిద్యా
శ్రీర్థుల వారి అనుమతితో
విద్యారణ్యులవారు తమ
వేదభాష్యమును వేశ
మున పండితులకు
చూపి ఆమోదము
పొందుటకు బయలు
దేరిరి. అశరీరవాచివిద్వాం
సనప్పుడు తిరిగి శృంగ
గిరికి వచ్చుటకు కట్టుడి
చేసి కొనిరి.

శ్రీవిద్యారణ్యులు
సంబార వశమున
ఆంధ్రదేశమున నున్న
ఏలేశ్వరోపాధ్యాయుని
కడకొని అతనికి వేద
భాష్యముచూపగా వేద
వ్యాసమునీంద్రుడు
తప్పు మరొక్కరుదీని
యోగ్యతను గుర్తింప
లేరు అని అతడు చెప్పెను.

శ్రీ మచ్చంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత అపరోక్షానుభూతి

వ్యాఖ్యానము: శ్రీ తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

[గతసంచిక తరువాయి]

అవతారిక (18వ శ్లోకమునకు) రాజయోగమును వివరించిన శ్రీ భగవత్పాదలు మరల బ్రహ్మ విచారముయొక్క ప్రాముఖ్యతను తెలుపుచు అది కైవల్యమునైన మోక్షమునకు అనుల్లంఘనీయమైన ప్రథమసోపానమని తెలుపుచున్నారు. ఇదే విషయమును గ్రంథాదియందు ముఖ్యముగా 10, 16 శ్లోకములందు వివరించియున్నారు. ప్రపంచమును బ్రహ్మముకంటె వేరుగా అవగాహన చేసికొనుటకై అది బ్రహ్మము ఉపాదాన కారణముగా వెలువడినదని చెప్పినప్పటికిని జముగా సృష్టికి కారణమగుట బ్రహ్మముయొక్క లక్షణము కాదని—లోక వ్యావహారికముగా అట్లు చెప్పబడుచున్నదేకాని—పారమార్థికముగా కారణముకాదని చెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ కార్యే కారణతాయాత కారణేనహి కార్యతా।

కారణత్వం తతోగచ్ఛేత్కార్యా భావేవిచారతః 135

తా॥ కార్యమునందు కారణత్వము తెలియవచ్చినది. కారణమునందో కార్యత్వము కనపడదు కదా. అందువలన విచారమువలన కార్యములేనియపుడు కారణత్వము నశించును.

అనుగా వుండలు మొదలగు వస్తువులను—కార్యమును—చూచునపుడు—వుండలు మొదలగునవి కార్యమనియు వాటియందు మన్ను అవగతమై యుండుటచేత మృత్తిక (మన్ను) కారణమనియు బుద్ధి కలుగుచున్నది. అయితే వుండలు మొదలగు వాటియందు మన్నుతప్ప వేరొక వస్తువు లేకుండుట నెఱిగి అది మృత్తికా మాత్రమని కేవల కారణమునే గ్రహించినపుడు ఘటాదికార్యము తోచదు. ఇట్లు విచారింపగా ఘటాదికార్యమే లేకపోవుటవలన మృత్తికకు కారణత్వముకూడ నశించును.

ఇదేవిధముగా ఆకాశాది కార్యదృష్టిచే తదనుగతమైన సుచ్చిదానంద లక్షణ బ్రహ్మమునకు కారణత్వము వచ్చుచున్నది. కారణమైన బ్రహ్మమును చూచునపుడు కారణగుత్తతప్ప కార్యమునకు వేరుగుత్త లేకపోవుటచేత ఆకాశాదికార్యముతోచదు. ఇట్లు కార్యమే లేకపోవుటవలన కార్యబుద్ధి సాపేక్షమైన కారణత్వము బ్రహ్మమున వుండదు.

(సశేషము)

వేదాంత న్యాయములు (33)

(న్యాయములవంటి ఉదాహరణలు)

[వేదాంత శాస్త్రముతో సూక్ష్మవిషయములను బోధచేయుటకు కొన్ని ఉదాహరణలు సాధారణముగా నుపయోగించెదరు. ఈ ఉదాహరణలు నిత్యజీవితమునకు సంబంధించినవిగా నుండి-వీటిమూలమున దుర్గాప్రహ్యమైన సిద్ధాంత విషయములను అవగాహన చేసికొనుటకు తోడ్పడును. ఈ ఉదాహరణలవలన-సునిశిత ప్రజ్ఞావంతముకాని సామాన్యుని మేధస్సుకూడ సిద్ధాంతమును గ్రహింపగల్గును. సామాన్యపాఠకులకొఱకు వేదాంత న్యాయముల వివరణములను క్రమముగా ప్రకటించుచున్నాము. సంపాదకుడు]

సూత్రము - హారము

కంతహారమున వేరువేరు రకముల పూసలుండవచ్చును. ఆ పూసల దండలో ఎన్నో విధములయిన, ఎన్నో పరిమాణములుగల పూసలున్నను—వాటన్నిటిని కలిపి యుంచుచున్నది వాటిద్వారా సోపు సూత్రము. అది దారము కావచ్చును. లేక తీగ (లోహ నిర్మితము) కావచ్చును. పూసలను కలిపి ఒక హారముగా నుంచునది—అన్నిటికి ఆధారభూతమైనది సూత్రమే. అదే నిజమునకు హారమునకు అంతస్సు.

అదేవిధముగా భిన్నభిన్న జీవులకు లోకములకు—అండ పిండ హోమండములకు ఆధారమైన చైతన్యమున్నది. అది పరబ్రహ్మము. అది యీ సకలమునకు—యీ ఉనికి యావత్తునకు ఆధారమై—కలిపియుంచి—బలమై—వాటి అస్తిత్వమునకు మూలమైయున్నది.

నిత్య కర్మ లు (24)

(ప్రాతఃకాలమున నిద్రలేచిన తరువాత వ్రతనిత్యమును వ్రత మానవుడును కొన్ని నిత్య కర్మలను చేయవలసి యున్నది. ఆ నిత్యకర్మ లేవి? ఏట్లు చేయవలెను? ఈ ప్రశ్నలు సామాన్యులకు కలుగుచున్నవి. ఆ యీ ప్రశ్నలకు సమాధానముగా యీ వ్యాస పరంపర ప్రకటించుచున్నాము. —సంపాదకుడు.)

(గత సంచిక తరువాయి)

స్నానమునెట్లు చేయవలెను? (3)

తరువాత 'సమోక్షాయ' అను మంత్రమును చెప్పించు నమస్కారము చేయవలెను.

పిమ్మట 'యదపాంక్తార'—నును మంత్రమును చెప్పించు బాటనవ్రేలితో

యజ్ఞోపవీతమును గ్రహించి ఉదకములను ముమ్మాటు వలయాకారముగా (ప్రాదక్షిణముగా) త్రిష్టాచు ఆ మధ్యభాగమున ముమ్మాటు స్నానమాచరింపవలెను.

తరువాత 'ఇమమ్మేగంగ' అను మంత్రముచేత ఉదకమును అభిమంత్రించవలెను.

'బుభుతంచ సత్యం చాభీధా' అను ఆఘాకర్మణ మంత్రముచేత ఉదకములయందవగాహన చేయవలెను.

✓ 'అర్ధంజ్వలతి జ్యోతిరహమస్మి' అను మంత్రముచేత నాచమనము చేయవలెను. తరువాత స్నానాంగ తర్పణము.

స్మృత్యాచమనముచేసి, దేవాది తర్పణమని సంకల్పముచేసి దేవతర్పణము(1) ఋషితర్పణము (ద్వి) ప్రాచీనావీతియై (త్రిరావృత్త్యా) పితృతర్పణము చేయవలెను.

మరల స్మృత్యాచమనముచేసి

యన్మయా మాషితం తోయం శారీరమల సంయుతం | తస్యపాపవిఘ్నధ్వరం
యత్కృణోతి తర్పయామ్యహమ్ || అసంస్కారాన్ యేకేజ్జలాశాః పితగోమః | తేషా
మాప్యాయనార్థాయ దీయతే సలిలంమయా || — అని దోసిలితో ఉదకమును 2 సార్లు
గట్టున విడువవలెను.

పిమ్మట వస్త్రమును నాలుగుమడతలుపెట్టి ప్రాచీనావీతియయి — “యేకే
చాస్మత్కులే జాతా ఆపుత్రా గోత్రిణామృతాః | తేగృహ్ణంతుమయాదత్తం వస్త్ర
నిష్పీడనోదకమ్” అనుచు వస్త్రమును పిండవలెను (గట్టున.)

తరువాత కూర్చుండి 'వేటాక' పాడివస్త్రముచేత శరీరమును తుడుచుకొనవలెను.

(మంత్రములను తెలిసినవారికింండి ముఖతా అధ్యయనము చేయవలెను.)

వ్యాసములు-ఎత్తేంజి కాపీలు, రివ్యూకి గ్రంథములు

మా పత్రికకు పంపదలచిన వ్యాసములను ఎత్తేంజి కాపీలను రివ్యూకి గ్రంథములను (2 కాపీలు) యీ క్రింద చూపిన మా మద్రాసు శాస్త్రాలయము అడ్రసునకే పంపవలెను.

శ్రీ రామలింగేశ్వరరావు,

శ్రీ శంకరకృప సంపాదకుడు,

నెం. 68 కోడంబాకం హైగోడ్డు, త్యాగరాయనగరు, మద్రాసు-600 017.

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము: బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి,
గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱుకుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.

(గతసంచిక తరువాయి)

త్రయోదశ సర్గము

ప్రాతిశ్చవపూజ ముగించుకొనిన బసవధరణీశ్వరుడు జగద్గురువులను తనయింటి
కాహ్వానించుటకు మతిమంతులయిన మంత్రివర్యులగు వారి సహాయమునకు పంపెను (1)
వారు వెళ్ళి శ్రీ మతమును చేరి గురువులకు వినతులొనర్చి ప్రాజ్ఞుడైన రాజు నాశయము
మనవి చేసిరి. శిష్యుల నానంద పఱచుచు హృష్టాంతరంగులైయున్న జగద్గురువు
లా రాజు గుణగణము లెరిగిన స్వారస్యమున నృపగృహ గమనమున కంగీకరించిరి.
(2) ఆప్పుడు వారు వైభవోజ్జ్వల మగు శిబిక నధిరోపించి పటహపణవాది వాద్య
ములు హృద్యముగా మ్రోగుచుండ ఛత్రచామరాది ఓరుదపరంపలు పరమస్సహము
లగుచుండ మంత్రి ప్రముఖులతో సర్వులు తమ్మునుగమింప రాజభవనమును చేరుకొనిరి.
(3) గురువు లేతెంచుచున్న కలకలము వినుచునే యోగుడగు నా రాజు సంభ్రమ
ముతో లేచి తనవా రందఱితోపాటు ఎదురేగి ప్రసన్నులై వచ్చుచున్న మహాతేజ
స్వంతులగు జగద్గురువులను సర్వాభీష్టప్రదుడగు వశిష్ఠమహర్షిని దళరథు డాదరించు
నట్లాదరించుచు తన ఆస్థానమునకు తోడితెచ్చుకొనెను (4). ప్రశంసులు, స్మేరా
స్యులు, సర్వపరిజన నమస్యులగు వారిరువురు రాజాస్థాన మంటపమున మహోన్నతాస
నములం దుపవిష్టులైయుండ తమతమ విశిష్ట చరిత్రలచే గౌరవనీయులగు నా మహా
నీయులు మేరు హిమవంతులవలె భాసించిరి (5). విద్యత్ప్రియుడగు నా నృపతికొర
కానాడు జగద్గురువులు శ్రోతలకెల్లరకు పరమానంద మందించు గంభీర శాస్త్రోప
న్యాస మొనంగిరి. దాని విన్న సర్వులు శ్రీవారిని స్తుతించుచుండ వారి మహత్త్వ
మెరిగిన ప్రభువును హృదయపూర్వకముగా శ్లాఘించెను (6). మానివర్యులు రాజున
కనూన సమ్మాన మొనర్చిరి. పండితుల కెల్లరకు సంతోషముతో సమ్మానవస్తువులు
లనుగ్రహించిరి. తరువాత రాజు గురువుల నుద్దేశించి భక్తి ప్రపత్తులతో సముచిత
వచనము లుచ్చరించుచు ఆస్థాన భవనమునుండి శ్రీవారి ననుసరించెను (7). రాజ

భవనము నుండి జగద్గురువులు, రాజు. సచివులు, సైనికులు, విద్యజ్ఞులు సమస్తము
తమ్మనుసరించుచు స్తోత్రములు, ప్రశంసా గానములు, వాద్యఘోషములు చేయు
చుండ శిష్యానుచర పరివృత్తులై శ్రీమతమును చేరుకొనిరి. (8) అక్కడ కొన్నా
శుండి భక్తవరుల ఇండ్లలో నిత్యమొక్కరి భిక్ష సంగీకరించుచు పాదతీర్థ ప్రదాన
ముచే పవిత్రుల నొనర్చుచు సర్వ జగన్నతులగు శ్రీసచ్చిదానంద యతీశ్వరులు
నియమము నందిరి. (9) పిమ్మట నొకనాడు రాజు తన పురోహిత బ్రాహ్మణుని
యింట గురువులకు స్వీయవై భవమనుకు తగిన మహాభిక్ష చేయించెను. మిక్కిలి రుచి
గల భక్ష్యము లెన్నెన్నో చేయించుటయేకాక ఇతర ద్వీపములనుండి పడవలపై
తెప్పించిన ఆపురూప ఫలముల నెన్నింటినో విరివిగా సమర్పించెను. (10) భిక్ష
పూర్తి అయిన తరువాత రాజు తన వైభవమంతటితో మంత్రులెల్లతో విసముడై
గురువుల సమీపమున నిలిచి తన పలుకులతో స్తోత్ర మొనర్చి విలువయిన కానుక
లర్పించి వారినుండి ఆశీస్సుల నందికొనెను. (11) శిష్యవరదులగు జగద్గురువు లానాడే
పగటి దివిటీలు మొదలైన లాంఛనము లన్నిటితో కదలి వేగముగా క్రిత శుభకరి
యగు శృంగపురి చేరుకొనిరి. సాగనంపుటకై రాజు పంపగా తమ వెంట వచ్చిన
మంత్రుల సుచితముగా నాదరించి వారిని వారి పురమునకు పంపిరి. (12)

అటుపిమ్మట గురువులు నిత్య వ్యసనపరులై బహుకాలము పరిశ్రమించుచు
మహాశ్చర్యకర పరమైశ్వర్యము వర్తనచే జరుల స్థైర్య స్వవశ మొనర్చుకొనుచు ఆనం
దముల కన్నింటికి మూలమయిన నిదానమును పెంపొందించుకొనుచు చిదానందమున
తేలియాడుచు కొన్నాళ్ళు శృంగగిరియందే గడపిరి. (13) అప్పుడే శ్రీవారు మల
హానికరేశ్వరస్వామి నుద్దేశించి గ్రామమున తఱచు జరుగు సుత్సవములలో సుపయో
గించుటకై త్రిలోకనాథుడగు ఆ దేవుని నిరుపమైశ్వర్యమునకు తగిన చిత్ర విచిత్ర
శిల్పరమ్యమైన మంచి వేడిపల్లకి నొకదానిని చేయించిరి. (14) దాని నొక శుభ
దినమున వైభవోపేతముగ ఉత్సవ మొనరించి స్వామికి అత్యంత భక్తి సమ్రతలతో
సమర్పించిరి. ఆ పూట వేయిమంది బ్రాహ్మణులకు పంచభక్ష్య పరమాన్నములతోడి
షడ్రసోపేత భోజనము పెట్టించిరి. (15) ఆ పల్లకిని చేయించిన ఉత్సాహాతి శయ
ముతో జగద్గురువులు శృంగేరి పురమున సకల పీఠుల నూరేగించుచు భవానీపతి కనే
కానేక మహోత్సవములను జరిపించిరి. స్వామియు తన రజతాచలపతిత్వమున కను
గుణముగా సున్నదని ఆనందపడెను. (16) పరమేశ్వర ప్రీతికై అట్లు శృంగేశ్వర
పూజా మహోత్సవములు నిర్వహించి పిమ్మట యోగివర్యులు ఋష్యశృంగమహర్షి

లింగాత్మ భావమనంది ప్రతిదినమభివృద్ధి నందునున్న కిగ్గ యను పుణ్యక్షేత్రమున కేగిరి. (17) మహాతపస్వులగు గురువులు త్వరలోనే ఋష్యశృంగేశ్వరస్వామి ఆలయము చేరినప్పటికిని లోనికి పోక దగ్గరలోనే యున్న వ్యాఘ్రాదులు నివసించు స్వామి ఆవిర్భవించిన ప్రదేశమునకు ముందు వెళ్ళిరి. అక్కడ నందినీ నదిలో స్నాని మాచరించి సమస్తాహ్నికములు నిర్వర్తించుకొని ఋషివరుల రమ్యాశ్రమము ప్రవేశము నాసక్తితో నేవించిరి. (18) అక్కడ ఆవిర్భవించిన సురవరుడైన వరద సరిసింహుని భక్తితో నేవించుకొని ఋష్యశృంగేశ్వరుని ఆలయమునకు వచ్చి ఆయనను సర్వోపచారములతో పూజించి వనదుర్గాదేవిని మంచి ఆతల్లిని గూడ సమర్పించిరి. (19) ఆ కొండనూడి దిగివచ్చి కిగ్గచేరి మరల ఋష్యశృంగేశ్వరి స్వామిని నేవించి ఆ స్వామికి దీపోత్సవాదులు సమర్పించి సర్వజనుల కానందము కలిగించుచు జగద్వంశ్యులగు జగద్గురువులు శృంగనగరిని చేరిరి. (20)

ఆ పిమ్మట మునివర్యులు పరమ పుణ్యదివసమైన మహాచంపావృష్టినాడు దేవతలలో శ్రేష్ఠుడు, సురనద శరణుడు, కారుణ్యాంబునిధియు నగు సుబ్రహ్మణ్య స్వామికి మహోత్సవము చేయించుచున్నారని విని విజ్ఞుడైన మంత్రివరుని రాజు గురువుల సమక్షమునకు పంపగా నాతడు వచ్చెను. (21) ఆ మంత్రి రాజుజనులైకొని తాను వచ్చు మార్గమునందే సముచిత ప్రదేశములో యోగివర్యుల ప్రయాణమున కనుకూలముగా మత సదృశములయిన వసతులను కల్పించుచు వచ్చి జగద్గురువుల దర్శనము చేసికొని రాజు నాశయము విన్నవించి బయలుదేరవలసినదని అభ్యర్థించెను. (22) భక్తి తాత్పర్యములతో నాతడొనర్చిన విన్నపము నందికొనిన గురువర్యులు సంతోషించి నిజశిష్యులను పోష్యులను పరితోష్యులను సర్వులను ప్రయాణమునకు సన్నద్ధము కావలసినదని హెచ్చరించుటకై భేదవాదులకు గుండె దిగులు కల్పించు దుందుభిని మ్రోగింపజేసిరి. (23) పిమ్మట గురువర్యులు సుందరమైన శివీక నధిరోహించి సకల పరివారముతో శృంగగిరి నుండి బయలుదేరి వారాహీ సంగమ ప్రదేశమునందలి కూడలి సంగమక్షేత్రము చేరి అక్కడ ఒకనాడుండి నిత్యవిధులు నిర్వర్తించుకొని తరువాత ఘట్ట శిరస్సును చేరుకొనిరి. (24) అక్కడ నుండి సహ్యాద్రి నవతరించి ఋషులకు నివాసయోగ్యమై ఫలపుష్ప సమన్వితమగు తొలవ

24 వ శ్లోకము.

వల్కిమ సముద్ర తీరమందలి ఇప్పటి ఆ గుంభే నగరమునే అప్పుడు ఘట్టశిరమని వ్యవహరించినట్లు తోచుచున్నది.

దేశమును చేరి తటస్థుడైన సకల దేవతలను అర్చించుచు అనుగమించు నందరితోడను
కొత్తట పురమును చేరుకొనిరి. (25) అక్కడనుండి శివగంగాతటమందున్న మహా
నుహిమో సేతుడైన వైద్యోకస్వామిని చేరి సర్వోపచారములతో పూజించుకొనిరి.
ఆ స్వామి శ్రీశైలేశ్వరుని కొకప్పుడు తలయందు వ్యాధిరాగా దానికి చికిత్స యొన
ర్చిన మహామహుడట. జగద్గురువుల కా స్వామిని నేవించుకొన గలుగుటతో పరమా
నందనులైనది. (26) అటుండి జగద్గురువులు మహాత్మాహమతో వేగముగ నే
దివి నేవేపురము చేరుకొనిరి. అక్కడనున్న పరమ రమ్యాకారుడైన కృష్ణస్వామి నల్లే
కనులప్పగించి ఓరకాలము చూచి ఆనందించిరి. ఆ స్వామి సకలోపచారములతో
పూజ నొనర్చి సుబ్రహ్మణ్యపురమునకేగు తలంపుతో అచట కొంతకాలముండిరి. (27)

జగద్గురువులు తమపురములో సుబ్రహ్మణ్యోత్సవములు జరుపుటకు వేంచేయు
చున్నారను తెలిసి తత్పురవాసు లెల్లరు నిచ్చటికే చేరి గురుచరణయంగ దర్శన
భాగ్యమునంది ధన్యత భజించిరి. ఈ వార్తలు తెలిసి దేశ దేశముల నుండి వచ్చి
చేరుచున్న యాత్రికులతో పట్టణ ముబ్బిపోయినది. (28) అర్ధచంద్ర సదృశమునైన
లలాట ప్రదేశముల తెల్లని విభూతితో త్రిపుండ్రధారణ మొనర్చి జగద్గురుచరణ
సేవాకతుకమున త్వరపడుడు త్వరపడుడని తమవారిని తొందరించుచు మహారాష్ట్ర
యాత్రికులు వచ్చి “మన మెంత ధన్యులము! గురువుల నిచ్చటనే నేవించుకొన
గలిగితిమి” అని తమృతామభినందించుకొనిరి. (29) స్పష్టమయిన స్వరములతో వేద
పఠనము చేయుచు తలపై తడి యంగవస్త్రములు, ఉపరికాయమున నుత్తరీయ
ములు, చేతులలో జలపూర్ణ కలశములు, ఎడమచంకలలో ధౌత వస్త్రములు
చుట్టిన పెట్టెలను ధరించి తెల్లని యజ్ఞోపవీతములు తతతళలాడుచుండగా ఆంధ్రదేశ
వేదపండితులు వచ్చి గురువులను నేవించుకొనిరి. (గీతేషము)

25 వ స్లోకము.

దోతృట పురమిప్పుడు కోక్కడో అయినది. ఆ పట్టణము ఉప్పినియంగాడికి దగ్గర
నున్నది.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత వి వే క చూ డా మ ణి (శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి విరచిత వ్యాఖ్యానమేతము)

ఆంధ్రీకరణము : డా॥ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు (వేదాంత శిరోమణి విద్వాన్)
ఎం. వి. (సంస్కృత, ఆంగ్ల హిందీ) పి. హెచ్.డి.

(గతసంచిక తరువాయి)

అ. వ. అన్ని మ కార్యముగు దేహము మొదలు అదిమ పరిణామ్యుపాదాన కారణముగు అవ్యక్తమువరకును ఉన్నవన్నియు అనాత్మలే యని చెప్పబడినది. ఇప్పుడు దీనికి వివరీతముగా, అదిమ పరిణామ్యుపాదానకారణముగు అవ్యక్తము మొదలు అన్ని మ కార్యముగు దేహము వరకును గల సమస్త దృశ్య ప్రపంచమును అనాత్మయే యని దార్ఢ్యము కొరకై చెప్పచు, అది మిథ్యా యను విషయమును గూడ చెప్పచున్నారు—

మూ. మాయా మాయాకార్యం సర్వం మహదాది దేహ పర్యంతమ్.

అసదిద మనాత్మ తత్త్వం విదిత్వం మరు మరీచికా కల్పమ్. 125.

ప్ర. అ. మాయా=మాయయు, మహదాది=మహత్తు మొదలుకొని, దేహ పర్యంతం=దేహమువరకును గల, సర్వం=సమస్తమైన, మాయాకార్యం=మాయా కార్యము, ఇదం=ఈ, అనాత్మతత్త్వం=అనాత్మతత్త్వము, అసత్=అసత్యనియు, మరు మరీచికా కల్పం=మరు మరీచికతో సమానమైనదనియు, త్వం=నీవు, విది= తెలిసికొనుము.

వ్యా. అ. మాయా=మూల ప్రకృతి, మహత్=మహత్తత్త్వము, 'తదైక్షత' (అది చూచెను) అను శ్రుతియందు ప్రసిద్ధముగు ఈక్షణము, అది దేహోపర్యంతముగు ఏ మాయాకార్యమునకు ఆదియో అట్టి మహదాదికము, అహంకారం=“సోఽహమయత” (ఆ ఈశ్వరుడు కోరెను) అను శ్రుతియందు చెప్పిన ఈశ్వర సంకల్పము, తరువాత ఫలచక్షూర్భూతములు, తరువాత పరిశీలకృత మూలభూతములు, తరువాత బ్రహ్మాండము, అంతరి చతుర్దశ భువనములు, శానిలోనున్న నూలదేహములు, ఈ దేహోపర్యంతముగు సమస్తమైన, మాయాకార్యం=మాయయు, దానికార్యము అయిన

అనాత్మతత్వం = “కోఽసావనాత్మా” అను ప్రశ్నకు సమాధానముగ చెప్పబడిన ఆత్మ వ్యతిరేక పదార్థమును, అసత్ = సద్రూపముగు ఆత్మకంటే భిన్నమైనదియు, కావుననే పూర్వోక్తముగు శుద్ధాద్వితీయ బ్రహ్మజ్ఞానముచే నాశ్యత్వము మొదలగు హేతువుచే, మరు మరీచికా కల్పం = కనబడి నశించిన స్వరూపము కలదగుటచే ఎండ మ్రావులతో సమానమైనదానినిగా, మిథ్యా = భూతమైన దానినిగా, విద్ధి = తెలిసికొనుము, గ్రీష్మమునందు మరుభూమిపై ప్రసరించిన సూర్యకిరణములు మహాజల ప్రవాహబుద్ధిని కలిగించును. పరిశీలి. చి చూచినచో ఆచట జలమేమియు నుండదు. అట్లే బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగుటకు పూర్వము మాయయు, తత్కార్యములును భాసించును. బ్రహ్మసాక్షాత్కారము కలుగగ నే, మెలకువ వచ్చిన పిమ్మట స్వప్నమువలె, అదియంతయు సమూలముగ నశించును. ఈవిధముగ మాయా = మాయాకార్యములు దుష్టనష్ట స్వరూపములగుటచే మరు మరీచికలవలె మిథ్యాభూతములు, మరు మరీచికలనగా ఎడారి ప్రదేశమున ప్రసరించిన సూర్యకిరణములు. 125.

అ. వ. ఈవిధముగ అనాత్మను గూర్చి పూర్తిగ వివరించి “పరమఃక ఆత్మా” అను ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పటకు ప్రారంభించుచున్నారు. —

మూ. అథ తే సంప్రవక్ష్యామి స్వరూపం పరమాత్మనః.

యద్విజ్ఞాయ నరో బధ్ధాన్ముక్తః కైవల్య మశ్నుతే. 126.

ప్ర. అ. అథ = అటుతర్వాత, పరమాత్మనః = పరమాత్మయొక్క, స్వరూపం = స్వరూపమును, తే = నీకు, సంప్రవక్ష్యామి = చెప్పెదను, యత్ = దేనిని, విజ్ఞాయ = తెలుసుకుని, నరః = నరుడు, బంధాత్ = బంధమునుండి, ముక్తః = ముక్తుడై, కైవల్యం = మోక్షమును, అశ్నుతే = పొందునో.

వా. అ. అథ శబ్దమునకు “అనాత్మను గూర్చి చెప్పిన తరువాత” అని యర్థము. యత్ = ఏ పరమాత్మ స్వరూపమును, విజ్ఞాయ = సాక్షాత్కరింప చేసికొని, నరః = విద్యార్థకారముగల పురుషుడు, బంధాత్ = అహంకారాది దేహాస్తబంధమునండి, ముక్తః = విడువబడినవాడై. అనగా దేహాది తాదాత్మ్యాధ్యాసమును విడచినవాడై, కైవల్య = సర్వోపాధి వినిర్ముక్తడగుటచే కేవల చిద్రూపత్వమును, భేదరహితముగు సచ్చిదానంద రూపత్వమును, అశ్నుతే = పొందునో, అట్టి పరమాత్మునియొక్క స్వరూపమును, పరమాత్మను గూర్చిన సత్యమును, నీకు స్పష్టముగను విస్తరముగను చెప్పెదను. 126.

అ. వ. ఆత్మను గూర్చి చెప్పటకు ఉపక్రమించుచున్నారు. —

మా. అన్తికశ్చిత్స్వయం నిత్యమహం ప్రత్యయ లంబనః.

అవస్థాత్రయ సాక్షీసన్ పంచకోశ విలక్షణః 127.

ప్ర. అ. స్వయం=స్వయముగ నే, అహంప్రత్యయలంబనః = అహం అను వృత్తికి ఆశ్రయభూతుడును, అవస్థాత్రయసాక్షీసన్=అవస్థాత్రయమునకు సాక్షియై, పంచకోశవిలక్షణః=విదు కోశములకంటె భిన్నుడైన, కశ్చిత్ = ఒకానొకడు, నిత్యం=ఎల్లప్పుడును, అన్తి=ఉన్నాడు.

వ్యా. అ. స్వయం=సత్తాస్ఫూర్తి విషయమున ఇతరాపేక్ష లేకుండగ నే, అహం ప్రత్యయలంబనః=‘అహం’ అను ఆకారము గల మనోవృత్తితో తాదాత్మ్యమును పొందుటచే అహం వృత్తికి ఆశ్రయభూతుడును, అహంప్రత్యయః=అహం వృత్తి, లంబనం=బింబమును గ్రహించునదిగా ఎవనికి వున్నదో అతడు—అనగా అహంవృత్తికి విషయభూతుడు (‘నేను’ అనబడేవాడు అని అర్థము) అవస్థాత్రయ సాక్షీసన్=జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తుల నెడు అవస్థాత్రయమునకు సాక్షాద్దృష్టయై, పంచకోశవిలక్షణః=అన్నమయ—ప్రాణమయ—మనోమయ—విజ్ఞానమయ—ఆనందమయకోశములకంటె వ్యతిరిక్తుడు అగువాడు, ఎల్లప్పుడును ఒకడున్నాడు. “అతడే ఆత్మ” యని అధ్యాహారము. ఈ ఆత్మ కాలత్రయా బాధ్య సమ్రాటమని చెప్పినట్లు నది.

అ. వ. ఆత్మ అవస్థాత్రయ సాక్షీయను విషయమును ఉపసాదించుచున్నాడు.

మా. యో విజానాతి సకలం జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తిభు.

బుద్ధి తద్వృత్తి సద్భావ సుభావ మహా మిత్యయమ్. 128.

ప్ర. అ. యం=ఎవడు, అహమితి=‘నేను’ ‘నేను’ అని, జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తిభు=జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్యవస్థలయందు, బుద్ధి తద్వృత్తిసద్భావం=బుద్ధి యొక్కయు, దాని వృత్తులయొక్కయు ఉనికిని, అభావం=వాటియొక్క అభావమును, సకలం=ఈ మమత్తమును, విజానాతి=లేకుండుచున్నాడో, ఇది ఆత్మయని అన్వయము.

వ్యా. అ. నేను దీనిని చూచుచున్నాను; దీని అనుమతి చేయుచున్నాను, శబ్దము ద్వారా తెలిసికొనుచున్నాను, స్మరించుచున్నాను” ఇత్యాది విధమున జాగ్రత్స్వప్నములయందు, బుద్ధియొక్కయు, దానికి సంబంధించిన వృత్తుల యొక్కయు ఉనికిని, సుషుప్త్యవస్థలయందు కలుగు “నాకేమియు తెలియలేదు” అను స్మృతి ననుసరించి, సుషుప్త్యవస్థయందు బుద్ధియొక్కయు, దాని వృత్తులయొక్కయు అభావమును

“నేను దానిని తెలుసుకొనుచున్నాను; దానిని తెలిసికొంటిని; దానిని తెలిసికొన గలను” అను అనుభవమువలన, సకలములగు జాగ్రదవస్థలోని పదార్థములను, స్వాప్న పదార్థములను, సుషుప్తియందు అజ్ఞానమును తెలిసికొనుచున్నాడో అతడు ఆత్మ అని అవ్యయము.

అ. వ. అన్నింటిని చూచునదగుట చేతను, దీనిని చూచునది మరియొకటి ఏదియు లేకుండుట చేతను, ఆత్మజ్ఞానస్వరూపము అని చెప్పుచున్నారు:—

మూ. యః పశ్యతి స్వయం సర్వం యం నపశ్యతి కించన
యశ్చేతయతి బుద్ధ్యాది నతద్యం చేతయత్యయమ్. 129.

ప్ర. అ. యః = ఏది, స్వయం = తాను, సర్వం = సమస్తమును. పశ్యతి = చూచునో, యం = దేనిని, కించన = ఏదియు, నపశ్యతి = చూడదో, యం = ఏది, బుద్ధ్యాది = బుద్ధి మొగలగుదానిని, చేతయతి = చేతన్యవంతముచేయుచున్నదో, తత్ = ఆ బుద్ధ్యాదికిము, యం = దేనిని, నచేతయతి = చేతన్యవంతముగ చేయజాలదో, ఆయం = ఇది (ఆత్మ).

న్యాయ. అ. “నాన్యోతోఽస్మిద్రష్టా” (ఈ ఆత్మకంటే భిన్నముగు చూచునది మరియొకటి ఏదియును లేదు) అను శ్రుతి ననుసరించి ఏది సర్వమును చూచుచున్నదో దేనిని మరెవ్వరు చూడజాలగో “నతత్ర చక్షుర్గచ్ఛతి నా వాగ్గచ్ఛతి నోమనః” (అచటకు నేత్రము, వాక్కు, మనస్సు వెళ్ళజాలవు) “నచక్షుషా గృహ్యతే నాపి వాచా నావైదేవైః” (నేత్రముచేతగాని, వాక్కుచేతగాని, ఇతరములగు ఇంద్రియములచేతగాని గ్రహింపబడదు) “నై నవాచా నమనసా ప్రాప్తం శక్యో న చక్షుసా” (వాక్కులచేతగాని, మనస్సుచేతగాని, నేత్రముచేతగాని, పొందుటకు శక్యము గాదు) అని శ్రుతి చెప్పుచున్నది. ఏది బుద్ధ్యాది జడపదార్థమును తన ప్రతిబింబముచే చేతనము కలదానినిగా చేయుచున్నదో, ఆ బుద్ధ్యాదికిము స్వతఃచేతన స్వభావముగు చేతనవంతము చేయజాలదో, జడవస్తువు తన కార్యమును నిర్వహింపవలెనన్నచో దానికి చేతనాపేక్షయుండునుగాని చేతనమునకు పరాపేక్షయుండదు. ఇది ఆత్మయని అన్వయము. (సకేషము).

శ్రీ విద్యారణ్యుల గురించిన జనశ్రుతి గాథలు (6)

యతి యగుట మరొక జన్మ

విద్యారణ్యులవారు పూర్వాశ్రమమున మిక్కిలి చేదవారట. భరింపరాని దారిద్ర్యమును నివారించుకొనుటకు మహాలక్ష్మీదేవిని తీవ్రముగా ఉపాసించిరట. ఆమె ప్రత్యక్షమై “ఓయీ! నీకీ జన్మమునందు విశ్వరూప్రాప్తిలేదు. ఈ తరువాత జన్మలో వలసినంత విశ్వరూపు సంతప్రాప్తించును” అని చెప్పెనట.

సన్న్యాసము తీసికొన్నచో మరియొక జన్మయే యగునుకాబట్టి విద్యారణ్యులు సన్న్యాసమును స్వీకరించిరట. అందుచేత విద్యారణ్యస్వామికి సకల రాజ వైభవములు, చక్రవర్తి చిహ్నములు లభించినవట. మహాలక్ష్మీదేవి రిక్త ఘడియల కాలము విద్యారణ్యులకొరకై స్వల్పవర్షము కరిపించినదట.

ఈ గాథ చాల ప్రచారములో నున్నది.

(విద్యారణ్యస్వాములవారిని గురించి చారిత్రకులు వ్రాసినదానికంటె జనశ్రుతిలో బహుళముగా అనంతముగా గాథలున్నవి. వాటిని ప్రోగుచేసి ప్రకటించుట మాకు శక్తికి మించిన పని. ఇంతవరకు ప్రకటించిన గాథలతో మేము తృప్తిపడుచున్నాము.)

ఈ గాథలవలన చాల తెలిసికొంటిమని ప్రశంసా లేఖలు వ్రాసిన పాఠకులకు కృతజ్ఞతలు. (సంపాదకుడు)

చందాదారులకు విన్నపము-ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు గమనింపుడు

చందాలు బాకీయున్నవారికి పత్రిక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగానే (తమ అడ్రసు మార్పుకూడ వెంటనే) క్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

ఆకెళ్ల సత్యనారాయణమూర్తి,
శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశవడు,
6-3-609/18, ఆనందనగర్,
వైరతాబాదు, హైదరాబాదు-500004.

అద్వైత సిద్ధాంతము ముందు పాశ్చాత్యుల పూర్వపక్ష ఖండన

(ఆచార్య సుందరము)

(శ్రీ శంకర భగవత్పాద అద్వైత సిద్ధాంతము పైన పాశ్చాత్య విద్వాంసులు కొందరు దుర్బలమైన ప్రతిపక్షవాదములు చేసిరి. ఆ వాదముల ఖండన మీ వ్యాసము. —సంపాదకుడు.)

(గత సంచిక తరువాయి)

డా. ధీబా వ్రాసిన దిట్లున్నది—“వైయక్తిక జీవుని పరిమాణమును గురించి చెప్పించిన సూత్రములను శంకరులు భాష్యము వ్రాసిన విధముగా అవగాహన చేసి కొనుటకు వీలులేదు” ఈ సూత్రము 2 వ అధ్యాయము ద్వితీయపాదమున 19-20. మరియు ఆ పాదమున 13 వ అధికరణమునుండి చర్చింపబడిన విషయ మేమనగా వ్యక్తి జీవుడు అణువా లేక విభువా? అని.

డా. ధీబా తన సంగ్రహవ్యాఖ్యానమును చూడమన్నాడు. మొదట శ్రీ శంకరుల భాష్యమున ఆయన చూపిన దోష మేమనగా సూత్రమును (19-20) అతిగావ్యాఖ్యానించెనని—(చివరకా సూత్రప్రతిపాదనను 29 సూత్రమున విసర్జింపవలసి యుండగా—) కాని వెంటనే తన మాటలను తానే వదలుకొనుచు నిట్లనెను—“ఇక్కడ మామూలుగా చేయవలసిన దానికంటె అధికముగా పూర్వపక్షమును వివరించుట అసమంజస మన నక్కరలేదు.”

తరువాత 29 సూత్రము వైపు తిరిగి (అది సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించుచున్నది) “శ్రీ శంకరులు యీ సూత్రమునకు అంటగట్టిన భావము బలవంతముగా రద్దబడినదనుటకు సంజేహింప నక్కరలేదు” అనెను. ఆయన అందుకు చెప్పిన కారణములు? ఆయన తన వాదమునకు బలము కూర్చుకొనుచు తొలుత చెప్పినది—“ఈ సందర్భమున మొదటి తొలి శబ్దమునకు బుద్ధియని చెప్పబడుట ఆవశ్యకమే లేదు” ఇట్లు డా. ధీబా అభిప్రాయపడుటకు కారణమేమనగా యీ సూత్రమున ఆయన అవగాహన చేసికొన్నవిధమే—“ముఖ్యముకాని ‘ప్రజ్ఞావత్’ శబ్దమును వదలిపెట్టె” ఆయన చేసిన అనువాద ఫలితమిది.

నిజమునకీ పదము ఉదాహరణమును నిరూపించుచు ‘తత్’ శబ్దార్థమునకు సూచన చేయుచున్నది—‘ఉపాధి’ అన్న అర్థమని ఈశ్వరునివలె అతడు అజీయుడుగా మనోమయుడుగా ధ్యానింపబడుచున్నాడు. (అధ్యాయము 8, 14-2-3) పరి

మిత ఊపాధి లక్షణములుండుటవలన అట్లే జీవుని విషయమున అతని ఊపాధి లక్షణముల ప్రభావమువలన (బుద్ధి) అణుత్వము ఆపాదించబడుచున్నది. ప్రజ్ఞకు చేతో ముఖమనికూడ పేరు. ఎలననగా చిత్తము (బుద్ధి)వలననే జీవుడు స్వప్న సుషుప్తి అవస్థలనుండి జాగరితుడగుచున్నాడు కాబట్టి బుద్ధి (చిత్తము) అతని ఊపాధి—అది అతని సీతిని—అవస్థను—గుణములను నిర్ణయించుచున్నది. అందుచేత ప్రజ్ఞావత్—శబ్దారమువలన ‘తత్’ శబ్ద ఆర్థము యీ సూత్రమున నిర్ణయించబడుచున్నది. డా. ధీబాకు వచ్చిన కష్టమేమనగా అనవసరమనుకున్న ‘ప్రజ్ఞావత్’ శబ్దమును విస్మరించి సూత్రారమును నిర్ణయించుటకు ప్రయత్నించినందువలన.

నిజమునకు సూత్రమునందు ఏ శబ్దమును అనవసరము కాదు. ఈ సూత్రమున ప్రజ్ఞావత్ శబ్దమే ఆ సూత్రతాత్పర్యమును నిర్ణయించుటకు మార్గసూచన చేయుచున్నది. ఇక డా. ధీబా చేసిన రెండవ వాదముకూడ నిట్లే అనుచితముగ నున్నది.

అతనివాదము—“శంకరుని సిద్ధాంతమును అనుసరించి బుద్ధియొక్క గుణములు—సుఖము, దుఃఖము, కోరిక. (రాగ ద్వేషములు) ఆత్మకు సంసారమందున్నప్పుడైన అంటిపెట్టుకొనినని చెప్పటకు చాల సందేహింపవలసి యున్నది. అట్టియొక్క ముఖ్య లక్షణము—ఏ సీతియందున్నప్పటికి—(శంకరుని సిద్ధాంతము ననుసరించి) జ్ఞానమే—బుద్ధితో దానికి గల సంబంధము మిథ్య—అసత్యము.”

నిజముగా అది మిథ్యయే. అయితే జీవునికి అతడున్న వ్యావహారికమిన్న సీతిలో నది తెలియదుకదా! అధ్యాస—ఆవిద్యవలన—అతడు తనయొక్క సహజ సీతిని గురించిన జ్ఞానమును పోగొట్టుకొని తన ఊపాధితో అభేదమున భావించుకొనుచున్నాడు—అనగా బుద్ధితో—కొంతప్పుడు దేహముతో. ఫలితమేమనగా సంసార సీతిలో ఆత్మయొక్క యథారసీతి అతనికి లేదు. సూత్రము చెప్పినట్లు అతడు బుద్ధితో అభిన్నుడనుకొనుచున్నాడు.

మాడవ పాదమున 18 సూత్రము ఆత్మను ‘జ్ఞానమని చెప్పినదానిని డా. ధీబా పట్టుకొని యిట్లు వ్యాఖ్యానించు చున్నారు. “శంకరుల అభిప్రాయములను కలిగియున్న ఏ గ్రంథకర్తయైనా ఆత్మయొక్క ముఖ్య లక్షణములను వ్యాఖ్యానించునప్పుడు ‘జ్ఞాతి’ అను ఆర్థము వచ్చు ‘జ్ఞా’ శబ్దమును ప్రయోగించుచునని భావింపలేము. ‘జ్ఞా’ అనగా జ్ఞానము కాదు.”

సూత్రమునందు చెప్పిన పేరువును డా. ధీబా గమనించలేదు. ‘అశవేద’—(ఈ పేరువుచేత), ఏ పేరువు? సమాధానమేమనగా క్రిందటి సూత్రమున చెప్పిన

హేతువు వలన. (విస్తరభీతివలన అది మరల ఉదహరించబడలేదు—నూచింపబడినది) ఆ హేతువు అది నిత్యము—కార్యము కాదు.

జ్ఞాత్రి—తెలియబడుట కలవాటగుటచేత నిత్యముకాదు. స్వప్నావస్థయందది లేదు, అందుచేత జ్ఞా అనగా జ్ఞాత్రి అని అవగాహన చేసికొనరాదు. జ్ఞానమునియే గ్రహింపవలెను. శ్రుతి జీవబ్రహ్మల ఆభేదమును తెలుపుచున్నది. (తత్త్వమసి) సత్యం జ్ఞాన మనంత బ్రహ్మ” అను శ్రుతిపాఠములు బ్రహ్మజ్ఞానమని చెప్పుచున్నవి. మరియు బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు ‘సహిద్రష్టు ర్ద్విష్టం ద్విపదదిలో పోవిద్యతే’—(ఋషి యొక్క జ్ఞానమునకు నాశనములేదు) వ్యావహారిక ప్రాపంచిక జ్ఞానమున్నప్పటికి లేకపోయినప్పటికి—అట్టి ప్రాపంచిక జ్ఞాన ముత్పన్నమగుటకు ఆధారమైన జ్ఞానము నశింపదు.

విమర్శింపబడుచున్న సూత్రమునందీ జ్ఞానముయొక్క అవశ్యకత—నిత్యత మాలమున జీవుని ‘జ్ఞ’ అని చెప్పటం. అందుచేత ‘జ్ఞ’ అనగా ‘జ్ఞాత్రి’—తెలిసికొనువాడు కాజాలదు. సుషుప్తియంగీ ప్రాపంచిక జ్ఞానము నశించుచున్నది. అప్పుడు జ్ఞాత్రి లేడుకదా! కావున సాగభూతమైన జ్ఞానము మాత్రము నిలుచును. అందుచేత ఆ అర్థమునే యీ సూత్రమునందు జీవునకు అపాదించుట. సూత్రకారుడు ‘జ్ఞ’ పదమేల ప్రయోగించినని—‘జ్ఞాత్రి’ ఏల ఉపయోగించలేదని పరిశీలింపవలెను. ఉపనిషత్తులందు అత్మజ్ఞాత్రియని జ్ఞానమని రెండువిధములుగా చెప్పటం కలదు. విది సత్త్వమగు తురీయమగు ఆర్థమో సూత్రకారుడు తేల్చవలెను.

సూత్రమును నిబద్ధింపచేయునపుడు పూర్వపక్షమును దృష్టియందుంచుకొని దానిని మన దృష్టికి తెచ్చుటకు ప్రయత్నమున్నది—దానికి సమాధానము తేలికగా గోచరించుటకు. ఇతర అధికరణములందు కూడ నిట్టి పద్ధతిని అనుసరించెను.

ఉదాహరణకు—“దహర ఉత్తరేభ్యః” (I, 3, 14) “అనందమయోఽభ్యాసాత్” (I-1, 12) ఈ రెండు సూత్రముల నిర్మాణ వైఖరి—పూర్వపక్షము స్ఫురింపబడునట్లున్నది. నిజమునకు యీ అధికరణములందు జరుగుచున్న పరిశీలన దహరము బ్రహ్మమా? కాదా? అని కాదు. అనందమయము బ్రహ్మమనియా? కాదనియా? అనికాదు. అట్టి సందేహమునకు అస్సాగరమే లేదు. పూర్వపక్షమును స్ఫురింపజేసి దానిపైన వాదముతో సిద్ధాంతము చెప్పటకు.

అదేవిధముగా యీ సూత్రమునందు ‘జ్ఞ’ అని ప్రయోగించినందువలన పూర్వపక్షము స్ఫురింపజేయబడి (అత్మజ్ఞాత్రి కావచ్చుననుట) దానిపై వాదముతో సిద్ధాంతము చెప్పటం కవశాశమున్నది. సూత్రమున ‘క’ ప్రత్యయమునకు ‘కర్త’—భావము—

రెండు ఆరములున్నవి, ఇందు మొదటిదానికి ఆవకాశమే లేదు. అది ముందే నిరూపింపబడినది. 'అత ఏవ' అని సూత్రమునందు చెప్పబడుటచేత. కాబట్టి రెండవ ఆరమునే తీసికొనవలెను. ఇక్కడ పరిశీలింపవలసినదేమనగా వ్యాకరణ శాస్త్రము-యిట్టి చర్చప్రయోగమున కంగీకరించునా యని. దీనికి ప్రమాణము వార్తకాయని సూత్రము చూపుచున్నది. 'ఘజ్జ రేకః' 'ఘజ్జ' అను ప్రయోగములకు భావమనియే ఆరము, కర్త అనుటకాదు. కాబట్టి డా. ధీబా లేవతీసిన అభ్యంతరము నిష్ప్రయోజనము. పూర్తిగా విఫలము. (సశేషము)

శృంగేరి వార్తలు

శృంగేరిలో శ్రీ చంద్రమాళేశ్వరునికి, శ్రీ శారదాదేవికి మరియు నంది వేంచేసియున్న యితర దేవతలకు (జనవరి 14 బుధవారమునాడు) మకరసంక్రమణ-ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలమున - ప్రత్యేక పూజార్చనలు జరిగినవి. శ్రీ చంద్రమాళేశ్వరునికి ప్రత్యేకాభిషేకములను శ్రీ జగద్గురువుల పర్యవేక్షణలో నిర్వహించుట డా. హేమంతబుతువున - చలి విపరీతముగా నున్నప్పటికి శిష్య సందోహము శృంగేరికి వచ్చి శ్రీ జగద్గురువులకు భిక్షావంద పాదపూజాదులను నిర్వహించుచు నేయున్నారు. రాత్రి సంవత్సర మకరసంక్రాంతినాడు జనము చాలమంది వచ్చి శ్రీ జగద్గురువును దర్శించి వారి అనుగ్రహమును బడసిరి.

ఆంధ్రదేశమునకు శృంగేరి చాల దూరముగా నున్నందువలన పూర్వము ఆంధ్ర శిష్యులు శృంగేరికి వచ్చి తక్కువ. నేటి కాలమున ప్రయాణ సౌకర్యము అధిక మగుటచేత ఆంధ్ర శిష్యులు వచ్చుట అధికమయినది. ఆంధ్రదేశము నుండి టూకీస్టు బస్సులు వచ్చుట మిక్కిలి అగుచున్నది. ఇది ముదావహమగు విషయము.

మార్మికత

అంతర్ముఖులైన మహాత్ములను, అమిత భక్తితో దేహసంభూతి విస్మరించి దివ్యానుభూతితో నాట్యమాడు మహానుభావులను - మనమప్పుడప్పుడు లోకమున చూచుచున్నాము. వీరికి మార్మికమైన అనుభవము లభించినదని చెప్పకొంచుము.

మార్మిక అనుభవము—(mysticism) అనగా నేమి? ఇది యొక ఆంతరేంద్రి యానుభవము. కేవలత్వముతోడి వికృతసాధనయందు అతి చరమస్థితి. దీనికి చక్కని ఉదాహరణముగా తరంగ సముద్రములను చెప్పవచ్చును.

సమున్నత—పరమ—చైతన్యమును గురించిన లోకదృష్టి పురుషసూక్తమున చక్కగా వివరింపబడినది. పురుషసూక్తము ఋగ్వేదీయమైనను మరల నితర వేదములందును చెప్పబడినది.

పరమస్థితి ఇంద్రియాతీతమే. అవాఙ్మానసగోచరము. అయినప్పటికి సాధనాపరిణతి మనస్సుయొక్క పరిపక్వతపై ఆధారపడియున్నది. ఒక ఉన్నత శక్తియొక్క సన్నిహితత్వమును మనస్సు అనుభవములోనికి తెచ్చుకొనుటపై ఆధారపడియున్నది. మన మహర్షులు ఆడవులలో—అతి సాధారణ జీవితములను గడపుచు ఉన్నత భావనాపరంపరలతో కాలమును వెళ్ళుచుచ్చిరి. ఆ మహర్షుల భావోజ్జ్వలతయే ఉపనిషత్తులు. తన్ను తాను తెలిసికొనుట సర్వమును తెలిసికొనుట” “సర్వజీవులకు ఆనందబంధబంధమొకటి యున్నది” ఈ సత్యములను ప్రచారము చేయుటకై ప్రయత్నములు చేసి—యీ భావముల అనుభూతిని యితరులకు కలిగించుటకై కృషి జరిగినది.

‘ఏకత్వము’ అన్నది మేధాసముద్దిష్ట భావపరిణతి కాదు. అనుభవ నిరూపితము. అనుభవించువాడు అనుభవింపబడుదానితో పాండు అభిన్నత, ఉపనిషత్తులలోని దివ్యవాక్కుల సారము—సామాన్య మానవునికి అందుబాటులోనికి తెచ్చినది భగవదీత. అది భగవంతుడు—శ్రీకృష్ణపరమాత్మ—అనుగ్రహించినది. భగవద్గీతా సారమున కర్మభక్తి వైరాగ్యజ్ఞానముల—దేని స్థాయిలో దానిని—అనుగమించి ఉన్నత స్థితిని చేరుట.

ఇప్పుడే కాదు—పూర్వమును — (ముఖ్యముగా ప్రాగేశములు) భారతీయ మార్మికత యావత్ప్రపంచమును సమ్మోహమొనరించినది.

ఈ అధునిక కాలమున—శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖరి భారతీయసాస్త్రి, రామకృష్ణపరమహంస, రమణ మహర్షి—తమ తమ సాధనా మార్గములలో సిద్ధులైనవారు. ‘నేను’ (అహం) ‘నీవు’ అన్న చైతన్య భావము చివరకు ‘నేను’గా మిగిలి—అట్లనుకొనువాడు అదృశ్యమగుటగా పరిణమించును.

అతీతమైన దివ్యశక్తిని తనయందు అనుభూతి పొందుట మార్మికతయే. ఇట్టి మార్మికానుభవము కలవారు మహాత్ములే.

గ్రంథావలోకనము

1. శ్రీవేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయ

ఓరియంటల్ జర్నల్ (1977) అక్టోబరు

1980 లో ప్రకటితము. వాల్యూము 20. పు. 19

విశ్వనాథరామకథా భాష్యకారిత్వము

రచన: యం. ప్రభాకరరావు (యం. వి.)

ఇదియొక ప్రగాఢ పరిశీలనాభరితమైన విమర్శ. విద్వదున్నీలనా రమణీయమైనది. శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణమునకు అనువాదముగా కాక—రామకథా భాష్యముగా శ్రీ విశ్వనాథ శ్రీమద్రాయణ కల్పవృక్షమును సృష్టించెను. కల్పవృక్షమునుటలో వాల్మీకముకంటె కించిన్నుననుని ధ్వని.

శ్రీవిశ్వనాథ రామకథా భాష్యకారిత్వమును, వాల్మీకమునకు తుల్య సంచారిగా నున్న రచనా పరిష్కరతయు, యీ రచయిత సమగ్రదృష్టితో సమీక్షించి, విద్వత్తు గుబాళింపగా ప్రకటించిన పరిశోధన వ్యాసమిది.

పాశ్చాత్య పాహిత్య విమర్శలను ఆనుకరించువారు కన్నులు తెరిచి మన సాహిత్య విమర్శ సంప్రదాయ మెట్టిదో గ్రహించుటకు ఆదర్శవంతమైన పరిశీలన మిది. యువకుడైన యీ వ్యాసకర్త యితోధిక కృషితో మరికొన్ని ఉత్తమ: సాహిత్య విమర్శ గ్రంథములను రచింపగలడని ఆశింపవచ్చును. (తురాసాట్)

2. మహాపౌరుషము

రచన: శ్రీ కారుమంచి కొండలరావు

వెల: రూ. 4-00

ప్రచురణ: విమలానంద భారతీ గ్రంథమాల, గాంధీనగరము, విజయవాడ.

ఇది రామాయణ కథాసంపూర్ణమైన నాటకము. రామాయణగాథనంతయు (కాండకు నొక్క యంకముగా) ధర్మవ్యాఖ్యానరూపముగా రచనాకాళలముతో రూపు కట్టించినదీ నాటకము. శ్రీ కొండలరావుగారి ధర్మవ్యగ్రత—సులభసుందరమైన తెలి, తత్త్వప్రబోధ మనునూత్రమున ధర్మానుశాసన సన్నివేశములు మణులుగా పొదిగించుటవంటి గుణబహుళ సంకలితమీ గ్రంథము.

రామాయణ కథాప్రియులు, ధర్మప్రియులు, సాహిత్య భావుకులు, సర్వాస్తికజనులు ఆదరింపవలసిన గ్రంథమిది. (భావుకశేఖర)

అనుగ్రహ సౌలభ్యము

తన్ను పిశ్యసింఛవారికి భగవంతుడెప్పుడును సులభుడే. భగవంతుడు తన సౌలభ్యమును పెక్కు పర్యాయములు మనకు ప్రదర్శించుచునే యున్నాడు—ముఖ్యముగా శ్రీకృష్ణావతారమున—బాల క్రిడలలో.

లీలాశుకుని శ్రీకృష్ణ కర్ణామృతమునంచొక శ్లోకము కలదు. (యద్ రోమ రంధ్ర—II-27) భగవంతుని యజ్ఞవరాహా అవతారమున ఆయన రోమ రంధ్రమును నింపుటకైన సమద్రములన్నియు కలిసినను చాలవట. కాని భగవంతుని శ్రీకృష్ణావతారమున యశోదాదేవి తన నొసటి పట్టిన నీటితో ఆయన శరీరమునంతయు కడుగబాలినదట.

మరియొక భక్తశిఖామణి చెప్పినాడు—బాలకృష్ణునికి స్నానము చేయించుచు తల్లి యశోదాదేవి ఆయన కాళ్ళు చేతులను కడలకుండ గట్టిగా పట్టుకొని—ఆయన నోటిని తెచ్చి నాలుకను శుభ్రము చేయబోగా అ వోటిలో ఆమెకు సర్వజగత్తులు కల్పించినవట.

శ్రీకృష్ణుడు మన్ను తిన్నాడని తోటి బాలకులు చెప్పగా తల్లి యశోదాదేవి ఆయన నోటిని తెచ్చి సర్వలోకములు చూచినదని ఆంధ్రమహాభాగవతమున పోతన్న గారు (కిలయో! వైష్ణవ మాయయో!) సుందరముగా వర్ణించిరి. అట్లే వరహావతార ఘట్టము కూడ పోతన్న గారి రచనలో అద్భుతముగా నున్నది.

మరియొక చక్కని సంఘటన—స్నానములు చేయునప్పుడు పసుపు పూసి కొనుట మనదేశమున స్త్రీల ఆలవాటు. గోపికలు పసుపుకొమ్మలను కొని తెచ్చుకొనుట కొక అంగడికి పోయిరి. వారివెంట బాలకృష్ణుడు వెళ్ళెను. వారు పసుపు కొమ్మలను తీసికొని రంగు చక్కగా నున్నదో లేదో తెలిసికొనుటకు నీలమేఘశ్యాముడైన శ్రీకృష్ణుని శరీరమున దుద్దిరి. ఆ శరీరము బంగారు వన్నెతో తళతళలాడినది. ఆ నసిడి రంగు మేనితో గృహమునకు తిరిగిరాగా యశోదాదేవి దిగ్భ్రమ చెందినది. భగవంతుడు గోపికల చేతులలో కొయ్యబొప్పెవలె నైనాడని శుకుడు ఆశ్చర్యచకితుడైనాడు కదా! (గోపిభీః స్తోభితో అనృత్యద్ భగవాన్ బాలవత్ క్వచిత్ ఉదగావతిక్వచిత్ ముగ్ధః తద్వశోదారు యంత్రవత్దర్శయన్ దద్విదాం లోకే ఆత్మనో భృత్యవశ్యతామ్)

బాలకృష్ణుడు నిద్రలో స్వప్నమున బ్రహ్మమహేశ్వరులు తన్ను దర్శించుటకు రాగా—

“మహేశ్వరా! పద్మాసనా! మీకు స్వాగతము. ఇటు ఆసీనులు కండు” అనెను. ఈ మాటలు విన్న యశోదాదేవి—బిడ్డకు దృష్టి దోషము తగిలినదేమోనని భయపడినది. ఆ దృష్టిదోష నివారణకు రక్షలు కట్టించినది (శ్రీకృష్ణామృతము II-58)

యశోద శ్రీకృష్ణుని అోటికి కట్టివేసిన సన్నివేశము ప్రసిద్ధమైనది. దానిని కదలించుచు బాలకృష్ణుడు యమశార్జున వృక్షముల చెంతకు పోయెను. ఈ సన్నివేశ మెంత రమణీయమైనది? గోపీ గృహమున అోటితో కట్టివేయబడిన శ్రీకృష్ణుని యందు ఉపనిషద్భాణి తేజస్సును గమనింపుడని లీలాశుకుడు సాధకులను హెచ్చరించెను. (విచిరుత భవనేషు వల్లపీనాం ఉపనిషదర్థం ఉలూఖలేనిబద్ధం) శ్రీమద్భాగవతమునందు, ఆంధ్రమహాభాగవతమునందు—యీ సన్నివేశము చక్కగా వర్ణింపబడినది.

శ్రీకృష్ణుడు పార్థసారథియై గుఱ్ఱములను నీరు త్రావించి వాటిని నీళ్ళతో కడుగుట—మాల్గీసు చేయుట—ఎంత రుచిత సన్నివేశము. (సఖనియమిత కంచూన్ దేవకీ పుణ్యరాశి) ఆయన తన గోళ్ళతో గుఱ్ఱముల శరీరములను దువ్వి వాటికి సుఖము కలిగించెనట. తానే జలము తెచ్చి వాటిని కడిగినాడట. మెడచాచి కొరడాను తలపాగలో గ్రుచ్చి—గుఱ్ఱపు త్రాళ్ళను పంటితో పట్టుకొని—గుఱ్ఱములను నడపించెనట ఆ దేవకీ పుణ్యరాశియైన దేవకీ నందనుడు.

ఇంతకు ముఖ్యమైన విషయ మేమనగా భగవంతుడు భక్తసులభుడు. మనము చేయవలసినది—ఆయనయందు విశ్వాసముంచి మన విధ్యుక్త ధర్మములను మనము నిర్వహించుట.

“అరవింద నేత్రాత్ కృష్ణాత్ కిమపి తత్త్వం అహం నజానే” అని అద్వైత శిఖామణియైన పరమహంస పరివ్రాజకాచర్య వర్యుడు మధుసూదన సురస్వతి—భగవంతుని అనుగ్రహ సౌలభ్యమునే ప్రస్తుతించెను.

భారతీయ సాధనలు-7

స్త్రీల కేది ధర్మము

స్త్రీలు బ్రహ్మవిచారము చేయవచ్చునా? అని పెక్కు పర్యాయములు వినిపించుచున్న ప్రశ్న. దీనికి స్థూలమైన సమాధాన మేమనగా—ప్రతిజీవీయు—స్త్రీ పురుష భేదము లేకుండ—వయోభేదము లేకుండా—అందరును భగవచ్చింతన చేయవచ్చునని. ఇందు అభి

ప్రాయభేదము లేదు. శంకాస్పదము కానేకాదు. అయితే వారి కే మార్గము అవలంబనీయ మన్నది మరియొక ప్రశ్న.

సాధనా మార్గములు అనేకములు—అసంఖ్యాకములు. ఏ మార్గ మవలంబించిన ఆరోహణ సులభముగా నుండునన్నది—వారి వారి పరిస్థితులనుబట్టి—వారి వారి జన్మాంతర సంస్కారమునుబట్టి—ఆశ్రమాది ధర్మములనుబట్టి ఉన్నది. అదియంతయు సమ్యగ్ధర్మము చేయగలవాడు గురువు. అందుకనియే గురువును ఆశ్రయింపుడని శాస్త్రములు, పెద్దలు పదే పదే చెప్పుట.

నిర్గుణమైన పరతత్త్వమును చంచలమైన మనస్సుతో లక్షింప గలుగుట దుస్సాధ్యము. అందుకనియే సగుణాకార దేవతా మూర్తులు (సాధకానాం హితార్థాయ బ్రహ్మణో రూపకల్పనా) తద్వారా ఆరోహణము - ఉన్నతకక్ష్యల సాధనము, అయితే యీ సగుణాకార దేవతామూర్తులు మాత్రము మానసిక ఏకాగ్రతను సంధింపుటకు పరిచితములు కావే?

అదికూడ నిజమే. పరిచితమైన మాతృ-పితృ-ఆచార్య-రూప ములను దేవతాత్వ నిధులుగా భావించి మానసిక ఏకాగ్రత సాధించి తరింపుడని శ్రుతి చెప్పుచున్నది. (మాతృదేవోభవ, పితృదేవోభవ ఆచార్యదేవోభవ).

స్త్రీల విషయమున మరియొక సౌలభ్యము. తమకు అత్యంత ప్రీయమైన-సర్వభోగములకు ఆధారముగానుండి-తమ తమ మనస్సులకు నిరంతర విహారస్థలముగానున్న భర్తను దైవమని భావించి-మానసిక ఏకాగ్రత సాధించి ఉన్నత కక్ష్యలు ఆరోహింపవచ్చును. ఇదే మన వారు పాతివ్రత్యధర్మమని చెప్పుచున్నారు. ఇందువలన ఇహ పర సాధనమున్నది. ఇహమునందు సాధ్యము అగుదానికంటె పరమ మందు సాధింపబడునది మిక్కుటము.

ఇంత సులభమైన మార్గము తమకుండగా దానిని పరిత్యజించి అందని ప్రమాని పండ్లకు అట్టులు ఛాచుట తగునా? అసలు భక్తి యందు మధురభక్తి రహస్య మింతేకదా? శ్రీకృష్ణచైతన్య మహా

ప్రభు — మన తాళ్ల పాక అన్నమావార్యులుగారు — పురుషులై యుండికూడ-యీ మధురభక్తి మార్గమున తరించినవారుకదా?

కొంతమంది ఉత్తమస్త్రీలకు కూడ-యీ మార్గమును అనుసరించుటకు వీలుకాక పోవచ్చును. గృహిణిగానున్న స్త్రీ-ముందు తన గృహిణీధర్మమును నిర్వహించుకొన్న తరువాతనే-స్వధర్మ నిర్వహణ, తరువాతనే-మిగిలిన విషయములు.

వైరాగ్యము కలిగి విరాగిగా జీవింపవచ్చును. తప్పలేదు. అయితే ఒకటి జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. పురుషులతోపాటు స్త్రీలకుకూడ పరివ్రాజకత్వమిచ్చి వారందరిని కలసి ఆరామములందుండ నిచ్చి జ్ఞాథమతము-కామాలయముల కాకరమై భ్రష్టమైపోయినది.

స్త్రీలు విరాగులై - దగ్గరవారి అండజేరి భగవచ్చింతనతో విరాగి జీవితము గడుపవచ్చును. లేక పదిమంది విరాగిస్త్రీలు కలిసి జీవింపవచ్చును. అంతేకాని “మేము విరాగులము, మాకేమియు ఫరవాలేదు” అని అహంకార గర్వ దర్పముతో పురుషులతో కలసి ఏకమందిరాంతరవాసమునకు పూనుకున్నచో ఫలితము నైతిక పతనమే.

ఇప్పుడు ప్రస్తుతము కొందరు కుహనా సన్న్యాసులు తాము సాక్షాత్తు పరమేశ్వరుల స్వరూపులమని ప్రచారము కావించుకొనుచు - త్రైలోక్యదేశీకులమని డాంబికములు పలుకుచు-ప్రమత్తులైన స్త్రీలను ఆకర్షించుచు-వారిని బ్రహ్మవాదినలుగా బ్రహ్మవిద్వరిష్టులనుగా చేయుదుమని విశ్వాసము కల్పించి-వారికి సన్న్యాసమిచ్చి కాషాయరమ్య వల్కలములను కట్టించి-తమకు అంతర్జనముగా చేసికొని వారితో ఏకాంతవాసము చేయుచు-త్రిలోక వంచన చేయుచున్నారు. ఇది మన మతము అంగీకరింపని ప్రవర్తన. మన శాస్త్రములు సమ్మతించని పద్ధతి. ఆధ్యాత్మిక భూమికలో అహేతుకమైనది. సర్వులును గర్హింపవలసినది. అట్టివారు భ్రష్టజ్ఞాథ పరివ్రాజకులకంటె హీనులు. సనాతన మతమును వారు త్యజించిన వారన్నమాట.

అట్టివారి ఉచ్చులకు లోబడకుండ స్త్రీలు భగవచ్చింతన

చేయుచు - స్వధర్మపాలన కావించుకొనుచు - సంఘమునందు సమున్నత గౌరవమును పొందుచు - ఆధ్యాత్మిక సాధనా పురోభివృద్ధి సాధించుకొనవచ్చును.

—బ్రహ్మదేవి

పాఠకులతో

పాఠకులకు (శ్రీ) శంకరకృప ప్రత్యేకముగా విన్నపము చేయవలసిన ఆవశ్యకత వచ్చినది.

దిన దినమునకు జీవితమున ముఖ్యావసర వస్తువుల ధరలు పైకిపోవుట పాఠకులందరకు అనుభవములో నున్నదే. అట్లే కాగితపు ధరలును దిన దినమునకు పెరుగుచున్నవి. అచ్చకమున (ముద్రణాలయమున) శ్రామిక భత్యములు పెరుగుటతో పత్రిక ముద్రణ వ్యయము కూడ నానాటికి పెరుగుచున్నది.

అయినప్పటికి ఎన్నో ఖర్చులను తగ్గించినను పత్రిక ధరను పెంచకుండ చూచుట దుర్భరముగా నున్నది. పత్రికను స్వయంపోషకముగా చేయుట బహుకష్టసాధ్యముగా నున్నది.

ఎట్టి పరిస్థితులందైనను - పత్రిక సాగుచునే యుండవలెనన్న బహుజన అభీష్టమును గుర్తించి భారమును భరించి సాగించుచునే యున్నాము.

ప్రతి నెలలో - పత్రిక అసాధారణ మనోజ్ఞమైన వ్యాసములతో నున్నదని పాఠకులు వ్రాయుచున్న అసంఖ్యాక ప్రశంసాలేఖలు కొంత ఆశాజనకముగా నున్నవి.

మేము కోరునదేమనగా - పాఠకులు ప్రతియొకరు పదిమంది నూతన చందాదారులను చేర్పించి పత్రికా నిర్వహణకు తోడ్పడుడని. ఇది కష్టమైన పని కాదు.

మా అభ్యర్థనమును పాఠకులు మన్నించి సహకరింతురని ఆశించుచున్నాము.

తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపాదకుడు.

అకెళ్ళ సత్యనారాయణ

ప్రకాశకుడు.

With best Compliments from

Grams : JAYACHEM

Phones { FACT : 56
OFFT : 24601

**SRI VENKATESWARA AGRO
CHEMICAL INDUSTRIES**

Manufacturers of :
PESTICIDES, INSECTICIDES

Factory :
Industrial Estate, PERECHERLA - GUNTUR-522005

Office
2-14-107, Syamalanagar - GUNTUR-522006

With the best Compliments from :-

**THE SCIENTIFIC FERTILISER
COMPANY PRIVATE LTD.,**

447/1-MANGALAGIRI ROAD,
POST BOX NO. 53
GUNTUR - 522 001.

Grams : 'NITROPHOS'
Telex : 0471 - 283

Phone : 20155

Manufacturers of :-
"CROWN BRAND" FERTILISER MIXTURES
&
INSECTICIDES TO PRODUCE BUMPER CROPS

Branch offices at :
3-6-385/1&2, Himayatnagar, 40/29, Park Road,
Liberty Talkies Road, Behind Punjab National Bank,
P. B. No. 1005 Post Box No. 53,
HYDERABAD - 500 029. (A.P) KURNOOL - 518 001 (A.P)

హిందూ ధర్మ పుస్తకములు

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు పవన పరబ్రహ్మము పరమహితము

1-1-81 శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు పవన పరబ్రహ్మము పరమహితము (1-1-81) పుస్తకము

హిందూ ధర్మ పుస్తకము (2-1-81) పుస్తకము

2-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (2-1-81) పుస్తకము

3-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (3-1-81) పుస్తకము

4-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (4-1-81) పుస్తకము

5-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (5-1-81) పుస్తకము

6-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (6-1-81) పుస్తకము

7-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (7-1-81) పుస్తకము

8-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (8-1-81) పుస్తకము

9-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (9-1-81) పుస్తకము

10-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (10-1-81) పుస్తకము

11-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (11-1-81) పుస్తకము

12-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (12-1-81) పుస్తకము

13-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (13-1-81) పుస్తకము

14-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (14-1-81) పుస్తకము

15-1-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (15-1-81) పుస్తకము

హిందూ ధర్మ పుస్తకము

1-4-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (1-4-81) పుస్తకము

2-4-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (2-4-81) పుస్తకము

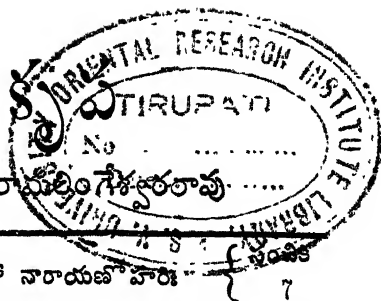
3-4-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (3-4-81) పుస్తకము

4-4-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (4-4-81) పుస్తకము

5-4-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (5-4-81) పుస్తకము

6-4-81 హిందూ ధర్మ పుస్తకము (6-4-81) పుస్తకము

శ్రీ శంకర

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపుటి
20

శంకరశృంగర స్వాక్షత్ వ్యాసో నారాయణోహరః

7

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్లో॥ దరిద్రం మా విజానీహి సర్వజ్ఞాఽసియతః శివే

దూరీకృత్యోశు దురితమథానో వర్ధయారయిమ్॥

58

తా॥ ఓ శివా! నీవు సర్వజ్ఞురాలవు కాబట్టి నన్ను దరిద్రునిగా తెలిసికొనుము. నా పాపమును శ్రీఘ్రముగా పారద్రోలి మరియు మాకు సంపదను అభివృద్ధి పొందింపుము.

విశేషములు: శ్రీదేవి సర్వజ్ఞురాలగుటచేత సర్వము తెలిసి—సాధకుని దారిద్ర్యమునుకూడ గ్రహించునది.

దురిత త్తయము చేయుమని కోరుట సంప్రదాయము. దురిత త్తయవ్వారా పరమేశ్వర ప్రీతియగును. ఇది నిత్యస్మార్త సంకల్పమునందున్న విషయము, దురితము త్తయము కాగా దైవీసంపద లభించును.

సంపదను అభివృద్ధిపొందింపుమని కోరుట—శ్రేయస్సు—ఆధ్యాత్మిక సంపదను—లభించునట్లు చేయుమని కోరుటయే. శ్రేయస్సును కోరుట కాదు.

శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతి

మహాస్వామి చరణ స్మరణమ్

వైరాగ్యము

మన హిందూమతము ప్రగాఢముగా పరిశీలించినచో ప్రాపంచిక విషయ పరాజ్ఞుభవము ప్రబోధించుచున్నదని ఆధునిక విమర్శకులు చాలమంది అభిప్రాయ

(1)

పడుచున్నారు. సాధకుడు ఉత్తమ సిద్ధిని సాధించుటకు చేయుచున్న సాధనలో ప్రాథమిక దశలో అతడు నిగ్రహమును నిరపరచుకొనుటకు చేయు ప్రయత్నమున— ఇంద్రియ లాల్యహేతువులకు దూరముగా నుండుటకై—మతి సిమితమును పోగొట్టు జనస్మర్తృమునకు దూరముగా నుండవలెనని తలచవచ్చును. శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు—ముఖ్యముగా తమ శ్లోకఖండిక-జీవస్మృత ఆనందలహరిలో— జీవస్మృతుడు ప్రపంచకోలాహలము మధ్యలో నుండియు దానికి సంబంధము లేకుండ నుండగలడని చెప్పిరి. ఈ సత్యమును విస్మయముగా నిరూపించిన మహానీయులు—ప్రముఖ అద్వైత పీఠమైన శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు పీఠమును అధివసించిన శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీ మహాస్వామి చరణులు.

మఠ వ్యవహారమున—అది యెంత నిష్కలపటమైనదైనను శ్రీ జగద్గురువులు జోక్యము కలుగజేసుకొనలేదు. మఠప్రధానోద్యోగి ఒకసారి శ్రీ జగద్గురువులకు పూలతోటపైన అనురక్తి కలిగిప యత్నించెను. మఠమునందున్న పెక్కు దేవాలయములలో పూజకొరకు పూవులా తోటనుండి వచ్చును. ఒక సాయంత్రమా యుద్యోగి శ్రీ జగద్గురువులను సమీపించి “ఇచ్చట సమీపముననే మంచిపూలతోట నొకదానిని పెంచితిమి. అది బాగా పూలు పూయుచున్నది. దానిని శ్రీ జగద్గురువులు చూడవలెనని నా కోరిక” అని విన్నవించెను. శ్రీ జగద్గురువులు సమ్మతించి, ఉద్యోగి వెంట నడచి పూదోటను చక్కగా పరిశీలనగా చూచి వెనుతిరిగిరి. ఒక్క మాటయు పలుకని శ్రీ జగద్గురువుల ప్రవర్తనకా యుద్యోగి నిరతాస్పదపడి “ఈ పూదోట బాగున్నదో లేదో తమ యభిప్రాయమును తెలిసికొనవలెనని తమకు శ్రమయిచ్చితిని” అనగా శ్రీ జగద్గురువులు “ఏమి? బాగుగనే ఉన్నది” అని పలికిరి. తృప్తిపడని ఉద్యోగి “నేను అడిగిన తరువాత తను యిట్లు చెప్పట నాకు తృప్తి కలిగింపలేదు. ఇంకా దీనిని అభివృద్ధిపరచుటకు ఏమేమి చేయవలయునో తాము చెప్పడు!” అని వేడెను. శ్రీ జగద్గురువులు “నీ వింక ఏ పూల మొక్కలను పాతదలచితివి?” అనిరి. ఉద్యోగి “ఫలనా మొక్కలను” అని సమాధానము చెప్పెను. శ్రీ జగద్గురువులు “బౌను, అట్లు చేయవచ్చును” అనిరి.

అప్పుడు ఉద్యోగి యీ క్రొత్త ఆలోచన చేసినది—తానేగాని శ్రీ జగద్గురువులు కాదని—యిట్టి విషయములపై శ్రీ జగద్గురువులకు అనురక్తి కలిగించుటకు ప్రయత్నించుట నిష్ఫలమనీ గ్రహించెను.

ఒక్కొక్కప్పుడు శ్రీ జగద్గురువుల వైరాగ్యమొంత అపరిమితముగా నుండెడి

దనగా—కొందరు—మత వ్యవహారములను చూచుటకుకూడ నిచ్చలేని శ్రీ జగద్గురువులు పీఠాధిపత్యమును త్యజింపవచ్చును కదా' అన్న భావములను వెలిబుచ్చునంతవరకు సుండేడిది. అట్టి భావమును శ్రీ జగద్గురువుల ముగియవలెనన వెలిబుచ్చినచో అట్లేచేసి యుండేడివారు. అట్టిది జరిగియున్నచో ఎంతో దురదృష్టము వాటిల్లేడిది. అంతేకాదు. ఒక అద్వైత పీఠాధిపతి — ఆత్మానుభవ సిద్ధి పొందినవాడైనచో — ఆ పీఠాధిపత్యమునకు తగడన్న అనుదర్శ ప్రతితికి అవకాశమేర్పడి యుండేడిది.

1953 సురమున శృంగేరిలో జరిగిన సహస్రచండీహోమమును తిలకింపవచ్చిన ఆశేష జనానీకము శ్రీ జగద్గురువుల దర్శన భాగ్యము కలుగునని అపేక్షించు చుండగా—శ్రీ జగద్గురువుల శాంతికాముకత—ఏకాంతవాసాభిలాష స్పష్టముగా వ్యక్తములైనవి. శ్రీ జగద్గురువులు హోమమునకుగాను చేయబడిన పనుల వివరము లన్నియు తెలిసికొనిరి. కాని ముఖ్యశిష్యులు చేసిన విస్మయములను మన్నించలేదు— వారు బయటకు రానేలేదు. తమ గదిలోనే ఉండిపోయిరి. శిష్యస్వాములే అన్నియు గరిహాడవలసి వచ్చెను. ఆయనకు ఏమాత్రము అహంభావమున్నను—ఎంత స్వల్పమైన కీర్తి వాంఛ వున్నను—ఆయన బయటకు వచ్చి—ఆశేష జనానీకమునకు స్వల్ప కాలమైనను దర్శన మిచ్చి వారందరి ఉత్సాహభరిత ప్రణామములను స్వీకరించి ఆనందము పొందువారు. కాని ఆయన రాలేదు. జనమందరు వెళ్ళిపోయిన తరువాత కొన్ని నాళ్ళకు ఆయన బయటకు రాగా ఒక సన్నిహిత శిష్యుడు “వేలాది శిష్యులు తమ దర్శనమునకై వేచియుండిరి. ఉత్సవము జరిగినన్ని రోజులు అందరి ఆలోచనలు తమరిని గురించియే. దూరమునుండియైన తమ దర్శనము లభింపకపోవుట వారికి చాల నిరుత్సాహమైనది. ఈ పరితాపముతో వారు తిరిగిపోయిరి” అని చెప్పెను. అప్పుడు శ్రీ జగద్గురువులు తమ సహజ మందస్మితముతో సహజ ధోరణిలో—“అది చాల మేలు. నేను కన్నించి యున్నచో—వారికున్న వాంఛ వెంటనే తీరిపోయి—వారు వెంటనే నన్ను మరచిపోయి వుండేడివారు” అని సమాధాన మిచ్చిరి. (సశేషము)

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశములు

కొందరు యోగ విద్యాబలముచేత కొన్ని శక్తులను పొందుదురు. కొందరు ఒక అంజనమును సాధింతురు. ఆ అంజనమును వారు పయోగించినప్పుడు—జన సమా

హములో జనము అందరు వారికి కన్పింతురేగాని వారెవరికిని జనులకు కన్పించరు. ఇది యొకవిధమైన అదృశ్యము కాగల శక్తి.

భగవంతుడు పేదవానికి విధమైన శక్తిని అనుగ్రహించినట్లు తోచుచున్నది. పేదవాడు జనసమూహములో నుండగా అతని కందరును కన్పింతురు. అతనిని మాత్రము ఎవ్వరును గమనింపరు. ఇది గ్రహించవలసిన విషయము.

శ్రీ జగద్గురు భారతీ తీర్థస్వామి చరణుల ఉపదేశము

(తెంకరేలో శ్రీ చరణులు చేసిన అనుగ్రహ భాషణము)

గంగాపూర ప్రచలిత జటాస్రస్థ భోగీంద్ర భీతా
మాలింగంతీ మచలతనయాం సస్మితం వీక్ష్యమాణః
లీలాపాంగైః ప్రణత జనతాన్నందయం చంద్రమాళిః
మోహధ్వంతం హరతు పరమానందమూర్తిః శివోనః

శ్రీ శంకర భగవత్పాదులకు మనము అనుయాయులమని చెప్పుకొన గల్గుట మన అదృష్టము. శ్రీ భగవత్పాదులు అవతరించి యుండకపోయినచో మనగతి యెట్లుండి యుండెడిదో ఉహింపరానిది. శ్రీ భగవత్పాదులు ఉపనిషత్తులందున్న సత్యమును వెల్లడించుచు భాష్యాదుల నుండి వీక శ్లోకివరకుగల బహు గ్రంథములను రచించుటచేత—(సాధకులలో భిన్న తరగతులవారిని దృష్టియందుంచుకొని) దేశ మున అద్వైత తాత్త్విక సిద్ధాంతము నిరంతరముగా కాశ్వతముగా నిలచియుండుటకై నాలుగు దిక్కులందు నాలుగు మతములను నిర్మించుటచేత—కావించిన ధర్మప్రచార మింతింతయని పరిమితు లేర్పరచి చెప్ప వలనుపడదు. ఆయన అల్పవయసైన ముప్పది రెండు సంవత్సరములలో కావించిన అద్భుతములను మరెవ్వరూ చేయజాలరని మనమే కాదు—పాశ్చాత్యులు కూడ నంగీకరించుచున్నారు. ఇంతవరకు ఆయనవంటి మేధావి మరొకడు జన్మింపలేదు. మరి ముందు కాలమున జన్మింపడు. శ్రీ భగవత్పాదులంతి అద్వీయమహితాత్ముడు. అట్టి మహాత్ముని అడుగు జాడలలో నడచుకొనుగలుగుట మన భాగ్యము.

ప్రగాఢమైన విశ్లేషణాత్మక పరిశీలనముతో ఉపనిషత్తుల సారము అద్వైత

సిద్ధాంతమని శ్రీ భగవత్పాదులు సిరపరచిరి. మనమొక భావమును దృష్టియందుంచుకొని చూచినచో ఆ భావమే మనకు కన్పించును. ఒక పర్యాయము సాహిత్య విద్వాంసు డొకడు మా పరమ గురువుల దర్శనమునకు వచ్చి—“సాహిత్యమువలన కలుగు రసానందమువంటి దేదైన ఉపనిషత్తు లందున్నదా? నిజమునకు ఉపనిషత్తులే ‘రసగోప్యేవాయం లభ్యానందో భవతి’ అని ప్రకటించినవి. కాబట్టి సాహిత్యము వలన రసానందలాభమున్నదని ఉపనిషత్తులే చెప్పుచున్నవి” అనెను.

అతడు సాహిత్య నిష్కుగమగ్నమానసు డగుటచేత తన మనస్సులోని భావమునే ఉపనిషత్తులు కూడ వచించుచున్నట్లుతనకి తోచినది. పరమగురువులతనితో—“నీవు దాని నట్లే అన్వయింతువు ‘రసగోప్యే వాయం లభ్యానందీ భవతి’ అనుము. నంది యనగా వృషభము. భావమే మనగా సాహిత్యమునందు మునిగిపోయిన వాడు (మిగిలినవన్నియు విస్మరించి) పశుతుల్యుడని. వాడు మానవుడగు యోగ్యత కలవాడనియే!” అని పలికిరి.

పాక్షిక దృష్టితో చూచినవానికి సత్యము గోచరింపదు. పక్షపాత దృష్టి లేకుండ పరిశీలించినపుడే సత్యము బోధపడును. మహాత్ముడొకడేదైన ప్రవచించి—పలుకునపుడు ఆయన భావ తాత్పర్యము వెల్లడింపబడును. తాత్పర్యమనగా నది. మనము చాల సంగతులను చెప్పుచుందుము. పలుకునపుడు మనసునందున్న భావము తాత్పర్యమగును.

వేదముయొక్క సారమిది యని నిర్ణయించుటెట్లు? ఎవడైన నేదియేని చెప్పునప్పుడు వాని నడిగి తాత్పర్యమును గ్రహింపవచ్చును. వేదము విషయమునందట్లు చేయుటకు అవకాశము లేదుకదా!—వేదము అపారమేయము కాబట్టి, అనగా అది పురుషకర్తృకము కాదని, అది పురుష కర్తృకమైనచో—అది సంపూర్ణముగా విశ్వసనీయమే కాదు. పురుషకృతమైనచో దోషములు చోటు చేసికొనును. అట్టి దోషములలో మొదటిది భ్రమ.

భ్రమ యనగా తప్పుగా అవగాహన చేసికొనుట. ఉదాహరణకు జ్యోతిషము యజ్ఞమువలన స్వర్గలాభము కాకున్నప్పుడు—స్వర్గలాభమే యని తలచి అట్లే వ్రాయుట. తనకు అవగాహన అయినట్లు కదా వ్రాయుట, తప్పుగా అవగాహన చేసికొన్నచో తప్పుగానే వ్రాయును.

రెండవది ప్రమాదము. సరిగా అవగాహన చేసికొన్నప్పటికీ వ్రాయునపుడు తప్పులు దొర్లవచ్చును. అట్టివి ప్రమాదములు. వ్రాయునపుడు అన్య విషయ మేదియేని మనస్సునందున్నచో ప్రమాదభరితమిగును.

మూడవది విప్రలిప్స. సరిగా అవగాహన చేసికొని సముచితముగా వ్రాయగలిగి యుండియు కావలెనని దురుద్దేశముతో తప్పుదారిని పట్టించుచు వ్రాయుట విప్రలిప్స.

నాలుగవది కర్ణాపాటవము. జ్ఞానేంద్రియముల పైననే ప్రతివాడు ఆధారపడుట. గురువు సరిగా ప్రవచించినను శిష్యునకు శ్రవణలోపమున్నచో—సరిగా ఉపదేశింపబడినను తప్పుగా అవగాహన చేసికొనుటకు అవకాశములున్నవి.

మానవకృత రచనలలో దోషము లుండవచ్చును. భ్రమ, ప్రమాద, విప్రలిప్స కర్ణాపాటవములు. అందుచేత మానవకృత రచన పరిపూర్ణమైన ప్రమాణముగా విశ్వసింప తగదు. అందుకనియే మీమాంసకులు వేదమును అపారమేయమనిరి. ఉపనిషత్తులందుకూడ “అస్యనువాతోభూతస్య నిశ్వసితమేత ద్యద్భగ్వదో యజుర్వేదః సామ వేదోఽధర్వాంగి రసః” అని యున్నది. (సశేషము)

సంస్కృతభాషను మనమేల ఆదరించి నేర్చుకొనవలెను?

(37)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావివర్గంలో మూర్ఖస్య మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్నిటిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

శ్రీ జయప్రకాశ నారాయణ

సాధారణముగా భారతీయ హైందవులు తమ ప్రాచీన వాఙ్మయముతో సర్వధా అపరిచితులుగా సున్నారు. వారు విద్యలేనివారు. వారిని గురించి చెప్పవలసినదేమున్నది? అయితే—వారి విషయమున మిక్కిలి సంభావ్యమగునదేమనగా—గ్రామములలో కథకులద్వారా ప్రాచీన వాఙ్మయ పరిచయము కొంచెము లభించుచున్నది. కాని యీ(వారి)కథకులు రామాయణ, మహాభారత, భాగవతములనుదాటి వెళ్ళరు. చదువుకున్న హైందవులందరు ఆంగ్ల భాషా పరిచయము కలవారు.

నేటి భారతీయ విద్యాపద్ధతులలోని దోషమేమనగా — సంస్కృత భాషా ప్రవేశము లభించుట దుర్లభమగుట. అందుచేత దర్శనాది వేదాది గ్రంథములను చూడదలచుకున్నను ఆ భాగ్యము లభించుటలేదు. ఆంగ్ల భాష ద్వారా వీటిని కొంత కొంత గ్రహింపవచ్చును. అట్టి ప్రగాఢ ఆంగ్ల పరిచయమున్నవారు చాల తక్కువ.

ఈ పరిస్థితి ఉన్నంతకాలము మనకు మన ప్రాచీన వాఙ్మయము-అపూర్వ అగ్రాహ్య, అగమ్యుపస్తువైపోవుచున్నది.

అందుచేత మన మానసిక స్వాస్థ్యము, మన స్వాభావిక వికాసము అణగిపోవుచున్నవి. మన వేదములు, మన దర్శనశాస్త్రములు, హిమాలయ శృంగములగుచున్నవి. ఆ శిఖరమును చేరుట అసాధ్యమగుచున్నది. మానసిక, బాధిక వికాసము లేకున్నచో మనకు అలోచనా స్వాతంత్ర్యము లభ్యముకాదు. మానసిక సాహసము అలవడదు. ప్రాచీనతా కుడ్యముల ఆధారముపైన మనము నవీన సాంస్కృతిక భవనము నిర్మింపదలచినచో—ఆ ప్రాచీన కుడ్యములను దృఢము చేసికొనవలెను. వాటి మహిమను తెలిసికొనుట ఆవశ్యకము.

(జయప్రకాశ విచారధార పుట 273)

శ్రీ మచ్ఛంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత అపరోక్షానుభూతి

వ్యాఖ్యానము: శ్రీ తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

[గతసంచిక తరువాయి]

అవతారిక (186 వ శ్లోకమునకు) కారణమైన మిన్నుకార్యమైన కుండలో నున్నదిగాని కార్యమగు కుండ మట్టియందు లేదు. విచారింపగా కార్యము కారణము కంటే అన్యముగా లేదు. అయితే దానికున్న ప్రత్యేకత నామరూపాత్మకమేగాని సత్యమునందు స్వతంత్ర స్థితిలేదు. అందుచేత అసలు మట్టికి ఏదో కార్యము సాధించినట్లు కారణత్వమును అంటగట్టుట కూడ అనవసరము. దాని కారణత్వము సాపేక్షమైనది. సహజమైనది కాదు. అదేవిధముగా బ్రహ్మము సహజముగా కారణత్వము లేని శుద్ధము. గుణరహితము. ఈ భావమును చెప్పచున్నాడు.

శ్లో॥ అధశుద్ధం భవేత్ వస్తుయత్ వైవాచామ గోచరమ్

ద్రవ్యవ్యం మృత్ ఘటేనైవ దృష్టాంతేవ పునః పునః॥ 186

తా. (పై శ్లోకములందు చెప్పిన విధముగా) కారణత్వము నివర్తిల్లగా - ఏది వాక్కుల కగోచరమై శుద్ధమై - కార్యకారణతా రహితమైన ప్రసిద్ధమైన వస్తువు

గలదో ఆ బ్రహ్మమే అతడగును. అట్లు మరల మరల దృఢమగుటకై మృద్ధుల దృష్టాంతము చేతనే చూడవలయును.

శ్లో॥ అ నేనైవ ప్రకారేణ వృత్తిద్రుహ్యోత్పత్తికాభవేత్

ఉదేతి శుద్ధచిత్తానాం వృత్తిజ్ఞానంతితః పరమ్॥ 137

తా. ఈ విధముగా బ్రహ్మకారమైన వృత్తి కలుగును. ఇట్లు విచారము చేయుచుండగా పిమ్మట శుద్ధచిత్తులైనవారికి వృత్తిజ్ఞాన ముదయించును.

విశేషములు: ఈ విచారము జ్ఞానమునకు సాధనమైన విధముగానే ధ్యానమునకు కూడ సాధనమగునని నూచింపబడినది. వృత్తిజ్ఞానము కలిగి బ్రహ్మరూపమగునని భావము. ముందు ధ్యానరూపము బ్రహ్మ విషయకవృత్తి - పిమ్మట తదభ్యాసపరీపాక వేళ అఖండాకార వృత్తి కలుగునని భావము.

శ్లో॥ కారణం వ్యతిరేకేణపుమానాదౌవిలోకయేత్

అన్వయేన పునః తద్ధి కార్యే నిత్యం ప్రపశ్యతి॥ 138

తా. తత్త్వవిచారణము చేయునపుడు తొలుత కార్యము కారణము వేరులేదని విచారణ చేయవలెను. పిదప అన్వయముచే కార్యమునందా కారణమును ఎల్లప్పుడు చూడవలయును—కార్యమునందంతటను కారణమే అనుగతమై యున్నదని గ్రహించి ఆ కారణమునే చూడవలయును.

శ్లో॥ కార్యేహి కారణం పశ్యేత్పశ్చాత్కార్యం విసర్జయేత్

కారణత్వం తతోగచ్ఛేదవశిష్టం భవేన్మనః॥ 139

తా. కార్యమునందు—(ప్రపంచమునందు) కారణమునే (బ్రహ్మము) చూడవలయును. అనగా ప్రపంచము బ్రహ్మమేనని విచారించవలెను. పిమ్మట కార్యమును విసర్జింపగా బ్రహ్మయొక్క కారణత్వము పోవుచున్నది. అప్పుడు అవశిష్టమైన శుద్ధ బ్రహ్మమే అగుచున్నాడు జ్ఞాని.

విశేషము: కార్యకారణాతీత బ్రహ్మమును మననము చేసిన జ్ఞాని బ్రహ్మరూపుడే అగునని భావము.

శ్లోకములు 138, 139, ముందు 135 శ్లోకమున చెప్పిన భావమునే వివరించుచున్నవి. బ్రహ్మమును తెలియుటకు ముందుగా నామరూపాత్మక ప్రపంచమున కది కారణమని భావించి - ప్రపంచమును విశ్లేషించి పరిశీలింపగా దానికి స్వతంత్ర స్థితి లేదని—అసలు ఉనికి లేదని స్పష్టమగును. ప్రపంచ మిథ్యాత్వము బోధపడగా బ్రహ్మ నిత్యత్వము తెలియును.

(సశేషము)

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

1

కాశీకిపోవు మార్గ
మున శ్రీవిద్యారణ్యులు
వింధ్యాద్రికి పోయి
అచ్చట నాక చెట్టు
పైన భయంకరుడై
పడిపోవుచున్నట్లున్న
శృంగి యను బ్రహ్మ
రాక్షసుని బక్కచిక్కిన
వానిని చూచిరి

శ్రీవిద్యారణ్యులు
కరుణాకరుడై వానిని
సమీపించి "నీవెవ్వ
రవు? తిరియీపమేమి?
నీనిష్కడనేలనుంజివి?
నీకేమి సహాయము
కావలెను?" అని
ప్రశ్నించిరి.

వేదాంత న్యాయములు (34)

(న్యాయములవంటి ఉదాహరణలు)

[వేదాంత శాస్త్రముతో సూక్ష్మవిషయములను బోధచేయుటకు కొన్ని ఉదాహరణలు సాధారణముగా నుపయోగించెదరు. ఈ ఉదాహరణలు నిత్యజీవితమునకు సంబంధించినవిగా నుండి-వీటిమూలమున దుర్గాప్రవృత్తిమైన సిద్ధాంత విషయములను అవగాహన చేసికొనుటకు తోడ్పడును. ఈ ఉదాహరణలవలన-నునిశిత ప్రజ్ఞావంతముకాని సామాన్యుని మేదస్సుకూడ సిద్ధాంతమును గ్రహింపగలుగును. సామాన్యపాఠకులకొఱకు వేదాంత న్యాయముల వివరణములను క్రమముగా ప్రకటించుచున్నాము. సంపాదకుడు]

వస్త్రధారణము

మానవుడు వస్త్రములను ధరించుచున్నాడు. వస్త్రములు పాతవి కాగా నాటిని త్యజించి క్రొత్త బట్టలు వేసికొనుచున్నాడు.

ఈ ఉదాహరణము శ్రీమద్భగవద్గీతలో చెప్పబడినది. జీవుడు—వస్త్రముల వలె—దేహములను ధరించుచున్నాడని—పాత బట్టలను వదలిపెట్టినట్లు—జీర్ణ దేహములను త్యజించి—క్రొత్త దేహములను ధరించుచున్నాడని—అందుచేత నశించుచున్నవి దేహములేకాని—జీవుడు కాదని—జీవుడు (అనగా ఆత్మ) నిత్యమని వెల్లడి చేయబడుచున్నది.

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము: బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి
గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱుకుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.

త్రయోదశ సర్గము

(గతసంచిక తరువాయి)

పిమ్మట కర్ణభూషణ కాంతులు కదలుచుండ ఉత్తరీయములను నడుములకు చుట్టి ముండిత శిరస్సులయందు పెద్దపెద్ద జాట్లు మడులు తాల్చి పరస్పర సంభాషణములతో కోలాహల మొనర్చుచు ద్రావిడ పండితులు వచ్చి చేరిరి. (81) తలలకు గుడ్డలు చుట్టి చేతులలో కఱ్ఱలు విసనకఱ్ఱలు ధరించి బుధుల మనుకొనుచు గంధాక్ష

తలు ధరించువారై తమ భాషయందే ముచ్చటించుకొను తొలవ దేశవాసులసంఖ్యాకముగా చేరిరి. (32) పెద్దపెద్ద ముందుజాట్లు ముడులు కలిగి, ముఖములలో జంక కనబఱచుచు, దండచ్చత్రములను చేతులలో ధరించి నిత్యతైలాభ్యంజనా భ్యాసముచేత నిగనిగలాడుచున్న శరీరములతో నిత్య సదానారులు నిరంతర సంభాషణ శీలురునగు కేశరాలు గుమిగూడిరి. (33) కాక్వాలాపము లొనర్చుచు, తెల్లని చక్కని పలువరుసలతో దానిమ్మగింజల నవహాసించుచు, నుదుట పొడుగుబొట్టు ధరించి ఎఱ్ఱని లోపలి వస్త్రములతో పైన తెల్లని ఉడుపులు తాల్చి శరవణభవ భక్తులగు కర్ణాటకుల నేకులు వచ్చిరి. (34) కర్ణకఠోర వర్ణము లుచ్చరించుచు, కాశ్యముధ్య పడుచున్న కట్టుబట్టలతో విశాల వక్షములచేత కవాటములను నిర్జించిన భక్షణ దక్షులైన బ్రౌత్తరాహ పండితులు చెవుల ధరించిన ముక్తామణియుత వండలములు ధగధగలాడుచుండగా వచ్చి చేరిరి. (35) ముక్కుకొన నుండి తలమీది జుట్టువరకు పొడుగుపాటి బొట్టు పెట్టి దానిపై నుదుటి యందు మసీబొట్టు పెట్టుకొని, భుజాగ్రముల తప్తాంకితములు తాల్చి భేరిధ్వనులను మించు గొంతులను విష్వచు చెవులలో తులసిదళములు తాల్చిన విమత మనస్కుమగు మాధ్వనివహమును చేరినది. (36)

అప్పుడు కేలదీశ్వర కృపాలబ్ధ పూర్ణ విభవులగు మహామాత్యులు సుబ్రహ్మణ్య పురమున నున్న రాజ సౌధమున అన్ని ఏర్పాట్లు పూర్తి చేయించి అక్కడ ఉంచవలసిన వారినుంచి జగద్గురువుల నచ్చటికి గొనిపోవుట కనేక కానుకలతో వాద్య బృందములతో వినయవంతులై వచ్చి శ్రీవారిని దర్శించుకొనిరి. (37) అక్కడ సమావిష్టలయిన దేశదేశాగత విద్వద్వర్యులు, ఆత్మాను సంధానపరులు, పరమానంద భరితులు నగు పెద్దలెల్లరును జగద్గురు పదయుగ దర్శన మొనర్చుకొని విస్తేరాక్షులై యితర నిరపేక్షులై మహానంద మనుభవించిరి. వీరు వారిని లేక స్మార్తులు, మాధ్వలు, వివిధ మతములకు చెందిన వారచ్చట నుండిరి. (38) విలినేవే పురము నుండిబయలుదేరిన నిత్యోత్సాహపరులు, మహామునులు నగు జగద్గురువులు సచ్చిదానంద యోగీంద్రుల నెల్లవారు తిరిగి తిరిగి చూచుచు వారి పాదపద్మములకు సాష్టాంగ ప్రణామము లొనర్చుచు బహువిధ స్తోత్రము లొనర్చుచు పరమానందము నందిరి. (39) గుహప్రసాదమంది కొనుటకు పుణ్యస్నాన మొనర్చుటకు నింత మంచి సమయము మరల లభించదని వచ్చి చేరిన వివిధ దేశ జనములతో నిండిన గుహపుర పీఠుల యందేగుచు జగద్గురువులు జన సమూహమును చూచుటకు తమ ముఖము నటు విటు త్రిష్వచుండుట వారి గుహ సమత్వమునకు నూచకముగ నే యున్నది. (40)

ఆ గుహపురము ద్వీపము వంటిది. ధారాద్వయ పరివృతయై వచ్చిపోవు జన సమూహములచే కిటకిట లాడుచు నొడ్డు తాకు తరంగహస్తములతో తజ్జనిత ధ్వనులతో మాటిమాటికి తెఱచు చేపనోళ్ళతో అహ్వన మందించుటయే కాక విచ్చిన కుముదములచే మహానందమును వ్యక్తమొనర్చుచున్నది. (41) ధారాద్వయ పరివృతమైన ఆ పురమును చూచి బుధవరులు మహానందమునంది ఎల్లవృడు అమృతముచే నావృతమగు పవిత్ర పురమున్నదని 'అమృతే నావృతాం పురీ' మను వేదోక్తులవలన వినియుంటిమే గాని కనులతో చూడలేదు. పుణ్యవశమున నిష్పటికా అదృష్టము పట్టినది. ప్రజాయుః కీర్త్యారులకీ వాహినిని నేవించుకొనవలెనని ప్రశంసించిరి. (42) ఆ గుహపురమందలి గుహుడు గుహోద్భవుడే. అక్కడ స్వామినిగూర్చి సాగుచున్న సంకీర్తన ధ్వనులు, ఉత్సవ విశేషమునకై మ్రోగుచున్న శంఖభేరి పణవాది వాద్యధ్వనులు ఒక ప్రక్క దిక్కుల నంటుచు, మరొకప్రక్క పాతాళమున కేగుచున్నట్లు స్వామియున్న బిల ద్వార మొప్పినది. (43) అప్పుడు జగద్గురువులు కనిపించిన వాగ్గెల్లరు ప్రణామము లొనరించుచుండ పల్లకినుండి దిగి దారి మధ్యలో గణపతిని చూచి "ఈ స్వామి సజ్జనుల కభీష్టము లొసంగుటకు హస్తము చాచుచున్నాడు. తన దగ్గరకు రండని భక్తుల నాహ్వానించుచున్నాడు". అని ఆ దేవుని కారుణ్యమును స్మరించుచు ధ్యానించిరి. (44) అట్లు దివాదీపాది సకల రాజవిరుడములతో రాజసింహాసన గురువులగు జగద్గురువులు పురప్రవేశ మొనరించి సకల జనులచే సమ్మానితులగుచుండుట చూచి సహింపలేని కొందరు మాధ్యులు పెద్దపెద్ద పతాకములు తాల్చి శ్రీవారిని నిరోధింపవలెనని గుహుని ఆలయము బహిర్ద్వారము కడ గుమిగూడి యుండిరి. (45) అది గమనించి గురువులకు రాజునకు సన్నిహితులైన జనులు చాలమంది వెండి బెత్తాలవారు, బంగారు బెత్తాలవారు మాత్రమే కాక మామూలు కర్రలు తాల్చిన బహుసంఖ్యాకులు కృష్ణా తటము నుండి పడవలలో వచ్చిచేరి మధ్యసంఘమును చెదరగొట్టిరి. (46) అట్లు తమ్ము తరుముచున్న వారిని చూచిచూచి దేశదేశములనుండి వచ్చి చేరిన మధ్య లెల్లరు నుట్టితో ఊర్ధ్వ పుండ్రములను తీర్చినవారు, ముఖముల మసిగొట్టు పెట్టినవారు, తప్తాంకితములు కలవారు, తులసి కట్టలు మోయుచున్నవారు (47) వ్రేలు పొట్టలను చేతులతో వహించుచు, కంఠములందు నూత్నపాత్రలు వ్రేలాడుచుండగా తెల్లని పళ్ళతో, ముఖముల వికాసము లోచుచుండ, చంకలలో కృష్ణాజినపు మడిపొత్తులు తాల్చి సందుల గొందుల బడి పారిపోసాగిరి. (48) కొందఱు ఖలులు తమకు సురక్షిత స్థల ముడి యని సాహసించి బిలద్వారమున జొచ్చిరి. కొందరు గుహావిహారణాది

యందలి గుహలలో చేరిరి. కొందరు నదిలో బడి యీది తప్పించుకొనిరి. ఇట్లు మధ్య నివహములలో హాహాకారములు చెలరేగినవి. (49) నారిలో కొందరు వించకాగ్రేసరులు గోడల సున్నము గోకి దానితో విభూతి బొట్లు ధరించి తక్కిన జనులలో కలిసిపోయిరి. మరికొందరు బైరాగులనుండి విభూతి సంపాదించి తమ బిడ్డల లాలాజలముతో తడిపి దానినే తాల్చి జనులలో కలిసిపోయిరి. (50) అప్పుడు కొందరు శైవులు స్మార్తులు కలిసి గుహపురమందున్న భిక్షుక మతమును త్షణములో మట్టుపెట్టు ప్రయత్నమున నుండుట తెలిసి పరమ దయాళువులగు జగద్గురువులు అట్టి దుష్కార్యము జరుగరాదని నిషేధించి ఆ ప్రదేశమున రక్షణకై స్వానుచరులను నియమించిరి. (51) పిమ్మట జగద్గురువులు దక్షాధ్వర మారకమారుని ఆలయమునకు ప్రదక్షిణ మాచరించి పరివార దేవతలను కొలిచి సోదరసహితుడైన భుజగరూపుడై యున్న సుబ్రహ్మణ్యుని నమస్కరించి భక్తితో మహాధనము కర మర్పించి ఆ స్వామిని స్తుతించిరి. (52) స్వామి పుష్ప ప్రసాదమును స్వీకరించి సకలాశ్చర్య జనకులగు యోగివర్యులు స్వామి కుత్సనము చేయుట కధికారుల కభ్యనుజ్ఞ నొసంగి తాము తమ శిష్యులతో కలిసి సమస్త బిరుదములతో వందినుతులు సాగుచుండ స్వీయమతమును చేరుకొనిరి. (53) చంపావష్ఠినాడు ఉషస్సమయముననే జరిగిన సుబ్రహ్మణ్య రథోత్సవమును తిలకించి ఆనంద సాగర నిమగ్నులైన యతి వర్యులు భువన విస్మయకర మగు ప్రసాదస్నాన మొనర్చిరి. (54) తరువాత స్వామికి భుజగరూపుడై యున్న శరవణభవునకు మయూరాందోళి కోత్సవము మహావైభవముతో జరుగగా దానిని చూచి అనాడు చాల ధనము వ్యయమొనర్చి విశేషోత్సవములు కొన్ని చేయించి బుధజన వినోదులగు గురువర్యులు స్వామి నిట్లు నుతించిరి. (55) హే కుమారస్వామి! నీవు భక్తుల ననుగ్రహించుచు బాల వేషమున నుండి భుక్తాన్న శేషమును ఒడలికి పట్టించుకొను లీలలు ప్రకటించుచు తల్లి యయిన అన్నపూర్ణను మించుచున్నావు. షడ్వక్త్రములు తాల్చి పంచవదన మాత్రుడైన తండ్రిని అన్ని విధముల మించుచున్నావు. అపార సముద్రము వంటి పరమాద్భుత చరిత్రగల నీ మహిమ స్తుతించుటకు నాకేమి సామర్థ్యమున్నది? (56) ఇట్లు అనేకవిధముల స్తోత్ర మొనర్చి మతమునకు తిరిగి వచ్చి అసంఖ్యాక భక్తజనులకు తీర్థమునిచ్చి దేశదేశాగత స్మార్త సంఘముల కానందము కలిగించి భయగ్రస్తులైన మధ్యయతి గణములకు పశ్చాత్తాపము కలిగించి శ్రీ సచ్చిదానంద భారతీ గురువరేణ్యులు దిగ్విజయవంతులై వెలుగొందిరి. (57) (సకేషము)

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత

వి వే క చూ డా మ ణి

(శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి విరచిత
వ్యాఖ్యానమేతము)

అంధ్రీకరణము : డా॥ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు (వేదాంత శిరోమణి విద్వాన్)

ఎం. వి. (సంస్కృత, ఆంగ్ల హిందీ) పి. హెచ్.డి.

(గతసంచిక తరువాయి)

మూ. యేన విశ్వ మిదం వ్యాప్తం యంనవ్యాప్నోతి కించన

అభారూపమిదం సర్వం యం భాన్తమను భాత్యయమ్. 130.

ప్ర. అ. యేన=దేనిచేత, ఇదం విశ్వం=ఈ ప్రపంచము, వ్యాప్తం=వ్యాపింప బడినదో, యం=దేనిని, కించన=ఏదియు, నవ్యాప్నోతి=వ్యాపించదో, అభారూపం=అప్రకాశరూపముగ, ఇదం సర్వం=ఇది యంతయు, భాన్తం = ప్రకాశించుచున్న, యం=దేనిని, అనుభాతి=అనుసరించి ప్రకాశించుచున్నదో, అయం=ఇది (ఆత్మ).

వ్యా. అ. అంతకును ఉపాదన కారణముగటచే సర్వాంతముగ దేనిచే ఈ జగత్తు అంతయు, వ్యాప్తం=విశేషముగ సంబద్ధమైనదో, ఏ వస్తువు కూడ వి ఆత్మను వ్యాపింపజాలదో, ఉ వస్తువులన్నియు భావ్యాములుగాన దీనిని వ్యాపింపజాలవు. “విష్టభ్యాహమిదం కృత్స్నమేకాంశేన స్థితో జగత్” (నేనే జగత్తునంతను ఒక్క అంశతో నిలిపియున్నాను) “వికారా వర్తించ తథాహి స్థితీమాహ” (పరమేశ్వర రూపము వికార సూత్ర గోచరమే కాక అవికారముగ కూడ నున్నది. ఆమ్నాయము వికారభూతములగు సవిత్వమండలారంభించున్నదియు, తదతీతమునగు ద్విరూపముగ నిలిచి చెప్పుచున్నది). “పాదోఽస్య విక్వా భూతాని త్రిపాదస్యామృతం దివి” (భూతములన్నియు ఈతనిలో నాల్గవవంతు మాత్రమే. అమృతముగ ఈతని మిగిలిన పాదత్రయము వైన ఉన్నది) అని స్మృతి—సూత్ర—శ్రుతులు చెప్పుచున్నవి. “జ్యాయాన్ పృథివ్యాః జ్యాయానస్తరిక్షాత్, జ్యాయానేభ్యో లోకేభ్యః” (ఈ ఆత్మ ఈ భూమికంటెను, అంతరిక్షముకంటెను అన్ని లోకములకంటెను పెద్దది) అని కూడ శ్రుతులు చెప్పుచున్నవి. అభారూపం=అప్రకాశరూపమైన, జడమైన “తమేన భాన్తమను భాతిసర్వమ్” (ప్రకాశించుచున్న ఈ ఆత్మను అనుసరించియే

మిగిలిన వన్నియు భాసించుచున్నవి) అను శ్రుతి ననుసరించి, ఇదియంతయు, చిద్రూప మైన, ప్రకాశించుచున్న, దేనిని అనుసరించి భాసించుచున్నదో అది ఆత్మయని అన్వయము. ఈ శ్లోకమున—“సత్యంజ్ఞాన మనంత బ్రహ్మ” అను శ్రుతిచే చెప్పబడిన ఆనంతత్వము దేశపరిచ్ఛేదము లేదు అని చెప్పబట ద్వారా చెప్పబడినది.

మూ. యస్య సన్నిధి మాత్రేణ దేహేంద్రియ మనోధియః

విషయేషు స్వకీయేషు వర్తన్తే పేరితా ఇవ. 181.

[ప్ర. అ. యస్య=దేనియొక్క, సన్నిధిమాత్రేణ=సన్నిధి మాత్రముచేతనే, దేహేంద్రియ మనోధియః=దేహము, ఇంద్రియాదులు, మనస్సు, బుద్ధి ఇవి యన్నియు ప్రేరితా ఇవ=ప్రేరేపింపబడినవి వలె, స్వకీయేషు=తనకు సంబంధించిన, విషయేషు=విషయములయందు వర్తన్తే=ప్రవర్తించుచున్నదో.

వ్యా. అ. కేనేషితం పతితప్రేషితం మనః, కేనప్రాణః ప్రథమః ప్రౌఠి యుక్తః కేనేషితాం వాచమిమాం పదన్తి, చక్షుఃశ్రోత్రంక ఉదేవో యునక్తి” (మనస్సు ఎవనిచే ప్రేరేపింపబడినదై వెళ్ళుచున్నది. ప్రథమ ప్రాణము ఎవనిచే ప్రేరితమై బయల్పడుచున్నది? ఎవనిచే ప్రేరితమగు ఈ వాక్కును పలుకుచున్నారు. చక్షుఃశ్రోత్రములను ఏ దేవుడు ప్రేరేపించుచున్నాడు? అని ప్రశ్నించి “శ్రోత్రస్య శ్రోత్రం మనసో మనో యద్వాచోహ వాచంస ఉప్రాణస్య ప్రాణః చక్షుషః చక్షుః” [ఆత్మ శ్రోత్రమునకు శ్రోత్రము; మనస్సునకు మనస్సు; వాక్కునకు వాక్కు; ప్రాణమునకు ప్రాణము; నేత్రమునకు నేత్రము] అని [కేనోపనిషత్తునందు] ప్రత్యుత్తరముగా చెప్పబడిన విషయమును చెప్పుచున్నారు. ఏ ఆత్మయొక్క, సంధిని మాత్రేణ=అభిమాన రూప సంబంధ వశముచేత, దేహేంద్రియ మనోధియః=ఇచట దేహ శబ్దముచే వాక్పాణి పాదాది కర్మేంద్రియములు గ్రహింపబడును. ఇంద్రియ శబ్దముచే శ్రోత్రాది జ్ఞానేంద్రియములు గ్రహింపబడును, మనః=అంతఃకరణము, ధీః=కర్తరియగు బుద్ధి, మాటలాడుట, గ్రహించుట, నడచుట, వినుట, చూచుట, స్పృశించుట, సంకల్పించుట, వికల్పించుట మొదలగు తమ తమ విషయముల యందును, లౌకిక వైదిక కార్యములయందును, ప్రేరేపింపబడినవి వలె; జడములకు స్వతః వ్యాపారము ఉండదు కదా? ప్రవర్తించుచున్నదో అది ఆత్మ అని అన్వయము. 181.

మూ. అహంకారాది దేహేన్తా విషయాశ్చ సుఖాదయః

వేద్యస్తే ఘటవద్యేన నిత్యబోధ స్వరూపిణా. 182.

ప్ర. అ. నిత్యబోధ స్వరూపితా = నిత్యజ్ఞానస్వరూపియగు, యేన = దేనిచే, అహంకారాది దేహీన్తాః = అహంకారము మొదలు దేహము వరకును గల, పంచ కోశములును, విషయాశ్చ = శబ్దాది విషయములును, సుఖాదయః = సుఖాదులును, ఘటవత్ = ఘటమువలె. వేద్యస్తే = తెలియబడుచున్నవో.

వ్యా. అ. దృశ్యము ద్రవ్యయొక్క ధర్మము కాజాలదు. అందుచే అహంకారాది దేహాంతములగు పంచకోశములును, శబ్దాది విషయములు, వాటివలన కలుగు సుఖాదులును, నిత్యబోధ స్వరూపిగా = స్వతస్సిద్ధమగు జ్ఞానస్వరూపము గల, దేనిచే. ఘటమువలె తెలియబడుచున్నవో అది ఆత్మయని అన్వయము. సుఖాదులు దృశ్యములు గాన అవి ద్రవ్యయొక్క ధర్మము కాజాలవు. అందుచే ఆత్మ అసంగమను విషయము చెప్పినట్లే నది. అహంకారాది దేహాంతములగు విదు కోశములును వేద్యములని చెప్పటచే సూత్రస్థాపియమగు (ఈ ఘటములొని) మొదటి స్లోకమున (127) చెప్పబడిన పంచకోశ విలక్షణత్వము ఇచట సంగ్రహముగ చెప్పబడినది. ఈ విషయమే మున్ముందు “దేహోయమన్న భవన” ఇత్యాది స్లోకమున (156) పుష్టము చేయబడును.

మూ. ఏషాన్తరాత్మా పురుషః పురాణో నిరన్తరాఖిణ్ణ సుఖానుభూతిః
సదైకరూపః ప్రతిబోధమాత్రో యేనేషితా వాగసవ శ్చరన్తి. 133.

ప్ర. అ. యేన = దేనిచే, ఇషితాః = ప్రేరేపింపబడినవై, వాగసవః = వాక్పాణములు చరన్తి = సంచరించుచున్నవో, విషః = ఈ, అంతరాత్మా = అంతరాత్మ, పురాణ పురుషః = ప్రాచీనుడైన పురుషుడు, నిరన్తరాఖిణ్ణ సుఖానుభూతిః = నిరంతరములు అఖండములు అగు ఆనంద-అనుభవములే స్వరూపము కలది. సదా = ఎల్లప్పుడును, ఏకరూపః = ఒకే విధమగు రూపము కలది, ప్రతి-బోధ మాత్రః = అన్ని జ్ఞానముల యందును భాసించునది.

వ్యా. అ. దేనిచే, ఇషితా = సన్నిధిమాత్రముచేతనే ప్రేరితములై, వాగసవః = వాక్కును, ప్రాణములును, ఇది సకలకార్యకరణ సంఘమునకును ఉపలక్షణము, ‘వాక్’ అసవ! అని భిన్నపదములుగనైన తీసికొనవచ్చును. వాగింద్రియము, ప్రాణములును, చరన్తి = శబ్దోచ్ఛారణము ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు మొదలగు తమ తమ కర్మలను చేయుచున్నవో, అది, అన్తరాత్మా = లోకప్రసిద్ధములును, బ్రహ్మ సాక్షాత్కారమునకు హేతువుగ క్రుతిచేత గూడ కల్పితములును, బాహ్యములును అగు అన్న మయాది-ఆనందమయ అంతః పంచకోశముల కల్పనకు అధిష్ఠానముగ నుండుటచే

సర్వానుగతమై, భూభిద్ర (నేల నెర-దసర్ప)దండ-జలధారాదుల కల్పనకు అధిష్ఠానమై భాసించు రజ్జువువలె భాసించు అంతరాత్మ, పురుషః=పూర్ణుడు లేదా ‘పురిశేతే’ అనువ్యుత్పత్తిచే శరీరమునందు శయనించువాడు, పురాణః=పూర్వము కూడ ఉన్నను శ్రోతవాడే: అనగా సనాతనుడు. నిరస్తరానస్త సుఖానుభూతి; నిరంతరం=నిరవధికమైనది. కావుననే, అఖణ్డం=అపరిచ్ఛిన్నమైన, యేసుఖముకలదో, మరియు నిరంతరము, అఖండము అగు యే అనుభూతి కలదో, తత్సవరూపుడు.” యత్ సాక్షాదపరోక్షాద్బ్రహ్మ” (ఏది సాక్షాత్తు అపరోక్షమైనదో అది బ్రహ్మ) అని శ్రుతి వాక్యము. ఎల్లప్పుడును ఒకే రూపము కలవాడు, అనగా నిర్వికారుడు. ప్రతి బోధ మాత్రః—“బోధే బోధేప్రతి - బోధమ్ ప్రతిబోధం మయ తే ఇతి ప్రతిబోధ మాత్రః”, సకల బుద్ధి వృత్తుల యందును, కాష్ఠాదులయందు అగ్నివలె, అనుగత రూపమున తెలియబడువాడు అని యర్థము. “ప్రతి బోధ విదితం మతమ్” (ప్రతి జ్ఞానమునందున తెలియదగినది) అని శ్రుతివాక్యము. జ్ఞానరూపత్వము “నిరస్తరానస్త సుఖానుభూతిః” అను పదముచే చెప్పబడినది (గాన ఇచట ఆ అర్థము గ్రహింప పనిలేదు). లేదా ప్రతిబోధ మనగా గురూపదేశ జన్యజ్ఞానము, దానియందు విషయ మగువాడు ‘గురువుచే బోధింపబడినవాడై’ (గురుణాప్రతి బోధితః) అని ప్రసిద్ధము, లేదా నిద్రపోయి మేల్కొనినవాడు (సుప్తప్రతి బుద్ధః) అను ప్రసిద్ధి ననుసరించి, అవిద్యారూపమగు నిద్రను తొలగించు మహావాక్య జన్యమగు అఖండాకార వృత్తిరూపమగు జ్ఞానము ప్రతిబోధము. దానియందు విషయమైనవాడు అని యర్థము. 183 (సశేషము)

చందాదారులకు విన్నపము-ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు గమనింపుడు

చందాలు బాకీయున్నవారికి పత్రిక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగానే (తమ అద్రెసు మార్పుకూడ వెంటనే) క్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

ఆకెళ్ల సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-3-609/18, ఆనందనగర్,

ఫైరబాదు, హైదరాబాదు-500004.

అద్వైత సిద్ధాంతము ముందు పాశ్చాత్యుల పూర్వపక్ష ఖండన (ఆచార్య సుందరము)

(శ్రీ శంకర భగవత్పాద అద్వైత సిద్ధాంతము పైన పాశ్చాత్య విద్వాంసులు కొందరు
దుర్బలమైన ప్రతిపక్షవాదములు చేసిరి. ఆ వాదముల ఖండన మీ వ్యాసము. —నంపాదకుడు.)

(గత సంచిక తరువాయి)

తరువాత డా. ధీబా తీసికొన్న నూత్రము ii, 3, 4కి. ఈ నూత్రము ముఖ్యమైనదని అతని అభిప్రాయము. ఏల?

“ఆత్మ విస్పష్టముగా బ్రహ్మాంశమని (భాగ) చెప్పబడినది.”

ఇది బాదరాయణుని కాలంకష రచనను త్రోసివేయలేదు. అట్లే ఉపనిషత్వాతములైన ఆత్మ - ‘నిష్కలం నిష్క్రియం శాంతిం’ అనువానిని గాని. 50 వ నూత్రము—‘ఆభాస ఏవచ’ అనునది సరిగా వ్యాఖ్యానింపబడినచో — ప్రతిబింబ వాదము—జీవుడు బ్రహ్మమునకు ప్రతిబింబమని అందుచేత మిథ్యయని. అయితే ‘హేత్వాభాస’ అని చెప్పటకు హేతువేమియు లేదు. ఈ సందర్భమున డా. ధీబా చేసిన వ్యాఖ్యానములున్నది.

“ప్రతి నూత్రము—50 నూత్రముకూడ—అల్పాక్షరములతో అవిస్పష్టముగ నుండుట చేత—దానిని అట్లే చూచినచో బహర్ద్రములకు అవకాశమిచ్చుచున్నది—అందు కొన్ని అర్థములు దానికి వ్యతిరేక భావములనుకూడ ప్రకటించును కూడ. అందుచేత సుగమమైన పద్ధతి యేమనగా—యీ నూత్రముల—యావద్ద్యంధ లక్ష్యమేమిటన్నది దృష్టియందుంచుకొనవలెను.”

ఇంతవరకు ధీబా వాదములను పరాస్తముచేయగలిగితి మన్నచో—శంకరుల భాష్యము బ్రహ్మసూత్ర యావద్ద్యంధ లక్ష్యమును దృష్టియందుంచుకొన్నది యగుట కలననే. ధీబా చేసిన చివరి భాషణము—“ఉన్న పరిస్థితులలో—ఏది ఏమైనప్పటికి—యీ నూత్రము—ప్రతిబింబవాదమును—(అది మాయావాదమునకు త్రోవతీయును)—బలపరచుచున్న దనుటకు అవకాశము తక్కువ.” అయితే ముందే iii (2) 3 నూత్రము సందర్భముగా నూత్రముల సారము మాయావాదమని ప్రతిష్ఠించితిమి కాబట్టి యీ నూత్రము 50 (ii-3) ముందు చెప్పినదానిని ధ్రువపరచుచున్నది.

మూత్రకారుడు. జీవబ్రహ్మ అభిన్నతను లక్ష్యంపలేదనుటకు డా. ధీబా ఎడ

నెడ కొన్ని కొన్ని సంగతులను ప్రస్తావించెను. ఆ సంగతులను వరుసగా పరిశీలించును. మొనట ముఖ్యనూత్రముని అతడు భావించిన I. 22. నూత్రమును తీసికొనెను. ఆ నూత్రమున ఈశ్వరుడు అధికుడని—అనగా వైయక్తిక జీవునికంటె అధికుడని—భిన్నుడని శ్రుతులు చెప్పుచున్నవి కాబట్టి” అని కలదు. ఇంతకు మునుపే బ్రహ్మజ్ఞానముపై, క్రింది తరగతులు లేవని త్రోసిపుచ్చితిమి. (నూత్రములందట్లు లేదని). అయితే నూత్రములందు సగుణ నిర్గుణ బ్రహ్మముల భిన్నత్వము మాత్రము ఉన్నదని నిరూపించితిమి. జీవబ్రహ్మల భిన్నత్వమును నూత్రములు చెప్పినపుడు బ్రహ్మము సగుణబ్రహ్మ మన్నమాట. నిర్గుణబ్రహ్మము కాదు. ఈ సందర్భమున డా. ధీబా వ్రాసిన వ్రాతలు నిరర్థకములు. భూపతనము చెందినవి.

ఉపనిషత్తులలోని యథార్థభావమును దాచిపెట్టుటకు నూత్రకారుడు ప్రయత్నించెనని—లేక అది (నూత్ర గ్రంథము) ఎక్కువగా మార్మిక సిద్ధాంత భరితమని శంకరుల అభిప్రాయముగా ధీబా భావించుట పెద్ద పొరపాటు. ఇట్టి పొరపాటు భావములకు ఆస్కారమే లేదని గట్టిగా చెప్పుచున్నాము. ధీబా తానే అంగీకరించెను—“శంకరుల అనుయాయులందెవరియందు గాని—శంకర సిద్ధాంతము గోప్యమైనదిగా సంరక్షించు ప్రయత్నములేదు.” శంకర అనుయాయుల విషయమున నేది స్పష్టమో శంకరుల విషయమునకూడ నట్లే. శంకరభాష్యము నందెచ్చటగాని—బ్రహ్మనూత్రములు మార్మిక సిద్ధాంతమును మాత్రమే చెప్పుచున్నవని వేదాంత సిద్ధాంతమును పూర్తిగా వెల్లడించుటలేదని—నూచనకూడ లేదు. శంకరులు భాష్యప్రారంభమునందు బ్రహ్మనూత్రముల సారమును గురించి వ్రాసినదిట్లున్నది “అస్మానర్థహేతోః ప్రహాణాయ ఆత్మైకత్వావిద్యా ప్రతిపత్తయే సర్వే వేదాంతా ఆరభ్యంతే యదాచాయమర్థః సర్వేషాం వేదాంతానాంతథావయమస్యాంశా రీరక మిమాంసాయాం ప్రదర్శయిష్యామః” ఈ అనర్థహేతువును (అధ్యాస-లేక ఆంతరఇంద్రియము ఆత్మయన్న భ్రాంతిని) తొలగించుటకును మరియు కేవల ఆత్మైక్యతను గురించిన జ్ఞానము కొరకును ఉపనిషదధ్యయనము ప్రారంభింపబడుచున్నది. ఇది సర్వోపనిషత్తుల ప్రయోజనము, సారము అగుటచేత మేము దానిని ఈ శారీరక మిమాంసాయాదు-బాదరాయణనూత్రములందు నిరూపించెదము—”

బ్రహ్మనూత్రాపేక్ష లేకుండా ఉపనిషత్సార మేమిటో లేల్చుటకై డా. ధీబా—తరువాత ప్రయత్నించెను. అందువలన ఉపనిషత్తులు (నూత్రములవలెనే), శంకరుల వేదాంత సిద్ధాంతమునకు అంగభూతములైన నాలుగు సిద్ధాంతములను నిరూ-

పించుట లేదని చెప్పట కావన ప్రయత్నము. ఈ ప్రయత్నము ప్రారంభించుటకు ముందాయన “ఉపనిషత్తులన్నియు ఒకే సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించుచున్నప్పటికి— ప్రాచీన భారతమున పెక్కు భిన్న భిన్న వాదములుండి ఆయా ప్రతివాదముల వారున్నా తమదే అసలైన ఉపనిషత్సార బ్రహ్మసూత్రసారభూతమైన సిద్ధాంతమని వాదించువారగుటచే—బ్రహ్మసూత్రములు కూడ అదే సిద్ధాంత ప్రతిపాదకములని మనము భావించుటకు వీలులేదు” అని వ్రాసెను. ఇక్కడ డా. ధీబా బాధ్యతతో కూడిన వ్రాత వ్రాసినట్లు తోచుట లేదు. బ్రహ్మసూత్రముల సిద్ధాంతమును శంకరులు సరిగా వివరించినా లేదా అన్నది తేల్చుటకు పూనుకొన్న డా. ధీబా తన బాధ్యతను విస్మరించినట్లే స్పష్టము.

భారతమున నున్న విభిన్న వేదాంతవాదములవారికి వారి వారి సంప్రదాయములే చాల ముఖ్యములు. తనకు తానె శంకర సిద్ధాంతమునకు రామానుజ సిద్ధాంతమునకు మధ్య తీర్పురిగా నిలబడిన డా. ధీబా-ఏ సంప్రదాయమునకు చెందనిదూరగుడు. తనకై తాను పూనుకున్నట్లు—సూత్రముల యధార్థ సిద్ధాంత మేమిటో తేల్చి—ఎవరి వివరణము సరియైనదో—ఎవరి వివరణము సరిగా లేదో నిర్ణయింపవలసియుండగా—ఆ బాధ్యతను నిర్వహింపకుండుటకు కారణ మేమిటో అవగాహన అగుటలేదు.

రామానుజుడు మరికొందరు ప్రాచీన వ్యాఖ్యాతలు ఉపనిషత్తులు మాయా సిద్ధాంతమును చెప్పలేదని అందుచేత బాదరాయణుడు కూడ నట్లే కావించెనని తలచుట తప్పు కాదని—డా. ధీబా అభిప్రాయమగుటచేత—విభిన్న వేదాంత వాదములలో దేనిని బాదరాయణుడు బలపరచలేదని కూడ అతడు భావించుటచేత—బ్రహ్మసూత్రములు ఉపనిషదుపదేశమును సక్రమముగా నిరూపించ ప్రయత్నించెనని కూడ తలచుటచేత—యీ రెంటి మధ్య తీర్పు చెప్పినప్పుడే బాధ్యత నిర్వహించినట్లుగును. తీర్పు చెప్పటకు ఆధారములు చూపవలెను. నిజమునకు బాదరాయణుడు తన సూత్రములందు—ఒక శబ్దప్రయోగముచేత—ఒక వాదమును బలపరచియుండెనేని—యితర వాదములవారు బ్రహ్మసూత్రములను ప్రమాణ గ్రంథముగా స్వీకరించియుండెడి వారు కాదు.

సత్యమేమనగా—ఉపనిషత్తులవలె బ్రహ్మసూత్రములు కూడా—సనాతన మతమునకు ఆధార గ్రంథముగా అన్ని కాఖలవారిచేత గౌరవింపబడుచు—అందరి చేత సమముగా ప్రామాణికతకు గౌరవస్థానము నందున్నది. (సకేషము)

నిత్య కర్మ లు (25)

(ప్రాతఃకాలమున నిద్రలేచిన తరువాత ప్రతినిత్యమును ప్రతి మానవుడును కొన్ని నిత్య కర్మలను చేయవలసి యున్నది. ఆ నిత్యకర్మ లేవి? ఏట్లు చేయవలెను? ఈ ప్రశ్నలు సామాన్యులకు కలుగుచున్నవి. ఆ యీ ప్రశ్నలకు సమాధానముగా యీ వ్యాస పరంపర ప్రకటించుచున్నాము. —సంపాదకుడు.)

శుభవస్త్రధారణము

నిర్మలమగు వస్త్రమును “శుచీవోహవ్యా” అను మంత్రముచేత ప్రోక్షింపవలెను. ‘దేవస్యత్వా’ అను మంత్రముచేత వస్త్రమును తీసి కొనవలెను. “అవఘాత గ్ం రక్షోఽ నధూతా అరాతయః” అనుచు వస్త్రమును విడలించవలెను.

‘ఉదుత్యం జాతవేదస’ అను మంత్రముతో మడివస్త్రమును సూర్యునకు చూపించవలెను.

‘ఆవహన్తి వితన్వానా’ అను మంత్రమును చెప్పించు వస్త్రమును ధరించవలెను. పిమ్మట ఒక పర్యాయము ఆచమనము చేయవలెను.

“ఉత్క్రామంతు భూతపిశాచా యేభూతాశ్చ నిశాచరాః

ఏతేషామ విరోధేన బ్రహ్మ కర్మసమారభే” అని చెప్పించు దర్భాసనమును పరచి కూర్చుని సంధ్యావందనాది కర్మల చేయవలెను.

(ఇందు సూచించిన మంత్రములను తెలిపినవారినుండి గ్రహింపవలెను.)

శుభ్రవస్త్రధారణము తరువాత ఊర్ధ్వపుండ్రధారణము - భస్మధారణము - సంధ్యావందనాదులు. ఆ యీ కర్మల విధానములు తెలిపినవారినుండి గ్రహింపవలెను.

(ఇంతటితో) ‘నిత్యకర్మలు’ ధారావాహిక శీర్షికను ముగింపు చేయుచున్నాము.

ఈ శీర్షికలో ప్రకటింపబడిన వివరణములను ప్రశంసించుచు పెక్కుమంది పాఠకులు వ్రాసిరి. వారందరికి కృతజ్ఞతలు. సంపాదకుడు.)

వ్యాసములు-ఎక్సేంజి కాపీలు, రివ్యూకి గ్రంథములు

మా పత్రికకు పంపదలచిన వ్యాసములను ఎక్సేంజి కాపీలను రివ్యూకి గ్రంథములను (2 కాపీలు) యీ క్రింద చూపిన మా మద్రాసు కార్యాలయము అడ్రసునకే పంపవలెను.

శ్రీ రామలింగేశ్వరరావు,
శ్రీ శంకరకృప సంపాదకుడు,

సెం. 63 కోడంబాకం హైగోడ్డు, త్యాగరాయనగరు, మద్రాసు-600 017.

గ్రంథావలోకనము

1. గీతాభిజ్ఞానము

రచన—సత్యసుధీరత్న యార్లగడ్డ రంగనాయకులు చౌదరి.

సత్యసదనము, పడమటివొంటు, కారంచేడు, చీరాల తా|| ప్రకాశం జిల్లా.

ప్రచురణ: యార్లగడ్డ వెంకన్న చౌదరి చారిటీస్, మద్రాసు-17.

వెల: 10 రూపాయలు.

ఇది ఛందోగమన ఛాయలలో సంచరించు ముక్తఛందో రచన. అల్పవిషయములను గ్రహించి అనల్పార్థముగా అనల్ప విషయములను గ్రహించి ఓజఃపూర్ణముగా రచింపబడిన నూత్నముక్తావళి. రచయిత పండితుడగుటచేత వ్యాకరణ చమత్కారములు, పూర్వకవి ప్రయోగ ముక్తాయంపులు గుబాళింపుగా నున్నవి. లౌకిక ప్రపంచవ్యవహారమున కిది ఆభిజ్ఞవంటిది. (తురాపాట్)

2. ప్రదోషకాల మహిమ

వెల 1-00

3. శనిత్రయోదశి మాహాత్యము

వెల: 0-75

సంకలనకర్త: వేమూరి బైరాగిశాస్త్రి, చీలుమూరు.

ఈ రెండు గ్రంథములును శివప్రార్థనా సంబంధములు. బ్రహ్మాత్మర ఖండము నుండి తీసికొనిన నూత్నలక్ష సముచిత వివరణము వంటివి ప్రదోషకాల మహిమయు, శనిత్రయోదశి మాహాత్యమును. అత్తిక జనులు ఆదరింపఁగనవి. (పారాణిక)

సద్విద్య

శ్రుతి, యుక్తి, అనుభవములపైన ఆధారపడిన అద్వైత సిద్ధాంతమును శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు ప్రవచించిరి. శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీ మహాస్వామినారు—యిటీవలి కాలమున ఆంధ్ర్యఖైలై శ్రీశంకర భగవత్పాదులు నూచించిన జీవస్మృత్తి కీర్తి యెట్టిదో లోకమునకు నిరూపించిరి. ఆయన అద్వైత సిద్ధాంతమునకు మూర్తికట్టినవారై నన్నిధికి వచ్చినవారిని ప్రబోధించిరి.

ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తున ఆరవ అధ్యాయము సాంప్రదాయికముగా సద్విద్య

అని పిలువబడుచున్నది. తరువాత ప్రకరణమును భూమవిద్య యందురు. శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు పరంపరలోని గురువులందరు 'సత్'కు సంబంధించిన ప్రబోధమునే చేయుచున్నారు. గాని అణిమాది సిద్ధుల లబ్ధి కలిగించు యోగభూమికలను ప్రబోధించుట లేదు.

సాధన చేసి సత్తునందు పర్యవసించుటయే సాధనాసిద్ధిగాని—కొన్ని అడ్డు తమలను ఇంద్రజాలములను చేయగల సిద్ధులను కైవసము చేసికొనుట కానేకాదు.

సామాన్యనికి జగత్తు సత్యముగా తోచును. అతనికా విషయమున సందేహము లుండవు. కలుగవు. బ్రహ్మము మాత్రమే సత్యమని తెలిసికొన్న ముక్తజీవునికి—మిగిలినదంతయు మిథ్యయని గ్రహింపబడుట చేత—నిజముగా నతడు జ్ఞానబాగరితుడగుటవలన—శంకలు లేవు. సందేహములు లేవు. కలుగవు.

మేధావిగా చలామణి అగుచున్నవానికి—తాత్త్వికునిగా జీవనము గడపుకొనుచున్నవానికి పరిష్కారములేని సందేహములు. అవి ఆధారరహితములు.

అపరిణామి—నాశరహితము—అగు సత్తుదేశకాలాతీతము. అందుచేత జ్ఞానేంద్రియాతీతము. అవాక్మానసగోచరము. ఇంద్రియభరిత హేతువాదమునకందదు. సత్యము, సత్తు—శంకింపరాని సిద్ధి. అది తెలిసిన వానికన్ని గ్రంథులును వీడిపోవును.

'మాయ' అనునది సత్యమగు దానిని గురించిన సకల ప్రశ్నల నైష్ఫల్యమునకు స్థానము. అదియొక సంయోజనాత్మక భావము.

'నేను చింతన చేయుచున్నాను. కావున నేనున్నాను'—అనుట సరికాదు. "నేనున్నాను కావున నేను చింతన చేయుచున్నాను" అనునది వేదాంతముల మార్గము.

ఉనికిగల ఒకే ఒక పదార్థమగు సత్తును తెలిసికొనుటకే 'ఆత్మానందస్థి' అనిరిమన ఋషులు.

బ్రహ్మనూత్రములు బ్రహ్మయొక్కటే సత్యమని ప్రారంభమగుచున్నవి. అద్వైత సిద్ధాంతము—తదితర మైనదంతయు మిథ్యయనుచున్నది. 'బ్రహ్మైవసత్యమ్—జగన్మిథ్యా'—ఒక వస్తువును గురించి తెలిసికొన్నయెడల సర్వమును గురించియు తెలిసికొన్నట్లుగును.

ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తున ఉద్దాలక మహర్షి శుకరమును శుకర వస్తువులను మృత్తికను మృత్తికా వస్తువులను ఉదాహరించెను. "కారిణమైన వస్తువు యొక్క

గుణములను తెలిసికొన్నచో కార్యములైన వస్తువుల యొక్క గుణములన్నియు తెలియును. కార్యము చెందిన మార్పు, నామము—వచించుకొరకు కార్యము కారణము—ఒకేవిధమైన ఉనికి గలవి.

ఈ పై వాక్యములలో కార్యమునకు ప్రత్యేకమైన స్థితిలేదని అద్వైతము వెల్లడించుచున్నది.

భూమి విద్యను సనత్కుమారుడు నారదునికి బోధించెను. అనంతమైనదాని యందే భయమును అతిక్రమించి పరిపూర్ణానందము అనుభవమునకు వచ్చునని. ఈ జగత్తు అంతయు మొదట సత్తు అగు బ్రహ్మముగానే యుండెను. మరి వేరొకటి యేదియు లేనేలేదు, “సదేవ ఇదం అగ్రాసీద్ ఏకం ఏవ అద్వితీయమ్” జగత్తు లేదని కాదు. బ్రహ్మమునందే ఉన్నది. తెలియకపోయినను అద్వితీయమైన అద్వైతమే కలదు. చీకటిలో త్రాడు పాముగా తోచినను త్రాడున్నది—పాముగా భ్రమ—నిజము తెలియగా భ్రమ అదృశ్యమగుచున్నది.

భారతీయ సాధనలు-7

యోగమార్గ సోపానములు

మానవుని స్వభావమును మార్పుట తేలిక పని కాదు. చంచలమైన మనస్సునకు యోగాభ్యాసము వలన ఏకాగ్రత సాధింపవచ్చును. మనస్సును నిగ్రహించుట వలన ఇహపరలాభములున్నవి. “మనకర్మ విట్లున్నది. ఏమీ చేసినను లాభములేదు” అని భావించుట ఇహపరసాధనా ప్రగతికి మంచిదికాదు.

ఏదియో ఆకాభంగమైనప్పుడుగాని — ఒక పరిస్థితిని యెదుర్కొనుటకు ధైర్యము లేకగాని—తప్పించుకొని పారిపోవుట—చేయతగిన పనికాదు. మంచిది కాదు. అంతర చింతన చేయవలెను. అట్లే కొన్ని క్షుద్రశక్తులను సంపాదించుటకు — కొన్ని అద్భుతములను చేయగలుగుటకు—యోగాభ్యాసము చేయుట—అడంబరత్వమునకే త్రోవతీయును—మనోనిగ్రహమునకు కాదు. చివర కదిపతనమునకే తీసికొని పోవును.

ప్రేయస్సు—(నిజముగా మేలు) ప్రేయస్సు—(ప్రీతికరమైనది)—లకున్న భేదమును ఉపనిషత్తులు తెలుపుచున్నవి. అది గమనింపవలెను. మనము సాధకులమని గర్వము పెంచుకొనరాదు. అందువలన అన్యలపై ద్వేషము పెరుగును. అది పతన హేతువే.

మనస్సే బంధహేతువు. ముక్తిహేతువుకూడ. మానసిక భావనలను పరిశుద్ధము చేసికొనుచుండవలెను. భావనయెట్లున్న అట్లు మారుననికదా అభియంత్రానికి (యద్భావం తద్భవతి). నిజమునకు జగత్తు మనః కల్పితము. నిజాంతర్గతము. భావము దేశకాల సుగమకలితమైనది. అది ఫలమును కల్పింపకుండ సమసిపోదు. కాఁటి పరిశుద్ధమైన ఆలోచన ఆవశ్యకము. రాత్రి నిద్రపోవుటకు ముందు ఆ దినమున చేసిన ఆలోచనలను—పనులను జ్ఞాపకమునకు తెచ్చికొని పరిశీలన చేసికొన్నచో మేలు. మనస్సు నియమబద్ధమగును. ఇట్లు చేయుట ప్రతి క్రియారహితముగా—విలువలను కట్టుటకు కాకుండా—చేయవలెను. అది ఒక పరిశీలన మాత్రమే కావలెను. క్రింద సాయిలో మన ఆలోచనలు మన కోరికలకు బానిసలే. కాఁటి మన కోరికలను—అభీష్టములను—వాంఛలను తగ్గించుకొనవలెను.

ఒక పద్ధతి యేమనగా—స్వార్థమును తక్కువ తక్కువ చేసికొని యితరుల యందు (మందు మన కటుంబ సభ్యులతో ప్రారంభించి) అధికముగా జౌదార్యమును చూపుట. ఇతరుల దొసగులను—వారియందున్న దుష్టత్వమును వ్రేలెత్తి చూపకూడదు. ధర్మమువైపు ప్రయాణము చేయుచు ధార్మిక గుణమును పెంపొందించుకొనవలెను. దాని ప్రభావ మితరులపైన కూడ పడును. ఇతరులను సరిగా అర్థము చేసికొనుటకు అవగాహన చేసికొనుటకు—వారివారి దృష్టి పరిస్థితి గ్రహింపవలెను.

దేహమును విస్మరించినకొలది అది మనలను అధికాధికముగా స్వాధీనపరచుకొనుటకు ప్రయత్నించును. దానిని బాధపెట్టనేల? శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ అర్జునుని దీని విషయమున హెచ్చరించెను (గీత-17-6) దేహమునకు సేవకుడుగా కాకూడదు. అంతే. చేయవలసినది మనస్సును బలపరచి దాని ఏకాగ్రత సాధించుట.

“యోగః చిత్తవృత్తి నిరోధః” అన్న పాతంజల యోగసూత్రము, మానసిక సమున్నతస్థితి సాధించినప్పుడే సమన్వయమగును. నిత్యజీవితమున సామాన్యలకుకూడ అనుభవమున్న విషయము—ఒక మంచి గ్రంథమును చదువునప్పుడు—అన్నిటిని మరచిపోయి—ఆకలినికూడ మరచిపోయి—చదువుట కలదు. ఈ విధముగా మనస్సు సంతాపము పొందుట ఉన్న స్థితిలో సాధింపవలెను. ‘మనస్సు’ అనగానేమి? ఎక్కడనున్నది? సమాధాన నిర్వచనములు తేలికగా చెప్పలేము. అయితే మనస్సు ఏమిటో మనకు అనుభవమే. మనము జపము ప్రారంభింపగా మనస్సు కదలును—చలించును—దూరదూరముగా సంచరించును. జపము యాంత్రికముగా సాగును. మనస్సుచేయు సంచారమును గమనింపవలెను. మనస్సుయొక్క విహారమును గమనించుటతో భావనా ప్రవాహమును నియమింపవచ్చును.

ఆత్మ శరీరవాసి. (దేవకోదేవాలయ ప్రోక్తః జీవోదేవస్సనాతనః). పగలంతయు లౌకిక విషయలంఘతులమై గడుపుచున్నాము. సాయంత్రమువేళ దేవాలయమున దీపము వెలిగింతుము. అది తెల్లవారలు వెలుగవచ్చును. ప్రశాంతవేళల మనము ఆత్మధ్యాన నిరతుల మగుటకిది సాంకేతిక చిహ్నము. యోగాభ్యాసమున తొందర పనికిరాదు. మందగమనమున ముందుకు సాగిపోవలెను.

శ్రీ జగద్గురు భారతీతీర్థస్వామివారి వార్షిక వర్ధంతి

శ్రీ శంకర భగవత్పాద ప్రతిష్ఠాపిత దక్షిణామూల సుజ్ఞాన, శ్రుతి శిరస్థాన యజ్ఞేంద్ర పీఠమైన శ్రీ శృంగేరి శారదాపీఠమున ప్రస్తుతము జగద్గురు పదస్థులైన శ్రీ జగద్గురు అభినవ విద్యాతీర్థమహాస్వామివారు తమకు ఉత్తిరాధికారులుగా నిర్ణయించిన శ్రీ జగద్గురు భారతీతీర్థస్వామివారికి వార్షిక వర్ధంతి దుర్మతినామ సంవత్సర శ్రవణ శుక్ల పక్ష శుక్రవారం (10-4-1981) నాడగుచున్నది.

శ్రీ శృంగేరి శారదాపీఠమందు సహజముగా భక్తి ప్రపత్తులు కలిగిన శంకర కృప పాఠకుల తరపున గత సంవత్సరాలలో శ్రీ జగద్గురువు సన్నిధానమువారి వర్ధంతి ఉత్సవములందు పాదపూజలు చేసితిమి. ఈ సంవత్సరము కూడ అట్లే చేయవలెనన్న పాఠకుల కోరిక మేరకు అదే విధముగా చేయదలచితిమి.

కాబట్టి పాఠకులు యెవరికి లోచనమిది వారు—రు. 6/లకు తక్కువ కాకుండా ఈ క్రింది చిరునామాకు—వర్ధంతి పూజానిధికి అని వ్రాసి—మనియార్డరు పంపగోరుచున్నాము. ఆనాడు పాదపూజచేసి శ్రీ జగద్గురువుల సన్నిధినుండి ఆ శీర్మంత్రాక్షతలు శ్రీ శారదా చంద్రమాళిళ్ళరుల ప్రసాదము (కుంకుమ)—విరాళములు పంపిన వారికి—బట్వాడా చేయింతుము. ముందుగా పంపినచో ఏర్పాట్లు సుకరమగును.

ఆకెళ్ళ సత్యనారాయణమూర్తి

శ్రీ శంకరకృప పబ్లిషరు,

6-3-609/18 ఆనందనగరు,

ఖైరతాబాదు హైదరాబాదు-500 004.

Printed & Published by A. Satyanarayana Murthy,
6-3-609/18, Anand Nagar, Khairatabad, Hyderabad - 500 004.

Printed at KRANTI PRESS, MADRAS-600 001.

Editor : T. Ramalingeswara Rao

శృంగేరి వార్తలు

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానము వారు శిష్యస్వామి సహితులై శృంగేరి యందే ఉపనిషద్ధర్మాను సంధానరూప శ్రీ కారదా చంద్రమాళేశ్వర పూజారులను నిర్వహింపుచు ఆనందమున నున్నారు.

మాఘ శుక్ల పంచమి సోమవారము (9-2-81) శ్రీ పంచమి దినమున శ్రీ కారదాదేవి ఆలయమునందు—మిగిలిన ఆలయములందు ప్రత్యేక పూజార్చనలు జరిగినవి. శ్రీ చంద్రమాళేశ్వరునికి ప్రత్యేకాభిషేకములు నిర్వహింపబడినవి. శిష్య మహా జనము అధిక సంఖ్యలో వచ్చి ప్రత్యేక పూజారులను తిలకించి శ్రీ జగద్గురువుల ఆశీరస్సగ్రహములను పొంది ఆనందించిరి.

మాఘ బ తృతీయ శనివారము (21-2-81) శృంగేరిలో శ్రీ కారదాదేవికి మహా రథోత్సవము జరిగినది. అస్తిక మహాజనము విశేష సంఖ్యలో విచ్చేసి మహా రథోత్సవమున పాల్గొనిరి—శృంగేరి పౌరజనము యావత్తు మహారథోత్సవమున పాల్గొనిరి. శ్రీ కారదాదేవి రథోత్సవమున కొంత ప్రత్యేకత కలదు. శ్రీ కారదాదేవి వేదస్వరూప, వేదగర్భ, ప్రజ్ఞాన ఘనరూపిణి. అమ్మవారి రథోత్సవమున వేద పండితులు అసంఖ్యాకముగా పాల్గొని వేదఘోష చేయుదురు. అంతమంది ఏక కంఠముతో సుస్వరముగా వేదఘోష చేయగా నది ప్రకాంత వాయుమండలమున తరంగములుగా విజృంభించి-గగనము శ్రవణ గోచర రూపాకృతి సంతరించుకొన్నదై విహరించుచున్నట్లుగా తోచినది. ఉత్సవమున పాల్గొన్న జనమంతయు దివ్యానుభూతి పరమై పులకించినది.

పరిసరములు

మనకందరకు తెలిసిన విషయమొకటున్నది. కోకిలలు చిన్ననాడు కాకి గూటిలోనే పెరుగునట. కాకి కోకిల పిల్లలను తన బిడ్డలుగా తలపోసి పెంచునట. కాని అది గొంతువిప్పగా తన పిల్ల కాదని తెలిసికొని పంపించివేయునట. కోకిల కాకి పిల్లలతో పెరుగుచున్న వేళ—తాను కోకిలనని దానికి కూడ తెలియదు. అప్పుడది కాకిపిల్లలతో నాడుకొన్నది. వాటిని సహోదరులని భావించినది. అట్లే ఆదరించినది. అది కోకిలగా బయల్పడి వెళ్ళిపోయిన పిమ్మట—కాకిపిల్ల యొకటి ముందుకు వచ్చి—“ఆ కోకిలపిల్ల నాతోనే పెరిగినది. నా ప్రక్క పరున్నది. నన్ను ‘అన్నా’ అని ఆదరించినది. అన్నగా నన్ను కీర్తించినది. గౌరవము నెరవినది. అట్లు

చేసినట్లు నాకడ సాత్త్వికులున్నవి. ఇంతకు నేను చెప్పినదేమనగా—మీరు గౌరవించుచున్న కోకిల నాకు తమ్ముడు. అతనిచేత కీరింపబడి గౌరవింపబడిన నన్ను మీరెల తక్కువగా చూతురు? అతనికంటె అధికముగా చూడుడు!” అని మొర పెట్టుకొనుచున్నదనుకొనుడు. అప్పుడు మీరేమి చేయుదురు?

నవ్వుదురు. ‘నీ సాత్త్వికులు నీవు భద్రముగా దాచికొమ్మ’ని చెప్పుదురు. అయితే దానిని కాకిగానే చూచెదరు.

అట్లే కొందరు పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యులయ్యలైన శ్రీ జగద్గురువులకు పూర్వాశ్రమమున సన్నిహితులమని—గురుసానము నందున్న వారమని—అట్లు ఋజువు చేయుటకు తమకడ పత్రములున్నవని—చెప్పుకొనుచు—అందువలన తమ్ముడేశము గౌరవించి బహు సమ్యాసములను చేయవలసియున్నదని కరపత్ర ప్రచారమునకు దిగుచున్నారు. జగన్మిత్రులయిన ఉపనిషత్సూక్తిని నమ్మిన వారికి సాత్త్విక ధారముల ఆవశ్యకతయేమి. మహితాత్ముడెట్టి ఉన్నత పరిచయములు లేకపోయినను గౌరవింప తగినవాడే. అట్టి వానికి సరి ఫిక్కులు ఆవసర మేమున్నది. ‘చేతకాని వాజమృత—చేతినిండ సరి ఫిక్కులు’ అని అభియుక్తి.

తాను ఘనుడనని ప్రచారము చేసికొనువాడెప్పుడును అల్పుడే. జనముచు వలలో వేసికొని ధనారణ చేయవలెనన్న దురాశతో విచిత్ర ప్రచార కల్పనలైన కుహనా మస్కరులను విశ్వసింపరాదు.

నిజమైన సాధనా తృప్తికలదేని—అవ్యాజ కృపా వాత్సల్య మూర్తులైన శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానము వారిని దర్శించిన చాలును. సుకృతము ఫలించును.

జ్ఞానము—సిద్ధులు

“ఎప్పుడెప్పుడు ధర్మగ్గాని, అధర్మము విజృంభించునో, అప్పుడెప్పుడు నేను అవతరింతును” అని శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ భగవద్గీతయందు (IV—7) మనకు అభయ మిచ్చెను. ఆ అభయ వాక్యములలోని తాత్పర్యమేమనగా—శ్రీ పరమాత్మ అవతారము ఆయా కాలములకు తగినట్లుగా నుండునని. (యదా యదా—యథా తథా)

శ్రీరామ శ్రీకృష్ణాది అవతారములు ప్రధానముగా దుష్ట శిక్షణకు, శిష్ట రక్షణకు. అయితే కేవల జ్ఞానప్రచారమునకుగాను దక్షిణామూరియైన పరమాత్మ శ్రీ శంకర భగవత్పాదులై అవతరించి జ్ఞాన సముద్రాన్ని చేసి యావత్కాలము భారతమున ధర్మరక్షణ జరుగుటకై చతురాన్నయ పీఠములను సాపించి మతాన్నయ కాసనమును లిఖించిరి. అందులో పీఠాధిపతులుగా వచ్చువారు తనవలె చూడబడవలెనని—తనవంటి వారేనని—తనవలె వైరాగ్యమూర్తులని స్పష్టముచేసి పోయిరి. ఈ పీఠాధిపతులలో ఒక్కరొకరు—తమ తమ కాలములకు తగినట్లుగా—అవతారమైనట్లుగా—ఆచార విచార ప్రచారములను చక్కదిద్దుచు పీఠమును నిర్వహించిరి.

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు పరంపరలో రెవరి వారైన శ్రీ సచ్చిదానంద శివాభి నవస్థానిహ భారతీస్వామివారు చరిత్రనుండి ఛాయలను వెనుకకు తీసికొనివచ్చుటకు ప్రయత్నించి ఎన్నో నూతన వ్యవస్థలను కల్పించియుండిరి. పిమ్మట వచ్చిన శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామివారు అద్వైత సిద్ధి సాధించిన జీవ స్మృతిని సిద్ధి యెట్టిదో—నీత ప్రజ్ఞాడనగా నెట్లుండునో చూపుటకు ప్రత్యక్ష మూర్తిగా శిష్యులలోకమునకు దర్శనమిచ్చిరి.

నేడు శ్రీ జగద్గురు ఆభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామివారు—శ్రీ శంకర భగవాత్పాదులవలె—అనేకుశితనగపర్యంత భూమియందు విస్తారముగా సంచ రించి—నిద్రితమైయున్న భారతమున ఆధ్యాత్మిక సంచలనము కలిగించి పునర్జాగరణోద్యమమును నిర్వహించి—తాము కాలుపెట్టిన చోటులందెల్ల నూతన దేవాలయ నిర్మాణములతో—పూర్వ ధర్మవ్యవస్థల పునరుద్ధరణతో—ధర్మవికాసము కలిగించు చున్నారు. కేవల శాస్త్ర పరిచయమువలన—బ్రహ్మచర్యభూతి కలుగదని—దానికి సాధన—గురువుల అనుగ్రహము కావలెనని శ్రీజగద్గురువులు పదేపదే చెప్పుచుందురు.

కేవల శాస్త్రజ్ఞానమువలన దుఃఖము నశింపజాలదన్నది గమనింపవలసిన అంశము. (సో ఆహం భగవో మంత్రవిదేవ అస్మిన్ ఆత్మవితో.... సో ఆహం సోచామి) అందు చేత బ్రహ్మ జ్ఞానము అవలంబనీయ మగుచున్నది. (యోవై భూమాతతో సుఖమ్).

అయితే శంకర భగవాత్పాదులు కర్మకాండ భాగమైన వేదమును—(పూర్వ మీమాంస) విస్మరించి—జ్ఞానభాగమైన ఉపనిషత్తులనే అనుసరింపుడని చెప్పినట్లు భావించుట సరికాదు. శాస్త్రవిహితమైన కర్మలను నిష్కామముగా చిత్త శుద్ధి కొరకు, దురిత ఊయముకొరకు చేయవలసినదే. కాని స్వర్గాది భోగలాభాపేక్షతో చేయవలసిన యజన కర్మలను గురించిన ప్రసక్తిలేదు.

శ్రీ శంకర భగవాత్పాదులు శాసించినట్లు—నేడు మనకు ధర్మమార్గమును నిరూపించుటకు, ఆచార విచారమునకు శ్రీ శృంగేరి శారదా పీఠాలంకారులైన జగద్గురువులే శరణ్యము. శ్రీ జగద్గురువుల నిత్యచర్యవలన మనము గ్రహింపగల్గు చున్న దేమనగా:—

సహజ స్థితియందున్న స్థితప్రజ్ఞాడగు వాడు సహజముగా అంతర్ముఖుడై— తన నిజస్థితియందే—అనగా తపోవ్యగ్రస్థితియందే ఉండునని, తీవ్రమైన తపస్సు అనగా అంతర్ముఖత్వముతో ఆత్మస్థితియందే వుండుట. అందువలన పరిపక్వస్థితి వృద్ధి యగుచుండును. అనగా పూర్ణస్థితికి గమనమైన లక్ష్యస్థితి.

పరిపూర్ణ స్థితియందున్న మహితాత్మునికి—బ్రహ్మనిష్ఠునికి సిద్ధులన్నియువచ్చి ఆశ్రయించును. ఆయన కొరకున్నను అవి ఆయనకు వశీకృతములై పోయి—ఆయనను.

ఆశ్రయించును. ప్రారబ్ధకర్మవశము—అట్లున్నచో—మహాత్ముడు కూడ ఆ సిద్ధులను ప్రదర్శించుచు క్రీడించును. బ్రహ్మనిష్ఠునికి 'సర్వం ఖల్విదంబ్రహ్మ' అనునది అనుభవ మగుటచేత—ఆయన అఖండాత్మ స్థితియందుండుటచేత—జగత్తంతయు ఆయనకు ఆత్మయే యగుటచేత—ఆయన సిద్ధులను ప్రదర్శించుచు చేయునట్టి క్రీడలు కూడ ఆత్మాభిన్నములే అగుచున్నవి.

అయితే ప్రారబ్ధములు లేకున్నచో—ఎన్ని సిద్ధులు వచ్చి తన్ను ఆశ్రయించి నప్పటికి—మహాత్ముడు—సిద్ధి పురుషుడు—బ్రహ్మనిష్ఠుడు చలించడు. తొణకడు. బెణకడు. తరంగములులేని మహాసముద్రమువలె నిశ్చలముగా నుండును. గాలి లేనప్పుడు ప్రకాంత వాతావరణములో నుందరమైన కాసార జలమువలె ప్రకాంత నిశ్చల రమణీయతతో ప్రకాశించును.

సహజ ఆత్మస్థితి యందుండుటయే సర్వశక్తులకు సంపూర్ణమైన స్థితి. ఈ సహజస్థితియందు సర్వశక్తులను పరిపూర్ణస్థితి యందుటవలన ప్రభవించును. అన్నియు ఆ స్థితియందు గుప్తముగా నున్నవన్నమాట. నిద్రాణముకాదు. నిత్యజాగరితములే. బీజస్థితియందు కాదు—పరిపూర్ణ వికాస యుక్తములే. పూర్ణమైన సహజ స్థితియే సకలమును.

జ్ఞాని, జీవాన్ముక్తుడు— జనమధ్యమున కూడ—తన సహజస్థితియందే వుండును. అది అద్భుతమైన తపస్సు. ఉపనిషదధార్మాను సంధానము. జీవబ్రహ్మైక్య స్థితి సర్వ శక్తియుక్తము. సకల సిద్ధి యంతము. సర్వ పరిపూర్ణమును.

సిద్ధులు చాలవిధములైనవి. ఒక్కొక్క సిద్ధిని సాధించుటకు ఒక్కొక్క విధమైన సాధన—ప్రయత్నము—కావలసి యున్నదని పాతంజలయోగనూత్రము లందు (3వ ప్రకరణము) చాల వివరములతో చెప్పబడినది. అయితే—యీ అతీత శక్తులవలన సమాధికి అభ్యంతరములు ఉత్పన్నమగునని కూడ హెచ్చరింపబడినది.

ఒక్కొక్క సిద్ధిని సాధించుటకు ఎంతో సాధన ఆవశ్యకమై యుండగా— బ్రహ్మనిష్ఠునకు ఆ విధమైన సాధనలేమియు అక్కరలేకుండ అన్ని సిద్ధులు వశము లగును. ఆయన సిద్ధులను ప్రదర్శింపవలెనన్న ఉత్సుకతకలవాడుకాదు. సిద్ధులకొర కాయనచేసిన ప్రయత్నములేదు. అవి వచ్చి తమంతట తామే వచ్చి ఆయనను ఆశ్రయించినవి.

బ్రహ్మనిష్ఠులై నిరంతర ఆత్మధ్యాన నిరతులై—విషయపరాజ్ఞులులై విరాజిల్లిన శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖరభారతీ మహాస్వామివారు సకలసిద్ధి పరిగతమైన జీవన్ముక్తుని స్వరూపమిట్టిదని మనకు ప్రత్యక్షముగా చూసినవారు. శ్రీ జగద్గురు అభినవవిద్యాశ్రీర్

మహాస్వాములవారు వారి అడుగుజాడలలో అనుగమించుచు మనకు ధర్మప్రబోధము-
సాధనామార్గ ప్రదర్శింపజేశము చేయుచున్న అవ్యాజకరుణామూర్తులు.

శ్రీ జగద్గురువులను ఆశ్రయించి తరుణోపాయమును తెలిసికొనవచ్చును.

శాస్త్రవిహిత సంస్కారములు-కావ్యములలో సూచనలు

జీవునియొక్క వ్యక్తిత్వము రూపుకట్టి అభివృద్ధి పొందుటకు సంస్కారములు
అవశ్యకములని మన మహర్షులు తెలిపిరి ఈ సంస్కారములు జీవితమంతయు అవలిం
బింపవలసినవిగా నున్నవి. జన్మకు కారకులైన తల్లిదండ్రులు చేయవలసినవి కొన్ని,
తరువాత జన్మధరించిన జీవి మరణకాలమువరకు చేయవలసినవి మిగిలినవి.

ఒక చిత్రపటముయొక్క అవరణము-దాని యందు రంగులు చేర్చినకొలది-ప్రకాశ
మానము అగునట్లుగా సంస్కారములతో బ్రాహ్మణ్యుని వ్యక్తిత్వరూపము వెలు
గొందునని అంగిరసమహర్షి పలికెను (చిత్రకర్మ యథాశక్తైర్నాగైః ఉన్నీర్తితైస్సైః
బ్రాహ్మణ్యమపి తద్వత్స్యాత్ సమకారైః విధిపూర్వకైః)

ఈ సంస్కారములు నలుబదియనియు అందు ముఖ్యమైనవి పదునానియు
బహుజనాంగీకారము. గర్భాదానం పుంసవనం నీమంతో జాతకకర్తచ...వ్రతాదీయో
వేదాంభక్రియావిధి..ఉద్వాహోవివాహ ఆగ్నిపరిగ్రహః త్రేతాగ్ని సంగ్రహశ్చైవ
సంస్కారాః షోడశస్మృతాః (పరాశరస్మృతి-పరాశరమహర్షి వేదవ్యాసమునీంద్రుని
తండ్రి.)

నేటికాలమునందీ సంస్కారములను చాలమంది విస్మరించుచున్నారు.
ఉపనయన వివాహోదులను మాత్రము యేదోమాదిరిగా జరిపించుచున్నారు. అట్లే
చివరకు దహనసంస్కారాదులు.

ఈ సంస్కారములను గురించి మన పూర్వ కావ్యములందు చేయబడిన
సూచనలు, వివరములు గమనింపతగినవిగా నున్నవి. ముఖ్యముగా వాల్మీకి రామా
యణమున—(ఆది కావ్యమున) కన్పించు వివరణములు ఆనంద స్ఫురన్మధుర
రమణీయములు. జీవితము అనుభవముతో చక్కదిద్దుకొని సంస్కరించుకొనవలసిన
కళారూప క్రియాతుల్యము.

విద్య పరమార్థమును తెలిసికొనుటకై అభ్యసించునపుడు—‘పరార్థాయమ్—
అధ్యాపయంతి’—అని వాల్మీకి సూచన. శ్రీరామలక్ష్మణాదులకు ఉపనయ సంస్కా
రము జరిగినదన్న సూచనయే వారు సోదరులు నలువురు శ్రీ వశిష్ట మహర్షి సన్నిధిని
అధ్యయనముచేసి వేదపారగులైనవారని చెప్పటం.

హనుమంతుని తొలిసారిగా చూచి ఆయన మాటలను వినగా శ్రీరామ

చంద్రుడు—ఆ భాషణము సంస్కారయుతముగా నున్నదని తలచెను. “సంస్కార క్రమ సంపన్నాం....కల్యాణీం వాచం హృదయ హరిణీమ్.”

“కాసల్యా సుప్రజారామ పూర్వ సంధ్యా ప్రవర్తతే

ఉ తిష్ఠ నరకాద్దూల! కిర్రవ్యం దైవమాహ్నికమ్.”

ఈ శ్లోకము చాల మందికి తెలిసినదే. బాలరాముని యాగ యాగరక్షణ మునకు తీసికొనిపోవుచున్న విశ్వామిత్రుడు—మార్గమధ్యమున నొక రాత్రి శయనించిన రాముని నిద్రలేపెను.

జనకరాజు వశిష్టమహర్షిని సీతారాముల కల్యాణోత్సవమును యథావిధిగా నిర్వహింపజేసెను. (కారయస్య ఋషైసమ్యక్....రామస్య—క్రియామ్ వైవాహికీమ్ క్రియామ్) వశిష్ట మహర్షి వివాహమునలే నిర్వహించెను. వాగ్మీకి మహర్షి రామాయణ కావ్యమున—వివాహ వేదికను గురించి పూర్తి వివరములను, పాత్రులను గురించి వివరములను—పేలాలను గురించిన వివరములను, ఆత్మతలను గురించిన వివరములను, హోమమును గురించిన వివరములను, పాణిగ్రహణమును గురించి చెప్పెను.

శ్రీ సీతారామలక్ష్మణులు అయోధ్యను వదిలి అరణ్యవాసమునకుపోయి కొంతకాలము చిత్రకూటమునందుండి పిమ్మట మునుల ఆదేశానుసారము గోదావరి తటమునకు వచ్చి అక్కడ ‘పంచవటి’ యొద్ద పర్ణకాల నిర్మించుకొనిరి. ఆ పర్ణకాల నిర్మాణమునకు వాస్తుశాస్త్ర వివరణములు—గృహప్రవేశము చేయవలసిన విధి శ్రీరామచంద్రుడు లక్ష్మణునికి చెప్పినట్లు రామాయణమునందున్నది.

దశరథ మహారాజు రామవియోగముతో మరణించెను. ఆయన దేహమునకు దహన సంస్కారములు జరిగినవి. రామ బాణమువలన వారి మరణించెను. రావణునితో యుద్ధమున గాయపడి రామునికి సందేశమిచ్చి జటాయువు మరణించెను. ఆ తరువాత యుద్ధభూమిలో రావణుడు మరణించెను. ఈ సన్నివేశములతో వాగ్మీకి దహనాదితురీయ సంస్కారములను గురించి చెప్పెను. ఇందు జటాయు, వారి రావణుల తుది సంస్కారములు శ్రీరామచంద్రుని ఆదేశపర్యవేక్షణాదులతో జరిగినవి. (ప్రేత కార్యాని ఆకారయత్.)

నిజమునకు సంస్కారములన్నియు తాపత్రయాదుల కాంతికొరకు; అధిభౌతిక, ఆధిదైవిక, అధ్యాత్మికమైన తాపములు మొదలగునవి సర్వమైన బాధలు శమించి కాంతి పుష్టియగుటకుగాను. ఈ తాపములు శమింపగా చిత్రకాంతి వృద్ధిపొందును. అందువలన సాధనా ప్రయత్నము బలమగును. ప్రయత్నము సక్రమ మార్గమున పయనించును. గమ్యస్థానము చేరును. ఫలవంతమగును.

జీవితముయొక్క లక్ష్యమంతయు పరిమార్చుము సాధించుకొనుటకే కదా! ఈ పరమార్థ సాధనా మార్గమున సంస్కారసులభతలన లభించు సహాయము—దోహదము—అనల్పమైనది. విస్మరింప వీలుకానిది. అందుచేత విధి విహితమైన సంస్కారములను విస్మరింపరాదు. అవలంబింపవలెను. చేసికొనవలెను.

యోజనాన్యం తదితర వివరాలు

(ప్ర) సంకలనం

సారి 4 (8 వ నిబంధన ప్రకారం)

ప్రముఖ కళలు	• ప్రముఖ కళలు
చిత్రకళానిధి	• చిత్రకళానిధి
మండలపరిషత్తు	• ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంస్కృతిక మండలం
కళా	• కళానిధి
విభాగం	• 6-8-609/18 ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంస్కృతిక మండలం, హైదరాబాద్, తెలంగాణ రాష్ట్రం, 500 014
మండలపరిషత్తు	• రామలింగేశ్వరరావు
కళా	• కళానిధి
విభాగం	• 6-8-609/18 ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంస్కృతిక మండలం, హైదరాబాద్, తెలంగాణ రాష్ట్రం, 500 014
ప్రతి యజమాని	• (ప్ర) కళానిధి కళానిధి, కళానిధి 577 139.

ప్రముఖములు నాకు తెలిసినంతవరకు వా స్థానముని తెలియజేయుచున్నాను.

1-8-1981 }
హైదరాబాద్ 500 004 } (సం) ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంస్కృతిక మండలం

March 1981

To

Dr. Sankaradevarajulu
S.V. University
Research Institute
TIRUPATI (Chittoor)

సంవికల్ప

శ్రీమత్ప్రభుసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్రీజగద్గురు శంభుకేశవర భారతీశ్వరస్వామి చరణుల వందనము

శ్రీజగద్గురు అభినవ విద్యాకీర్తి మహాస్వామి చరణుల వందనము

శ్రీజగద్గురు భారతీశ్వరస్వామి చరణుల ఉపశాసనము

సంస్కృతభాషను మన మేల ఆదరించి నేర్చుకొనవలెను?

ఆపనోక్షనుభూతి వ్యాఖ్యానము

శ్రీ విద్యారణ్య విజయ గాథ

వేదాంతన్యాయములు

గురువంశ కథా కథనము

వివేకచూడామణి వ్యాఖ్యానము

అద్వైత సిద్ధాంతము ముందు పాశ్చాత్యుల పూర్వపక్ష ఖండన

విశ్వకర్మలు-25

గ్రంథావలోకనము

సద్విద్య

యోగమార్గ సోపానములు

శ్రీ జగద్గురు భారతీశ్వరస్వామి చరణుల వందనము

కృంగేరి వార్తలు

ఇంకా పంచాంగ విశేషములు, పరిసరములు, సంస్కారములు,

జానము-సిరులు మొ॥

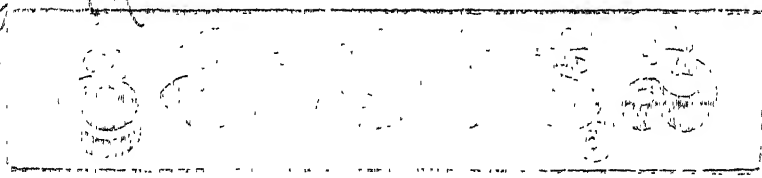
If undelivered please return to:

A. SATYANARAYANA MURTY,

Publisher : SRI SANKARA KRUPA

6-3-609/18 Anand Nagar Khairatabad, Hyderabad-500004.

174/81

శ్రీ సన్నిధానమువారు మధురలో (26-1-80)
జీవాలయ శిఖరమునకు అభిషేకము చేయుట

శ్రీ సన్నిధానమువారు మధురలో (26-1-80)
జీవాలయ శిఖరమునకు అభిషేకము చేయుట

శ్రీ సన్నిధానమువారు మధురలో (26-1-80)

శ్రీ సన్నిధానమువారు మధురలో (26-1-80)

శ్రీ సన్నిధానమువారు మధురలో (26-1-80)

జీవాలయ శిఖరమునకు అభిషేకము చేయుట

Tirumala Tirupati Devasthanams, Tirupati

Would you like to feed the poor among the Lord's Devotees at Tirumala ?

The Hindu religious literature is replete with legends about the sanctity of poor feeding. Feeding the poor devotees of the Lord, in a holy place like Tirumala is particularly propitious. Equally auspicious and popular is the custom of distribution of the Lord's prasadams to His devotees.

The Tirumala Tirupati Devasthanams have introduced a Scheme-Sri Venkateswara Nitya Prasada Dana Endowment Scheme by which you can distribute either food packets or laddus or Vadas to Pilgrims to Tirumala

You make an endowment of Rs. 500/- to the T. T. D. The annual interest on it will be utilised either to feed 20 poor pilgrims or distribute 15 Laddus, or 15 Vadas to pilgrims in the queue lines once in every year.

The distribution will be done as desired by you on any day of the year as specified by you-your birth day, wedding anniversary day, your son's or daughter's birthday, your father's or mother's Sraadh day, or any day of other sentimental value to you.

Any number of endowments can be made by a donor and each endowment can be on a different day, as desired. Those who make a minimum of 10 endowments will be provided free darsan for a family of five persons on the notified day (value Rs 125/- per year on the basis of the present cost of five special Darsan Tickets).

The name and gotra of every donor will be read out at the Koluvu (daily ritual of notification to the Lord) on the day of distribution.

Your contribution to this also earns exemption from Income-Tax and you may kindly quote this while claiming Income - Tax relief in your assessment

Donations may please be sent through the branches of ANDHRA BANK all over India, or by D. D's, of any Bank, in favour of the Executive Officer, T. T. Devasthanams, Tirupati to.

The Manager, Andhra Bank T. T. D. Administrative Building, Tirupati-517501 with the following particulars :

1. Name and address of the remitter.
2. Name and address of the person in whose name the performance is to be done.
3. Name and address of the person in whose name the Income-Tax Exemption Certificate is to be issued.
4. Gotram / Family name of the person, in whose name the performance is to be done.
5. Date of performance.
6. Items to be distributed ; FOOD PACKETS / LADDU / VADA (only one item is to be noted.)
7. Amount donated : Rs.

The donations are to be made at least 15 days in advance of the distribution day specified by you.

EXECUTIVE OFFICER.

శ్రీ శంకర కృప

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపుటి 20 } శంకరశృంగర స్పాజెత్ వ్యాసో నారాయణోహరిః { సంచిక 8

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్లో॥ మహేశ్వరి మహామంత్ర కూట త్రయ కళేబరే
కాది విద్యాక్షరక్షేణి ముశంతస్త్వాహవామహే॥

59

(దీనియందున్న వేదపాదము యజుస్సంహితలోనిది)

తల్లీ! మహేశ్వరి! మహామంత్రమైన పంచదశి మంత్రమందున్న మూడు కూటములు (వాగ్భవ, కామరాజ, శక్తి) శరీరముగాగల దానవగు నిన్ను—కకారము మొదటచున్న మంత్రాక్షరముల పంక్తి స్వరూపిణి వగు నిన్ను—కోరి అహ్వనించుచున్నాను.

విశేషములు: పంచదశి మంత్రము మూడు కూటములు (విభాగములు) కలది, ఆ కూటములకు వరుసగా వాగ్భవ, కామరాజ శక్తి కూటములని పేరు. పంచదశి మంత్రము పెక్కువిధములు—కాది, హాది, సాది మొదలగునవి. అందుకాది విద్యామంత్రమనకు దక్షిణామూర్తి ఋషి.

మంత్ర అధిష్ఠాన దేవత—మంత్ర (శబ్ద) స్వరూప దేవత—పండు దానిలోని బీజములు—వలె—అభిన్నములు. శ్రీదేవి పంచదశి కూటత్రయ స్వరూపిణియని, మంత్రాధిష్ఠాన దేవతయని లలితా సహస్రనామావళి యందు కొన్ని నామములు తెలుపుచున్నవి.

శ్రీదేవి మంత్ర స్వరూపిణియని, మంత్రాధిష్ఠాత్రియని మంత్రశాస్త్ర సారమగుట చేత నే—ఆ శాస్త్రమున—శబ్దము—తదర్థముకూడ నిత్యముగా భావింపబడుచున్నవి.

శ్రీ జగద్గురు సచ్చిదానంద శివాభినవ నృసింహ భారతీ మహాస్వామి చరణాల ఉపదేశము

(శృంగేరి జగద్గురు పరంపరలో 33 వ వారైన (1879-1912) వీరి జయంతి ఆరాధన కూడ యీ మాసమున వచ్చుట చేత ప్రత్యేకముగా యీ ఉపదేశవ్యాసమును ప్రకటించినాము. — సంపాదకుడు).

శాస్త్రములు - సర్వకాలికములు

పెద్ద స్థితిలో నుండి ఆధునిక నాగరికతా ముగ్గులైన పెద్దమనుష్యులు కొందరు శ్రీ జగద్గురువుల సన్నిధికి వచ్చి ప్రసంగవశమున నందొకరు చక్కని విషయమును ప్రసక్తికి తెచ్చెను.

పెద్దమనిషి: శాస్త్రములందు విధింపబడిన ప్రవర్తన — నిత్యమై మితికాది కర్మల కర్తవ్యత — యీ దినములలో అచుసరింపతగినవిగా లేవు. కాబట్టి కాలానుసారముగ సంగ్రహించి నేటి బ్రాహ్మణులకు ఆచరణ సాధ్యమయిన కనిష్ఠవిధులు నిర్ణయింపబడవలెను. మా కొరకు నేడీ పనిని చేసి పెట్టవలెనని శ్రీ జగద్గురువులకు నా అభ్యర్థన.

శ్రీ జగద్గురువులు: నన్నేల అడిగెదవు! మీరే చేయవచ్చును కదా.

పెద్దమనిషి: మేమెట్లు చేయుదుము! శ్రీ జగద్గురువులు చేయుటయే సమంజసము — మహనీయమైన ఆధ్యాత్మిక పీఠము నధిష్ఠించిన తమకే బహువిధములుగా నిట్టి యోగ్యతయన్నది.

శ్రీ జగద్గురువులు: ఈ పీఠముపైనున్నవాడు శాస్త్రములందున్నదానిని వివరించి చెప్పుటయే గాని నూతనమైనదానిని జేసిని నిర్ణయింపలేడు.

పెద్దమనిషి: పరాశరమాని కలియుగ ప్రారంభమున నొక స్మృతి రచింపలేదా? నేటి వర్తమాన పరిస్థితులకు తగినట్లుగా నొక స్మృతి రచింపబడవలెను.

శ్రీ జగద్గురువులు: పరాశరమాని కలియుగమునకు స్మృతి రచించెనని నీవే చెప్పితివికదా! మరల నొక స్మృతిని రచింపవలసిన అవశ్యకతయేమి? ఇంకను కలియుగ మే నడుచుచున్నది.

పెద్దమనిషి: శాస్త్రములను కాలోచితముగా అన్వయించుటకు ఉదాహరణముగా మాత్రమే నేను పరాశరుని గురించి చెప్పితిని. ఆయన నిర్ణయించిన విధులు

అయన కాలమునకు తగినవిగా సుండి యుండవచ్చును. ఆ తరువాత నేటికి మానవులు శక్తిసామర్థ్యములు వసతి సౌకర్యములు చాల తగ్గిపోయినవి. అందుచేత మార్పు ఆవశ్యకమగుచున్నది.

శ్రీ జగద్గురువులు: అట్టి మార్పుకి ఆవశ్యకత ఉన్నదని భావించినను — ఆ మార్పు చేయు బాధ్యత నాపై నేల నుంచెదవు?

పెద్దమనిషి: ఈ కాలమున శ్రీ జగద్గురువులొక్కరే మహర్షులు.

శ్రీ జగద్గురువులు: అటులనా? అట్లు వినుట సంతోషకరమే. మన సంప్రదాయమున—ఒక నల్లతాయిని విగ్రహముగా చేసి బ్రాహ్మణులు దానికి మంత్రము లచే ప్రాణప్రతిష్ఠ చేసిరేని అది దేవతయై లోకముచేత పూజార్హత సంపాదించుకొనుచున్నది. ఒక బ్రాహ్మణుని కూర్చుండజెట్టి అక్షతలు చల్లి గణపతి స్వరూపుడని తలచినచో అతనికి సమర్పించినవన్నియు మహాగణపతికి సమర్పించినవే అగుచున్నవి. అట్లే నన్ను నీవు మహర్షిగా భావించినందువలన నీకు కొంత మేలు సమకూడుట తథ్యము. కాని ఆ తాయి తానే దైవమనుకొనరాదు. ఆ బ్రాహ్మణుడు తానే మహాగణపతి ననుకొనరాదు. అట్లే నీ మాటలను నమ్మి నేను ఒక మహర్షిని అనుకొనరాదు. నా నిజస్థితిని నేను విస్మరింపరాదు.

పెద్దమనిషి: ఏ మంత్రములను చెప్పిగాని శ్రీ జగద్గురువులందు నేను మహర్షిత్వమును ఆహ్వానించుట లేదు. తమ తపస్సుచేత విద్యతుచేత జ్ఞానముచేత తాము నిజముగా మహర్షులే.

శ్రీ జగద్గురువులు: మహర్షులు భూత భవిష్యద్వర్తమాన కాలజ్ఞులు, సర్వజ్ఞులు కదా!

పెద్దమనిషి: తాముకూడ నట్లే.

శ్రీ జగద్గురువులు: అటులనా? ఇప్పుడు కాలానుసారము కాస్త్రములను మార్పుచేయవలసిన ఆవశ్యకత యున్నదన్న విషయముకూడ నాకు తెలియదు. అది నీ సుండి తెలిసికొనవలసివచ్చినది. ఈ స్వల్పవిషయమును తెలియని నేను సర్వజ్ఞుడనగుట నెట్లు? ఎవరో అభ్యర్థించిరని యజ్ఞ వల్క్ర్య పరాశరాదులు తమ తమ స్మృతులను రచించినట్లు తోచుటలేదు. నీచేత ఉద్బోధింపబడవలసిన స్థితిలోనున్న నేను సర్వజ్ఞుడనుకొనరాదు. నేను సర్వజ్ఞుడనైనచో నీవు చెప్పకుండ నాకే తెలిసి యుండి నేనొక స్మృతిని — కాలమునకు ఆవశ్యకత యున్నదని తోచినప్పుడు — రచించి యుండెడివాడను. ఏ విధముగా చూచినను నే నిప్పుడు కల్పించుకొనుట సముచితము కాదు.

మరియు శాస్త్రము శాసనరూపమైనది — శాసింపబడువారి సమ్మతి దాని కక్కరలేదు—అందుచేత ఎవ్వరిని అడుగనక్కరలేదు. మరొక సంగతి. ఒక వేళ నేను నీ అభ్యర్థనమును మన్నించి నేటి కాలానుసారముగ శాస్త్రవిధులను తగ్గించి సంస్కరింతునన్న నమ్మకమేమున్నది? ఇంకను తగ్గింపుడని మరికొందరు వచ్చి అడుగరని నమ్మకమేమున్నది? అసలు నీవు మరొకసారి వచ్చి మరికొంత తగ్గింపుడని కోరవని నమ్మకమేమి? నీ కోరికను మన్నించి మార్పులు చేయుచు పోయిన దానికి అంత మెప్పుడు?

పెద్దమనిషి: శాస్త్ర విధులను తగ్గించుటకు వీలులేనప్పుడు మాకున్న అల్ప వసతి అవకాశములలో వాని నెట్లు నిర్వహింపగలమో నాకు తెలియుటలేదు.

శ్రీ జగద్గురువులు: ఏ కాలమునందుగాని శాస్త్రమునందు విధించినవన్నియు చేయుట ఎవ్వరికిగాని సాధ్యము కాదు. తన పరిసరములు, పరిస్థితి, అనుకూల్యతలను బట్టి ఎవనికి వాడే తనకెంత సాధ్యమో అంత నిర్ణయించుకొని ఆ ప్రకారము చేసికొనవలెను. అయితే పరిమితమైన నిర్వహణమువలన సంపూర్ణ ఫలము లభింపదు. తక్కువగా చేయునట్లు విధులను మార్పు చేయవలసినదిగా కోరువారి అభిప్రాయము పరిపూర్ణ ఫలము కావలెననియే. తక్కువచేసి ఎక్కువ ఫలము కావలెనని కోరుట దురాశ కదా! కావున శాస్త్రములను మార్పు చేయవలెనని కోరుటకంటె—శాస్త్రములందు నీవు చేయగలిగినంతవరకు విధులను చేయుట శుభంజనము. అట్లు చేయుట శ్రద్ధగా, సుపూర్ణ విధులను చేయలేకపోయితిమన్న తాపముతో నున్నచో భగవంతుడు పరిపూర్ణ ఫలమును తప్పక అనుగ్రహించును. దీనియందు సందేహముండనక్కరలేదు. నీ అనుకూల్యత ఉన్నస్థితికి శాస్త్రములను దిగజార్చు ప్రయత్నము, అలోచన విడనాడుము.

శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతి మహాస్వామి చరణ స్మరణమ్ వైరాగ్యము

(గతసంచిక తరువాయి)

ప్రపంచమునుండి తప్పించుకొనవలయునని గాని పారిపోవ వలెననిగాని శ్రీ జగద్గురువులు భావింపలేదు. ఉపలోన తాను విశ్రాంతి తీసికొనగల పరమ కళానిధిగా

వారైరి. ప్రపంచమును విస్మరించుట—లేక దానికి తాము సాక్షిభూతులుగా నుండుట—వారికి పరిపాటి. జగత్తు విషయములు వారిని స్పృశింపలేకపోయినవి. సీటిపై తామరపాకువలె అని గీతయందు చెప్పిన ఉదాహరణ మాయనయందు సరిగా నున్నది. అయిన బహిర్ముఖుడుగా నున్నప్పుడు మిక్కిలి శ్రద్ధతో మతపూజాదికములను—తమ ఆశ్రమోచిత విధులను, శ్రద్ధావుక్తులై వచ్చిన శిష్యులకు మంత్రోపదేశములను చేయుటలు, తమృత భక్తితో గాని, కుతూహలముతోగాని, చూడవచ్చినవారికి దర్శనమిచ్చుటలు—యథాక్రమముగ నిర్వహించెడివారు. ఆయనప్పటికి పరిపూర్ణమైన విరాగిత నిలుపుకొనెడువారు.

గల్లంతు చేయుచున్న అధిక జనసమృద్ధియు మధ్యలో (ముఖ్యముగా ఉత్సవ సమయములందు లేక సంచారమునకు వెళ్ళినపుడు) ఏకాగ్రతతో మానసిక స్థిరతతో శ్రీ జగద్గురువులు చేయు పూజను చూచుట—ఒక ప్రత్యక్ష పాఠము—ఆహ్లాద జనకము. ఒకప్రక్క పెద్దగా వేదభూష. మరియొక ప్రక్క నిపుణులలో లేక సాధకులలో పూజాకానుకగా సంగీత వాద్యములను వాయించుట—వేరొక ప్రక్క భజన సమాజములు గొంతెత్తి తాళవాద్యములతో భగవన్నామ సంకీర్తనలు చేయుట—పిల్లలు—చంకలోని పసివారు రోదించుట—(ఉండనే ఉన్నది). అన్నిటికి మించి స్త్రీలు పురుషులు—యావనులు—వృద్ధులు—ఒకరితో నొకరు ఎవో సంగతులను గొణుగుకొనుట—నిజముగా భక్తితో పూజ కావించుటకు కావలసిన ప్రకాంత వాతావరణమున కివి యన్నియు అవరోధములే. ఇట్టి గండ్రగోళము శ్రీ జగద్గురువుల ఏకాగ్రతకప్పుడు భంగము కలిగింపలేదు. అయిన ఇట్టి శ్రవణేంద్రియ ఆపాతములను విస్మించుకొనకుండ నుండుట కలవాటు పడినవారు. అసలు ప్రకృతి కూడ ఆయనను ఆకర్షించు శక్తి—ఇంద్రియ వ్యాపార కలితుని చేయు శక్తి—కోల్పోయినది.

శ్రీ జగద్గురువుల పుట్టిన రోజునాడు, మధ్యాహ్నవేళ శ్రీ జగద్గురువులు శృంగేరి పుర మధ్యమందున్న మలహానికరేశ్వర దేవాలయమునకు పోయి అక్కడ స్వయముగా దేవతారాధనము చేయుట మతమునందు బహుకాలముగా నున్న సంప్రదాయము. అక్కడ గర్భగృహము ఆరడుగుల చదరము, అక్కడ శ్రీ జగద్గురువులు కూర్చుని పూజ చేయుచుండగా పరిచారకు డొకడు పరికిరములను అందించుటకై తిరుగాడుటకు మాత్రమే అచ్చట చోటు కలదు. (ఒక సంవత్సరము జరిగిన సంఘటన వివరించుట యిది.)

శ్రీ జగద్గురువులు మధ్యాహ్న వేళకు వచ్చి దేవాలయ ప్రాంగణమున మరల స్నానాదులను చేసి సరిగా మిట్టమిధ్యాహ్నమున గర్భగృహము ప్రవేశించిరి. అది మిట్టమధ్యాహ్నము. బయట వేడి ఎక్కువగా మన్నది. పరిచారకుడాయెరుకు గర్భగృహమునుండి పడేపడే బయటకు వచ్చుచున్నాడు—ధారగా కారుచున్న చెమటను తుడిచి వేసికొనుటకు. ఏమియు పట్టించుకొనకుండ శ్రీ జగద్గురువులు పూజ కావింపతోడగిరి. పూజ ముగించి, దీపారాధన జరిగిన తరువాత శ్రీ జగద్గురువులు సాయంత్రము సుమారు 4 గంటలకు బయటకు వచ్చిరి. అప్పుడు వారు తమ సహజ మందస్మితముతో వెలుపలకు రాగా చూచుటకు ఆయన అలసినట్లే లేరు. ముఖమున శ్రమ చిహ్నములు లేవు. ధరించిన భస్మ త్రిపుండ్రములే చెక్కుచెదరకుండ నున్నది. చెమటపట్టిన గుర్తులులేవు. చెమటతో పరిచారకుడు అంత సతమతముకాగా—చెమట లేకుండ శుభ్రముగా—అప్పుడే స్నానముచేసి ఒడలు తుడుచుకున్నట్లుగా నున్న శ్రీ జగద్గురువులను చూచుటకు ఆశ్చర్యమైనది. (సశేషము)

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాత్థిర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశములు

ఒక పెద్ద మోటారుకారు కలిగిన ధనవంతు డొకడున్నాడు. అతడు ప్రతి దినమును ఆ కారులో తన కార్యాలయమునకు పోవుచుండువాడు. సాయంత్రమువేళ ఆ కారులో కూర్చుండి సముద్రతీరమున విహారముగా నడపువాడు. అక్కడ నడయాడు వారతనిని చూచి అతని కారును వైభవమును చూచి అనూయపడెడువారు. వారు “ఆ విధముగా భోగమునుభవించుట గొప్ప ఆదృష్టము” అని తలచెడివారు.

కాని ఒకనాడా కారు ఎదురుగా వచ్చు లారీని గుడ్డుకొన్నది. ఆ సుందరమైన కారు ముక్కలు ముక్కలై నది. దీనియందున్న యజమాని దానిలో యిరుకుకొని పోయెను. అతనిని బయటకు తీసిన తరువాత అతని రెండు కాళ్ళను తీసివేయవలసి వచ్చినది. మోకాలివరకు రెండుకాళ్ళు ఉత్తరించిరి. అతడిక నడువలేడు. ఎవరైనా మోసుకొని పోవలసినదే.

జనము మరల వానిని చూచిరి. “ఎంత ఘోరము! మన యదృష్టముకొలది భగవదనుగ్రహమువలన మనకు కారు లేకుండపోయినది. కాళ్ళతో నడిచి పోవుట—కారులో పోవుటకంటె ఎంతో శ్రేయస్కరము.”

ఎక్కువ ధనము—తాకిక భోగవస్తువులు కలవారు ఎక్కువ సుఖముగా నుండిరని భావించుట సరికాదు.

శ్రీ జగద్గురు భారతీ తీర్థస్వామి చరణుల ఉపదేశము

(తెంకరైలో శ్రీ చరణులు చేసిన అనుగ్రహ భాషణము)

(గతసంచిక తరువాయి)

వేదము భగవంతుని శ్వాసమువంటిది. మనకు ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములకు ఎట్లు ప్రయత్నము లేదో భగవంతునికిట్లే అప్రయత్నముగా వేదము బయల్పడెను. పద్మ ముఖుడైన భగవంతుని వదనమునుండి నిశ్వాసముగా బయల్పడెడి దగుటచే వేదము నందు దొసగులుండజాలవు.

తార్కికులు శబ్దప్రమాణమును గురించి చెప్పనప్పుడది రెండు విధములని— తాకిక శబ్దము—వైదికశబ్దము—అనిరి. మనము మాటాడునట్లై తాకిక శబ్దము. వేదము నందున్నది వైదిక శబ్దము. తాకిక శబ్దమును గురించి చెప్పుచు — ‘తాకికం త్వాప్త వాక్యం ప్రమాణమ్’ అత్తని వాక్యము ప్రమాణము—అనిరి. అప్పుడనగా నెవ్వరు? విషయములగు యథాతథముగ—ఉన్నదున్నట్లుగ—గ్రహించి అట్లే ఉన్నదున్నట్లుగ చెప్పవారు. మనలను తప్పుత్రోవలు పట్టించుటకు ప్రయత్నము చేయనివారు. కావున తాకిక శబ్దమంతయు ప్రమాణము కాదు. అప్పుడు చెప్పినదే ప్రమాణము.

అయితే “వైదిక మీశ్వరోక్తత్వాత్ సర్వమపి ప్రమాణమ్”—వైదికశబ్దము తాకికము వంటిది కాదు. అది ఈశ్వరోక్తమగుట చేతనంతయు ప్రమాణమే. దాని యందు ప్రమాణత్వము లేని పద మొక్కటికూడ లేదు.

కాబట్టి వేదము చెప్ప దాని నెట్లు నిర్ణయింపవలెను? ఎవరేని చెప్పిన దానిని వారి నడిగి తాత్పర్యము నిర్ణయింపవచ్చును. వేదము అపారపక్షియ మగుటవలన నట్లు చేయుటకు సాధ్యము కాదు. పూర్వ మీమాంసాశాస్త్రమునందు వేదభావ నిర్ణయ మున కొక పద్ధతి కలదు.

ఉపక్రమోప సంహారా అభ్యాసౌఽపూర్వతాఫలమ్ అర్థవాదోపపత్తివ లింగం తాత్పర్య నిర్ణయే॥ వేద తాత్పర్య నిర్ణయమునకుగాను హేతువులు కనుగొన వలెను.

అందు మొదటగా ఉపక్రమోప సంహారములు—వేదమంత్రమునకు మొదలు— అంతిమము. ఒక విషయమును గురించి చెప్పటకు ప్రారంభించి—మధ్యలో కొన్ని అవాంతర విషయములను చెప్పి మరల ఉపక్రమించిన విషయమును గురించి చెప్పి ఉపసంహరణ జరుగవచ్చును. అట్టి సందర్భములో ఉపక్రమ ఉపసంహారములనుబట్టి తాత్పర్య నిర్ణయము చేయవలెను. నిజముగా మంచి ఉపన్యాసకుని విషయమున— ఉపక్రమ ఉపసంహారములు ఒకే విషయమును గురించి యుండును. సామాన్యుల విషయమట్లు కాదు. వారు సందర్భశుద్ధి లేని విహారము చేయుదురు. నుంచి ఉపన్యాసకుని ఉపన్యాసమున ఉపక్రమోప సంహారములను బట్టి అతడు చెప్పిన తాత్పర్యము విస్పష్టమైనట్లే వేదము విషయమునకూడ.

ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తు ఆరవ ప్రకరణము “సదేవ సోమ్యేదమగ్ర ఆసీత్ ఏకమేవాద్వితీయం” అని ప్రారంభమైనది. అత్త ఒకటే ఉన్నది. చైతన్యము అత్త, హృదయము—ఏకారములుగా ఉపనిషత్తున ప్రయోగింపబడినవి. ఆ ప్రకరణము ‘ఏత దాత్మ్య మిదం సర్వం తత్సత్త్వం’ అని ముగిసినది. కాబట్టి ఉపక్రమ ఉపసంహారముల విశ్లేషణనుబట్టి ఉపనిషత్తుయొక్క తాత్పర్యము అత్త అద్వితీయమని.

రెండవది అభ్యాసము. మరల మరల చెప్పట అభ్యాసము. తరువాత నేమి చెప్పవలయునో తెలియనప్పుడు మరల నదే చెప్పట సామాన్యులు చేయునది. కాని విజ్ఞులు అట్లు చేయరు. వారు మరల నదే చెప్పినచో—అది ముఖ్యమైన విషయమని గ్రహించవలెను. వేదమొక విషయమును మరల మరల చెప్పినచో నది విషయ తాత్పర్యమని—ముఖ్యమైనదని గ్రహింపవలెను. ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తునందు ‘తత్త్వ మసి’ అనునది ఒకసారి కాదు. రెండు పర్యాయములు కాదు. తొమ్మిది పర్యాయములు మరల మరల చెప్పబడినది. ‘తత్త్వమసి’ అనగా జీవబ్రహ్మైక్యత. వేదాంతము చదివిన వారికిది తెలియును. దాని నిష్పాద మేను వ్యాఖ్యానించుట లేదు. అల్పవ్యవధిలో వ్యాఖ్యానించుటకు అవకాశము లేదు. కావున అది జీవబ్రహ్మైక్యతను సూచించుచున్నదని చెప్పిన చాలును. ఉపనిషత్తు దీనిని తొమ్మిది పర్యాయములు మరల మరల చెప్పినది కావున—అభ్యాసపాత్రువు వలన—అది వేదతాత్పర్యమని—జీవబ్రహ్మైక్యతా నిరూపణమే కాస్త్ర తాత్పర్యమని స్పష్టము. మరల మరల చెప్పట పునరుక్తి కాదు. దానిని ‘అగమోక్తి’ అందురు.

మూడవ పాత్రువు అపూర్వతా. ఇదివరకే మనకు తెలిసిన దానిని కాస్త్రము చెప్పుచున్నచో—దానివలన ప్రయోజనమేమి? అది పూర్వమే ప్రచారమందున్న

విషయమని మనము త్రోసివేయనచ్చును. ద్వైత, ఆద్వైతములందేది ఆపూర్వము? ఆద్వైతమే. ద్వైతము అందరకు తెలియును. చిన్నపిల్లలకుకూడ తెలియును. తాను భగవంతుని కంటే భిన్నుడనని చిన్న పిల్లవాడుకూడ పలుకును. ఇక అంగులోని ప్రత్యేకత యేమున్నది? కాని ఆద్వైతము ఆపూర్వము. దానిని గురించి వినగానే కొందరు భయపడుదురు. ఏలననగా అది తేలికగా అవగాహన కాదు. వ్యతిరేకమైన ద్వైతభావములెన్నియో కలవు. “మాటాడు నీవు వినునట్టి నాకంటే భిన్నుడవు. ఆద్వైత మెట్లు చెప్పుదువు?” ఇట్లు ఎన్నియేని వ్యతిరేక వాదములు చేయుదురు. ఎందుచేత? ఆద్వైతము తేలికగా అవగాహన కాదు కాబట్టి. కావున ఆపూర్వతా హేతువుచేత వేదతాత్పర్యము ఆద్వైతమేనని ద్వైతము కాదని స్పష్టము.

నాలుగవ హేతువు ఫలము. ఛాందోగ్య బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తులందు ఆద్వైత జ్ఞాన ఫలము అధికముగా చెప్పబడినది. ‘తస్యతావదేవ చిరం యావత్త విమోచ్యైథ సమృత్స్యే (ఛాందోగ్య)’ ప్రారబ్ధకర్మాను భవానంతరము జ్ఞాని బ్రహ్మభావమును పొందునని. ఈ ఫలవాక్యమునుబట్టి కూడ వేదతాత్పర్యము జీవ బ్రహ్మైక్యత యని స్పష్టమగుచున్నది.

తరువాత హేతువు అర్థవాదము. “అనేన జీవేనాత్మాను ప్రవిశ్యనామయాపే వ్యాకరవాణి” మొదలగునవి అర్థవాదములు.

ఇదియు జీవబ్రహ్మభిన్నత — వివరించుచు — బ్రహ్మము జీవుని రూపమున ప్రవేశించునని చెప్పుటచేత. ఒకడు గృహమున బయటనుండి ప్రవేశించెననిప్పుడు ప్రవేశము నకు పూర్వము బయటనున్న వానికి ప్రవేశించిన వానికి భేదములేని విధముగా — బ్రహ్మము జీవుని రూపమున ప్రవేశించునని చెప్పినపుడు జీవునికి బ్రహ్మమునకు అభిన్నతనే చెప్పినట్లయినది.

తరువాత హేతువు ఉపపత్తి. ఉపపత్తి యనగా యుక్తి. ‘యథాసోమ్యైకేన మృత్పిండేన సర్వం మృణ్మయం విజ్ఞాతం స్యాత్’ అని చెప్పినప్పుడు — ఒక ఘటము యొక్క కారణమును — మృత్తును — తెలిసికొన్నచో — అన్ని ఘటములకు మృత్తుకారణమైనట్లు తెలియును. అట్లే బ్రహ్మము జగత్కారణమని తెలిసినప్పుడు అన్నియు తెలిసినట్లగును. ఇట్టి యుక్తి ఆద్వైతమునకు అన్వయించుచు. ద్వైతమునకు యుక్తి యేమి? ఏదియు లేదు.

ఈ ఆరు హేతువులవలన వేదము యొక్క తాత్పర్యము ఆద్వైతమని నిర్ణయ మగుచున్నది. తమ ప్రస్థానశ్రయ భాష్యమున శ్రీ భగవద్వాదులు యుక్తి ఆద్వైతము

నకే నని చైత్రమునకు కాదని—వేదతాత్పర్యము అచైత్రమేనని నిరూపించిరి. శ్రీ భగవత్పాదుల గ్రంథములను చదివినచో ఆయన గ్రంథముల సారము వేదతాత్పర్యమేనని తెలియనగును.

— 0 —

భక్త్యంజలి

భారతీయమైన సద్ధర్మము సర్వకాలము తేజోభరితముగా విరాజిల్లుటకై శ్రీ శంకర భగవత్పూజ్యపాదులు భారతదేశమున నాల్గు దిక్కులందు నెలకొల్పిన నాలుగు ఆమ్నాయపీఠములలో దక్షిణమున యజ్ఞార్చేదశిరః ప్రధానపీఠమై అవిచ్ఛిన్న గురు పరంపరా విద్యమానమై ప్రకాశించుచున్న శ్రీ శృంగేరి శారదాపీఠమున జగద్గురు ఆభినవ విద్యాతీర్థ మహాసన్నిధానమువారు తమకు ఉత్తరాధికారిగా నిర్ణయించిన శ్రీ జగద్గురు భారతీతీర్థస్వామివారి వార్షిక వర్ధంతి దుర్మతినామ సం॥ర చైత్ర శుక్ల పక్షి శుక్రవారము (10-4-81) నాడగుచున్నది.

తాము సద్ధర్మమైన హైందవ ధర్మమును అనుష్ఠించుచున్నామని గర్వించు వారందరు—ఆ స్థిక జనులందరు — శ్రీ శంకర భగవత్పూజ్యపాదులవారియొడ ఋణగ్రస్తులై యున్నవారే. శ్రీ శంకర భగవత్పూజ్య పాదులకు పరంపరగా ప్రతి నిధిస్థానమందున్న శ్రీ శృంగేరి జగద్గురువుల చరణ సన్నిధిని కృతజ్ఞాబధులు కావలసిన వారే.

శ్రీ జగద్గురు సన్నిధానమువారి వర్ధంతి శుభసమయమున బద్ధాంజలులమై శ్రీ మహాసన్నిధానము వారిట్లే సన్నిధానమువారిచే నేనింపబడుచు—బహుసంవత్సరములు సర్వాస్థిక జనులను అనుగ్రహ కటాక్షములతో తాపత్రయ విహరులను చేయుచుందురు గాతమని శ్రీ శృంగేరి పీఠ దేవతలైన శ్రీ శారదా చంద్రమాశీశ్వరులను ప్రార్థించుచున్నాము.

తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు
సంపాదకుడు

ఆకెళ్ళ సత్యనారాయణమూర్తి
ప్రకాశకుడు

పంచాంగ విశేషములు

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు మఠ పంచాంగము ననుసరించి

రౌద్రి ఫాల్గుణ బ ఏకాదశి బుధవారము (1-4-81) నుండి

దుర్మతి వైశాఖ శుక్ల ఏకాదశి గురువారము (14-5-81) వరకు

1-4-81 బుధవారము ఫాల్గుణ బ ఏకాదశి సర్వేషాం శ్రీ జగద్గురు సచ్చిదానంద శివాభినవ నృసింహభారతీ మహాస్వామివారి జయంతి.

3-4-81 శుక్రవారము మాసశివరాత్రి

4-4-81 శనివారము ఫాల్గుణ అమావాస్య ద్వాపరయుగాది

5-4-81 ఆదివారము దుర్మతినామ సం॥ర చైత్రశుషాద్యమి. సంవత్సరాది. తెలూ భ్యంగనము. నింబ కుసుమ భక్షణ. శ్వేతవరాహకల్పాది. ప్రపాదానము. నేటినుండి శృంగేరిలో వసంత నవరాత్రి శ్రీరామోత్సవములు.

6-4-81 సోమవారము చైత్రశు ద్వితీయ శ్రీ జగద్గురు సచ్చిదానంద శివాభినవ నృసింహ భారతీ మహాస్వామివారి ఆరాధన

7-4-81 మంగళవారము చైత్రశు తృతీయ. ఉత్తమమన్వాది. మాససంపద్యారీ వ్రతములు. (కృత్తికా-రాత్రి)

8-4-81 బుధవారము చైత్రశు చతుర్థి. వరచతుర్థి వ్రతము.

9-4-81 గురువారము చైత్రశు పంచమి. లక్ష్మీపంచమి (నాగ) కూర్మకల్పాది. మత్స్య జయంతి.

10-4-81 చైత్రశు షష్ఠి శుక్రవారం శ్రీ జగద్గురు భారతీతీర్థస్వామి వారి వర్ధంతి.

12-4-81 ఆదివారము శ్రీరామ నవమి. శృంగేరిలో ఉత్సవము.

13-4-81 సోమవారము సౌరసంవత్సరాది. (అశ్వనికారై)

15-3-81 బుధవారము చైత్రశు ఏకాదశి సర్వేషాం.

17-4-81 శుక్రవారము శ్రీ విద్యారణ్య జయంతి.

19-4-81 ఆదివారము చైత్ర పౌర్ణమి.

27-4-81 సోమవారము శుక్రమాధ్యని వృత్తి. భరణి కారై

30-4-81 గురువారము చైత్ర బ ఏకాదశి సర్వేషాం

మే నెలలో మొదటి భాగము

2-5-81 శనివారము మాసశివరాత్రి

4-5-81 సోమవారము జొలుక ర్రరి.

5-5-81 మంగళవారము వైశాఖశు పాడ్యమి నేటినుండి 8-5-81 వరకు శృంగేరిలో (కాలడిలో) శ్రీ శంకర జయంతి ఉత్సవములు. (కృత్తికా)

6-5-81 బుధవారము వైశాఖశు తృతీయ, ఆత్యయతదియ

8-5-81 శుక్రవారము శ్రీ శంకర జయంతి వైశాఖశు పంచమి.

10-5-81 అదివారము కృత్తిక కార్తి - కర్తరి ప్రారంభము.

14-6-81 గురువారము వైశాఖశు ఏకాదశి సర్వేపాం వృషభ సంక్రాంతి.

శ్రీ మచ్చంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత అపరోక్షానుభూతి

వ్యాఖ్యానము: శ్రీ తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

[గతసంచిక తరువాయి]

అవ (140 శ్లోకమునకు) అపరోక్ష జ్ఞానమువలన కలుగు సిద్ధిని చెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ భావితం తీవ్రవేగేన వస్తుయత్ నిశ్చయాత్మనా

పుమాన్ తద్ధి భవేత్ శీఘ్రం జ్ఞేయంభ్రమరకీటవత్ ॥ 140

తా॥ తీవ్రమైన వేగముతో నిశ్చయబుద్ధి కలిగి పురుషుడు ఏ వస్తువును భావన చేయునో—జ్ఞేయంబగు ఆ వస్తువుగానే శీఘ్రముగా నగును-అదెట్లనగా భ్రమరము-ఒకవిధమైన పురుగును తెచ్చి తన స్థానమందుంచి ఆ పురుగు చుట్టును తిరుగుచు రొద చేయుచుండగా ఆ కీటకము (పురుగు) భయముతో ఆ భ్రమరమునే ధ్యానించు చుండుటవలన తానును భ్రమరమే అగును—అదేవిధముగా పరోక్షజ్ఞానము కలవాడు తీవ్రముగా నిశ్చయ బుద్ధితో బ్రహ్మధ్యానము కావించినప్పుడు అపరోక్షవృత్తి కలిగి తద్వారా బ్రహ్మపురుషుడగునని భావము.

అవ (141 శ్లోకమునకు) తీవ్రవేగముగా చేయవలసిన భావనను గురించి చెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ అదృశ్యం భావరూపంచ సర్వమేవ చిదాత్మకమ్

సావధానతయా నిత్యం స్వాత్మానం చైవ భావయేత్ ॥ 141

తా॥ ద్రష్టను, దృశ్యమును, దర్శనమును—(ప్రత్యక్ష పరోక్షములుగా) అగు త్రిపుటి రూపమున నున్న జగత్తు అంతయు ఆత్మారోపితమే కావున—ఆరోపితము— అధిష్టానము కంటె భిన్నముగా లేదు కనుక—సముస్తమును తన్నును చిదాత్మకముగా— చిదాత్మకునిగా—నిత్యము సావధానముగా భావింపవలయును.

విశేషములు: చకారమువలన (భావరూపంచ) త్రిపుటిలో—ద్రష్ట—దృశ్య ముతో పాటు దర్శనముకూడ గ్రహింపవలెను.

అవ (142 శ్లోకము) బ్రహ్మకార్యమును గూర్చి చెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ దృశ్యం హ్య దృశ్యతాం సీత్యా బ్రహ్మకారేణ చింతయేత్

విద్యాన్నిత్య సుఖేతిష్ఠేత్ ధియాచిద్రసపూర్ణయా॥ 142

తా॥ దృశ్యమైన ప్రపంచమును—దానియొక్క నామరూపత్వముచు విస్మరించి, అది అదృశ్యమైన బ్రహ్మయేనని నిశ్చయించి సర్వమును బ్రహ్మకారముగా చింతింప వలయును. విద్వాంసుడు తాను చిదానంద పరిపూర్ణ వృత్తితో నిత్యసుఖంబునందుండ వలెను.

అవ (148 శ్లోకమునకు) రాజయోగసాధనము చెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ ఏభి రంగై స్సమాయాత్తో రాజయోగ ఉదాహృతః

కించి త్పక్వ కషాయాణాం హతయోగేన సంయుతః 148

తా॥ ఈ పదునైదు అంగములతో గూడిన రాజయోగము అపరోక్షానుభూతికి సాధనముగా నెప్పుబడినది. కొంచెము పక్వమైన చిత్తము కలవారికి—సరిగా పక్వము కాని చిత్తము గలవారికి హతయోగముతో (పతం జలిప్రోక్తమైన అష్టాంగ యోగ ముతో) కూడిన యీ తత్త్వనిష్ఠయే పరమార్థ సాధనకు ఉపాయము. (సశేషము)

వేదాంత న్యాయములు (35)

(న్యాయములవంటి ఉదాహరణలు)

[వేదాంత శాస్త్రముతో సూక్ష్మవిషయములను బోధచేయుటకు కొన్ని ఉదాహరణలు సాధారణముగా నుపయోగించెదరు. ఈ ఉదాహరణలు నిత్యజీవితమునకు సంబంధించినవిగా నుండి—వీటిమూలమున దుర్గాహ్యమైన సిద్ధాంత విషయములను అవగాహన చేసికొనుటకు తోడ్పడును. ఈ ఉదాహరణలవలన—సునిశిత వ్రజ్ఞావంతముకాని సామాన్యుని మేధస్సుకూడ సిద్ధాంతమును గ్రహింపగల్గును. సామాన్యసాధకులకొఱకు వేదాంత న్యాయముల వివరణములను క్రమముగా ప్రకటించుచున్నాము. సంపాదకుడు]

హిసరవెల్లి రంగులు

హిసరవెల్లి అనబడు తొండ—సాధారణముగా ఉష్ణప్రదేశములందెక్కువగా కనుపించు జంతువు. ఇది నాలుగు కాళ్ళమీద ప్రాకులాడును. తానున్న పరిసరములను బట్టి—ఇది తన శరీరపు రంగును మార్చుకొనునని ప్రసిద్ధి. అది ఎఱ్ఱని రంగును వహించి యున్నప్పుడు చూచినవాడు అది ఎఱ్ఱగా నున్నదనును. అట్లే అది ఆకుపచ్చ రంగును వహించి యున్నప్పుడు చూచినవాడు అది ఆకుపచ్చ రంగుగా నున్నదనును. అయితే దానిని చాలపర్యాయములు పరిశీలనగా చూచినవాడు—అది పెక్కురంగులను ధరించగలదని తెలిసికొనును, దాని రంగును గురించి వానికి సందేహములు లేవు.

ఈ ఉదాహరణము వేదాంతమున ఉపయోగించుట దేనికనగా—భగవంతుని గురించి కొంచెము కొంచెము తెలిసినవారు చేయు వాదములను, ఆర్థాటములను తెలియచెప్పటకు. భగవంతుని గురించి ఏ కొంచెమో తెలిసినవారు—తమకు తెలిసినదే యధార్థమని—ఇతరులు చెప్పినది నిజము కాదని—గంద్రగోళము చేయుచు—వాదములు చేయుచు—యుద్ధమునకు సిద్ధపడుదురు.

అయితే బ్రహ్మజ్ఞానికి—బ్రహ్మవేత్తకు—ప్రకృతి జగత్తు—యొక్క యధార్థ సిద్ధిని తెలిసియుండుటవలన—భగవత్స్వరూప యాధార్థ్యము అవగాహన అయి వుండుటవలన—అతనికి పరతత్త్వమును గురించి సందేహములు లేవు. శంకలు లేవు. వివాదములు లేవు. మానమే శరణ్యము.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత

వి వే క చూ డా మ ణి

(శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి విరచిత
వ్యాఖ్యాసమేతము)

ఆంధ్రీకరణము : డా॥ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు (వేదాంత శిరోమణి విద్వాన్)

ఎం. ఏ. (సంస్కృత, ఆంగ్ల హిందీ) పి. హెచ్.డి.

(గతసంచిక తరువాయి)

అవ. “సర్వాణి రూపాణి వివిత్త్య ధీరః నామాని కృత్యాభివదన్య దాస్తే”
(ధీరుడైన ఈ ఆత్మ సమ స్తరూపములను వేరువేరుగ చేసి, నామముల నేర్పరచి,

వాటియందుండును) మొదలగు శ్రుతుల ననుసరించియు, “అవస్థితేతి కాశ కృత్స్నః” (పరమాత్మయే విజ్ఞానాత్మరూపమున వున్నాడు అని కాశకృత్స్నః) అను బ్రహ్మ సూత్రము ననుసరించియు పరమాత్మయే జీవరూపమున వుండుటచే శోధితత్వం పదార్థముగ ఆత్మను చెప్పి “అనశ్చన్ననోభి చాకశీతి” (పరమాత్మ కర్మఫలమును అనుభవింపకుండగ ప్రకాశించుచున్నాడు.) అను శ్రుతిచే తత్పదార్థముగ బోధితమగు ఆత్మనుగూర్చి చెప్పుచున్నాడు:—

మూ. అత్యైవ సత్త్వాత్మని ధీగుహాయా మవ్యాకృతాకాశ ఉరుప్రకాశః.

ఆకాశ ఉచ్చై రవి వత్ప్రకాశతే స్వతేజసా విశ్వమిదం ప్రకాశయన్. 184

ప్ర. అ. అత్యైవ=ఈ శరీరమునందే, సత్త్వాత్మని=సత్త్వప్రధానముగ, ధీగుహాయా=బుద్ధి యనెడు గుహాయందు, అవ్యాకృతాకాశే=మాయయందు, ఉరుప్రకాశః=అధిక ప్రకాశముగల, ఆకాశః=పరమాత్మ, స్వతేజసా=తన తేజస్సుచే, ఇదం విశ్వం=ఈ ప్రపంచమును, ప్రకాశయన్=ప్రకాశింపచేయుచు, రవివత్=సూర్యుడు వలె, ఉచ్చైఃప్రకాశతే=సర్వోత్కర్షముతో ప్రకాశించుచున్నాడు.

వా. అ. అత్యైవ=ఈ సాధక శరీరమునందే, సత్త్వప్రధానముగ బుద్ధి యనెడు గుహాయందు; ‘గుహా’ శబ్దము గుహాసంవరణే అను ధాతువునుండి నిష్పన్నమైనది. బుద్ధి విజ్ఞానముయొక్క శక్తిగలది అత్మను కప్పివేయుచున్నది గాన “ధీగుహ” అని చెప్పబడినది. దానియందు ఉపాదాన కారణమగుటచే అనన్యతమగునున్న ఏ అవ్యాకృతాకాశము కలదో దానియందు, అనగా మాయయందు, ఉరుప్రకాశః=అధిక ప్రకాశ రూపమైనది. జ్ఞానరూపమై సర్వావభాసకమగుటచే ఇది ఉరుప్రకాశము “తద్దేవా జ్యోతిసాం జ్యోతిః” (దేవతలు జ్యోతిస్సులకు జ్యోతిస్సైన ఆ ఆత్మ స్వరూపమును) అని శ్రుతి వాక్యము. ఆకాశః=పరమాత్మ, స్వతేజసా=సూర్యాది సకల జ్యోతిస్సులను ప్రకాశింపచేయు జ్ఞానరూపముగ ప్రకాశముచేత, “యేన సూర్యస్తపతి తేజసేధః” (ఏ పరమాత్మ తేజస్సుచే ప్రదీప్తుడై సూర్యుడు తపించుచున్నాడో) అని శ్రుతివాక్యము. ఇదం విశ్వం=దృశ్యమగు సకల ప్రపంచమును ప్రకాశింపచేయుచు, సూర్యుడువలె, ఉచ్చైః=సర్వోత్కర్షముతో ప్రకాశించుచున్నాడు. లేదా “ఉచ్చైః రవివత్” అని అన్వయించి “ఆకాశ మధ్యస్థ రియగు సూర్యుడువలె” అని అర్థము చెప్పవచ్చును. ఈ విధముగ పూర్వశ్లోకమున “ఏషోన్మరాత్మ పురుషః” అను వాక్యమున “పురి, శరీరే, శేతే ఇతి పురుషః” అను పుత్పత్తిచే, “శరీరమున నివసించువాడు” అని చెప్పిన ఆత్మనుగూర్చి ఈ శ్లోకమున—అత్ర=

“ఈ నూత్న శరీరమునందు” అనియు, ధీగుహాయాం=“నూత్న శరీరమున” అనియు, అవ్యాకృతాశే=“కారణ శరీరమునందు” అనియు వివరింపబడినది. (అనగా ఆత్మ—నూల-నూత్న కారణ శరీరాంతరాత్మయని యర్థము). ఆకాశ మధ్యవర్తియగు రవి సకల దిక్కులందును వున్న వస్తువులను ప్రకాశింపజేయుట అనునది లోక ప్రసిద్ధము, అట్లే సర్వాంతరుడగు ఆత్మ సకల వస్తువభాసకమని అభిప్రాయము.

మూ. జ్ఞాతా మనోఽహంకృతి విక్రియాణాం దేహేంద్రియ ప్రాణకృత

క్రియాణామ్.

అయోగ్ని వత్తా నను వర్తమానో నచేష్టతే నో వికరోతి కించన. 135

ప్ర. అ. మనోఽహంకృతి విక్రియాణాం=మనస్సుయొక్కయు, అహంకారము యొక్కయు వికారములకును, దేహేంద్రియ ప్రాణ కృతక్రియాణాం=దేహేంద్రియ ప్రాణములచే చేయబడిన క్రియలకును, జ్ఞాతా=జ్ఞాతయైన ఈ ఆత్మ, అయః=ఇనుమును, అగ్నివత్=అగ్నివలె, తాన్=వాటిని, అనువర్తమానః = అనుసరించుచున్నవాడై, నచేష్టతే=చేష్టచేయుట లేదు; కించన=దేనినికూడ, నోవికరోతి=వికారము కలదానినిగ చేయుటలేదు.

వ్యా. అ. అంతరములగు కామము సంకల్పము మొదలగు మనోవిక్రియలను, గర్వము, దర్పము మొదలగు అహంకార వికారములను తెలిసికొనునది, అట్లే బాహ్యములైన, దేహేంద్రియములు వివక్షితములుగాన వాటి క్రియలగు వచనాదులను, దర్శన శ్రవణాదీకములగు చక్షురాది జ్ఞానేంద్రియ వ్యాపారములను, ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాదులగు ప్రాణ వ్యాపారములను తెలిసికొనునది. ఈ విధముగ సకలమైన అంతర - బాహ్యవికారములకు సాక్షియైన ఈ ఆత్మ నిర్వికారమని చెప్పుచున్నారు:- పొడవుగగాని, గుండ్రముగగాని ఉన్న ఇనుమును ఆక్రయించియున్న అగ్ని ఏ విధముగ ఆయా ఆకారములలో సున్నట్లు వ్యవహరింపబడునో, వాస్తవమున అగ్నికి ఏ విధముగ దీర్ఘత్వ వర్తులత్వాదు లుండవో అట్లే మనోఽహంకృతి దేహేంద్రియ ప్రాణములన్న అనువర్తమానః=వ్యాపించున దగుటచేతను, స్వచ్ఛముగుట చేతను, అంతటను ప్రతిబింబించుచున్నను, వాటి వాటికి సంబంధించిన వ్యాపారములు కలదిగ వ్యవహరింపబడుచున్నను—వాస్తవమున, నచేష్టతే=తాను వికారమును పుట్టించుటలేదు, నోవికరోతి కించన=దేనియందును వికారమును పుట్టించుట లేదు. ఆత్మ—నూర్యడు సాన్నిధ్య మాత్రముచేతనే జడపదార్థములను ప్రవర్తించునట్లు చేయుచున్నది కాని తన వ్యాపారము ద్వారా కాదు అని భావము. 135

(సశేషము)

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము: బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి
గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱుకుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.

(గతసంచిక తరువాయి)

చతుర్థ శ సర్గము

అటుండి బయలుదేరి వచ్చుచుండగా షణ్ముఖ భక్తుడైన వేలాపురక్కోట పాలుని మంత్రులెదురుపచ్చి భక్తి విషయములతో జగద్గురువులను ప్రార్థించి వారిని తమ రాజధానికి తీసికొనిపోయిరి. అక్కడ చేసిన భక్తలెల్లరును పాదతీర్థ ప్రదానముచే సత్కతుల నొనర్చి నేరంకి పురమున చేరుకొని అక్కడ సకలలోక పూజన మందికొనిరి. (1) అక్కడనుండి సేత్రావతీ కుమార ధారా సుగమ స్థానముననున్న లవణాపణ పట్టణము చేరుకొని అచ్చట సహస్ర లింగేశ్వరస్వామిని తదేక దృష్టితో చిరకాలము విక్షించి భూలోక భాస్వరుడగు నా స్వామిని కేవలించుకొనిరి. (2) కోరిన వెల్ల సమకూర్చుకొనినట్లైన సమస్త సంభారములు తమ హృదయమునందే యున్న నునీషి వరేణ్యులయిన యతీశ్వరులు సకలేష్టసుడైన ఆ స్వామి నట్లు భక్తితో నర్పించి యక్కడనుండి నారసింహాలయ పురము చేరి నృసింహస్వామిని పూజించి భువి నృసింహుడే యని పేరుపొందిరి. (3) విష్ణువు ఉత్తరావళి వంగ భూరమణుని మంత్రులు వచ్చి ప్రార్థింపగా దూరమైన నా వారితో గలిసి నందావరమునకేగి గౌరవ మంజర్యులు తమదే యగునను ఆ రాజుచే సమ్యానితులయి వినాయకాది దేవతలను పూజించి బుధులగు సమ్మానించిరి. (4) అక్కడనుండి శ్రేష్ఠమైన నావనెక్కి జల మార్గమున వినోదముగ ప్రయాణమొనర్చి ముని పుంగవు లిన వల్లిపురమును చేరుకొని అచ్చటి సకలంబయగు దుర్గాంబిక నర్పించిరి. అప్సరకొసాక భూతము శ్రీవారి

1 వ శ్లోకము.

ఇప్పుడు ఉప్పనియంగాడి తాలూకాలో నున్న బెల్లారే నగరమే అప్పుడు కోంకణ దేశప్ర వేలాపురంగా నుండినదనిపించుచున్నది. నేరంకిపురి-దీనివిప్పుడు హాలే నేరంకియనుచున్నారు.

2 వ శ్లోకము.

లవణాపణపురి - దీనినే ఇప్పుడు ఉప్పనియంగాడి అని వ్యవహరించుచున్నారు.

(2)

ఎదుట నిలిచి (5) ఆశ్చర్యకరముగా నిట్లు పలికెను. “స్వామీ! మీ దర్శన భాగ్యముచే నేను ధన్యుడనైతిని. ఇకమీద మీ యాత్రలో నేనును తమవెంట చుండెదను. సముద్రములో ప్రవేశించిన తరువాత అనుకొని ఉపద్రవమొకటి రాగలదు. దానిని నేను నివారించెదను.” (6) అక్కడనుండి వరద వాసుదేవుడున్న కుశుప గ్రామమున కేగి కదళీ వనాంతర్గతుడై సభద్రక సరస్వతీ తీరస్థుడై భుజంగ రూపుడై యున్న అనంత పద్మనాభేశ్వరుని సేవించుకొనిరి. (7) ఆ స్వామి కక్య పుర్యధీశ్వరుడని జగత్ప్రసిద్ధి నందినవాడు. శుద్ధ షష్ఠినాడు సుగంధి పుష్పములతో కాంతి మంతములైన దీపములతో భక్తి శ్రద్ధలతో నా స్వామిని పూజించి అక్కడ సుఖముండిరి. (8) సువర్ణ కదళీ వనమునుండి వచ్చుటలోడనే సిద్ధోత్తముల ప్రార్థన ననుసరించి కక్య పురికిగూడ పోయి తాము భాగీరథపల్లె నిత్యనిర్మలలయ్యు అచటి పావన తీర్థములం దాదగముతో స్నానములొనర్చిరి. (9) పిమ్మట యతీశ్వరులు సిద్ధసంఘములు చేయు మహోత్సవ వైభవములచే భాస్వరుడైన మంజు నాభేశ్వరుని చిక్కిలి శ్రద్ధాభక్తులతో పూజించిరి. ఆ స్వామి రసవాపిక నుండి ఉదయించె ననియు ముక్త ప్రదుడనియు సమస్త విబుధులచే నర్చితుడగుచున్నాడు. (10) అక్కడనుండి యతివర్గులు పరమ రిన్దుమగు కాంతారమున కేగిరి. అక్కడనున్న కనకలింగ కాంతేశ్వరుని దర్శించుకొనిరి. తల్లి ప్రేరేపణతో మోదప్రద వివిధ సాధనములతో పూర్ణప్రజ్ఞులగు జగద్గురువులు ఆ స్వామిని పూజించి మహానందము నందిరి. (11) చాల సూచముండి వచ్చి చోట భూమిశ్వరుడు వినయముతో ప్రార్థించుట వలన భక్తసులభులగు గురువు లాతని నగరమునకేగి సమ్మానము లంది జగత్ప్రసిద్ధుడగు సోమనాభేశ్వరుని సేవించుకొని శిష్యబృందములతో నచ్చట వసించిరి. (12) పిమ్మట కారకలో షట్టగా మందలి అనంతేశ్వరుని పూజించి హెబ్బురీ పురమందలి జనార్దనస్వామిని స్తుతించి

7 వ శ్లోకము.

కుశుపపురి-కదవ

8 వ శ్లోకము.

కుశ్యపురి-కుక్కే-

10 వ శ్లోకము.

మంజునాథాలయము కదిరి ముందున్నది.

12 వ శ్లోకము.

ఇప్పటి ఉప్పిని యంగాడి తాలూకా యందలి కొంత భూభాగమునకు అప్పుడు చోటభూమి యనువ్యవహారముండెడిది.

సర్వశ్రేష్ఠమగు హాలాడి నగరమును చేరి అటనున్న స్వీయమతమండే వసించిరి. (13) ప్రణతరక్షణ దీక్షితుడై విషక్షి శిక్షణ దత్తుడై అచట వేంచేసియున్న నృసింహ స్వామి రీక్షించి మహాత్తర పూజల నొనర్చిరి. అటనుండి పరమానందముతో ఆనేక బుధనరులకు నిలయమైన కోటిశ్వర పురమునకేగిరి. (14) ప్రసన్న హృదయులగు జగద్గురువులు మకర సంక్రమణ పర్వదినమున సాగరస్నాన మొనర్చిరి. కోటిశ్వరు నధిక పూజలతో నానందింపజేసిరి. (15) పిమ్మట గురువులు కుంభకాశి యందలి కుంభేశ్వరుని పూజించిరి. వృకోదరుడు కుంభాసురుని సంహరించినది అక్కడనే యని సలజ్ఞులు చెప్పుదురు. అక్కడనుండి వసుచక్రవర్తి నిర్మితమైన వసుపురమును యతి పతులు చేరి ఆ వైభవమున కానందించిరి. (16) మంగళ ప్రథమగు పరమశివ మహా లింగము నర్పించి శిష్యజనులెల్లరు భక్తి శ్రద్ధలతో సేవించుచుండ యతీశ్వరులు వెంట వచ్చుచున్న సహజములను భాషణములతో నలరించుచు బలహరునందలి స్వీయ మతమును చేరుకొనిరి. (17) అక్కడనుండి వేగముగ జలమార్గమున గంగవల్లి పురమున కేగి సురనరి సర్వాభీష్ట ప్రదుడగు తత్త్వామి నర్పించిరి. (18) అచ్చటి నుండి సునివర్త్యులు కొంత దూరమండే యున్నను వటకల నగరమునకేగి బాలకన్యా పురమునుండి వచ్చి చేరిన బ్రాహ్మణులను భోజనములచేతను, దేవతలను పూజలచేతను సమర్థులై తృప్తి నొందించిరి. (19) ఆ నగరమండే మార్కండేయు ననుగ్రహించిన

13 వ శ్లోకము.

హెబ్బారి రాజులనే బిల్లలులని యందురు.

13, 37 శ్లోకములు.

హాలాడి నగరములో శృంగేరి జగద్గురు సంస్థానమునకు చెందిన మత మొకటి యున్న దని పాఠకులు గ్రహింపవలెను.

16 వ శ్లోకము,

కుంభకాశి - కుంభాక్షి.

18 వ శ్లోకము

గంగవల్లి పురము - గంగోలి. పాశ్చాత్యులు దీనినే కంబోలిన్ అను పేరుతో వ్యవహరించిరి.

19 వ శ్లోకము.

వటకలపురము - భట్ కల్.

బాలకన్యాపురము - బార్కూర. ఈ పట్టణమందుగూడ శృంగేరి జగద్గురు సంస్థానము నకుస్వీయ మతమున్నది.

పంచలింగేశ్వరస్వామి వెలసియున్నాడు. ఆయన సర్వకామితార్థ ప్రదుడు. వరాగలై న దుద్రకస్థలు విరాజిల్లుచున్నారు. రసవాసిక యున్నది. సర్వేష్టదులగు శివగణములున్నవి. (20) పిమ్మట శ్రేష్ఠమైన సింహాసనమును పొంది మిక్కిలి వెలుగొంగుచున్న భూత వాండి సిరావరు డొసంగిన కానుకలను ధనమును స్వీకరించి సంతోషముతో నాతనిని ఆశీర్వదించి మధురభాషణములతో సాగనంపిరి. (21) తరువాత మురుడేశ్వరుని నేవించుకొనిరి. ఆ నగరమండే గణేశ్వరు డొసర్చిన కిపటమునకు రావణుడు కోపించినది. అచటి స్వామియందు వస్త్రము లింగాత్మ భావమంది ఇప్పటికి తెలియ నగుచున్నది. ఆ పురమునుండి బయలుదేరి (22) సర్వసమ్మాన్యయగు హాన్నావరమునకు జగద్గురువు లేగిరి. అచ్చటి ధనికులచే సమ్మానితులై యటనుండి పురాకథిత సూత్రాత్మక లింగమున్న ధారేశ్వరమున కేగిరి. (23) అక్కడ నుండగ నే వారికి కలలో శారదాదేవి చేయి చెక్కిలికాన్పి ఈషదవనతవనమై కనిపించి ఇక ఆలస్యము చేయక త్వరగా శృంగపురము చేరుకొనువాని ఆదేశించినది. వెంటనే వారికి మెలకువ వచ్చినది. (24) తల్లి ఆదేశము నందికొనిన గుగుచర్యలు వచ్చిచేరిన రాజపూరుషా మాత్యగులచే సమ్మానితులగుచు నదీ తరణ మొనరించి కుతూహలముతో గోకర్ణమును చేరి. (25) అక్కడ మహాబహిమోషేతుడగు మహాబలేశ్వరునకు పంచామృతములతో బహువిధ ఫలములతో నానా పుణ్య నదీజలములతో అభిషేకోత్సవ మొనరించి (26) నానావిధ పరిమళ పుష్ప తిల్యాన్నితాక్షతాదులతో కోమల బిల్వదళములతో సహస్రనామ పూజ చేసిరి. బహువిధాన్నముల నివేదన మొనరించిరి. దీపపూస సీరాజనాదుల నొసంగి సర్వోపచార సమర్పణముచే స్వామి కాప్యాయనము కలిగించిరి. (27) మహాబలేశ్వరుని పూజించుటలో మహోత్సుకులైన యోగివర్యులు బహుదీపికారాధనములతో మహోత్సవ మొనర్చిరి. గీత వాద్యాది మంగళ ఘోషములతో రథోత్సవ మొనరించిరి. నియమనిష్ఠులు గల బ్రాహ్మణోత్తములకు మృష్టాన్నభోజన తృప్తి కలిగించిరి. (28) అక్కడున్నంతకాలము సకల పావనయగు నదీవత్సలికి యందు నిత్యస్నాన మొనర్చుచు నుండి తటసపడిన దేవత లందరిని యథావకాశముగ నారాధించుచు దక్షిణోత్తరదిశా యాత్రలు పూర్తిచేసికొని (29) అనుపమ హేమరేఖా చిహ్నములు సర్వత్ర వ్యక్తము చేయు మాకాంబసు దర్శించి ఆమె ననేకోపచారములతో నర్పించి రాజతేజమును కాంక్షించి అతనికి విభవాభి

వృద్ధి ననుగ్రహింపుమని ప్రార్థించిరి. (30) సర్వజనానందకరముగ తల్లికి రథోత్సవము చేయించి శతాధిక సువాసినులకు నూత్నవస్త్రము లర్పించి యశ్వేష్ట భోజన ప్రదానము చేసి జగజ్జనని ప్రీతికై బహుధనవ్యయము కావించిరి. (31) జగద్గురువు లిట్లు మహా వైభవోపేతులై సపరివారముగ నౌకలతో సముద్రయానముగూడ చేయుచున్నారని గిట్టనివారి వలన విన్న ద్వీపాధిపతి యొకడు దురాశయుడై కొందరు భటులతో హోన్నావరమున కేగెను. (32) అక్కడ మునివరులకై విచారించి వారు వెడలిపోవుట తెలిసి ఊరిలోని ధనవంతులను దోచికొని కొందరు స్త్రీలనుగూడ అపహరించెను. అక్కడనుండి వసుపురమునకేగి సానిక మఠమును దోచికొనెను. (33) ఈతని దురాగతములను కేలడి భూపాలకుడు విని యతిపతుల కెట్టి యాపదయు కలుగ వుండ జాగ్రత్తపడవలయునని మూకాంబికా సేవయందున్న శ్రీవారికడకు ఆశ్రయించి వుండ పరిమార్చుతముగా నౌక విశ్వాసపాత్రుడయిన సేవకుని విజ్ఞప్తి పత్రికతో పంపించెను. (34) అట్లు వచ్చిన సేవకుని నుండి తెలియవలసిన సమాచారముంతయు తెలిసికొని అతనికిచ్చి తాముగూడ రాజునకొక పత్రిక నంపిరి. అ లేఖలో “మేమిక్కడకు సుఖముగనే వచ్చి మూకాంబికకు స్వజులమై యున్నాము. నీ వైభవాభివృద్ధికై తల్లి సర్ధించితిమిగూడ.” అని ప్రస్తుట మొనర్చిరి. (35) స్వామి పంపిన లేఖవలన వారు ఎట్టి ప్రమాదము లేకుండ సురక్షితముగ మూకాంబికా సన్నిధానమును చేరి యుండుట తెలిసి ఆనందభరితుడైన రాజు వెంటనే సభతీర్చి చంద్రమాశీర్వర నిత్యార్చనా పరులయిన మహాత్ముల కెవరివలన నెట్టి శ్రమయు కలుగ నేరదని వారి మాహాత్మ్యమును ప్రకటించుచు వేనోళ్ళ కొనియాడెను. (36) (సకేషము)

32, 33 శ్లోకములు.

ఇచ్చట వర్ణితుడైన ద్వీపాధిపుడు అబిసీని యాదేశము నుండి వచ్చిన వాడు, పముద్రపు దొంగలకు నాయకుడు. ఇతడే జంబూర దుర్గాధిపతుడైన సిద్ధీనత్ కానోవును.

వ్యాసములు-ఎక్వేంజి కాపీలు, రివ్యూకి గ్రంథములు

మా పత్రికకు పంపదలచిన వ్యాసములను ఎక్వేంజి కాపీలను రివ్యూకి గ్రంథములను (2 కాపీలు) యీ క్రింద చూపిన మా మద్రాసు కార్యాలయము అడ్రసునకే పంపవలెను.

శ్రీ రామలింగేశ్వరరావు,

శ్రీ శంకరకృప సంపాదకుడు,

నెం. 63 కోడంబాకం హైగోడ్డు, త్యాగరాయనగరు, మద్రాసు-600 017.

సంస్కృతభాషను మనమేల అదరించి నేర్చుకొనవలెను?

(38)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావివర్గంలో మూర్ఖస్య మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్ని టిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

శ్రీ అవనీంద్ర కుమార విద్యాలంకార

భారతము ఒక దేశము. ఈ దేశముతో పరిచయము, దీనిని గురించిన జ్ఞానము— సంస్కృత పరిచయము సంస్కృత జ్ఞానము లేకుండా—ప్రాప్తించు నే ప్రాప్తించవు. భారత పుణ్యభూమియందు జన్మించిన వాడెవడైనా ఒకసారి భారతదేశమునుండి బయటకు వెళ్ళినప్పుడు—అతనికి ఆప్పుడు దేశభక్తి యొక్క మహత్త్వము అవగాహన అవుతుంది. అప్పుడతని హృదయము భారతదేశముపై ప్రతి శ్రద్ధాభక్తులతో పరిపూర్ణ మవుతుంది.

భారతదేశమునుండి బయటకు వెళ్ళుటకు అవసరము లేనివారికి భారతదేశముపై భక్తి కలుగుటకు, భారతదేశపు పరిచయము కలుగుటకు, ఒక మార్గమున్నది. అది ఏమంటే భారతీయుడైన ప్రతి బాలుని—బాలికను—‘జననీ జన్మభూమిశ్చ స్వర్గాదపి గరియసి’ అన్న వాక్యమును సతతము మననము చేయించుట—సంస్కృత భాషను అధ్యయనము చేయించుట.

నవభారత టైమ్స్ 2 జూలై 1961

డా॥ సర్. సి. వి. రామన్

భారత దేశము నందంతట రాష్ట్రభాషగా నుండతగిన యోగ్యత వస్తుకొని సంస్కృతభాషకు మాత్రమే కలదు. దానిని తిరిగి సముచితస్థానము నందుంచుట మన కర్తవ్యము. అట్లా చెయ్యకపోతే మనం 15 భాషలను రాష్ట్రభాషలను చెయ్యవలసి వస్తుంది. (ఈ భాషలవాళ్ళు జగడము చేస్తారు కాబట్టి). సంస్కృతము ప్రతి భారతీయుని కర్తవ్యమందు కలసి ప్రవహించుచున్నది. అంతేకాదు. కేవలము సంస్కృత భాష ఒక్కటే మన దేశముయొక్క వికృతను స్థావితము చేయగలది.

‘గురుకృప’

సాధనచేసి ఆధ్యాత్మికముగా పురోగతి సాధింపదలచినవారు గురువు అను గ్రహమునకై పరితపింపవలెను. ఏ విధమైన వివాదములలోను జోక్యము కలుగజేసి కొనరాదు. విభేదముల జోలికి పోరాదు. చంద్రకిరణములందున్న ఆమృతముకొరకు చకోరపక్షి వేచి చూచునట్లుండవలెను. స్వాతి వానకై యెదురుచూచు ముత్తెపు చిప్పవలె నుండవలెను.

గురువునకై వెదకికొనుచు—పరిభ్రమింప నక్కఱలేదు. గురువుయొక్క అను గ్రహమునకు తగిన యోగ్యత—సాత్రత—నీవు సాధించుకొనినప్పుడు నీకు గురుదర్శనము తప్పక లభించును. తగిన ఉపదేశము లభించి శంకానిర్మూలన మగును. గురువు ఆధ్యాత్మిక సాధనా మార్గమున వెలుగుజూపు దయామూర్తి. భగవంతుని సన్నిధిని చేర్చు వాత్సల్యమూర్తి. చిత్తగత కల్మషమును హరించి చిత్తశుద్ధి కలిగించు ధన్వంతరి. భగవదనుగ్రహమున్న సూర్యరశ్మిని పట్టుకొని ఏకత్ర సమీకరించి దానితో దోషములన్న ప్రత్తిని మండిచివైచు భూతద్దమాయన.

అందుకనియే గురూపసదనము తప్పనిసరి యన్నారు బ్రహ్మవేత్తలు. బ్రహ్మజ్ఞానలబ్ధికి ముఖ్యమైన శ్రవణ మనననిదిధ్యాసలలో శ్రవణమునకు గురువు తప్పనిసరి కదా. గురువునుండికదా శ్రవణము చేయవలసినది. తన అనుభవమువలన గురువు ఆదర్శము చూపు దేశికుడు, ఆచార్యుడు.

ఎంతో కాలము తపస్సుచేసిన తరువాతగాని కొందరికి సాధనానిధి లభింపదు. ఉదాహరణకు విశ్వామిత్రుని, నారదుని, గుర్తింపవచ్చును. అయితే కొందరికి అతి స్వల్పకాలమున భగవదనుగ్రహము లభింపవచ్చును. ధ్రువుడు, ప్రహ్లాదుడు, మొదలగువారీ కోవకు చెందినవారు. అది వారి సుకృతము. అదృష్టము. అయితే అందరికి గురువు ఉపదేశమున్నది.

కొన్నియెడల గురువు శిష్యుని శ్రీవ పరీక్ష చేయవచ్చును. పరీక్షకు నిలిచి నప్పుడే తన అనుగ్రహము నొసగును. ఉదాహరణకు సత్యకామ బాబాలి నృత్తాంత మును గ్రహింపవచ్చును. కొన్నియెడల గురువు—అయాచితముగ ఉపదేశమిచ్చి అనుగ్రహింపవచ్చును. ప్రహ్లాదుని నృత్తాంత విట్టిదేకదా! శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు హస్తానులక తోటకులను అనుగ్రహించినదిట్లేకదా. ఈ నాటికి శ్రీ శంకర భగవత్పాద పరంపరలో అవిచ్ఛిన్న సంప్రదాయమూర్తులైన శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు మహాసన్నిధానము వారిట్లే అనుగ్రహించుచున్నారు.

గురువు శిష్యుని తనంత వానిని చేయుట గురువుయొక్క అనుగ్రహ విశేషము. శ్రీ శృంగేరి జగద్గురువుల అనుగ్రహమువలన—ఆ పరంపరలో ఒకరి తిరువాత నొకరు—పరమసిద్ధులు—పీఠము నలంకరించిరి. జగద్గురు పరంపరలో రెనివ వారైన శ్రీ జగద్గురు సచ్చిదానంద శివాభినవ నృసింహభాగవతీ స్వామివారిని కేవలించిన శిష్యులు పెక్కుమంది ప్రఖ్యాతిపొందిన సిద్ధులు, విద్వాంసులు నైనారు. అట్టివారిలో శ్రీ భారతీకృష్ణ తీర్థ (పిమ్మట పూర్వీ పీఠాధిపతులైనవారు) శ్రీ విఘ్నానంద భారతి (పిమ్మట కర్తాశం పీఠాధిపతులైనవారు) శ్రీ చిదలువాడ సుందర రామకృష్ణి (వావిళ్ళ సంస్థలో పెక్కు బృహద్బంధములను పరిష్కరించినవారు) ముని మెరిగిన వారు.

సాధనా పరితృప్తి గలవారు ఆవ్యాజముగా కృపా వాత్సల్యపూరిత అనుగ్రహ కటాక్షములను ప్రసరించుచున్న శృంగేరి జగద్గురు సుహాసన్నిధానమువారిని జగద్గురు సన్నిధానమువారిని ఆశ్రయింతురుగాక.

గ్రంథావలోకనము

1. ఈశావాస్యోపనిషత్తు - వివరణోపన్యాసము

రచయిత: అరిపిరాల వేంకటసోమాచార్యులు

(రిటైర్డ్ ఇంజనీరు) బాపూజీ నగరు, కొవ్వూరు (ప. గో. జిల్లా) 531 350.

వెల: పేపరు బైండు రు. 4/- అట్టబైండు రు. 6/-.

ప్రస్థానత్రయమున ముఖ్యమైన ఉపనిషత్తులందు ప్రథమ గణ్యమైన ఈశోవాస్యోపనిషత్తునకు వివరణోపన్యాసముగా రచింపబడిన ఆధునిక వ్యాఖ్యానమిది. శాక్తదృష్టికొంత, అవైశ్విత దృష్టి కొంత కలసిన వివరణము—ఆధునిక భావ పుష్టి గలవారికిని కనువిష్టగా నుద్దేశింపబడినది. ఆస్తికులు సమాదరింపవలసిన గ్రంథము.

(వేది)

2. గణపతి ముని (చరిత్ర)

రచన: కవిరత్న యామిజాల పద్మనాభస్వామి

17, వివేకానందపీఠి, త్యాగరాయనగరు, మదరాసు - 17.

వెల: రు. 5/-

శాస్త్రకంఠ బిరుదాంచితుడై రమణమహర్షి చేత 'నాయన' యనిపించుకొని వాశిష్ఠ గణపతి మునిగా ప్రసిద్ధుడైన శ్రీ అయ్యల సోమయాజుల సూర్యగణపతిగారి

జీవిత చరిత్రకిది సంగ్రహస్వరూపం. సంస్కృతంలో శ్రీ కపాలిశాస్త్రి రచన, ఆంధ్రంలో శ్రీ గుంటూరి శ్రీకాంతంగారి రచన 'నాయన' దీని కాధారాలు. శ్రీ గణపతి ముని చరిత్రయంగు ఉత్కంఠ కలిగించేదిగా వున్నది రచన. సాఫీగా సాగినది. మహాత్ముల చరిత్రలను సామాన్యులకు అందించే ప్రయత్నంగా సాగిన యీ గ్రంథము ఆ సమదరణ పాత్రమైనది. (సుముఖ)

3. హేరంబోపస్థానమ్

(సంస్కృత మూలం: కావ్యకంఠ వాసిష్ఠ గణపతి ముని)

తెలుగు: కవిత్వ భారద్వాజ (యామిజాల) పద్మనాభ స్వామి.

వెల: రు. 0-50.

'నాయన' శ్రీ గణపతి ముని తన మధుర దివ్య సంస్కృత వాక్కుతో చేసిన హేరంబుని స్తుతికిది తెలుగు వ్యాఖ్యానము. సమూలము.... అస్తికులకు ఆనందము కూర్చుట్టుగా నున్నది. (కపిల)

శృంగేరి వార్తలు

రౌద్ర సంవత్సర మహాశివరాత్రి ఉత్సవము (4-1-81) శృంగేరిలో మహా వైభవముగా జరిగినది. శృంగేరిలో గల దేవాలయములందు ప్రత్యేక పూజాభిషేకములు జరిగినవి.

శ్రీ జగద్గురువులు శ్రీ చంద్రహాశీశ్వరస్వామికి ఆ రాత్రి (చతుర్థ్యామయులు) యామయామమునకు ప్రత్యేకముగా మహాన్యాసపూర్వక ఏకాదశవార రుద్రాభిషేకములు జరిపిరి. పంచాంగ్యుతములతో ఫలోదకములతో, ప్రత్యేకాభిషేకములు జరిగినవి. రాత్రి తెల్లవారలు భక్తజనులు అభిషేకములు తిలకించిరి.

మరునాడుదయము రుద్రహామము జరిగింది. బహుజన సంతర్పణ జరిగినది. అశేష సంఖ్యలో చూడవచ్చిన శిష్యమహాజనము ఉత్సవమునందు పాల్గొని శ్రీ జగద్గురువుల అసంగ్రహమునకు పాత్రులై ఆనందించిరి.

శృంగేరిలో పూర్వము విభాండకమహర్షి ఆశ్రమస్థులగునందున్న మలహానికరే శ్వరస్వామి ఆలయమున ప్రత్యేకోత్సవములు నడచినవి. మాఘ అమావాస్య శుక్రవారము (6-3-81) నాడు శ్రీమలహానికరేశ్వరస్వామి వారికి శృంగేరి పురమున కళోత్సవము జరిగినది. పౌరజనము అధిక సంఖ్యలో పాల్గొనిరి.

శృంగేరి తేత్రమున నాలుగు మూలలందు నాలుగు దేవతాయతనములు తేత్ర పాలక నిలయములుగా నున్నవి. దుర్గా హనుమత్ కాశీ కాలభైరవ దేవాలయములు.

దుర్గాదేవి వన మధ్యమున వనదుర్గాదేవిగా ప్రసిద్ధి పొంది 'నతజన సులభ'యని తీర్థించుచున్నది. దుర్గాదేవి ఆలయమున ప్రత్యేకోత్సవములు జరిగి ఫాల్గుణ శు అష్టమి శుక్రవారము (మృగశిరా నక్షత్రము) నాడు రథోత్సవము వైభవముగా నడచినది. పరిసర జానపదులు ఆసంఖ్యాకులు వచ్చి రథోత్సవమున పాల్గొనిరి. చాలమంది ఆస్త్మ వారి ముందు మ్రొక్కుబడులు తీర్చికొనిరి. ఫలవృక్షముల తొలి కాపుస సమర్పించు కొనుట—అస్త్మవారి ఆనుగ్రహము వలన సంతాన వంతులయినప్పుడు చిన్నచిన్న ఊయెలలను సమర్పించుకొనుట—ఆనారోగ్యమును అస్త్మవారి ఆస్త్మిహనువలన పోగొట్టుకొని ఆరోగ్యవంతులై నపుడు మ్రొక్కుకొని మ్రొక్కుబడులను తీర్చుకొనుట సామాన్యముగా జరుగునవి.

ఈ దుర్గాదేవిని ఇలువేల్పుగా కొలుచువారు పరిసర గ్రామము లందెక్కువ మంది కలరు. వారందరికి శ్రీ దుర్గాదేవి ఉత్సవము అసెలలంఘనీయమైనది. నడుము కట్టి ఉత్సవమున పాల్గొని శ్రీదేవిని సేవింతురు.

ఫాల్గుణ కృష్ణ పక్షి గురువారము (26-3-81), శృంగేరిలో పరాసర గురువు లైన శ్రీ జగద్గురు అభినవ సచ్చిదానంద భారతీ స్వామివారి ఆరాధన యథాసంప్ర దాయముగ జరిగినది. శ్రీ జగద్గురువులు స్వయముగా పర్యవేక్షణ చేసిరి.

చందాదారులకు విన్నపము-ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు గమనింపుడు

చందాలు బాకీయున్నవారికి పత్రిక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగానే (తమ అద్రసు మార్పుకూడ వెంటనే) క్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

ఆకెళ్ల సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-3-609/18, ఆనందనగర్,

భైరతాబాదు, హైదరాబాదు-500004.

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

8

శ్రీ విద్యారణ్యుల తో
బ్రహ్మరాక్షసి శృంగీ
తాను త్రేతా యుగమున
శ్రీరామచంద్రుని నుండి
తులాపురుషదానము
తీసికొని, పరివారము
చేసికొనక పోవుటతో
నిట్లయితినని చెప్పి-
తనకు ఆకలితేరునట్లు
అన్నము పెట్టమని
కోరెను.

శ్రీ విద్యారణ్యులు
యతి యగు తాను
అన్నము పెట్టుటకు
వీలు లేదని మరొకరి
నడుగు మని, తాను
కొశికి పోవుచున్నా
నని బదులు చెప్పెను

దుర్గమమైన పాతము లెదుర్కొనినప్పుడు తెలివిగా తప్పుకొనుటయేగాని మరి వేరు కాదు.” అని వ్రాసెను. అయితే మాండూక్య ఉపనిషత్తునందున్న వేదాంత సిద్ధాంతములుగాని — సృష్టిక్రమమును (నూత్నమునుండి నూలమునకు) గురించిన వేదాంత సిద్ధాంతమును గాని తెలిసిన వాడెప్పుడైన శంకరుల వివరణమునను దోషమున్నదని భావింపడు. ఈ పద్ధతియే ప్రాచీన — అర్వాచీన ఉపనిషత్తులందున్నది. వేదాంత దర్శనములలో భిన్న వాదములవారీ విషయమున అభిప్రాయ భేదము లేదు. పైన ఉదహరించిన ఛాందోగ్య ఉపనిషత్పాఠము మాయాసిద్ధాంతమును తెలుపుట లేదన్న డా. ధీబా మాటలకు సమాధానముగా మేమిదివరకే — అది మాయాసిద్ధాంతమును — సూచనగా కాదు — వాచ్యముగా తెలుపుచున్నదని నిరూపించితిమి. మాయావాదమును — అనిగా నానురూపాత్మకమైన జగత్తు మిథ్యయని — కాబట్టి సురల నిచట పునరుద్ధాటించుటకు ఆవశ్యకతలేదు.

మును కాదన్న ధీబా వాదమును మేమింతకుముందే ఎట్లు పరాస్తము చేసితిమో జ్ఞాపకము తెచ్చుకొనవలెను. ఉపనిషత్తుల కాలము క్రియాత్మకమైనదని అంగుచేత ఏకవాక్యతగల సిద్ధాంతమును రూపు కట్టించుటకు ఆవకాశము లేదన్న ధీబా వాక్యము అసంగీకార్యము. ఎదురుగా కన్పించుచున్న దానికి విరుద్ధముగా ఊహాగానములు చెల్లవు. యథార్థమైన దానిని త్రోసివేయుటకెన్ని వాదములైన చాలవు. ‘నదృష్టేనైవపదన్నం నామ’ (ఇంద్రియ గోచరమైన అనుభవపూర్వకమగు దానిని ప్రేతువాద విరుద్ధమని వాదించరాదు) అని శ్రీ శంకరులనిరి.

నిజమునకు ఉపనిషత్తులు ఒక ఏకాకార సిద్ధాంత సమిష్టి గ్రంథభాగములుగా అంగీకరింపబడినవి. ఈ సిద్ధాంత సంప్రదాయమును ఋషులు నిలువబెట్టిరి. ఆ సంప్రదాయమును ఒక నిర్దుష్ట ప్రేతువాద వైఖరిలో పుష్టి చేసిన వివరణము బాదరాయణ బ్రహ్మసూత్రములు. శంకరులు తన ఊహాపోహలతో నొక క్రొత్త వేదాంత సిద్ధాంతమును సృష్టించినాడన్న ధీబా వాదమును మేమిదివరకే విరుగగొట్టితిమి. ఉపనిషత్తులే చెప్పుచున్నది — ఉపనిషత్సిద్ధాంతమును ఒక గురు పరంపర — (స్వయంభువైన బ్రహ్మ మొదలు) — ప్రచారము చేసినదన్నది వంశ బ్రాహ్మణమునందది (పరంపర) వివరింపబడినది. కాబట్టి వేదాంత సిద్ధాంతమును ఒక రెవ్వరో ఊహాపోహలతో — భావనా కల్పముతో రూపకల్పన చేసిననుట పొరపాటు. అసంగతము. “భిన్న భిన్న వ్యాఖ్యాతలు ఉపనిషద్విషయములను సిద్ధాంతరూపమున వెల్లడించుటకు అవలంబించిన పద్ధతులు” అని ధీబా చెప్పట సమంజసమగునా? పద్ధతులుగాని విషయములుగాని

వారి స్వంతములు కావు. ఉపనిషత్తులలోని మహద్వేదాంతమును తాము పరంపరగా ముందుతరము వారికి చెప్పించున్నామని తమ ముందున్న పరంపరా పురుషుల కేర్లు చెప్పియున్నారు. (సశేషము)

సరస్వతీ తత్త్వం

ముదివేడు ప్రభాకరరావు, ఎం.ఏ.,

ఓరియంటల్ రీసర్చి ఇన్స్టిట్యూట్

శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయము, తిరుపతి

జిజ్ఞాసః— సరస్వతి అంటే ఏమిటి? సరస్వతీ ఉపాసనవలన మానవజాతికి యెలాంటి శ్రేయస్సు చేకూరుతుంది? అనే ప్రశ్నల్ని గూర్చి విచారించుట పోతే సరస్వతీ తత్త్వ మేమిటో కరతలామక మాతుంది.

భిన్నత్వంలో ఏకత్వం— సరస్వతి జ్ఞానాధిష్ఠానదేవత, భారతీయ ధర్మంలోని అన్ని విచార మార్గాలూ సరస్వతిని గూర్చి చెబుతున్నాయి. వైదిక ధర్మంలో సరస్వతి, జైనధర్మంలో శ్రుతదేవత, బౌద్ధధర్మంలో ప్రజ్ఞాదేవి అనే పేర్లతో సరస్వతీదేవియే ఉపాసించబడుతోంది. ప్రజ్ఞ జ్ఞానానికి అధిదేవత. బుద్ధభగవానునికి తపస్సర్థ, సమాధుల ఫలస్వరూపంగా లభించిన బుద్ధివిశేషమే ఈ ప్రజ్ఞ. ప్రజ్ఞ ఒక్కటే మానవునిలోని విశిష్టగుణం. భౌతిక, కార్మిక శక్తుల యొక్క వాటివాటి గొప్పతనాలు వాటికున్నప్పటికీ ప్రజ్ఞ లేదా మనోశక్తి అన్నిటికంటే మించింది. ఒక సూత్రాన్ని సరించి “మనస్సే మానవుడు.” ‘మనసుంటే మార్గం లేకపోదు’ అనే లోకోక్తి ఇందుకే ఏర్పడింది.

వ్యష్టి మనస్సు— మనస్సుకు రెండు స్వరూపాలు. ప్రతి వ్యక్తిలో ప్రత్యేకింకా నిర్మితమైన మనస్సున్నది. ఇది వ్యష్టి మనస్సు. నిజ జీవితంలో వ్యక్తి సాధించిన భౌతిక వికాసం వాని మనస్సునుండి నిర్గమించిందే నని చెప్పాలి. సృష్టిలో ఎందరు జీవులున్నారో అన్నిరకాల మనస్సులున్నాయి. ‘జిహ్వకొకరుచి పుర్రెకొక బుద్ధి’, ‘తాను మెచ్చిందిరంభ తాను మునిగింది గంగ’ అనే సామెతలిలా ఏర్పడ్డవే. వేర్వేరు జీవుల్లో వేర్వేరు ప్రజ్ఞలున్నాయి. ఈ ప్రజ్ఞల్లో గల అనంత భేదాలకు లెక్కా జమా లేదు. సృష్టిలోని సమస్త వస్తుజాలానికి ఎలా అంతం అనేది లేదో అట్లే ప్రజ్ఞా సహితమైన మనస్సు లేదా బుద్ధి అసంఖ్యాక భేదాలతో నిండి వుంది.

ఈ బుద్ధుల స్వరూపమేమిటని విచారితే బుద్ధి లేదా మనస్సు అనేది ఏదో నూల వస్తువు కాదు. శరీరాన్ని మనం భౌతికంగా చూడగలుగుతున్నాము. కాని శరీరాంత ర్గతమైన ప్రజ్ఞ లేదా బుద్ధి ఒక నూత్నశక్తి. అది ఎలాంటి నూత్నశక్తి అంటే మనం దాని ప్రేరణచేత శబ్దాన్ని ఉచ్చరించినపుడే ఆ శక్తి వినయందున్నదని తెలుస్తూ వుంది. ఇంకా చెప్పాలంటే మనస్సుయొక్క విచారణాఫలమైన కర్మల్ని మనం చేస్తూ వుండడాన్ని ఓట్టి ప్రజ్ఞాశక్తి మనలో వుందని యితరులకు తెలుస్తూ వుంది. మీట నొక్కగానే తీగల్లో ప్రవహించే విద్యుచ్ఛక్తి బల్బు రూపంగా వెలుగునూ, పంఖారూపంగా గాలిని ఎలా ప్రసరింపజేస్తూందో అదే ప్రకారంగా మనస్సు లోని నూత్నశక్తి మాటలుగా, చేతలుగా నిరంతరం మూర్తరూపాన్ని ధరిస్తూ వుంటుంది. వ్యక్తియొక్క ఈ ప్రజ్ఞ లేదా బుద్ధిని సాధారణ పరిభాషలో వ్యప్తి మనస్సు అనవచ్చును.

సమిప్తి మనస్సు:— ఎందరు వ్యక్తులలో అన్ని వ్యప్తి మనస్సులు. ఇస్కం డాలోచించగా ఈ ఆసంఖ్యాకమైన వ్యప్తి మనస్సులు లేదా బుద్ధులన్నీ ఆదిలో ఒక చోట సమావేశపరుపబడినవనీ, వాటి సంగమస్థానం ఒకే చోటనీ, ఈ వివిధ రకాలైన బుద్ధిశక్తులకు జనిస్తానని లేదా ఉద్భవస్థానం ఒకటైందని తెలియపర్చింది. ఇలాంటి ప్రజ్ఞాశక్తి యొక్క విశిష్ట భాండారానికి సమిప్తి మనస్సుని అంటారు. సమిప్తి ప్రవర్తమాన మనదానికి మూలభూతమైన గుంపలో తప్పనిసరిగా ఇటువంటి ఒక సమిప్తి మనస్సున్నది. అది మిక్కిలి శక్తివంతమైంది. మహత్తమైంది. అన్నిటికీ మించింది. అందులో వివిధ వ్యక్తుల వేర్వేరు బుద్ధి విశేషాలు ఏకత్రా సమావేశపరుప బడ్డాయి.

దేవతా పరికల్పన:— ఈ విధమైన సమిప్తి మానసాన్ని మనం 'దేవత' అని పిలువవచ్చును, వ్యప్తి మనస్సుకొక హద్దున్నది. హద్దున్న దానికి అంతముంది. కాని నిస్సీమం, అపరిమితం అయిన శక్తి అమృతం, అనంతం. అదియే దేవత. ఆ దేవతను ఏ చేరుతోనైనా పిలువవచ్చు. కాని అది అమృత త్వం. అన్ని ధర్మాలు, దుష్టనాలు, ఆచారాలు, అధ్యాత్మవిషయాలు, నీతి, సాహిత్యాలు, కళలు ఇవన్నీ మానవ వ్యక్తి గత బుద్ధిలో వ్యస్తంగా భిన్నభిన్న విషయాలు కావచ్చును. కాని సమిప్తిరూపంలో ఇవన్నీ ఒకే విరాట్ మానసతత్త్వంలో నీనమై వున్నాయి. వ్యక్తిని వ్యస్త దృష్టి. శక్తిని సమస్త దృష్టి. ఈ మహత్తరమైన శక్తినే మనం జ్ఞానాధిష్ఠానదేవి సరస్వతి అని పిలుస్తున్నాము.

సరస్వతీ శబ్దార్థం:— “సృగతా” అన్న సంస్కృత ధాతు నిషపన్న మైనదే సరస్వతీ శబ్దం. “సరో వివిధం జ్ఞానం విద్యతే యస్యాం చిత్తాసా సరస్వతీ” సరోవరం నుండి జన్మించింది సరస్వతి అనేది సామాన్యార్థం. ‘సృ’ అన్న ధాతువుకు ‘గతి’ ‘కదలిక’ అని అర్థాలు. ఆ హతమైతే కదలిక నిలిచిపోతుంది. కాబట్టి అది అనాహతం కావాలి. నిగ్రహం వున్నపుడు కదలిక అనాహత మవుతుంది. వివిధ జ్ఞానాలకు జనిస్తానం సరోభవయైన సరస్వతి. ఇక్కడ సరోవరం ఏమిటి? అదెక్కడ వుంది? పైన సమిష్టి మనస్సుని దేనినైతే చెప్పామో అదే ఈ సరోవరం. దాని నెవడూ ప్రత్యక్షరూపంలో చూడలేడు. అందుకే దానిని బుద్ధియొక్క అవ్యక్త సరోవరం అని చెప్పబడుతోంది. సరస్వతీనది అంతర్వాహిని (unconscious steam). దీన్నే ఋషులు ‘బ్రాహ్మసర’ మన్నారు. నేడం దీన్నే ‘హిరణ్మయ ఉత్సము’ (బంగారపు బావి) అన్నది.

ఉత్సోదేవ హిరణ్మయః — ఋగ్వేదం.

ఇక్కడ హిరణ్మయ మంటే సువర్ణం. బంగారు. ఉత్సముంటే బావి. ఈ సువర్ణం ప్రకాశించే స్థూలమైన ధాతువు కాదు. అది అధ్యాత్మతత్వం. అదే మనస్సు. ఆ ప్రకాశమానమైన సువర్ణ కిరణాలలో జీవిత సర్వస్వం యొక్క విలువలు సంగ్రహించ బడి వుంది. జీవితంలో ఎన్ని అమూల్యమైన రత్నాలున్నాయో వాటన్నిటికీ జనిస్తానం ఈ బంగారపు బావియే.

జ్ఞానజ్యోతిః— సరస్వతి సర్వశుక్ల. శుక్ల వర్ణం ప్రకాశం లేదా జ్యోతియొక్క రూపం. దీన్నే జ్ఞానం అంటారు. జ్ఞానం ఒక జ్యోతి. ఇది ప్రతి వ్యక్తియొక్క మానసంలో అభివ్యక్తమౌతుంది. సృష్టారంభం నుండి ఈ నాటివరకూ మానవుని మనస్సులో జ్ఞానరూపమైన జ్యోతిస్సు యెన్ని రకాలుగా ఉదయమైందో దీన్నిబట్టి మనం ఊహించుకోవచ్చు. అనేక ఋషులూ, మునులు, బుద్ధుడు, బోధిసత్తుడు, అర్హులు, సిద్ధులు, ఆచార్యులు ఈ జ్ఞానజ్యోతిని ఉపాసించారు. నామధేదం చేత వస్తుతత్వంలో భేదమేమీ వుండదు. అందరూ సరస్వతీ మందిరంలో జ్ఞానజ్యోతిని ఉపాసించినవారే. ఇక ముమ్మందు కూడా మానవుని పురోభివృద్ధికి మార్గమిదే.

మానస సరోవరం:— జ్ఞానయొక్క స్వరూపం జ్యోతి లేదా ప్రకాశమని చెప్పబడింది. దానినే మరొక విధంగా జలమనికూడా చెప్పవచ్చు. ప్రతి వ్యక్తి మనస్సు ఆ విరాట్ జ్ఞాన సరోవరం యొక్క ఒక పరిమితమైన, సీమితమైన అంశం. లేక దీన్నిలా చెబితే మరింత బాగుంటుంది. వ్యక్తి మనస్సు ఒక కమండలం. ఈ

కమండలం ఆ విరాట్ జ్ఞాన సరోవరంలోని జలంతో నిండివుంది. జన్మమొదలు మృత్యు పర్యంతం ఈ కమండలంలోని జలబిందువులతో మనం జీవిత వికాసాన్ని పొందుతూ వున్నాము. ఏది సమిష్టి జలమో అది నిత్యమూ స్వచ్ఛమైంది. దానిలో భావకాలుష్య ముండదు. ఎందుకంటే అది అగాధంలోని జలం. అందుకే అది నిర్మలం, మధురం, అమృతస్వాదువు. కానీ అదే జలం వ్యక్తి మానస సాత్రలో వచ్చినపుడు అది సీమితమాతున్నది. వ్యక్తియొక్క రాగద్వేషాలచేత కలుషిత మాతున్నది. అందుకని ప్రతి వ్యక్తి ఈ విషయంలో మిక్కిలి జాగ్రూకుడై వుండాలి. ఎల్లప్పుడూ తన మనస్సును సరస్వతి యొక్క విరాట్ జ్ఞానచింతనచే స్వచ్ఛత్వాన్ని, పరిశుద్ధిని పొందేటట్లుగా చూచుకొంటూ వుండాలి.

అహం=హంస:— సరస్వతీదేవి వాహనం హంస. మానవుని వ్యక్తిగత బుద్ధిని లేదా మనస్సును 'అహం' అంటారు. అదే హంస: విరాట్ జ్ఞానాన్ని మూర్తరూపంలో అంటే ఒక కేంద్ర స్థానంలో దర్శించాలంటే మనోరూపమైన హంస కంటే వేరు మార్గంలేదు. సరస్వతీ ఆ వాహనం హంసద్వారానే సంభవం. వ్యక్తియొక్క మనస్సు ఆ పక్షితో సమానమైంది. దాని శక్తివంతమైన రెక్కలతో విరాట్ ఆకాశాన్ని కొలవడంలో గొప్ప విశేషముంది. ఎవ్వరికీ పోవడానికి శక్యం కాని అతి గహనమైన ప్రదేశాలలోకూడా ఆ పక్షి తన పయన కాలం చేత విశేషాన్ని గ్రహించి తిరిగి రాగలదు. ఈ శక్తికి ఆధారం వారి వారి మనస్సులయొక్క ఏకాగ్రత లేదా సమాధి అనవచ్చును.¹ దీని ప్రాప్తికి సాధనం తపశ్చర్య. కేవల జ్ఞానం లేక ఇచ్చ ఇక్కడ పనికిరాదు.

వృక్షుల వ్యవహారం - పరస్పర ప్రభావం:— అనేక పాత్రల్లో ఉంచబడిన జలం నుండి ఒక్కొక్క బిందువు గ్రహించి వాటిని ఒక పాత్రలో ఎలా కలుపు వచ్చో అలాగే వ్యక్తియొక్క మనస్సులో నిత్యమూ ప్రతిక్రియ జరుగుతూ వుంటుంది. మన ఆలోచనలు మనం ఇతరులకు అందిస్తూ వుంటాము. ఇతరుల సంస్కారం మనలో కలుపుకొంటూ వుంటాము. ఈ ప్రకారంగా ఎందరు వృక్షులతో మనం సాన్నిహిత్యం గల్గి వుంటామో ఆయా వృక్షుల మానస జలం మన మనస్సులో అనాయాసంగా కలిసిపోతూ వుంటుంది. ఆ దాన ప్రదానాలతో కూడిన ఈ కార్యక్రమమే మానవ జీవన వ్యవహారం. ఇది ఎప్పటికీ అంతమయ్యేది కాదు. ఈ గొలుసులోని ప్రతి సంకల

1. శ్రీహర్ష, శ్రీనాథ, జగన్నాథ, విశ్వనాథాదుల ధిషణాహంకారాన్ని ఈ స్థాయినుండి చూడాలి. అప్పుడే వారి వారి ప్రత్యేకకలు తేటతెల్లమవుతాయి.

రాత్రింబవళ్ళు నాల్గదిక్కులా ప్రసరిస్తూనే వుంటుంది “అసోభద్రాః క్రతవోయంతు విశ్వతః” నాల్గు దిక్కుల నుండి గొప్ప గొప్ప భావాలు వచ్చి మమ్ము చేరుగాక! అని ఆహ్వానిస్తున్నాడు వేదముషి. ఇలా కోరే ప్రతి మానవుడూ తన మానవ జలాన్ని స్వచ్ఛంగా, నిర్మలంగా వుంచుకోవాలి. ఇది వైయక్తిక వైలక్షణ్య పరిరక్షణం. (Safe-guarding Individual Personality). ఇతరుల మేధతోడి సంపర్క సాన్నిహిత్యాలవల్ల తన మనస్సులో ఎటువంటి ఉద్వేగానికీ, అలజడికీ, ప్రతికూల ప్రతిక్రియలకూ తాపీయవండా జాగ్రత్తపడాలి. ఇదే ఉత్తమ సంయమన మనోలక్షణం. ఇలాంటి మనస్సే మానవ పురోగతికి మిక్కిలి ఆవశ్యకమైంది. ఇలాంటి స్వచ్ఛమైన మనస్సే ఆ సమిష్టి మనస్సుకు దగ్గరగా వుంటుంది. అలాంటి వారే దేవతలకూ. అమృత తత్త్వానికీ సన్నిహితంగా ప్రవరిస్తూవుంటారు. వారినే అమృతగృహయు అని మనం పిలుస్తూ వుంటాము. కావ్య పరిభాషలో కవిసహృదయులంటే వీరే.

మానవ మనోమందిరం:— మన మనస్సులో ఇటువంటి సరస్వతీ మందిరాన్ని నిర్మించుకొంటున్నామో అది రాయరప్పల కప్ప కాకూడదు. అది జ్ఞానాధిష్ఠానదేవతకొక ప్రతీక కావాలి. ఆ ప్రతీకద్వారా మనం చేపతా స్వరూప ప్రాప్తిని పొందాలి. ప్రతి సరస్వతీ మందిరంలో నేకరింపబడిన గ్రంథరాశి ఒక స్థూల ప్రతీక మాత్రమే. ఆ శబ్దరాశి నిస్సూచేహంగా ఆ సమిష్టి మనస్సంజనితమైందే. ఆ జనిస్తానాన్నే మనం పైన బ్రహ్మసరస్వతి లేక సమిష్టి మనస్సు అన్నాం. ఈ స్థూల గ్రంథాల స్రవోజనమంతా జీవిత చారిత్రాత్మక ఉపయోగపడేంతవరకే. లిఖితాక్షరాల వెనుక ఏ వాస్తవికమైన ఆక్షరతత్త్వముదో దానికన్నదూ నాశంలేదు. అక్కడికి చేరేటందుకు సోపానక్రమం ఈ గ్రంథ పఠన మననాదుల వలన ప్రతి మానవునికీ లభించాలనేదే మన ఆశయం. ఆదర్శం. ఎవడు జాగరూకుడై తన మనస్సును స్వచ్ఛంగా మేఘగత జల బిందువులాగా పవిత్రంగా ఉంచుకోవటానికి నేర్చుకొన్నాడో, చక్కగా మనస్సుచే విచారించి కార్యాలను యుక్తిసహంగా చేసుకోవడం అభ్యసించాడో, ఎవడు మనోశక్తిచే జీవననిర్మాణకళలో నిష్ణాతుడో అతనికి సరస్వతీ మందిర నిర్మాణధ్యేయం సార్థకమైనట్లే. ఈ విధమైన ప్రణాళిక సర్వధర్మాలకూ శ్రేష్ఠమైంది. స్వరూపాలకూ ఉన్నతమైంది. ఈ విరాట్ మానసియ సంస్కృతి యొక్క ఆరాధన స్వజనులకూ ఉపాదేయమైంది. ఇది ఉదాత్తమైన ఆశంస.

కీ.శే. డా. వాసుదేవశరణ్ అగ్రవాలా హిందీ రచన యీ వ్యాసానికి తోడ్పడింది. (రచయిత)

శ్రీ సరస్వతీదేవి - ఒక సంభావన

భారతదేశమునం దన్ని ప్రాంతములలో—మన మితకాఖలలో ఆందరిచేత— పూజింపబడుచున్న ఆరాధింపబడుచున్న దేవతామూర్తి శ్రీ సరస్వతీదేవి—ఆమె కన్న దేశవ్యాప్త ఆరాధన బహుళ గణపతికి దక్క మిరి వేరొక దేవతామూర్తికి లేనేలేదని చెప్పవచ్చును. ఆమె ఆరాధన భారతదేశమున మాత్రమే కాదు—టిబెట్, జావా, జపాన్ మొదలగు విదేశములందుకూడ నున్నది. ఆమెను హైందవులు మాత్రమే ఆరాధించుట కాదు. వాగ్వాదిని, క్రుతదేవత—అని జైనులు, ప్రజ్ఞాపార మిత, మంజుశ్రీ అని మహాయాన బౌద్ధులు, వజ్రవీణా సరస్వతి, వజ్రకారద అని తాంత్రికులు అర్పించుచున్నారు.

జ్ఞాన విజ్ఞాన దేవతగా—వివేకదాత్రిగా, నైపుణ్య సాధనము అనుగ్రహించు నదిగా, సంగీత సాహిత్యాది లలితకళా దేవిగా సరస్వతీదేవికి మన మతమునందద్వితీయ స్థానమున్నది. భిన్నభిన్న కాఖలు ఆమె ఉన్నతికి భంగము కలిగింపలేవు—ప్రామాణిక గ్రంథ భేదము లామెను స్పృశించవు. తాత్త్విక దార్శనిక వివాదము లామె చెంతకు రావు. మల్లినేను డన్న సంస్కృత కవి సరస్వతీదేవిని గురించి చిత్రమైన శ్లోకమును రచించెను.

సాంఖ్య భౌతిక చార్వాక మీమాంసక దిగంబరాః

సౌగతా నేపి దేవి త్వం ధ్యాయంతి జ్ఞానహేతవే॥

ఆమె ఆధిక్యత సర్వజ్ఞనామోదమైనది. కవులు, తాత్త్వికులు, ఋషులు, విద్యాధికులు, సామాన్యులు—అందరు ఆమె అనుగ్రహమును ఆరించువారే. బహుశా హైందవ దేవతాసీకమున తొలిగా రూపుదాల్చిన దామెయే కావచ్చును. ఋగ్వేదము నందలి ప్రాచీన మండలము లందామె ప్రస్తుతి కలదు. ఆమె విగ్రహములు యాన దేశమునందున్నవి. చరిత్రకందని అతి పురాతన సరస్వతీ విగ్రహము భార్గుత్ నందున్నది. తరువాత క్రీస్తుకంటే ముందు కాలమునాటి సరస్వతీ శిల్ప మొకటి మధురాప్రాంతమున 'కంకాలితిలా' యన్న ప్రదేశమున నున్నది. క్రీస్తు సమకాలికు డని చెప్పదగిన హువిస్కుని నాణెములపైన స్పష్టముగా సరస్వతీమూర్తి (గంగా దేవితో కలసి) యున్నది.

శేషుచంద్రుడన్న జైన విద్వాంసుడు సరస్వతీదేవి నామములకు భాష్యము వ్రాసెను. (ఆభిధాన చింతామణి 2, 155) బ్రాహ్మి=బ్రహ్మకు సంబంధించినది; భారతి=భరించునది (విభర్తి) లేక నటకుల దేవత (భరతానామ్=నటనమ్);

సరస్వతి = ప్రవహించు దేవత (ప్రసరణమ్ అస్తి అస్యః) లేక జ్ఞానపూర్ణమైన దేవత (సరో = జ్ఞానమ్, విద్యతే అస్మామ్). సరస్ అనగా ప్రవహించుట — పరుగిడుట — సెలయేగుగా సాగుట. సామాన్యముగా జలసంబంధమైనదే.

తొలి వేదకాలమున 'సరస్వతి' యన్న నది యొకటి గంగా సింధు మైదానమున చాల ప్రముఖపాత్ర వహించినది. ఆ నదీ తటమున వేదగానముద్భవించినది. సంకలింపబడినది. ఆ నది వలన ఆనాటి ఋషులు ప్రభావితులైరి. దాని దివ్యత్వమును వారు తెలిసికొనిరి. నిత్యము మనలను జాగరితులను చేయుచున్న ఉపస్థు దేవతామూర్తియే కదా! మనకు ఆధారమైన భూమి పృథ్వీదేవి కదా! అట్లే జ్ఞానప్రబోధన నదీదేవి దేవత యేల కారాదు. తొలుత సరస్వతి నదీదేవత.

ఋగ్వేదమున రెండు సరస్వతీ నూక్తములున్నవి. ఒకదాని యందామె నదీదేవత. అయితే పరిశుదాతి పరిశుద్ధ నదీమూర్తి ఆమె. (నదీనాంశుచిర్యతి) భూసారమును సారివంతము చేయునట్టిదామె. నదులలో దివ్యత్వభరితయైన యీ నదిని స్తుతించుటకు వేదఋషి పూజానినాడు. (1-1-95. బృహదుగాయసే వచోనూర్య నదీనాం) మరియొక నూత్రమునందామె నది కాదు. (6-5-61 సరస్వతి దేవనిదో నిబర్హయ ప్రజాం విశ్వస్య....) ఆమె శక్తియుక్తమైన దేవత. దేవతల శత్రువులను నాశము చేయుటకు ప్రార్థింపబడుచున్నది. (ఋగ్వేదము—2.3.30 సరస్వతి త్వం ఆస్మాం గా విద్ధిమ రతస్వతి దృశవతిజేసి శత్రుమ్)

ఇంద్రుడు వృషభుని సంహరించినప్పుడు సరస్వతీ యుక్తదాతడు. ఆమె పతిత్రము చేయును (పావక) సత్యప్రియుల ఉత్సాహమామె (చోదయిత్రి నూన్యతానామ్) సుమతుల చేతస్సు. (చేత్తి సుమతీనామ్. ఋగ్వేదము 1-10-6). అయితే సరస్వతీదేవికి జలమతో ప్రబల సంబంధము. అద్భుతంగా ప్రకాశిస్తూ ముందుకు ఉరకలువేస్తూ వచ్చే వరదకూడా మనస్సుతో సంబంధం కలదే (ఋగ్వేదము 1-10-6.12) (ధియో విశ్వ విరాజతీ)

వేదవ్యాఖ్యాత సాయణుడు సరస్వతీదేవి ద్వివిధరూపయని — (నదీ-దేవీ) యాస్కుని ప్రమాణం చూపించినాడు. (ద్వివిధాహి సరస్వతి: విగ్రహవద్దేవతా నదీ రూపాచ సరస్వత్య ద్విరూపత్వం యాస్కా దర్శయతి: యత్ర సరస్వతీ త్యేతస్య నదివద్దేవతాచ్చ నిగమాభవన్తి—(ని రుక్త 2.23)

ఆ నదీతటమున వసించువారి వాక్కుతో మనోభావనలతో ఆమెకు సంబంధ మేర్పడినది. ఋగ్వేదమున దేవీ నూక్తమని చెప్పబడు (10-10-125) అంభ్రణి

నూక్తమున్నది. అది వాగ్దేవి ప్రవచితమట. ఆమె అంభోణ మునికూతురట (అందుచేత వాగంభోణి). వేదవ్యాఖ్యాత సాయణుడు ఆమెను బ్రహ్మవిదుషిగా శ్రుతిపారంగతగా చెప్పెను. ఆమె దివ్య ఆవేశముతో విశ్వ చైతన్యభిన్నత్వమును అనుభవము లోనికి తెచ్చుకొని “నే నెవని ఎన్నొన్న — వానిని పురుషోత్తమునిగా — మహాకవిగా — మహర్షిగా — మహాజ్ఞానిగా చేతును” అన్నది.

(సాయణుని వాక్యములు: అంభోణస్య మహాచేదహితా వాగ్నామ్ని బ్రహ్మవిదుషి స్వాత్మానం అస్తాత్. సచ్చిత్సుఖాత్మకః స్వగతిః సమూత్త దేవతా తేన క్యోసా తా దాత్మ్యం ఆనుభవంతి సర్వజగద్ — యా పేన సర్వస్య అధిష్ఠానత్యేన చాహం ఏవ సర్వం భావమతి స్వాత్మానమ్ స్తౌతి).

(యం కామయే తంతం ఉగ్రం కృణోమి తం బ్రహ్మణాం తం ఋషిం తం సుమేధాం)

ఆ విధంగా మానవత్వాన్ని అధిగమించి విశ్వచైతన్యంతో ఐక్యతను ప్రసాదింపచుకొన్న వనితకు నిజంగానే దివ్యత్వం వచ్చివుంటుంది. దివ్యత్వావేళధిత వాక్కుయొక్క రూపము — జ్ఞానకలిత మాతాత్మము. ఎట్లయినను మన హితమున చాల పురాతన కాలముననే — వాక్కునకు దివ్యజ్ఞానమునకు అధిష్ఠాన దేవత యేర్పడినది.

అంతకు ముందొక మంత్రమున మనస్సును రక్షించుటకు సరస్వతీ ప్రార్థనమున్నది. (ఋగ్వేద 6-6-61 (4) గృత్సమదమహర్షి సరస్వతీదేవిని వాత్సల్యము రియైన తల్లిగా (ఋగ్వేద 1-4-41 (16-8) నదీమతల్లిగా, దేవతాశిరోయణిగా సంభావించి అప్రశస్త భక్తులను ఘనముగా అనుగ్రహింపవేడెను. బ్రహ్మదేవునికి తెలుపమనెను. రమణీయమైన ఆ మంత్రము —

అంబీతమే నదీతమే దేవీతమే సరస్వతీ!

అప్రశస్తా ఇవ స్మసి ప్రశస్తిం అంబ నన్కృధి

.....

.....

ఇమా బ్రహ్మ సరస్వతి జుషస్వ వా జనీవతీ.

యాత్ మన్ మ గృత్సమదా ఋతావరి ప్రియా దేవేభు జహ్యతి!!

సరస్వతీదేవికి సన్నిహితమైన దేవతామూర్తి — వేదజ్ఞాన అధిష్ఠానదేవతగాయత్రి. తొలుతనది యొక ఛందస్సు పేరు. తరువాత వేదమూతగా సంభావన. సామాన్య ప్రతీతిలో ఆమె బ్రహ్మదేవుని జాయ. నిజమునకామె వేదగర్భ — వేదసార.

వేదగాయకుని రక్షించునదని అర్థము. గాయత్రి శబ్ద వ్యుత్పత్తి—గాయం తాం త్రాయసే ఇతి.

తైత్తిరీయారణ్యకమున ఋషి గాయత్రి ఛందస్సును తనకు బ్రహ్మజ్ఞానము కల్గింపుమని ఆర్థించుచున్నాడు. (ప్రపాతక 10, అను వాక 84. ఛందసామాతేదం బ్రహ్మజ్ఞానస్వమే). సంధ్యావిద్యగా, సరస్వతిగా ఆమె సంబోధింపబడినది. సరస్వతీ అనగా తేజస్సు అని ఒక వ్యుత్పత్తి. వేద పరిభాషలో గాయత్రి భిర్గుని తేజస్సుని (సవితృ). సావిత్రి పదముకూడ గాయత్రి వంటిదే. (సత్యవంతుని భార్య సావిత్రి కాదు). సవితృర్ ద్యోతనాచైవ. గాయత్రి మంత్రదృష్ట విశ్వామిత్ర మహర్షి పౌరాణికముగా ఆయన వశిష్ఠునికి ప్రతిస్పర్థి.

ఈ పౌరాణిక గాథను దృష్టియందుంచుకొన్నచో లక్ష్మీ తంత్రములోని కథ చిత్రముగా నున్నది. విశ్వామిత్రుని అభ్యర్థనముపై ఆమె వశిష్ఠుని తన వరదనీటిలో తీసికొనిపోయెనట. (ప్రక. 50 శ్రీ నూక్త ప్రభావ ప్రకాశ స్లోకములు 71-74). గాయత్రి మంత్రము ప్రధానముగా జ్ఞానాలాభాపేక్ష కలది. మనస్సును చైతన్యవంతము చేయుటకు (ధియోయోనః ప్రచోదయాత్) ఋగ్వేదమున మరొకచోట ఆమె మనస్సునకు చోదయత్రిగా చెప్పబడినది. (1-1-2—(11)).

మనస్సునకు వాక్కునకు సంబంధమున్నదని మన ప్రాచీనలెప్పుడో గ్రహించిరి. సావిత్రిపనిషత్తునందు సవితృడనగా నెవ్వరు? సావిత్రి యెవ్వరు? మనస్సు సవితృడు. వాక్కు సావిత్రి. మనస్సు కలచోట వాక్కు కలదు. వాక్కున్నచోట మనస్సు కలదు. రెండును కలసి యొక్కటే—అని చెప్పబడినది. (కఃసవితా? కః సావిత్రి? మన ఏవసవితా వాక్ సావిత్రి స యత్ర మనస్త్రవాక్: యత్ర వావాక్ తన్మమనస్తే ద్వే యోని తద్ ఏకం మిధునం).

వైదిక మండలములలో సవితృడు ప్రముఖము. వేదమతమున అతి పూర్వదేవతా మూర్తి. సూర్యుని మూర్తులందొకటి. సృష్టిజీవుల పరిణామమునకు అతి ముఖ్యశక్తి కారకుడు. శబ్దమునకు వ్యుత్పత్తి అర్థము సకలము—ప్రభావము కలిగించువాడు—(సర్వస్య ప్రసవితా. నిరుక్తము 10, 81) నూర్యోపాసన మిక్కిలి పురాతనమైనది. ఇతర దేశములందుకూడ నున్నది. నేటికిని ద్వీజుల సంధ్యావందనమున ప్రత్యేకముగా నున్నది. మహాభారతమునందెడ నెడ కనిపించును. మయూరభట్టు సూర్యశతకమునుబట్టి దానికెంత ప్రాముఖ్యముండెడిదో గమనార్హము. నేడు ఉత్తర భారతమున కన్నించు సూర్యదేవాలయములనుబట్టి (ఓరిస్సాలోని కోణార్క దేవాలయము పరిధినుండి—

గుజరాతులో మోఢారలోని ఆలయమువరకు) సూర్యోపాసన విస్తృతముగా వ్యాపించి యుండినట్లు స్పష్టము. వాలభిరాజులు మైత్రకులు, ధానేశ్వర్ రాజులు పుష్కభూతులు—మరికొందరు —, తాము సూర్యోపాసకులమని చెప్పికొన్నారు. (పరమ ఆదిత్య భక్తాః) ఈ ప్రభావము తరువాతి కాలమునాటి భాగవతులపై స్పష్టము.

ఋగ్వేదమున పెక్కుపర్యాయములు సూర్యశక్తి ప్రకంశింపబడినది. దానికి రూపకల్పన చేయబడినది. ఐతరేయ బ్రాహ్మణమున ఆ రూపమునకు ఉపస్సు భార్య యని చెప్పినది (15, 4). 'ద్యౌష్పతి'లు కూడ భార్య. ఈ ఆలంకారిక భావము భవిష్య పురాణమున—విశ్వకర్మ మాతరు సూర్యుని వివాహమాడినట్లు రూపము కట్టినది. విశ్వకర్మ కుమార్తెకున్న బహునామములలో సురేణు (సుగచి వెలుగు కరణము) అని కలదు. సంజ్ఞా (తెలివి) ప్రజ్ఞా, ప్రభా, ద్యౌ అనికూడ కలవు. మానసిక సిద్ధిలకు సూర్యునితో సంబంధము స్పష్టముగా సాపేక్షము.

క్రీ.పూ. 5 వ శతాబ్దిలో నున్న పాణినికి తెలిసిన భాగవతి కాని సర్వవ్యాప్తియైన విష్ణు (విశ్వంవేష్టి = వ్యాప్తోలి) వునుండి వచ్చినది. వైదికనుండలమున ఆయన సూర్యశక్తి రూపములందొకటి. సవితృ, పూష, భగ, వివస్వత్, మిత్ర, ఆర్యమాన్-యితరములు. ప్రసిద్ధమైన ధ్యానశ్లోకమున విష్ణువు 'సవితృమండల మధ్యవర్తి' అని చెప్పబడినది. భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు ఆదిత్యులందు విష్ణువుగా చెప్పబడినది. (10-21). సంయుక్త సూర్యనారాయణ విగ్రహములు యావద్భారతమున కన్నిచుచున్నవి. ఈ సూర్య విష్ణువుల సంబంధమును బట్టియే ఉత్తరభారతమున కొన్ని సుండల విష్ణు విగ్రహములకు ఒకప్రక్క సరస్వతి మరొకప్రక్క లక్ష్మీ వుండుట అవగాహన చేసికొనవలెను. వంగదేశమున బకర్ గంజి జిల్లాలో లక్ష్మణకటి దగ్గర లభించిన విష్ణు విగ్రహము కూర్చున్నది పాలయుగమున కన్న పూర్వముదికలదు. ఆయన చిహ్నములకు దివ్య రూపకల్పన మున్నది. చక్ర పురుష గదాదేవి, కమలా-శంఖము సరస్వతి రూపముతో పద్మముపై వీణావాదన చేయుచున్నట్లున్నది. (శిల్పకామ్యూజీయం విగ్రహముల వివరణ 1929) (సముద్రగుప్తుని నాణెములపై పిల్లనగ్రోవి నూడు విగ్రహము జ్ఞాపకమునకు వచ్చును) దక్షిణ భారతమున విష్ణువు పార్వతి లందు శ్రీదేవి, భూదేవి ఉందురు. ఉత్తరమున భూదేవి బదులు పుష్టి సరస్వతి. లక్ష్మీ తంత్రమున విష్ణు పూర్వహమూర్తియైన ప్రద్యుమ్నునికి భార్యగా సరస్వతి చెప్పబడినది (బ్రహ్మవైవర్త - ప్రకృతికాండ, 1-7) ఈ సంబంధమునకు పురాణము

లందొక వివరణమున్నది. గోలోకమున నిత్యవిహారము చేయుచున్న రాధా మాధవు లందు—రాధాదేవి నాలుక కొననుండి—పీతవసన, సర్వాభరణ భూషిత, సౌందర్య మూర్తి, వీణాపాణి—సముద్భవించినది. అప్పుడు రాధాదేవి వామపార్శ్వము లక్ష్మీ దేవి యైనది. మాధవుడైన శ్రీకృష్ణుడు చతుర్బాహువులతో విష్ణువును తన వామ పార్శ్వము నుండి సృజించెను. ఆయనకా లక్ష్మీ సరస్వతుల నిచ్చివేసెను.

విష్ణువు లక్ష్మీదేవి నే అంటిపెట్టుకొని యుండుటకు పురాణము మరొక వివరణ మిచ్చినది. విష్ణువుకి గంగకూడ భార్యగా లభించినదట. ఒక పర్యాయము విష్ణువు గంగతో క్రీడించుచుండగా ఆనాయగల సరస్వతి విష్ణువును పక్షపాతముకలవాడని నిందించినదట. అప్పుడు విష్ణువు అదృశ్యుడు కాగా సరస్వతి మరింత కోపించి గంగను కొట్టపోగా లక్ష్మీ అడ్డుపడినదట. సరస్వతి కోపము శమింపక లక్ష్మీని వృక్షము కమ్మని శపించినదట. లక్ష్మీమాత్రము శాంతముగా నుండి సరస్వతిని వదలలేదట. అన్యాయముగా లక్ష్మీని సరస్వతి శపించినదని గంగ సరస్వతిపై కోపించి నదివి కమ్మని శపించినదట. సరస్వతి గంగనుకూడ నదిని కమ్మని శపించినదట. గంగా సరస్వతులు నడులైరట. లక్ష్మీమాత్రమే విష్ణువుతో నున్నది.

అయితే సామాన్యముగా—ముఖ్యముగా దక్షిణ భారతమున సరస్వతి బ్రహ్మ భార్య. ఆమె బ్రహ్మదేవుని శక్తి. (సావిత్రి గాయత్రులతో). అంశుమద్నే దాగమ గ్రంథమున బ్రహ్మ సరస్వతు (దత్తు) లతో నుండవలెనని కలదు. (బ్రహ్మ నూర్యుల సారూప్యత గమనార్హము. బ్రహ్మ నూర్య సమిష్టి చిత్రణ మొకటి వీరేంద్ర రీసర్చి మ్యూజియంనందున్నది. 11 వ శతాబ్దికి చెందినది. కలకత్తా యూనివర్సిటీ ప్రకటించి గ్రంథము (1956)లో పుట 555). మార్టాలో నున్న కుడ్యచిత్రణమున త్రిముఖ బ్రహ్మ కిట్లే కలగు, సరస్వతీ బ్రహ్మలను గురించిన పురాణగాథ యొకటి కలదు. (నాత్మ్యపురాణము 8) సృష్టికర్త బ్రహ్మ యొకప్పుడు తీవ్రతపశ్చర్యలో నుండెను. ఆయన మనస్సు నుండి పదిమంది పుత్రులు, శరీరమునుండి తొమ్మిదిమంది పుత్రులు ఒక కుమార్తె ఉద్భవించిరి. కూతురు (శతరూప సరస్వతి, సావిత్రి గాయత్రి బ్రహ్మణి అని ఆమె నామములు) సౌందర్యవతి. బ్రహ్మకు ఆమెపై మోహము జనించెను. ఆమె భక్తితో ఆయనకు ప్రదక్షిణీకరింపగా—ఆయన ప్రక్కకు తిరుగకయే ఆమెను చూడ దలచి నాలుగు మోములవాడయ్యెను. చతుర్ముఖుడు.

బ్రహ్మ విష్ణువు లొక్కరేయని నిరూపించుట కష్టము. ఆ దృష్టి బలపడుటకు నూచనలున్నవి. ప్రజాపతిగా పరిణమించిన బ్రహ్మ, ఋగ్వేదమున, అధర్వమున

వాజసనేయ సంహితలో, బ్రాహ్మణములందు సర్వోత్కృష్ట దేవతగా గ్రహింపబడినది. తైత్తిరీయ సంహిత యందు శత పథ బ్రాహ్మణమునందు—ప్రజాపతి మత్స్యముగా మార్పముగా వరాహముగా ఆవతారములై తి సృష్టికార్యము సాగించుట, సంరక్షించుట చేసినాడని కలదు. అయితే యీ ఆవతారములు విష్ణుమూర్తివని జగద్విత్తులు, సామాన్య మానవుని మనస్సులో బ్రహ్మ విష్ణువుల కేకత్వమున్నదన్న భావమున్నదా? అయితే భగవద్గీతయందు బ్రహ్మ శబ్దము చాలపర్యాయములు పురుషోత్తమ వాసుదేవుడన్న అర్థముతో ప్రయోగింపబడినది. ఈ విషయముపై నింకెంతయో వెలుగు ప్రసరింపవలసి యున్నది.

తాంత్రికముగా సరస్వతిని గురించిన పరిశీలనమున్నది. మార్కంఢేయ పురాణమున దేవీ మహాత్మ్యమున పరాదేవి గుప్తరూపిణియై యుండి మూడు మార్గులు ధరించు నట్లున్నది. సరస్వతి ఆమె సాత్వికరూపము లక్ష్మీ ఆమె రాజగురూపము. కాళితాను సరూపము. మరల నీ మూడు రూపములందొక్కక్కటి ద్విధావరణ మింగినవి. పురుష స్త్రీ రూపములు. అయితే యీ సంగతి యంతయు ఆతికృతకముగా నొండుట వలన వివరణములక్కరలేదు.

సరస్వతీదేవికి జానపద సన్నిహితత్వముండుట కొంత పరిశీలింతుము. జానపద విశ్వాసములను అధికముగా ప్రతిఫలించు (చతుర్వేదము) అగ్రగణ్యమునందు సర్వ విషమును నశింపజేయు దేవతగా సరస్వతీదేవి స్తుతింపబడినది — X-4.14). ఆటవికులు సర్పవిష నివారణకై సరస్వతీ ప్రార్థనము చేసినట్లెన్నియో నిదర్శనములున్నవి. ఈ సందర్భముగా సరస్వతీదేవితో పాటు ఘృతాచినామము అధర్వవేదము (1-14) నందు కన్పించుచున్నది. అక్కడ ఘృతాచి సరస్వతీదేవికి పర్యాయపదము. ఆమె కోశమున అపసరఃకాంత (స్వర్గవర్గ 51) తొలుత ఆమె కిరాతకస్య, విష ఉపశమన చాతుర్య ఆమె ఉపాసన నేటికిని ఆటవికుల ఆచరణలో నొన్నప్పటికి నాగరికులు విస్మరించినారు. అయితే మహాయాన బౌద్ధులు జూపకముంచుకొని నూత్నరూపమును కల్పించి ధ్యానబుద్ధిని శక్తియైన తారాదేవిగా సంభావించిరి. ఆటవిక దేవియైన జాంగులి—వీణావాదన చేయు నాగదేవత ఆమెయే. (బౌద్ధుల విగ్రహములు పుటలు 78.80.29 భట్టాచార్యకృతము) అయితే తరువాత కాలమున జాంగులి విస్తృతముగా వ్యాపించిన 'మానస' దేవితో కలసిపోయినది. మానస కళ్యపుని మానస పుత్రి. ఆమె సరస్వతీ దేవి వలెనే కన్పించును. కాని ఆమెపైన ఏడుపడగల సర్పరాజున్నాడు, ఆమె ధ్యాన శ్లోకములందామె యోగినిగా హంస వాహనము కలదిగా చెప్పబడినది.

వంగదేశమున మిక్కిలి వ్యాప్తియందున్న యీమె ఉపాసననుబట్టి — యీమెకు వైదిక సంబంధమేమిటని పరిశీలన జరిగినది. ఆమె సరస్వతియే యని భావింపవలసి వచ్చుట తప్ప మరేమియు తోచలేదు.

అయితే శాంతినికేతనమునకు చెందిన క్షీతి మోహనశాస్త్రి కొంత వివరణ వ్రాసెను. తెలుగు కన్నడము వాగు గ్రామదేవతగా పూజించు 'మంచమ్మ' (దాక్షిణాత్య నాగారాధకుల దేవత) బహుశ 11వ శతాబ్దమున దాక్షిణాత్యులతో వంగదేశమున ప్రవేశించినదని. ఏది ఎట్లున్నను—మానస దేవికున్నవని భావింపబడు నివారణ శక్తులు శతపథ బ్రాహ్మణమున (1, 7, 12) సరస్వతీ దేవికున్నవని చెప్పబడినవే.

ఇంద్రుడొక యజ్ఞ భంగముచేసి—అందువలన రోగపీడితుడయ్యెను. అతని శరీరమన్ని భాగముల నుండి అతని తేజోవీర్యములు వెలికి పోసాగెను. దేవతలు సరస్వతీదేవిని ప్రార్థింపగా ఆమె అతని రోగమును 'వాక్' చేత నివారించెను. కృతజ్ఞుడైన ఇంద్రుడు ఆమె కొక పాటేలును సమర్పించెను. అతని నాసారంధ్రములు నుండి వెలువడిన తేజోవీర్యముల రూపుకట్టగా యేర్పడినదా పాటేలు. వీరేంద్ర రీసర్పి మ్యూజియంలోని చిత్రమున హంసకు బదులు పాటేలు వాహనముగా నున్నది. సరస్వతీదేవికి పాటేశ్వరునియిచ్చుట శతపథ బ్రాహ్మణమున (7, 2) నున్నది. అది యీనాటికి బాంగ్లాదేశమున ఢక్కా ప్రాంతమునం దాచారములో నున్నదట.

అందరు భావించునదేమనగా—శివగణేశులవలె సర్వతీదేవియు భారతమును ఆర్యులు ప్రవేశింపకమున్నే—ఉన్న దేవతామూర్తి యని. నూతనా గంతకులు ముగ్ధులై యీ మూర్తులను తమవిగా గ్రహించిరని. అయితే ఆ దేవికి కొన్ని నూతన సౌఖ్యమార్గ సౌందర్య లక్షణములు—కొత్త ప్రాముఖ్యత వచ్చి చేరినవి.

నేడు శ్రీ సరస్వతీదేవి యని మనము సంభావించు దేవతలో — పూర్వల భావనలన్నియో—నామరూపము లెన్నియో సులీనములైనట్లు తోచుచున్నది.

[మిథిక్ సొనైటీవారి సౌజన్యముతో]

ఒక ముఖ్య వార్త

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు శంకరాచార్య శ్రీ మదభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణులు (జగద్గురు పరంపరలో 35 వారు) ప్రజోత్పత్తి నామ సం॥ర జ్యేష్ఠ శు పంచమినాడు (1981 సం॥) సన్న్యాసాశ్రమమును స్వీకరించిరి. అనగా గుర్మతి సం॥ర జ్యేష్ఠశుద్ధ పంచమి శనివారము (6 జూన్ 1981) నాటికి 50 సంవత్సరము లగుచున్నది.

ఆనాడు శ్రీ మహాసన్నిధానమువారి సన్న్యాసాశ్రమ స్వీకార స్వగోత్సవమును చేయుటకు శిష్యమహాజనము పూనుకొనుచున్నది - ఉత్సవము లెచ్చట జరుగునని - ఉత్సవ వివరములు - మేనెల సంచికలో ప్రకటింపబడును. ఆనాడు శ్రీ శంకరకృప పాతకల తరఫునకూడ పాదపూజాదులు నిర్వహించుట సమంజసమన్న సూచన వచ్చినది. ప్రత్యేక సంచికను ప్రకటించుడని మిరయొక సూచన - పాఠకుల అభిప్రాయములను తెలుపుడని కోరుచున్నాము. పాదపూజకు ప్రతి వారు రు. 6/- లను పంపవలసియుండును.

తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు
సంపాదకుడు

ఆకెళ్ళ సత్యనారాయణమూర్తి
ప్రకాశకుడు

శ్రీ గురుభ్యోనమః

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు శంకరాచార్య వ్యాఖ్యాన సింహాసనాధిపై
తులు, శ్రీ జగద్గురు భారతీతీర్థ నేవిలపాదారవిగులు, శ్రీ జగద్గురు
శ్రీ మదభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామిచరణ చరణాంబుజములకు—నిత్య
భక్తి భరిత సాష్టాంగ ప్రణామములు.

జక్కా నాగమునిశ్రేష్ఠి, రామరత్నమ్మ (దంపతులు)
చిరంజీవి జక్కా ప్రసన్న వేంకటేశ్వర
చిరంజీవులు జక్కా సత్యలక్ష్మి, జక్కా వక్కుళాదేవి

నెం. 17 నుంకురామశెట్టి వీధి, మద్రాసు 600 001

శ్రీ గురుభ్యోనమః

శ్రీ శృంగేరీ జగద్గురు శంకరాచార్య శ్రీ మదభినవ
విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణులకు ప్రియాం తేవాసులు
తత్కరకమల సంజాతులు శ్రీ జగద్గురు భారతీ తీర్థస్వామి
చరణుల వార్షిక వర్ధంతి శుభసమయమున శ్రీ మహాసన్ని
ధానము వారికి భక్తిపూర్వక సాష్టాంగ ప్రణామములు.

దువ్వూరి నరసింహమూర్తి (పరమభానంద)
మండవ రాఘవయ్య, సీతారామమ్మ (దంపతులు)
మండవ జగన్నోహనరావు, పార్వతీదేవి(దంపతులు)
మండవ జయరాం, శారదా (దంపతులు)
దేవభక్తుని ఐ. బెనర్జీ, రాజేశ్వరి (దంపతులు)

సోమసుందర రైస్ మిల్

శ్రీ జగన్నోహన రైస్ మిల్

10, క్రొత్తపేట,

7 రేస్ షార్క్ రోడ్డు

తిరువారూరు

మడువంకరై

తంజావూరు జిల్లా - 610001

మదరాసు - 600032

శ్రీ గురుభ్యోనమః

గురోరనుగ్రహానీశః ఈశ్వరానుగ్రహోద్ధరుః
శ్రీ గురోః దర్శనం హేతుః పరమేశ్వర దర్శనమ్
భూమండలాచార్యక సార్వభౌములు తపశ్చక్రవర్తులు
శ్రీ జగద్గురు భారతీతీర్థస్వామి సేవితపాదారవిందులు,
శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు శంకరాచార్య శ్రీ మదభినవ
విద్యాతీర్థ మహాసన్నిధానమువారి చరణారవిందములకు
భక్తిభరిత సాష్టాంగ ప్రణామములు

శ్రీ జూపూడి గోపాలకృష్ణరావు
శ్రీమతి జూపూడి వసంత రాజ్యలక్ష్మి

(శ్రీ రాధానిలయము : 3-4-133 బొకల్ పురా)

హైదరాబాదు

ఫోన్ 41306

శ్రీ శృంగేరి శారదా చంద్రహాళీశ్వరులకు,
జగద్గురువులకు ప్రణామములతో—

పోలిసెట్టి సోమసుందరం ప్రైవేట్

లిమిటెడ్

టొటాకో ఎక్స్‌పోర్టర్స్

హాస్టలాక్కు నెం. 99

గుంటూరు - 522 001

తెలక్కడ

శ్రీ పి. యస్. ఆర్. ఆంజనేయులు

శ్రీ పి. ఇ. గుప్తా

శ్రీ పి. వి. బాపనయ్య

శ్రీ పి. యస్. హెచ్. ప్రసాదరావు

Engg. No. 1726/80

N/HD 392. SRI SANKARA KRUPA

April 1981

To Dr. Sankaranarayanan

Director, S.V. University

Oriental Research Institute

Tirupati & Chittoor District

With best Compliments from

INDIAN COMMERCE AND INDUSTRY

(P) LIMITED

Broadway, MADRAS

Founded by

Sri Kowtha Suryanarayana Rao

in

1907

If undelivered please return to:

A. SATYANARAYANA MURTY,

Publisher : SRI SANKARA KRUPA

6-3-609/18 Anand Nagar Khairatabad, Hyderabad-500004.

శ్రీ శంకర కృప

దక్షిణామ్యాయ

శ్రీశృంగేరి శారదాపీఠమువారి యాజమాన్యమున వెలువడు
ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక

సంపుటి: 20

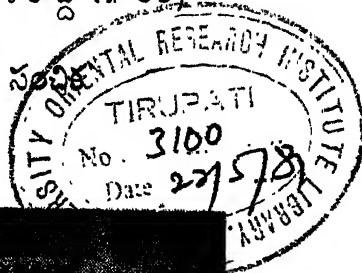
వెల రు. 1 మే, 1981
సంవత్సర చందా రు. 10/-

సంచిక 9

దుర్మతి చైత్ర - వైశాఖ (శకాబ్ది ౧౯౦౩)

శంకర జయంతి సందర్భము

శ్రీ మహాసన్నిధానమువారి కాడ్రి వర్గంతి ఉత్సవ సభలో
(6-11-80) శ్రీ చరణుల అనుగ్రహ భాషణము

పంచాంగ విశేషములు

శ్రీ కృంగేరి జగద్గురు మత పంచాంగము వసుసకిరిచి

మార్గతి వైశ్రవ మార్గతి నెల కపాలము (1-5-81) మొదలు
మార్గతి శ్వేత శని శ్రయోదశి గురువారము (15-6-81) వరకు

- 2-5-81 శనివారము మంగళికారతి
- 4-5-81 సోమవారము సోమవారము
- 5-5-81 మంగళవారము వైశ్రవ మార్గతి నెల కపాలము (1-5-81) మొదలు
కృంగేరిలో (కాలజ్యోతి) ప్రారంభమయినది ముగియించుకొన్నది
- 6-5-81 మంగళవారము వైశ్రవ మార్గతి నెల కపాలము (1-5-81) మొదలు
- 8-5-81 శుక్రవారము శ్రీ కృంగేరిలో ప్రారంభమయినది ముగియించుకొన్నది
- 11-5-81 సోమవారము కృత్తిక నెల కపాలము (1-5-81) మొదలు
- 14-5-81 గురువారము వైశ్రవ మార్గతి నెల కపాలము (1-5-81) మొదలు
మార్గతి శ్వేత శని శ్రయోదశి గురువారము (15-6-81) వరకు
- 15-5-81 కృత్తిక నెల కపాలము (1-5-81) మొదలు
(శ్రీ కృంగేరిలో)
- 17-5-81 ఆదివారము మంగళవారము (మతత్రయము)
- 18-5-81 సోమవారము వైశ్రవ మార్గతి నెల కపాలము (1-5-81) మొదలు
కృత్తిక నెల కపాలము (1-5-81) మొదలు
- 28-5-81 గురువారము కృత్తిక నెల కపాలము (1-5-81) మొదలు
- 29-5-81 శుక్రవారము స్వామిలకు ఏకాదశి
- 30-5-81 శనివారము మధ్యవైశ్రవము ఏకాదశి
 - 1-6-81 సోమవారము వైశ్రవ మార్గతి నెల కపాలము (1-5-81) మొదలు
 - 2-6-81 మంగళవారము వైశ్రవ మార్గతి నెల కపాలము (1-5-81) మొదలు
 - 3-6-81 బుధవారము శ్వేత శని శ్రయోదశి
 - 4-6-81 గురువారము శ్వేత శని శ్రయోదశి రంభావరము
 - 7-6-81 ఆదివారము మహానన్నిధానమువారి సన్మానస్వీకార వర్ధంతి (స్వస్థానీ
తనము)
 - 9-6-81 మంగళవారము శ్వేత శని శ్రయోదశి
 - 11-6-81 గురువారము దశమహారాదశి, నేతులంధన రామేశ్వర ప్రతిష్ఠా
 - 12-6-81 శనివారము శ్వేత శని శ్రయోదశి
 - 14-6-81 ఆదివారము శ్రీ శంకరభగవత్పూజ్యపాద శ్రీ నాగ గమనం, మిథున
సంక్రమణం
 - 15-6-81 బుధవారము శ్వేత శని శ్రయోదశి శ్రీ జగద్గురు విశ్వరూపస్వామి

శ్రీ శంకర కృష్ణ

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపుటి
20

} శంకరశృంగర స్వామి వ్యాసో నారాయణోహరి: }

{ సంఘిక
9

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

మూలాధారా దూర్ధమంతశ్చరంతీం

భిత్వాగ్రంధీన్మూర్ధ్ని నిర్యత్సుధార్ద్రామ్।

పశ్యంతస్త్యాం యేచ తృప్తిం లభంతే

తేషాంశాన్తిః శాశ్వతీనేత రేషామ్॥

60

(దీనియందున్న వేదపాదము కఠములోనిది)

తా. మూలాధార చక్రమునకు పైన సంచరించునదియు బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర గ్రంథులను భేదించి సహస్రారకమలమునుండి స్రవించు అమృతముచే తడిసినదియు నగు నీ రూపమును సాక్షాత్కరించి తృప్తిని పొందునట్టి చారికే శాశ్వతమైన శాంతి గాని ఇతరులకు శాంతిలేదు.

విశేషములు: ఇందు శ్రీదేవి సుఖమ్నానాడి గత వందలినీ శక్తిగా చెప్పుడి నది. అది ఆత్మాభిన్నము. మూలాధారము నుండి పట్టుకములను (మూలాధార, స్వాధిపాన, మణిపూరక అనాహత, విశుద్ధ, ఆజ్ఞా) గ్రంథిత్రయమును భేదించి వందలినీ సహస్రారకమలమును చేరి అక్కడ అమృతవర్షముచే ఉజ్జీవనముగుట శ్రీవిద్య యందు అంతర సాధనము అంతరాగ్ర్యము. ఇది జీవబ్రహ్మైక్యాను సంధానమే. ఇట్టి సంధానము చేయువారికే శాంతియని—ముక్తిజీవులకే శాంతియని—అన్యులకు లేదని శ్రీ భగవత్పాదులు చెప్పటం. దీనిని ఉపనిషద్రాసు సంధాన మనియే చెప్పవలెను. జ్ఞానులకే దుఃఖరహిత శాంతియని తాత్పర్యము.

శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతి మహాస్వామి చరణ స్మరణమ్ వైరాగ్యము

(గతసంచిక తరువాయి)

పై సంఘటనను గమనించిన శిష్యుడొకడు తన ప్రక్కనున్న వృద్ధునితో (అతడు శృంగేరి వాస్తవ్యుడు) దానిని గురించి ప్రస్తావించగా ఆ వృద్ధుణ్ణిట్లనెను. “ఇంతకంటే అద్భుతమైన సంఘటనలను నేను చూచితిని. గత సంవత్సరమునుకొందును—లేక అంతకు ముందుసంవత్సరమో—శ్రీ జగద్గురు లిచ్చటకు యిదేవిధమైన పూజ చేయుటకు విచ్చేసిరి. దేవాలయ నిర్వాహకులు శ్రీ జగద్గురువుల ఆగమన సందర్భముగా దేవాలయమున నేలమీదనున్న నూనె మరకలను మట్టిని గీకి వేసిరి.

శ్రీ జగద్గురువులు వచ్చి పూజకు కూర్చున్న తరువాత—గర్భాలయమున నేల మీదనున్న ఒక రంగ్రమునుండి—ఎఱ్ఱచీమల దండు ఒకటి బయల్పడెదలినది. పరిచారకు డచట నిలువలేక గంతులు వేయవలసి వచ్చెను. నిమిషమునకొకసారి బయటకు వచ్చి కాళ్ళకు పట్టుకొన్న చీమలను దులిపికొనవలసి వచ్చెను. అడవిచీమల క్రూరత్వముతో ఆవి అతనిని కుట్టసాగినవి. ఆ దినమునకూడ శ్రీ జగద్గురువులు నిశ్చలముగా పూజను సాయంత్రమువరకు చేసి—శ్రమపడనివారివలె—అప్పుడే స్నానము చేసినవారివలె—బయటకు పచ్చిరి. చీమలు ఆయనలో మిత్తునే గుర్తించి ఆయన నిష్ఠకు భంగము కలిగించలేదు.”

శ్రీ జగద్గురువులు తుంగానది గట్టున నల్ల కాణపు తాతిమీద వేసవి యెండలో తాయి మాడిపోవుచుండగా గంటల తరబడి కూర్చుండుట చాలమందికి తెలియును. ఆయన వెంటనున్న పరిచారకులు వేసవి నూర్చుని తీక్షణతను భరించలేక - క్రింద నల్ల తాయి మంటను భరించలేక దగ్గరలో నున్న చెట్టుకడకు పరుగిడిపోయెడివారు.

దీనినిబట్టి స్పష్టమైనదేమనగా—శ్రీ జగద్గురువుల మనస్సొక్కటే పరిపక్వమై విరాగితాహూర్వహముగుటకాదు—ఆయన శరీరముకూడ ప్రకృతిశక్తుల విజృంభణమును లెక్కచేయని నీతిని చేరుకొన్నదని స్పష్టము.

నిజమునకు శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ భగవద్గీతలో—మానసిక పరిపక్వత సాధించినవాడు—యిక్కడనే సకల సృష్టిని జయించును—అన్న వాక్యమును శ్రీ జగద్గురువులు నిస్సందేహముగా ఋజువుచేసిరి.

(సశేషము)

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాతిర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశములు

భగవద్గీత పదునారవ అధ్యాయము “యఃశాస్త్ర విధిం విస్తృజ్య వర్తతే కామ కారతః స సిద్ధిం అవాప్నోతి న సుఖం న పరాంగతిం” — తస్మాత్ శాస్త్రం ప్రమాణం తే కార్యకార్య వ్యవస్థితా జ్ఞాత్వాశాస్త్ర విధానోక్తం కర్తుం ఇహార్హసి — ఎవడు శాస్త్రవిహిత కర్మలను పరిత్యజించి యభేచ్ఛగా ప్రవర్తించునో వాడు సిద్ధి సాధింపలేడు. సుఖము పొందలేడు. పరమమైన గతిని చేరలేడు. అందు చేత ఏమి చేయవలెనో కూడదో తెలిసికొనుటకు శాస్త్రములు ప్రమాణముగా గైకొనుము) అన్నది.

ఇది మరికొంత పరిశీలింతము.

లోకమున మనము చూడు విధములైన దుఃఖములను గమనించుచున్నాము. అధ్యాత్మిక (కారీర రుగ్మతలు మొదలగునవి) ఆధిదైవిక (దైవికముగా వచ్చునవి ఉదాహరణకు తుపాను, అగ్నిబాధ, దుర్భిక్షము) ఆధి భౌతిక (ఇతర జీవులవలన వచ్చునవి. ఉదాహరణకు — పాముకాటు, తేలుకుట్టుట మొదలగునవి.)

కారీరక రుగ్మతలకు వైద్యుడు మంకీయవచ్చును. ఆయుర్వేదమునందీ విషయము విపులముగా నున్నది.

ఆధి దైవిక బాధలకు వేదములలో కర్మకాండ విభాగమున చెప్పబడిన ప్రత్యేక శాంతి పాష్టిక క్రియలను చేయవచ్చును.

ఆధి భౌతిక బాధల విషయమున నీతిశాస్త్రము మోక్షరీతిలు చేయుచున్నది. నా దండ్రి బహిం గచ్ఛేత్. (చేతిలో దండము [కట్ట] లేకుండా బయటకు పోవలదు) అయితే ముఖ్యమైన సంగతి ఏమనగా ఇట్టి వచనముల వలన కాశ్వతమైన మోక్షన కలుగుచున్నదా? లేక మరియు కులభిమైన మార్గ మేదియేని నిజమైన శాస్త్రము లందు చెప్పినదానికంటె — కలదా. కాశ్వతముగా దుఃఖ నివారణకు? — సమర్థానము శూన్యము.

పరీక్ష ద్వివిధము, కార్యకారణ విధము. ఒకటి వున్నచో రెండవదికూడ వుండును (అన్వయము). ఒకటి వుండినిచో రెండవది కూడ వుండదు (వ్యతిరేకము). వైద్యుడు మందులు మనకు విముక్తి ప్రసాదింపలేవు శరీర రుగ్మతలనుండి. వారు లేకున్న అతయు రోగములే అనుటకుకూడ వీలులేదు. శాస్త్రములందు చెప్పిన కర్మకాండలు

అవలంబించినందువలన స్వర్గాది లాభములు కలుగవచ్చును. అవి కాశ్వతములు కావు. (క్షీణే పుణ్యే మర్త్య లోకం విశంతి). అసలు కాస్త్ర విదిత కర్మకాండలు కొన్ని చేయుటకు చాల కష్టము. అసాధ్యము.

కాశ్వతముగా దుఃఖమును నివారించుకొనుటకు కాస్త్రములు చెప్పిన సారభూత మైన విషయమును గ్రహింపవలెను. అతి స్పష్టమైన-సులభమైన-ఉపదేశమేమనగా-దుఃఖము, బద్ధత్వము, అవిద్యవలన కలుగుచున్నదని—దానిని నిర్మూలించుకొన్నచో సకల దుఃఖములనుండి విముక్తి కలుగునని. శ్రీ శంకర భగవత్పాదులవారు విస్పష్టముగా వ్యాఖ్యానము చేసిన ఉపనిషత్సూక్తి యిది. నిర్గుణ బ్రహ్మధ్యానము అందరికి సాధ్యము కాదు. ఇతరులకు కాస్త్రములు సగుణోపాసన చెప్పుచున్నవి. అనగా సాకార సకల కల్యాణ గుణ సంపన్నమైన మూర్తి ఉపాసన. ప్రతిష్ఠా కలాప మంత్ర పూతము లగుట చేత మాత్రమే కాదు—దేవాలయములలోని విగ్రహములు అర్చకుల విశ్వాసమువలన నిత్య అర్చనలవలన శక్తివంతములగును.

అర్చనలు నిరంతరము సాగుటవలన—కాలగమనముచేత—మూర్తియొక్క విశిష్టత్వమువలన—పావిత్ర్యత పెరుగవచ్చును.

దేవాలయములు సక్రిమముగా నిర్వహింపబడునట్లు చూచుట సకలా స్తికజనుల యొక్క బాధ్యత అయివున్నది.

మోక్షార్థి యైనవాడు—పరిపూర్ణమైన వైరాగ్యమును ఆలవరచుకొనవలెను—దేనియందును బంధన లేనియట్లు.

అకృతః మోక్షః కృతేన కర్మణానాస్తి.

(భగవద్గీత యందు సూచింపబడిన కాస్త్రములు కర్మకాండను తెలుపు విభాగములు కావనియు—ఫలాపేక్ష లేకుండా నిష్కామముగా నిత్యనైమిత్తికాదులను నిర్వహించుమని చెప్పటకు కాస్త్రసారముగా భగవద్గీత తెలుపుచున్నదని గ్రహింపవలెను).

వ్యాసములు-ఎక్కేంజి కాపీలు, రివ్యూకి గ్రంథములు

మా ప్రతికట పంపదలచిన వ్యాసములను ఎక్కేంజి కాపీలను రివ్యూకి గ్రంథములను (2 కాపీలు) యీ క్రింద చూపిన మా మద్రాసు కార్యాలయము అడ్రసునకే పంపవలెను.

శ్రీ రామలింగేశ్వరరావు.

శ్రీ శంకరకృప సంపాదకుడు.

నెం. రివి కోడంబాకం హైద్రాబాద్, త్యాగరాయనగరు, మద్రాసు-600 017.

శ్రీ జగద్గురు భారతీ తీర్థస్వామి చరణుల ఉపదేశము

(శృంగేరిలో చేసిన అనుగ్రహ భాషణము)

అందరికీ శ్రేయస్సు పొందవలెననియే ప్రయత్నము. అయితే దానిని సాధించు మార్గము తెలియదు. జీవితమున దుఃఖానుభవము చాల మిక్కిలము. సుఖానుభూతి తక్కువ. దుఃఖమయమైన సంసారమున సుఖమెట్లు సంపాదించవలెనని వివేకవంతులు ఆలోచింతురు. ప్రతి కార్యమునకు కారణముండవలెను. కారణము నశించినచో కార్యముండదు. వ్రేళ్ళు తీసివేయబడినచో వృక్షముండదు. పై కొమ్మలను కొట్టివేసినప్పటికీ చెట్టు బ్రతికి ఉండి పెరుగును. చావదు. దుఃఖమును నివారించుకొనుటకు దాని కారణమును తెలిసికొనవలెను. తీవ్రముగా పరిశీలించినచో దుఃఖానుభవమునకు కారణము దేహముండుట యని తేలును. ఉపనిషత్తులు శరీరమున్నవానికి మాత్రమే దుఃఖముండు నని చెప్పుచున్నవి. శరీర సంబంధము లేని వానికి దుఃఖ అనుభవము లేదు.

‘అశరీరం వాచసంతం ప్రియా ప్రియే స్మృతతః’ కాబట్టి శరీరబంధనము లేకుండ చూచుకొనవలెను. అదియే పునర్జన్మ లేకుండ విముక్తి పొందుట. ప్రతివాడు—ఎప్పుడో ఒకప్పుడు—యమలోకప్రవేశము చేయక తప్పదని చెప్పుదురు. ఎవ్వరును కాశ్యతముగ నుండరు కదా! యముడన్న భయమేల? యమలోకము పేరు చెప్పిననే భయమేటికీ! అక్కడున్న నరకబాధ మాలమున. అయినను భయమునకు పోతు వేమి? మృత్యువు తరువాత కూడ బంధముండునని, మృత్యువు నుండి తప్పకొనవలె నన్నచో మరల జన్మ లేకుండ చూచుకొనవలెను.

మృతోర్విభేషికిం మూఢ భీతం ముంచటి కింయును:

అజాతం నై వ గృహాతి కరుయత్నమ జన్మని

కాబట్టి దుఃఖమును పూర్తిగా నిర్మూలించుకొనదలచినచో దాని పోతువును—అనగా జన్మము—లేకుండ చేసికొనవలెను. మరల జన్మలేకుండ చేసికొనుటకు జ్ఞాన లాభ మొక్కటే మార్గము.

పునర్జన్మ ఏల వచ్చును? పాపపుణ్యములవలన జన్మ వచ్చును. మన వైదిక సిద్ధాంతమునుబట్టి పుణ్యపాపములవలను సుఖ కష్టములు భవిష్యజన్మమున కలుగును. ఈ జన్మమున పుణ్యము చేసినచో ముందు జన్మమున సుఖము లభించును. ఈ జన్మమున

పాపము చేసినచో ముందు జన్మమున కష్టములు దుఃఖము, పుణ్యపాపములు సుఖ దుఃఖముల నీయక తప్పదు. వాటి అనుభవమునకై జన్మ తప్పదు. సుఖానుభవము దుఃఖానుభవమునీయక పుణ్యపాపములు త్తయముకావు. పుణ్యపాపములు చేయుచున్నంతవరకు జన్మములు తప్పవు. స్వప్నము నందైన “ఏదైన కర్మచేసి, పునర్జన్మ పోగొట్టుకొని దుఃఖము నివారించుకొందును” అని భావింపరాదు. విముక్తి మరెట్లు లభించును? జ్ఞానమువలననే దుఃఖము నశించును. జ్ఞానమే పూర్వజన్మల కర్మఫలమును నశింపజేయును. జ్ఞానముయొక్క శక్తి అట్టిది. ఎంత ఘనమైన ఇంద్రునినైనా అగ్ని దహించి బూడిదగ మార్చు చేయగలిగినట్లే జ్ఞానము సకల పూర్వజన్మ కర్మ ఫలమును దహింపగలదు. కర్మలు నశించునని చెప్పుటలో భావమేమనగా — అవి సాధారణముగా నీయవలసిన జన్మలను ఇవ్వజాలవని. అందువలన మోక్షము లభించును. శ్రీ శంకరభగవత్పాదులనిరి. ‘అశరీరత్వం మోక్షం!’

అయితే అట్టి జ్ఞానము సులభసాధ్యముకాదు. ‘మనుష్యాణాం సహస్రేషు కశ్చిత్ యతస్థి సిద్ధయే’ నరులు అనేక శోటమంది. వీరిలో ఆత్మజ్ఞానాభిలాష కల వారు చాల తక్కువమంది. ఆత్మజ్ఞానేచ్ఛ అతి తక్కువమంది కేకలుగును. అసలు ఇచ్ఛ కలిగిన తరువాత ప్రయత్నము. అందుకని ‘మనుష్యాణాం సహస్రేషు’ అన్న శ్రీభగవత్పాదుల వాక్యము సముచితమైనది. ఆత్మజ్ఞానేచ్ఛ కలిగినచో తరువాత గురువును ఆశ్రయించి గుర్వనుగ్రహమువలన జ్ఞానమును పొందవచ్చును.

గురూపదేశమువలననే జ్ఞానము లభించునని సముచిత ఫలము కలుగునని ఉపనిషత్తులు వచించి గురూపదేశమువలననే జ్ఞాన లాభము కలుగునని స్పష్టపరచినవి. గురువును ఆశ్రయించకుండ మనమెంత ప్రయత్నము చేసినను ఎన్ని విధముల కృషి చేసినను ఫలింపదు. కావున జ్ఞాన సంపాదనకు గురువును ఆశ్రయించుట తప్పనిసరి. అందుచేతనే జ్ఞానము కావలెనేని శిష్యుడు గురువును ఆశ్రయింపక తప్పనిది శ్రుతి ఉద్ఘోషించును. (సకేషము)

మీకు కృతజ్ఞత కలదా?

శ్రీ శంకరభగవత్పాదుల జయంతి యీ వైశాఖ శుక్ల పంచమి శుక్రవారము (8-5-81) నాడు వచ్చిన సందర్భముగా పాఠకుల కీ ప్రత్యేక విజ్ఞప్తి చేయుచున్నాము.

బౌద్ధమతములో దురాచారము లేరని భారతీయ సంస్కృతి సమూలముగా

నశింపబోయినప్పుడు శ్రీశంకరభగవత్పాదు లవతరించి మన హైందవ (సనాతన) మతమును పునరుజ్జీవనము చేసిరి. కాబట్టి హైందవమతమున అన్ని శాఖలవారును శంకరుని యందు ఋణపడియున్నారు. కాదనుటకు పిలులేదు.

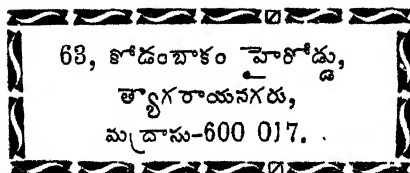
ధర్మరక్షణకు భారతమున నాలుగు మూలలందు శ్రీ శంకరులు నిర్మించిన నాలుగు పీఠములలో ఆంధ్ర ద్రవిడ కన్నడ కేరళాది దేశప్రభేదములకు జగద్గురు స్థానమందున్న యజుర్వేద సంజ్ఞిక శ్రీ శృంగేరి శారదాపీఠము 'తస్యయజురేవశిరో' అన్న శ్రుతిప్రమాణముచేత శిరోశ్రేష్ఠపీఠము.

శ్రీ శంకరులు అవతరించి పన్నెండు శతాబ్దములు కాబోవుచున్నది. ఆయన యందు కృతజ్ఞత కల మనమందరము—ఆయనకు శాశ్వత స్మృతి చిహ్నముగా—మన కృతజ్ఞతా స్వరూపముగా నేదియైన చేయవలసియున్నది. శృంగేరిలో ఒక కోటి రూపాయల వ్యయముతో నొక సంస్కృత విశ్వకళా పరిషత్తును స్థాపించవలెనని కొందరు శిష్యులు ఆలోచించుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశమున—ప్రతి గ్రామమునందును—కనీసము—ప్రతి తాలూకా ముఖ్యస్థానమునందైనను సభ జరిపి—శ్రీ శంకరులయందు మనకు గల కృతజ్ఞత వెల్లడింపవలసియున్నది. ప్రతిచోట శ్రీ శంకరమతమును నిర్మించుకొనవలసియున్నది, తాలూకా ముఖ్యస్థానములో పదిమంది కలసి విజ్ఞాపనము పంపుకొన్నచో శంకరమత స్థాపనకు తగు సలహాలను, సహాయమును శ్రీ జగద్గురువులు చేయుదురు. అయితే విజ్ఞాపనమును 'శ్రీ శంకరకృప' సంపాదకునిద్వారా పంపుకొనవలెను.

ప్రతి తాలూకాలో—పీఠన్నచో ప్రతి గ్రామమున శ్రీ శంకరమత నిర్మాణమునకై చేయు కృషిలో మీ సంపాదకుడు సర్వవిధముల సహాయము చేయుటకై సిద్ధముగా నున్నాడు.

పాఠకులనుండి సహాయార్థము వచ్చు లేఖలను గ్రహించుటకు చూచుచున్న—

మీ సంపాదకుడు
రామలింగేశ్వరరావు

Printed & Published by A. Satyanarayana Murthy,
6-3-609/18, Anand Nagar, Khairatabad, Hyderabad - 500 004.

Printed at KRANTI PRESS, MADRAS-600 001.

Editor : T. Ramalingeswara Rao

శ్రీ శంకర భగవత్పాదుల కవితావైభవము

శ్రీ శంకర భగవత్పాద కృతస్తోత్రములు—స్తుతులు—అద్భుతమైన కవితా రామణీయకత కలవి. అతి వివరణ పూర్ణమైన వగనము, హుందాతనముగల భాష, తీవ్రమైన భక్తి, ధారాశుద్ధి కలిగి మధురమైన శైలితో తాత్త్విక ప్రగాఢత్వము—ఆయన రచన లన్నిటిలో ప్రస్ఫుటముగా కనిపించును.

శివానందలహరి, సౌందర్యలహరి—ఉత్తమ కవితారూపము తాల్చిన స్తోత్రములు ప్రసిద్ధములు. అవి తాంత్రిక సౌరభపూర్ణములు. మోహముద్గరము—(భజగోవిందమన్న పేరుతో ప్రసిద్ధము) ప్రగాఢమైన తాత్త్విక విషయములను—అతి శక్తివంతమైన—ప్రజాదరణ పాత్రమైన శైలిలో వెల్లడించుచున్నది. నిజమున కది అజ్ఞానశిలకు సుప్రసిద్ధము.

శివ, విష్ణు, రామ, దేవి, భుజంగ స్తోత్రములు - చక్కని సంగీత మగ్న లయాత్మకమైన భుజంగ ప్రయాతవృత్తములలో రచింపబడి శ్రవణ వేయముగా హృదయస్పందిగా నున్నవి.

లక్ష్మీదేవిపరమైన కనకధారా స్తోత్రమును గురించి ప్రసిద్ధమైన గాథ కలదు. ఐశ్వర్యలాభాపేక్ష గల జనులు కనకధారాస్తోత్రమును నిత్యపారాయణ చేయుచున్నారు.

దేవీ ఆపరాధక్షమాపణ స్తోత్రము, శివాపరాధక్షమాపణ స్తోత్రము—మాళిక కవితా రచనలు.

వేదాభ్యాసము చేయునివారికి వేదాభ్యాసఫలము లభింపజేయవలయునన్న అవ్యాజకృపాభావముతో రచింపబడినది శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాదస్తోత్రము. దీనియందు ప్రతి శ్లోకమునకు నాలుగవపాదము—అనంతమైన వేదమునుండి తీపికొనబడిన వాక్యమొకటి నాలుగవ పాదముగా—ఛందోసమీచీనతతో—అర్థ సౌందర్య గాంభీర్యములతో—పొదుగబడి యున్నది. ఇది అనల్పమైన పాండితీ నిదర్శనము.

శ్రీ భగవత్పాదులు రచించిన పంచకములు (ఆయురు శ్లోకముల ఖండికలు) అష్టకములు (ఎనిమిది శ్లోకముల ఖండికల) దక్షిణామూర్తి స్తోత్రములు (రెండు) సముచితముగా మిక్కిలి జనాదరణ పొందినవి.

విష్ణుస్తోత్ర రూపమైన షట్పదీస్తోత్రము అతి సుందరమైనది. లక్ష్మీనృసింహ కరావలంబ స్తోత్రము మిక్కిలి ఆదరణలోనున్నది.

సులభముందరమైన శైలి — (తార్కికులకు, దార్శనికులకు ఆవలంబనము కానిది) అతి శేలమైన భక్తి ప్రగాఢత్వము శ్రీ శంకర భగవత్పాదుల కవితారచన లందన్నిటియందు విజృంభణముగా నున్నవి.

శంకర భగవత్పాదుల రచనలందు సాహితీ మర్మములు, అలంకారిక సముద్ధి ప్తి విరళముగా నున్నవి. శబ్దారములతోపాటు లయవిన్యాసము ఉన్నతస్థితి యందుట కలదు. శబ్దారాలంకారములు వెల్లివిరియుట, విరోధాభాసములు, శబ్దార్థోభయ శ్లేషలు. ప్రాసలు, అనుప్రాసలు—బహుళముగా పుష్టివంతముగా నున్నవి.

వేదాంత గ్రంథములందు, వ్యాఖ్యానములందు, భాష్యములందు—కూడ శ్రీ భగవత్పాదుల రచన శైలి మనోజ్ఞముగా గాంగ నిర్మల సుదృఢారాళముగా నున్నది.

గ్రామ పాఠోపిత్వమును, రాత్రించరత్వమును, గ్రామణిత్వమును, మతము లను నిర్మించుకొని ఆధిపత్యము చలాయించుట, అసత్యమును పలుకుట కూటసాక్షిత్వ మును—బ్రహ్మద్వేషము, నిర్దయత్వము—శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు విరసించిరి.

(పాఠాపిత్వం రజని చరితం గ్రామణిత్వం....

మాతాపత్యం హి అన్యతవచనం సాక్షివాదః....

బ్రహ్మద్వేషః....ప్రాణినాం నిర్దయత్వం....

మా భూదేవం మమ పశుపతే జన్మజన్మాంతరేషు)

రిసోత్పత్తి పరాకాష్ఠ చెందిన సన్నివేశములుకూడ శ్రీ శంకర భగవత్పాదుల కవితయందు మిక్కిలములు. శ్రీ దక్షిణామూర్తి స్తోత్రము శాంతరస పరాకాష్ఠయైన రచన. హాస్యముకూడ అనల్పముగా నున్నది. చోరబుద్ధి గల చేతమును హరింపుమని 'తస్మరాణాం పతి' (తస్మరపతి)కి విన్నవించుట హాస్యమధురము. ఇమం—చేతః చోరం—తవ అధీనం కృత్వా!) ఆయన శంకరుడైన విభుడు కదా!

భిక్షకుడైన శివుడు భిక్షుటనమునకు తిరుగునపుడు వెంట నొక కోతిని తీసికొని పోయి దానిని ఆడించుచున్నచో భిక్షు తేలికగా దొరుకును కదా! ఆ కోతి భక్తుని హృదయమే.

ఆయన వేటలో నేర్పరియైన కిరాత ప్రభువు. భక్తుని హృదయమన్న దుర్ల మారణ్యమున ఎన్నియో క్రూరజంతువులున్నవట! ఆయన వచ్చి వేటాడుటకు అను వుగా నున్నదట.

(సదా మోహాటవ్యాం చరతి యువతీనాం కుచగిరౌ
 నటత్యాకా కాళా స్వటతి ఝడితి స్వైర మభితః।
 కపాలిన్ భిక్షో మే హృదయకపి మత్యంత చపలం
 దృఢం భక్త్యా బద్ధా శివ భవద ధీనం కరువిభో!
 ప్రలోభా ద్యైరథా హరణ పరతంత్రో ధనిగృహీ
 ప్రవేశోద్భృక్త స్సన్భ్రమతి బహుధా తస్కరపతే
 ఇమం చేతశ్చోరం కథమిహ సహే శంకరవిభో
 తవాధీనం కృత్వా మయి నిరపరాధే కరుకృపామ్.
 మాగచ్ఛ స్వ మిత స్తతో గిరిశ భోమయ్యేవ వాసంకరు
 స్వామిన్నాది కిరాత మామక మనః కాంతారసీ మాంతరే
 వర్తంతే బహుశో మృగా మదజుహో మాత్సర్యమో హోదయ
 స్త్వాన త్వా మృగాయ వినోద రుచితా లాభంచ సంప్రాప్యసి).
 (శివానందలహరి 20, 22, 43 శ్లోకములు)

ఇట్లే శ్రీ భగవత్పాదులు కవిత—గుణ సన్నిపాతము.

ఆయన ముఖ నిస్సృతములైన పదములు, శ్లోకములు మహా మంత్రములే. పరమశివుడైన ఆయన రచనలు వేదసారములే అనుట అతిశయోక్తికాదు. కేవల స్వభావోక్తి.

**అధునిక విజ్ఞాన సాధనములతో
 అద్వైతావగాహనములోని సాలభ్యము
 (వివేకచూడామణి ఆత్మబోధ ఆధారముగా)**

డాక్టర్ నైషధం ప్రభాకరరావు, డైరెక్టర్, ఢిల్లీ

(డిఫెన్సు పైన్సు సర్వీస్)

ఇనుము (లోహము)లో స్వయంప్రకాశ శక్తిలేదు (Iron itself is not incandescent) కాని నిప్పులో కాలినప్పుడు దానికి ప్రకాశ శక్తి వస్తుంది. ఆ శక్తికి కారణం నిప్పు కాని లోహము కాదు.

“అయోగిని యోగా దివ స త్సమన్వయా

న్మాత్రాది రూపేణ విజృంభతే ధీః” (వివేకచూడామణి)

అట్లే బుద్ధికి శక్తి బ్రహ్మది, బుద్ధిది కాదు.

సూర్య, చంద్ర గ్రహణములకు కారణం భూమి (తానుచుట్టూ తను తిరుగుతూ, సూర్యునిచుట్టూ గూడా తిరుగుతూ, భూమిచుట్టూ చంద్రుడు తిరుగుతూ) పరస్పరం ఒకటి మధ్య ఇంకొకటి రావటంవల్లనే కాక, రాహువు సూర్యుని మింగటంవల్ల కాదు, కేతువు సూర్యచంద్రులను మింగటంవల్లనూ కాదు. ఈ Scientist Explanation శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు వివేకచూడామణిలో

“తమసాగ్రస్తవద్భానా దగ్రస్తోఽపి రపిరన్తః

గ్రస్త ఇత్యుచ్యతే భ్రాస్త్యా వ్యాజ్ఞాత్వా వస్తులక్షణమ్” అన్నారు. దీనినిఁ బట్టి శంకరాచార్యులవారు ఎంత పెద్ద Scientific యో కనబడుతోంది.

ఏ పదార్థముననైనా కాల్చినప్పుడు, అది గాలిలోయున్న ప్రాణవాయువు (Oxygen) ని తీసికొని Oxide గా మారి భస్మమవుతుంది.

“పాషాణ వృక్ష తృణ ధాన్య కన్డ్రాద్యా

దగ్ధా భవంతి హిమృదేవ యథాతథైవ” (వివేకచూడామణి)

అట్లే ఈ సృష్టి అంతా చివరకు పరమాత్మగా అవుతుంది (ఉపయాతి పరాత్మ భావమ్)

భౌతిక మిశ్రమము (Physical mixtures with no change in chemical composition) లకు ఉదాహరణలు పాలెన్లో పాలు, నీటిలో నీరూ, నూనెలో నూనె కలిపినప్పుడు తయారయ్యే homogenous mixtures.

“క్షీరం క్షీరే యథాక్షిప్తం తైలం తైలే జలం జలే

సంయుక్తమే కతాం యతి తథాత్మన్యాత్మ విస్మయః” (వివేకచూడామణి)

అట్లే ఆత్మవిత్ ఆత్మలో కలిసిపోతాడు.

సహజంగా నీటికి ఏ రంగూ, వాసన, రుచులు లేవు. (Water is tasteless, colourless and odourless).

కాని నీటిలోవున్న impurities (కల్మషాలను) బట్టి రంగు, వాసన, రుచులు ఏర్పడుతాయి. అట్లే అద్వైతం ప్రకారం ఆత్మకు వాస్తవంగా ఏ లక్షణాలూ లేవు. కాని దాని పైన అధ్యారోపంవల్లనూ, ఉపాధి సహితముగా యుండుటచేతనూ, ఆ గుణాలు ఆపాదిస్తాయి.

“నానో పాధి వశాదేవ జాతి వర్ణాశ్రమాదయః

ఆత్మన్యారోపితాస్తాయే రసవర్ణాది భేదవత్” (ఆత్మబోధ)

Gold is not different from the gold bracelet made out of it.
అట్లే సృష్టి అంతా పరబ్రహ్మనుండియే వచ్చింది, తద్భిన్నము కాదు.

“సచ్చిదాత్మ న్యను న్యూతే నిత్యే విణ్ణే ప్రకల్పితా!

వ్యక్తయో వివిధాస్సర్వా హేటకే కటకాదివత్” (ఆత్మబోధ)

Ether sky is indivisible (వాయువు ఆకాశము అవిభాజ్యము. వేరువేరు, చిన్న పెద్ద పాత్రలలో యున్ననూ, వాటిలో యున్న వాయువుయొక్క స్వభావములో భేదము లేదు. అట్లే నానా దేహములలో యున్నను, అంతరాత్మలో ఎట్టి వ్యత్యాసమునూ లేదు.)

“యథాకాశో హృషీకేశో నానోపాధిగతో విభుః

తద్భేదాద్భిన్నవ ద్భూతి తన్నాశే కేవలబోధవత్” (ఆత్మబోధ)

రంగులేని తెల్లని స్ఫటికమును ఒక రంగు గుడ్డలో చుట్టితే, ఆ రంగు స్ఫటికంగా కనబడుతుంది. A white crystal in a coloured cloth looks like a coloured crystal. అట్లే ఉపాధిలో ఉన్న ఆత్మ ఉపాధి లక్షణ యంతంగా కనబడుతోంది. వాస్తవము కాకపోయిననూ

“పంచకోశాది యోగేన తత్తన్మయ ఇవస్థితః

శుద్ధాత్మా నీలవస్త్రాది యోగేన స్ఫటికోయథా” (ఆత్మబోధ)

నదీ జలంలో యున్న ఒండుమట్టిని విడదీసి నిర్మలదకాన్ని త్రాగుటకు మనము ఒక ఇందుపగింజని ఉపయోగిస్తాము. అట్లే జ్ఞానము మన అజ్ఞాన కలుషాన్ని వేరు చేయగలదు.

“అజ్ఞాన కలుషం దీపం జ్ఞానాభ్యాసా ద్వినిర్మలమ్

కృత్వా జ్ఞానం స్వయం నశ్యే జలం కతకరేణవత్” (ఆత్మబోధ)

Sedimentation of sand and dirt particles is thus effected

We powder things in a mortar with a pestle. అట్లే రోకలితో వడ్లని దంచి బియ్యం తయారు చేస్తాము. శుద్ధమైన ఆత్మనిగూడ అట్లే అనాత్మ నుండి విడదీయవలెను.

“వపుక్షుషాదిభిః కోశైర్యుక్తం యుక్త్యభూతతః

అత్యంత మంతరం శుద్ధం వివిచ్యత్తండులం యథా” (ఆత్మబోధ)

Laws of Reflection ప్రకారం. బింబమునకు ప్రతిబింబము నిర్మలమైన అద్దములోనో, నిర్మలమైన నీటిలోనో బాగుగా కనపడుతుంది. అట్లే ఆత్మగూడా సద్బుద్ధిలోనే ప్రతిబింబిస్తుంది.

“సదా సర్వగతోఽప్యాత్మాన సర్వత్రావ భాసతే
బుద్ధా వేవావభాసేత స్వచ్ఛేషు ప్రతిబింబవత్” (ఆత్మబోధ)

Sky appears blue. Sir C.V. Raman explained it is due to SCATTERING OF LIGHT. అట్లే “గగనే నీలతాదివత్” (ఆత్మబోధ!) ఆత్మమైన అధ్యారోపము.

A self-illuminated object does not require another light to illuminate it.

“స్వబోధే నాన్య బోధేచ్ఛా బోధ హపత యాత్మనః
నదీప స్యాన్య దీపేచ్ఛా యథా స్వాత్మ ప్రకాశనే” (ఆత్మబోధ!)

Sky appears grey due to dust in the air, itself remains uncontaminated by dust.

“ఉపాధి స్థోఽపి తద్ధర్మై ర, లిప్తో వ్యోమవన్మునిః
సర్వ విన్మూళక వ త్త్రి పేదసతో వాయుశచ్ఛరేత్” (ఆత్మబోధ!)

ఎడారిలో ఎండమావులు కనిపిస్తాయి. వాస్తవంగా అక్కడ నీరులేదు. ఎడారియే. అయిననూ నీరుందని అనుకొంటాము. Laws of reflection/refraction explain it.

“జగద్విలక్షణం బ్రహ్మ బ్రహ్మణో న్యన్న కిన్ దన
బ్రహ్మన్యద్భూతి చేన్ద్రిధ్యో యథా మరుసురీచికా” (ఆత్మబోధ!)

Fire destroys the impurities present in the gold and reveals the pure metal. అట్లే జీవుడు జ్ఞానముతో అజ్ఞానమునుండి బయటపడి స్వయం ప్రకాశుడై వెలుగుతాడు (శుద్ధాత్మగా

“శ్రవణాది భిరుదీప్త జ్ఞానాగ్ని పరితాపితః

జీవస్సర్వ మలాన్మృతః స్వర్ణవద్ ద్యోతతే స్వయమ్” (ఆత్మబోధ!)

ఉపసంహారము

మైన చూపిన ఉదాహరణవల్ల ఆధునిక విజ్ఞాన సాధనములతో అద్వైత సిద్ధాంతమునెట్లు అవగాహన చేసికొనవచ్చునో విశదమవుతోంది. [According to Modern Physics, matter is made of atoms in perpetual motion (చిత్) the waves of motion are constituted by electrons, protons and neutrons. What we see is different from what really exists (సత్),

and what is real Experience (అనంద). Space (అకాశ) exists in between atoms, although it looks separated. It is continuous (అభేద, అఖండ, నిష్కల, నిర్విశేష), Matter is condensed Energy (శక్తి), ఇవి అన్నీ అద్వైత మునకు అనుగుణములేను.]

శ్రీ మచ్చంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత అపరోక్షానుభూతి

వ్యాఖ్యానము: శ్రీ తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

[గతసంచిక తరువాయి]

అవ (144 శ్లోకమునకు) రాజయోగము సులభతరమైనదని చెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ పరిపక్వం మనోయేషాం కేవలోఽయంచసిద్ధిదః

గురుదైవతభక్తానాం సర్వేషాం సులభోజవాత్॥

144

తా॥ మనస్సు చక్కగా పరిపక్వమయినవానికి పాశంజలమగు హతయోగము యొక్క అపేక్ష లేకుండానే యీ రాజయోగము సిద్ధిని లభింపజేయుచున్నది. గురుభక్తి, దైవభక్తి - కలవారందరకు వారు వీరను భేదము లేకుండా - శీఘ్రముగా యీ రాజయోగము ఫలప్రదము - సులభము.

విశేషములు: పరిపక్వమయిన మనస్సు కలవారనగా రాగద్వేషాదులచే మాలిన్యమైన మనసితి పొగొట్టుకొన్నవారికి.

అందరకు అనగా—అన్ని వర్ణములవారికి అన్ని ఆశ్రమములవారికి—స్త్రీలకు పురుషులకు.

ఈ సాధనకు ఆవశ్యకమైనది గురుభక్తి, దైవభక్తి—లేక గురురూపుడైన దైవమునందు భక్తి—.

అవ (145 శ్లో.) ఈ ప్రకరణ గ్రంథమును ఉపసంహరింప బోవుచు జ్ఞాని మహిమను సంగ్రహముగా చెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ తీర్థైశ్చవాశ్వశుచచ గృహేవా నష్టస్మృతిర్వాపరి త్వజన్ దేహమ్

జ్ఞానసమకాలముక్తః కైవల్యం యాతివిగతశోకః॥

145

తా॥ జ్ఞాని పుణ్యతీత్రమనందుగాని—చండాల గృహమునందుగాని స్మృతి

నశించినవాడై గాని దేహము విడచినను—జ్ఞానమున్నవాడగుటచేత—ఆ జ్ఞానము ఉదయించినప్పుడే ముక్తుడై సంసారశోకము వీడినవాడగుటవలన మోక్షమును పొందుచున్నాడు. (సశేషము)

వేదాంత న్యాయములు (36)

(న్యాయములవంటి ఉదాహరణలు)

[వేదాంత శాస్త్రముతో సూక్ష్మవిషయములను బోధచేయుటకు కొన్ని ఉదాహరణలు సాధారణముగా నుపయోగించెదరు. ఈ ఉదాహరణలు నిత్యజీవితమునకు సంబంధించినవిగా నుండి-వీటిమూలమున దుర్గాహ్యమైన సిద్ధాంత విషయములను అవగాహన చేసికొనుటకు తోడ్పడును. ఈ ఉదాహరణలవలన-నునిశిత ప్రజ్ఞావంతముకాని సామాన్యుని మేధస్సుకూడ సిద్ధాంతమును గ్రహింపగల్గును. సామాన్యపాఠకులకొఱకు వేదాంత న్యాయముల వివరణములను తమముగా ప్రకటించుచున్నాము. సంపాదకుడు]

లవణము - జలము

పెద్ద పాత్రయందున్న జలములో ఉప్పుకణము వేసినచో వెంటనే కరగి పోవును. కంటికి కనిపిండు, చేతికి తగలదు. కాని ఆ పాత్రలోని జలము—ఏ కొంచెము రుచి చూచినను—యీ ఉప్పుకణము యొక్క ఉనికి తెలియును.

ఇదేవిధముగా బ్రహ్మజ్ఞానియైన జీవుడు అఖండాత్మయందు పరిలీనమగును. అనగా సత్, చిత్, ఆనంద నిధిలో కలిసిపోవును. సర్వాత్మయందు సంలీనమగును. అంతయు పరమానందమే. అన్నియెడల నొకేవిధము.

చందాదారులకు విన్నపము-ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు గమనింపుడు

చందాలు బాకీయున్నవారికి పత్రిక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగనే (తమ అడ్రసు మార్పుకూడ వెంటనే) క్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

ఆకెళ్ల సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-3-609/18, ఆనందనగర్,

ఖైరతాబాదు, హైదరాబాదు-500 004.

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

ప్రక్షరాత్మసి శృంగి
శ్రీవిద్యారణ్యులశిష్యు
అయిన వాల్మీకి వర్ణ
నముక్తి పొందినాడు
చున్నట్లు చిహ్నము
తెలియుచున్నది. తన్ను
వెంట తీసికొనిపో
యినచో - తాను
స్వాధ్యాయమునకు
గంపగలనని చెప్పెను.
శ్రీవిద్యారణ్యులంగీక
రించిరి.

శృంగి వెంట రాగా
శ్రీవిద్యారణ్యులు
కాశీప్రయాణమును
సాగించిరి.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత వివేకచూడామణి (శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి విరచిత వ్యాఖ్యాసమేతము)

ఆంధ్రీకరణము: డా॥ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు (వేదాంత శిరోమణి, విద్వాన్)

ఎం. వి. (సంస్కృత, ఆంగ్ల హిందీ) పి. హెచ్.డి.

(గత సంచిక తరువాయి)

ఆవ. ముందు చెప్పిన విషయమునే సహేతుకముగా వివరించుచున్నారు.

మూ. నజాయతే నో మిత్రయతే నవర్ధతే

న క్షీయతే నో వికరోతి నిత్యః

విలీయమానేఽపి వపుష్యమస్మిన్

న లీయతే కుంభ ఇవాంబరం స్వయం.

135

[ప్ర. అ. (ఈ ఆత్మ) నిత్యః = నిత్యమైనది. నజాయతే = జన్మించదు. సమీయతే = మరణించదు. నవర్ధతే = వృద్ధి పొందదు. నక్షీయతే = క్షీణించదు. నోవికరోతి = వికారమును చెందించదు. అమస్మిన్ వపుషి = ఈ శరీరము, విలీయమానేఽపి = లయమును పొందినను, కుంభే = ఘటము నశించినను, అంబరమివ = ఆకాశమువలె, స్వయం = తాను మాత్రము, నలీయతే = నశించదు.

వ్యా. అ. పుట్టును, ఉండును, మార్పుచెందును, వృద్ధి పొందును, క్షీణించును, నశించును—ఈ విధముగా శరీరాదులకు జననము, సిద్ధి, విపరిణామము, వృద్ధి, క్షయము, వినాశము అను ఆరు వికారములు ఉండును. ఈ పరమాత్మ, నిత్యః = ఉత్పత్తి వినాశము మొదలగునవి లేనిది. అందువలన, నజాయతే = పుట్టదు. సమీయతే = నశించదు. ఈ విధముగ మొదటి వికారమైన ఉత్పత్తి, చివరి వికారమైన మరణము అనునవి లేకపోవుటచే, నవర్ధతే = అపక్షయమనెడు వికారమును కూడ పొందదు. ఉత్పత్తి అనేది లేదుగాన, దాని తరువాతి వికారమగు సిద్ధి కూడ దీనికి లేదు. ఇది నిత్యముగాన అన్వయరహితము. అందుచే విపరిణామము కూడ ఉండదు అని భావము. తాను వికారము చెందెడు వస్తువు మాత్రమే ఇతర పదార్థములయందు కూడ వికారమును కల్పించ కలుగును. ఆత్మ సర్వవిధ వికారరహితమగుటచే ఇతర వస్తువులలో కూడ ఎట్టి వికారమును కలిగించదు. ఈ విధముగ ‘నోవికరోతి’ అని

పూర్వ శ్లోకములలో (185) చెప్పిన విషయమునకు ఈ శ్లోకములలో హేతువును ప్రతిపాదించినట్లు అయినదని గ్రహించవలెను. 'నో వికరోతి' అనగా ఇతర పదార్థములలో వికారమును కల్గింపదు అని అర్థము. ఈ శరీరము, విలీయమా నేపి = నశించుచున్నను, ఘటము నశించుచున్నను ఆకాశము ఎట్లు నశించదో అట్లే ఈ ఆత్మ నశించదు. ఈ విధముగ తనవలన కలిగిన వికారము గాని, ఇతర పదార్థములవలన కలుగు వికారము గాని ఈ ఆత్మకు లేవని భావము. 186

అవ. యథార్థ జ్ఞానము కలుగుటకై విజ్ఞానాత్మ పరమాత్మల స్వరూపమును కలిపి చెప్పచున్నారు:—

మూ. ప్రకృతి వికృతి భిన్నోఽశుద్ధ బోధస్వభావః

సదసదిదమశేషం భాసయన్నిర్విశేషః

విలసతి పరమాత్మా జాగ్రదాదిష్యవస్థా

స్వనామహమితి సాక్షాత్సాక్షీ రూపేణ బుద్ధేః.

ప్ర. అ. ప్రకృతి వికృతి భిన్నః = ప్రకృతికంటెను వికృతుల కంటెను వేరైనదియు, శుద్ధబోధ స్వభావః = శుద్ధ జ్ఞానస్వరూపమైనదియు, ఇదం = ఈ, అశేషం = సమస్తమైన, సత్ = సత్ పదార్థజాతమును, అసత్ = అసత్పదార్థజాతమును, భాసయన్ = భాసింప చేయునదియు, నిర్విశేషః = ధర్మరహితమును అగు, పరమాత్మా = పరమాత్మ, జాగ్రదాదిష్య = జాగ్రత్తు మొదలైన, అవస్థాను = అవస్థలయందు, అహమ్ అహమ్ ఇతి = 'నేను' 'నేను' అని, బుద్ధేః = బుద్ధికి, సాక్షిగా, సాక్షాత్ = ప్రత్యక్షముగా, విలసతి = ప్రకాశించుచున్నది.

వా. అ. ప్రకృతి అనగా అవిద్య. ఆకాశదులు వికృతులు. వాటికంటె భిన్నమైనదని అర్థము. శుద్ధ బోధ స్వభావః = శుద్ధమైన, అనగా విషయ శూన్యమైన ఏ బోధ — జ్ఞానము — కలదో, అదియే స్వరూపముగా కలది. అనగా కేవల జ్ఞాన స్వరూపమైనది. ఇదం ప్రత్యక్షాదిగోచరమైన, సత్ = తేజస్సు మొదలైన మూర్త పదార్థమును, అసత్ = ఆకాశవాయాదికమగు అమూర్త పదార్థమును, సమస్తమును, ప్రకాశింప చేయునది, ధర్మరహితమును అగు పరమాత్మ జాగ్రత్తు, స్వప్నము, సుషుప్తి మొదలైన అవస్థలు బుద్ధికి సాక్షిగా ఉండి, సుషుప్తస్థితిలో కూడ బుద్ధి బీజరూపమున ఉండును గావున అట్టి బుద్ధికి గూడ ఆత్మసాక్షియని చెప్పబడినది. నేను నేను అని ప్రత్యగ్రూపమున ప్రకాశించుచున్నది. 187

(సశేషము)

అద్వైత సిద్ధాంతము ముందు పాశ్చాత్యుల పూర్వపక్ష ఖండన

(ఆచార్య సుందరము)

(శ్రీ శంకర భగవత్పాద అద్వైత సిద్ధాంతము పైన పాశ్చాత్య విద్వాంసులు కొందరు దుర్బలమైన ప్రతిపక్షవాదములు చేసిరి. ఆ వాదముల ఖండన మీ వ్యాసము. —సంపాదకుడు.)

(గత సంచిక తరువాయి)

సూత్రముల సందర్భముగా యిదివరకే చర్చింపబడిన విషయమును పిమ్మట ధీబా తీసికొనెను. అది బ్రహ్మజ్ఞాన లాభమును పొందినవారి చివరి స్థితిని గురించి. ఆ సందర్భముగా పెక్కు పాఠములను—(అనేక విద్యలు—ఉపాసనలు—వాటిని అనుసరించువారికి బ్రహ్మముయొక్క లోకప్రాప్తి కలిగించునట్టివి) ఉదహరించెను. ధీబా వ్రాసినది—“ఈ పాఠములన్నియు కోరదగినంత స్పష్టముగా నున్నవి. బ్రహ్మజ్ఞాని ఆత్మ సుఖమైన మార్గమున నిర్గమించి దేవయానమున ప్రయాణించి బ్రహ్మ లోకమును చేరి అక్కడ కాశ్యోతముగా ఆనంద స్థితిలో నుండును. శాని శంకరుల మతము ప్రకారము యీ పాఠములన్నియు ఉత్తమ బ్రహ్మజ్ఞానము కలిగిన వానిని గురించి చెప్పనవి కావు. సగుణ బ్రహ్మనే తమ గురించినవి. రెండు విధములుగా అన్వయించుటకు వీలులేని బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు (VI-2, 15) పాఠమున—ఆరణ్యములలోని ఋషులు ఉపాసించు ‘సత్’—కూడ ఉత్తమ—ఉత్కృష్ట బ్రహ్మము కాకూడదు! హిరణ్యగర్భుడే! ఏల? ఈ అద్వైత సిద్ధాంతమును కోరుచున్నది కాబట్టి, ఉత్కృష్టమైన నిర్గుణబ్రహ్మము నెరిగినవారు విదేహము క్తులైన శరవాత—మరియొక స్థానమునకు చేరక—దానితో నైక్యత భజింతురు కావున.”

పైన ఉదాహృత వివరణముల నిచ్చినది శంకరపూర్వ వ్యాఖ్యాత. అవి వ్యాఖ్యానచనములే గాని శ్రుతిపాఠములు కావు. రెండవ ఉదాహరణలో దేవయానమున వెళ్ళినవారు కాశ్యోతముగా ఆనంద స్థితిలో నుండురని ధీబా వ్రాసినది తప్పు. పదసూత్ర (రామానుజుని ప్రకారము 9) వ్యాఖ్యానమున (4వ అధ్యాయ రెవ పాదము) “కార్యాత్యయే తదధ్యక్షేణ సహతః పరమభిధానాత్—ఆ లోకము ప్రళయస్పదమై నశించునపుడు తల్లోకాధిపతితో కలసి ఆ లోకమువారు దానికన్న పై లోకమునకు పోవుదురు—అట్లు శ్రుతి చెప్పినది”—శంకర రామానుజు లిద్వరు ‘కార్యాత్యయే’ అన్న దానికి ఒకే వివరణము నిచ్చిరి. (బ్రహ్మలోకము ప్రళయము

చెందినవేళ.) రామానుజులు స్పష్టముగా—బ్రహ్మలోకమనగా నిచ్చట హిరణ్యగర్భ లోకమని యే వివరణ వ్రాసెను. శంకరుల అభిప్రాయము కూడ నదియే. కాని ముక్త జీవుల స్థితిని గురించి మాత్రము ఉభయసిద్ధాంతములందు భేదాభిప్రాయమున్నది.

బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తులోని VI-2, 15 లో సత్వోని గురించి శంకరులు హిరణ్య గర్భుడని చెప్పినదానికి ధీబా అభ్యంతరము నిలవదు. ఏలననగా ఆ భాగము క్రిందనే (ఉపనిషత్తులో) ఆ ఉపాసన చేసినవారు దేవయానమున బ్రహ్మముయొక్క లోకము చేరుదురని యున్నది. కావున పైన వివరించిన నూత్రమునందువలన (శంకర రామానుజులు ఉభయలేకీభవించినట్లు) బ్రహ్మముయొక్క లోకమనగా హిరణ్య గర్భులోకమే. తేలివడమనగా ధీబా మాటలకు స్థానమే లేదని, అతనికి విషయము సరిగా అవగాహన కాలేదని.

బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు VI-4-6, 7 పైన శంకరుల భాష్యముపైన ధీబా పిమ్మట దాడిచేసెను. ఈ ఉపనిషత్తు భాగమున—వాంఛలు కలిగినవారు మరణానంతరము మరియొక శరీరమును ప్రవేశించుటయు, వాంఛలు లేని ఋషి స్థితియు పరిశీలింపబడినవి. వ్యాసుని నూత్రములు ii 2, 12-4 పైన శంకరుల భాష్యముపై ధీబా చేసిన వివరము పరాస్తము చేయు సందర్భమున నిజే విషయ పరిశీలింపబడినది. ఈ సందర్భమున ధీబా “ఈ యావదధ్యాయ వివరణము త్రోసి వేయుటకు వీలుకాని సముచితముకాదు. అయితే యిందున్న వాక్యమునకు అర్థము—జీవుడు ప్రాణములు ఎచ్చటకును పోవు—అనగా. క్రొత్త శరీరమును చొరపు. ఏదో విధముగా కలసిపోయి—బ్రహ్మముతో—శంకరులను కొనుగట్లు కాదు — నుండును — ప్రాణములు జీవునితో నుండును—”

శంకరుల వివరణ సరియైనదని నూత్రములు iii, 2 ii ల వలన స్పష్టముగు చున్నది. (బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగగా వాని ప్రాణము లిచ్చటనే లయించుచున్నవి). ‘అత్యైవ సమవసీయంతే’ చివరకు డా॥ ధీబా ‘ఓక నూతన కష్టము’ అని 8, 9 భాగములలో ఉదహరించిన శ్లోకములను చూపుచు పలికెను.

మేము యిదివరకే అద్వైత దృష్టిని చెప్పియున్నాము—ప్రకరణ సందర్భ ముగా అన్వయము చేయుట యొక వాక్యతపై ఆధారపడవలెనని. కాబట్టి డా॥ ధీబా “ఈ శ్లోకములు రివ భాగము చివరపర విద్యాత్మకుని గురించి చెప్పినదానితో ముడి పెట్టుకొనవలెను” అన్నది సరిగా ఉన్నది.

ఈ శ్లోకములను శంకరులు సందర్భకుద్ధిగా విశదీకరించిరి. ఆయన మన కీ

సహాయము చేసినందుకు—ఆయన యిట్లు చేయగలిగినందులకు మనము కృతజ్ఞులముగా నుండవలెను. ఈ ఆర్థ్యాటమంతటివలన ఉపనిషత్తులందొక సమీచీన సిద్ధాంతము ప్రతిపాదింపబడలేదనిగాని అట్లు ప్రతిపాదించబడినదని చెప్పవారు పొరపాటుపడుచున్నారనిగాని కానేకాదు.

ఉపనిషత్తులందు పూర్వభావ మొకటి వేత్త దేవయనమున బ్రహ్మమును చేరుచున్నాడని—ఆర్థ్యాచీన భావ మొకటి బ్రహ్మముయొక్క తాత్త్వికజ్ఞానము—ఆత్మాభిన్నమని—గ్రహించుటకు మానవ ప్రయత్న మేమియు అక్కరలేదని—యిట్లు ద్విధా భావించుటకు ఆధారము హేతువు చెప్పకయే తలపోసిన ధీబా చాలా తప్పుచేసెను.

ఇట్లు భావించుటవలన—శంకరులకు వ్యతిరేకముగా నతడు చేసిన పోరాట మంతయు వ్యర్థమై—తాను శంకర సిద్ధాంత మంగీకరించినట్లయినది—అనగా ఉపనిషత్తులందు తక్కువ బ్రహ్మము (సగుణ) ఉత్తమ బ్రహ్మము (నిర్గుణ) రెండు ప్రతిపాదింపబడినవనుట. అందుచేత దానిపై నిలువబడిన సిద్ధాంతమంతయు అంగీకరించినట్లయినది. (సశేషము)

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము: బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి

గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱకుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.

చతుర్దశ సర్గము

(గత సంచిక తరువాయి)

మూకాంబికా క్షేత్రమగు కొల్లూరునుండి జగద్గురువులు హాలాడి కేగి అక్కడ స్వీయ మతమున నుండి నృసింహస్వామిని పూజించి దీపారాధనములతో ఉత్సవము చేయించి బ్రాహ్మణ భోజనములు జరిపించిరి. అటనుండి శృంగపురమున కేగుటకై ఘట్టము నధిగమించుట కత్వారోహ మొనర్చిరి 37.

విజయవంతముగా యాత్ర ముగించుకొని స్వామి వచ్చుచున్నారను వార్త వచ్చుటతోడనే ఊరంతయు నలంకృతమైనది. అడుగడుగున తోరణములే! ఇంటింటి గుమ్మమున రంభాస్తంభములే! ప్రతి పదమున కలయంపి చల్లి ముగ్గులు పెట్టిరి.

మేయాన్నతములుగా స్వాగత పతాకలు కట్టిరి. ఇట్లు సర్వాలంకార శోభితయగు శృంగ నగరిలోనికి వంది బృందముల స్తోత్ర పాఠములతో సర్వజన వందితులగుచు జగద్గురువులు ప్రవేశించిరి. (38) తపస్సులైన పూర్వ గురువర్యులు చేయించిన ప్రశస్త మైన వెండి పల్లకి యొకటున్నది. దానినొక మాటు చూచిన మరల మరల చూడవలె ననిపించును. విచిత్ర శుకశారికా మయమై నేత్రోత్సవ మొనర్చుచుండును. నిపుణు లగు శిల్పివరులు నిర్మిద్దులై తమ పనితనముతో దానిని నింపివైచిరి. దాని అంచుల నుండి విచ్చిన మల్లెపూల గుత్తులు వేలాడుచుండును. (39) గురువర్యులూ శుభదినమున ద్విజవరాలయమున సర్వులకు భోజనమున కేర్పాట్లు చేయించి వెచ్చమునకు జంక వలసిన ఆవసరము లేని ఆ బ్రాహ్మణుడు సర్వ చుభీప్సితమయి నట్లొనరింప ఆ మనో హరాందోళిక నధిరోహించి ఊరి వీధులన్నింట విహరించి పురజనుల నేత్రములకు సాఫల్యము కలిగించిరి. (40) పిమ్మట కొన్ని దినములు శృంగపురియందే యుండి పూర్వ గురువులకంటె నధికముగా పురదేవతల నెల్లర నర్చించి పరమానందము నందిన సచ్చిదానంద భారతి యతీశ్వరులు దిగ్విజయ కేళి యాత్ర జరిపి రావలెనని శృంగపురి నుండి బయలుదేరిరి. (41)

శ్రీవారు తమ నగరమునకు వచ్చుచున్నారను వార్త విని సంతోషించిన వర జాధిపుడు బహుభటులతో బయలుదేరి హరదత్తమున్యాశ్రమ ప్రాంతము వరకు నెదు రేగి ఫలపుష్ప పాణులై జగద్గురువులను గౌరవించిరి. (42) మహాత్ముంగ హృదయు లగు యతీశ్వరులు సర్వులతో తుంగా తీరము వెంట బోయి రామేశ్వర స్వామికి రథోత్సవము చేయించి సహస్ర లింగేశ్వరుని పూజించి సకల భూప సంభావితులు సర్వ విబుధ సంసేవితలు నగుచు (43) వరాహజనని వచ్చి తుంగభద్రలో కలియు సంగమ షేత్రమును చేరుకొనిరి. అక్కడికి దగ్గరనున్న వరణ నుండి పదివేల కాల్యులము పారుషవంతులై విసేతులగు వీరభటులతో కూడినది వచ్చి చేరినది. (44) ఆ సంగమ షేత్ర మతమున నున్న యతి తన మతరక్షణమున కని స్వయముగనే ప్రార్థించి పరభూపతి బలమును తెప్పించి యుంచుకొనెను. ఇప్పుడు వీర అనుకొనవలెండ ఇంత బలగమై వచ్చుట చూచి భయపడి ఆ బలములచే పరివృత్తుడై మతమునుండి వెలికి రాక లోపలనే యుండెను (45) అప్పుడు వరజాధిపుడు శత్రు దుర్వృత్తి నెఱింగి

44, 45 శ్లోకములు.

సంగమ షేత్రమునే కూడలి యందురు. అక్కడ వుండు స్వామిని ఆ కూడలి మఠాధిపతి. ఆ కూడలి మతము శృంగేరి జగద్గురు సంస్థానమునకు కాథా మతము.

వాని భటులను చూచి తాను బలయుతుడై వారికి బుద్ధిచెప్పెను. ఈ ఉదంత మంతయు తెలిసిన బసర భూపాలుని కుమారుడగు సోమ కేఖర భూపాలుడు కపితుడై ఇట్టి ద్రోహచింతకు శిక్షగా బహుధనము చెల్లింపవలెనని శాసించెను. (46) సర్వత్ర విజయశీలరగు జగద్గురువులు ఆ సంగమక్షేత్రమున పొన్న మొనర్చి పురదేవతల కెల్లరకు పూజలు సలిపి షడ్రసోపేత భోజనములతో బ్రాహ్మణులను తృప్తిపరచి అచ్చటి నుండి సైన్యములతో బయలుదేరిరి. (47) మహాబలపతులతో అనుచరులతో పరివేషితులైన యతీశ్వరులు పరమ గాఢభీర్య యుక్తులై యవనరాజ్యములో నున్న భైరవ స్వామిని మహేశ్వర్య వంతులై అర్పించుటే కాక చిరకాల ముపాసించిరి. (48) అక్కడనున్న జనులతో కొంతకాలము కూడియుండిన జగద్గురువులు తిరిగి మహా సైన్యములతో సంగమక్షేత్రమునకు వచ్చి మఠమునందలి ద్రోహబుద్ధులను బహిష్కరించి శరణాగతుల నౌదార్యముతో ననుగ్రహించిరి. (49) అక్కడనుండి దూరమే అయినను హనుమ భూపాలుని తనయుడు వచ్చి ప్రార్థేయపడి వేడికొనగా ఆతని పాలనలోనున్న వంగీపురమున కేగిరి. ఆ రాజుక్కడ జగద్గురువుల నత్యంత భక్తి గౌరవములతో సమ్మానించి మఠవ్యయమునకై వృత్తి భూములనుగూడ సమర్పించెను. (50) ఆ రాజును పంపి యతీశ్వరులు సోమపురముచేరి సోమేశ్వరు నవలోకించిరి. ఆ స్వామి త్రిమూర్తినుయుడని ప్రసిద్ధి. హృద్వికస్వరడగు నా దేవుని ఏకాగ్రతతో ధ్యానించి సోమేశ్వరచారి పూజలొనర్చి బ్రాహ్మణ సమారాధన మొనరించి సర్వుల నానందపరచిరి. (51) నయజ్ఞుడగు తరికేరే పురాధీశ్వరుని సచివులు సద్గురువుల సమక్షమునకు వచ్చి వినయాన్వితులై ప్రణామము లాచరించి తమ పట్టణము నకు వేంచేయవలెనని ప్రార్థింపగా భక్తానుగ్రహ హృదయాళువులగు జగద్గురువు లంగీకరించిరి. (52) శ్రీవారు తత్పూరముచు సమీపించుచుండ నారాజు మంత్రి సేనాసమన్వితుడై చాల దూర మెదురువచ్చి అత్యంతాదరముతో తీసికొని వెళ్ళి రాజభవనము నందే వుండవలసినదిగా కోరి వారినందు ప్రవేశపెట్టెను. (53) ఆ

46 వ శ్లోకము

బసవరాజ హనుడు సోమకేఖరుడు.

50 వ శ్లోకము.

వంగీ పురము నిప్పుడు భద్రావతి యనుచున్నారు. హనుమభూపాలుని రాజధాని యిదియే.

52 వ శ్లోకము,

తరికేరే పురాధీశ్వరుడే వట్టాభిరామ నామక భూపాలుడు.

పురాధిపతి అసంఖ్యాక సైన్యముల కధీశ్వరుడు. మొగల్ పాదుషా నాశ్రయించిన వాడు. అనేక యుద్ధముల యందు స్వప్రతాప ప్రకటన మొనర్చి విజయము లందిన వాడు. అట్టివాడు గురుచరణుల దివ్యచరణ దర్శన మపేక్షించి శ్రీవారి సన్నిధికి బహుధన మర్పించి తామిట్టి అనుగ్రహము చూపుటవలన నా జన్మ చరితార్థ నందిన దని కృతజ్ఞుడై విన్నవించుకొనెను. (54) వెనుక నీ రాజు వైమనస్యము కలిగించిన వాడే యయ్యను ఇప్పుడు సౌమనస్యముతో భజించుచు బహుధనములు భూములు నొసంగి గురువుల కాష్టాదము కలిగించెను. ఎల్లప్పుడు సమచిత్తులగు యతీశ్వరు లత డర్పించిన వంగీకరించిరి. (55) తన పూర్వ జన్మార్జిత పాతకముల నన్నింటిని పోగొట్టు కొనవలెనని సద్గురువులకు సర్వోత్కృష్ట భిక్షుగూడ చేయించెను. అంజలి బద్ధుడై యెదుట నిలిచి స్వకుల వృద్ధి ననుగ్రహింపుడని దీనుడై యాచించెను. జగద్గురువు లుదారులై వాని నాశీర్వదించిరి. తరువాత ఆ రాజునకు తనయుడు గూడ కలిగెను. (56) అట్లు పట్టాభిరామ నామక భూపతి భక్తితో సమర్పించిన అఖిల గౌరవములనందికొని ఆ రాజు సైన్యయుక్తుడై అనుగమించి చాలదూరము సాగ నంపగా వానిని వెనుదిరిగి పోవుట కనుమతించి మార్గమందలి జనసంఘముల వానం దింప జేయుచు శిష్యానుచరులతో జగద్గురువులు సర్వాలంకార శోభితయగు శృంగ పురిని చేరుకొనిరి. (57) (చతుర్థ సర్గ సమాప్తము) (సశేషము)

54 నుండి 56 వ శ్లోకము వఱకు.

ఇక్కడ వర్ణితుడైన సేనావతి మొగల్ రాజు వ్రతినిది యగు శివా వ్రదేశ పాలకుడు.

జనకమహారాజు వైరాగ్యము

యాజ్ఞవల్క్య మహర్షి మహాత్ముడు. ఆయన తపస్సిధుడు. బ్రహ్మవిద్వర్తిష్ఠుడు. అయనకు పెక్కుమంది శిష్యులున్నారు. ఒకడు జనకమహారాజు. మిగిలినవా రందరు ఋషిమహారులు. యాజ్ఞవల్క్య మహర్షి యొక్క తేజోమండలమే బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు.

యాజ్ఞవల్క్య మహర్షికి జనకమహారాజునం దధికమైన ప్రీతి. మిగిలిన శిష్యులనుకున్నారు — “మేమింతమంది తపస్సులము, ఋషులము శిష్యులై యుండగా — మాలో యెవ్వరిపైన లేనంత ప్రీతియీ జనకమహారాజుపైన విషయలంపటుడై రాజ్యపాలన చేయుచున్న వానిపైన — గురువులకేల?” అని. వాకి మనస్సులోని

అనూయను మహర్షి గ్రహించెను. వారి మనస్సులందున్న కల్మషభావమును తొలగింప బడినగాని వారికి అభ్యుదయములేదు. మహర్షి తొలగింపదలచెను.

ఒకనాడు అందరు మహర్షిచేత కూర్చుండి శ్రవణము చేయుచుండగా ఒక వార్తావహుడు వచ్చి జనకమహారాజు రాజధానియైన మిథిలానగరము దగ్గమగుచున్న దని చెప్పెను. మిగిలిన శిష్యులు మిథిలా ప్రాంతమున తమ ఆశ్రమముల కేమి ప్రమాదము వాటిల్లినో—అల్పమైన తమ గృహోపకరణాదులు దగ్గమగునో—అని ఖయపడి—మిథిలానగరమువై పరుగెత్తిరి. తమ వస్తువులను సంరక్షించుకొనవలె నన్న ఆతురత వారిది. జనకమహారాజు కదలలేదు. “మిథిలాయాంప్రదగ్ధానాం నమే కింతిత్ప్రదహ్యతే” (మిథిల దగ్గమగుచుండగా నాయుండేమియు దహింపబడుటలేదు) అని శ్రవణమును ఆపలేదు. నిజముగా మిథిల కేమియు ప్రమాదము జరుగలేదు. మహర్షి అట్టి వార్త కల్పించెను. జనకమహారాజు వైరాగ్యమును చూచి మిగిలినవారు అచ్చెరువుపడిరి. వారి అనూయ తొలగినది.

శ్రీకృష్ణపరమాత్మ భగవద్గీతలో జనకమహారాజును గురించి “కర్మజైవ హి సంసిద్ధిమాసిత్థా జనకా దయః” (8-20) అని—జనకమహారాజు సిద్ధుడని చెప్పెను.

గ్రంథావలోకనము

1. జీవిత పరమార్థము:

మరాఠీ మూలము—శ్రీ సమర్థ రామదాసస్వామివారు.

తెలుగు అనువాదము శ్రీ సదానందగారు.

మూల్యము: రు. 1/-

ప్రకాశకులు: శ్రీసీతారామనామ సంకీర్తన సంఘము,

శ్రీరామనామక్షేత్రము, గుంటూరు-4.

శివాజీ శత్రుపతికి ఉపదేశమయై, అనేక మహిమార్పుత్రములతో సమకాలీన భారతీయులను సుభ్రహ్మశ్చర్యచకితులను చేసిన శ్రీ సమర్థ రామదాసస్వామి దేశ ప్రసిద్ధుడు. ఆయన రచించిన ‘దాసబోధ’ యన్న గ్రంథమున మన పోతానామా త్యులవారి ప్రశంస కలదు. శ్రీ రామదాసస్వామివారి ఉపదేశములను కొన్నిటిని తెలుగులో వెలువరించిన అనువాద గ్రంథమిది. అనువాదము సులభశైలిలో వున్నది. ఆ నీక జనులందరు ఆదరింపవలసిన గ్రంథమిది. (రామహరీత)

2. ఆర్చిగీతాలు:

రచయిత: డా. చల్లా రాధాకృష్ణశర్మ.

ప్రకటన: లక్ష్మీనారాయణ గ్రంథమాల,

9, నాగార్జుననగర్, మద్రాసు-24.

కేంద్ర సాహిత్య అకాడమికి మద్రాసులో ప్రాంతీయ కార్యదర్శిగా ఉంటూ బహువిధ సాహిత్య ప్రక్రియల్లో కైవాడం చూపిన ప్రజ్ఞాకాలి డా. చల్లా రాధాకృష్ణశర్మ. మానవతా దృష్టిని, సంప్రదాయ భావపరిమళంతో కలపి తాత్విక వెలుగును ప్రసరింప ప్రయత్నించిన ముక్తచందో రచన యిది. సాహిత్య భావుకులు తాత్వికులు, మానవతావాదులు అదరింపవలసిన రచన. (సాహిత్యవేది)

3. నిశాంతము-(కవిత):

రచన: శ్రీ ఆర్. యస్. సుదర్శనము

(ప్రిన్సిపాలు, గవర్న మెంటు కాలేజి, రాజమహేంద్రవరము.)

వెల: రు. 3/-

ఇదియొక కవితాసంకలనము. అనుభూతిని తీసికొని సర్వజగద్రహస్యములకు వ్యాఖ్యానరూపముగా రూపకాలంకారముల వెలుగులుగా వెలువరింపబడిన పద్య కావ్యమిది. పౌరాణిక కథలతో ప్రపంచ రహస్యములకు వ్యాఖ్యానగర్భములై ప్రణయముద్రితముగా పరమేశ్వర సన్నిధానమునకు సోపానములు కట్టుట యీ కవిత. కవితాత్మయొక్క నిస్సర్గ మోహన స్వరూపముగా నున్న రచన. ముప్పుడిలో శ్రీ విశ్వనాథసత్యనారాయణగారిన్నట్లు—జీవుని వేదన, సాంద్రమైన సంప్రదాయ బుద్ధి ఆత్మజిజ్ఞాస మొదలగు మధుర రమణీయ గుణము లెన్నియో నీ పద్యములందు వ్యంగ్యభూతములై యున్నవి. శ్రీ సుదర్శనంగారు సాహిత్యంలో 'Priest King' అని శ్రీ కేషేంద్రశర్మగారు సముచితంగా నే అన్నారు. (తురాసాట్)

4. మోక్షాదర్శము:

రచన: శ్రీ కలగ ఆంజనేయశాస్త్రి

అమృతానంద విద్యాపీఠము, సత్యనారాయణపురం, విజయవాడ-11.

వెల: రు. 4/- (ఖర్చులు ప్రత్యేకము).

ప్రసిద్ధమైన సీతారామాంజ సంవాద గ్రంథకర్త ఖమారుడు రచించిన శుక చరిత్ర ఆధారముగా శ్రీ ఆంజనేయశాస్త్రి వివరణ వ్యాఖ్యతో రచించిన అత్యుత్తమ గ్రంథ మిది. ఆస్తికులకు అదరపాత్రము. (హరీత)

సంస్కృతభాషను మనమేల ఆదరించి నేర్చుకొనవలెను?

(39)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావివర్గంలో మూర్ఖస్య మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్ని టిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

డా. బిదరుద్దీన్ తైయాజీ

(ఉపకలపతి, ఆలిఘర్ విశ్వవిద్యాలయము)

భారతీయ పరంపరను, భారతీయ వాఙ్మయమును ఎవ్వడు తెలియడో వాడు భారతీయత అంటే తెలియనివాడు—గౌరవము లేనివాడు. భారతీయుడు—అతడు హిందువు ఐనా—లేక ముసల్మాను ఐనా—సరే—సంస్కృతభాషాజ్ఞానమును పొంది యుండవలెను. ఎవనికి వ్యాస, వాల్మీకి కాళిదాస భవభూతుల కవితా ఆమృతము రుచి తెలియదో—వాడెట్లు భారతీయుడౌతాడు? ప్రాచీన భారతీయభాష ఐన యీ సంస్కృత భాషయొక్క జ్ఞానము సకల భారతీయులకు—అనివార్యముగా—పొంద వలసినదై యున్నది.

(ఆలిఘర్ విశ్వవిద్యాలయ సంస్కృత పరిషత్ ఉద్ఘాటనావసరమున చేయ బడిన ప్రసంగమునుండి.)

శ్రీ మెహర్ చంద్ మహాజన్

(భారత ప్రధాన న్యాయాధీశ)

మన పూర్వులు తమ భావనావాహకముగ నుపయోగించిన సంస్కృతభాష మనకు వారసత్వముగా లభించినది. మన సంస్కృతి, మతము సంస్కృత వాఙ్మయ మున నిమిడియున్నది. కాబట్టి దానిని ఉన్నతికి తెచ్చుట మన కర్తవ్యము. ప్రభుత్వ ప్రమేయమక్రరలేదు. మనమందరకు—ఉత్తరమున, దక్షిణమున—అందరూ సంస్కృతము నేర్వక తప్పదంటే—అందరూ నేర్తురు. మనము ప్రభుత్వమువంక లేక విశ్వ విద్యాలయముల వంక చూచుచు, మన పిల్లలు అంగ్ల సాహిత్యదాసులై—అన్ని రకముల నవలలను చదువుచు కాలము వ్యయము చేయుచుండగా—యీ దేశమున ఉత్తమశీలము పటిష్ఠమగుట సాధ్యము కాదు. ఉత్తమశీలము అలవరచుకొనుట—నా అభిప్రాయమున—సంస్కృతభాషవలననే జరుగును.

(స్వర్ణోత్సవ సంచిక మదరాసు సంస్కృత కళాకాల 1956.)

వేదములలో ఆధునిక విజ్ఞానశాస్త్ర విషయములు

మన వేదములందు యీనాటికి కూడ ఆధునిక విజ్ఞానశాస్త్ర (Science) వేత్తలకు పూర్తిగా అవగాహన కాని బహు విషయము లున్నవని చెప్పినచో— పాశ్చాత్య వ్యామోహితులగువారు నవ్వుచున్నారు. అది వారి కర్మము. భ్రష్టుల నెవ్వరు బాగుచేయకలరు !

గణితశాస్త్రమునకు పునాదులు కల్పించినవారు మన వైదిక ఋషులు. ఋగ్వేదమునందున్న గణితశాస్త్ర సూత్రము లెన్నియో నేటికిని అవగాహనచేసికొన వలసినవి కలవు. ఫైతోగరస్ సిద్ధాంతము (Pythagoras theorem) అని విశ్వ విఖ్యాతి పొందిన సిద్ధాంతము అతని కంటె ఎన్నో వేల సంవత్సరములకు ముందు మన వేద వాఙ్మయమున శుల్బసూత్రములందున్నది. మన విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు ఫైతోగరస్ కే అంజలిపట్టి—మన కిదివరకే యిది తెలియునని పాశ్చాత్యులకు చెప్ప నైన చెప్పరు, ఇది వారి దుర్బిద్ధి, వ్యామోహము.

గణితశాస్త్ర మొక్కటి యేమి? వైద్యశాస్త్రము, వాస్తు నిర్మాణశాస్త్రము, నాకా నిర్మాణ శాస్త్రము, అర్థశాస్త్రము, లోహ విషయ శాస్త్రము, ఖగోళ శాస్త్రము, రాజనీతి, భౌతికశాస్త్రములు మనకు స్వతంత్రముగా నున్నవి. మన శాస్త్రములనుండి పాశ్చాత్యు లెంతయో గ్రహించిరి.

ఋగ్వేదమున, అధర్వవేదమున ఖగోళవిషయము లెన్నియో కలవు. గ్రహణ ములను గురించి లెక్కకట్టు పద్ధతులు—కాలపరిమాణమును కొలుచుట తొలిగా మన వేదములు చెప్పినవే. నేటికిని అనుల్లంఘనీయములు.

ఈ మధ్య కాలమున మనము ఆచరణలోకి తెచ్చుకున్న దశాంశ పద్ధతి మన యజుర్వేదమునందున్నదే. పాశ్చాత్యులు మన కిచ్చిన భిక్ష కానే కాదు. ఒక అంక 12 రెట్లు (ఉదాహరణకు 12^{12}) వరకు మనవారు ప్రత్యేకమైన పేర్లు పెట్టిరి (పదార్థము). తరువాత బౌద్ధ జైన గ్రంథములలో 29 రెట్లు (12^{29}) 53 రెట్లు (12^{53}) కూడ సంభావించి పేర్లు పెట్టబడినవి. పంచవింశ బ్రాహ్మణమునందు arithmetic progression వివరింపబడినది. శత పథ బ్రాహ్మణమున కాలమును అత్యంత నూత్నభాగములుగా విభజించుట కలదు.

నారదీయ పురాణమున ఖగోళశాస్త్ర విభాగ మున్నది. బృహత్సంహిత (బహుళ క్రి.శ. 5 వ శతాబ్దము) విజ్ఞాన సర్వస్వము వంటిది. దానియందు ఈనాటి

వాతావరణశాస్త్ర (meteorology) విషయము తెన్నియొకలవు. అల్పిరుని అని పేరు గల పర్వతాగ్రముడు (క్రీ.శ. 10 లేక 11 శతాబ్దమువాడు) భారతీయుల పురాతన విజ్ఞానశాస్త్రములను, గణితశాస్త్రమును బహుధా ప్రశంసించెను. తరువాత కాలమున అబుల్ ఫజల్ తన 'విని అక్కరీ'లో కూడ జోహారు లిప్పించెను.

శుల్ప సూత్రములు, వేదాంగ జ్యోతిషము, సూర్యచంద్ర ప్రజ్ఞాపి—జ్యేష్ఠ గణిత (జామెట్రీ) ఖగోళశాస్త్ర (astromomy) ముల సంపుటములు మన ఖగోళ శాస్త్రమున గణిత పద్ధతులలో ఆర్యభటీయ మని, సూర్య సిద్ధాంతమని ప్రసిద్ధ సిద్ధాంతములున్నవి. బాస్కర (ఇద్దరు) బ్రహ్మ గుప్త, వాతేశ్వర, మంజల, శ్రీపతి, పరమేశ్వర—ప్రసిద్ధులైన భారతీయ ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞులు. భూమి స్వంత్ర గోళమై ఆకాశమున స్వేచ్ఛగా వ్రేలాడుచున్నదని మనవారి కందరకు తెలియును. సూర్యాదిగ్రహములు—నియమిత గమనముతో తిరుగాడు చున్నవనియు తెలియును. చంద్రుడు, బుధుడు, శుక్రుడు, గురువు, శని మొదలగు గ్రహముల గమనవేగములు మనవారికి తెలియును. అవి నేటికిని కాదని చెప్పుటకు వీలులేదు. ఎంతో దూరమున నున్న నక్షత్రముల గమన వేగములు, గమన రేఖలు మనవారికి తెలుగుదురు. ఖగోళ గణితమునకు ప్రారంభదశ—శూన్యము—(zero) కల్ప ప్రారంభము. మహాయుగ ప్రారంభము, కలియుగ ప్రారంభము—గ్రహముల దూర రేఖలు—నిక్కచ్చిగా సరిగా—తప్పులేనట్లుగా—తేల్చబడినవి. అంకెలలోని భాగములు (fractions) మాత్రమేకాదు—Surds—irrational numbers కూడా వేదమున చెప్పబడినవే.

పాశ్చాత్యులు ఊహించుటకు నుండే భారతదేశమున—negative quantities, quadrative ఈశ్వేషస్సు, బినోమియల్ సిద్ధాంతము, ఇన్ డిటర్మినేట్ ఈశ్వేషస్స్, సున్నతో గణిత క్రియలు, ట్రిగోనామెట్రీ, కో ఆర్డినేట్ జామెట్రీ డిఫరెన్షియల్ కేల్క్యులస్—మొదలైనవి రూపుతాల్పినవి.

కాటిల్యని ఆర్థశాస్త్రమున (క్రీస్తుపూర్వము 400 సంవత్సరములు) గనులు త్రవ్వట గురించి, లోహ శాస్త్రము (మెటల్జీ) రసాయనిక ఔక్సాలజి, బంగారు మిశ్రమ లోహములు, తుకములు, బరువు, కొలతపాత్రలు కాలమును విభాగించుట మొదలగునవి వివరింపబడినవి. వైశంపాయన నీతి శాస్త్రమున ఆయుధముల వివరణ మున్నది. శుక్ర నీతిశాస్త్రమున ప్రేలుడు పదార్థ విషయములున్నవి (missiles) యుక్తి కల్పితరువున నౌకా నిర్మాణ విషయములు, తంత్రములందు ఇంజనీరింగు నిర్మాణ విషయములు కలవు.

'మాయామత', మనసార, విశ్వకర్మ వస్తులక్షణ, శిలారత్న—కొన్ని ప్రాచీన

ఇంజనీరింగు గ్రంథములు. రసాయనిక శాస్త్రమున—రసరత్నాకర, రాజహృదయ మొదలగు గ్రంథములు ప్రసిద్ధములు.

అధర్వవేదమునుండి ఆయుర్వేదము—వైద్యశాస్త్రము ఉత్పత్తియైనది. చరక సంహిత సుశ్రుత సంహిత, అష్టాంగ హృదయము ప్రసిద్ధమైన ఆయుర్వేద గ్రంథములు. బౌద్ధుడైన నాగార్జున డీ శాస్త్రమునకు మహోపకారము చేసెను. 'గర్భోపనిషత్తు' అన్న గ్రంథము గర్భస్థ పిండరక్షణ చెప్పునది. శస్త్ర చికిత్స, ప్లాస్టిక్ సర్జరీ సుశ్రుత సంహిత యందున్నవే. రాజనిఘంటు వంటివి వస్తుగుణ (materia medica) దీపికలు. శరీరాంతర భాగములను గురించి, రక్తప్రవాహములను గురించి, జీర్ణశక్తిని గురించి అధర్వవేదమునందున్నవి. వైద్యగ్రంథములందు పశువైద్యమును గురించి కూడా కలదు.

వ్యవసాయము—వృక్షశాస్త్రము—ప్రాచీన భారతమున చాల ప్రగతి సాధించినవి. పురాణములం దెన్నియో ప్రసక్తులు కలవు.

వేడి, శబ్దము, ఆయస్కాంత బలము—మొదలగు భౌతికశాస్త్ర (ఫిజిక్స్) విషయము లెన్నియో మన ప్రాచీన గ్రంథములందున్నవి.

ఇవి యన్నియు మనము మన ప్రాచీనుల ఉన్నతిని గ్రహించుటకుగాను గుర్తింపవలసినవి. మనము విజ్ఞానశాస్త్రమున సాధించినదేమియు లేదని సిగ్గుపడ నక్కర్లేదు. అంతయు వేదములందు బీజప్రాయముగా నైన నున్నదే.

(ఇది పరిశోధనా దృష్టితో వ్రాయబడిన వ్యాసముకాదు. ఒక సాధారణ సూచనా ప్రాయమైనది. ప్రగాఢ విషయము కాదు.)

సంగీతముతో - అర్చన

మన సంప్రదాయము బహు రమణీయమైనది. మన కళలకు, నిత్య లౌకిక వ్యవహారమునకు కూడ ఆచార మున్నది. సంప్రదాయ మున్నది. ఆ సంప్రదాయము సంస్కృతివలసితము. మన సంస్కృతిగాని, సంప్రదాయముగాని మానవుని, ఉత్తమ మానవునిగా చేయుటకు - నిత్య లౌకికవ్యవహారమునందు - కళావ్యాసంగమునందు - కూడ భగవత్సేవను అనుసంధించి - చంచలమైన మనస్సునకు ఏకాగ్రత ఘటించేసి, అందువలన శ్రేయఃప్రాప్తి కలిగించు లక్ష్యము కలవి.

ఉదాహరణకు మన సంగీత సంప్రదాయమును గమనింపుడు. మన సంగీత మంతయు భగవత్సేవకర్త ప్రయోజనము కలది. సంగీతమువలన ముక్తి సాధించిన మహాసాధకులు మనకున్నారు. శ్రీ తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు, పురందరదాసు, నారాయణతీర్థులు, కర్ణాటక సంగీత రత్నత్రయము మొదలగువారు.

తెలుగుదేశమున సంగీత గేయ రూపకమైన నిత్యసేవా సంప్రదాయ మొకటి కలదు. శ్రీ తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులుగారు దానిని ప్రారంభించినాడు. ఆయన కడప మండల (1408-1503)మున అభిజనము కలవాడు. నిజముగా భగవంతుని ప్రభాత సమయమున నిద్ర మేల్కొలుపుట శ్రీమద్రామాయణమున విశ్వామిత్ర మహర్షి ప్రారంభించినాడనిపించును.

కాసల్య సుప్రజా రామ పూర్వసంధ్యా ప్రవర్తతే।

ఉత్తిష్ట నరకార్దుల కర్తవ్యం దైవమాప్నికమ్॥

ఈ శ్లోకముతోనే నేడు సకల దేవాలయమునందును సుప్రభాతము జరుగుచున్నది. ఇటీవలి కాలమున వెలసిన సుప్రభాతముల సంగతి మాత్రమే కాదు, పూర్వ కవి విరచితములు కూడ నట్లే యున్నవి. శ్రీ వేంకటేశ్వరుని సుప్రభాతము తొండరడిప్పాడి యాళ్వారు (తెలుగున విప్రనారాయణు డందురు) రచించిన సుప్రభాతము నిట్లే యున్నది.

తెలుగున శ్రీ తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులవారి సంప్రదాయమును వాగ్గేయ కారకరత్నమైన శ్రీ త్యాగరాజులవారు 25 కీర్తనలతో పుష్టి నొనరించిరి. కన్నడ దేశమునం దీ సంప్రదాయమును హరిదాసులు నిర్వహించిరి.

ప్రత్యేకమైన యీ 25 త్యాగరాజకీర్తనలందు తాళ్ల రాగ భావములు పరిశోధి నందుకొనుట మాత్రమే కాదు - మాధుర్యము పుక్కిలింతలుగా నున్నది. ఈ కీర్తనలలో ఉపయోగింపబడిన రాగములు — కురింజి, నవరోజ్, ఘంటా, ఆహిరి, గోపికావసంతము - మొదలగు అపూర్వ రాగములున్నవి. నవ విధ భక్తి భావములు, పోడశోపచారములు సమద్దీప్తములై యీ కీర్తనలకు జీవము పోసినవి. అందు కొన్ని వివరములు—

నిద్ర మేల్కొనుటకు భగవంతునికి మేలుకొలుపు పాడిన తరువాత - ఆయనను శయ్యనుండి నేలమైన జాగ్రత్తగా కాలుపెట్టుమని హెచ్చరించుట కొక కీర్తనము. “హెచ్చరికగ” — (యదుకులకంభోజిరాగము).

తరువాత కల్యాణోత్సవము — సీతా కల్యాణ వైభోగమే - (కురింజి రాగమున). మనదేశమున వివాహ సమయములందు స్త్రీలు గానముచేయు “గౌరీ కల్యాణము” కీర్తన వంటిదే యిది.

భగవంతుని నలుగుపాట — అభ్యంగన స్నానము చేయించు పాట — “నగుమోము” (మధ్యమావతి రాగమున) అన్న కీర్తన. దానితో కలిసి పాడవలసిన కీర్తన “అవనిసుత” — ఇవి మంగళకరములు.

“పతికి హారతి - పతికి మంగళ హారతి” అన్న సురతి రాగకీర్తన భగవంతుని మంగళ సీరాజనమును కల్పించు కీర్తన.

‘వదనద్యుతి’ అన్న కీర్తన శోభనకరమైనది. భగవంతునికి శోభనకరముగా పాడుట - పంతువరాళి రాగమును పోలునట్టి రాగమున - అపూర్వ సంచారములతో పాడుదురు. ఈ యిరువదియైదు కీర్తనలలో పవళింపు నేవకు చెందినవి మధురాతి మధురములు. ‘పూలపాన్పుమీద’ (ఆహిరిరాగమునందున్న కీర్తన) పవళింపు నేవలో చక్కని కీర్తన. త్రిస్ర లఘు గతి కలది. పూలపాన్పువైన శయనింపుమని భగవంతుని ఆరించుట దీనియందున్నది. ‘లాలి లాలయ్య’ కేదార గౌళ రాగ కీర్తన. ‘లాలి’ - నీలాంఃరి రాగ కీర్తన. ఇవి లాలిపాటలు.

శహనా రాగమున ‘రామ రామ రామలాలి’ అన్న కీర్తన చమత్కార సంభాషణ కలది. దీనియందు కాసల్యా బాల రామచంద్రుల సంభాషణ మున్నది. కాసల్యాదేవి బాల రామని “నీ కన్ను లేల ఎఱ్ఱబడినవి?” అని ప్రశ్నించినది. రాముడు “మేము కండ్లను మూసి ఆడుకొను దాగుడుమూతల ఆట ఆడుచున్నాము. నా కన్నులను ఎవ్వరును చేతులతో మూయుటకు వీలులేనంత పెద్దవిగా నున్నవని నాతో ఆడు బాలకు లనుచున్నారు. మరియు నే నెక్కడను దాగికొనుటకు వీలు లేకుండ నున్నది. నా శరీరము యొక్క తేజస్సు నన్ను పట్టియిచ్చు చున్నది. వాళ్ళు ముత్యాలవారములతో కట్టబోయి నా పాదముల మీద పడిపోవుదురు. చివరకు అందరు కలసి నన్ను ఆటలో వారితో ఆడసీయరు. ఊరక సాక్షిగా చూడనితరు, నేను జగత్సాక్షిని కావలెను.”

“మేలుకొవయ్య” — (భౌళిరాగ కీర్తన). ‘నారదాదులు నీ నేవ కొరకు వేచియున్నారు’ అప్పరకాంతలు నేవచేయవలెనని వచ్చియున్నారు. నేను పాలను పెన్నును నీ కొరకు సిద్ధముచేసియున్నాను”. ఇట్టి భావములతో నన్ను కీర్తన. ‘కరుణారసాక్షయ’ — ఇది ఘంటారాగమున నున్న (సంస్కృత) మంగళ కీర్తన.

ఁట్లు మన సంగీతము దివ్యసాధనాసోపాన కలితయై ముక్తిలాభము చేకూర్చుచున్నది. భగవంతుడు సన్నిధియందున్నాడని త్రికరణశుద్ధిగా భావించి - అర్పించి - తరించుట వద్దేజింపబడినది. ఇప్పుడు మనము మన సంగీత సంప్రదాయము విస్మరించి - పిచ్చికేటలు వేయుచు పరవళ్ళు త్రొక్కుచు సంప్రదాయభ్రష్టులమై - దానిని ప్రగతి యన్న భ్రాంతిలో మునిగిపోయినాము.

ఇక భ్రష్టుమైన సంగీతమును — దానిని ఆవలంబించి చిందులు త్రొక్కువారిని భగవంతుడే రక్షింపవలెను.

சென்னை

[illegible]

శ్రీ బొమ్మన కాశీకీర్తనము చారి పద్యము:

[illegible]

సాయంకాలము ప్రవచన ముందిరమున నభి జరిగినది. కర్ణాట తమిళ ప్రముఖులు ఆసీనులగు ప్రసంగములు చేసిరి. కన్నడ విధాన మంద్రు తిపాభ్యుదయ (ఆ) కృష్ణశర్మను ముఖ్య అతిథిగా నిర్ణయించెను.

(శ్రీ) మహాసన్నిధానమువారి సన్మూల స్వీకరణ స్వగోత్రవం:

శ్రీ మహానన్న ధానముచారు ప్రజోత్పత్తి నామ సంవత్సరమున సన్మూలపాత్రము నుపసాగించి—ఈ సంవత్సరమున ఏబది సంవత్సరములు పూర్తి అగుటవలన యీ సంవత్సరము శిష్యునహోజనము స్వర్ణోత్సవములను జరుపుటకు నిర్ణయములై నవి.

శ్రీ జగద్గురువులు శిష్యస్వామిపరివార సమేతముగా దుర్బలినామ సం॥
కార్తీక మాసాంతమున (నవంబరు ప్రాంతము) శృంగేరినుండి బయలుదేరి, బెంగ
ళూరు వాడరాసు నగరములలో కొన్ని కార్యక్రమములను (దేవతా ప్రతిష్ఠాదులను)
చూర్చివేసికొని మాఘమాస విశ్వమున (శ్రీబ్రహ్మ ప్రాంతము 1982) అంధ్రప్రదేశ్
మును చేరుదురిని—ఆంధ్ర సంచారమున కార్తీకవర దేవస్థాన పంభాభిషేకము—
జగ్గయ్య పేట ప్రాంతమున నూతన పేరక టేక్సస్ స్వామి దేవాలమున ప్రతిష్ఠాదులు
నిర్వహింతురని తెలియుచున్నది.

శ్రీ చరణులు సహస్రనామము స్వీకరణ పుష్కలైశ్వరము చేశమంతటను—
జరుగును. శ్రీ చరణులు విజయము చేసినప్పుడు తెంగుకూరు మదరాసు నగరముల
లోను—ఆంధ్రమునందు జరుగును. శ్రీ చరణులు మదరాసు నగరమును 1982 జనవరి
మొదటివారమున చేరి, ఫిబ్రవరి మొదటివారమున వీడిపోవుదురని తెలియుచున్నది.
మదరాసులో మాఘ కు దశమి (8 ఫిబ్రవరి) నాడు ఆడయ్యారులో నిర్మింపబడిన
అంశ్వర్యచేతాలయ వంశాభిషేకము నడచునని తెలియుచున్నది.

May 1981

To

Dr. SANKARANARAYANA MURTY
 Director,
 Central Research Institute
 TIRUPATHI

ఈ సంచికలో

ఆంధ్రప్రదేశ్

శ్రీమత్ప్రభురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము 1

శ్రీజగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి చరణస్మరణమ్ 2

శ్రీజగద్గురు అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశములు 3

శ్రీజగద్గురు భారతీతీర్థ స్వామి చరణుల ఉపదేశము 5

శ్రీకృష్ణజ్ఞత కలదా? 6

శ్రీకృష్ణ భగవత్పాదముల కవితా వైభవము 8

ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన సాధనములలో 10

అపరోక్షానుభూతి వ్యాఖ్యానము 14

శేదాంతస్వాయములు 15

శ్రీ విద్యారణ్య విజయ గాథ 16

వివేకచూడామణి వ్యాఖ్యానము 17

అద్వైత సిద్ధాంతము ముందు పాశ్చాత్యుల తార్కమ్యము ఖండన 19

గురువంశ కథా కథనము 21

జనకరాజు వైరాగ్యము 24

గ్రంథావలోకనము 25

సంస్కృతభాషను మనకు అవసరమిది నేర్చుకొనవలెను? 27

వేదములో నేటి విజ్ఞానకాండ్ర విమర్శములు 28

ఇంకా పంచాంగ విశేషములు, శృంగేరి వార్తలు,

సంగీతముతో అర్చన మొ||

If undelivered please return to:

A. SATYANARAYANA MURTY,

Publisher : SRI SANKARA KRUPA

6-3-609/18 Anand Nagar Khairatabad, Hyderabad-500004.

శ్రీ శాంతి కర్తవ్యం

దక్షిణాపహాయం

శ్రీశృంగేరి శారదా సీతమంజులారా యాజమాన్యమున వెలువడు
ఉద్ఘాత్తిక మాసపత్రిక

జరిగినది: 20	జరిగినది: 1 జూన్, 1981	సంఖ్య: 10
	సంవత్సర చందా రూ. 10/-	

మర్రిశాఖ - శ్రేష్ఠము (శకాబ్ది 1903)-

శ్రీ శారదా ధన్వంతరి వైద్యశాలకు మెటర్నిటీ
నిభాగమునకు సంఘస్థాపన చేయుచున్న కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రి
శ్రీ గుండురావు

పంచాంగ విశేషములు శ్రీ కృంగేరి జగద్గురు మఠ పంచాంగము ననుసరించి

దుర్గతి వైశాఖ బ చతుర్దశి (1-6-81) నుండి

దుర్గతి ఆషాఢ శు చతుర్దశి (15-7-81) బుధవారము వరకు

- 1-6-81 సోమవారము వైశాఖ చతుర్దశి మాసశివరాత్రి శైవనక్షత్రం
- 2-6-81 మంగళవారము వైశాఖ అమావాస్య వటసావిత్రి వ్రతం పద్మకయోగం జాహ్నువి స్నానం
- 3-6-81 బుధవారము శ్వేష్ట శు పాడ్యుని
- 4-6-81 గురువారము శ్వేష్ట శు విదియ రంభావ్రతం. శ్రీ జగద్గురు వృషింహ భారతీస్వామ్యాఖ్య పరమేష్టి గుర్వారాధన
- 7-6-81 ఆదివారము మహాసన్నిధానమువారి సన్న్యాస స్వీకారవర్ధంతి (స్వర్ణోత్సవము)
- 9-6-81 మంగళవారము శ్వేష్ట శు అష్టమి శుక్లాదేవి పూజ
- 11-6-81 గురువారము దశపాపహరాదశమి శేతుబంధన రామేశ్వర ప్రతిష్ఠా
- 13-6-81 శనివారము శ్వేష్ట శు ఏకాదశి సర్వేషం
- 14-6-81 ఆదివారము శ్రీశంకర భగవత్పాద కైలాసగమనం మిథున సంక్రమణం
- 15-6-81 సోమవారము శ్వేష్ట శు త్రయోదశి శ్రీ జగద్గురు విద్యారణ్యస్వామి ఆరాధన
- 17-6-81 బుధవారము శ్వేష్ట పౌర్ణమి. వీరువాక పూర్ణిమ
- 25-6-81 గురువారము శ్వేష్ట బ అష్టమి త్రిలోచన వ్రతము
- 28-6-81 ఆదివారము శ్వేష్ట బ ఏకాదశి సర్వేషం
- 30-6-81 మంగళవారము శ్వేష్ట బ చతుర్దశి మాసశివరాత్రి కృష్ణాగారక చతుర్దశి, పావిత్రీవ్రతం

జూలై మొదటి భాగం

- 1-7-81 బుధవారము శ్వేష్ట అమావాస్య
- 2-7-81 గురువారము ఆషాఢ శు పాడ్యుని
- 6-7-81 సోమవారము ఆషాఢ శు పంచమి స్కందపంచమి
- 7-7-81 మంగళవారము ఆషాఢ శు షష్ఠి కూర్మ షష్ఠి
- 8-7-81 బుధవారము ఆషాఢ శు సప్తమి వీకస్వత్సవము
- 11-7-81 శనివారము ఆషాఢ శు దశమి చాతుషమి వ్యాస
- 12-7-81 ఆదివారము ఆషాఢ శు ఏకాదశి సర్వేషం శయనైకాదశి (తొలి ఏకాదశి) గోపద్మ వ్రత ప్రారంభము
- 13-7-81 సోమవారము ఆషాఢ శు ద్వాదశి హనుజేవ ద్వాదశి కాకవ్రతారంభము

శ్రీ శంకర కృప

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపుటి
20

}

శంకరశృంగర స్వామి వ్యాసో నారాయణోహరిః

{ సంపుటి
10

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్లో॥ మహ్యంద్రుహ్యన్తి యేమాతః త్వద్ధ్యానానక్త చేతసే

తానంబసాయక్తై రేభి రవబ్రహ్మద్విపోజహి ॥ 61

(దీనియందున్న వేదపాదము ఋగ్వేదములోనిది. శ్రీ నూక్తమునందును కలదు)

తా. తల్లీ! నిన్ను ధ్యానించుటయందు మగ్నమైన మనస్సుగల నాకు దోహము చేయువారెవ్వరో-బ్రహ్మద్వేషులగు వారిని—నీ బాణములచేత చంపుము.

విశేషములు: బ్రహ్మద్వేషులనగా—సాధువులను ద్వేషించుచు కష్టపెట్టు వారని—తపస్సునకు భంగములు కలిగించువారని భావము. శిష్టులను కాపాడుట దుష్టులను శిక్షించుట శ్రీదేవి తన కర్తవ్యముగా స్వీకరించినది. అందుకని యిట్టి ప్రార్థనము.

రామాయణ భారత భాగవతములందు శిష్టులైన సాధువులను బాధలుపెట్టు వారిని సంహరించి శిష్టరక్షణము, దుష్టశిక్షణము కన్పించును. అట్లే శ్రీ దేవివరమైన దేవీ మాహాత్మ్యమునందు దేవీభాగవతమునందు కలదు.

శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీ

మహాస్వామి చరణ స్మరణమ్

వైరాగ్యము

(గతసంచిక తరువాయి)

ఈ మానసిక సమస్యితి శ్రీ జగద్గురువులకు సహజము. అతిబాల్యమునందే యీ స్థితి ప్రకృతముగా నుండెడిది కావున నిది ఆయనకు పూర్వజన్మము నుండి యీ

(1)

జన్మకు సంక్రమించిన గుణముగా తోచుచున్నది. చిన్నప్పటి నుండి యీ గుణ మాయనలో స్పష్టముగా నుండెడిది.

ఆయనకు ఏదేనిమిది సంవత్సరముల వయస్సున్నప్పుడు—(అష్టాదాయనకు నరసింహశాస్త్రి యన్న పేరు)—సానిక పాఠశాలలో చిన్నతరగతులలో ఆయన చదువుచుండెడివాడు. వీరి ఇంటి ప్రక్కన వసించు గృహస్థునకు కూడా యింతే వయసుగల కుమారుడొక డుండెను. ఆ గృహస్థు సంపన్నుడు. ఆయన అభిమానము నకు నరసింహశాస్త్రి పాత్రుడయ్యెను. తన కుమారునికి పలక, బలపము, పెన్నిలు, లేక పుస్తకము-కొనినప్పుడెల్ల ఆ గృహస్థు మరియొకటి కొని నరసింహశాస్త్రి కిచ్చెడి వాడు. సంవత్సరాంతమున ఆయన కుమారుడు తరగతి పరీక్ష తప్పిపోగా నరసింహ శాస్త్రి ఉత్తీర్ణుడయ్యెను. ఆ గృహస్థునకు కుమారునిపై కోపము వచ్చి శ్రద్ధగా చదువలేదని మందలించి చెంపకాయలు కొట్టెను. ఆ కష్టవాడు గట్టిగా యేడ్చుచు ప్రక్కయింటికి పరుగెత్తుకని వచ్చి నరసింహశాస్త్రిని కొట్ట మొదలిడెను. “ఇట్లు ఆకస్మాత్తుగా వచ్చి నన్ను కొట్టుచున్నావేమి?” అని నరసింహశాస్త్రి ఆ బాలుని అడుగగా “నేను పరీక్ష తప్పిపోగా నీవు ఉత్తీర్ణుడైతివి. కాబట్టి మా తండ్రి నన్ను చెంపకాయలు వేసెను. నీవు కూడ తప్పిపోయినచో ఇట్లు జరిగియుండెడిది కాదు” అని ఆ బాలుడు సమాధానము చెప్పెను.

ఆ బాలుడిట్లు ప్రవర్తించుటకు తగిన న్యాయమేమియు లేకపోయినను— పరోక్షముగా తనకు తెలియకుండ తానాతడు చెంపకాయలు తినుటకు కారణమై యుండవచ్చునని నరసింహశాస్త్రి భావించి ఆ బాలుని ఆసంగత ప్రవర్తనకు తిరుగు చెప్పలేదు.

ఆరువది సంవత్సరముల కంటే తరువాత ఆ బాలుడు డెబ్బదియేండ్లవాడై యుండగా యీ సంఘటనను మిత్రుని కొకనికి చెప్పి “నా బాల్యమున నేను చేసిన దుండగిడు తనమునకు నన్ను నేను ఎన్నటికి త్షమించుకొనజాలను. ఆ నాడు ఆయన ముఖమునందు నాకు ద్యోతకమైన ‘శాంత గంభీరత’ నాకు మరపునకు వచ్చుటలేదు.

కొన్నినాళ్ళ తరువాత నరసింహశాస్త్రి మతపాఠశాలలో విద్యార్థిగా నుండగా—అతనికంటే పాడుగరి బలిష్ఠుడు వయస్సు ఎక్కువ కలవాడు—సహపాఠి-యొకడుండెను. ఆ సహపాఠికి పాడుము పీల్చుట అలవాటు. అతడు పాడుముకాయ—తెరిచినప్పుడెల్లా శ్రీ నరసింహశాస్త్రి తలను ప్రక్కకు త్రిప్పుకొనువాడు—అది గమనించుచుండిన ఆ సహపాఠి ఒకసారి కుట్టతనపు చేమలలో—వెనుక నుండి శ్రీ నరసింహ

కాస్త్రీని పట్టుకొని పాడుము వాసన చూపింప యత్నించెను. కాని శ్రీ నరసింహ కాస్త్రీ తలక్రిందకు వంచి ముఖమును నేలకు ఆసెను. ఎక్కువ బలము కలిగిన ఆ సహపాతి నరసింహకాస్త్రీ ముఖమును తన ప్రక్కకు త్రొప్పుకొనలేకపోయెను— (శ్రీ నరసింహకాస్త్రీ గాలిని కంఠము పట్టినందువలన) చివరకు అతడు తన ప్రయత్నమును విరమించుకొని శ్రీ నరసింహకాస్త్రీతో—“అయితే నీకీ పాడుము పీల్చి దానివలన వచ్చు సుఖమును ఆనుభవించు అదృష్టము లేదు” అనెను. తరువాత మరెప్పుడు శ్రీ నరసింహకాస్త్రీని బాధపెట్టలేదు. శ్రీ నరసింహకాస్త్రీ ఆ సహపాతి ప్రవర్తనకు అతని నెప్పుడును అసహ్యించుకొనలేదు.

తరువాత కొన్ని సంవత్సరముల కా సహపాతి గొప్ప పండితుడై శ్రీ జగద్గురువుల దర్శనమునకు రావలసివచ్చినప్పుడు—ఆ చిన్ననాటి కుఱ్ఱతనపు చేష్ట ఆయన మనస్సులో మెదలాడెను. మనస్సులో ఏదైన కొంత క్షేమము ఉన్నచో దానిని పోగొట్టు తలంపుతో శ్రీ జగద్గురువులు “మీ రింకను చుక్కుపాడుముపై పూర్వమంత మోజును నిలుపుకొన్నారా?” అని ప్రశ్నించిరి. ఆయనతో వచ్చిన స్నేహితు డొకడు “ఈయనకు చుక్కుపాడుముపై అంత మోజు ఉన్నదా?” అనగా శ్రీ జగద్గురువులు “ఆయనకు మోజు ఉండుట మాత్రమే కాదు. ఆయన కెంత స్వార్థము లేదనగా - ఆ చుక్కుపాడుము వలన కలుగు సుఖము ఇతరులకు కూడ కలుగవలెనని వాంఛించుచు—కొందరికా అదృష్టము లభింపలేదని విచారించెడివాడు” అని చాల సంవత్సరముల క్రింద జరిగిన సంఘటనను—అప్పటి మాటలను గుర్తుకు తెచ్చిది.

దాదాపు నలువది సంవత్సరములకు మైబడినకాలమాయన శ్రీ మతమున పీఠాధిపతిగా నుండగా—ఎవ్వరియందు తప్పు చూపుటగాని—కోపించుటగాని—ఫలానా పని చేయునుని కాసింపుటగాని జరుగలేదు. అయితే బాహిరముగా కాసింపకపోయినప్పటికి—ఆయన చుట్టు ఉన్నవారి యందు అసాధరణమైన భక్తి గౌరవ విధేయతలను ఆయన కలిగించెడివారు.

మైసూరు మహారాజు శ్రీ కృష్ణరాజ ఒడయరు ఒక పర్యాయ మిట్లనెనట— “పూర్వజగద్గురువులయందు నాకు ప్రేమ గౌరవములున్నవి. ఈ జగద్గురువులు కూడ నాయందు మిక్కిలి వాత్సల్యము కలవారే. అయితే ఆయనయందు నాకు భయ భక్తులు కలుగుచున్నవి. కారణము నాకు తెలియదు.”

ఆయనకు సహజముగా నున్న నిశ్చలత్వము గాంభీర్యము—బహుశా యిట్టి భావమును కలిగించి యుండవచ్చును.

(సశేషము)

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశములు

జ్ఞానులై ఆత్మసిద్ధి పొందినవారికి పునర్జన్మ లేదని శ్రుతులు కూడ చెప్పుట వినుచున్నాము. కాని మన పురాణేతిహాసములందు పెక్కుమంది ముక్తజీవులు మరల జన్మమును స్వీకరించుట కలదు.

‘అపంతరతమన’ అను వైదికబుుషిని శ్రీ మహావిష్ణువు వేదవ్యాసునిగా జన్మింపుమని ఆదేశించినట్లు కలదు. అట్లే వశిష్ట మహర్షి మైత్రావరుణిగా మరల జన్మించెను. ఆయన అసలు బ్రహ్మమానసపుత్రుడు. ఈ పునర్జన్మ నిమి మహారాజు శాపమువలన వచ్చెను. భృగువు మొదలగు మహర్షులు వరుణుని యాగమున మరలనూ తన శరీరములను స్వీకరించినట్లు కలదు. బ్రహ్మకు మరొక మానసపుత్రుడైన సనత్కుమారుడు రుద్రునికి చెప్పిన మాట ప్రకారము స్కందుడుగా జన్మింపవలసి వచ్చెను.

ఈ ఇతిహాసపురాణ గాథలందు మాత్రమే కాదు - వేదములలోని మంత్ర భాగములందు కూడ నిట్టి కొన్ని పునర్జన్మగాథలు కనిపించుచున్నవి. కొన్ని సందర్భములలో పూర్వశరీరము శిథిలము కాగా నూతన శరీరమును స్వీకరించుట-మరికొన్ని సందర్భములలో తమ తమ యోగశక్తులవలన ఏకకాలమున బహుశరీరములందు ప్రవేశించుట—తొలిశరీరముట్లే చైతన్యవంతముగా నుండగా-కలదు. ఈ మహర్షులందరు జ్ఞానులు కారని, ముక్తజీవులు కారని చెప్పుటకు వీలులేనేలేదు. వీరందరు మహా జ్ఞానులని శ్రుతులే చెప్పుచున్నవి. మరి యీ పునర్జన్మల రహస్య మర్కమేమిటి?

దీనికి సమాధానము బాదరాయణుని నూత్రములందున్నది. “యావదధికారం అవస్థితిః అధికారికానామ్” — (లోక సంగ్రహణము చేయవలసిన భారమున్నవారికి ఆపని పూర్తికానంతవరకు శరీరముండును). లోకసంగ్రహణము సలుపుట వైదిక ధర్మప్రచారముద్వారా—భగవంతుడు వారి వారికి నిర్దేశించిన విధానములనుబట్టి.

తమకు నిర్దేశింపఁడిన విధిని పూర్తి చేయుటకు, అవశ్యకమైనప్పుడు వారు ఒక యింటినుండి మరొక యింటికి మారినట్లే ఒక శరీరమునుండి మరొక శరీరమునకు మారుదురు. పూర్వజన్మముల కర్మఫలములను శూన్యము చేసికొన్నను వారు తమ అవశ్యకతలనుబట్టి తమ వ్యక్తిజీవత్వమును నిలువబెట్టికొనుచు క్రొత్తశరీరములను సృష్టించుకొందురు. ఈ మహర్షులను—కొంత పూర్వజన్మ జ్ఞాపకములున్నవారితో కలుపరాదు.

మహాభారతమునం దొక బ్రహ్మజ్ఞునియైన శ్రీ శ్రీ జనకమహారాజుతో సంవ
దించుటకలదు—ఆమె తన శరీరమును వదలి మహారాజు శరీరమునే ఆవేశించినది.
పిమ్మట అందు సంతసమైనది. ఇది అపరిపూర్ణ జ్ఞానమునకు ఉదాహరణము కాదు.

భగవద్గీత 4 వ అధ్యాయమున (5-9 శ్లోకములు) పరమాత్మ ఆర్జునునితో
చెప్పెను—“నీవు నేను అనేక జన్మలను దాటి వచ్చితిమి. నా కవియన్నియు
తెలియును. నీకు తెలియదు. పుట్టుక లేనివాడనయ్యు-సర్వజీవేశ్వరుడనయ్యు- నేను నా
యోగమాయా విలాసమువలన పెక్కు అవతారములలో భాసింతును—నా సహజ
లక్షణములను గూఢముగా నుంతును—నా పుట్టుక-లీలలు దివ్యమైనవి. ఈ రహస్య
మంతయు తెలిసికొన్నవానికి శరీరాంతమున మరల జన్మములేదు. నన్ను చేరుదురు.”

లోకముయొక్క అవశ్యకతనుబట్టి భగవంతుడు తానే అవతరించును. లేక
తన చూతలద్వారా కార్యనిర్వహణము చేయును.

జ్ఞానమువలన కర్మము నశించుట తథ్యము. ఏదో కార్యనిర్వహణమునకై
శరీరముండవలసినంత మేరకు ముక్తి జాప్యమగును.

“తస్య తావదేవ చిరంయావన్న విమోక్షయే—(ఛాందోగ్యోపనిషత్తు)

లోకసంరక్షణ కొరకు భగవంతుడు—(ఈశ్వరుడు)—ముక్తజీవులకు కొన్ని
కొన్ని ప్రత్యేకకార్యములను—విధులను అప్పగింపగలడు—అప్పగించును.

శ్రీ జగద్గురు భారతీ తీర్థస్వామి

చరణుల ఉపదేశము

(శృంగేరిలో చేసిన అనుగ్రహ భాషణము)

(గతసంచిక తరువాయి)

కాస్త్రములందు ద్విజునకు నాలుగు ఆశ్రమములు చెప్పబడినవి—బ్రహ్మచర్య,
గృహస్థ, వానప్రస్థసన్న్యాసములు. ఇందు మొదటిదగు బ్రహ్మచర్యాశ్రమమున
గురుసన్నిధియందు వేదాభ్యాసము చేయుట తద్గర్థమును అవగాహనచేసికొనుట
ముఖ్యము. ఆ తరువాత వారి వారి పరిస్థితులు, అభిప్రాయములుబట్టి గృహస్థాశ్రమ
ప్రవేశము. కాస్త్రములందు బ్రహ్మచర్యాశ్రమమునకు చాల ప్రాముఖ్యతయున్నది.
బ్రహ్మచర్యమున జ్ఞానమును అర్జించి ముక్తి పొందిన మహనీయులను గురించి మనము
నినుచున్నాము. ఉదాహరణకు సదాశివ బ్రహ్మేంద్రుని చెప్పవచ్చును. ఆయన

మహాజ్ఞాని. శృంగేరి జగద్గురువులందరు అట్టివారు. బ్రహ్మచర్యమునకు చాల గణ్యత యివ్వబడినది. బ్రహ్మచర్యమునుండి సన్న్యాసస్వీకారము చాల గొప్ప. అట్లు జరుగని యెడల నైష్ఠిక బ్రహ్మచారిగా జీవించుట కూడ సహజమే. బ్రహ్మచారిగా జీవించుచు ఇంద్రియసుఖములను త్యజించి బ్రతుకుట వివేకవంతమైన జీవితము. శాశ్వత సుఖాలభ ప్రయత్నము ప్రశంసనీయమైనది.

అందరు తప్పక అవలంబింపవలసినది కర్తవ్యనిష్ఠ. ఏమి తలపెట్టినను శ్రద్ధతో జాగ్రత్తతో చేయవలెను. గురుసన్నిధియందు బ్రహ్మచారి యెట్లు ప్రవర్తింపవలెనో ఆప్రస్తుంబ మహర్షి చాల చెప్పెను. గురువు చెప్పినదానిని శ్రద్ధతో తాత్పర్యముతో నిర్వహింపవలెను. తాత్పర్యమునగా అభినివేశముతోనని భావము. అనగా విశ్వాస రాహిత్యముండరాదని. అట్లు చేసినచో అది గుర్వసుగ్రహహేతుభూతమగును.

మనుష్యుని ప్రకృతియందు ఆలస్యమున్న దొకటి కలదు. అది శత్రువు. దాని మూలమున గురువు చెప్పినదానిని చేయుటలో అనుకొనని జాప్యము కలుగును. గురు వేమియు చెప్పకపోయినను మన ప్రవర్తన అభీష్టసిద్ధిని కలిగింపలేదు. శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ భగవద్గీతయందు మూడువిధములైన శత్రువులను చెప్పెను.

కాను విషక్రోధ ఏషరజోగుణ సముద్భవః

మహాశనో మహాపాపావిద్యేణ మిహవైరిణమ్ ॥

అవి శత్రువులు. మనము శత్రువులకు స్థానము కల్పింపము కదా! అట్లే యీ శత్రువులకును స్థానము కల్పింపరాదు. ఇది భగవంతుని శాసనము. మనము లౌకిక జీవనులము. మనకు మనఃక్షేత్రమును కలిగించు సన్నివేశము లెన్నియో కలవు. అట్టి పరిస్థితిలో—యీ పరిస్థితి నాకు సుఖకారి కాదు—అని తెలిసి నిరమముగా నుండువాడు ధీరుడు. మహాకవి కాళిదాసు 'వికారచేతాసతి విక్రియంతే యేహంసచేతాంసి తపవ ధీరాః' అనెను. తనముందు మనోవికారమును కలిగింపగలదున్నప్పటికి నిరమముగా నుండువాడు ధీరుడు' తనముందులేని ఆహారవస్తువులపై మనస్సు పోవండుట గొప్ప కాదు. తనముందు భిన్నభిన్న రుచులతో భిక్ష్య భోజ్య లేహ్య పానీయాదులెన్నియో కుప్పలుగా నున్నను వాటిపై మనస్సులేనివాడు ధీరుడు. లోకమున మనమున్న పరిస్థితి యెదురుగా ఆహారవస్తువులు కుప్పలు కుప్పలుగా నున్నట్టిదే. మనస్సును లాగు వస్తువులు కోకొల్లలుగా నున్నప్పటికి మనస్సుయమనముచేసి ఇంద్రియ నిగ్రహము చేయగలిగినచో మనము చక్కని జీవితమును గడుపవచ్చును. ఇది జ్ఞాపకముంచుకొన వలెను.

ప్రతిదినము జీవితమును పరిశీలించుకొనవలెను.

ప్రత్యహం ప్రత్యవేక్షేత సరశ్చలితమాత్మనః
కిన్నమే పశుభేస్తుల్యం కింతు సత్పురుషైః

తాను పశువుగా బ్రతుకుచున్నాడా—సత్పురుషునివలె బ్రతుకుచున్నాడా యని ప్రతిదినము పరిశీలనచేసికొనవలెను. సత్పురుషునివలె బ్రతుకుటకు ప్రయత్నము చేయవలెను. సత్పురుషజీవనము చేయవలెనని దృఢనిశ్చయము చేసికొని అట్లు బ్రతుకుటకు సర్వశః కృషి చేయవలెను.

గురువు ప్రసన్నడగునట్లు ప్రవర్తించుచుండవలెనన్న విషయము గమనింపవలెను. అనగా గురువు మనస్సులోని భావము ప్రకారము సంచరింపవలెను. మా పరమేష్టి గురువులు 'కరణం సర్వసిద్ధిసాం—చింతానుసరణం గురోః' అనిరి. మనమే విధమైన సిద్ధిని వాంఛించినను గురువుల భావానుసారము వర్తింపవలెను. గురువుల అభిప్రాయమెట్టిదైనను సరియే—ఆ ప్రకారమే ప్రవర్తింపవలెను. 'చింతానుసరణం గురోః' అని కదా చెప్పబడినది. మరియుకట్టి—అహంకారగర్వము చెడ్డది. అది శత్రువు. ఇది అనేక విధములుగా తలయెత్తును. అధికవిద్వత్తు, విశ్వర్యము, అధికారము కారణములు కావచ్చును. అట్టి పరిస్థితులలో కూడ అహంకారగర్వము తలయెత్తకుండ చూచుకొన్నచో—అది గొప్పసాధన. అట్టి కృషి చేయవలెను.

ఆ విధముగా మనము బ్రతికినచో మనకు శ్రేయస్సు లభించి మనము కృతకృత్యులమగుదుము.

సంస్కృతభాషను మనమేల అదరించి నేర్చుకొనవలెను?

(40)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావివర్గంలో మూర్ఖస్య మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్నిటిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

శ్రీ యం. పతంజలి శాస్త్రి

(భారత ప్రధాన న్యాయాధిపతి)

మన సంస్కృతి విలువలకు, సంప్రదాయములకు మన మతము భాండారమైనచో సంస్కృతము వాటికి యుగయుగములుగా ముఖ్యమైన అభివ్యక్తికరణ

సాధనము. కాని విరుద్ధముగా తోచినట్లు—మనకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత సంస్కృత అధ్యయనము సన్నగిల్లుచున్నది. ఇందుకు కారణములను మనము చెప్పకొన నక్కరలేదు. ఈ మధ్య బీహారు సంస్కృత సమితి స్నాతకోపన్యాసమునందు నేను కొన్ని కారణములను చెప్పియుంటిని.

పాఠశాలలలోను, కళాశాలలలో కళాకక్ష్యలలోను అవశ్యపఠనీయాంశ ముగా సంస్కృతము నిర్ణయింపవలెనని నేను చెప్పితిని. హిందీ యితరిప్రాంతము లందిది సాధ్యముగా నెంచబడలేదు—అక్కడ మూడు భాషలు (ప్రాంతీయభాష, హిందీ, ఆంగ్లము) చదువవలసిన భారమున్నది. అక్కడ హిందీ అవశ్యకాంశము కాదు. దానిబదులు సంస్కృతము చదువవచ్చును. కాని హిందీ జాతీయభాషగా అంగీకరింపబడి, హిందీ భాషాజ్ఞానము వలన ఉద్యోగావకాశము లెక్కువగా నుండుట వలన విద్యార్థులు సంస్కృతము కంటే హిందీని చదువుట కెక్కువ అభీష్టము చూపుదురు. అందుచేత సంస్కృతము పాఠ్యాంశముల నుండి బయటకు త్రోయబడుచున్నది.

ఈ ప్రాంతీయులకు హిందీ ప్రాంతీయభాష కావున—సంస్కృతము అవశ్య పాఠ్యాంశముగా అధ్యయనము చేయబడుటకు అవకాశముండియుండవలెను. హిందీ మాటాడు ప్రాంతములందైన సంస్కృతమున కా స్థితి కలిగింపబడనిచో—స్వాతంత్ర్య భారతమున సంస్కృతమునకు చెప్పకోతగిన పునరుద్ధరణ కలుగుటకు అవకాశములు చాల తక్కువ.

దీక్షాంతభాషణ హిందూ విశ్వవిద్యాలయ

డిశంబరు 1956, వారాణసీ.

చందాదారులకు విన్నపము—ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు
గమనింపుడు

చందాలు బాకీయున్నవారికి పత్రిక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగనే (తమ అడ్రసు మార్పుకూడ వెంటనే) క్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

ఆకెళ్ల సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకడు,

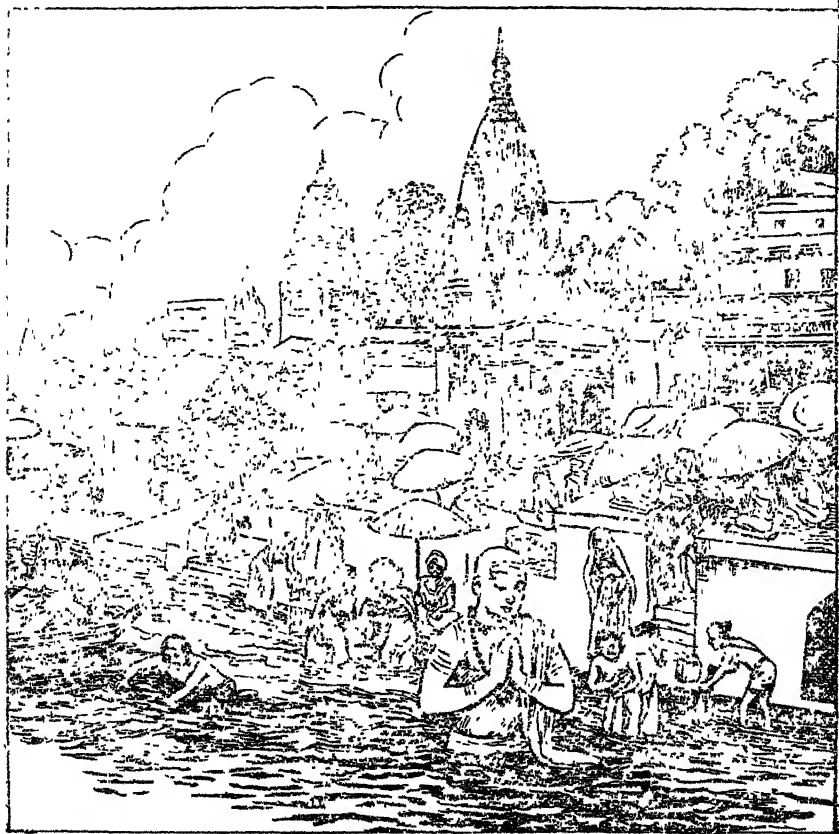
6-3-609/18, ఆనందనగర్,

భైరతాబాదు, హైదరాబాదు—500 004.

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

10

కాశీ పట్టణాన్ని చేరి దానిని ముక్తి స్థలమని
శ్రీ విద్యారణ్యులు ప్రస్తుతించిరి. గంగానదీని సకల
పాపహారిణి అని స్తుతించి స్నానములు చేశాడు.

శ్రీ మచ్చంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత అపరోక్షానుభూతి

వ్యాఖ్యానము: శ్రీ తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

[గతసంచిక తరువాయి]

అవ (146 శ్లో) దేహపతనకాలమున జ్ఞాని సితిని గూర్చి చెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ రథాన్యంతరే మూత్రపురీష మధ్యే చండాల వేశ్మన్యథవాశ్మకానే
కృతప్రయతోఽప్యకృతప్రయతోఽదేహవసానేచ మోక్షమ్॥ 146

తా॥ మార్గమధ్యముననో, మలమూత్రములలోనో, చండాల గృహముననో, శ్మశానములనో-జ్ఞాని-పడియుండినను-ప్రయత్నము చేసినను, చేయకున్నను-దేహవసాన కాలమున మోక్షము పొందుచున్నాడు.

విశేషములు: 'చ' కారము ప్రయోగింపబడుటచే అతడు దేహమున్నప్పుడే ముక్తుడని తాత్పర్యము. జీవస్మృతుడు కాబట్టి దేహవసానకాలమున నెచ్చట నున్నాడన్న పరిశీలన ఆవసరముకాదు.

అవ. (147 శ్లో) జ్ఞాని యొక్క ప్రవర్తనను గూర్చి చెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ అతివాదాం సితిక్షేతనాఽవ మన్యేత కించన
నచైవ దేహ మాశ్రిత్య వైరం కుర్యాచ్చకేనచిత్॥

తా॥ జ్ఞాని-అతివాదములను-తన్ను గురించి లోకమునందితరులాడుకొను వాక్యములను పట్టించుకొనడు. ఏ వస్తువునైనను-శుభమునుగాని అశుభమునుగాని- అభిమానింపడు. సమముగా నెంచును. మరియు దేహము నాశ్రయించి దానికి బాధకమని దేనితోను-శీతోష్ణాదికముతో-వైరము చేయడు.

శ్లో॥ నకుర్యాన్నవదేత్కించి న్నధ్యాయేత్సాధ్వసాధుషు

ఆత్మారామోఽనయావృత్త్యా విచరేజ్జడ వన్మనిః॥

తా॥ మంచినీగాని చెడ్డనీగాని ఏమి ప్రాప్తించినను జ్ఞాని ఊరకుండును. ఏమియు చేయడు. ఏమియు పలుకడు. ఏమియు ఆలోచింపడు. అతడు ఆత్మ రాముడై యీ వృత్తిచేత జడవస్తువువలె చరించుచుండును.

విశేషము: జడపదార్థము-ఆలోచనాది మనోవృత్తులు లేక నిరుద్దేశముగా ఎట్లుండునో అట్లు వర్తించును. (సశేషము)

వేదాంత న్యాయములు (37)

(న్యాయముల వంటి ఉదాహరణలు)

[వేదాంత శాస్త్రముతో సూక్ష్మవిషయములను బోధచేయుటకు కొన్ని ఉదాహరణలు సాధారణముగా నుపయోగించెదరు. ఈ ఉదాహరణలు నిత్యజీవితమునకు సంబంధించినవిగా నుండి-వీటిమూలమున దుర్గాహ్యమైన సిద్ధాంత విషయములను అవగాహన చేసికొనుటకు తోడ్పడును. ఈ ఉదాహరణలవలన-సునిశిత ప్రజ్ఞావంతముకాని సామాన్యుని మేధస్సుకూడ సిద్ధాంతమును గ్రహింపగల్గును. సామాన్యపాఠకులకొఱకు వేదాంత న్యాయముల వివరణములను క్రమముగా ప్రకటించుచున్నాము. సంపాదకుడు]

రెండు ముళ్లు

కాలిలో ఒక ముల్లు గ్రుచ్చుకొన్నదనుకొందము. అప్పుడు మరియొక ముల్లు గాని, గుండునూదిగాని—లేక ముల్లువలె సన్నగానున్న మరియొక పేడిగాని తీసికొని దానితో కాలియందు గ్రుచ్చుకొన్న ముల్లును బయటకు త్రోసివేయుదురు.

ఆ పని ముగిసిన తరువాత రెండు ముళ్ళను అవతల గిరవాటువేసి హాయిగా నుందుము.

అదేవిధముగా అవిద్య కారణమువలన కలిగిన దుర్గుణములను, అజ్ఞానముచే మంచిగుణములతో జ్ఞానముతో నెడలగొట్టవలెను. పిమ్మట శాంతి లభించిన తరువాత ఆ మంచిగుణములను కూడ త్యజించి శైదముల కఠితముగా ప్రవర్తింపవలెను.

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము: బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి

గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱకుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.

(గత సంచిక తరువాయి)

పంచదశ సర్గము

జగదురువులు శృంగపురిలో కొలది దినములుండి అంతలో నూర్యగ్రహణము వచ్చినందున గోకర్ణేశ్వరుని నేవించు తలంపు కలిగి బయలుదేరిరి. మార్గదర్శకుని నా మహర్షులు మార్గమున సర్వజనులను పవిత్రుల నొనర్చుచు గోకర్ణక్షేత్రమును చేరి

క్షేత్రవిధుల నన్నింటిని తీర్చి తపఃపరులై శిష్యసంఘములతో ప్రకాశించిరి. (1) ఆది పుష్యమాసము. పుష్యనూర్యుడన్న శ్రీవారి కాసక్తి యెక్కువ. ఆ ఆమావాస్యకే గ్రహణము పట్టుచున్నది. తన్ను దర్శించిన వారిని పోషించుటయందు పూర్ణదిక్షుగల మహాబలేశ్వరుని సాక్షాత్కరించుకొని శ్రీవారు ఆ నాడు సముద్ర తీరమున కేగి చూచిరి. (2) ఆ సముద్రు డెంతటివాడు? లోకాంబిక యగు లక్ష్మిని పుత్రిగా బడసి ఆమెకు విష్ణువున కిల్లాలుగా నీయదగిన ధన్యుడు. ఆతని దౌహిత్రుడే లోకపితామహుడై నాడు. ఇక నా సముద్రుని తనయుడు చంద్రుడు శివునకు శిరోభూషణమైనాడు. నక్షత్రము లాతనికి కోడండ్రు. ఆతడే దేవతల కమృత మొసంగి నాడు. ఇంద్రున కాతడే యుచ్చైశ్శృంగమును విరావతమును దానమొసంగెను. (3) ఆతని ఇల్లాలు గంగ త్రిభువనపావని. ఆమెవలన శివుడు కూడ భవ్యుడై వాడు. కామధేనువు కల్పవృక్షములు నాతని నుండియే అవిర్భవించి సర్వాభీష్ట ప్రదములగు చున్నవి. పరమగంధీరుడై రసికాగ్రణియయి పూర్ణకుటుంబ సౌభాగ్యవంతుడై తన యందలి ప్రేమాతిశయముచే వచ్చి పెనవేసికొను వాహినీ పత్నులయెడ నిరంతరా సక్తుడై వెలుగొందుచుండును. (4) దాతలిట్లుండ వలెనని తనకు సహజమైన బౌదార్యమును ప్రదర్శించుచు తాను కష్టపడి సంపాదించి దాచిపెట్టిన రత్నరాశి నాశ్రయించినవారికి చూట యిచ్చుచున్నాడు. సాంయాత్రికరూప దూతల ముఖమున సర్వాభీష్టముల నొసంగుచున్నవాడు. శ్రీరామాది మహాత్ములచే సమ్మానితుడైన వాడు. ఉత్తుంగతరంగ హస్తములతో ప్రేమపూర్వకముగ నాహ్వానించుచున్నాడు. (5) అట్టి సముద్రుని చూచి సంతోషముతో నవగాహన మొనర్చి భూరిదక్షిణలతో వస్త్ర దానములతో భూసురుల నానందపరచి సకలదేవతలను పూజించి యాత్ర సిద్ధించిన దను పరితృప్తినంది తత్రత్యులగు నధికారులతో శిష్యబృందములతో సర్వులను పావన మొనర్చుచు జగద్గురువులు విరాజల్లిరి. (6) జగద్విశ్రుతమగునా క్షేత్రము నుండి బయలుదేరి ఘట్టము నధిరోపించి దిలిగేపురాదుల యందు భూపాలురచే సమ్మానితులగుచు నిర్మల యశస్సుచే తెల్లనైన మనోహరాందోళిక నెక్కి సర్వుల కానందము కలిగించుచు శివరాత్రినాడు మధులింగేశ్వరుని సేవింపవలయునని శ్రీ గుప్త దుర్గమును చేరుకొనిరి. (7) జగద్గురువు లచ్చట కారుణ్యాంబు నిధియగు రేణుకాదేవిని విసమ్రులై కొలిచి సర్వోపచార పూజల నొనర్చి భక్తేష్టదాయిని యగు నా తల్లికి

7 వ శ్లోకము.

విలిగే—ఒకానొక రాజు రాజధాని.

ఉత్సవము చేయించిరి. అప్పు డా కస్తికముగా వానవాసీ పురమున కుపప్లవమేర్పడిన దను వార్తరాగా శివైకనిరతులు మహాధైర్యశాలులునగు జగద్గురువు లక్కడికి బయలు దేరిరి. (8) దారిలో వారికా నగరము నుండి ఎందరో కుటుంబులు పరువులెత్తుచు కాంధీశివలై వచ్చువారు కనిపించిరి. భక్తరక్షకుడు సర్వనిధిపాలకుడునగు శివుడు తను వాడున నమ్మకమున్న గురువులు వారి నెల్లరును నిలిపి ధైర్యము చెప్పి వానవాసినీ చేరుకొనిరి. (9) దేశపాలకుడైన సదాశివ మహారాజుచే తత్పుత్ర రక్షణకు నియుక్తులైన మంత్రులు సైనికులు వచ్చి కానుకలు నొసంగి తమ్ము ప్రార్థింపగా వారి కిష్ట సిద్ధి కలిగించి వరిదానదికి పోయి స్నాన మొనర్చి ఆహ్వాకములు నిర్వర్తించి జగద్విఖ్యాతుడగు మధులింగేశ్వరుని చూచి పరమానందముతో సాష్టాంగము లొనర్చిరి. (10) శివరాత్రినాడు భవ్యులగు జగద్గురువులు యోగులు స్వచ్ఛముగా తెచ్చిన వేలకొలది పద్మములతోడను కోమలములగు బిల్వదళములతోడను స్వామి నభిషేకపూర్వకముగా సహస్రనామములతో యామ యామ మర్చించి మంగళా రాత్రి కానీరాజనాదులర్పించి హృదయపూర్వకముగా స్తుతించిరి. (11) అట నుండి బయల్దేరి మార్గమధ్యమున సర్వులచే సమ్మానితులగుచు ప్రసిద్ధులగు కేలది నగరము చేరిరి. అక్కడి రాజవంశమునకు సర్వాభీష్టదు లగుచున్న రామేశ్వర వీర భద్రులను పూజించి విద్యాసాగరులగు జగద్గురువులు సాగర పురమున కేగిరి. (12) శ్రీవారి పాదపద్మములను సేవించుకొనవలయునని ఇక్కేరీవరణాధిపుడు భక్తి విస యములతో ప్రార్థింప నా నగరమున కేగి అక్కడి అఘోరేశ్వరు నర్పించి అటనుండి అరంగనగరమున కేగి ఆచ్చటి కవినాథేశ్వరు నారాధించి ద్విజవర్య పూజ్యచరణు లగు శ్రీచరణులు తపోరాజ్యపాలకులై విరాజిల్లిరి. (13) అటనుండి బయలుదేరి తీర్థరాజుమగు తుంగభద్రా నదిని చేరి అందు శిష్యానందన హేతువులగుచు స్నాన మొనరించి సర్వమంగళప్రదయగు శృంగపురిని చేరి భవానీపతి యగు మలహాని కరేశ్వరుని, యోగక్షేమద యగు కారదాంబను సమర్పించి ధన్యత భజించిరి. (14) పూర్వ జగద్గురువుల కధికులగుచున్న పీఠాధీశ్వరులు పురప్రజలచే కీర్తితులగుచు నెప్పటికప్పుడు అనేక నూత్నోత్సవములు జరిపించుచు శ్రీ కారదా నవరాత్రోత్సవ

8 వ శ్లోకము.

వానవాసీ పురము—ఇస్సడు బానవాసీ యమచున్నాడు.

10 వ శ్లోకము.

సదాశివుడు బానవాసీ నమీవ ప్రదేశాధిపతి.

సమయము రాగా ఆ తొమ్మిది దినములు మహానందముతో వైభవోపేతముగా మహోత్సవములు జరిపించిరి. ఆ ఉత్సవ విశేషముల నశేషముగా వర్ణించుటకు శేషునకును వాక్కులు నిశ్శేషములగును. (15)

ఆశ్వయుజ కుద్ధ ప్రతిపత్తునాడు తుంగభద్రలో ఉపస్థాన్నైన మొనరించి స్వీయాహ్నికములను తీర్చికొని జగద్గురువులు తమ దర్శనమునకై వేచియున్న దేశ దేశాగతులను ఆనుగ్రహించి స్థలవాసులను పలుకరించి వేదపారాయణమునకు, సూక్తపఠనమునకు, మంత్రజపమునకు నియుక్తులైన పండితుల నీక్షించి తాశశంఖాది వాద్యఘోషములతో సానుచరులై కారదా మందిరమునకు విచ్చేసిరి. (16) ఉత్తమగ్రంథములను తెప్పించి కారదా సమక్షమున వానిని మంత్రయుక్తముగ ప్రతిష్ఠించిరి. పిమ్మట వాద్దేవిని గంభపుష్పాదులతోడను ఆరాత్రికలతోడను సమర్పించిరి. శ్రేష్ఠమైన ఉపాయనముల నర్పించిరి. (17) వేదపారాయణకు వివిధమంత్రజపములకు వచ్చిన బ్రాహ్మణులకు వరుణలిచ్చి ప్రారంభింపజేసిరి. వా రొనర్చిన వేదఘోష విన్నప్పుడు శ్రీ కారదాదేవిని చూచుటకై వచ్చిన దేవగణములు ఈ వైభవమున కంతకు కారకులైన శ్రీవారిని వాక్పతి ముఖములతో స్తుతించుచున్నారా అని పించును. (18) నిత్యమిట్లు పూజలొనర్చుచు ప్రతిదినము గుహాసీసీ సమదయములకు మొదటి దినమున నొక్కొక్కటి రెండవ దినమున రెండు రెండు నిట్లు ఏకైక వృద్ధితో ఫలపుష్ప సమన్వితముగా నూత్ననస్త్రముల నిత్తురు. వందల కొలది జనులకు మృష్టాన్న సమారాధన సాగుచుండును. రాత్రులయందు దేశదేశాగత విద్వాంసుల సమాజేకపరచి తాము సింహాసనాసీనులైయుండి వాద్దేవికి వివిధోత్సవములు జరిపింతురు. (19) పాడ్యమి మొదలు దినదినము నూత్నాలంకారములతో తీర్చి కారదాదేవిని క్రమముగ హంస, వృష, మయూర, పక్షింద్ర, హరిణ, సింహ, తురగ, మత్తేభ వాహనారూఢ నొనర్చి యూరేగింతురు. ఆ వైభవమును చూచుటకు ఉన్న రెండు కనులు చాలనే చాలవని చూపరులనుకొందురు. (20) మూలా

20 వ శ్లోకము.

శృంగగిరి యందలి నవరాత్ర మహోత్సవములలో కారదాదేవిని దినదినము వేరువేరు వాహనములపై ఆలంకరించి ఊరేగించుచుండుదు.

భక్తి సుధ తరంగిణి గ్రంథమునందు 33 వ పుటలో మొదలగుచున్న శ్రీ కారదా పోత్రములో శ్రీ సచ్చిదానంద శివాభినవ నృసింహ భారతీ మహాస్వామి చరణులు ఆయా వాహనములను వాని తత్కార్యములను చక్కగా వివరించియున్నారు.

నక్షత్రమునాడు మల్లికార్జున వధువగు భవానీదేవిని వెండిపల్లకిలో నూరేగించుచు
కారదామందిరమునకు తెచ్చి సముచిత స్థానమున నుంచి శ్రీవారు పూజింతురు. అనం
తరము శ్రీ కారదాదేవిని పుస్తకములకు అష్టాదశ విద్యలతో పూజింతురు. అంతమున
స్తోత్రము చేయుదురు. (21) కమలాసనాసీనయై మందస్మితముతోడి వదనార
విందముతో విలసిల్లుచున్నదై, దినదినము వినూత్న వస్త్రములతో శోభిల్లుచున్నదై
సువర్ణదేహముతో రత్నమయ విభూషణములతో ఎప్పటికప్పుడదృష్ట పూర్వ
అన్నట్లులే తోచు ఈ కారదాదేవి నా వదనమున నివసించియుండునుగాక. (22)
అమ్మా! కారదాదేవీ! నీ ముఖముతోడి సాదృశ్యమును పొందదలచి యే పద్మములు
కుత్తుకబంటి నీళ్ళలో నిలిచి తపస్సు చేయుచున్నవి. చంద్రుడు దిగులుపడి శుష్కించి
పోవుచున్నాడు. స్వాభావిక విమలత్వమునే నిలుపుకొగలిగినచో నద్దమేమయిన
సదృశమగునేహా! (23) షే కారదాంబా! లావణ్యరాశి యగు నీ వదనమందలి ఆ
ముద్ర యేమిటి? భర్తయగు వేధ కల్పించినదా లేక శృంగారవల్లి అంకురమా?
సౌభాగ్య శోభాకరమగు వదన చంద్రబింబమున నా అంకయేమిటి? పతిని వశీకరించు
కొనుటకు ధరించిన కన్తూరీ తిలకమును, కాటుక రేఖలును కాబోలు! (24)
ప్రసన్నానన యగు వాడేవీ! భక్తస్తోమము నెల్లప్పుడు దయజూచు కరుణారాశి నివ
శించుటకై నీ కనులు పరమవికాలములగుచున్నవి. వానితో పగళ్ళు ముడుచుకొని
యుండు నీలోత్పలములుగాని రాత్రులందు సంకోచనమునందు పంకజములుగాని,
బ్రౌపమ్యమున నెట్లు నిలువగలవు? (25) (సశేషము)

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత

వి వే క చూ డా మ ణి

(శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి విరచిత
వ్యాఖ్యానమేతము)

ఆంధ్రీకరణము: డా॥ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు(వేదాంత శిరోమణి, విద్వాన్)

ఎం. వి. (సంస్కృత, ఆంగ్ల హిందీ) పి. హెచ్.డి.

(గత సంచిక తరువాయి)

అవ. మనోనిగ్రహము, దానిద్వారా బుద్ధినైర్మల్యము అనునవి అభేద
రూపమున పరమాత్మజ్ఞానము కలుగుటకును హేతువులు అని చెప్పబడినట్లు, “బ్రహ్మ

సంస్తామృతత్వమేతి” అను శ్రుతి యొక్క అర్థమునా శిష్యునకు బోధించుచున్నారు:—

మా. నియమిత మనసాముత్స్వం స్వమాత్మా నమాత్మ

న్యాయమహమితి సాక్షాద్విద్ధి బుద్ధి ప్రసాదాత్

జని మరణ తరంగా పార సంసారసింధుం

ప్రతరభవ కృతార్థో బ్రహ్మరూపేణ సంఘః

188

ప్ర. అ. త్వం = నీవు, ఆత్మని = ఆత్మయందు, నియమిత మనసా = ఏకాగ్రముగ చేయబడిన మనస్సుతో, బుద్ధి ప్రసాదాత్ = బుద్ధియొక్క అనాగ్రహమువలన, జని మరణ తరంగా పార సంసార సింధుం = జననము, మరణము అనేడి తరంగముల గల అపారమైన సంసార సముద్రమును, ప్రతర = దాటుము. బ్రహ్మరూపేణ = బ్రహ్మరూపమున ఉన్నవాడవై, కృతార్థః = కృతార్థుడవై, భవ = అగుము.

వ్యా. అ. నీవు, ఆత్మయందు, నియమిత మనసా = పంచకోశముల నుండి మరల్చబడినదై శ్రవణ—మనన నిదిధ్యాసనములచే పరమాత్మయందే నిలాపబడిన మనస్సు అనేడి కరణముతో; “మనసై వేద మాప్తవ్యమ్” (ఇది మనస్సుచేతనే పొందదగినది) అని శ్రుతి చెప్పుచున్నది. బుద్ధిప్రసాదాత్ = అసంభావన (సరిగా గ్రహించకపోవుట, సంశయభావన, విపరీతభావన అనేడు దోషములు తొలగి పోవుటచే విశుద్ధమైన సకల దోషశూన్యమైన ఏ బుద్ధికలదో దానియొక్క అనుగ్రహము వలన. దృశ్యతే త్వగ్రయా బుద్ధ్యా” (ఏకాగ్రమైన బుద్ధిచేత గ్రహింపబడును) “జ్ఞాన ప్రసాదేన విశుద్ధ సత్త్వః తతస్తు తంపశ్యతే నిష్కలంధ్యాయ మానః” (జ్ఞానము యొక్క ప్రసాదముచేత విశుద్ధమైన సత్త్వము కలవాడై, ధ్యానము చేయుచున్నవాడై, పిమ్మట భేదరహితమగు ఆ ఆత్మను చూడకలుగును) అనియు శ్రుతివచనములు. స్వం = స్వస్వరూపమైన, ఆత్మానం = పరమాత్మను “స ఆత్మా తత్త్వమసి” (అదియే ఆత్మ, నీవు అదియే), “అసన్నేవ సభవతి అసద్ బ్రహ్మాతి వేదచేత్” (బ్రహ్మ అసత్తు అని గ్రహించినచో అలా గ్రహించినవాడే అసత్తు అగును) అనియు శ్రుతి వాక్యములవలన పరమాత్మయే ముఖ్యమైనది కదా. (అనగా ‘ఆత్మ’ అనగా ముఖ్యముగా ‘పరమాత్మ’ అనియే అర్థము చెప్పవలెను). అయమహతి సాక్షాత్ విద్ధి = పరమాత్మ వేరు నేను వేరు అని ఇంతవరకును ఉన్న బుద్ధిని విడచి ఆ భేదరూపముతో సాక్షాత్కరింప చేసికొనుము అని అర్థము. దానికి ఫలమును చెప్పుచున్నారు—“జని మరణ తరంగాపార సంసార సింధుం ప్రతర” — బ్రహ్మజ్ఞానము

కలుగుంతవరకును “పునరపి జననం పునరపి మరణమ్” (మరల పుట్టుచుండుట) అను విధమున అవిచ్ఛిన్నముగా సాగుచున్న జన్మ మరణముల నెడు తరంగములతో గూడినదియు, బ్రహ్మయనెడు పారము (అవలి ఒడ్డు) తెలియకపోవుటచే అపారమైనదియు అగు ఏ సంసార సముద్రము కలదో దానిని, ప్రతర = పూర్తిగా దాటివేయుము; వెంటనే ముక్తిని పొందుము అని అర్థము. ఎల్లప్పుడును బ్రహ్మరూపమున ఉన్నవాడవై కృతార్థుడవు, అనగా ఇక చేయవలసిన పని లేనివాడవు, అగుము. ఇందులకు—జ్ఞానామృతేన తృప్తస్యకృత కృత్యస్యయోగినః. నైవాస్తి కించిత్కర్తవ్యమస్తిచేన్న సత్యవిత్” (జ్ఞానామృతముచే తృప్తుడై కృతకృత్యుడైన యోగికి ఇంక చేయవలసినది ఏదియు ఉండదు. ఉన్నచో అతడు తత్వవేత్తయే కాదు) అను వాక్యము ప్రమాణము.

188

(సకేషము)

అద్వైత సిద్ధాంతము ముందు పాశ్చాత్యుల పూర్వపక్ష ఖండన (ఆచార్య సుందరము)

(శ్రీ శంకర భగవత్పాద అద్వైత సిద్ధాంతము పైన పాశ్చాత్య విద్వాంసులు కొందరు దుర్బలమైన ప్రతిపక్షవాదములు చేసిరి. ఆ వాదముల ఖండన మీ వ్యాసము. —సంపాదకుడు.

(గత సంచిక తరువాయి)

పిమ్మట బృహదారణ్యక మూడవ అధ్యాయ రెండవ బ్రాహ్మణమును డా. థీబా ప్రసక్తికి తెచ్చెను. ఈ రెండవ బ్రాహ్మణము వేరొక విషయమును గురించి ప్రస్తావించుచున్నదని భావించుట డా. థీబా చేసిన తప్పు. పదియవ భాగమున ప్రశ్ని లేవదీయబడినది—మృత్యువునకు మృత్యువు కలదా? అని. (గ్రహాతి గ్రహములకు—(ఇంద్రియములకు మృత్యువు). దీనికి సమాధానము యజ్ఞవల్క్యమహర్షి అతికిష్టాన్వయ భూయిష్టమైన సులభగ్రాహ్యము కాని విధముగా చెప్పెను.

“మృత్యువు అగ్ని—అతనిని జయించునది జలము. కావున అతడు మృత్యువునకు అతీతుడగుచున్నాడు—” అని. దీనికి శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు వివరణము వ్రాయుచు—“పరబ్రహ్మము లోకమునకు మృత్యువైన దానిని నశింపజేయును” అనిరి. మృత్యువు అగ్నివంటిది. అగ్ని అన్నిటిని భక్షించి దగ్ధము చేయునప్పటికి

జలముచేత నశింపజేయబడును. అగ్ని జలముల సంగతి ఉదాహరణముగా తీసికొన రాబడినది.

కాబట్టి 10 భాగమున వస్తువు పరబ్రహ్మమే. కఠోపనిషత్తు I 2-9 లో వివరింపబడిన వాదమే. కాబట్టి 11 భాగమున వేరొక విషయము ప్రస్తావించబడుచున్నదని భావించుట తప్పు.

“అయం పురుషః” అని చెప్పబడిన 18వ భాగమునకు డా. ధీబా పరమేశ్వరైసు. ఆ పదములు పరబ్రహ్మమునే సూచించుచున్నవని అంగీకరింపక తప్పుదని అత డభిప్రాయపడెను. అయితే అది కేవల జ్ఞానప్రాప్తి లేనివాడు తన కర్మఫలము చేత నితర లోకమునకు పోవుట గురించినది. కాబట్టి దానిని భిన్నముగా వ్యాఖ్యానింపవలెను. ఇట్లు చేయుటలో అసందర్భమేమియు లేదు, కొంత సంబంధమున్న విషయము నేదిగాని ప్రకరణమునందు తీసికొనిరావచ్చునని మేమిదివర కేస్పష్టము చేసితిమి. అందుచేత—ఏక వాక్యత—లక్ష్యైకత్వము—చెడిపోవును. కావున నిట్టి విషయములను ప్రస్తావనకు తెచ్చుటకు అభ్యంతరము పెట్టరాదు. 8వ బ్రాహ్మణమును గురించి డా. ధీబా వెలిబుచ్చిన ఆభిప్రాయములకు కూడ నిదే సమాధానము. అయితే అతడొక అభ్యంతరమును తెలిపెను.

సర్వమునకు అంతర్యామియై పాలించు బ్రహ్మమును—8వ బ్రాహ్మణమున చెప్పిన గుణములు విశేషములు లేని బ్రహ్మమును—యీ బ్రాహ్మణముల చివర లక్షణములు చెప్పబడినవని చూడబడనిది, అన్నిటిని చూచునది, శ్రవణము చేయబడినది—అన్నిటిని వినునది—మొదలగు లక్షణములు. ఈ అభ్యంతరమును తేలికగా త్రోసి వేయవచ్చును. ఈ లక్షణముల చెప్పటలో భిన్నత్వమున్నది. కాబట్టి ఈ లక్షణములను భిన్న భిన్నముగా అవగాహన చేసికొనవలెను. (చెప్పబడుచున్న వస్తువునకు అనుకూల్యముగా అంతర్యామిని గురించి చెప్పబడినప్పుడు చివరకు ‘ఏష తే అంతర్యామి అతోఽన్యదాతే’ (ఈ ఆత్మ నీ అంతర పాలకుడు—తదన్యమైన జీవుడు.)—

అనగా అంతర్యామి జీవుడు విభిన్నమైనట్లు స్పష్టము చేయబడినది. ఎనిమిదవ బ్రాహ్మణము చివర లక్షణములను చెప్పట వూర్తికాగా ముగింపు యీ విధముగా నున్నది. ‘ఏతస్మిన్న స్వల్పక్షరే ఆకాశ ఓశశ్చప్రోతశ్చ’ (ఈ అక్షరమునందు ఆకాశము ఓతప్రోతముగా నున్నది అని రెండిటికి అభిన్నత చెప్పబడినది. ఇక్కడ అంతర్యామి—అక్షరము నుండి వేరుగా నామముతో చెప్పబడినది.

మరియు 'అథ' (పిమ్మట) అను శబ్దము ప్రయోగింపబడుటవలన 7వ బ్రాహ్మణము తరువాత వేరోక విషయము చెప్పట స్పష్టము. కావున రెండును ఒకే వస్తువును గురించి చెప్పటలేదు. ఒక వస్తువు ఒకే దృష్టితో చూచినపుడు—కొన్ని గుణములను కలిగియుండునట్లు లేనియట్లు కూడ చెప్పటకు వలసివడదు.

మేమిదివరకే ఉపనిషత్తులలో పరబ్రహ్మమునకు ఈశ్వరునికి భేదమున్నదని నిరూపించితిమి. ఉదాహరణగా మాంద్యూక ఉపనిషత్తు తీసికొనవచ్చును.

తరువాత ధీబా ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తును తీసికొని చిన్న మాటతో (శాండిల్య విద్యను గురించి) దానిని త్రోసివేసెను. ఆ చిన్నమాట—“శాండిల్య విద్య—లేక మరెవ్వరి పేరుతో నుండినను—ఆ విద్య—మానవునికి అందుబాటులో నున్న అత్యున్నత సత్యముకన్న భిన్నముగా చూచెనని చెప్పటకు ఆధారముగా కారణము కన్పించుటలేదు.” “మానవునికి అందుబాటులో ఉన్న సమున్నత విద్య తా నెరిగినదేయని శాండిల్య డెరిగియున్నచో—మన మంతకన్న ఉన్నత సత్యమునకై అన్వేషింపకూడదని లేదు. ‘తత్త్వమసి’ సజ్జవ సోమ్యేదమగ్ర ఆసీత్’ మొదలగు మహావాక్యముల సత్యములను ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తు బోధించుచున్నది. మనము మన భక్తి నూత్నతను ఉపయోగించి యేది సమున్నత సత్యమో గ్రహింపవలెను.

మరియు శాండిల్య విద్యయందే పాఠమున “ఉపాసీత” అని కలదు. దీనిని విద్య యని—ఉపాసనగా—మనము భావించినప్పటికీ—విద్య, ఉపాసన శబ్దములను ఏకారములుగా నూచించు ఉపనిషత్పాఠము లున్నప్పటికీ—మరి కొన్ని ఉపనిషత్పాఠములు (వీటిని మేమిదివరకే నూచించినాము) ఉపాసనా లక్ష్యమైన బ్రహ్మమునకు—జ్ఞానలక్ష్యమైన బ్రహ్మమునకు భేదమును చెప్పనవి—కలవు.

‘తేజో బ్రహ్మత్వం విద్ధి నేదంయదిదముపాసతే’ — (ఉపాసింపబడుతున్న బ్రహ్మము కాదు నీవు కావలసిన బ్రహ్మము అని తెలియును.)

జ్ఞానమునకు ఉపాస్యబ్రహ్మమునకు గల భేదము కాని శ్రీ శంకర సిద్ధాంతము కల్పించినదని చెప్పటకు ఆస్కారమే లేదు.

(సకేషము)

ప్రకృతి నుండి పాఠములు

శ్రీమద్భాగవతమున (ఏకాదశ స్కంధము) శ్రీకృష్ణుడు ఉద్ధవునికి చేసిన బోధయందు దొక పూర్వ సన్నివేశమును చెప్పెను. యాదవకుల మూలపురుషుడైన యదువునకు ఒక అవసూతకు మధ్య నడచిన సంవాదమిది. అవసూతతాను ప్రకృతి నుండి చాల పాఠములను తెలిసికొంటినని చెప్పెను. ప్రకృతిలో పాఠములు చెప్పిన గురువులు భూమి, వాయువు, ఆకాశము, జలము, అగ్ని, చంద్రుడు, సూర్యుడు, పావురము, కొండచిలువ, సముద్రము, పతంగము, మధుకరము, గజము, మధుహారి లేడి, చేప, పింగళ, వేళ్ళ, కుర్రము, అర్చకుడు, కుమారి, శరకారుడు, సర్పము, సాలెపురుగు, పేశకారి, కీటక మన నిరుపది నలుపురు. ఆ పాఠములు—

భూమినుండి: భూమినుండి నేర్చుకున్నది 'లితీక్షా'—ఓర్పు. ఎంత కష్టము వచ్చినను భరించి ఊరకుండుట—తన విధ్యుక్త ధర్మమును—(ఎట్టి ఉపద్రవము వచ్చినను) విస్మరింపకుండుట. భూమి తన తన గమనమును యే కొంచెము ఆపిననను—ప్రళయమే కదా. భూమి పర్వతవృక్షముల రూపమున కొన్ని పాఠములు నేర్పినది.

పర్వతమునుండి: ఇతరుల తన్ను గుర్తింపకపోయినను పర్వతమువారందరి మేలు కొరకే ఉన్నది. అనగా ధర్మయుక్తము గనించియున్నది. ఈ ధర్మయుక్త జీవిత లక్షణమును పర్వతమునుండి నేర్చుకొనెనట.

వృక్షము: ఇతరులకు అన్నివేళల—అన్ని పరిస్థితులలోను ఉపకారము—పరోపకారము—చేయుట—వృక్షమునుండి నేర్చుకొనెనట.

గాలి: గాలి మనకు ప్రాణ (ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాస) రూపముగా జీవింప నాధార మగుచున్నది. ఇంద్రియములు పని చేయుటకు—విషయ భోగాను భావమునకు తోడ్పడుచున్నది. అయితే గాలి—తాను—మాత్రము యే భోగమును అనుభవింపదు. తన పని అయినప్పుడు శరీరమును వదలిపెట్టి పోవుచున్నది. దానికి కర్మబంధము లేదు. మారతముగా అది సువాసనలను వహించును. దుర్వాసనలను భరించును. అయితే వాసనలు గాలిని మాత్రము చేయునదేమియు లేదు. అది వాహనము మాత్రమే. ఇది ధృతి, నిర్లేపత్వము వాయువువలన నేర్చుకొన్న పాఠము.

ఆకాశము: ఇది సర్వ వ్యాపి. దీనిని యేదియు మూసిపెట్టలేదు. ఇట్లే బ్రహ్మము. గీత 9-4, 6; ఈశావాస్య - 1) ఇది పరమ వైరాగ్యమున కుదాహరణము.

ఆకాశమున సంచరించు మేఘమునతో ఆకాశమున కేమి సంబంధమునులేదు. ఇట్లే అత్తకు దేహముతో బంధము లేదు, ఇది ఆకాశము నేర్పిన పాఠము.

నీరు: అన్నిటిని కడిగి శుభ్రము చేసి—ఉపశమనము కూర్చును. వివేకవంతుడై పరిశుద్ధుడుగా—దయాళువుగా నుండవలెను. తన్ను స్పృశించినవారికి—విన్నవారికి చూచినవారికి—సంతోషము కలిగింపవలెను. స్వచ్ఛత ప్రకృతి స్నిగ్ధత్వ మధురత్వతీర్థ భూతత్వములు తాదృశముగా దర్శన స్పర్శన కీర్తనములవలన పాపనత్వము కలిగింపవలెను.

అగ్ని: అన్నిటిని దగ్ధము చేయును. మహాత్ముడై—యే ఆహారము లభించినదానిని కరణములతో లేక సరాసరి నోటితోనే—స్వీకరించి తినివేయును. మంట మండునప్పుడు అగ్ని—దాని యందుంచబడిన కొయ్యరూపముగ నుండును. అట్లే ఆత్మదేహమువలె నుండును. కాని కాదు. దేహము నిత్యప్రళయమునకు లోనగునది. ఆత్మ బ్రహ్మవలె నామరూప రహితము—నిత్యము. దీపమున నూనె వత్తి త్తగత్యమునకు తగిలించుచున్నను—అగ్ని అట్లే ఏకాకృతిగా వెలుగును. అక్షోనిత్యః కాశ్యతోఽయంపురాణోఽన హన్యతే—హన్యమా నే శరీరే—కాతము.)

విద్యాగ్రహణమువలన, అనుభవమువలన, చింతనవలన మానవుడు ప్రగతి సాధింపవచ్చును. వైరాగ్యమును అగ్ని నేర్పిన పాతము.

చంద్రుడు: కాలమువలన చంద్రునికి వృద్ధిక్షయములు, గ్రహణములు కలుగుచున్నవి. నిజమున కతనికి మార్పులు లేవు. ఇట్లే శరీరము పరిణమించుటవలన ఆత్మకు మార్పులు లేవు.

సూర్యుడు: మనస్సును సిమితము చేసికొన్నవాడు—బంధము లేకుండా ఇంద్రియ విషయములను అనుభవించును. ఉచిత సమయమున తృప్తించును—సూర్యుడు తన కిరణములతో నీటిని ఆవిరిగా పీల్చి మరల విసరించునట్లే. ఆత్మభేదము ఉపాధి కృతమే గాని పారమార్థికము కాదని పాతము.

పాపురము: దుఃఖము లేకుండ చేసికొనదలచినవారు సంసారాదులతో బంధము పెట్టుకొనరాదు. ఆదుపాపురము వలలో చిక్కుకొన్నది—తన పిల్లలను వేటగాడు వట్టుకొన్నాడని బాధతో—మగపాపురము తన భార్యపిల్లలు గతించినారని ఆత్మహత్య చేసికొన్నది. ప్రేమబంధములతో విష్ణుమాయ బంధించుచున్నది. బయట పడుటకు ఈశ్వరానుగ్రహమే కావలెను. (గీత 13-9) అతి స్నేహము అతి ప్రసంగము నెవ్వరితో చేయతగదని పాతము.

కొండచిలుక: అది ఆహారము కొరకు వెతకుకొనదు. ఆహారమే తన నోటి వద్దకు వచ్చునని వేచియుండును. అవసరమైన ఉపవాశమే ఉండును. యోగి ఇట్లుండ

వలెను. దీనిని అజగరవ్రతమందురు (గీత 4-22). యదృచ్ఛాల్పమును తిని నిరుద్యముడై యుండవలెను. యదృచ్ఛాన్నము లభింపకుండిన నిరాహార్యుడై యోజస్యహోలవంతం డైన శరీరమును కర్మలపొనుపక నుండవలెను.

సముద్రము: అనేక నదులు వరదనీటిని తెచ్చి కలిపినప్పుడు గాని—సూర్యుడు నీటిని ఆవిరిగా హరించినప్పుడు గాని—సముద్రము తన నీటినితని ఒకేపద్ధతిగా నిలుపు కొనును. (గీత 2-70) విధి యెట్టి కష్టసుఖముల నిచ్చినను మనస్సమితము కలవాడిట్లే యుండవలెను. ప్రసన్నగంభీరుడై దుర్విగాహ్యుడై అనతిక్రమణీయుడై అనంత సారుడై అక్షోభ్యుడై వర్తింపవలెను.

పతంగము—మిడుత పురుగు: నిష్ఠను ఆహారముకొని యీ పురుగు నిష్ఠమైబడి నశించును. తెలివికలవాడు కామినీకనకముల మోహములో పడకుడను. అనాసక్తి (పతంగము).

తేనెటీగ: తేనెటీగ అనేక పువ్వుల నుండి తేనెను పూర్తిగా పీల్చి తెచ్చును. యోగి అట్లు చేయరాదు. గృహస్థులకు ఏ విధమైన అసౌకర్యము కలిగింపకుండ స్వల్పమైన ఆహారమును వారినుండి స్వీకరింపవలెను. తేనెటీగవలె ఆహారమును దాచిపెట్ట రాదు. దాచిపెట్టిన తేనె—తేనెపట్టు—చివరకు తేనెటీగలకే ప్రమాదము తెచ్చి పెట్టును. తేనెటీగ సారమును గ్రహించినట్లే—మనమును శాస్త్రసారమును గ్రహింప వలెను.

మాతంగము (మగవీనుగు) అడవీనుగు పైనున్న మోహముకొలది మగవీనుగు మానవుల చేతిలో చిక్కుకొనుచున్నది. దీని గుణపాతము నష్టము. యోగి ఇంద్రియ లోభ్యమునకు వశుడుకాక దూరముగా నుండవలెను.

కురంగము (లౌల్యసంగీతము) ఇంద్రియ లౌల్యమును ఉద్రేకపరచు సంగీతము నుండి దూరముగా నుండవలెను. కురంగాదులట్లే సంగీతప్రీతివలన పట్టుబడుచున్నవి.

చేప: జిహ్వచాపల్యము వలన చేప ఎఱుగు లోబడి పట్టుబడును. ఆ విధముగా జిహ్వచాపల్యమునకు లోబడరాదు. అభిలాష పోగొట్టుకొనకుండ ఉపవాసమున్న నేమిలాభము? (గీత 3-6)

వేశ్య: పింగళయన్న వేశ్య కోకనాడు అర్థరాత్రి దాటినా బేరము రాలేదు. అప్పుడామెకు పూర్వజన్మ సంస్కారము వలన విరక్తి కలిగినది. అచ్యుతుని పొందు మాత్రమే ఆశించుకొన్నది. అట్లు శాంతి పొందినది. మానవుడట్లే అచ్యుతుని ఆశ్రయమునకై యత్నించవలెను. ఆశ అతి దుఃఖము. నిరాశత్వమతిసుఖము.

(కురరము)చిన్న మాంసపుముక్కును ముక్కుతో పట్టుకొని పోవుచున్న చిన్న పక్షిని పెద్దపక్షులు తరుమును. అది మాంసపుముక్కును వదిలివేయగా దానికి శాంతి లభించును. శాంతిగా నుండదలచిన సాధువు తన అవసరమును మించి దేనిని నిలువ చేసికొనరాదు. ఇట్లులేని (అగేహ) విరాగికి మానావమానములు లేవు. ఎట్టి బాధలు లేవు.

బాలుడు. ఏమియు తెలియని పసిబిడ్డకు ఆనందస్థితి. అదేవిధముగా త్రిగుణా తీతుడైనవానికి. ముగ్ధుడైన బాలుడు, పరమాత్మ నెరిగినవాడు - వీ రిద్దరే నిశ్చింతులు. పరమానందపరిపూర్ణులు.

నదికి అవతలనున్న గురువును దర్శించుటకు పోవువాడు తన పెద్దమూటను వదిలిపెట్టినప్పుడే నదిని దాటగలుగుట తెలుపు గాథ—మనము మన ఆధ్యాత్మిక పురోగతికి అడ్డంకులుగా నున్న బంధములను పరిత్యజింపవలయునన్నది మనకు గుణ పాఠము.

కుమారి: చాలమంది కలసి వసించునప్పుడు గలాటా-ఇద్దరున్నను అనవసరమైన ప్రసంగము, కన్యచేతికి ఒకేకంకణ మున్నప్పుడు కంకణ క్వణక్వణ ధ్వని లేనట్లు ఏకాంతముగా నున్నప్పుడు శాంతి.

బాణమువదలువాడు సర్వమును విస్మరించి లక్ష్యమును గురిచూచి బాణమును వదలునట్లే సాధకుడు ఏకాగ్రత సాధింపవలెను.

చీమలు పెట్టిన పుట్టలో పాములు హాయిగా వసించును. నశ్వరమైన తన దేహమునకై ఒక నివాసస్థలమునకై యోగి యోచింపకూడదు. లోకముల బ్రహ్మము నుండి ఉద్భవించి మరల బ్రహ్మమునందే లయమగును. సాలెపురుగు తన గర్భమునుండి వచ్చిన దారములతో గూళ్ళు అల్లి మరల ఆ దారములను లోపలకు లాగికొనును. (ముండకోపనిషత్తు. యతోర్థ సాభి)

పాక్షమునకై ప్రయత్నించుటకు తగిన వివేకము మానవునకున్నది. రాగద్వేష రహితమైన వైరాగ్యము—అహంకార విసర్జములతో సాధువు సుంచరింపవచ్చును. (గీత 6-43, 45)

ఏవం సంజాత వైరాగ్యో విజ్ఞాలోక ఆత్మని
విచారామి మహీం ఏతాం ముక్తసంగో అనహంకృతిః

పాఠకులతో గోప్తి

పాఠకులు సంపిన ప్రశ్నలకు సంపాదకుడు సమాధానా లీ పుటలో ఉన్నవి. పాఠకులు వంపే ప్రశ్నలతో తమ చందా నెంబరు తెలుపవలెను. వచ్చిన ప్రశ్నలకు వీలువెంట సమాధానములు వ్రాయబడును. —సంపాదకుడు

ప్రశ్న: నేను రెండు మంత్రాలను ఉపదేశం పొంది జపం చేసుకుంటున్నాను. ఒకప్పుడు ఒక మంత్రం - ధ్యానమూర్తి బదులు మరొక మంత్రం - ధ్యానమూర్తి మనస్సులో నిలుస్తున్నది. ఇది విప్రతిపత్తికి నిదర్శనమా? నేనేమి చేయాలి?

(ఎ. వి. ఆర్. హైదరాబాదు)

సమాధానం: దీనివలన ఆందోళన పడవలసినదేమీలేదు. మనస్సు చంచలమైనది కదా! జపం మొదలుపెట్టగానే ధ్యానమూర్తిపైన లక్ష్యము కుదరదు. కొంత సేపటికి లక్ష్యం కుదరవచ్చు. మళ్ళీ యింకో మంత్రమూర్తిపై మరలుతున్నదన్నమాట. విస్తృత ప్రపంచంలో అనాంఘనీయమైన వస్తువులపైన సంచరించుకుండా మరొక మంత్రమూర్తిపై ప్రసరించడం కొంత మేలేకదా! ప్రయత్నించి మళ్ళీ జపం చేస్తున్న మంత్రము యొక్క మూర్తిపైకి మనస్సును మళ్ళించాలి. అంతంకేమి చేయనక్కరలేదు.

ఆసలు అన్ని మంత్రములకూ ధ్యానమూర్తిగా స్వగురువునే మనస్సునందుచు కొనడం తేలికమని. అప్పుడు గురుమూర్తిపై మనస్సు అన్ని మంత్రములు జపించినప్పుడూ నిలుపుకోవచ్చు. ఏ మంత్రానికి ఆ మంత్రమూర్తి ప్రత్యేకంగా వుండగా గురుమూర్తిపై మనస్సును ఏకాగ్రతగా నిలుపుట సమంజసం కాదేమోనని శంకింపనక్కరలేదు. ఎందుచేతనంటే గురుబ్రహ్మయని, విష్ణువని, మహేశ్వరుడని, పరిబ్రహ్మయని మనకు పెద్దలు చెప్పిన ప్రమాణచనమున్నది. ఉపనిషత్తు కూడా “మాతృదేవోభవ, పితృదేవోభవ, ఆచార్యదేవోభవ” అని చెప్పినది. అనగా తల్లిని, తండ్రిని, గురువును దేవతలవలె ఆరాధింపుమని శాసనము. కాబట్టి గురువును-మంత్రోపదేశముతో మహాోపకారము చేసినవానిని — దేవతామూర్తిగా భావించుట సమంజసమే. తప్పులేదు. అట్లు చేయుటవలన మానసిక ఏకాగ్రత సాధించుట తేలిక కావచ్చును కూడ.

హనుమత్పురణమ్

వాయుపుత్రుడైన హనుమంతుడు రామాయణ మహామాలా రత్నము. రామాయణ మహామాలా మంత్రమునకు హనుమ రత్నము-ముఖ్యశక్తియన్న మాట. ఆయన జానకీ దుఃఖమును పోగొట్టినవాడు, బుద్ధిమతాంవరితుడు. శ్రీరాముని కీర్తి స్తోత్ర మాయన.

శ్రీరామ షడక్షరీ మంత్ర జపఫలమును గురించి రామతాపిని ఉపనిషత్తు వివరించుచున్నది. 'శ్రీరామ శరణంమమ' అను అష్టాక్షరీమంత్ర మహిమను గురించి రామ రహస్యోప నిషత్తు వెల్లడించుచున్నది. మోక్షలాభమునకు మాత్రమే రామ నామ జపము చేయవలెనని ఐహికలాభములైన విశ్వరూపుల నిచ్చుటకు - తన్ను - రామదాసుని-స్మరించిన చాలునని హనుమంతుడు చెప్పెను. హనుమంతుని స్మరించి నందువలన అన్ని ఆవరోధములు తొలగును.

“బుద్ధిర్బలం యశోధైర్యమ్ నిర్భయత్వమ్ అశోగతా
అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనుమత్ స్మరణాత్ భవేత్”

అశోకవనము సాధారణముగా రాజాంతఃపుర సమీపమున నుండు ఉద్యాన వనము. శ్రీరామచంద్రుని పట్టాభిషేక సమయమున శ్రీరాముడు తన ప్రాసాదమును (అశోకవనముతో కలసియున్న దానిని) సుగ్రీవుడు అతని భార్యలకు వసతిగా నీయ ఆజ్ఞాపించెను. (యచ్చ మధ్యవనం శ్రేష్ఠం సాశోకవనానికం మహత్ - సుగ్రీవాయ నివేదయ.)

తొలుత హనుమంతుడు శ్రీరాముని దర్శించి నపుడు హనుమంతుని ఘనతను గ్రహించినప్పటికి - అతనితో తాను మాట్లాడలేదు. లక్ష్మణునిచేత మాట్లాడించెను. కిష్కింధకు రమ్యున్న ఆహ్వానమును మన్నింపకపోయినప్పుడు తాను మాట్లాడెను. రామసుగ్రీవుల మైత్రిని అగ్నిసాక్షిగా జరిపించినది హనుమంతుడు.

సీతాదేవికి హనుమంతునికి అశోకవనమున జరిగిన సంభాషణలో హనుమంతుని బుద్ధిమతాం వరిషత్వము బయలుపడినది. సీతాదేవిని తొలుత చూచినప్పుడు హను మంతునికి కలిగిన భావము అతనికి తగినట్లున్నది. ఒకరాత్రి అశోకవనమున విక్రాంతి తీసికొమ్మని సీతాదేవి హనుమంతునితో చెప్పినది. అట్లు చేసినచో తనకు కొంత దుఃఖోపశమనము కలుగునన్నది. హనుమంతుడు రామునితో కలిసి తిరిగి రాగలడని ఆమె విశ్వసించితిని చెప్పినది. చివరకు వైదికాశీస్సులతో (శివశ్చ-తే-అధ్వాస్తు) ఘోషించినది.

హనుమంతుడు సీతాదేవితో వానరుల ప్రతాపమును వర్ణించుటలో కొంత అతిశయోక్తి కలదు. ఆమెకు నమ్మకము కలిగించుట కది అవశ్యకము. వానరులు భూమిచుట్టు తిరుగగలరని-ఆకాశమునందెగుర కలరని చెప్పిన మాటలు నేటి అంతరిక్ష గమనమును స్ఫురించుచున్నవి.

రావణుని చూచి ఆతని వైభవమును మెచ్చుకొనుట-పిమ్మట తన తప్పిదము వలన స్వామికార్యము చెడిపోవునేమో యన్న భీతి - రామదాస యోగ్యముగా నున్నది. రావణునితో అతడు పలికిన పలుకులు అద్భుతములు.

తనకు హనుమంతుడు చేసిన ఉపకారమునకు ఇంతకంటె మరేమియు చేయ జాలనని శ్రీరాముడు అతనిని ఆలింగనము చేసికొన్న ఘట్టము హృదయమును చలించ చేయునట్టిది.

యత్రయత్ర రఘునాథ కీర్తనమ్
తత్రతత్ర కృతమస్త కాంజలిమ్
బాష్పవారి పరిపూర్ణ లోచనమ్
మారుతిం నమతరాక్ష సాంతకమ్

గ్రంథావలోకనము

(1) శ్రీ భాస్కర స్తవము: రచయిత — శ్రీ అరిపిరాల వేంకటసోమాచార్యులు (రిటైరు ఇంజనీరు, బాపూజినగరు, కొవ్వూరు, ప. గోదావరిజిల్లా పిన్ 534 850) వెల రు. 4/-

దీనియందు మాతాపితృ స్తోత్ర కదంబము (తెలుగు పద్యములు) ఆదిత్య హృదయ ధ్యానము, శ్రీ భాస్కర స్తవము (108 పద్య) కలవు. తెలుగు పద్యములు ధారా శుద్ధి కలిగి భాషాపాటవముతో నున్నవి. రచయిత కూర్చిన మున్నుడి ఆదిత్య తత్త్వసారభూతముగా నున్నది. భావుకులకు ప్రీతికూర్పు రచన. (భాస్కరానంద)

(2) శ్రీ కారదా ధన్వంతరి హాస్పిటల్-ద్వితీయ వార్షికోత్సవ సంచిక (1981) శృంగేరిలో శ్రీ జగద్గురు అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి పీఠాచార్యులు రచించిన సంస్కరణ వైద్య సంస్థాపన-సమితివారు నడుపుచున్న శ్రీ కారదా ధన్వంతరి వైద్యశాల ద్వితీయ వార్షికోత్సవ సందర్భముగా వెలువరింపబడిన సంచిక. శ్రీ జగద్గురువుల అనుగ్రహముతో దినదినాభివృద్ధి పొందుచున్న యీ వైద్యశాల

రెండవ సంవత్సరమున సాధించిన ఘనవిజయములన్నియు దీనియందు నిజేదింపబడినవి.
సంచిత సుందరముగా దూపుకట్టి ఆకర్షణీయముగా నున్నది.

3. శుభోదయము (పద్యకావ్యము) వెల రు 2/—

4. యాత్ర (పద్యకావ్యము) వెల రు 3/—

పై రెండు కావ్యములకు కర్త: శ్రీ శైరవసు త్రివిక్రమరావు,

7, యన్. జి. గ్రామణి మొదటి పిల్లి.

తిరువత్తూరు, మద్రాసు—600019.

ఈ రెండు పద్యకావ్యములును, ధారాశుద్ధి కలిగి—తనదియేయైన యొక ప్రత్యేక శైలి కలిగి—ఓజో గుణ ప్రధానములై మాధుర్యస్పందియగు రచనలు. ఈ కవికి త్రిలింగములు, తెనుగు, మొదలగు విషయములందు తనవియైన స్వతంత్ర అభిప్రాయములు కలవు. తన భావములను నూటిగా—మనోజ్ఞముగా చెప్పవలెనని కలదు. స్వదేశ భాషాభిమానము లీయనకు ఉచ్చాస్వస నిశ్వాసముల వంటివి. ఇట్టి సలక్షణములు కలిగిన కవి లేఖని మహాకావ్యరచనకు ఉపక్రమించినప్పుడు భావుకులకు పండుగ. సాహిత్య ప్రియులు ఆదరింపవలసిన పద్యకావ్యములు. (తు. రా.)

5. మహా గణపతికల్పః (దీక్షా మందార సంవత్సర); సంకలన కర్తా—

శ్రీ పోతుకూచి శ్రీరామమూర్తి:

ప్రకాశకులు : సాధన గ్రంథమండలి,

తెనాలి,

వెల రు 12/—

నిర్గుణ నిరాకార సచ్చిదానందాత్మక శుద్ధ బ్రహ్మాత్మత్వమైన గణేశ తత్త్వము సంవిన్మయము. సగుణోపాసము బహిరంగోపాయము. నిర్గుణోపాసనము అంతరంగోపాయము. బహిరంగోపాయ నిష్ఠాతుడే అంతరంగోపాయమున కధికారి. నిర్గుణ బ్రహ్మమే సాధకజనసముద్ధరణైక ఆనుగ్రహ దృష్టితో వక్రతుండ, చింతామణి గణపతి ఇత్యాది బహ్వవతారములు. ఈ యన్నిటి మంత్ర మూర్తుల, అర్చనా విధానముల తాత్త్వికవైభవముల సంకలన మీ గ్రంథము. ప్రామాణికముగా నున్నది.

శ్రీ విద్యాదీక్షా ప్రయోగము—(ఆగమ సిద్ధమైనది) దీనితో జతపరుపబడినది.

ఆస్తిక జనులందరింపవలసిన ప్రమాణ సంకలనము—(సర్వతంత్ర స్వతంత్ర)

మనమత మెట్టిది?

శ్రుతి (వేదము) స్మృతులు, మన ధర్మమునకు ఆధారములు. పురాణములు ఇతిహాసములైన రామాయణ మహాభారతములు—మన ధర్మమునకు వివరణ వ్యాఖ్యానములవంటివి.

వేదమునందు విధింపబడిన విధులను వివరించుట—వేదమునందు నిషేధింపబడిన కార్యములను గురించి తెలుపుట—ఉపనిషత్తులందు చెప్పబడిన ధార్మిక విషయములను—పరబ్రహ్మ తత్త్వమును గురించిన విషయములను—పురాణేతిహాసములందు వ్యాఖ్యాన రూపముగా చెప్పబడినవి. భిన్న భిన్న రుచులు గలవారికి—భిన్న భిన్న యోగ్యతలు, అధికారము కలవారికి—పురాణేతిహాసములలోని వ్యాఖ్యానములు చక్కగా అవగాహన కాగలవు.

లోకానుగ్రహ బుద్ధితో ఆచార్య పురుషులు ఉపనిషత్సమ్మితమైన మన ధర్మమును వ్యాఖ్యానించిరి. అయితే నిత్యవర్తనమునకు సంబంధించినంతవరకు, నీతి ప్రబోధమునకు సంబంధించినంతవరకు ఆచార్య పురుషులందరిది—ఒకే అభిప్రాయము; ఏక వాక్యత.

పరబ్రహ్మ తత్త్వమును గురించి మాత్రమే ఆచార్య పురుషులకు అభిప్రాయ భేదము. ఆ అభిప్రాయ భేదము కూడ కేవలత్వమును గురించి. సామాన్య సాధకుల కది పట్టింపునకు రావలసినది కాదు. ముఖ్యమైన విషయమేమనగా—ఆచార్య పురుషుల అభిప్రాయ భేదములతో సామాన్యులకు అవసరములేదు. ఎవరి సాధన వారు చేసికొనుచుండవలెను.

వ్యాసములు-ఎక్వేంజి కాపీలు, రివ్యూకి గ్రంథములు

మా పత్రికకు పంపదలచిన వ్యాసములను ఎక్వేంజి కాపీలను రివ్యూకి గ్రంథములను (2 కాపీలు) యీ క్రింద చూపిన మా మద్రాసు కార్యాలయము ఆడ్రసునకే పంపవలెను.

శ్రీ రామలింగేశ్వరరావు,

శ్రీ శంకరకృప సంపాదకుడు,

నెం. 68 కొడంబాకం హైకోడ్డు, త్యాగరాయనగరు, మద్రాసు-600 017.

శ్రీ గురుభ్యోనమః

నారాయణ సమారంభాం శంకరాచార్య మధ్యమాం
అస్మదాచార్య పర్యంతాం వందే గురుపరంపరామ్॥

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు శంకరాచార్య చరణార
విందములకు ప్రణామములు

శ్రీ వేంకటేశ్వర చార్కోల్ డిపో

(రైల్వేబొగ్గు వ్యాపారస్థులు)

ప్రొఫ్రైబరు శ్రీ పి. రంగారావు

16-2-886/2, సైదాబాదు

హైదరాబాదు-500 659

శ్రీ గురుభ్యోనమః

నగురోరధికం నగురోరధికం నగురోరధికం నగురోరధికం
శివశాసన తస్మివశాసన తస్మివశాసన తస్మివశాసనతః

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు శంకరాచార్య పాదారవిందములకు
ప్రణామములు

శ్రీ విశ్వేశ్వర కోల్ డిపో

నల్లకుంట

హైదరాబాద్-500 044

శ్రీ గురుభ్యోనమః

గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వరః
గురుస్సాక్షాత్ పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవేనమః

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు శంకరాచార్యుల చరణ కమలములకు
ప్రణామములు

పి. వేంకటేశ్వర్లు

వేంకటేశ్వర కోల్ ప్రెడర్సు

1-1-187/2, చిక్కడపల్లి

హైదరాబాదు-500 020

SAVING IS THE FINEST EXPRESSION OF ECONOMIC CONSCIOUSNESS

Andhra Bank has devised schemes to help you express this consciousness in many ways. Our schemes are Tailor-made to suit every need to help you through the years ahead.

- GRUHAKALPA : A Sweet home for everyone
- KIDDY BANK : The money-making toy for children
- KARSHAKA SAHAYA : Farmers-watch your inputs grow
- SOCIAL SECURITY : A woman's right to Economic
FOR WOMEN Independence
- JANA SAHAYA : A Tidy sum for Household needs
- KALPATHARUVU : An eye on future commitments

and many such other schemes ...

ANDHRA BANK - the bank responsive to people's needs

ANDHRA BANK

(A Govt. of India Undertaking)

Central Office : SULTAN BAZAR

HYDERABAD 500 001.

శృంగేరి వార్తలు

శ్రీ శంకర భగవత్పాద జయంతి ఉత్సవము వైశాఖ శు పాడ్యమి నుండి పంచమి శు కృవాంతు (8-5-81) వరకు శృంగేరిలో వైభవముగా జరిగినది. శ్రీ భగవత్పాదుల దేవస్థానమున ఉపనిషద్బాహ్యు జేదపారాయణలు, శ్రీ భగవత్పాదులకు నిత్యశతరుద్ర వారాధిషేకములు జరిగినవి. శంకరవిజయ పారాయణ జరిగినది. జయంతినాడు శ్రీ జగద్గురువులు శంకర భగవత్పాదులకు కనకాధీషేకము చేసిరి.

సాయంకాలము ప్రవచన ముగించిన సభలు జరిగినవి. విద్వాంసులు దేశీయ భాషలలో ప్రసంగములు చేసిరి. శ్రీ జగద్గురువులు అనుగ్రహభాషణలు చేసిరి. విద్వాంసులు సమ్మానింపబడిరి. అక్షయ తృతీయనాడు శంకరజయంతినాడు అధిక సంఖ్యలో ఉపనయనములు జరిగినవి.

శ్రీ శృంగేరికాళా మఠము లన్నింటి (హైదరాబాదు, విజయవాడ శ్రీశైలము మొ) శ్రీ శంకరజయంతి ఉత్సవములు జరిగినవి.

విజయవాడ మఠమున నిత్యాధీషేక ప్రత్యేకార్చన, శంకరవిజయ పారాయణాదులను శ్రీ గంగా పార్వతీ సమేత చంద్రహాశీశ్వరస్వామి కల్యాణమును (శ్రీ గిరిరాజు భద్రయ్యగారిచే) పంచమినాడు సంతర్పణయు జరిగినవి. మఠ గౌరవ కార్యనిర్వాహణోద్యోగి శ్రీ విశ్వనాథ సోమశంకరశాస్త్రిగారు, ఉద్యోగి శ్రీ తాడిగడప శేషగిరిరావు ఉత్సవ నిర్వహణ భారమును చక్కగా వహించిరి.

కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రి రాక:

శ్రీ శృంగేరిలో నున్న కారదా ధన్వంతరీ వైద్యశాలలో మెటర్నిటీ విభాగ కట్టడమునకు కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రి శ్రీ గుండురావు శంఖుస్థాపన చేసిరి. పంచాయతీ రాజమంత్రి అధ్యక్షత వహించెను.

తిరుపతి సుత్ర ప్రారంభం:

తిరుగుల తిరుపతి దేవస్థానమువారు యాత్రికుల సౌకర్యమునకై శృంగేరిలో నిర్మించిన ధర్మసుత్రము (16 గదులు) నకు మే 1వ రివ లేదీ ముఖవారము ప్రారంభోత్సవము జరిగినది. శ్రీ జగద్గురువులు ప్రారంభించిరి. తిరుగుల తిరుపతి దేవస్థాన కార్య నిర్వహణాధికారి శ్రీ ప్రసాదుగారు స్వాగతభాషణలు చేసి సముచితోపన్యాసము కావించిరి. కర్ణాటక దేవదాయకాళాధికారి అధ్యక్షత వహించెను. మొదటి అంతస్తులో మరియొక 16 గదులు నిర్మాణములో నున్నవి.

శృంగేరి పట్టణమునకు సమీపమున మఠ అగ్రహారమైన శ్రీ నృసింహపురమున పూర్వమునుండి శ్రీవేంకటేశ్వర దేవస్థానమున్నది. దానిని జీర్ణోద్ధరణ కావించి శ్రీ మహాసన్నిధానమువారు 15-5-81 (శుక్రవారము) కంభాభిషేకము కావించిరి.

శ్రీశంకరకృష్ణ

దక్షిణాచలము

శ్రీశంకర శారదా పీఠమువారి యాజుమన్యమున బెలువడు
ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక

సంపుట: 20

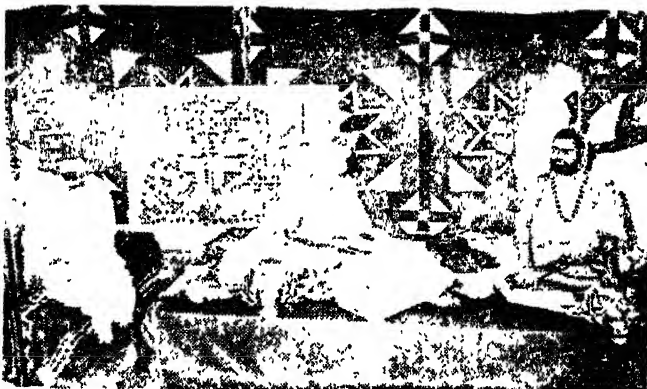
వెల రు. 1 జూలై, 1931

సంచిక: 11

సంవత్సర చందా రు. 10/-

శ్రీశంకర మఠము (శకాబ్ది ౧౯౦౩)

శృంగేరిలో శ్రీ శారదా ధన్వంతరి వైద్యశాల ద్వితీయ
వార్షికోత్సవమున శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు
వార్షిక నివేదిక సంచికను ఆవిష్కరించుట (ఏప్రిలు 1931)
శ్రీ జగద్గురు సన్నిధానము వారు కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రి
శ్రీ గుండురావు చిత్రమునందున్నారు.

వింశతి గీతి పద్యములు

శ్రీ లక్ష్మణగీతి పద్యములు పద పంచాంగము పంచవర్ణము

మొదటి పేర్లు, బి అమావాస్య బుధవారము (1-7-71) మూడవ
త్రావణి కార్తీక (15-10-71) శుక్రవారము పంచమ

2-7-81 బుధవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

3-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

4-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

5-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

6-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

7-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

8-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

9-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

10-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

11-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

12-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

13-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

14-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

15-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

16-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

17-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

18-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

19-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

20-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

21-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

22-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

23-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

24-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

25-7-81 శుక్రవారము పేర్లు, బి అమావాస్య

శ్రీ శంకర కృప

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపుటి 21 } శంకరశృంగర స్వామి వ్యాసో నారాయణోహరిః { సంఛిక 11

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్లో॥ త్వద్భాక్తానామంబ శాంతైషణానాం
బ్రహ్మిష్ఠానాం దృష్టిపాతేన పూతః
పావీ యాన వ్యావృతః సర్వధూభిః ।
శోకాతిగోమోదతే స్వర్గలోకే

62

(దీనియందున్న వేదపాతము కారములోనిది)

తా. అంబా! పాపాత్ముడైనవాడు కూడ - ఈషణత్రయ (దారేషణ, ధనేషణ, పుత్రేషణ)ములను శాంతింపజేసికొన్న బ్రహ్మిష్ఠులగు నీ భక్తుల దృష్టి పాతమువలన - పవిత్రుడై స్వర్గలోక స్త్రీలచే నేవింపఁడును శోకమును అతిక్రమించి స్వర్గలోకమున మోదమును పొందుచున్నాడు.

విశేషములు : శ్రీదేవి భక్తులు బ్రహ్మిష్ఠులు, బ్రహ్మజ్ఞులు. అందుచేత వారు అనిషడ్వర్గమును (కామ క్రోధ లోభ మోహ మద మాత్సర్య) జయించి ఈ షణత్రయమును (ఆరిషడ్వర్గమును జయించిన తరువాతనే యీ షణత్రయమును జయింపవలసి వచ్చుట) శాంతింపజేసికొన్నవారు. అట్టిచారి దృష్టి సోకినందువలననే మహాపాపులకుకూడ పాపపరిహారమై - స్వర్గలోక సుఖప్రాప్తి.

శ్రీదేవి భక్తులు బ్రహ్మిష్ఠులనగా ఆత్మజ్ఞులు. ఆత్మజ్ఞులను అర్పించినందువలన సకలైశ్వర్యసిద్ధి యని శ్రుతి. ఆత్మజ్ఞుడు - బ్రహ్మయే. అందుచేత సకలానుగ్రహ శక్తియుక్తుడు.

శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీ మహాస్వామి చరణ స్మరణమ్

(గతసంచిక తరువాయి)

దృఢత్వము

శ్రీ జగద్గురువు లెవ్వరితోను కఠినముగా మాట్లాడి శిక్షింపరన్నచో - ఆయన మహోద్యోగులు అధర్మముగా ప్రవర్తించినప్పుడు మాడనట్లుచూపకొందురనిగాని లెక్క చేయరనిగాని, పట్టించుకొనరనిగాని భావము కాదు. ఆయన సరిదిద్దు పద్ధతి మామూలుగా నుండదని - నాధువుగా నుండి - దృఢముగా - రాజీపడనట్లుగా నుండును. కొన్ని ఉదాహరణలవలన నిది స్పష్టమగును.

తీరునర్వేలిలో వకీలుగా నున్న కృష్ణస్వామి అయ్యరు కోర్టుకి వెళ్ళడం తగ్గించుకొన్న తరువాత శ్రీ జగద్గురువులతో తాను శృంగేరిలోనే ఉండిపోవుదు ననెను (శ్రీ చరణుల సమ్మతియైనచో). శ్రీ చరణులు “నీకు ఇంకను కాపాడ వలసిన తల్లి గారున్నది కదా” అనిరి. “అతడు ఆమెను చూచుటకు నాకు తమ్ములున్నారు” అనెను. శ్రీ చరణులు “అందుచేత నీ బాధ్యత తగ్గను” అనిరి. అతడు శృంగేరిలో నుండదలచిన భావమును వదలుకొనెను. కాని అయిదు సంవత్సరముల తరువాత అతని తల్లి మరణించినప్పుడు ఆమె మరణశయ్య దగ్గర అతనొక్కడే ఉండ గలిగెను. అతని సోదరులు ఆ సమయమునకు రాలేకపోయిరి - ఒక డంతకు ముందే చనిపోయెను. మిగిలినవారు రెండు దినముల తర్వాత వచ్చిరి. శ్రీ జగద్గురువు నీ సంఘటనను ముందుగానే గుర్తింపగలిగిరి.

ఉద్యోగ విరమణముచేసి విక్రాంతి తీసికొనుచున్న పెద్దమనిషి యొకడు శ్రీ జగద్గురువులతో “నేను సన్నాత సామ్రాజ్యమును తీసికొనుటకు అనుజ్ఞ నిప్పించువు. నా భార్య గతించి చాల వత్సరము లైనది. నా కుమారుడు పెద్దవాడైనాడు. వానికి నా సహాయ మక్కరలేదు. నాకు కుటుంబ బాధ్యతలు లేవు. ఈ వృద్ధాప్యమును పఠన, మననములతో గడుపవలెనని కోరిక. శ్రీ జగద్గురువులు నన్ను

తురీయము తీసికొన ఆనుమతి నీయ ప్రార్థన" అని విన్నవించెను. శ్రీ చరణులతనిని పరికిలించి "నీ కింకను ధన వ్యామోహము పోలేదు. తురీయమును గైకొనుటకు ముందు దానిని పోగొట్టుకొనవలెను" అనిరి. ఆ పెద్దమనిషి తలవంచి శ్రీ చరణుల ఆజ్ఞను శిరసావహించెను. అతడు వేరొకరినుండి భిక్షును తీసికొనుట కిష్టము లేక తన పెన్నను నుండి భిక్షుకు ఏర్పాటు చేసికొనదలచెను. శ్రీ చరణుల ఆజ్ఞ విన్న తరువాతనే ఆయనకు సన్న్యాసము స్వీకరించిన తరువాత పెన్నను తీసికొనరాదని తెలిసెను.

శ్రీ చరణులకు బాగుగా తెలిసినవా డొకడు ఎచ్చటికో పోయి సన్న్యాసమును స్వీకరించి శృంగేరికి వచ్చెను. అతడు వచ్చి ప్రణామము చేయగా శ్రీ చరణులతని వంకకూడ చూడలేదు. ప్రక్కనున్నవారి కాశ్చర్యమయ్యెను. మిత్రు డొకడతనిని "మీ రెప్పుడు సన్న్యాసమును తీసికొంటి?" అని ప్రశ్నించగా - ఆయన "నేను ప్రతి సంవత్సరము ఆరు శ్రాద్ధములను (తండ్రికి, తల్లికి, మాతామహునకు, మాతామహికి, ఇద్దరు భార్యలకు) పెట్టవలసి వచ్చుచున్నది. సన్న్యాసమును తీసికొన్న శ్రాద్ధములు పెట్ట నక్కరలేదని మిత్రు డొకడు సలహా చెప్పెను. రెండు నెలల క్రితము సన్న్యాసము తీసికొంటిని" అని ఆయన సమాధానము చెప్పెను. శ్రీ జగద్గురువు లిట్టి సన్న్యాసులను లెక్కపెట్టకుండుట సమంజసమే.

(సశేషము)

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశము

శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునికి ఆత్మసంయమనము చేసికొనవలసిన ఆవశ్యకతను గురించి చెప్పగా—అతడు మనస్సు చంచలమైన దగుటచేత నిశ్చలస్థితి, నిష్కలకను పడుటలేదని బ్రహ్మమునందు మనస్సు నిలుకడ నొందుట సాధ్యముగా తోచుట లేదని విన్నవించెను. (చంచలం హి మనః కృష్ణ ప్రమాథి బలవద్బలమ్ | తస్యాహం నిగ్రహం మశ్యేవా యోరివసు దుష్కరమ్). భగవంతుడైన పరమాత్మ అర్జునుని సందేహమునకు సమాధానము చెప్పెను.

అభ్యాసముచేత, వైరాగ్యముచేత మనోనిగ్రహమును సాధింపవలెనని చెప్పెను. అభ్యాస మనగా ధ్యాన మని చెప్పకొనవలెను. 'ధ్యానము' యందు జనులు వలసి

నంత శ్రద్ధ చూపుట లేదు. తన స్వంత సామ్య రూపాయిల నోట్ల కట్టలను లెక్కించుకొనునపుడు మానవుడు తన మనస్సును వేరు విషయములపై ప్రసరింపనిచ్చుచున్నాడా? అప్పుడు ఏకాగ్రత భజించుట లేదా? అసలూ సామ్య మనస్సును అన్యధా వర్తింపనిచ్చునా?

ధ్యాన మెంత ఆవశ్యకమో తెలిసికొన్నవాడు దానిని అభ్యసించుటకు దొరకొనును—ఆవలంబించి దీర్ఘకాల (నిరంతర) మాచరించును. (సత్తు దీర్ఘకాల నైరంతర్య సత్కారా నేవితో దృఢమామిః). సక్రమముగా చేయు ధ్యానమునకు వైరాగ్యమునకు సంబంధ మున్నది. మనస్సు చలించి అన్యధా సంచరించుచుండగా దానిని వెనుకకు లాగి ఏకాగ్రతకు లక్ష్యమైనదానిపై నిలుపవలెను. దీనికి చాల మెలకువ కావలెను. ఏకాగ్రతకు లక్ష్యమైన వస్తువు ఊహా కల్పితము కాదని—నిజముగా కట్టెడుట సున్నదను భావముతో—తన మనస్సు అంతర్మఖమగుచున్నదన్న స్మృతి నిలుపుకొన్నచో—సిద్ధికి తోడ్పాటుగను.

సగుణ ధ్యానము చేయునప్పుడు—ఏ రూపమైన గాని, ఏ శబ్దమైన గాని ఏకాగ్రత సాధించుటకు పనికివచ్చును. నిర్గుణ ధ్యానము ఉత్తమాధికారులకే తగినది. “నేను సత్తును, చిత్తును, ఆనందమును, సకలమునకును సాక్షిని” అన్న భావ మననముతో (సోఽహం వంటి మాటలను మరల మరల ఉచ్చరించుట కాదు)—నిర్గుణ ధ్యానమును ప్రారంభింపవచ్చును. ఈ భావము అంతరముగా నిలుపవలెను.

సోమరితనము అతి అభ్యంతరకరమైనది. దానిని తొలుత నుండి విసర్జింపవలెను. సముచితమైన ఉపదేశమును పొందిన తరువాత—ఉపదేశింపబడిన మంత్రమును మననము (జపము) చేయుటవలన చాలవరకు మేలు. ధ్యానము ప్రగాఢమైనప్పుడీ మంత్రమననము నిలచిపోవును.

నిర్గుణ ధ్యానమార్గమునం దొక అవాంతరము వచ్చి పడవచ్చును. మనస్సు మాంద్యముగాలేక—చలించుటకూడ లేనప్పుడు—ఒక మందమైన సంతోషస్ఫురణము కలిగినప్పుడు—అది నిర్వికల్పసమాధివేళ కలుగు ఆనందము కాదు. (స కషాయాం విజానీయాత్). “నేను ఆనందమును అనుభవించువానిని కాదు. నేనే ఆనందమును” అన్న వృత్తిని అవలంబించినచో సాధకుడు తేలికగావృత్తిరహితమైన సమాధిస్థితిని చేరుకొనగలడు.

ఈ సాధనామార్గము—సాధకుని స్థితినిబట్టి నిర్ణయింపవలెను కాబట్టి గురువు చేత నిర్ణయము జరుగవలెను. గురువునుండి నేర్చుకొనవలెను. సాత్త్వికాహారమునే

తీసికొనుట, ఇంద్రియనిగ్రహము నియమము, సంయమనము, ప్రాణాయామము చాల సహాయపడును. పిచ్చి ప్రశ్నలు, సందేహములు పనికిరావు. ఆచుభవకవేద్యమైన యీ మార్గమును గురించి ప్రసంగ ప్రవచనముల ప్రయోజనము లేదు.

ధ్యానసాధనా మార్గము వలన లభించు ఆనందలాభమే దానికి ముగింపు. సిద్ధినిరూపణము తొలుత లభించిన నిర్వికల్ప సమాధి ఆచుభవము వలన జగన్మిథ్యాత్వము గోచరమైనపుడు—ఆచుభవము తేలిపోవచ్చును. కాని దానిని మరల సంపాదించుకొనవచ్చును. తుదకు జీవన్ముక్తి కనిపితి.

శ్రీ జగద్గురు భారతీ తీర్థస్వామి చరణుల ఉపదేశములు

(మదరాసు ఇంటిగ్రల్ కోచ్ ఫ్యాక్టరీ నుండి భక్తులు
శృంగేరి వచ్చి దర్శనము చేసినప్పుడు సలిపిన
అనుగ్రహ భాషణము)

॥ంగాపూర ప్రచలితజటాస్రస్త భోగీంద్ర భీతమ్
ఆలింగం తీసుచలతనయాం సస్మితం వీక్ష్యమాణః
లీలాపాంక్షైః ప్రణతజనతాం నందయన్ చంద్రమాళిః
మో ధ్వాంతం హరతు పరమానందమూర్తిః శివోనః ॥

ఈశ్వరుడు సర్వజ్ఞుడని, మన అభీష్టసిద్ధిని చేకూర్పగలవాడని మనము విశ్వసించు జనులము. మన మట్లే ఆయనను కొలుతుము. ఈశ్వరు నెట్లు ఆరాధింపవలెను, ఆయన కేమి ఉపాయన మియనలెను—అన్న ప్రశ్నలకు సమాధానముగా శంకర భగవత్పాదులు ఒకచోట నిట్లు చెప్పిరి — “ఓయి పరమేశ్వరా! నేను నీ కిచ్చుట కేమి కలదు? నా శక్తి యేమి? నీ కడలేని వస్తు వేదైన నుండినచో— నేను దానిని నీ కిచ్చుట సమంజసముగా నుండును. ఆలోచన చేయగా అట్టి వస్తు వేదియు లేనియట్లే తోచును.”

పరమశివుని స్తుతించు శంకర భగవత్పాదులు “నీకు సువర్ణాభరణముల నిత్తుమన్నచో నీ చేతిలో బంగారు పర్వతము మేరువుకలదాయెను” అనిరి. పరమశివుడు త్రిపురాసురులను సంహరించువేళ మేరుపర్వతమును విల్లుగా ధరించెనని పురాణముల

నుండి మనము తెలిసికొనుచున్నాము. కాబట్టి బంగారుతో ఆయన కేమి యీయ గలము?

అయితే ఆయనకు బంగారముండవచ్చును. ధనము, రత్నములు, మాణిక్య మాలు కలవా? అట్టివి మన మాయన కీయవచ్చును కదా! కాని సకలధన నిధులకు, రత్నరాసులకు ప్రభువైన కుచేరుడు పరమశివుని పాదసేవకుడుగా నుండి ఆయన ఆజ్ఞలను శిరసావహించుటకు సిద్ధముగా నున్నాడు. కుచేరుని కంటె విశ్వర్యవంతుడు లేనే లేడు. కాబట్టి ధన, రత్నాది విశ్వర్యములను మన మాయన కీయలేము.

ధగవంతునికి వినూతనమైన వస్తువు వేదైన మన మియవచ్చును కదా! నూతన వస్తు వేదైన లభించినప్పుడు దానిని తమకు ప్రీతిపాత్రులైనవారి కిచ్చుట జనులకు పరిపాటి. ఏదైన నవీని వస్తువును సంపాదించి మనము పరమేశ్వరుని కీయవచ్చు కదా! విదేశముల కేగి తిరిగి వచ్చినవారు తమ బంధువులతో “ఈ వస్తువు మన దేశములో దొరకదు. అతి వినూతనమైనది. దీనిని మీకొరకు విదేశములలో కొని తెచ్చితిని” అని చెప్పుట మన కనుభవమే. అట్లే మన మియవచ్చును కదా! కాని ఇదియు సాధ్యమగునది కాదు. పాలసముద్రమును త్రచ్చినపుడు కామధేనువు, కల్ప వృక్షము ఉద్భవించినవి. కోరినవస్తు వేదైన కాని సమహార్పణ శక్తి వీని కున్నది. ఇవి పరమేశ్వరుని పాదముల చెంత నుండగా - మన మేమి నవ్య వస్తువును సమర్పింప గలము?

ఒకప్పుడు—ఎండ వేడిమి భరింపలేనంతగా నున్నప్పుడు—శీతలోపచారములు ఆహ్లాదకరములుగ, సుఖకరములుగా నుండవచ్చును. అట్టి శీతలోపచారము లేవైన పరమేశ్వరునికి చేయగలుగుదుమా? హిమకరుడైన చంద్రుని శిరస్సునందుంచుకొన్న వానికి మరింతకన్న శీతలోపచార మేముండును? అస లాయన హిమగిరితనయ నొక రితను శిరస్సునందు, మరొకతెను శరీరమునం దుంచుకొన్నవాడాయెను. మనము చేయగల శీతలోపచార మేమియు లేదు.

ఏదైన మంగళకరమైన వస్తువు నీయవచ్చునా? మంగళకరమైన వస్తువు లన్నియు ఆయన పాదాబ్జములకడనే కలవు. పైగా సర్వమంగళయగు శ్రీఅంబికను ఆయన వామార్థముగా కలిగినవాడు. అంతియే కాదు, ఆయన శివుడు. మంగళ మూర్తి.

ఇక మరే వస్తువును కన్పించుట లేదు. నా మనస్సును నీ పాదముల చెంత నుంతును. అయితే యీ మనస్సు బాహిరమైన వస్తువు కాదు. భౌతికముగా దానిని

ఉంచుటకు వీలులేదు. మనస్సు సమర్పించుట యనగా భగవంతుని నిరంతరము చింతించుట. నిరంతర భగవచ్చింతన చేయువారు శ్రేయోలాభము పొందెడువారే. మన పురాణాలిహాసము లిది తథ్యమని చెప్పుచున్నది. అయినను మనము అల్ప ప్రాపంచిక విషయములను గురించి చింతించుచు కాలమును వ్యర్థము చేయుదుము. అట్లు భగవచ్చింతన చేయుట సమంజసము.

సాధారణ పరిస్థితులలో భగవచ్చింతన చేయకుండుట మానవుని సహజ గుణము. కష్టములు వచ్చినప్పుడు చేయును. అందుకనియే కుంతీజేవి శ్రీకృష్ణుని ప్రార్థించినది—‘నా కెప్పుడును కష్టములే కలిగింపుము. ఆ సమయమున నేను నిన్నే తలచుచుందును. కష్టములు లేకన్నచో నేను నిన్ను స్మరింపను కదా! దుఃఖములు నిన్ను స్మరించుటకు హేతువులు. అందుచేత వానిని ఉండనిమ్మి’’. అమె భావమున నిరంతర భగవత్స్మరణ ముండవలెను. కారణ మెట్టిదైన నేమి?

భగవంతుని స్మరించునంత నెంతయును ననగా—మన కష్టములన్నియు నంత రించును. మన మనస్సులందు చాల కోరికలున్నవి. కొందరు తమ కోరికలను వెల్లడింతురు. కొందరు బయటపెట్టరు. అయితే కోరికలుమాత్ర మున్నవి. కోరికలను తీర్చుకొను మార్గము మాత్రము తెలియదు. బాహిరమైన మార్గములు కొన్ని తోచవచ్చును. అంతరమైనది ఈశ్వరానుగ్రహము. ఈశ్వరానుగ్రహము లేనిచో నేమియు లభింపదు. ఎంతో ప్రయత్నముచేసి విజయము సాధించితి మనుకొన్నంతలో— విజయము అలభ్యమైపోవుచున్నదని — ఎందరో వాపోవుట మనకు తెలియును. కారణ మేమిటగా కొంత కొంత ఈశ్వరానుగ్రహము వారికి లేకపోవుట.

(సశేషము)

వ్యాసములు-ఎక్వేంజి కాపీలు, రివ్యూకి గ్రంథములు

మా పత్రికకు పంపదలచిన వ్యాసములను ఎక్వేంజి కాపీలను రివ్యూకి గ్రంథములను (2 కాపీలు) యీ క్రింద చూపిన మా మద్రాసు కార్యాలయము అడ్రసునకే పంపవలెను.

శ్రీ రామలింగేశ్వరరావు,

శ్రీ శంకరకృప సంపాదకుడు,

నెం. 68 కోడంబాకం హైరోడ్డు, త్యాగరాయనగరు, మద్రాసు-600 017.

శ్రీ జగద్గురు చరణుల చాతుర్మాస్య వ్రతము

యతిపూజ సర్వదేవతా పూజకు తుల్యమైనది. విశ్వరూపి భూతికాముడు బ్రహ్మనిష్ఠుని సేవింపవలెనని శ్రుతి ఉద్ఘోషించుచున్నది. అట్టి పూజ చాతుర్మాస్య దీక్షా సమయమునందైన మరింత ఫలము, ఆ యతిశ్రేష్ఠుడు సర్వ యతిలోక సార్వ భౌముడై బ్రహ్మవిద్వర్షిష్ఠుడై నచో అనంతఫలము.

శ్రీ భగవత్పాదుల చే తొలుత ప్రతిష్ఠింపబడి—ఆయన చేసిన మతామ్నాయ కాసనమువలన—శ్రీ భగవత్పాదుల యంతటి జగద్గురు పరంపరచే అలంకరింపబడిన శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు శారదాపీఠమును ప్రస్తుతము తేజోధరితము చేయుచున్న శ్రీ చరణులను చాతుర్మాస్యమున పూజించుటకన్న ఉత్తమోత్తమపూజ మరొకటి లేదు.

శ్రీ శంకరకృప పాఠకుల తరపున ప్రతి సంవత్సరము భాద్రపద పౌర్ణమి నాడు శ్రీ జగద్గురువులకు భిక్షావందిన పాదపూజలు నిర్వహింపబడుచున్నవి. ఈ సంవత్సరము కూడ నట్లే చేయుడని పాఠకులు కోరిరి.

శ్రీ జగద్గురు చరణులు శిష్యస్వామిసహితులై శృంగేరిలో తుంగాతటిని తటస్థ నరసింహ తపోవనమున దుర్మతినామ సంవత్సర చాతుర్మాస్యవ్రతమును ఆషాఢ పౌర్ణమి శుక్రవారమునాడు (17 జూలై 1981) ప్రారంభించుచున్నారు. భాద్రపద పౌర్ణమి సోమవారము (14 సెప్టెంబరు 1981) చాతుర్మాస్య దీక్షా విసర్జనము. ఆనాడు శ్రీ శంకరకృప పాఠకుల తరపున శ్రీ చరణులకు పాదపూజ భిక్షా వందనము జరుపబడును. అందుకు గాను పాఠకులు రూ. 6/-లకు తక్కువకాకుండా తమ తమ విరాళములను యీ క్రింది చిరునామాకు వెంటనే పంపకోరుచున్నాము.

ముందుగా పంపినచో ఏర్పాట్లు చేయుట సుకరమగును.

ఆకెళ్ల సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-3-609/18, ఆనందనగర్.

ఫైరతాబాదు, హైదరాబాదు—500 004.

Printed & Published by A. Satyanarayana Murthy,
6-3-609/18, Anand Nagar, Khairatabad, Hyderabad - 500 004.

Printed at KRANTI PRESS, MADRAS-600 001.

Editor : T. Ramalingeswara Rao

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

11

శ్రీవిద్యారణ్యులు
మణిక్కర్కాఘట్టము
నకుచేరిస్తుతించి
స్నానములు చేసిరి.

ఘంఠివిఘ్నేశ్వరుని
దర్శించి సేవింబరి.

సంస్కృతభాషను మనమేల ఆదరించి నేర్చుకొనవలెను?

(41)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావివర్గంలో మూర్ఖస్య మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్ని టిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

శ్రీ యం. పతంజలి శాస్త్రి

(భారత ప్రధాన న్యాయాధిపతి)

మన కిప్పుడు మన యిష్టానుసారము మన పాఠశాలలలో విద్యార్థులు చదువ వలసిన పాఠ్యాంశమును నిర్ణయించుకొను శక్తి సంప్రాప్తమైంది—మరియు దానిని సర్వోత్కృష్టమైన విధముగా సంభావించుటకు, మన సంస్కృతికి ఆధారభూతమైన తేజస్సు అగు సంస్కృతమును మన పాఠశాలలో అధ్యయనము చేయవలసిన విషయముగా నిర్ణయించుకొనవలెను. పిమ్మట మనము మారద్వష్టితో అనతి చూర భవిష్యద్విషయము యోచన చేయవలసియున్నది. ఆంగ్లభాష భారత వ్యవహార రంగమునుండి — అత్యల్ప సమర్థనను విడచి—అంతర్నిత మైరపప్పుడు—మన సాహిత్య తాకిక వ్యవహారము పుష్టికి సంస్కృతమే గతి. అందుచేత నే వెంటనే మేల్కొని మన విద్యాశిక్షణ విధాన నిర్ణాయకులు మన పాఠశాలలో సంస్కృత అధ్యయనము ప్రారంభింపచేయాలి. సంస్కృత భాష అధ్యయన శిక్షణలకు ముందుకు సాగవలెను.

దీక్షాంతభాషణ

బీహారు సంస్కృత సమితి, పాట్నా.

1955

శ్రీ పీ. బి. గజేంద్రగద్కర్

(భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి)

మన విద్యా విధానమున సంస్కృతమునకు సముచితస్థాన మిచ్చుట మన ధర్మము.

సంస్కృతము భూత వర్తమానకాలముల మధ్య వారావధి. తన భూతకాలమును విస్మరించిన జాతి యేదికాని ఉజ్జ్వలవంతమైన వర్తమాన భవిష్యత్తులను ఆశింప జాలదు.

హిందూస్థాన్ టైమ్స్, 14 సెప్టెంబరు 1964

శ్రీ మచ్ఛంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత అపరోక్షానుభూతి

వ్యాఖ్యానము: శ్రీ తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

[గతసంచిక తరువాయి]

అవ (149 శ్లో.) జ్ఞానికి కలుగు లాభములను చెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ అకించనస్య దాంతస్య శాంతస్య సమచేతనః

మయా సంతుష్ట మనసస్వర్వ సుఖమయాదిశః ॥

149

తా. జ్ఞాని నిర్ధనుడు — ఏమియు లేనివాడు. అంతరింద్రియ నిగ్రహము కలవాడు. బహిరింద్రియ నిగ్రహము కలవాడు. సర్వత్ర సమమైన మనస్సు కలవాడు. గురూపదేశముచేత సంతుష్టమైన మనస్సు కలవాడు. అట్లున్న అతనికి సర్వదిక్కులందు సుఖమయముగానే ఉండును.

శ్లో॥ నిర్వాసనో నిరాలంబ స్వచ్ఛందో ముక్తబంధనః

క్షీతో సంస్కారవాతేన చేత్త తే శుష్కపల్లవతః ॥

150

తా॥ జ్ఞాని వాసనారహితుడై—అశ్రయహీనుడై తన్నుతాను స్వాధీనమునందుంచుకొన్నవాడై—వదలిపెట్టబడిన బంధములు కలవాడై—పూర్వజన్మ సంస్కార మన్న వాయువుచేత భూమియందు ఎండుటాకువలె చరించుచుండును.

వివేషము: ఎండుటాకు—ఎండి చెట్టునుండి రాలిపోయిన అకు — గాలివలన నెట్లు కొట్టుకొనిపోవుచుండునో (అప్పు డా ఎండుటాకునకు సుఖ దుఃఖము లేమియు లేవు)—అదే విధముగా జ్ఞాని దేహము లోకమున చరించుచుండినను అతనికి సుఖము దుఃఖము మొదలగు ప్రపంచ సంబంధము లే మాత్రమును లేవు. (సకేషము)

చందాదారులకు విన్నపము—ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు
గమనింపుడు

చందాలు బాకీయున్నవారికి పత్రిక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగనే (తమ అడ్రసు మార్పుకూడ వెంటనే) క్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

ఆకెళ్ళ సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-8-609/18, ఆనందనగర్,

భైరతాబాదు, హైదరాబాదు—500 004.

వేదాంత న్యాయములు (38)

(న్యాయముల వంటి ఉదాహరణలు)

[వేదాంత శాస్త్రముతో సూక్ష్మవిషయములను బోధచేయుటకు కొన్ని ఉదాహరణలు సాధారణముగా నుపయోగించెదరు. ఈ ఉదాహరణలు నిత్యజీవితమునకు సంబంధించినవిగా నుండి-వీటిమూలమున దుర్గాప్రభామైన సిద్ధాంత విషయములను అవగాహన చేసికొనుటకు తోడ్పడును. ఈ ఉదాహరణలవలన-సునిశిత ప్రజ్ఞావంతముకాని సామాన్యుని మేధస్సుకూడ సిద్ధాంతమును గ్రహించగల్గును. సామాన్యపాఠకులకొఱకు వేదాంత న్యాయముల వివరణములను క్రమముగా ప్రకటించుచున్నాము. సంపాదకుడు]

ఖడ్గము-స్వర్ణవేది

స్వర్ణవేది అను తాతని ఖడ్గముతో ముట్టుకొన్నచో ఆ ఖడ్గము బంగార మగును. అది ఖడ్గమువలె యింకను ఆకృతీయందు కన్పించుచున్నను దానితో నటకుటకు వీలుపడదు. అదే విధముగా జీవన్ముక్తిని — జ్ఞానసిద్ధులని ఆత్మవ్యక్తి భేదముగా తోచుచున్నప్పటికీ-భౌతికముగా వేరొక దేహమును కలిగియుండినప్పటికీ అది ఆ జీవన్ముక్తిని, జ్ఞానసిద్ధుని మరొక జన్మతో బంధింపలేదు. వీలననగా—అది ఆపని బ్రహ్మజ్ఞానస్వర్ణవలన శుద్ధస్వత్వముగా పరిణమింపజేయబడినది.

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము: బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి
గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱుకుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.

(గత సంచిక తరువాయి)

పంచదశ సర్గము

తల్లీ! కారదా! నిన్ను భక్తితో ధ్యానించు సజ్జనులు నీ కడకు వచ్చి నిన్ను దర్శించుకొనక మునుపే వారి సకలాభీష్టులు సిద్ధించుచున్నవి. క్షీరాంభోనిధి మహాత్ముండు తరంగములవంటి నీ కటాక్షించల వీచులు పరమాహ్లాద ప్రదములై వారిపై నిత్యము పడుచునే యుండును. (26) అష్టాదశ విద్యలను సమ విభాగ మొనరించి ఉభయపార్శ్వముల నిలిపియున్న దానవగుటచేతనే నీ చెవులు తొమ్మి

దంకల వలె నొప్పుచున్నవి. దగ్గరకు వచ్చినవానిని చూచుటకే కనులు వికాలము లైనవా? లేక విధిని మోహింపజేయుటకు మన్మథు డా కర్ణాంతముగా నారి లాగి గురి పెట్టిన శరములా అవి? (27) తమ ప్రియు డగు చంద్రుడు నీ చెక్కిళ్ల రూపమును పొందుటచే వానికి సన్నిహితముగ నుండ గోరి వచ్చిన తారక లన్నట్లు నీ చెవి కమ్మల ముత్యము లొప్పుచున్నవి. అదే విధముగా నీ చెక్కిళ్ల యందలి మకరికా పత్రము లా నుందరీమణులు ప్రియునకు పట్టించిన మైపుత యనిపించు చున్నది. (28) శ్రీ వాగ్దేవీ! నీ ఆననము నందు నవరసములు నొకదాని నొకటి మించవలయు నను స్ఫుర్ధ వహించి విలసిల్లుచున్నవి. వానిలో ప్రముఖమైనది హాస్యము. తక్కిన రసము లన్నియు నీ చెవుల కొనులు చేరి తాటంక భావము నందగా ముఖ్య హాస్యము మాత్రము నానాగ్ర ముక్తాభూషణమైనది. (29) అమ్మా! నీ దగ్గర కవిత్యము నభ్యసింపవలయునని వచ్చిన శుక్రడా అతడు? లేక దానిమ్మ గింజల వంటి నీ దంతములచే నాకృష్టమై శుకమువచ్చి చేరినదా? చిలుకముక్కున లవలీఫల మున్నట్లు నీ నానాగ్రమణి ప్రకాశించుచున్నది. (30) ఓ తల్లీ! కారదా! నీ అధరముతో సమమైనది ఎవ్వరికి తెలియదు. నిన్ను చేరి నమస్కరించు చున్న దేవతలకే తత్సదృశము స్ఫురించుట లేదు. మతిమాంద్యకారిణి యగు బింబ ఫల మెట్లు సమానమగును. పల్లవము పల్లవమగుటచేతనే సదృశము కానేరదు. విజ్ఞానభాగ్యప్రదా! విద్రుమమణులు నీ అధరము వలె జ్ఞానప్రదములు కాక ఉత్తేజన కారులు మాత్రమే యగుటచే ఆవియు సదృశములు కావు. (31) సౌందర్యలక్ష్మి చేతను, రమ్య వాక్యామృతముచేతను, భూకల్పలతచేతను, రదముల నెడి ముక్తాళి చేతను, అధర విద్రుమము చేతను, ప్రకాశించు తాటంక చంద్రునిచేతను, సీమంత మందున్న రత్న కాస్తుభ రుచిచేతను, దృష్టిసురభిచేతను కలాపీచులు వెల్లివిరియు చున్న నీ వదనము సుధాసముద్రమువలెనే భాసించుచున్నది. (32) తల్లీ! నీవు మతిమంద్రతో ధీదాన మొనర్తువు. చేతదాల్చిన పుస్తకముతో విద్యల నిత్తువు. అక్షమాలచే నిష్టగణన మొనర్తువు. పీయూష కంభముతో పోషించుచుందువు. ఇక భక్తుల యభీష్టాకములను సిద్ధింపజేయుట యంతయు నీ పాదపద్మద్వయము వలననే నిజముగా జరుగుచున్నది. నీతో సమాను లెవరున్నారు? నీకు నను స్కారము. (33)

ఇట్లు స్తోత్ర మొనర్చి నాలుగగ్రహారముల బ్రాహ్మణుల గృహముల నుండి కారదాలయమునకు వచ్చిన సువాసినులకు కన్యకలకు తల్లి ప్రీతికై మహానందముతో నూత్నవస్త్రము లొసంగి శ్రీ సచ్చిదానంద గురురాజవరలనంత కీర్తిమంతులై విరా

జల్లిరి. (34) ఇంకను ఆ యోగివర్యులనే కామాల్య నూత్న వస్త్రములను తెప్పించి వివిధ ప్రాంతములనుండి వచ్చిన సువాసినులకు కన్యలకు లెక్కలేకుండా ఇచ్చి వారెల్లరు నభ్యంగన స్నానము లొనర్చుటకు వలయు తెలసి సంభారము లొసంగిరి. (35) సంకల్పించిన పురశ్చరణ విధి పూర్తియగుటకు పూర్ణాహుతి హోమము లొనర్చి దశమినాడు కారదాదేవికి రథోత్సవము మహావైభవముతో జరిపించిరి. శిబికాధిరోహణ మహోభవోత్సవము చేయించిరి. సర్వాంగీణముగ యథా కాస్త్రముగ మహావైభవోపేతముగ నీ నవరాత్రోత్సవములు జరుగుటతో ఎవరినోట విన్నను గురువుల ప్రశంసలే వినవచ్చినవి. (36) ప్రశస్తపర్య మగు కార్తికపూర్ణిమ నాడు గిరి మల్లికార్జున విభుని ప్రీతికై పరమ భక్తితో లక్షదీపాత్సవ మొనరింప జేసిరి. ఆ దీపముల మధ్య యతీశ్వరులు నక్షత్రముల నడిమి చంద్రుని వలెనే తోచి యా నగర ప్రజల నానందపఱచుచు హృద్యులై వెలుగొనిరి. (37) ఉత్సవాంతరము శ్రీవా రటనుండి మఠమునకు వచ్చునపుడు పురజను లెల్లరు ఒకరిని మించి ఒకరు తమ భక్తిగౌరవములను ప్రదర్శింపవలయునను స్పర్ధతో ప్రతి మందిరము కడ నాపి సీరాజనము లర్పించి ధన్యులయిరి. నూత్రముపట్టి తీర్చినటులున్న సుదీర్ఘ విపణి వీధులలో నట్లు సమర్పితు లగుచు వచ్చి జగద్గురువులు శ్రీ విద్యాశంకర దేవాలయ దీపావళిని తిలకించిరి. (38) ఆలయములోని కేగి వరదు డగు నా స్వామిని అర్పించి ప్రసాదమును గైకొని కారదాదేవి నర్పించి మంగళారాత్రికలతో సీరాజనము లర్పించి సర్వజనానందకరులగుచు వంది బృందములు స్తుతించుచుండ శ్రీ సచ్చిదానంద యతీవరులు మఠములోని కేగిరి. (39)

మాఘ మాసములో మల్లికార్జునస్వామికి విశేష పూజలు చేయించి ఉత్సాహముతో మహోత్సవము జరిపించిరి. దశమినా డచ్చటి కృష్ణస్వామికిని భవానీ శంభులకును వైదిక తాంత్రిక తత్త్వజ్ఞుల సమక్షమున పరమ భక్తితో ధ్వజారోహణోత్సవములు జరిపించిరి. (40) శ్రీ విద్యా శంకరస్వామిని తీసికొని వచ్చుటకు జగద్గురువులు బయలుదేరగా స్వీయమహోత్సవము తిలకించుట కా స్వామియే శిబిక మధిరోహించి ఆలయమునుండి కదిలిరాగా మాంగళ్యాత్మక లొసంగుట ద్వారా వారి నాహ్వానించి యాదరముతో తీసికొని వచ్చి తమ భవనమునందే స్వామిని నిలిపి మిగిలిన ఉత్సవ కార్య మంతయు సంతోషముతో జరిపించిరి. (41) శివరాత్రి పర్వదినము వచ్చుచున్నదనగా నానా స్థలములనుండి వేదవిదులైన బ్రాహ్మణులు శృంగేరి చేరుదురు. పర్వదినమున శ్రీ మల్లికార్జునస్వామికి అభిషేకములు ద్రోణార్క చిల్వాది సంఖ్యాతీతకోమలదళములతో సహస్రనామ పూజలు జరుగును, ఆ నా డా

గిరి యంతయు శివత్వమే పొందినట్లుండును. ఆ వైభవము నెట్లు వర్ణింపగలము? (42) శ్రీ జగద్గురువులు రాత్రివేళ పాదచారులై పరమ భక్తితో కొండ కొమ్మున నున్న స్వామి ఆలయమున కేగి స్వామిని శతరుద్రీయ మంత్రపఠన మొనర్చుచు పంచామృత ములతో నభిషేకించి సువాసనామములతో బిల్వదళము లర్పించి మంగళారాత్రి కలతో సీరాజనము లాసంగి సర్వోపచార పూజలునయిన తరువాత తిరిగి సుతమునకు వత్తురు. (43) ఆమావాస్యనా డా స్వామికి రథోత్సవము. భవానీదేవితో కళ్యాణమహోత్సవము అయిన తరువాత పండితులు పురప్రముఖులు సర్వపౌరులు ననుగమించుచుండ మేళతాళములతో ఆలంకృతమైన పురమున నూచేగించి తిరిగి ఆలయమున ప్రవేశింపజేసి ఏకాంత నేవ యొనర్తురు. (44) మరునాటి యుదయ మున ప్రాతర్వందిజన ప్రబోధములతో స్వామిని మేల్కొల్పి శృంగారి చూడామణి యగు నా ప్రభువునకు మంగళారాత్రిక లర్పించి నృత గీత వాద్యాదులతో వినోదము కల్పించి సాయంకాలము కంకుమోత్సవము నిర్వర్తించి పల్లకిలో వివరింప జేసి ఇట్లు పరంపరగా ననేకోత్సవములు జరిపించుచుండురు. (45) ఇట్లు సర్వదా పురదేవతల కందరకు బహు విధోత్సవములు చేయించుచు, పూర్వ గురువులకంటె అధికముగా ఆనేక ధర్మము లొనర్చుచు, వేదాంతార్థ విచారణ తత్పరు లగు శ్రీ సచ్చిదానంద భారతీ యోగి వర్యులు శృంగేరి యందు కీర్తిమంతులై యుండి యుండి సోమశేఖర భూపాలుని చూచితత్తమని తలపోసిరి. (46)

జగద్గురువు లిట్టి యాశయముతో నున్నారని నిర్వాణయ్య యను మహాప్రధాని గ్రహించి రాజున కీ వార్త అందించెను. ఆ ప్రభువు నీ వర్తమానమును విప్పారిన కళ్లతో పరమానందముగ విని యోగ్యుడగు మంత్రీవర్యుని గురువుల సమక్షమునకు విజ్ఞప్తి పత్రముతో పంపించెను. (47) ఆ మంత్రీ శృంగేరి చేరి విజ్ఞప్తి పత్రము నమర్పించి గురువులు వంశపురికి దయచేయవలయు నను సోమశేఖరభూపాలుని విన్నపము నందించి జగద్గురువుల యాశయమున కనుగుణముగ వేచియుండి శ్రీవారి ప్రయాణమునకు అన్ని సౌకర్యములు కలిగించుచు వారిని మొదట నాగేంద్ర దేవాలయమునకు చేర్చెను. (48) గురువులు యాత్రకు బయలుదేరినప్పుడు మేరువున

46 వ శ్లోకము

ద్వితీయ సోమశేఖర నాయకుడు క్రీ.శ. 1715-89.

47 వ శ్లోకము

నిర్వాణయ్య - ఈయన ద్వితీయ సోమశేఖర నాయకుని మాచుగారు, అతనికి మంత్రీ.

కేగుచున్న పరమశివుని వెంట దేవరు లనుగమించునట్లు సర్వసామాజికముల వారి ననుసరించిరి. నాగేంద్రదేవాలయమునుండి కాశీపురము చేరి అక్కడి దుర్గపాలకునిచే సమ్మానితులై వ్యాఘ్ర శిలాపురము చేరి అక్కడ మతమున వసించిరి. (49) జగ ద్గురువుల అగమన వార్త రాజమంత్రిుల ప్రేరణవలన తెలిసిన సర్వప్రజలు వారి దివ్య పాదపద్మముల సేవించుకొను తలంపుతో రకరకముల అరటిపళ్లు, ద్రాక్షలు, ఖజ్వారములు, చక్కెరలు, కలకండలు, కుంకుమ, అగరు, చందనాది సుగంధ ద్రవ్యములు మొదలైన సర్వార్థవస్తువులు సమకూర్చుకొని మార్గమధ్యమున వేచి యుండసాగిరి. (50) శ్రీవారు వచ్చిన వెంటనే వాని నన్నిటికి ధర్మ శ్రద్ధలతో సమర్పించి ప్రణామము లాచరించి ప్రజలు ధన్యత భజించుచుండిరి. అప్పుడు వత్సరాది వచ్చినది. ఆ ప్లవ ఉగాదినాడు సోమశేఖరభూకాంతుడు సర్వరాజ పూరుసామాత్యులతో పంచాంగ శ్రవణ మొనర్చి అబ్ధఫలము విని దైవజ్ఞులను సత్కరించి దానకుశలు డగుటచే సర్వలోక జ్ఞాఘృడయ్యెను. (51) రాజాజ్ఞ ననుసరించి మంత్రిముఖ్యుడు నిర్వాణయ్య గజాశ్వ శిబికాదుల నధిరోపించి చాల మంది తన్ననుసరించి శ్రీవారి సమక్షమున కేటెంచి స్వపుర మగు శివగంగకు దయ చేయవలయునని అభ్యర్థించి సాదరముగ తీసికొనిపోయి యథోచితముగ సర్వ సత్కారము లొనర్చి యోగేంద్రులను పరమరమ్య మగు వంశపురమునకు తీసికొని పోయెను. (52)

(సశేషము)

51 వ శ్లోకము

ప్రవామ సంవత్సరము. కీ.శ. 1721.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత

వి వే క చూ డా మ జీ

(శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి విరచిత
వ్యాఖ్యాసమేతము)

ఆంధ్రీకరణము: డా॥ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు (వేదాంత శిరోమణి, విద్వాన్)

ఎం. పి. (సంస్కృత, ఆంగ్ల హిందీ) పి. హెచ్.డి.

(గత సంచిక తరువాయి)

అవ. ఇంతవరకు—“అస్తి కశ్చిత్స్వయం నిత్యమ్” అని ప్రారంభించి పద

కొండు శ్లోకములచే “పరమః క ఆత్మా” అను ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పి, “కో నామ బంధః” అని శిష్యుడు అడిగిన మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పుచున్నారు:—

మూ. అత్రానాత్మవ్యవహమితి మతిర్బుద్ధి వీహాస్య పుంసః

ప్రాప్తోఽజ్ఞానా జనన మరణ క్లేశ సంతాపహేతుః.

యేనైవాయం వప్రదిద మసత్యమిత్యాత్మ బుద్ధ్యా

పుష్యత్యుత్తత్యవతి విషయై స్తుభిః కోశకృద్వత్.

139

ప్ర. అ. అస్య పుంసః = ఈ జీవునకు, అత్ర = ఈ, అనాత్మని = ఆత్మకాని దేహాదికమునందు, అహ మితి = నేను, అని, మతిః = బుద్ధియే, బునః = బంధము. అజ్ఞానాత్ = అజ్ఞానము వలన, ప్రాప్తః = వచ్చిన, ఏషం = ఈ బంధమే, జనన మరణ క్లేశ సంతాపహేతుః = జనన మరణముల వలన కలిగిన క్లేశమునందు పడిపోవుటకు హేతువు. యేనైవ = ఏ బంధముచేతనే, అయః = ఇతడు, ఇదం = ఈ, అసత్ = అసత్యమైన, వపుః = శరీరమును, సత్యమితి = సత్యమనుకొని, ఆత్మబుద్ధ్యా = ఆత్మయనెడు బుద్ధితో, తంతుభిః = దారములతో, కోశకృద్వత్ = కోశమును అల్లు క్రిమివలె, విషయై = విషయములచేత, పుష్యతి = పోషించుచున్నాడు, ఉత్తతి = నింపుచున్నాడు, అవతి = రక్షించుచున్నాడు.

వ్యా. అ. వెనుక చెప్పిన విషయం పరమాత్మయే స్వస్వరూపమైనను, అజ్ఞానాత్ = అనాదిసిద్ధమైన అవిద్య వలన, స్రాప్తించిన, ఈ పురుషుని యొక్క, అనాత్మని = దేహాదికమునందు, అహమితి మతిః = నేను మనుష్యుడను, నాకు ఆకలి దప్పికలు ఉన్నవి, నేను ఇచ్చయించుచున్నాను, చేయుచున్నాను, అనుభవించుచున్నాను. ఇత్యాదికముగా ఏ అలోచన గలదో అదియే బంధము అని అన్వయము. “అజ్ఞానాత్ ప్రాప్తః” అనునది ఈ బంధమునకు హేతువు. ఏ భ్రమయైనను దోషము వలననే కలుగును. శరీరాదికము విషయమున భ్రమకలుగుటకు కూడ స్వరూపాజ్ఞానమును దోషమే కారణమని భావము. అత్ర = దేహాదికమైన ఈ అనాత్మ పదార్థజాతము ప్రత్యక్షముగ ఆత్మభిన్నమని తెలియుచున్నను ఇట్టి భ్రాంతి కలుగుచునే ఉన్నదని అర్థము. మూలాజ్ఞానమును అంగీకరించని సాంఖ్యాదిమతములలో బంధమొక్కది వ్యవస్థ అనుకసన్నమైనది, అనగా బంధ మెట్లు వచ్చును, మోక్ష మెట్లు వచ్చును అని సయంక్తిముగ చెప్పట కుదరదు, అని గ్రహింపవలెను. బంధము అజ్ఞానకృతము అని చెప్పిన పక్షమున, అజ్ఞానము జ్ఞానమువలన నశించగనే అజ్ఞానకృత

మగు బంధము కూడ తొలగిపోవును అని చెప్పటకు వీలగును. అట్లు కాక బంధము సత్యమని చెప్పినచో సత్యమైన బంధము జ్ఞానమువలన నశించునని చెప్పట మదరదు.

బంధమునకు కార్యమును, అనగా బంధము వలన కలుగు కార్యమును చెప్పుచున్నారు:—“జననమరణక్షేపసంపాతహేతుః” అనగా ఈ బంధము జనన మరణముల వలన కలిగిన దుఃఖములలో మునిగిపోవుటకు హేతువైనది. “జనన మరణ” అననది ఆకలి దప్పిక మొదలైన దుఃఖహేతువు లన్నింటికీని ఉపలక్షణము. అనగా ఊర్జిపాసాదులను కూడ గ్రహింపవలెను. లేదా—జననమును, మరణమును, క్షేపములను తన ధర్మములని భావించుటకు హేతువు అని అర్థము చెప్పవచ్చును. ఈ పక్షమున ‘క్షేప’ పదమునకు అస్థిత, రాగము, ద్వేషము, అభినివేశము అని అర్థము. “అనాత్మస్య హ మితి మతిర్బంధం” అను వాక్యముచే, పంచక్షేపములలో మొదటిదైన అవిద్య చెప్పబడినది గాన క్షేపపదముచే మిగిలిన నాలిగింటిని గ్రహింపవలెను. “అనిత్యా శుచిదుఃఖావాత్మ సు నిత్యశుచి సుఖాత్మత్వ ఖ్యాతి రవిద్యా” (అనిత్యమును నిత్య మనియు, అశుచిని శుచి యనియు, దుఃఖమును సుఖమనియు, అనాత్మను ఆత్మయనియు భావించుట అవిద్య) అని యోగసూత్రము. స్థూలదేహమునందు అభిమానము వలన జనన మరణములలో మునుగుచుండుట. అనందమానాదికోశములలో అభిమానము వలన రాగ — ద్వేష — అభినివేశములలో మునుగుచుండుట కలుగును. ఈ విధముగ బంధమును నామాంతరము గల, అదిమ క్షేపమైన కార్యావిద్యయే సకలవిధ దుఃఖములకును హేతువని గ్రహింపవలెను. యేవైవ = అనాత్మయందు ఆత్మ బుద్ధిరూపమైన ఏ బంధముచేత నే, అయం = ఈ పురుషుడు, అసత్యమైన ఈ శరీరమును, సత్యబుద్ధ్యా = సత్యమని, నేనని అభిమానముచేత, విషయైః = బంధహేతువులైనను అనుభవమైనవివలె కనబడు రసాది విషయములచే, పోషించుచుండును, తడుపుచుండును, రక్షించుచుండును. “తంతుభిః కోశకద్యతో” అనునది ఈ విషయమున అనురూపమగు దృష్టాంతము. కోశమును నిర్మించు క్రియ, తన దేహములోనున్న లాలాజలమును ఖర్చుచేసి, దానితో తంతువులను నిర్మించి, వాటి మధ్యలో ఉన్నచో సురక్షితముగ నుండును అనెడు భ్రాంతితో దానిమధ్యలగ్నమై, బయటకు వెళ్ళజాలక, అనవసరముగ ఎట్టు మరణించునో అట్లే జీవుడు కూడ శరీరమే ఆత్మయని భావించి, దానిని విషయములతో పోషించుచు జన్మమరణాది సకల దుఃఖములను అనుభవించుచుండునని భావము. కావున నే ఇట్లు చెప్పబడినది — “కోశక్రిమిస్తంతుభిరాత్మదేహ మావేష్య చావేష్య చ గుప్తి మిచ్ఛన్. స్వయం వినిర్లస్య మశక్త ఏవ సంస్త తస్త దంతర్మయతే చ లగ్నః”

(కోశక్రిమి, తనను రక్షించుకొనవలె నను అభిలాషతో, తన దేహమును తంతువులతో చుట్టి చుట్టి, చివరికి దానిలో తగుల్కొని, బయటకు రాజాలక దానిలోపలనే మరణించును). 'అవనం' అనగా ఉన్నదానిని పరిపాలించుట. పోషణ మనగా వృద్ధి పొందించుట. ఇదియే ఈ రెండింటికిని భేదము.

189

(సశేషము)

అద్వైత సిద్ధాంతము ముందు పాశ్చాత్యుల పూర్వపక్ష ఖండన (ఆచార్య సుందరము)

(శ్రీ శంకర భగవత్పాద ఆద్వైత సిద్ధాంతము పైన పాశ్చాత్య విద్వాంసులు కొందరు దుర్బలమైన ప్రతిపక్షవాదములు చేసిరి. ఆ వాదముల ఖండన మీ వ్యాసము. —సంపాదకుడు.)

(గత సంచిక తరువాయి)

ఈ విషయమును వదలిపెట్టుటకు ముందు డా. ధీబా—'ఉపనిషత్తులందున్న నిజమైన తాత్త్వికసారము'ను గురించి తన అభిప్రాయమును వెల్లడించెను.

శ్రీ శంకరుల సిద్ధాంతమునకు వ్యతిరేకముగా అతడు చెప్పిన వాదములన్నియు శుష్కప్రాచయములని మే మిదివరకే నిరూపించితిమి. అతని పరిశీలన నిరుపయోగకరమైనదని విస్పష్టమొనర్చితిమి. కావున శ్రీ శంకరుల సిద్ధాంతములు నిష్కళంకముగా విరాజిల్లుచున్నవి. డా. ధీబా తన కెట్లు ఉపనిషత్తులందున్న నిజమైన తాత్త్వికసారము లభించినదని చెప్పగలరో మనకు తోచుటలేదు. అయినప్పటికి అతడేమి చెప్పెనో చూతము.

ఇన్ని మోతల తరువాత అతడు తనకు తెలిసినదని వెల్లడించిన రహస్య మేమనగా 'ఉపనిషత్తుల తాత్త్విక దృష్టి అసలు చెప్పటకు కూడ వీలులేనిది'. పోపెన్ హావర్, దేవనేన్, మాక్స్ ముల్లరు మొదలగువారి భావములు తెలిసినప్పటికీ యీ మాటలనుట సాహసమే. తన పూర్వ అభిప్రాయమునే — (ఉపనిషత్తులు విభిన్నవృత్తులు విభిన్న కాలములలో అనోన్య సంబంధము లేకుండా ప్రతిపాదించిన సిద్ధాంతములని)—అది ముక్కలుగా ఖండింపబడినప్పటికీ పునరుద్ధరించెను. అయితే వెంటనే అవి తాత్త్వికకాస్త్ర బహిష్కృతాలని—నూత్నవివరణలు లక్షింపబడలేదని వ్రాసెను. అయితే యీ బహిష్కృతాలేమిటి? ప్రథమమున — "బ్రహ్మజ్ఞాన మొక్కటే—అట్లు పరిశీలింపబడినప్పటికి"—తన అభిప్రాయమును విశదీకరించుచు

“బ్రహ్మముసృష్టి, కాద్యమన్న భావము రచయిత మనస్సులో మెదలుచుండగా— (అండే సితి యని కూడ) అతడు దాని ప్రత్యేక లక్షణములను — ప్రాపంచిక సంబంధిగా—చెప్పి—ఆత్మయని—సర్వజీవమని, అంతరపాలకుడని — సర్వజ్ఞ స్వామి యని—మొదలుగా వివరించును. అయితే బ్రహ్మచైతన్య నిధియని దాని బాహిర వికాసము సృష్టియని భావించినప్పుడు దానికి లక్షణములను తగిలించజాలమని — అది వర్ణనాతీతమని—అది ‘నేతి నేతి’ యని గ్రహించును” అని వ్రాసెను.

భారత మహర్షులు తాత్త్వికశాస్త్ర బహిష్కృతికలనే రచించియున్నచో— డా. ధీబా చెప్పినది సరికావచ్చును. కాని వారొక మతమును—దాని సిద్ధికి సాధనా వివరణములను వారు లిఖించిరి. మాక్స్ముల్లరు వేదాంతమును గురించి చెప్పుచు “అది పరిశుద్ధతృసారమైన తాత్త్వికశాస్త్రము. మిక్కిలి తృప్తిభాజన మైన మతము” అనెను. బ్రహ్మమును (ద్వీవిధములుగా) సాధింపవలెనని హిందువుల ప్రయత్నము. అట్టి సాధనాసిద్ధికి అనుభవవిషయమైనప్పుడు—బ్రహ్మమును గురించిన జ్ఞానము ద్వీవిధములని - ఒకేఒక సంభావిత సత్యమునకున్న రెండు ముఖములుకాదని—మన మనుకొనుటకు మనకు హక్కున్నది. ధీబా తప్పు అడుగు వేసెను — (ఒకే ఒక సత్యమునకు అది రెండు ముఖముల సంభావనలని భావించుటలో — ఒకటి బ్రహ్మమును ప్రాపంచిక సంబంధముతో — మరొకటి బ్రహ్మమును అద్వితీయమైనదిగా — బ్రహ్మమును బ్రహ్మముగా భావించుట.)

మతమునకు తత్త్వశాస్త్రమునకు చుద్యగల తేడాను—మేము నూచించినది— అవగాహన చేసికొన్నచో శ్రీ శంకరులు ప్రతిపాదించిన బ్రహ్మజ్ఞాన విషయముగా నున్న రెండు అంతరములు—(కావున సగుణ నిర్గుణ బ్రహ్మముల అంతరము) నిస్సంశయముగా శంకారహితముగా సత్యమైనదే.

ఉపనిషత్తులు మాయా సిద్ధాంతమును చెప్పుచున్నావా? లేదా? అన్న విషయమును డా. ధీబా తరువాత తీసికొనెను. అతడు “ఉపనిషత్తులలో కొన్ని యొడల — ముఖ్యముగా బృహదారణ్యకమున - మాయా సిద్ధాంతమునకు బీజము లున్నవని మన మంగీకరింపవలెను” అని వ్రాసెను. డా. ధీబాకు బీజముగా తోచినదే యితరులకు పరిణతి పొందిన సంపూర్ణ సిద్ధాంతముగా (ఎ.యి. గౌగ్, డా. డేవనేన్ మొదలగు వారికి) తోచినది. ఇచ్చట ధీబా దగ్గరనుంచి కనీస మొక అంగీకారము - (వేరొకచోట చేసిన ఉద్ఘాటనకు జీవము పోగొట్టునట్లు) వచ్చినది. ఆ ఉద్ఘాటనము నింతకు ముందే ఉదహరించితిమి. “ఉపనిషత్తులు జగత్తు మిథ్య యన్న వాదమును సమర్థించుటలేద”న్న దా ఉద్ఘాటన.

అయితే డా. ధీబా మాయావాద ఆవశ్యకత లేకుండా అవగాహన అగుచున్న శ్రుతిపాఠములలోనికి ఆ వాదమును చొప్పించుటకు సరియైన కారణము కన్పించుట లేదు” అనియు - “యీ అభిప్రాయము మొదట - సృష్టిక్రమమును గురించి చెప్పుచున్న అన్ని శ్రుతిపాఠములకు అన్వయించును” అనియు వ్రాసెను. ఈ పాఠములలో ముఖ్యమైనదిగా తాను భావించుచున్న పాఠమును-ఛాందోగ్య ఉపనిషద్వాదమును VI. 2.1 అతడు ఉదహరించెను. ఈ పాఠమును మే మింతకు పూర్వమే తీసికొని అది జగన్మిథ్యాత్వవాదమునకు బలమునే చేకూర్చుచున్నదని విస్పష్టముగా ఋజువుచేసితిమి. ఆ భాగమును మరల చూడుడుని పాఠకులకు కోరుచున్నాము.

అవ్యక్త(లేక అవ్యకృత)ము నుండి సృష్టి వెలువడిన విధానమును వివరించుచున్న కథ, ముండక ఉపనిషత్పాఠములను - డా. ధీబా - పిమ్మట ఉదహరించెను. అవ్యక్తమును తెలుపు పాఠమును గాని తరువాత సితులను తెలుపు పాఠములుగాని - జ్ఞానము వలన నిర్మూలంపబడు భ్రమలుగా ఉపనిషత్తులందెక్కడ లేదని డా. ధీబా వ్రాసెను. డా. ధీబా వ్యక్తముచేసిన యీ అభిప్రాయము - అతడే బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తును గురించి చెప్పిన అభిప్రాయముతో సమన్వయముచేయుట దుస్సాధ్యము. అట్లే మే మిదివరకే ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తును గురించి వెల్లడించిన భావముతో కూడ. కాని డా. ధీబా కఠోపనిషత్తును గురించి (I-3.10) వ్రాసిన దానిని పరిశీలింతము.

అయితే కఠోపనిషత్తున తరువాత శ్లోకమునందే అవ్యక్తము (I3-11) పురుషుని నుండి వెలువడినదని చెప్పబడుట డా. ధీబా విస్మరింపరాదు. చైతన్యవంతమైన ఆత్మనుండి జడపదార్థ మెట్లు ఉత్పన్నమగును? (ఒక భౌతిక పదార్థము మరొక భౌతికపదార్థమునుండివలె) (ఉదాహరణకు మన్నునుండి వండ వచ్చినట్లు) ఇది అసాధ్యము. నిజముగాని రజతము ముత్యపుచిప్పనుండి ఉత్పన్నమైనట్లే యిదియు భ్రమజనితమని గుర్తింపవలెను. అంతేకాదు, ఈ కఠోపనిషత్తే తరువాత స్పష్టముగా జగత్తు భ్రమజనితమని జగత్తులో చిన్న చిన్న ఘటనలను సత్యమనుకొనువానిని ఖండించినది.

“నేనా నా నా స్తి కించన, మృత్యోః సమృత్యం గచ్ఛతి య ఇహనానేవ పశ్యతి” (ఇందు ఆ నేక త్వ బీజము కూడ ఏ మాత్రము లేదు. దీనిని అనేక విభేదయుతముగా చూచువాడు మృత్యువునుండి మృత్యువునకు పోవును (II-1-11).

(సకేషము)

“ఆత్మజ్ఞం హి అర్చయేత్ భూతి కామః”

విశ్వరూపులను వాంఛించువాడు బ్రహ్మనిష్ఠుడై నట్టి ఆత్మజ్ఞునిని అర్చింపవలెనని ముండకోపనిషత్తు చెప్పుచున్నది. శ్రుతివాక్యము దానికి కాంకరభాష్యమిట్లున్నవి.

యంయంలోకం మనసా సంవిభాతి

విశుద్ధ సత్త్వః కామయతే యాంశ్చ కామాన్ ।

తంతం లోకం జయతే తాంశ్చ కామాన్

తస్మాదాత్మజ్ఞం హ్యర్చయేద్భూతి కామః

(ముండకోపనిషత్ 3-1-10)

కాంకరభాష్యమ్: య ఏవం ఉక్తలక్షణం సర్వాత్మానం ఆత్మత్వేన ప్రతిపన్నస్య సర్వాత్మత్వాదేవ సర్వావాస్తి లక్షణం ఫలమాహ—యంయం లోకం పిత్రాది లక్షణం మనసా సంవిభాతి సంకల్పయతి మహ్యం అనస్మైవాభవేదితి। సవిశుద్ధ త్వఃక్షీణక్షేళః ఆత్మవిత్ నిర్మలాంతః కరణః కామయతే యాంశ్చ కామాన్ ప్రార్థయతే భోగాన్ తస్మాత్ విదుషః సత్యసంకల్పత్వాత్ ఆత్మజ్ఞం ఆత్మజ్ఞానేన విశుద్ధాంతఃకరణం హ్యర్చయేత్ పూజయేత్ పాదప్రక్షాలన శుశ్రూషా నమస్కారాదిభిఃభూతి కామో విభూతికామః। ఇతః పూజార్హ ఏవాసౌ॥

“సర్వవ్యాపకమైన పరమౌత్తమ ఆత్మరూపమున సాక్షాత్కరించుకొనిన బ్రహ్మవేత్తకు సమస్త కోరికలు సిద్ధించుచున్నవి. ఆ నిర్మలాంతఃకరణుడు ఏయే లోకములను, ఏయే భోగములను తనకుగాని, తన భక్తులకుగాని కోరుచున్నాడో—అవి యన్నియు పొందబడుచున్నవి. కనుక విశ్వరూపముడు ఆత్మజ్ఞున సంపత్తి కలిగిన యతిని పాదప్రక్షాళన శుశ్రూషా నమస్కారాదులద్వారా పూజింపవలెను. అనగా బ్రహ్మవేత్త తప్పక పూజింప తగినవాడు.”

సవేదైతత్పరమం బ్రహ్మధామ

యత్ర విశ్వం నిహితం భూతి శుభ్రమ్

ఉపాసతే పురుషం యేహ్యకామా

తేశుక్రమే తదతి వర్తన్తి ధీరాః

(ముం. 3-2-1)

సరోవృత్కృష్టమగు నా బ్రహ్మము సర్వకామముల కాశ్రయము. ఈ సమస్త జగత్తు దానియం దర్పితమై యున్నది. బ్రహ్మము స్వయంప్రకాశము. దానిని తెలిసి తొనిన పురుషుని నిష్కామ భావనతో పూజించిన జన్మరాహిత్యము కలుగును.

బ్రహ్మ తేలిసినవాడు బ్రహ్మమేగాన బ్రహ్మోపాసనవలన కలుగు ఫలము బ్రహ్మ విదుని ఉపాసించుటవలన కూడ కలుగును.”

ఇట్లే “బ్రహ్మ విదాపోషితిపరం....బ్రహ్మణావిపశ్చితేతి” అని తైత్తిరీయోప నిషత్తునందు (2-1) “సయోహవైతత్పరమం బ్రహ్మవేద బ్రహ్మైవభవతి” (ముం. 8-2-9) చెప్పబడినది. ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తునందు ద్వితీయ ఖండమంతయు బ్రహ్మవేత్త సంకల్ప బలమును సూచించును.

యంయం కామయ తేసోఽస్య సంకల్పాదేవసముత్పత్తిః తేన సంపన్నో మహీయతే! (భాం. 8- - 0).

ఇట్లు బ్రహ్మవేత్త నారాధించినవారికి అపైశ్చర్యములు కలుగునని ఉపనిషత్తులు మరల మరల చెప్పినవి. అపైశ్చర్యములనగా ‘విభూతిహృత్పితైశ్చర్యముణి మాదికమద్వధా’ అని అమరకోశము. అణిమాది అష్టసిద్ధులు (అణిమా మహిమాచైవ గరిమా లఘిమాతథా! ప్రాప్తిఃప్రాకామ్యమిశిత్యం వశిత్యంచాప్త భూతయః) భూతి శబ్దముచేత చెప్పబడినవి. అపైశ్చర్యము లనగా దాసులు, భృత్యులు, సుతులు, బంధువులు, వస్తువులు, వాహనములు, ధనములు, ధాన్యములు, (దాసో,భృత్యస్సుతో బంధుః వస్తువాహనమే వచః ధనధాన్య సమృద్ధిశ్చాష్టభోగాః ప్రకీర్తితా) ఇందనియు బ్రహ్మవేత్త సుపాసించినందువలన లభించును. అష్టకష్టముల నివారణకు కూడ బ్రహ్మవేత్త సుపాసింపవలెను.

ఇందుచేతనే బ్రహ్మ విద్యరిష్టమై వ్యాసుని పూజ. వ్యాసపరంపరలో బ్రహ్మవిద్యా వ్యాఖ్యాన సింహాసనాధిష్టితులైన శ్రీ శృంగేరి జగద్గురువులకు భిక్షా వందనము పాదపూజలు చేయుట.

వ్యాసభగవానుడు

శ్రీమన్నాయణుడు వ్యాసరూపముతో అవతరించి వేదములను వింగడించి పురాణములను మహాభారతమును రచించి బ్రహ్మసూత్రములను కల్పించి మన సంస్కృతికి నాగరికతకు మన తత్త్వ దార్శనిక చింతనకు రూపులు కట్టి దిద్దెను. నిజ మునకు మన సంస్కృతి, నాగరికత వ్యాసభగవానునికే నేటికిని ఋణమడియున్నవి. ఇందు సందేహమునకు అవకాశమే లేదు.

మన మతమునకు ప్రధానమైన ప్రమాణములు ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మసూత్రములు, భగవద్గీత. వీటియందు బ్రహ్మసూత్ర భగవద్గీతలను వ్యాసుడే రచించెను. ఉపనిషత్తులకు, బ్రహ్మసూత్రములు, భగవద్గీత మూటికి ప్రస్థానత్రయమని పేరు. వీటికి సనాతన ధర్మమునకున్న అన్ని కాఖిలవారు వేరు వేరు భాష్యములు వ్రాసికొనిరి.

బ్రహ్మసూత్రముల కిన్ని వ్యాఖ్యానము లున్నవికదా! శాంకర, రామానుజ, మాధ్వ వ్యాఖ్యానములు ప్రధానమైనవి మాత్రమే కాక మరికొన్ని కలవు. ఈ వ్యాఖ్యాన భాష్యములలో నిజముగా వేదవ్యాసుని ఆభిప్రాయమును తెలుపు వ్యాఖ్యానమేది? ఈ వ్యాఖ్యానములలో ప్రతి వ్యాఖ్యానమును తన దృష్టియే సరియైన దనియు మిగిలిన వ్యాఖ్యానము లన్నియు తప్పుగా నున్నవనియు ఉద్ఘాటించినది.

నిష్పాక్షికముగా—పరిశీలించినచో సత్యము విశదము కాగలదు.

శ్రీమన్నారాయణుని అవతారమైన వ్యాసుడు రచించిన సూత్రములకు పరమేశ్వరావతారమైన శ్రీ శంకరులు సూత్రసంహిత ఆధారముగా భాష్యమును రచించిరి. నిష్పాక్షికమైన వారే వ్యాఖ్యాన భాష్యముల యాధార్థ్యమును నిర్ణయింపవలెను. కపిల, కాణాద, గౌతమ, పతంజలి, జైమిని తంత్రము లింగుకు తోడ్పడును. వ్యాస తాత్పర్య నిర్ణయమున కివి సాయపడును. కపిలుడు శంకరుని కేవలద్వైతమునే 2ల పరచెను.

వశిష్టమహర్షి పాత్రుడైన పరాశరునికి మత్స్యగంధి యందు వ్యాసమహర్షి సద్యోగర్షమున జన్మించి ఆజన్మ విద్యాసిద్ధుడై ప్రకాశించెను. ఆయన జగదుద్ధరిణకు నిత్యకృషి చేసెను. అందులకే ఆసంఖ్యాకములైన మహారచనలు చేసెను. మానవజీవితమునకు ఆదర్శములైన గుణములను ఆయన తన రచనలో కథా వ్యాఖ్యాన రూపమున ప్రవచించెను, మహాభారతమున ప్రవచించినది ధర్మము.

వ్యాసమహర్షి కుమారుడు ఆవధూతయైన శుకమహర్షి. ఆయన మూలమున బ్రహ్మవిద్యాంశప్రదాయము అవిచ్ఛిన్నముగా విస్తరించినది. పరమహంస సన్న్యాసులు వ్యాసపూర్ణిమనాడు చేయు వ్యాసపూజా విధానమునం దొక రామణీయకత కలదు. పూజాపీఠమున మధ్య శ్రీ గోవిందుడు. చుట్టును చతుర్వ్యూహమూర్తులు. వాటి చుట్టును దేవతారూపములు, మహర్షులు, ఆచార్యపరంపరా పురుషులు. ఇట్లున్నను దానికి వ్యాసపూజ యనియే పేరు.

వ్యాసునిబట్టియే ఆయనకు పూర్వమున్న మహాత్ములతో మనకు సంబంధము. వ్యాసుడే తత్సకలమును గ్రంథస్థము చేసినది. మన మతమును, మన సంస్కృతిని పునరుజ్జీవితము చేసి గ్రంథస్థముచేసి రూపసిరత్వము కల్పించిన దాయన, ఆయనయందు మన ఋణము తీర్పరానిది.

ఆయనయందు కృతజ్ఞతా నూచకముగా వ్యాసపూర్ణిమ పూజలు. దానికి గురు పూర్ణిమ యని పేరు.

(ఈ నెల వ్యాసపూర్ణిమ (17.7.81) సందర్భముగా యీ వ్యాసము ప్రకటన.
—సంపాదకుడు)

పాఠకులతో గోష్ఠి (2)

(పాఠకులు పంపిన ప్రశ్నలకు సంపాదకుడు సమాధానా లీ పుటలో ఉన్నవి. పాఠకులు పంపే ప్రశ్నలతో తమ చందా నెంబరు తెలుపవలెను. వచ్చిన ప్రశ్నలకు వీలువెంట సమాధానములు వ్రాయబడును.
—సంపాదకుడు)

ప్రశ్న: నే నొక మంత్రోపదేశమును పొందాను. అంతకుముందు ఆప్షడప్షడు సంధ్యావందనం చేస్తూ ఉండేవాడను. ఇప్పుడది వదలి ఉపదేశం పొందిన మంత్రాన్ని జపంచేస్తున్నాను. ఒకరు ఇట్లా చెయ్యడం సమంజసం కాదన్నారు. మీ సలహా ఏమిటి? (స. వి.)

సమాధానం: ఏమి చేసినా—(నిత్యనైమిత్తిక కర్మలు) ముందు సంధ్యా వందనం చేపీతీరాలి. సంధ్యావందనం బ్రాహ్మణులకు మాత్రమే కాదు. అన్ని వర్ణములవాడికిన్నీ ఉన్నది. అయితే విధానంలో తేడాలు ఉన్నవి. ఎవరైనా ముందు సంధ్యావందనం చేసిన తరువాతనే యితర మంత్ర జపాలు చెయ్యాలి. లేకపోతే ఫలించదు. నీరు పొయ్యికుండా నేలలో బీజావాపనం చేసినట్లే.

అయితే ప్రతిదానికి ఏదో ఫలం ఉండాలి కా ట్టి—సంధ్యావందన రహిత ఆస్యమంత్ర జపానికి కూడా కొంత ఫలం ఉండితీరాలని అర్థవాదం చేయవచ్చు. సక్రమముగా సంధ్యావందనం చేసిన పిమ్మట ఆస్యమంత్ర జపాలు చేస్తే ఫలితం అధి కాఙ్గమని చెప్పవచ్చు గదా. ‘దేవో దేవాలయప్రోక్ష’—ఆ దేవాలయాన్ని సంధ్యావందన క్రియవలన పరిశుద్ధము చేసి దేవతా ఆవాసయోగ్యము చేయవచ్చు కదా.

కాబట్టి అందరూ కాన్త్రవిహితమైన సంధ్యావందనమును కావించి పిమ్మటనే తదన్య జపాదులు చేసికొనవలెను.

ప్రాతఃకాల సంధ్యావందనమును కావించి శుచియై, సంకల్పము చేసికొని—
పిమ్మటనే ఆయుష్కర్మ చేసికొని ఆచారము కూడ కొందరు పాటించుచున్నారు.
(సంపాదకుడు.)

అవరోహణ, ఆరోహణ గురువులు

పెద్దలను నేవించి జ్ఞానము సంపాదించుటవలన అధర్మమును వదలిపెట్టి ధర్మమైన మార్గమును అవలంబించుటకు వీలుపడును. జ్ఞానచోదిత మార్గము ధర్మమార్గము. భగవంతుడైన పరమశివునికి వాహనమైన నంది ధర్మమునకు సాంకేతిక రూపము. ఆయన వహించుచున్నది అసంతమైన వాత్సల్యమూర్తిని. ఆ వాత్సల్యమూర్తికి తన శక్తితో నిరంతర అవినాశ్యము. పరమశివునివామ పాదము అపరజ్ఞానము, దక్షిణ పాదము ప్రజ్ఞానము. అపరజ్ఞానము సాధనవలన ప్రజ్ఞానముగా పరిణమించును. గురువు పరమేశ్వరునివామ దక్షిణపాదముల సంయుక్తరూపమే.

సామాన్య ఉపాధ్యాయుని కుండవలసిన మంచి గుణము లన్నియు అవిద్యా నిర్మూలనముచేయు గురువునకుండవలసినదే. ప్రగాఢమైన విద్వత్తు—2 ర్పు—వాత్సల్యము మొదలగునవి. ఇవిగాక మరెన్నియో సద్గుణములు.

గురువులు అవరోహణ—ఆరోహణ—స్థితులవారని యొక వర్గీకరణము. భగవంతుడు లోక సముద్ధరణ కార్యనిర్వాహణమునకై మహాత్ములను లోకమునందు ఆవతరింపజేయుగా వచ్చినవారు అవరోహణ గురువులు. ఆరోహణ గురువులు సాధనాబలముచేత ఉన్నత కక్ష్యలను సాధించుచున్నవారు.

కొన్ని సిద్ధులను—ఇంద్రజాల శక్తులను—సంపాదించి తామే భగవంతుడనని ప్రచారము చేసికొనుచున్నవారినుండి తప్పుకొనవలెను. వారు అసంప్రదాయిక సిద్ధాంతములను ప్రచారము చేయుదురు. అట్టివారి వలలో పడిపోయినవారు తమతో మరి కొందరిని పాడుచేయుదురు. వేదవ్యాసుడు, శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు, శ్రీ విద్యా రణ్యులు—యితీవలీ కాలమున శ్రీ చంద్రశేఖరభారతీ మహాస్వామి మొదలగువారు అవరోహణ గురువులకు నిదర్శనములు.

శ్రీ చంద్రశేఖరభారతీ మహాస్వామి చరణులు నిరంతర ఆత్మధ్యానము—స్వస్వరూపాను సంధానముచేయు మహాత్ములు. ఆయన మిక్కిలి కృపాశువు. వాత్సల్య

మూర్తి. సామాన్యులందు ఆపారమైన కరుణావారిధి. అతి సామాన్యులకు కూడ మేలు చేయగోరి ఆయన అతి సులభమైన సాధనా మార్గ మొకటి వెల్లడించిరి.

ప్రతివారు నూర్వోదయమునకు ముందుగనే నిద్ర మేల్కొనవలెను. కాల్య కరణీయములను నిర్వర్తించుకొని—చల్లని నీటితో శిరస్సానముచేసి—ప్రారంభము కానున్న దినమున తన్ను సన్మార్గమునండి దూరము కాకుండ కాపాడుమని భగవంతుని—తనకు వచ్చిన మాటలతో—ప్రార్థింపవలెను. ఈ ప్రార్థన మానసిక ఏకాగ్రతతో—త్రికరణకుడిగా చేయవలెను. ఇట్లు ప్రార్థన చేయు సమయమున భగవంతుని మూర్తిపై లక్ష్యముంచుకొనవలెను. ధ్యాన స్తోకాదులందు చెప్పబడిన మూర్తులపై మనస్సు నిల్పుకొన కష్టమగు నేని—తనకు పరిచయమై గౌరవాస్పదమైన—తల్లిగారి మూర్తితో—తండ్రిగారిమూర్తితో—లక్ష్యముగా నిలుపుకొనవలెను.

రాత్రి నిద్రకు పోవులోపల—ఒక పర్యాయము—తాను చేసిన పనులను గుర్తు చేసికొని—ఏమైనవాటిని మెరుగు చేసికొనుటకు ఆస్కారమున్నదాయని విచారణ కావించుకొనవలెను. ఇట్టి సులభ మార్గమును శ్రీ చరణులు తెలిపిరి.

ఆయన జీవితవిధానము అతి సామాన్యమైనది. అందరియందు వాత్సల్యము ఆయనకు సహజము. ఒకసారి ఆయనను దర్శించినవారికి విశ్వాసము కలుగుచుండెడిది.

ప్రాథమికముగా యెదురగుచున్న కష్టములను ఓర్పుతో—భగవదర్పితబుద్ధితో భరించుట, తరువాత ఈశ్వరానుగ్రహము—అట్టి వానికి—తప్పక లభింపును.

“యతులవలన సమాజమునకు ప్రయోజనమేమి?”

యతులనగా సన్న్యాసులు. గృహమునందుకూడ నుండక—దేశ సంచారము చేయుచు—శరీర శ్రమచేయక, ఇతరుల లాసగు భిక్షపై ఆధారపడి బ్రతుకుచు—జీవితము గడుపు సన్న్యాసులవలన సంఘమున కేమి ప్రయోజనము? ఈ ప్రశ్నను గృహము లప్పడప్పుడు ఉద్ధాటించుట వినుచున్నాము. యతీశ్వరుల నేల పూజింపవలెను? వారి గొప్పతనమేమి? వారును సామాన్య మానవులవలెనే కనిపించుచున్నారు కదా! వారికిని సామాన్య మానవుల వన్నెలే కారీరక ధర్మము లున్నవి కదా! ఈ ప్రశ్నలన్నిటికి కాస్త్రములందు సమచిత సమాధానము లున్నవి.

యతులను దర్శించుటవలన, పాదములను స్పృశించుటవలన సమస్త పాతక

ములు నశించుచున్నవని, కావున యతులు సర్వకాలములందు పూజింప తగినవారని సూతసంహిత యందున్నది. (దర్శనాత్ స్వర్చనాత్తస్య సర్వం నశ్యతిపాతకమ్ | తస్మాత్సర్వేషు కాలేషు పూజ్యః సన్న్యాసమాశ్రితః | నూ, సం. 78). సూతసంహితను పదు సెనిమిది పర్యాయములు పారాయణచేసి శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు భాష్యత్రయమును రచించిరని ప్రతీతి.

భాగవతమునందు సన్న్యాసులు బ్రహ్మిష్ఠులని శాంతులని లోకపావనులని కలదు. (సాధవోన్యాసినః శాంతాః బ్రహ్మిష్ఠాః లోకపావనాః. భాగవత 9-26) హరంత్యఘం తేఽజ్ఞ సంగాత్ తేషామేహ్యఘ భిద్దరిః—సన్న్యాసులే సాధువులు. ఇది ముఖ్యార్థము. సాధునాం దర్శనం పుణ్యం స్మరణం పాపనాశనమ్ సంభాషణం కోటితీర్థం వందనం మోక్షదాయకమ్. సాధువుల దర్శనము పుణ్యఫలదనుట. స్మరింప పాపనాశనకరమట. వారితో సంభాషణ కోటి తీర్థాలనఘలదాయకమట. వందనము మోక్షదాయకమట.

యతులను దర్శించుటవలన, స్మృశించుటవలన, వారితో సంభాషించుటవలన, వారిని పూజించుటవలన తత్క్షణమే పవిత్రుడగును. కాశీపుర సమీపమున గంగా నదిలో మునిగిన వెంటనే పవిత్రుడగునట్లే నిదియును.

దర్శనాత్ స్వర్చనాత్ చైవ భాషణాదర్చనాద్య తేః

తత్క్షణా దేవపూతఃస్యాత్ కాశ్యాగంగోదకేయదా॥

(ఇది గీతామహాత్మ్యమునందున్న శ్లోకము)

లోకమున యతులను దర్శించి, స్మృశించి మనస్సులందున్న కల్మషములను పోగొట్టుకొని నిర్మలత్వమును పొందినట్లుగా శాస్త్రములందు భగవద్గీతను చూచి, స్మృశించి చిత్తశుద్ధిని పొందుదురు. (యథాలోకే యతిం స్మృష్టాదృష్టాచైవ మనశ్శుచిః).

యతిని దర్శించినందువలన మానవుడు నిష్కాపుడగును (పాపము పోగొట్టుకొన్నవాడగును). యతికి భిక్ష మొసంగినచో అశ్వమేధ యాగ మొనరించినంత ఫలము కలుగును. యతికి నమస్కరించి కోరికతో దర్శించినచో రాజనూయయాగ ఫలము లభించి తన్మూలమున కోరిక తీరును. (సన్న్యాసి నశ్యస్వర్చేన నిష్కాపోజాయ తేనరః | భుక్త్వా సన్న్యాసినం లోకాశ్వాశ్వమేధ ఫలం లభేత్ | నత్వాచకామతో దృష్ట్యా రాజనూయ ఫలం లభేత్).

సన్న్యాసుల పాద స్మరణవలన ధరిత్రి పవిత్రమగుచున్నది. తీర్థములును పవిత్రము లగుచున్నవి. అద్వైతగా ప్రజభూమి వైష్ణవ అవతారమైన శ్రీకృష్ణునివలన

పవిత్రమైనట్లు. (సన్న్యాసినఃపదస్సర్వాత్ సద్యః పూతావసుంధరా సద్యపూతాని తీర్థానివైష్ణవస్య యథావ్రజః) పరీక్షన్యహారాజుప్రాయోపవేశము చేయుచున్న స్థలమునకు వెక్కిరించి ముసలు సకల్యులై భూమిని పవిత్రము చేయుచు వచ్చిరి. తీర్థాటనమున్న మిషతో వారు తీరములను పవిత్రము చేయుటకే తీర సంచారము చేయుదురు. వారే ఆ యా తీరస్నానాదులవలన తీరములను పవిత్రము చేయుదురు కాని వారు పవిత్రులగుటకు కాదు. వారు నిత్యపవిత్రులు (త్రోవజగ్ముః భవనం పునానా, మహానుభావా మునయస్సకీప్యాః ప్రాయేణతీర్థాభిగమాపదేక్షైః॥ స్వయంహి తీర్థాని పునంతి సంతః ఇట్లు లోకమును పవిత్రము చేయుచు, కామితార్థముల నిచ్చు దేవతా మూర్తులైన యతుల యొక్క ప్రయోజనము సమాజమున కెంతయైన నున్నది.

అవతారములు

ప్రతి యుగమునందు ధర్మసంస్థాపనకై భగవంతుడు అవతరించుచున్నాడు. ఆయన అవతరణ అవతారకృత్యములు దివ్యమైనవి. ఆయన అవతార రహస్యముల నెరిగినవా రాయనను చేరుదురని భగవద్గీత చెప్పుచున్నది (4-8, 9). ప్రతి అవతారమున కొన్ని కొన్ని అద్భుతము లున్నవి. మన బుద్ధి తర్కమునకవి అందవు. అవతార కృత్యములను హేతువాద దృష్టితో పరిశీలింప ప్రయత్నించినవాని కంతయు గర్గోలుగ తోచును. అప్పు డతనికి శాంతి తగును.

తపశ్చర్య ప్రారంభించినప్పు డట్లే తోచును. అప్పుడు గురువు కావలయును. ఈ సందర్భమును పురస్కరించుకొని వాగ్దేయకారరత్నము త్యాగరాజు చక్కగా పాడెను. “ఒకని గుణములు, పుణ్యములు—ఎంతవైనను తన మానసిక ఖోభయన్న మహారణ్యమును దహించుటకు సద్గురువు సహాయము లేక జ్ఞానలాభమును పొందుటకు వీలులేదు. రామాయణమహాభాగవత గ్రంథముల నెంత పఠించినప్పటికి—భగవంతుడు భూలోకమున స్వీకరించిన అవతారములను గురించి తత్త్వ రహస్య మెరిగిన వారి సహాయము లేకపోయినచో—తెలియున జేమియు లేదు. నాడనరసీరుహభృంగమైన నారదమునీ! నిన్ను శరణువేడుచున్నాను. నన్ను దీవించి నా మానసిక తాపమును తీర్పుము” (“గురువు లేక” —“బుద్ధి రాదు” —“శ్రీ నారదనాదా” —“నారద గురుస్వామి” —కీర్తనలు.)

కబీరుదాసు కూడ నిట్లే పాడెను. (సాధో - సో - సద్గురు -) “సోదరా-నా హృదయము సద్గురువుకై - (నిజమైన ప్రేమతో పాత్ర నింపగలవాని కొరకు - తా నది స్వీకరించి నా కందిచ్చువాని కొరకు -) తపించుచున్నది. ఆయన నా

కంటిముందున్న తెరను తొలగించి దివ్యదర్శన మనుగ్రహింపకలడు. అంతర దివ్య దర్శన మనుగ్రహింపకలడు. అంతర దివ్య సంగీతమాయన కృపచేత నా శ్రవణ గోచరమగును.”

త్యాగరాజు మనకొక ఊపదేశము చేయుచున్నాడు. “ఓయి జనులారా! మీరు సీతారాముని, శ్రీకృష్ణుని నామమును పగలు రాత్రి స్మరణ చేయుడు. ఇట్లు చేసినయెడల లభించు ఆనందమెట్టిదో మీ మీ హృదయములే సాక్ష్యము చెప్ప గలవు. (“రామ రామ కృష్ణ” — కీర్తన) కాబట్టి శ్రద్ధాభిక్షులతో చేసిన నామ సంకీర్తన-భజన ఫలవంతములే.

భగవంతుని ఆవతారములను గురించి మనము మనకు తెలిసినంతవరకు గ్రహింతుము. ‘నీటి కొలది తామర’ అన్నారు కదా!

శ్రీ రామావతారమును గురించి త్యాగరాజు ఋషు రమ్యముగా గానము చేసెను.

“కాశ్యాదేవికి-కుమారునిగా మాతృప్రేమ చూపించు అవకాశమిచ్చుటకై - ‘రామ, రామ’ అని ప్రీతితో పలుమారు పిలుచు అవకాశమును దశగఘనికి కల్పించుటకై — నిరంతము సేవించు అవకాశము లక్ష్మణునికి కల్పించుటకై — తాను రామునికి గురువునని విశ్వామిత్రుడు ఆనందపడుటకై — అహల్యకు శాపవిమోచనము కల్పించుటకై - విగ్రహము ధరించిన ధర్మమును శివుని విల్లు స్పృశించుటకై — తన కుమార్తె రామచంద్రుని పాణిగ్రహణము చేయుచుండగా చూచి జనకరాజు పులకించి రాముని హస్తములను పట్టుకొని ఆనందసమాధి పొందుటకై — నారదాది భక్తులు నిత్యకీర్తనలు పాడుకొనుటకై —.... త్యాగరాజుని ధర్మకీర్తన శ్రీ రామావతారము తాల్చినదేమో-” (“శ్రీరామ-రఘురామ-” “చేసిన చెల్ల” కీర్తనలు.)

ఇదే విధముగా శ్రీకృష్ణావతారమును గురించి మనము చేయవచ్చును. ఆయాన జగదాకర్షణశీలి, బృందావన సంచారి, వల్లవీజన వల్ల భుండు.

ఇట్లు భగవదవతారములను గురించి అంతరముగా చింతన-మననము-చేసి- ఆ అవతారము ఆనందరూపమగుట గ్రహించి-ముక్తి సోపానమునపై సాగిపోవచ్చును.

ఇందొక ముఖ్యమైన విషయమున్నది. ప్రతి ఆవతారమును ఆనందరూపమని చిత్స్వరూపమని సన్మూర్తియని భావించుటే సముచితభావము.

అట్లు కాకుండా — దానికి కొన్ని లౌకిక లక్షణములను అంటగట్టి — ప్రీతులను — ఆప్రీతులను లక్షించి ఊపాసన చేసినచో ఫలితము భిన్నముగా నుండును. కారణము సువిస్పష్టమే.

ఈ రహస్యమును నర్మముగా వెల్లడించుటకే శ్రీ శంకరభగవత్పూజ్యపాదులు బహుదేవతాస్తోత్రములను రచించి—ఆయా స్తోత్రములందెల్ల ఆయా దేవతలకు పౌరాణిక గాథాలక్షిత లక్షణాదులతోపాటు—ఆయా ధ్యానమూర్తులు సకల కల్యాణ గుణసంపన్నములని, సర్వశక్తియుక్తములని, విశ్వోత్పత్తి సంస్థితి విపత్తి కరములని, సచ్చిదానంద సాంద్రాకృతులని కూడ స్తుతించిరి. అందుచేతనే ఆయన స్తోత్రములు ఐహికాముష్మిక—ఉభయ—ఫలప్రదాతలు. శతాబ్దములుగా, మంత్రతుల్యములుగా మంత్రములుగా మననము చేయఁజేసి తదుద్దిష్ట ఫల ప్రదాతలగు చున్నవి.

ఇతర శాఖీయులు కొందరు రచించిన స్తోత్రములందు—ఆయా దేవతలను—నిర్గుణ బ్రహ్మరూపమైన సచ్చిదానందముగా సంభావించుటలేదు. అందుచేత ఆనంద-చరమనీతికి—హేతువులగుట లేదు.

శేవల ధ్యానము—శ్రీ భగవత్పాదాది మహాత్ముల కృత స్తోకములతో—కూడ మోక్ష సోపానమే. ఆ ధ్యానింపబడు మూర్తి సచ్చిదానంద రూపమని సంభావన యగునప్పు డది ఉపనిషత్ప్రతిపాదిత సాధన మార్గమే అగుచున్నది. ఉపనిషద్గ్రాసు సంధానమే అగుచున్నది. అది ఆత్మానుసంధానము అనగా స్వస్వరూపానుసంధానము. మోక్షసాధన సామగ్రియందు గరియనీగా శ్రీ భగవత్పాదులు చెప్పిన భక్తియిదే. ఇది అందరకు సులభసాధ్యము. అవలంబనీయము.

మానసిక ఏకాగ్రత

మనస్సు సహజముగా చంచలమైనది. అందుకనియే అర్జునుడు పరమాత్మతో ‘చంచలంహి మనః కృష్ణ’ అని వాపోయినాడు. దేనినిగాని సాధింపదలచినచో మనస్సును చంచలము కాకుండ ఆరికట్టి యుంచవలెను. మనస్సు అన్యథా చలించుటను జాగ్రత్తగ నిరోధింపవలెను. ఘనమైనదానిని సాధించుటకు పూనుకొన్నప్పుడు అల్పమైన లాభముల కొరకు ప్రయత్నములు విరమించవలెను. మూర్ఖమైన మొండితనమును త్యజింపవలెను.

నరజన్మయొక్క సాఫల్యము ముక్తిలాభమునందున్నది. దానిని సాధించుటకు ముండకోపనిషత్తు “ఉపనిషత్తులు బలమైన కోదండముగా గ్రహించి దానిపైన మహాస్త్రశరముగా దీర్ఘ ధ్యానమునుంచి—బ్రహ్మచింతన చేయుచున్న మనస్సుతో దానిని లాగినచో నీవు లక్ష్యమును కొట్టగలవు” అన్నది. (ధనుర్ గృహీత్వాబౌప నిషదం సందధీత ఆయుర్యుతద్భావగీతేనచేతసాలక్ష్యం తదేవ అక్షరం సోమ్యవిధి.)

ఈ ఉద్ఘాటనయందు సాధన సోపానములన్నియు కలవు. గురువుకడ ప్రగాఢ

మైన విద్యాభ్యాసము (శ్రవణము) — దీర్ఘమైన మననము ధ్యానము — (భగవద్గీతలో వివృతము) బ్రహ్మపరమైన నిది ధ్యానము.

జీవిత విధానమున మానసికమైన వ్యగ్రతవలన ఒడుదుడుకులు లేకుండనుండుట మానసికమైన ఏకాగ్రతతోనే అవలంబింపవలెను.

(మన్మనాభవ మద్భక్తిమిద్యాజీమాం నమస్కురు

మామే వైష్యసి సత్యంతే ప్రతిజానే ప్రియోఽసిమే — గీ. 18-63)

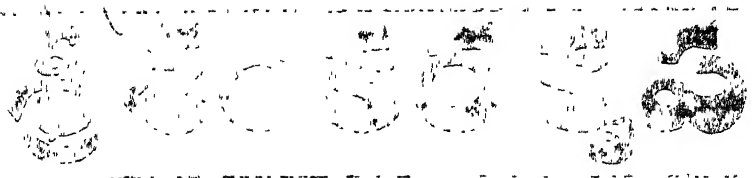
ధ్యానము అవిచ్ఛిన్నతైలధారవలె విరామహీనముగా నుండవలెను.

తాకిక లక్ష్యముల విషయమునందుకూడ — తన ఆభిరుచినిబట్టి లక్ష్యమును నిర్ణయించుకొని శ్రద్ధతో సాధించుకొనవలెను. తనకు యోగ్యత లేనిదానికై ప్రయత్నించుట నిరర్థకము. ధర్మయుక్తమైన ప్రవర్తన చాల ముఖ్యము. ఇంద్రియ నిగ్రహము కల బ్రహ్మచారికి మానసిక దృఢత్వమెక్కువ. భౌతికవిజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞులెందరో మానసిక స్థిరత్వము కలిగి పట్టుదలతో ఏకాగ్రతతో పరిశీలనలు చేసి లక్ష్యసిద్ధి సాధించినవారు. ప్రయత్నము విషయమున పరిశుద్ధి ప్రగాఢత్వము కూడ అవసరములే.

క్షీరసాగర మథనము జరిగినప్పుడు మన పురాణగాథల ప్రకారము రాక్షసులు తమ శత్రువులైన దేవతలతో కలసి — ఇరువురకు కావలసిన అమృతమునకై — కృషి చేసిరి. మధ్యలో అవాంతర భోగవస్తువులవలన వారి లక్ష్యశుద్ధి పెబ్బలినలేదు. దేవతలా మత్తువులకై పరితపించిరి. చివరకు రాక్షసులు అమృతభాండమును లాగుకొనిరి. చివరకు భగవంతుడు కల్పించుకొని వారియొక్క బలహీన గుణమైన మోహమును ఉపయోగించి వారిని లోబరచుకొనెను. ధర్మదృష్టి, ఆదరములేని క్రూరుల — దుష్టుల చేతిలో శక్తి చిక్కినేని లోకములకు ముప్పు వాటిల్లెడిది. నేటి రాజకీయ పరిస్థితుల కీ గాఢయందెన్నియో నూచనలు.

ధర్మము, వ్యయము పాటించకుండ రాజకీయవాదులు తాము అధికార లాభమునకై — విదియేని చేయుదురు. అయితే వారి ఏకాగ్రత ప్రసంగనీయమైనదిగాదు.

అయితే లోకమున జీవించుచున్నందువలన — శ్రేయస్సాధకుడు — తనలోటి వారలందరు తనకున్న కర్తవ్యమును — ఎట్టి పరిస్థితిలోను విస్మరింపరాదు. భగవద్గీతా సంక్షేపమిదియే. తానేదో గొప్ప సాధకుడ ననుకొని — యితరులను న్యూనతగా చూచుటవలన తనకే నష్టము. ఇదే వివేకముతో కూడిన స్వార్థలాభ దృష్టి. నిత ప్రజ్ఞాడు లోకమందుండి తన కర్తవ్యము లన్నిటిని నిర్వహించును — తాను మాత్రము తాకికుడు — లోకమువాడు — మాత్రము కాడు.

వచ్చినప్పుడు వచ్చినప్పుడు

ప్రతిభాపూరితంగా పనిచేయడం ద్వారా దేశానికి చేకూర్చే సేవలు
ఆ ద్వారా వచ్చే మూల్యపత్రము

పుట: 20	గీత మ. 2 పద్యం: 1001	కాల: 1980
	సంపుట: పదం: 1001	

మహాత్మాగాంధీ, భాగ్యలక్ష్మి (సాక్షాత్తులగా)

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు, శ్రీ జగద్గురు సన్నిధానము
వారు ఈరుసత్వేలి మండలమున గానాతీర్థముకడ శిష్యులుగా
వర్ణనమిచ్చుట (1980)

శ్రీ జగద్గురు చరణుల చాతుర్మాస్య వ్రతము

యశిష్ఠానా స్మృతవతా పూజకు తుల్యమైనది. విశ్వరాత్రి భూతికాయానా బ్రహ్మవిష్ణుల సేవింపవలెనని శ్రుతి ఉన్నట్లుగానున్నది. అట్టి పూజ చాతుర్మాస్య దీక్షా సమయమునందైన నుచిత ఫలము. ఆ యతిశ్రేష్ఠుడు సర్వ యతిలోకసార్వభౌముడై బ్రహ్మవిష్ణుశివుడైనచో అనంతఫలము.

శ్రీ భగవత్పాదాలచే నొగుత ప్రతిష్ఠింపబడి—అయిన చేసిన మహాత్మ్యము కాననమువలన—శ్రీ భగవత్పాదాల యంతటి జగద్గురు పరంపరచే అలంకరింపబడిన శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు కారవాసీశమును ప్రస్తుతిము తీర్థభరితము చేయుచున్న శ్రీ చరణులను చాతుర్మాస్యమున పూజించుటకన్న ఉత్తమోత్తమపూజ మింకటి లేదు.

శ్రీ శంకరకృప పాదకుల తరఫున ప్రతి సంవత్సరము భాద్రపద పౌర్ణమి నాడు శ్రీ జగద్గురువులకు భీక్షావందన పాదపూజలు నిర్వహింపబడుచున్నవి. ఈ సంవత్సరము కూడా నల్లై చేయుడని పాదకులు కోరిక.

శ్రీ జగద్గురు చరణులు శిష్యస్వామిసహితులై శృంగేరిలో గుంగాతిటిసి తిరుస నరసింహ తపోవనమున దుర్మతినామ సంవత్సర చాతుర్మాస్యవ్రతమును ఆహ్వాని పౌర్ణమి శుక్రవారము నాడు (17 జూలై 1981) ప్రారంభించినారు. భాద్రపద పౌర్ణమి సోమవారము (14 సెప్టెంబరు 1981) చాతుర్మాస్య దీక్షా విసర్జనము. అనాడు శ్రీ శంకరకృప పాదకుల తరఫున శ్రీ చరణులకు పాదపూజ భీక్షా వందనము జరుపబడును. అందుకు గాను పాదకులు రూ. 8/-లకు తిక్కవకాకుండా తమ తమ విరాళములను యీ క్రింది చిరునామాకు వెంటనే పంపకోరుచున్నాము.

ముందుగా పంపినచో ఏర్పాట్లు చేయుట సుకరమగును.

ఈ మోచ్యరిక ప్రకటనను సెప్టెంబరు సంచికలో చేయబడను.

ఆకెళ్ల సత్యనారాయణమూర్తి

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు

6-3-609/18, ఆనందనగర్

ఖైరతాబాదు, హైదరాబాదు. 00 00 4

శ్రీ శంకర కృప

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపుటి 21 } శంకరశృంగర స్వామి వ్యాసో నారాయణోహరిః } సంచిక 12

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్లో॥ సంతు విద్యా జగత్కర్షిన్సంసార భ్రమహేతవః ।

భజేహం త్వాం యయా విద్వాన్విద్యయా మృత

మశ్నుతే ॥ 63

(దీనియందున్న వేదపాదము ఈశావాస్య ఉపనిషత్తులోనిది)

తా॥ ఈ జగత్తున సంసారభ్రమహేతువులగు విద్యలెన్నియో నుండిన నుండు గాక, బ్రహ్మనిష్ఠుడైన విద్వాంసుడు ఏ విద్యపలన మోక్షమును పొందుచున్నాడో— ఆ విద్యనగు నిన్ను భజింతును.

విశేషములు: శ్రీదేవి మోక్షవిద్యాస్వరూపిణియట. అనగా జ్ఞానస్వరూపిణి యని—ప్రజ్ఞానఘనరూపిణి యని భావము, 'జ్ఞానాదేవత్వకైవల్యమ్' అన్నశ్రుతి ప్రమాణముచేత శ్రీదేవి మోక్షవిద్యారూపిణి యనునప్పుడు జ్ఞానస్వరూపిణి యని చెప్పినట్లుగుచున్నది.

మరియు అవిద్యానిర్మూలనమే జ్ఞానము. విద్య.

ఇది వేదాంతవాక్య సమృతము. శ్రీ శంకరులు శ్రీ మత్త్రిపురసుందరీదేవిని బ్రహ్మవిద్యారూపిణి-పరబ్రహ్మముగా-సంభావించినారన్నమాట. ఉపనిషత్సమైన నిష్క్రియాత్మకమైనప్పుడు నిర్గుణపరబ్రహ్మము. పురుషుడు క్రియాచలనమైనప్పుడు శక్తి, ప్రకృతి, ప్రకాశవిమర్శాశములు.

శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీ మహాస్వామి చరణ స్మరణమ్

(గతసంచిక తరువాయి)

దృఢత్వము

ఒక పర్యాయము శ్రీ జగద్గురువులు సంచారవశమునందొక గ్రామమున నుండిరి. ప్రక్కనే బసచేసియున్న సన్న్యాసి యొకడు గట్టిగా తెత్తియోపనిషత్తును పఠించుచుండెను. ఆయన చదువుటలో చాల తప్పులుండి శ్రీ జగద్గురువులకు క్షేమము కలిగించెను. ఉపనిషత్తును చదువునప్పుడు స్వరము లోపమున్నను లేక అక్షర న్యూనా తిరిక్తములున్నను చదువువానికి అపకారము జరుగుననుట ప్రసిద్ధము. శ్రీ జగద్గురువు లా సన్న్యాసికి ఉపనిషత్తు బదులు శ్రీరామనామ స్మరణము చేయుమని కబురు పంపిరి. ఆ సన్న్యాసి అట్లే చేసెను. సాయంత్రము జగద్గురువుల దర్శనమునకు వచ్చి నప్పుడు శ్రీరామనామ జపము చేయునప్పుడు ఉపయోగమునకై జపమాల కావలెనని అర్థించెను. శ్రీ జగద్గురువులు “జపమాల ఆక్కరలేదు. లెక్కపెట్ట నవసరము లేదు” అని చెప్పిపంపిరి. గమనింపవలసిన దేమనగా శ్రీ జగద్గురువులు సన్న్యాసితో ఉపనిషత్తును తప్పుగా చదువుచున్నట్లు చెప్పలేదు. దానిబదులు మరొకటి చేయుమని మాత్రమే చెప్పిరి. రామనామ జపము నిరంతరము చేయుమని ఉపనిషత్తు శోలికి రావలదని చెప్పినట్లు తోచెను.

తిరునల్వేలిజిల్లా కొట్టరం గ్రామమున ధనిక భూస్వామి స్వామినాథశాస్త్రి యను వాడుండెను. అతడు సంస్కృతమున, అగమశాస్త్రమున పండితుడు మాత్రమే గాక గొప్ప సంగీతకారుడు. హరికథా నిపుణుడు. శ్రీ జగద్గురువులు సంచారవశమున ఆ గ్రామమునకు విజయము చేసినప్పు డతని గృహమునకు వెళ్ళిరి. ఆప్పుడతనిని రుక్మిణీ కల్యాణ హరికథా కాలక్షేపము చేయుమనిరి. అతడు చాల చక్కగా చెప్పి శ్రీ జగద్గురువుల ప్రశంసపొందెను. ఆ కాలక్షేపమున అతడు “శ్రీకృష్ణుని ఆనతి మేరకు దారకుడు రథమునకు కై బృ, బలాహక మొదలగు గుఱ్ఱములను పూసెను” అని చెప్పెను. మిగిలిన రెండు గుఱ్ఱముల పేర్లు ఆ త్నూమున నురచిపోయినట్లుండెను. అప్పుడు శ్రీ జగద్గురువులు “సుగ్రీవ, మేఘపుష్ప” అని మిగిలిన రెండు గుఱ్ఱముల పేర్లను అందించిరి. పౌరాణిక వాఙ్మయముతో శ్రీ జగద్గురువులకు పరిచయము

తక్కువ కావచ్చునన్న అభిప్రాయ మా శాస్త్రీకి కలదేని—అప్పుడది పటాపంచలయ్యెను.

శాస్త్రీ కథ చెప్పుచు ముందునకు సాగెను. “అ నాలుగు గుఱ్ఱములును అతి వేగము కలవి. వేగమును గురించి చెప్పనపుడు, వాయువేగము, గరుడవేగము, మనోవేగము అని ఉదాహరించుట పరిపాటి. అయితే యిక్కడ నాలుగవ గుఱ్ఱముకూడ నున్నది. దాని వేగము—మనమిప్పుడు ‘సంధ్యావందనము’ చేయు వేగముతో పోల్చు వచ్చును” అనెను. అప్పుడు వినుచున్న వారందరు నవ్విరి.

శ్రీ జగద్గురువులు వారివంక తీవ్రతదృష్టితో చూచి “మీరు సంధ్యావందనము చేయుపద్ధతిని అతడు అపహాస్యము చేయుచున్నాడు. మీరు సిగ్గుపడి తలలు వంచుకొనవలసియున్నది. నవ్వుచున్నా రేమిటి?” అనగా వారందరు విశ్చేష్టితులైరి. శ్రీ జగద్గురువులు శాస్త్రీవంక చూచుచు “ఇది నవ్వునకు తగిన విషయము కాదు. జనులు సంధ్యావందనమును సరిగా చేయనట్లు చేయుట నీ అభిప్రాయమైనచో దానికిది పద్ధతికాదు” అనిరి. (సశేషము)

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశము

మానవునికి వివేచన చేయగల శక్తియున్నది. వివేకమున్నది. అయినప్పటికి విలువైన కాలమును, కృషిని భౌతిక విషయాలపట్లై తనకేదో సుఖము కలుగునని భ్రమతో చరించుచున్నాడు. శరీరమునకు నొప్పి కలిగించువాడైనను శరీరమును కోయు వైద్యుని విశ్వసించుచున్నాడు.

తనకు బాహిరమైన వస్తువేదియు మానవునికి సర్వకాలము ప్రీతిగానుండదు. ఉదాహరణకు తీసివస్తువులను చూడుడు. అతిమూత్రవ్యాధి ఉండినవానికి తీసివస్తువులు పనికిరావు (డయెబెటిన్) - పూర్వము ప్రీతికరములైనప్పటికి, శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు “యస్మాత్ యావత్ ప్రియంసాత్ ఇహ హి విషయ తస్తావ దస్మిన్ ప్రియత్వం యావత్ దుఃఖించ యస్మాత్ భ వతిఖలు తతస్తావదేవ అప్రియత్వం” అనిరి. అయితే తనయందు తనకున్న ప్రేమస్వాభిమానము—సకల యితర అనురాగాదుల కంటె బలమైనది. వాటిని త్రోసి రాజనగలది.

యాజ్ఞవల్క్య మహర్షి మైత్రేయితో — “అత్య ప్రీతికారకే అన్ని

వస్తువులు—భార్య, పిల్లలు, విశ్వరూపము—ప్రియమగున్నవి” అని ఉపదేశించెను. ఇతరులపై చూపబడు ప్రేమ వారికి సమూలము కాకపోవచ్చును. పంచదశి గ్రంథమున దీనికి ఉదాహరణము చూపబడినది. “గడ్డము మీసములున్న తండ్రి ప్రీతితో బిడ్డను ముద్దిడుకొనగా బిడ్డకు గడ్డము మీసములు గ్రుచ్చుకొని బాధ కలిగింపవచ్చును. అప్పుడు బిడ్డ యేడ్చును. తండ్రి బిడ్డను లాలించుచు మరింత గాఢముగా ముద్దిడుకొనగా బిడ్డకు బాధ అధికమగును. తండ్రికి గల సంతోషము బిడ్డకు లేదు.”

అత్యుపాత్య చేసికొనువాడు కూడ అత్యనాశనమును కోరి చేయుటలేదా పని. ఏదో బాధను, విపత్కర స్థితిని, అందోళనను—తప్పించుకొనుటకే చేయుచున్నాడా పని. (మానబూషనంహి భూ యాసం)

ఇక మనము నిజమైన సుఖమేమిటని విచారణ చేయకూడదా? అత్యుపాత్య నిజమైన సుఖమేమిటని విచారణకు ముందు—అత్య-అహం-నేను-అనగా భావమేమిటో తెలియవలెను. ఆలోచన సాగగా—దేహేంద్రియ అంతఃకరణాదులు అత్యుపాత్య—అత్యుపాత్య-చిత్-అనందమని గొప్పవును.

జాగ్రత్తస్వప్నములందు ఒక వస్తువును చూచుటకు చూచువాడు—చూడబడునది—రెండును కలవు. వస్తువు మారుచుండవచ్చును. చూచువాడతడే. గాఢనిద్రనుండి మేల్కొని “నేను హాయిగా నిద్రపోతిని. ఏమియు తెలియలేదు” అనవచ్చును. ఇది ఒక అనుభవమునకు జ్ఞాపిక. అనుభవిత మారుటలేదు. కాబట్టి అత్యుపాత్య ఉనికిగలిగినదై, చైతన్యవంతమై అనందరూపమగుచున్నది. ఇది అనుభవమునకు తెచ్చుకొనుటకు అడ్డుపడుచున్నది అవిద్య. అత్యుపాత్య గుప్తముకాదు. సుస్పష్టమునుకాదు. తెలిసి తెలియని స్థితి. పూర్తిగా తెలియనిదైనచో దానిని గురించిన విచారణసాధ్యమగుగా? పూర్తిగా తెలియబడినదైనచో—యీ విచారణ మరెందుకు?

చెఱువు నీటిపై నాచు వ్యాపించినచో—దానిని కాస్త తొలగించి అడుగు చూచుటకు వీలులేదు. పూర్తిగా తొలగింపవలెను. అదేవిధముగా అవిద్యా విషయమున దానిని పూర్తిగా తొలగించినప్పుడే అత్యుపాత్య అభిప్రాయము. అందుకు గురూప దేశము కావలెను. గురువు తెలిసినవాడే ఉండవలెను. సాధనామార్గముల విశ్లేషణ చేయగలవాడై యుండవలెను. అత్యుపాత్య—సాంద్రానందలాభము కలిగి—ఇంద్రియ సుఖముపై రుచిలేదు.

నిరంతరము అత్యుపాత్యము చేయవలెను. లౌకిక భౌతిక విషయ వాసనా లంపటత్వ లాభములు కాదు.

శ్రీ జగద్గురు భారతీ తీర్థస్వామి చరణుల ఉపదేశములు

(మదరాసు ఇంటిగ్రల్ కోచ్ ఫ్యాక్టరీ నుండి భక్తులు
శృంగేరి వచ్చి దర్శనము చేసినప్పుడు సలిపిన

అనుగ్రహ భాషణము)

(గతసంచిక తరువాయి)

మనకున్న ఆ నేక పనుల మధ్య మనము భగవంతుని సృరింతుము. ఈ సందర్భమునందొక గాథ ప్రచారమునందున్నది. నారదుని కొక గర్వమున్నది. తాను విష్ణుభక్తులందు గొప్పవాడనని. “నాతో విష్ణుభక్తియందు సమానుడెవ్వడున్నాడు? నేను నిరంతరము విష్ణునామ స్మరణము చేయుచున్నాను” అని నారదుని తలంపు. భగవంతుడు చిత్రముగా లీలలు ప్రదర్శించును. మనము ధర్మముగా ప్రవర్తించుచున్నంతవరకు ఆయన పట్టించుకొనడు. మనము త్రోవ తప్పితిమా—ఆయన కల్పించుకొనును. భక్తులకు గర్వము కలిగినదో—ఆయన గర్వభంగము చేయును. నారదునికి గర్వము పెరుగుచుండగా—‘నారదుడు త్రోవ తప్పుచున్నాడు—అతనిని సరిదిద్దవలెను’—అని భగవంతుడు నిర్ణయించెను.

నారదుడు మహావిష్ణువుతో—తాను విష్ణుభక్తులందు గొప్పవాడనని—తాను నిరంతరము విష్ణునామస్మరణ చేయుచుంటినని చెప్పగా—మహావిష్ణువు మందస్మృతిముతో “నీవు భక్తుడవు. చాల బాగున్నది. అయితే నీ కన్న గొప్ప భక్తుడున్నాడు” అనెను. ఈ మాటలకు నారదు డాశ్చర్యపడి అనూయగ్రస్తుడయ్యెను. తాను ఘనుడననుకొన్న మార్గమున మరొకడు తన్ను మించినవాడున్నాడని వినగా సామాన్యులకు అనూయ కలుగుట సహజమే. అట్టి అనూయ నారదునికే కలిగినదనగా మనవంటివారి సంగతి యేమి?

నారదుడు మహావిష్ణువుతో ‘నా కంటె గొప్పభక్తుడైన వానిని నాకు చూపుము’ అని కోరెను. శ్రీమహావిష్ణువు సరిలెమ్మనెను. వారిరువురు ఆకాశమార్గమున బయలుదేరి కొంతదూరము పోగా భూమిపైన నొక కృషీనలుడు కల్పించెను. అతనిని నారదునికి చూపించి మహావిష్ణువు “అతడు గొప్పభక్తుడు” అని చెప్పెను. అతనిని చూచి నారదుడు చకితుడై “మహావిష్ణువు నన్ను ఆటపట్టించుచున్నాడా? ఒక

నామాస్య రైతును చూపి నాకంటే గొప్ప భక్తుడను నేమిటి?” అని తలపోయుచు మహావిష్ణువుతో “భగవాన్. అతనిని నేను పరీక్షించిన పిమ్మట గాని సమ్మతింపను” అనగా మహావిష్ణువు ‘అట్లే కానిమ్మ’ అనెను.

నారదుడు అతనిని నిశితముగా పరిశీలింప దొడగెను. అతడు ఉదయమున నిద్రలేచి భగవన్నామ స్మరణముచేసి పాలము పశులకు పోవుచుండెను. పని ప్రారంభించుచుండెను. పని ముగించి ‘భగవాన్-నీ అనుగ్రహమువలన పని ముగిసినది’ అని కృతజ్ఞతలు పలికి గృహమునకు తిరిగి వచ్చుచుండెను. నిద్రపోవుటకు ముందు భగవంతుని స్మరించి సాష్టాంగ ప్రణామములు చేసి పండుకొనుచుండెను. నారదుడూ లెక్కపెట్టెను. దినమున కొక అరగంటకంటే అధికకాలమతడు భగవంతుని స్మరించుచున్నట్లు తోచుట లేదనుకొనెను.

నారదుడు భగవంతునికడకు తిరిగిరాగా—భగవంతుడు నారదునితో ‘అతనిని పరీక్షించితివా’ అని ప్రశ్నించెను. నారదుడు ‘పరీక్షించితిని’ అనెను. ‘అయితే నీ నిర్ణయమేమి?’ అని భగవంతుని ప్రశ్న. నారదుడు సమాధానము చెప్పెను—‘అతడు దినమున కొక అరగంటకంటే అధికకాలము నిన్ను స్మరించుట లేదు. కాని అతడు నాకంటే గొప్పభక్తుడని నీవు చెప్పుచున్నావు.’

భగవంతుడు “అటులనా? అయితే నేను నీకొక పని చెప్పదును” అనగా నారదుడదేమనెను. భగవంతుడు నారదుని ఒక బావి సమీపమునకు తీసికొనిపోయి—ఆ బావినుండి యిక్కడకు 100 గజముల దూరము—ఒక కుండనిండుగా నీరు చిందకుండునట్లు తీసికొని రమ్మని అనతి చేసెను. ‘ఇదియేమి పని’ అని తలపోసి నారదుడు బావికడకు పోయి కుండను నీటితో నింపుకొని—చిందకుండ జాగ్రత్తగా తీసికొని వచ్చెను. ఎంత జాగ్రత్తగా తెచ్చినాడనగా—ఆ సమయమున అతని మనస్సునందు మరెయ్యక ఆతోచనయేలేదు. ఒక చినుకు కూడ చిందకుండ చూచుటయందే అతని మనస్సు లగ్నమైపోయెను.

అతడు భగవంతునితో “నీ ఆనతిప్రకారము నీ అనుగ్రహముతో తెచ్చితిని” అనెను. భగవంతుడు—“నిజమే. తెచ్చితివి. నీవు కుండను తెచ్చువేళ నన్నుగురించి తలచితివా?” అని ప్రశ్నించెను. నారదుడు “నీవు ఒక్క నీటిబొట్టు కూడ చిందకుండని అజ్ఞాపించితివి కదా? ఆ సమయమున నేను నిన్ను స్మరించుచున్నచో నీరు చిందిపోయేది. నేను నీ అజ్ఞాను పాటించుట జరుగకుండెడిది” అనెను.

భగవంతుడు “నీకు పని ఏమియులేదు. అందుచేత నిరంతరం నన్ను స్మరించు

చున్నావు. నీకు కొలది నిమిషములేవు పనియున్నచో ఆప్షడు నన్న విస్మరించు చున్నావు. పని లేనప్పుడు నన్ను స్మరించుటలో ఆశ్చర్యములేదు. ఆ కృషీవలుని చూడుము. అతడెంతో పనియున్నను నన్ను స్మరించుచున్నాడు. నీవు ఘనుడవో— అతడు ఘనుడో—నీవే చెప్పము” అనెను. నారదుడు తన తప్పు తెలిసికొనెను. ‘ఆ కృషీవలుడే నాకంటె గొప్ప భక్తుడు’ అని అంగీకరించెను.

ఎన్ని పన్నులలో నున్నను భగవచ్చింతనము ఆవశ్యకము. ఈ సందర్భముగా— భగవచ్చింతనను గురించి మనభూర్వులెన్నో సంఘటనలను చెప్పిరి. భగవంతుని స్మరించుటవలన అమోఘశక్తి యుక్తుమగునని గ్రహింపవలెను. భగవచ్చింతన ప్రాముఖ్యతను గురించి తదవలంబనము చేసినచో జీవితమార్గమున అడ్డంకులుండవు.

మన ఆచార్యులవారు మనకు చక్కని ఉపదేశమిచ్చి సాధనమార్గమును చూపి, అందు జయమును పొందుటకుగాను సాహాయ్యము చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. గురుతత్త్వమును గురించి మాటాడునపుడు—భగవంతుని ఆగ్రహము వచ్చినను ఘరవాలేదు—గురువు ఆనుగ్రహము తప్పకున్న చాలు. గురువు ఆగ్రహము వచ్చినచో కాపాడువాడు లేడు. గురువుయొక్క ఘనత అట్టిది. “యావజ్జీవంత్రయో వంద్యాః వేదాంత గురు రీశ్వరః”

భగవంతుని శరణు జొచ్చి నిరంతర గురుశుక్రసాహసములు కావలెను. అట్లు కావించినచో మనము శ్రేయోమార్గమున ఆత్మ్యన్నత కత్తులు సాధించిన వారమగుదుము.

పంచాంగ విశేషములు

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు మత పంచాంగము ననుసరించి

దుర్గతి శ్రావణ పాడ్యమి శనివారము (1-8-81) నుండి

భాద్రపద బ పాడ్యమి (15-9-81) మంగళవారము వరకు

1-8-81 శనివారము శ్రావణ శు పాడ్యమి

4-8-81 మంగళవారము మంగళ గౌరీవ్రతము (11, 18, 25 తేదీలు)

5-8-81 బుధవారము శ్రావణ శు పంచమి సామవేదోపాకర్క

6-8-81 గురువారము శ్రావణ శు షష్ఠి నూర్యషష్ఠి

11-8-81 మంగళవారము శ్రావణ శు ఏకాదశి స ర్యోహం

- 12-8-81 బుధవారము శ్రావణ శు ద్వాదశి దామోదర ద్వాదశి దధివ్రతారంభం
 14-8-81 శుక్రవారము వరమహాలక్ష్మీవ్రతము. శృంగేరిలో ప్రత్యేక పూజ
 15-8-81 శనివారము శ్రావణ పౌర్ణమి. హయగ్రీవోత్పత్తి ఆస్తుంబ (యజుర్వేద)
 ఆశ్వలాయన (ఋగ్వేద) ఉపాకర్మ. రత్నాబంధనము
 17-8-81 సోమవారము శ్రావణ బ ద్వితీయ సింహసంక్రాంతి కృతయుగాంతము
 22-8-81 శనివారము శ్రీకృష్ణజయంతి, దుర్గాజయంతి. శృంగేరిలో శ్రీకృష్ణ
 జయంతి ప్రత్యేక పూజలు
 23-8-81 ఆదివారము వైష్ణవ శ్రీకృష్ణ జన్మాష్టమి
 25-8-81 మంగళవారము శ్రావణ బ ఏకాదశి సర్వేషాం
 28-8-81 శుక్రవారము మాసశివరాత్రి
 29-8-31 శనివారము శ్రావణ అమావాస్య. అగ్ని సావర్ణికమన్వాది

సెప్టెంబరు

- 1-9-81 మంగళవారము భాద్రపద శు తృతీయ యోడశోమావ్రతము తామస
 మన్వాది. బలభద్ర జయంతి
 2-9-81 బుధవారము భాద్రపద శు చతుర్థి. వినాయక చతుర్థి. నేటినుండి
 భాద్రపద పౌర్ణమి వరకు శృంగేరిలో గణపతి నవరాత్రి ఉత్సవములు.
 వాక్యార్థవిద్యత్సభలు
 3-9-81 గురువారము ఋషిపంచమి
 5-9-81 శనివారము అముక్తాభరణ సప్తమి
 7-9-81 సోమవారము నందానవమి కేదారనవమి. శృంగేరిలో కేదారనవమి
 వ్రతము
 10-9-81 గురువారము భాద్రపద శు ఏకాదశి సర్వేషాం పరివర్తనైకాదశి. వామన
 జయంతి. శృంగేరిలో వామనజయంతి ప్రత్యేకపూజ
 11-9-81 శుక్రవారము శ్రావణద్వాదశి శక్రధ్వజోపతాన కల్కి ద్వాదశి క్షీర
 వ్రతారంభము,
 13-9-81 ఆదివారము అనంతపద్మనాభ వ్రతము
 14-9-81 సోమవారము భాద్రపద పౌర్ణమి ఉమామహేశ్వర వ్రతము శంగేరిలో
 ప్రత్యేకపూజ. యతీనాందీతా విసర్జన, సీమాలంఘన. శ్రీ జగద్గురువుల

చాతుర్మాస్య దీక్షావిసర్జన, మహాలయ పక్షప్రారంభము. శ్రీ శంకరకృప
పాఠపల తరపున పాదపూజ.

15-9-81 మంగళవారము బార్హస్పత్యాబ్ద ప్రారంభము

సంస్కృతభాషను మనమేల ఆదరించి నేర్చుకొనవలెను? (42)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావివర్గంలో మూర్ఖస్య
మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్ని
టిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

శ్రీ టి. యల్. వెంకటరామయ్యరు

సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి

ఈ దేశమునకు ఉజ్వలమైన భవిష్యత్తు కావలసినచో అది తన సంస్కృతి
మార్గములలో ప్రగతి సాధించుటవలననే లభించును. అయితే సంస్కృతము లేకుండా
భారతీయ సంస్కృతి ఏమిటి?

ఈ దేశము యొక్క మహామనీషామణులు వేలాది సంవత్సరములుగా ఆ
భాషలో (సంస్కృతమున) తమ భావములను వ్యక్తము చేసి ఒక మహామతమును,
తత్త్వదార్శనిక శాస్త్రములను, సాహిత్య వాఙ్మయములను, కళలను నిర్మించిరి,
వాటిని—మనముకాదు—మానవ జాతి—పోగొట్టుకొనజాలిన సితిలోలేదు.

స్వగోత్రన సంచిక

మదరాసు సంస్కృత కళాశాల 1956.

శ్రీ పి. గోవింద మీనన్

న్యాయాధీశ (తరువాత ప్రధాన న్యాయాధీశ) మదరాసు హైకోర్టు

ప్రతిభారతీయుడు మన పురాతన మహాగ్రంథములను గురించి కొంత
సామాన్యజ్ఞానము కలిగియుండుట చాల అవశ్యకము. అందుకుగాను సంస్కృతభాష
యందు వ్యవహారజ్ఞానమును సంపాదించుట తప్పదు. మన యువకులు కాళిదాస భవ
భూతి మహాకవుల రచనలను స్వయముగా చదివి ఆనందింపగలిగియుండవలెను.

స్వగోత్రన సంచిక

మదరాసు సంస్కృత కళాశాల 1956.

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

12

శ్రీవిద్యారణ్యులు
శ్రీవిశ్వ నాథుని
దర్శించి అభిషే
కాది సేవలు
చేసిరి.

శక్తి పీఠనిహాసిని
విశాలాక్షిని,
అన్నపూర్ణాదేవిని
దర్శించి సేవింబరి.

వేదాంత న్యాయములు (39)

న్యాయముః వంటి ఉదాహరణలు)

[వేదాంత శాస్త్రముతో సూక్ష్మవిషయములను బోధచేయుటకు కొన్ని ఉదాహరణలు సాధారణముగా నుపయోగించెదరు. ఈ ఉదాహరణలు నిత్యజీవితమునకు సంబంధించినవిగా నుండి-వీటిమూలమున దుర్గాప్రహ్మమైన సిద్ధాంత విషయములను అవగాహన చేసికొనుటకు తోడ్పడును. ఈ ఉదాహరణలవలన-సునిశిత ప్రజ్ఞావంతముకాని సామాన్యుని మేధస్సుకూడ సిద్ధాంతమును గ్రహింపగల్గును. సామాన్యపాఠకులకొఱకు వేదాంత న్యాయముల వివరణములను శ్రమముగా ప్రకటించుచున్నాము. సంపాదకుడు]

రెండు పక్షాలు

ఒక చెట్టుకొమ్మపై రెండుపక్షులు—సహచరములుగా నున్నవి. అందుకొక పక్షి ఆ చెట్టుయొక్క తీయని పండ్లని తినుచు భ్రాంతియై తయగుచున్నది. రెండవపక్షి ఏమియు తినుట లేకు, కేవలము నిరంతర సాక్షిభూతముగానున్నది. ఈ ఉదాహరణము ఋగ్వేదమునందు మండక ఉపనిషత్తునందు చెప్పబడినది. జీవుడు పరమాత్మ ఒకే దానియందున్నవని, అయితే జీవుడు సంసార సుఖదుఃఖములను అనుభవించుచున్నాడని, కాని పరమాత్మ-(కూటస్థబ్రహ్మము) సాక్షిభూతముగా నుండి కేవలత్వ నిరూపితమై నుండునని వ్యాఖ్యానము.

శ్రీ మచ్ఛంకర భగవద్వాదాచార్య విరచిత అపరోక్షానుభూతి

వ్యాఖ్యానము: శ్రీ తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

[గతసంచిక తరువాయి]

అవ (150 శ్లో.) మోక్షమును గురించి చెప్పించున్నారు.

శ్లో: మోక్షస్యసహివా సోఽప్తి సగ్రామాంతరమేవవా

అజ్ఞానవృద్ధయగ్రంథి నాశో మోక్షస్సద్భి రుచ్యతే॥

151

తా. మోక్షమునకు గృహము లేదుకదా! గ్రామాంతరమునులేదు, గృహంతరమునకుగాని గ్రామాంతరమునకుగాని పోవుట మోక్షము కాదు. అజ్ఞానరూపమైన వృద్ధయగ్రంథియొక్క నాశమే-అజ్ఞాననాశమే-మోక్షమని సత్పురుషులచే చెప్పబడు

చున్నది. (అజ్ఞానము నశించినప్పుడే జ్ఞాని ముక్తుడయ్యెనని అందుచేత దేహావసాన సమయామున (శ్లోకము 146) నెచ్చట నున్నను నొక్కటే యని స్పష్టము)

శ్లో॥ అహిమివ జనయోగం సర్వదా వర్జయేద్యః
కుణపమివ సునారీం త్యక్తకామోవిరాగే
విషమివ విషయాప్తిం మన్యమానో దురంతాః
జయతి పరమ హంసోముక్తిం భావంసమేతి॥

152

తా. అభిలాషలను విడచినవాడై విరక్తుడై జనసాంగత్యమును సర్వమునువలె ఎప్పుడు సర్వదా విడచునో-సుందరస్త్రీని శవమునువలె విడచునో-అట్టి పరమహంస-సమస్తమును సన్నయింపినవాడు - సర్వోత్కృష్టుడై వర్తించుచున్నాడు. అతడు మోక్షమును పొందుచున్నాడు (వైరాగ్యమున్న గాని జ్ఞానము సాధించుటకు వీలుకాదని ఉపదిష్టము)

(అపరోక్షానుభూతి సంపూర్ణము)

విన్నపము: అపరోక్షానుభూతి వ్యాఖ్యానము సులభసుందరముగా సామాన్య లకు తేలికగా అవగాహన అగునట్లున్నదని పెక్కు ప్రశంసాపత్రములు వచ్చినవి. అట్లు వ్రాసినవారందరకు వ్యాఖ్యాతకృతజ్ఞతలు.

దీనిని పుస్తకరూపమున కావలెనని కొందరు వ్రాసిరి. ఎవరైన ఉదాహరణ పూనుకొన్న ఆభ్యంతరములేదు. (సంపాదకుడు)

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము: బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి
గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱుకుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.
(గత సంచిక తరువాయి)

పంచదశ సర్గము

చూపరుల నేత్రయుగముల కత్యానందము కలిగించుచు దివాదీపికాని సర్వ రాజలాంఛనములతో సర్వవాద్యఘోషములతో వందిబృందముల స్తోత్రపాఠములతో విద్వాంసుల వేదవాదములతో సంగీతకుల గాన విశేషములతో మహావైభవోపేతులై

జగద్గురువులు వంశపురీలో ప్రవేశించిరి. (53) ఆనతులకు సర్వాభీష్టముల నొసంగు దయాశుభకు శ్రీనీలకంఠేశ్వరుని చూచి నమస్కరించి ఆ రాత్రి కలతో నీరాజన మొసంగి ప్రసాదమును స్వీకరించి పురమున దేదీప్యమానులై ఊలేగుచు స్వీయమత మును చేరుకొనిరి. (54) పిమ్మట తన సౌధమునకు దయచేయవలసినదని అభ్యర్థించు చున్న రాజుకోరికను మన్నించి జగద్గురువు లొక శుభదినమున ఆ పతములు శతాధిక విద్వాంసులు తన్మృగుసరించుచుండ సర్వభిరుదములతో వాద్యధూషములతో మతము సుండి బయలుదేరి పురప్రజల దృగ్గీపికా మాలలచే నీరాజితులగు పద్దర్శన స్థాపనా చార్యులగు నా మహామహులు రాజసౌధమున కేగిరి. (55) అట్లు సమీపించి సముచితముగా తమకు ఎదురు వచ్చిన రాజుతో కలిసి లోనికేగి రమ్యమంలపమునం దుపస్థితమైయున్న రత్నసింహాసనమున తా మధివసించి ఆసీనుడవు కమ్మని రాజు ననుమతిప నా సభలో వారిరువురు సూర్యేందులవలె దేదీప్యమానులై ప్రకాశించిరి. (56) ఆపై యోగీంద్రులు పరమ గంభీర సుమధుర ప్రసంగ మొనర్చిరి. శ్రోతల్లెగు పరమానందభరితులయిరి, రాజు గంతోషమునకు మేరయేలేదు. విబుధు లెల్లరు ప్రశంసించిరి. ఊజీశమానీశ్వరు లింద్ర బృహస్పతులవలె నున్నారని సర్వ లానంబించిరి. (57) యుక్తజ్ఞుడగు మంత్రీశ్వరు డప్పుడు లేచినిలబడి “ప్రభూ! ఈ శృంగపురి శ్రీమత మెల్లప్పుడు రాజాధిరాజులచే సమాదృతమగుచున్నది. ప్రస్తుత మీ మతమునకు కొంత బుణభార మేర్పడినది. అది వడ్డీలు పెరిగి దినదినమున కెక్కు వగుచున్నది. అందుచే తామాదార్యముతో ఆ బుణమంతయు పరిష్కరించుట కాదే శింపవలెనని మనవి చేయుచున్నాను” అని రాజునకు విజ్ఞప్తి నొనర్చెను. (58) ఆ మాటలు వినుచునే రాజు హర్షముతో శ్రీ మతబుణమంతయు తీర్చివేయవలసినదని తన కోశాధిపతి నాజ్ఞాపించెను. జగద్గురువుల నధిక సన్మానములతో నలరించెను. వారును రాజును మనమార అశీర్వాదించి స్వీయమతమునకు తిరిగి వచ్చిరి. (59)

ఆ నిర్వాణయ్య మంత్రేశ్వరుడు బహుముఖ ప్రజ్ఞావంతుడు. ఆయన వృషో ద్యానమును ఉపవనమును బహుకాల పరిశ్రమ కోర్చి పరమ రమణీయముగ పెంచి అంద నేక ఆశ్చర్యములను కల్పించెను. అతడు గురువుల నా ఉపవనమునకు వచ్చి చూడవలసినదిగా విసితుడై అర్థించెను. శ్రీవా రంగీకరించి ఆ వృషవనమును చూచుట కేగిరి. అందు లక్షాధిక వృక్షములున్నవి. నయనానందకరముగా నా ఉద్యానవనము నందనమో చైత్రరథమో అనిపించుచుండును. (60) అచ్చట లక్ష్మీనివాస పద్మా నేక శోభిత పద్మాకరము లున్నవి. పరమ వికాలమై ఎన్నో వైచిత్ర్యములున్న వన

మంతటిని నిర్మాత నిర్మాణయ్య మహామంత్రి దగ్గరవుండి జగద్గురువులకు చూపించెను. (61) బహుమూలదేశము నుండి అపురూప వృక్షముల నెన్నింటినో తెప్పించి ఆయన తన వనములో నాటించెను. వాటిని ప్రత్యేక పద్ధతులవలంబించి శ్రద్ధతో పెంచెను. వాని నన్నింటిని పేర్లు చెప్పుచు గురువులకు చూపెను. అక్కడలేని వృక్ష జాతి ఉండనే వుండదేమో! ఆ మ్రాళోక సునారికేశ పనవప్లక్షీక్షు ఖర్జూరికా బీజా పూర మసూక పూగ వకుళ శ్రీ వృక్షలోధ్రాదికము లనేకము లున్నవి. (62) తాంమూలీలవలీ పటోలపటలీ బింజ్యేల కోర్వారుకీ తుంబీ కర్కటికా లవంగ విలసత్పూశ్మాండ కోకాతకీ ద్రాక్షా విష్ణుల కారవేల్లికాది లతా విశేషము లెన్నియోయున్నవి. మల్లికా మాళతీ జాతీ కుండ గిరి కర్ణికాది పుష్పలతా విశేషము లనంతముగా నున్నది. (63) శివార్చనా యోగ్యములగు పుష్పజాతుల నచ్చట చూచి ఆనందించి ఆ మంత్రిని మనమూర అభినందించి జగద్గురువులు శివార్చనోత్సుక లయిరి. అక్కడి సహోవరము లన్నిట నా మంత్రి రికరకముల జుయంత్రము లేర్పరచెను. అవి నీటిని విచిత్రభంగిమలలో వెదజల్లుచుండును. చూడచూడ నా వనము భూమండలమునకే పరమాద్భుత మనిపించినది. (64) ఆ జలయంత్రములు కొన్ని పద్మాకారములు, కొన్ని ఎత్తిన పాముపడగల వంటివి, కొన్ని గొడుగుల వంటివి, కొన్ని ముత్యాల జాలరులున్న భ్వజచామరముల వంటివి, ఆకాశమునంటు మహోన్నత దండములవంటివి కొన్ని, కొన్ని లింగాకారములు, కొన్ని తరంగ నిభములు, పైన గిరగిర తిరుగుచు ముత్యములు కరియుచున్నట్లు నీటిని చిమ్మునవి కొన్ని. (65) ఆ విచిత్రములన్నియు చూచిన ప్రతివారును దానితో సమానమైన రమ్యప్రదేశ మింకొకటి యన్యత్ర యుండదని ప్రశంసాపరులగుదురు. ఆ తటాకములు కొన్నిటిలో అందమైన నావలున్నవి. ఆ నావలలో నిజమైన నావికులనిపించు బొమ్మలున్నవి. ఎక్కి కూర్చున్నచో ఆ బొమ్మలే పడవలు నడిపి కొలనులో విహరింపజేయును. సముద్రములవంటి ఆ చెరువులు పరమాశ్చర్యకరములు. (66) అప్పుడే విచ్చిన అపురూప పుష్పముచు కొన్నింటిని ద్రాక్షాదిఫల విశేషములను గురువులకు భక్త్యాదరములతో సమర్పించి వారా సందర్భమున ననుగ్రహించిన హితవచనములను శిరసా వహించి నిర్వాణయ్య మంత్రి తన కృతజ్ఞత తెలుపుకొనెను. పిమ్మట శ్రీవా రట నుండి మొలగ కదిలి శ్రీమతమునకు విచ్చేసిరి. (67)

తరువాత సోమశేఖర స్వపతి సర్వామాత్యులతో సైన్యములతో మతమున కేగి శ్రీవారిని దర్శించుకొని అధికాదరముతో విశేష సమ్మానము లొనరించి శ్రీచంద్రమాళేశ్వరుని భక్తి గౌరవములతో నర్పించుకొని తాను శృంగపురికి

రా నెంచుచున్నట్లు మనవిచేసి శ్రీవారి అనుమతిని గూడ పొందెను. (68) పిమ్మట జగద్గురువులు పురప్రజల కందర కానందము కలిగించి శిష్యులకెల్లర కాశీర్మంత్రాక్షత లాసంగి వంశపురి నుండి బయలుదేరిరి. అటనుండి శృంగపురి కభిముఖులై వచ్చుచున్నారను వార్త వివచ్చినంతనే ప్రజలెల్లరు పట్టణము నలంకరించిరి. ఆశ్రితా శిష్య ప్రదయు శోభాజితామరావతియునగు నా శృంగపురి అప్పుడు నూత్నశోభతో వెలుగొందినది. (69) ఆ శృంగపురి యందలి బ్రాహ్మణులెల్లరు వేదాంత విజ్ఞాన మహితులు. అష్టాదశ విద్యాపారింగతులు. శ్రేష్ఠసముదాచార పరాయణులు. ఉత్తమ మంత్ర జపాది నియమనిష్ఠాపరులు. యాగాద్యుత్తమ కర్మతత్సరమతులు. సర్వరాజుల కధిక సన్మాన్యులు. స్వయముగా భాగ్యవంతులై భగవదనుగ్రహమున సుఖమున్న వారు. (70) ఆక్కడి ప్రజ లొనర్చిన సత్కర్మ పరంపరలకు మెచ్చి దేవగణము లొసంగిన మణిమాలయన్నట్లు లా పురమున ననేక దేవాలయ గోపురములు ప్రకాశించుచుండును. ఆ మాలలో శ్రీ విద్యాశంకర దేవాలయ గోపురము శిరోరత్నమై మహోజ్జ్వలముగా ప్రకాశించుచుండును. వీధులన్నియు సుభయ పార్శ్వముల యందలి సౌధములతో కలకలలాడుచుండును. (71) శ్రీ విద్యాశంకర భవన గోపుర శిఖరములు తగులునన్న భయము చేతనే నూర్యు డాకాశమున నూటిగా పోక వాని వైభాగమును విడిచిపెట్టి దక్షిణమునకో ఉత్తరమునకో యొరిగి ప్రక్కగా పోవుచుండును. ఆ శిఖరము లాటింటి ప్రకాశము తన్ను మించిపోవుచుండుటచే వానిలో స్పర్థపొందియే తాను ద్వాదశాత్ముడైనాడు కాబోలును. (72) శ్రీ విద్యాశంకరాలయ గోపురాన్నత్యము గమనించిన భావులైన ఆర్యులు ఆదియు కొండమీదనున్న మల్లికార్జు నాలయమును శృంగపురి దేవకాంతకు స్తన యుగమని భావించురు. ప్రక్కన పాటుచున్న తుంగభద్రయే ఆ దివ్యనారి భరించు సితదు కూలము. (73) కంఠాలంకరణముల వంటి తోరణములతో, పటాంచల ప్రక్షేపములచే నాకాధిపుని పరిహసించుచున్న ఉత్తాల ధ్వజములతో, నేవించుకొనుటకై వచ్చిన కులాచలము లన్నట్లుండును ఉపమేరు నిర్మాణములతో కలకలలాడుచున్న శృంగపురి నా యోగింద్రు లానందోత్సాహములతో ప్రవేశించిరి. (74) విద్యాంసులతో, సచివోత్తములతో, అనుచరులతో, వంది గాయక బృందములతో హృదయవాద్య విశేషములతో, తాళములు మ్రోగించుచు నృత్యమొనరించుచున్న నటులతో శృంగగిరి ప్రవేశించిన జగద్గురువులు పురప్రజ లెల్లరు నానందోత్సాహములతో తిలకించుచుండ ముమ్మొదట మల్లికార్జున విభుదర్శన మొనర్చుకొనిరి. (75) యతివర్యు లాస్వామి నధికాదరముతో పూజించి భవానీదేవి కంజలించి హేరంబు

సపాసించి ఒక్కొక్కరికి వేర్వేరుగా ఆ రాత్రి కలతో నీరాజనము లర్పించి మహా నందముతో స్వమతమునకు విచ్చేసిరి. (76) శారదా మందిరమున కేగి ఆ తిల్లి నత్కంఠభక్తితో చిరకాలము ధ్యానించి సర్వోపచార పూజలతో తృప్తిపఱచి వెంట నున్న యందరను సముచిత వచనములతో స్వగృహముల కేగుటకు అనుమతించి తాము తమ నివాసస్థలము నాదరముతో చేరుకొనిరి. (77) పూర్ణ ఋణ విమోచన మగు టచే వచ్చిన ఆభరణము లన్నింటిని ఆయా దేవతలకు పూజా పురస్కరముగ నర్పించి శిష్ట ద్విజవరుల సెల్లరను శ్రీమతమున పృష్టాన్న భోజనములతో తృప్తిపరచి పుర దేవతల సెల్లరను పూజించుచు ప్రీతులై యతివర్యులు శృంగగిరి యందుండిరి. (78) తమ గురువులైన శ్రీ నరసింహ భారతీస్వామి వారికి సచ్చిదానంద భారతీ యోగీంద్రులు రమ్య శిల్పశోభితమగు దేవాలయమును ప్రీతితో కట్టించి అందు భక్త కామదమగు శివలింగమును ప్రతిష్ఠించి సప్తార్ధ ప్రవర్తకులగుచు అనంతకీర్తి నార్జించిరి. (79) వారు నిత్యము పండితులతో వేదాంతకాస్త్ర గోష్ఠులలో నిమగ్ను లగుచు ప్రాజ్ఞులకెల్లరకు కల్పవృక్షములై సర్వాభీష్టము లొసంగుచు సర్వజనకీర్తి తులై మహారాజమకుట నీరాజిత పాదులగుచు యోగరాజ్య సింహాసనములై వెలు గొందిరి. (80) యోగి సార్వభౌములగు సచ్చిదానంద భారతీ మహాస్వామి చరణులు జంబూద్వీపమునకే సరసుశోభ కూర్చున్న జగద్గురు మణిమాలలో మధ్యమణివంటి వారు. విద్యావిద్యులను విస్పష్టముగా నెదిరించు స్వచ్ఛ ప్రకాశదీపస్వరూపులు. విరుద్ధ మతవాది మత్తమతంగజ పంచాసనులు. సర్వరాజ్య సమ్మానితులు. దిగంత విశ్రాంతి కీర్తి ధురంధరులు. వారు జగజ్జేతలై ప్రకాశించుచున్నారు. (78)

(సశేషము)

వ్యాసములు-ఎక్కేంజి కాపీలు, రివ్యూకి గ్రంథములు

మా పత్రికకు పంపదలచిన వ్యాసములను ఎక్కేంజి కాపీలను రివ్యూకి గ్రంథములను (2 కాపీలు) యీ క్రింద చూపిన మా మద్రాసు కార్యాలయము ఆడ్రసునకే పంపవలెను.

శ్రీ రామలింగేశ్వరరావు,

నెం. 68 కోడంబాకం హైరోడ్డు, త్యాగరాయనగరు, మద్రాసు-600 017.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత వివేకచూడామణి (శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి విరచిత వ్యాఖ్యానమేతము)

అంధ్రీకరణము: డా॥ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు (వేదాంత శిరోమణి, విద్వాన్)

ఎం. వి. (సంస్కృత, అంగ్ల హిందీ) పి. హెచ్.డి.

(గత సంచిక తరువాయి)

అవ. ఆరోపాధిష్ఠానము ఆరోపింపబడునదియు వేరువేరని తెలిసినచో అధ్యాస మనునదియే ఉండదు. అందుచేత మూలకారణమగు అధ్యాసము, కేవలము అవివేకము (భేదజ్ఞానము లేకపోవుట) ద్వారా బంధమునకు హేతువగుచున్నది అను విషయమును దృష్టాంత పూర్వకముగా విశదీకరించుచు, 'బంధ' శబ్దమునకు అర్థమైన అధ్యాస మును చెప్పుచున్నారు:—

మూ. ఆతస్మిన్ స్తద్బుద్ధిః ప్రభవతి విమూఢస్య తమసా

వివేకాభావాద్వై స్ఫురతి భుజగే రజ్జాధిషణా.

తతోఽనర్థవ్రాత్యో నిపతతి సమాదాతురధికః

తతో యోసద్ద్యాహః సహి భవతి బంధః శృణుసఖే.

140

ప్ర.అ. తమసా=అజ్ఞానముచేత, విమూఢస్య=వివేక రహితుడైన పురుషునకు, ఆతస్మిన్=ఆత్మకాని దానియందు, తద్బుద్ధిః=ఆత్మయ నెడు బుద్ధి, ప్రభవతి=కలుగు చున్నది. వివేకా భావాద్వై=వివేకము లేకపోవుటవలననే, స్ఫురతి=కదులుచున్న, భుజగే=సర్పమునందు, రజ్జాధిషణా=త్రాడు అ నెడి బుద్ధి, భవతి=కలుగును, తతః= అటుపిమ్మట, సమాదాతుః=దానిని గ్రహించినవానికి, అధికః=అధికమైన, అనర్థ వ్రాత్యో=అనర్థముల సమదాయము, నిపతతి=వచ్చిపడును. తతః=అందువలన, యః= ఏ, అసద్ద్యాహః=లేనివస్తువు యొక్క జ్ఞానమున్నదో. సహి=అదియే, బంధః=బంధ ముగా, భవతి=అగును. సఖే=ఓ, స్నేహితుడా, శృణు=వినుము,

వ్యా. అ. అజ్ఞానముచేత, వివేకరహితమైన చిత్తముగల పురుషునకు, ఆతస్మిన్=ఆత్మభిన్నమైన దేహేదికమునందు, ఆత్మబుద్ధి కలుగుచున్నది. అదెట్లుగా= వివేకము లేకపోవుటవలననే, స్ఫురతి=భాసించుచున్న, సర్పమునందు ఇది రజ్జావుకాదు

కామ క్రోధ ప్రభృతిభిః=కామము క్రోధము మొదలైన, బంధగుణైః=బంధపేతువులగు గుణములచే, పరం=అత్యధికముగ, వ్యథయతి=పీడించును.

వ్యా. అ. అమలతరి తేజోవతి=అతిస్వచ్ఛమైన ప్రకాశముగల, స్వాత్మని=స్వస్వరూపము, పరమాత్మ ఆజ్ఞానములో నున్న ఆవరణకైచేత, తిరోభూతే=కష్టబడినదగుచుండగా, స్పష్టముగా భాసించకుండా ఉండగా, పుమాన్=జీవుడు, మోహతో=అవివేకమువలన, అనాత్మానం=ఆత్మభిన్నమైన, శరీరమును, తాదాత్మ్యబుద్ధితో శరీరమే నేను అని, భావించుచున్నాడు. తతః=శరీరమునందు తాదాత్మ్యాభిమానము కలిగిన పిమ్మట, ఈ జీవుని, విశేషమును పేరుగల రహస్యగుణ సంబంధముగు ప్రబలశక్తి, కామ క్రోధ ప్రభృతిభిః=కామక్రోధములు వీలోభ-దంభ-అనూయ-అహంకార-ఈర్ష్య-మత్సరాలులకు-ఆదియందున్నవో అవి కానా క్రోధప్రభృతులు అట్టి, బంధక గుణైః=అధ్యాసము యొక్క వృద్ధికి పేతువులగు ధర్మములచే, పరం=అత్యంతము, వ్యథయతి=పీడించుచు-దుఃఖములలో చిక్కుకొన్న వానినిగా చేయును. శరీరాభిమానముగా కలవానికి శరీరమునకు అసహూలముగా నుండు వస్తువు విషయమున కామము కలుగును. ఆ వస్తువు లభింపకున్నచో క్రోధము కలుగును, అది లభించిన పిమ్మట లోభము (దానిని విడువకూడదు అనుబుద్ధి) కలుగును, ఇదియంతయు లోకప్రసిద్ధమేకదా? త్రివిధం నరకస్థేదం ద్వారం నాశనమా త్మనః కానుః క్రోధస్తథా లోభస్తస్మాదేతత్త్రయం త్యజేత్—(కామము, క్రోధము, లోభము అనునవి ఆత్మనాశపేతువుగు మూడువిధములైన నరకద్వారములు. అందుచే ఈ మూడింటిని విడువవలెను) అని గీతలో కూడ చెప్పబడినది.

142

(సశేషము)

చందాదారులకు విన్నపము-ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు గమనింపుడు

చందాలు బాకీయున్నవారికి పత్రిక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగనే (తమ అడ్రసు మార్పుకూడ వెంటనే) క్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

ఆకెళ్ళ సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-3-609/18, ఆనందనగర్,

భైరతాబాదు, హైదరాబాదు-500 004.

ఆద్వైత సిద్ధాంతము ముందు పాశ్చాత్యుల పూర్వపక్ష ఖండన

(ఆచార్య సుందరము)

(శ్రీ) శంకర భగవత్పాద ఆద్వైత సిద్ధాంతము పైన పాశ్చాత్య విద్వాంసులు కొందరు
చుర్చలమైన ప్రతిపక్షవాదములు చేసిరి. ఆ వాదముల ఖండన మీ వ్యాసము. —సంపాదకుడు.)

(గత సంచిక తరువాయి)

డా. కీబా తరువాత తీసికొన్నది ముండకోపనిషత్తు (II-1-2) పాఠము. అతడు “కథ ఉపనిషత్తులో ‘అవ్యక్తము’ బగులు ముండకోపనిషత్తునంగు ఘనమైన శింపనిది సత్యమైనదే కాని భ్రమజనితము కాదు” అని వ్రాసెను. ఈ విషయముపై మరింత వ్రాయనవసరములేదు. అయినను ముండకోపనిషత్తు (II 1, 1, మరియు 2) పాఠములను- (బ్రహ్మము గురించి దాని నుండి జరుగుసృష్టిని గురించి చెప్పినవి) పరిశీలించు.

మొదటి స్లోకమున బ్రహ్మము సత్యమని చెప్పబడినది. అనగా మిగిలినదంతయు మిథ్యయని స్పష్టము. తరువాత స్లోకమునందని అమృతమని, అప్రాణమని, అమనమని మొదలుగా చెప్పబడినది. కావున దానికి భౌతికరూపాది లక్షణములుగాని జ్ఞానకర్తృత్వములుగాని లేవనట స్పష్టము. తరువాత (ii 2, 9) నది ‘నిష్కల’ (భాగములు లేనిది) అని చెప్పబడినది. అయినను దానినిండి భౌతికజగత్తు ఉత్పన్నమగుచున్నదని చెప్పబడినది. ఇది ఎట్లు సాధ్యమగునవగా-బ్రహ్మము నుండి ఉత్పన్నమగు భౌతిక వస్తుజాలము మిథ్య-భ్రమజనిత మైనప్పుడు. మరియు నీ ఉపనిషత్తునందే బ్రహ్మము ‘తమసః సగస్తాత్’ తమస్సునకు ఆతీతము (ii 2, 6) అని యున్నది. బ్రహ్మము కానిదంతయు తమస్సు. బ్రహ్మము సత్యము కాబట్టి—యిది తద్విరుద్ధము మిథ్య.

మరియు ఉపనిషత్తునందు “విద్వాన్నామరూపాద్విముక్తః” (బ్రహ్మము తెలిసినవాడు నామరూపాది భౌతికముల నుండి (ii -2-8) విముక్తుడు) అనియున్నది. నునముందున్న రెండు వస్తువులు సత్యమైన యెడల అందు ఒకదానిని గురించిన జ్ఞానము రెండవదాని ఉనికినుండి మనకు విముక్తి లభించుటెట్లు? రెండవది మొదటిదానిపై నిర్మాణింపబడినప్పుడే యిది సాధ్యము. భ్రమకల్పిత రజతము ముత్యైపుచిప్పయందణిపోయినట్లు. ముత్యైపుచిప్పను గమనింపగా వెండి అదృశ్యమగుచున్నది.

అట్లే బ్రహ్మము తెలియబడగా దానియందు ఆలోపింపబడిన భౌతికజగత్తు మిథ్య యగుచున్నది. నామరూపాత్మకమైన జగత్తునకు భిన్నమైన ఉనికి లేదని ఉపనిషత్తు చెప్పుచుండగా—బ్రహ్మజ్ఞానము మనలను దాని ఉనికి నుండి విముక్తి కల్పించుటెట్లు?

బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తునందున్న పాఠమును - భౌతికవస్తుజాలమునకు “ఇవ” (వలె) తగిలింపబడిన దానిని (వాటి మిథ్యాత్వమును నిరూపించుదుకు) — డా. ధీబా దాటి రాలేకుండ నుండెను. ‘యత్రాన్య దివస్యాత్’—(ఎచ్చట వేరొకటి ఉన్నది వలెనుండెనో) ‘యత్రహి ద్వైతమివభవం’ (ఎచ్చట ద్వైతమున్నది వలె నున్నదో)

‘అత్మాధ్యాయతీత లోలాయతీవ’ (ఆత్మ ఆలోచించుచున్నదివలె—చలించు చున్నది వలె). డా. ధీబా తిరుముబడినవానివలె అంగీకారములు తెలుపక తప్పలేను. “ఈ ‘ఇవ’లు చేయు నూచనలను—(నేను సమ్మతించుటకు సిద్ధముగా నున్నాను) గమనింపగా ఆ రచయిత యొక్క ఆలోచనలందు—(శంకరుల మాయాసిద్ధాంతము వలె విస్పష్టము కాకపోయినను కొంతవగట్టిదే) ఒక మాయాభావమున్నట్లు చెప్పు టకు వీలున్నది.”

ఉపనిషత్తుల భావప్రవాహముంతయు మాయాసిద్ధాంతో స్పృగులుగా నున్నదని—మేము వలసినదానికంటె అధికముగ నే—వివరించితిమి. వ్యాససూత్రములు కూడ దీనినే బోధించుచున్నవని నిరూపించితిమి.

చివరకు డా. ధీబా జీవాత్మలకు పరిమాత్మతోగల సంబంధమును గురించి ప్రస్తావనచేసెను. ఆ సందర్భమునం దత డిట్లు వ్రాసెను. “ఇగుట నునమిక సంకొ చింపక సమ్మతించవలెను—ఉపనిషత్తులందు ప్రముఖముగా నున్న యొక సిద్ధాంతము నకు శంకరుల ప్రతిపాదన ప్రతిపద విధేయముగా—నిరాక్షేపణీయముగా నున్నదని—ఆ సిద్ధాంతమేమనగా—ముషియొక్క ఆత్మ—తొలుత బ్రహ్మముతో దానికట్టి సంబంధమున్నప్పటికీ—చివరకు భేదములేని విధముగ విశ్వాత్మతో పరిసీనమగునని” అయితే అతని అభిప్రాయమున ‘తొలుతనది బ్రహ్మమునుండి పరిక్రమించుచు దాని యందొక భాగముగా నున్నదని’. అయితే భాగము—పరిపూర్ణమెట్లుగును? భాగముల లేనిదానితో, పరిణామము లేనిదానితో మరొకటి సంలీనమగుటెట్లు? ఇది అవగాహన కందని విషయము. డా. ధీబా ‘తురీయముగా జీవబ్రహ్మ ఏకరూపత్వము’ను చెప్పెను. పై కారణములవలన నిదియు సరికాదు. ఐక్యత సాధ్యమగుట కొక్కటే మార్గము—నామరూపాత్మక భౌతికముల మిథ్యాత్వమును తొలగించుకొనుట. ఆత్మ

యొక్క సహజస్థితిని తెలియని అజ్ఞానమును పోగొట్టుకొని అధ్యారోపింపబడిన బహురూపత్వ భ్రమను నిర్మూలించుకొనుట ఇక్కడ కూడ—యితర సందర్భములందు వలెనే—డా. ధీబా—శంకర సిద్ధాంతమని తాను చెప్పదానిని సరిగా అవగాహన చేసికొనలేకపోవుట విచార్యము. (అదే ఉపనిషత్తులోని ప్రముఖభావమని ఆతడన్నాడు)

నిగమనమున డా. ధీబా తన అభిప్రాయములన్నిట్లు సంగ్రహించెను. “ఉపనిషత్తుల యావత్తుబోధలను—ఒక సమ్యక్ సిద్ధాంతముగా సంగ్రహించుట అసాధ్యమని యంతకుముందే చెప్పబడినది. అయితే అట్టి ప్రయత్నములు జరిగినచో—అందు శ్రీ శంకరుల సిద్ధాంతమే ఆత్మ్యతను మైనదని సమ్మతించుటకు మేము సిద్ధముగా నున్నాము” ఈ నిగమనమున చేరుటకతడు చేసిన వాదనలు నిరాధారములని—ఉపనిషత్తులను, బ్రహ్మసూత్రములను డా. ధీబా సరిగా అవగాహన చేసికొనలేనని మేము తగినంతగా నిరూపించితిమి. ఉపనిషత్సిద్ధాంతమును అవగాహన చేసికొనుటకు వ్యాఖ్యానించుటకు, పూనుకొనుట కతనికి కావలసిన శక్తి సామర్థ్యములు లేవు. శంకరభాష్యమున కతడు చేసిన అనువాదము నిండ బహుదోషములు.

మేముక ఉదాహరణ చూపవచ్చును ‘దుందుభి దృష్టాంతము’నకు సంబంధించిన దానిని. ‘అత్మని విజ్ఞాతే సర్వమిదం విజ్ఞాతంభవతి’ అన్న వాక్యమును వివరించుట కిది అవసరము. (అత్మను గురించి తెలియబడగా—యీ జగత్తు అంతయు తెలియబడును. ఈ వాక్యము అద్వైతసిద్ధాంతమునకు ముఖ్యమైనది. సూచింపబడిన బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తుపాఠము (vi 1, 1) —“స యథా దుంధుభేర్వన్య మానస్య న బాహ్యైరశ్చిద్బాశ్చక్షు యాద్యహణాయ దుంధుభేస్తు గ్రహణేన దుంధుభ్యాః ఘాతస్య చ బద్ధో గృహీతః” డా. ధీబా దీనికి గల శంకరభాష్యమును చూచియుండవలసినది. లేక సూత్రభాష్యముపై గోవిందానందుని వ్యాఖ్యానమును చూడవలసినది. ఈ శ్రుతిపాఠమునకు సరియగు అనువాదము (అది తయారుచేయబడిన వస్తువువలన, దానిని మ్రోయించువాని శక్తి సామర్థ్యమువలన దాని మ్రోతకు కలుగు ప్రత్యేక వైలత్త్యములను—అసలుదాని సామాన్య స్వలక్షణములను తెలియనిదే)—గ్రహింపవలనుపడదు. (దుందుభికంటే వేరు వాద్యము మ్రోతకు దీనికిగల భేదమునుబట్టి దీని స్వలక్షణము దుందుభియొక్క సామాన్య స్వలక్షణ భవని (దుందుభిభవని లక్షణము మరివేరు వాద్యభవని కాదన్నది) గుర్తింపగల్గినప్పుడు—పై ప్రత్యేకతల వలన దాని భవనిలో కలుగు మార్పులను తేలికగా గుర్తింపవచ్చును.)—

దుందుభి సామాన్య స్వలక్షణము ఆత్మయొక్క స్థానమును తీసికొనును. మాన్యుచేందిన ప్రత్యేక ధ్వనులు ఉపాధిహేతువుగా కన్పించు ఆత్మస్థానమును. డా. ధీరా ఆనువాదము నవ్వు తెప్పించునదిగా నున్నది. “దుందుభి ధ్వనులు— బాహిరముగా పట్టుకొనలేము—అయితే దుందుభిని కాని—దానిని మ్రోయించువానిని గాని పట్టుకొనినప్పుడు దాని ధ్వనులను పట్టుకొనవచ్చును,” (సశేషము)

పాఠకులతో గోష్ఠి (3)

(పాఠకులు పంపిన ప్రశ్నలకు సంపాదకుని సమాధానము లీ పుటలో నున్నవి. పాఠకులు పంపే ప్రశ్నలతో తమ చందా నెంబరు తెలుపవలెను. వచ్చిన ప్రశ్నలకు వీలువెంట సమాధానములు వ్రాయబడును. —సంపాదకుడు)

ప్రశ్న: నే నొక సద్గురువును సేవించి ఉపదేశమును పొంది తరలపవలెనని తపనపడుచున్నాను. కొన్ని కారణములవలన (శరీరస్థితి) నేను ఇట్లు వదలి గయటకు పోగల స్థితిలో లేను. మరి నా గతి మేమి? (యస్.వి. రాయగర్గ)

సమాధానము: మీ కేమియు అర్హతగల నక్కరలేను. మీరు మీ స్థితికి (ఆశ్రమాదులకు తగిన) విధ్యుక్తధర్మములను యథావిధిగా నిర్వహింపు చుండుడు. మరియు సత్యము, అస్తేయము, అహింస మొదలగు సద్గుణములను అవలంబింపుడు. దుర్జనసాంగత్యము దరికి పోకుండ నుండుడు. ధనార్జన గురించి, శత్రువుల గురించి, స్త్రీలను గురించి జరుగు మాటలను వినకుండ నుండుడు. గాస్తిక వాదములు చేయువారిని దగ్గరకు రానీయకుడు.

మీ విధ్యుక్త కార్యక్రమమును నిర్వహించుచు, జీవితమున అవసరమైన వృత్తి ధర్మమును పాటించుచు, తీరికవేళల భగవన్నామకీర్తనముచేయుట — సద్గుణ సత నముచేయుట, సజ్జనులతో గోష్ఠిచేయుట సలుపవలెను.

ఇట్టి ఉత్తమ విధానములలో మీరు జీవితమును గడుపుదురేని — మీకు నుంచి యోగ్యత లభించి—మిమ్ము ఉద్ధరింపగల సద్గురువు సన్నిధి దాని యంతట అదియే లభించును. సందేహము లేదు. మీరు మాత్రము ఎట్టి పరిస్థితిలోను ధర్మవృత్తిరిక్తము చేయరాదు. సుంకట పరిస్థితులలో ధర్మమేదియో—మీ హృదయమునకు తెలియును. పెద్దల ధర్మవేత్తల నడవడికవలన తెలియును. ధర్మమును మీరు కాపాడినచో మిమ్ము ధర్మము కాపాడును.

‘సర్వేజనాస్సుఖినోభవంతు’

‘లోకాః సమస్తా స్సుఖినోభవంతు’ అనీ, ‘సర్వేజనాఃసుఖినోభవంతు’ అనీ పెద్దలు చెప్పట మనము వినుచున్నాము. కొందరు కొందరు స్వార్థపరులుకూడ తాము సర్వజనుల సుఖముకై పాటుపడుచున్నామని డాంభికోక్తులు పలుకుట లోకమున కలగు. నిజమునకు సర్వజనులు సుఖంపవలెనన్నచో—మనము—ఎవరికివారు చేయవలసినదేమి? బాగుగా ఆలోచించినచో—యీ ప్రశ్నకు సమాధానము — ఎవరికివారు, వారి వారి ధర్మములను (స్వధర్మమును) నిర్వహించినప్పుడే సర్వజనులు సుఖింతురని స్పష్టమగుచున్నది. ఎవరి ధర్మమును వా రొచరించినందువలన దుష్ఫలితము లేమియునుండవు. అందరికి—ముఖ్యముగా తన ధర్మమును ఆచరించువారికి శ్రేయస్సు లభించును. ధర్మమార్గమున ముందుకు సాగు సోపానములు మోక్షమును లభింపజేయును.

ధర్మమునందు సత్స్వవర్తన చాల ముఖ్యము (అచార ప్రభవో ధర్మః). వేదములను పాఠచిహ్నియినచో మరల నేర్చుకొనవచ్చును. సత్స్వవర్తన పోగొట్టుకొన్నచో—అది మరల లభింపదు. సత్స్వవర్తనలేని మానవునికి వేదములు తోడ్పడవు. సాంగము వేదాధ్యయనము చేసినప్పటికి సత్స్వవర్తన లేనివానికి వాటి ఉపయోగము లేదు (అచార హీనం న పునంతి వేదా హద్యప్యధీతాః సహ షడ్ధిరంగైః - వశిష్టస్మృతి).

సామాన్యముగా ఆవలంబించవలసిన ధర్మములు పది యని మనుస్మృతి చెప్పుచున్నది. గృతి, క్షమాదనుః అస్తేయం శౌచం ఇంద్రియ నిగ్రహః ధీః విద్యా సత్యం ఆక్రోధః దశకం ధర్మలక్షణం—తన్ను తాను భరించుకొనియుండుట—ఓర్పు, అంతర, ఇంద్రియములను నిగ్రహించుకొనుట—దొంగతనము చేయకుండుట, ఋణ వర్తనము, బాహిరింద్రియ నిగ్రహము, బుద్ధివికసనము కలిగించుకొనుట, జ్ఞానసముపార్జనము, సత్యవ్రతము, కోపమును పోగొట్టుకొనుట.

తైత్తిరీయ ఉపనిషత్తు శిక్షావల్లియందు విద్యాభ్యాసము చేయునపుడు, గృహస్థుగా నున్నపుడు పాటించవలసిన ధర్మములు విశదీకరింపబడినవి.

లోకమున నునము గమనించుచున్నాము—వయస్సునుబట్టి వస్త్రధారణము—అభిగణములు. అదే విధముగా ప్రవర్తన జీవితము, అన్నివేళల సరియైన ప్రవర్తన (సర్వత్రశీలం) — అందరియందు — ఎల్లయెడల సముచితప్రవర్తన కావలయును. త్రికరణశుద్ధి (మనస్సు - వాక్కు - కాయముల) ఆవసరము. ద్రోహము విశ్వాస రాహిత్యము — హేయములు. అద్రోహః సర్వభూతేషు — ఎవ్వరికి ద్రోహముచేయకుండుట అత్యవసరము.

భూతదయ, బౌద్యమము—వీటి వలన కీర్తి, విశ్వగృహము, యోగక్షేమములు క్రేయస్సు, క్రేయస్సు లభించును. పోయిన ధనము తిరిగి లభింపవచ్చును. పోయిన ధర్మము—తిరిగి దొరుకదు. ధర్మ మాచరించువానికి సర్వభూతములు, సర్వజీవులు తోడ్పడును. అధర్మప్రవర్తనుని కెవ్వరును సాయముచేయరు. చెయ్యరాదు.

భయముచేత తన విద్యుత్తధర్మమును చేయకుండుట మానవ లక్షణము కాదు. “కర్తవ్యమేవ కర్తవ్యం ప్రాణైః కంఠగతై రపి—అకర్తవ్యం నకర్తవ్యం ప్రాణైః కంఠగతై రపి.”

జీవితమున ప్రథమ దశ విద్యాభ్యాసము కొరకు. జ్ఞానసముపార్జనకు. పిమ్మట అర్థకామములు (ధర్మమార్గమున). తరువాతి పుణ్యసముపార్జన. దయాబూక్షిణ్యములు లేని మానవుడు మానవుడు కాదు. రాక్షసుడే.

పూర్వజన్మ కర్మ ఫలితముగా—మంచివారికి కూడ కష్టములు. అందుకని ధర్మ మార్గమృతి పొందరాదు.

తాను చేయుచున్న ధర్మమును గురించి తాను ఆడంగుర ప్రచారములు చేసి కొనరాదు. వృక్షము భూమిపైన నిలచియుండుటకు కారణమైన (బలమిచ్చునది) వ్రేళ్ళు భూమిలోపల—అదృశ్యముగా నున్నవి. అట్లే మన ధర్మానరణ్య కూడ.

ధర్మము చేసినందువలన ఫలితము ఆలస్యముగా వచ్చును. అది సాకుగా తీసి కొని మనము ధర్మమును చేయుట ఆలస్యము చేయరాదు. ఎల్లప్పుడు—నిరంతరము—సతతము—ధర్మమునే చేయుచుండవలెను.

తన కితరు లేది చేసిన అపకారమగునో దా నితరుల కది చేయకూడదు. అదియే సంస్కృతి, మానవత్వము.

మనముచేసిన కర్మముల ఫలము—మన మెచ్చట దాగిపోన్నను పట్టుకొని అనుభవింపచేయును (అవస్థ మనుభవోక్తవ్యం కృతం కర్మ శుభా శుభమ్) సందియములేదు.

దుష్టాలోచన, దుర్బాలోచన, దుష్టవాక్కు, దుష్టకర్మ—వీటివలన రాబోవు జన్మ—అతి నీచ జన్మగా పరిణమింపగలదని మనకాస్త్రములు ఉద్ఘాటించుచున్నవి. వృక్షజన్మ, పక్షిజన్మ, జలచరజన్మ, మూషికజన్మ, కాకజన్మ—అతి నీచబ్రతుకు మొదలగునవి. దైవభక్తి ధర్మమునందనురక్తి—జీవితము ఫలవంతమగుటకు తప్పనిసరి.

మన మన సుఖములకొరకే కాదు—సర్వజనుల సుఖము కొరకు—మనము ధర్మము నాశ్రయింపక తప్పదు.

‘కర్మ సు కౌశలమ్’

భగవద్గీతను గురించి సాధారణముగా మన మందరిము విని యున్నాము. చాల మందికి దానిపైన భక్తి గౌరవములు, కొందరు పారాయణ చేయుదురు. నిజముగా దానిని గౌరవించుట యెట్లు?

అర్జునుడు విజ్ఞాన వివేకములు కలవాడు. మహావీరుడు. మానవసహజమైన భావములు కలవాడు. హృదయ పరిస్పందనము కలవాడు. అందుకని-కిష్టమైన సమస్య తన్నెదుర్కొన్నవేళ—సన్నిహితుల, రక్తబంధువుల, మిత్రుల — తానే సంహరింపవలసినచిన్నవేళ—చేయుటయా - చేయకుండుటయా-అవలంబించుటయా - పతనముచెందుటయా-అన్న సమస్య తన్నెదుర్కొన్నవేళ - అతడు కలవరపడినాడు. అర్జునుడు మానవజాతికి ప్రతినిధిగా గండ్రగోళము పడినాడు.

అట్టి కలవరము, గండ్రగోళము - జీవితములో మన యందరికి-ఒకప్పుడు యెదు రగులుచున్నదే. కాబట్టి ఆ గడ్డుసమస్య పరిష్కారమునకు శ్రీకృష్ణపరమాత్మ అర్జునున కేని ఉపదేశించినో—ఆ ఉపదేశమే-సరిగా అవగాహన చేసికొన్నచో-మనకు-మన మెదుర్కొనుచున్న సమస్యల పరిష్కార సమయమున-ప్రయోజనకారి కాగలదు. అనగా ఉపయోగపడును.

శరీరము, హృదయము, మనస్సు - మానవునకున్నవి. అనగా శరీరముతోపాటు అంతఃకరణ చతుష్టయ మున్నది. మానవుడు అవలంబించు పథము హృదయమునకు, మనస్సునకు తృప్తిగా, శరీరమునకు సుఖకారిగా చుండవలెన్నమాట. శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ భగవద్గీతలో ఉపదేశించిన ఉపదేశము—యీ మూటికి కావలసిన దిచ్చు చున్నది. కర్మ జ్ఞాన భక్తి మార్గములను సముచితముగ మిశ్రమముచేసి సారభూత ముగా భగవద్గీత మన కందించుచున్నది. ఈ మూడిటిని కర్మ జ్ఞాన భక్తి మార్గము లను దేని కది వేరువేరుగా నుంచుటగాని, ఒకదానిని అనుసరించుచు మిగిలినవాటిని పరిత్యజించుటగాని సక్రమముకాదు. అట్లే భగవద్గీతయందున్న తాత్త్విక, దార్శనిక, ప్రగాఢ మర్మములను గ్రహించుట, సంప్రదించుట వలన ప్రయోజనము లేదు. భగవద్గీతను భగవంతుని ఉపదేశ గ్రంథముగా ఆరాధించుచు, కంఠస్థము చేయుటవలన కూడా ప్రయోజనము లేదు. గీతాసారమును నిత్యజీవితమున అనుసంధించుకొన్నప్పుడే ప్రయోజనము.

మన వృత్తి యేమిటని - యెట్టిదని - ప్రశ్న లేదు. దానికి ఉత్తమాధమ లక్షణములు లేవు. కావలసినది—నీ వృత్తియందు నీకున్న శ్రద్ధ యెట్టిదని. నీ కున్న శ్రద్ధ ఉత్తమమైనచో నీ వృత్తి ఉత్తమమైనది. నీకు లభించు ఫలితము ఉత్తమ

మగును. మహాభారతమున “ధర్మవ్యాధోపాఖ్యానము” - యీ విషయమున విశదీకరించుచున్నది. నీ వృత్తి యందు శ్రద్ధ పూని శక్తి వంచన లేకుండా (ఒడలు దాచుకొనకుండా) పనిచేయుటయే “యోగము” (కర్మసు కాశలమ్).

మన విద్యుక్త ధర్మమును, విహితకర్మను మనము చేయగా ఫలితము వృత్తిచేక మగుచుండినచో మనస్సు పాడుచేసికొనరాదు. మనము చేయవలసినదానిని మనము యథాశక్తిగ చేసితి మన్న తృప్తి మనకు చాలును. ఇది కర్మసంతుష్టి. ఇది పురోగమనమునకు సాయపడును.

అన్నిటియందు సమత్వదృష్టిని అలవరచుకొని కష్టసుఖములను, సుఖదుఃఖములను సమముగా చూచుట, ఆచరణములోనికి తెచ్చుకొనుట యోగమే. ఇది వివేకవంతుని మార్గము. తత్త్వశాస్త్రసార మెరిగి దానిని ఆచరణలోనికి తెచ్చుకొన్నవాని మార్గము. అట్టివానికి ఎప్పుడును, ఎట్టి సందర్భమునందైన కలవరముండదు. అందోళన ముండదు. మనశ్శాంతి సతతముండును.

కర్మయోగ మనగా మతమునందు చెప్పబడిన కర్మలను - యజ్ఞ యాగాదుల ఆచరణమే. కాదు.

మన జన్మము, స్వభావము - పూర్వజన్మ కర్మఫల నిర్మితములు. సాధారణముగా అనుల్లంఘనీయములు. కాబట్టి స్వధర్మమును అవలంబించుట శ్రేయస్కరము. మేలుగా కనిపించుచున్నదని పర ధర్మమును ఆచరించుటకు పూనుకొనుట మంచిది కాదు. నిజముగా స్వభావనిర్ధమైన విధ్యుక్తధర్మ నిర్వహణమే ధర్మము.

భగవద్గీతయందు ప్రతి ఆధ్యాయమును ‘యోగము’గా చెప్పుట పాతంజల యోగముతో సంబంధమును సూచించుట కాదు. ప్రతి దశలోను-సంపూర్ణశ్రద్ధ (యుక్తము)ను సూచించుట. ఫలితమును గురించి యోచనలేకుండా విధ్యుక్తధర్మము నాచరించుట, సర్వశక్తివంతమైన ఈశ్వరభావమునందు పరిపూర్ణ విశ్వాసముంచుట, ఆ శక్తి సుమారుముగా నుండలేదని, అంతరముగా ప్రతివానియందున్నదని-సార్వజనీనమైన, సంక్షేపరూపమైన సందేశసారము.

ఏదో యొక పని-క్రియ - చేయకుండ నుండలేము. మానసిక అలోచన కూడ క్రియయే. ప్రతిపనియు నొక ధర్మయజ్ఞముగా సంభావించి కావించుచుండవలెను. అంతయు ఈశ్వరార్పణ బుద్ధితో చేయవలెను (అది భగవద్గీత 17వ ఆధ్యాయమున వివరింపబడినది). తపస్సు మానసిక, వాక్స్సంబంధ, శారీరకములుగా-త్రివిధములుగా-నున్నది. ఋణావర్తనము, నిగ్రహము, అహింస, సత్యవ్రతము, దానము, తుష్టి,

భగవద్ధ్యానము - విశ్వాసముతో, నిష్కామముగా ఆవలంబించుట తపస్సే. పెద్దలను సేవించుట కాయకమైన తపస్సు. స్వాధ్యాయము వాగ్రూపమైన తపస్సు. ధ్యానము, మననము - మానసికమైన తపస్సు.

నిష్కామకర్మలవలన చిత్తశుద్ధిని సంపాదించుకొని - ఆ శుద్ధచిత్తముతో భగవంతునియందు భక్తిని పూనుటవలన ఈశ్వరానుగ్రహాలభము పొంది తద్వారా జ్ఞానమును పొందవలెను.

ఋగ్వేదములోని కొన్ని విషయములు

ఋగ్వేదములోని మంత్రములందు 'బ్రహ్మణస్సతి' యని చెప్పబడిన దైవము 'గణపతి'యే (విప్ర - ప్రథమంకవీణాం). ఏ పని చేయవలసి వచ్చినప్పటికి తొలుత నతి చేయవలసిన దైవము. ఆయన అన్ని ఆడ్డంకులను, విఘ్నములను, శత్రువులను నిర్మూలించువాడు. మహాపర్వతశిఖరమున కదలింపరాని వృక్షము బోదవంటివాడు.

అర్చింపవలసిన జగన్మాత సరస్వతీదేవి - అంతర్వాహినియై గంగా యమునా నదులతో త్రివేణికడ సంగమించు నదితో (ప్రయాగకడ) మూర్తిభేదము లేనిది. పిమ్మట గురువును అర్చింపవలెను. గురువు - శంకర - సలిత. విశ్వామిత్రుడు తన గురువు సుద్దేశించి ఋగ్వేదమండలమునందొక ఋక్కునకు ద్రష్టయయ్యెను. అయితే ఆయన గురు వెవ్వరో పేరు మాత్రము తెలియదు.

వేదపురుషుని కొక స్వరూప మున్నది. అందు సకలదేవత లున్నారు. అన్నము హవిస్సుగా ఋగ్వేదమంత్రములతో హింసా రహితముగా యజ్ఞము చేయ వచ్చును.

ఋగ్వేదమున శునశ్శేపుని వృత్తాంత మున్నది. హరిశ్చంద్రు డన్న రాజు చేయదలచిన 'సరమేధము'నం దాతడు- శునశ్శేపుడు - యజ్ఞపశువు. విశ్వామిత్రుని వాత్సల్యబలముచేత శునశ్శేపుడు మంత్రద్రష్టయై దేవతలచే రక్షింపబడినాడు. శునశ్శేపునిచే ద్రష్టవ్యమైన మంత్రము వరుణదేవతోద్దిష్టమని ఒక అభిప్రాయ మున్నది. దానిని 'కః' దేవతాకము (ఎవరు?) అని, బ్రహ్మాద్దిష్టమని భావించుట కూడ కలదు. కథా వృత్తాంతమునుబట్టి ఇంద్ర, వాయు, వరుణాది దేవతలందరూ యజింప బడిరి. 'కః' అనగా యజింపవలసిన - దేవత - (పేరు తెలియని)గా భావింప వచ్చును. "కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ?" (ఋగ్వేదము X-121-2).

లాకిక దృష్టితో చూచినచో తన సంతానముపై చూపవలసిన కారుణ్యము, రక్షణ-చూపని తండ్రిని గురించిన గాఢగా తోచును. శునశ్శేపుడు తన తండ్రిచేత పరిత్యజింపబడి విశ్వామిత్రుని గోత్రమునకు వచ్చి సంరక్షింపబడి దేవరాతుడని ప్రఖ్యాతి పొందెను. విశ్వామిత్రుని పుత్రు, పౌత్రు (ద్రష్టవ్యములైన) మంత్రములకు ప్రాముఖ్యత కలదు.

గాయత్రి మంత్రము సూర్యదేవతాకమని భావింపబడుచున్నది. ఇది ఆశ్వినత మహిమోత్కృష్టమైనది. ఈ సందర్భమున ప్రాదేశిక ఆనుకూల్యత యొక్క ఆవశ్యకత వివరింపబడుచున్నది.

ఋగ్వేదమున అగస్త్యలోపాముద్రల గాఢ యొక్కటి కలదు. అందు తపస్సు యొక్క ఉత్కృష్టత వెల్లడింపబడుచున్నది. లోపాముద్రాదేవిని వివాహమాడిన అగస్త్యమహర్షి తపస్సుమాధియందుండి ఆమె వృద్ధురాలగువరకు - ఆమెకు స్త్రీ సహజమైన వాంఛ కలదనియే గుర్తింపలేకపోయెను. వృద్ధురాలైన పిమ్మట ఆమె - తన్ను భార్యగా స్వీకరించియు పురుషుడైన అగస్త్యుడు పురుషుడుగా ప్రవర్తింపలేదని నిఘోరోక్తలాడినది. అప్పుడు అగస్త్యుడు జరిగిన నిరాదరణను గుర్తించి కామావేశముతో తన తపస్సునకు భంగము లేకుండా - లోపాముద్రాదేవి కోరికను పూరిగా తీర్చెను.

అగస్త్యలోపాముద్రల మధ్య సాంసారిక విషయమున జరిగిన సంభాషణను అగస్త్యశిష్యు డొకడు వినుట తటస్థించి - అందులకు చాల పరితపించి ప్రాయశ్చిత్తార్థముగా కొన్ని మంత్రములకు ద్రష్టయయ్యెను. ఋగ్వేదమున లోపాముద్రాదేవి మంత్రములను (I-179-2) చూచినప్ప డిది తోచును.

సాంఘిక సమైక్యత కొక మంత్రమున్నది. సం గచ్ఛత్వం సం వదత్వం - సమానం అస్తునో మనో యథా వః సుసహాసతి (ఋగ్వేదము X-191).

సత్య జీవనము

సత్యవ్రత మనుష్ఠించుట తపోజీవనమే. సత్యము తపమే. సత్యావలంబనము తేలిక పని కాదు. నేటి కాలమాన పరిస్థితులు నాటి నాటికి కళ్ళలదూషితములగుచున్నవి. పరిస్థితులు దిగజారిపోవుచున్నవి. విశ్వమున నిలువత్రొక్కుకున్న

మతిములందు సత్యమున్నప్పటికీ అసుయాయవర్ధమున వికృతభావ సంఘటన కనిపించుట లేదు. మానవులు తమయంగు నిక్షిప్తముగా మన్న శక్తిని విస్మరించివారు. తమ శక్తిని జాగరితముచేసి ప్రపంచ పరిస్థితులను చక్కదిద్దుకొన-మేలుచేసికొన-అవకాశమున్నదని మానవులు గుర్తింపలేదు. దేవాలయములందున్న విగ్రహములు కాని, గృహములందర్చింపబడుచున్న ప్రతిమలుగాని శక్తివంతములగుట ఆ యా విగ్రహములను ఆర్పించు, ఆరాధించు, పూజించు వారిపైననే ఆధారపడియున్నది.

కొన్ని మూఢసమ్మేకములవలన, ఆడంబరముగా కొన్ని వ్రతాదులను చేసి కొనుటవలన ప్రయోజనము లేదు. జీవితములో, జీవనమున - సత్యమునకు, విశ్వాసమునకు, శ్రద్ధకు బలము పుష్టి చేకూర్పవలెను.

ఆత్మ సత్యమైనది, ఆత్మజ్ఞాని శక్తికి పరిమితులు లేవు. ఆతడు సర్వజ్ఞుడు. సర్వశక్తిమంతుడు. ఆత్మతత్త్వము - బ్రహ్మతత్త్వమే. ఆత్మతత్త్వమును తెలిసికొనుటకు బాహిరముగా వెదకికొనుట కేమియు లేదు. అన్వేషణము అంతరము కావలెను. ఎవని జీవితము - జీవితవిధానము - వాని చేతలపై నున్నది. జీవితమును స్వర్గముగా లేక నరకముగా చేసికొనుట వానిపై ఆధారపడియున్నది. వివేకము - ఒకరినుండి సంపాదించుకొనునది కాదు.

మన మహర్షులు లోక శ్రేయస్సుకై—లోక సంగ్రహణార్థమై—యెంతయో చేసిపెట్టిరి. వారి అడుగుజాడలలో మనము పయనించిన చాలును. మనము జీవితము నెంత దివ్యముగా—శుద్ధముగా నడుపుకొనుచుందుమో—అంతవరకే మనకు జ్ఞానము—వివేకము—(అంత పరిమితివరకే) లభింను. అపారమైన భూతదయను, అపరిమితమైన విశ్వాసమును శ్రద్ధను అవలంబించి బౌద్ధార్మ్యముతో అస్థుల కష్టములను తొలగించుటకు పూనుకొనవలెను. అధర్మమును నిర్మూలింప యత్నింపవలెను. ద్వేష దోషములను సమయింప చేయవలెను. విశ్వాసమును పూని పెద్దల మాటలను నమ్మి శ్రద్ధతో ముందునకు సాగవలెను.

నిజమైన జ్ఞానము మనస్సుచేత పొందబడినది కానేకాను. ఆధ్యాత్మికమైనది తెలుసుకొనువాడు, తెలిసికొనబడునది—వికృత భజించుటను అనుభవమునకు తెచ్చుకొనుట అది. నిజముగా ప్రతివాడును బ్రహ్మచైతన్యమైనప్పుడు నీకన్వరితో విరోధము? ఎవ్వరు అక్కరలేనివారు?

“ఉన్నది చాలు—మన కర్మమనమనుభవించుము — ఏమిచేసినను కర్మను అతిక్రమింపలేము” అని నిరూపనాపడి ఊరకొనుట మంచిది కాదు. కర్మను అతిక్రమించుటకుగాను జ్ఞానముపొందనకు ప్రయత్నింపవలెను. విశ్వాసమును దృఢము చేసికొని జీవితములో దానిని మేళవించి—దానిని సత్యముగా అనుభవమునకు తెచ్చుకొనవలెను. జీవితము భాగ విభాగముల పెట్టెకాదు. అది సమిప్తి సంపుటి కరణము.

సత్యము యొక్క శక్తి అదృశ్యము. ఊహితము. అపరిమితము. బీభత్స ఉన్ముఖమైన పరిస్థితులను అరికట్టే శాంత సామరస్యములను పెంపొందింపవచ్చును. ఈ భావమును సువ్యక్తము చేయుటకై ఉపనిషత్సూత్రములు “సత్యమేవజయతే” అని చెప్పిరి.

కావున సత్యమును జీవితమున మలచికొన్న సర్వమును పొందినట్లే. అట్లు చేసికొనుటకు తేలిక మార్గము—ఒకేఒక మార్గము ధర్మమును అవలంబించుటే—అనుసరించుటే. ధర్మాచరణము చేయుటే.

పాఠకులకు ప్రత్యేక గమనిక

ప్రతి సంవత్సరము శ్రీ శంకరకృప పాఠకుల తరపున శ్రీ జగద్గురువులకు మూడుసార్లు పాదపూజలు చేయబడుచున్నవి.

1. చైత్ర శు కృత్తికామాసి: శ్రీ సన్నిధానమువారి జన్మదినము సందర్భముగా పాదపూజ.
2. భాద్రపద పౌర్ణమి: చాతుర్మాస్య దీక్షావిరమణము సందర్భముగా భిక్షా వందన పాదపూజలు.
3. ఆశ్వియుజ బ చతుర్దశి (నరక): శ్రీ మహాసన్నిధానమువారి జన్మదిన సందర్భముగా పాదపూజ.

పాఠకు లీ సమిప్తి కార్యక్రమములలో యథాశక్తి పాల్గొనగలరని విశ్వసించుచున్నాము.

సంపాదకుడు.

ప్రకాశకుడు.

Printed & Published by A. Satyanarayana Murthy, at
6-3-609/18, Anand Nagar, Khairatabad, Hyderabad - 500 004.

Printed at KRANTI PRESS, MADRAS-600 001.

Editor : T. Ramalingeswara Rao

శృంగేరి వార్తలు

జూన్ 20

శ్రీశైల శుద్ధ పంచమి అనంతాచార్యులకు (7-6-1981) శ్రీ మహాసన్నిధానము వారు ఆశ్రమ స్వీకారముచేసి 50 సంవత్సరములయినది. ఆ సందర్భముగా శ్రీ మహా సన్నిధానమువారు, ఆ శోణి ఉదయం, ఎక్కడ ఆర్పి వేవసాసములలోన దీవతా వర్ణనము చేసినారు. తరువాత దాన్ సురువులవాగను శ్రీ చంద్రశేఖర భారతీ మహాస్వామివారి ఆధిష్ఠానములో అభిషేకింప, విశేషపూజ యొనరించినారు. రాత్రి శ్రీ కారదా ఆమ్మవారికి జరిగిన పిండి ఉత్సవమునకు దయచేసినారు. దేశము నలు మూలలనుండి భక్తులు వచ్చి ఈ కార్యక్రమములను తిలకించి, శ్రీ చరణుల అను గ్రహమును పొందినారు. తిరునాళ్ళలో శ్రీ కాకే విశ్వవాఙ్మయ్యర్ అనువారు వేద పోషక నిధికిగాను రు. 2,000/- (ఇరవై అయిదు శేల రూపాయలు) శ్రీ చరణుల సన్నిధికి సమర్పించినారు.

ఆ శోణి శుక్ల శ్రీ సన్నిధానమువారు శివమొగ్గ విజయము చేసినారు. అక్కడ శంకర పుత్రములో రుద్రహోమము జరిగినది. తరువాత శ్రీ సన్నిధానము వారు ఆనుగ్రహ భావణ యొనరించి, అక్కడ చేరిన భక్త బృందమును ఆశీర్వాదింపినారు. ఈ సందర్భములో శివ మొగ్గ భక్తజనులు శృంగేరిలో నున్న శ్రీ కారదా ధర్మోత్తరీ హాస్పిటల్ కు రు. 20,000/- (ఇరవై శేల రూపాయలు) ఇచ్చినారు.

ఈ నెల 9 వ తేదీన సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి శ్రీ E. S వెంకట రామయ్యగారు వచ్చి ఉభయ శ్రీ చరణులను దర్శించి వెళ్ళినారు.

జూన్ 18వ తేదీనంచి 28వ తేదీవరకు కరీంనగర్ వాస్తవ్యులు శ్రీ శంకర నారాయణభట్టుగారు అక్కడ ఋక్స్మిహితా గూఢమును జరిపినారు.

జూన్ 21వ తేదీ ఆదివారం కాంగ్రెస్ (I) జనరల్ సెక్రటరీ శ్రీ సత్య నారాయణగారు, కర్ణాటక రాజ్య పంచాయితీ కాభిమాన్యులు శ్రీ బి. రామయ్య గారు, K. P. C. C (I) ప్రెసిడెంట్ శ్రీ రాజోద్ గారు వచ్చి, ఉభయ శ్రీ చరణులను దర్శించి వెళ్ళినారు.

జూలై

శ్రీ జగద్గురువులు శిష్యస్వామి సహితులై—శృంగేరిలో స్వస్థింహ తపో వనమున ఆషాఢ పౌర్ణమి సుక్రవారము (17-7-81) నాడు వ్యాస పూజచేసి చాతుర్వ్యాసద్వితీయ ప్రారంభించిరి. చాలామంది భక్తులు పెక్కు ప్రాంతములనుండి వచ్చి వ్యాస పూజను తిలకించి శ్రీ చరణుల ఆశీర్వాదములను సుపొందించు కొనిరి.

శ్రీ శంకర కృప

దక్షిణామ్నాయ

శ్రీశృంగేరి శారదా పీఠము వారి యాజమాన్యమున వెలువడు
ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక

సంపుటి: 21

వెం. రు. 1 సెప్టెంబరు, 1981
సంవత్సర చందా రు. 10/-

సంచిక: 1

దుర్గతి భాద్రపద-ఆశ్వయుజ (శకాబ్ది ౧౯౦౩)

(శ్రీ) జగద్గురువులు ఆమాఢ శు పౌర్ణమి శుక్రవారము
(17-7-81) చాతుర్మాస్య వ్రతమున వ్యాస పూజచేయుట.

పంచాంగ విశేషములు

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు మఠ పంచాంగము సమసరించ

మర్కసి భాద్రపద తృతీయ (1-9-81) నుండి

అశ్వయుజ దద్వితయ గురునాగము (15-10-81) వరకు

- 1-9-81 నుండి 14-9-81 వరకు విశేషములు అగస్త్య సంవత్సరం నాటివి.
- 14-9-81 బామచారిము సోదనద పార్వతి ఉమామహేశ్వర ప్రసం. శృంగేరిలో ప్రత్యేక పూజ. మఠివాండ్ల విశిష్టత. సీతాబద్ధంఘన. శ్రీ సర్వభూతానామ చాతుర్మాస్య పీఠా విగ్రహ. విహారము లగ్న ప్రాంగణము.
- 15-9-81 మంగళవారము భార్య సుతార్థము ప్రారంభము.
- 16-9-81 బుధవారము శృంగేరిమాతావ్రతము, ఉత్తరాష్ట్ర తత్వ, శిక్షిత వ్రతము.
- 17-9-81 గురువారము సన్మానసంక్రాంతి. భూమి భూమి.
- 18-9-81 శుక్రవారము శివగోవిందాచార్యులు.
- 21-9-81 సోమవారము శృంగేరిమాతావ్రతము, శృంగేరిమాతావ్రతము.
- 14-9-81 గురునాగము శక్త్యేవం దీక్షావ్రత. మఠివాండ్ల విశిష్టత.
- 26-9-81 26వారము శక్త్యేవం దీక్షావ్రతము.
- 27-9-81 అదివారము విహారము మాతావ్రత. శివగోవిందాచార్యులు. శ్రీ జగద్గురు లగ్నద శేఖరి భార్యమాతావ్రతము. మఠివాండ్ల విశిష్టత.
- 28-9-81 సోమవారము శివగోవిందాచార్యులు. శృంగేరిమాతావ్రతము. శ్రీ సర్వభూతానామ చాతుర్మాస్య పీఠా విగ్రహ.
- 29-9-81 మంగళవారము శరన్నవరాత్రి ప్రారంభము. శృంగేరిలో 15 దినములు ఉత్సవములు.

అక్టోబరు

- 2-10-81 శుక్రవారము గురుమాధిమ ప్రారంభము.
- 3-10-81 3వవారము శివగోవిందాచార్యులు.
- 5-10-81 బామచారిము అగస్త్యులు శుక్రవారము శరన్నవరాత్రి.
- 6-10-81 మంగళవారము శుక్రవారము (10-81)
- 7-10-81 బుధవారము శివగోవిందాచార్యులు. శృంగేరిలో ఉత్సవములు.
- 8-10-81 గురువారము విజయదాస, శివగోవిందాచార్యులు.
- 9-10-81 శుక్రవారము శరన్నవరాత్రి 3వ దినము శ్రీ శానితా రథోత్సవము.
- 10-10-81 10వవారము శరన్నవరాత్రి 4వ దినము ద్వాదశి ప్రారంభము, శ్రీరామ్ భోజనము.
- 13-10-81 మంగళవారము అశ్వయుజ పార్వతి ఉమాదీపాజ, శృంగేరిలో తెప్పోత్సవము.

శ్రీ శంకర కృప

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపుటి 21 } శంకరశృంగర స్వామి వ్యాసో నారాయణోహరిః } సంచిక 1

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్లో॥ విద్వన్మృత్యుశ్చైర్విద్రుమాభాం విశాల

శ్రోణీశింజన్మేఖలా కింకిణీకమ్

చంద్రోత్తంసం చిన్మయం వస్తుకించి

ద్విద్ధిత్వ మేతం నిహితం గుహాయామ్॥

॥64

(దీనియందున్న వేదపాదము కారము లోనిది)

తా॥ పగడమువంటి కాంతివంటి కాంతి కలదియు, విశాలమగు శ్రోణీ (పిఱుదు) భాగమున ధ్వనించుచున్న యొడ్డాణపు చిరుమొవ్వలు కలదియు, చంద్రుని శిరోభూషణముగా కలదియు, చిద్రూపయునగు నొకానొక వస్తువును (హృదయ మన్న) గుహాయందు దాచుకొని దానిని విద్వద్వర్తలచే తెలిసికొనుము.

విశేషములు: శ్రీ దేవిని చిన్మయమయమైన వస్తువుగా అనగా బ్రహ్మపదార్థముగా చెప్పియున్నారు. దానిని విద్వద్వర్తలచేత — అనగా బ్రహ్మవిద్వద్వర్తలచేత తెలిసికొనవలెనట. తాత్పర్యమేమనగా గురువులను ఆశ్రయించి (గురుపసదము చేసి) బ్రహ్మజ్ఞానమును పొందవలెనని. దీనినే శ్రుతి “తద్విజ్ఞానార్థం గురుమేవాశ్రిగచ్ఛేత్”, సమిత్వాణిః శ్రోతియం బ్రహ్మ నిష్ఠమ్” అని చెప్పినది.

శ్రీ శంకరులు చెప్పినది ఉపనిషత్సమ్మతమే. ఆయన చేయుమనుచున్నది ఉపనిషద్ధర్మానుసంధానమే. స్తోత్రము నందున్నది బ్రహ్మవిచారణే.

శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రమున - శ్లోకామాన్యజనుల యెడ పరమకృపామూర్తులై ఉపనిషత్సారమును - (వేదసారమును) స్తోత్రరూపమున ప్రతిపాదించిరి.

శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతి మహాస్వామి చరణ స్మరణమ్

దృఢత్వము

(గతసంచిక తరువాయి)

బహు యజ్ఞములను చేసిన సోమయాజి-దీక్షితుడు-ఒకసారి శ్రీ జగద్గురువుల దర్శనమునకు వచ్చెను. శ్రీ జగద్గురువుల సన్నిధిలోజరిగిన ప్రసంగమున శ్రీ జగద్గురువు లొక యజ్ఞము నందొక హుతమును గురించి ప్రశ్నించిరి. అది యెట్లు చేయవలెనో ఆ దీక్షితుడు వివరించెను. ‘శ్రౌత నూత్రములందట్లున్నదా?’ యని శ్రీ జగద్గురువులు ప్రశ్నించిరి. దీక్షితుడు “ఈ సందర్భముగా శ్రౌత నూత్రము లేదు. బహుకాలముగా ఆచార సంప్రదాయముట్లున్నది” అని సమాధానము చెప్పెను. వెంటనే శ్రీ జగద్గురువులు “అట్లు చెప్పుదువేల? శ్రౌత నూత్రమున్నది. నీవు చెప్పిన పద్ధతికి విరుద్ధముగా నున్నది” అని శ్రౌత నూత్రమును చెప్పిరి. దీక్షితుడు దిగ్భ్రాంతి పొంది— “కావచ్చు. కాని మేమా ఆచార పద్ధతినే అవలంబించి చేయుచున్నాను” అనెను, శ్రీ జగద్గురువులు “నూత్రము తెలియనివారు ఆచారములో నున్నదని చేయుట జరగ వచ్చును. కాని నూత్రము లెరిగిన మీవంటివారి కది తగునా?” అనిరి. నూత్రము ప్రకారమే చేయవలెనని దీక్షితు లంగీకరించి— ఏ ఒక్క యజ్ఞమును చేయుట లేనే లేదు—చూచుటకూడ లేని శ్రీ జగద్గురువుల కింత శ్రౌత పరిజ్ఞానముండుట కాశ్చర్య పడెను.

ఒక శిష్యుడు కొన్ని సంస్కృత శ్లోకములను శ్రీ జగద్గురువులకు సమర్పించు టకు పంపెను. వాటిని తీసుకొన్న మతోద్యోగి మరియొకని చేతి కిచ్చి సమర్పింపు మని చెప్పెను. ఆ రెండవవాడు దానిని తన గది కిటికీలో పెట్టి మరచిపోయెను. రెండునెలల తరువాత నతడు ఆ గదిని విడిచి వెళ్ళిపోగా—ఆ గది కిటికీలో ఆ సంస్కృత శ్లోకముల కాగితమున్నది. శ్రీ జగద్గురువు లా గదిలోనికి క్వాచితక్రముగా వెళ్ళగా ఆ కాగితము కనిపించినది. దానిని వారు తీసికొని శ్లోకములను చదివిరి.

ఈ యంతయు కాగితము తీసికొన్న మతోద్యోగికి తెలియగా అతడు—తా నే ఆ కాగితమును స్వయముగా నిచ్చియుండవలసినదని—లేక కనీసము శ్రీ చరణాలకు సమర్పింపబడినదాయని విచికిత్స చేసియుండవలసినదని పశ్చాత్తాపమును పొంది—

శ్రీ చరణుల సన్నిధికి పోయి త్నమాపణ చెప్పుకొనగా శ్రీ జగద్గురువు లిట్లనిరి. “భగవా లేదు. ఎవరికి చేరవలెనని ఉద్దేశింపబడెనో—చివరకు ఎట్లో ఒకట్టు—అచటకే చేరినది కదా?” ఈ మృదుభాషణము—తీవ్ర అభిశంసనముకంటె గాఢమైనది.

(సకేషము)

—: : —

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశము

మత దురభిమానము—అసహనము నిజమైన భక్తి విశ్వాసములతో పొంతన లేనివి. భగవంతుని తరపున తమ్ము తాము ప్రతినిధులుగా భావించుకొనువారు తమ తోటివారిపైనపొంసాకాండను జరిపి బహుభాధలను కల్పించినారు. దయావాత్సల్య సముద్రుడైన భగవంతు డిట్టి క్రూరత్వములవలన (తన భక్తులమని చెప్పుకొనువారు చేసినవి)సంతోషింపడు.

హిందువులలో—విష్ణువు గొప్పవాడా, శివుడు గొప్పవాడా—అని వివాద మున్నది. ఆ వివాదమునకు వాదిప్రతివాదులు—శాస్త్రప్రమాణములను చూపుచు తగవులాడుదురు. ఈ వివాదము నిజముగా త్నమింపరాని సేధా దుర్బ్బియోగము. ప్రతివాదికొక ‘ఇష్ట దేవత’ ఉండుట సహజము. తప్పులేనిది. ఇష్టదేవత—ఒక ప్రత్యేక దేవతామూర్తి. అతడా ఇష్టదేవతామూర్తియందు భక్తి విశ్వాసములను పెంచుకొనును. అట్లని అతడు ఇతర దేవతారూపములను దూషించుటకు—అధికారము లేదు. ఒక ప్రత్యేకరూపముతో భగవంతుని నేను ప్రత్యక్షముగా చూచితిని, మాటాడితిని—అని నిశ్చయముగా చెప్పజాలనంతరకరము—మిగిలిన దేవతారూపములను దూషించుట, అపహాసించుట తగదు. సర్వ శక్తివంతుడైన భగవంతు డే రూపముతో నైన అవతరింపగలడు.

విష్ణువునకు, శివునకు భేదమున్నదని భావించువాడు తరువాత జన్మమున భరింపరాని కడుపునొప్పితో బాధపడు నని కర్మవిపాకమన్న శాస్త్ర గ్రంథము చెప్పుచున్నది. అట్టి బాధ తొలగించుకొనుటకు ప్రాయశ్చిత్త విధానము చెప్పబడినది.

పరిపూర్ణ జ్ఞానమూర్తియైన భగవంతుడొక జీవిని—ఒక ప్రత్యేక మత విశ్వాసము కల కుటుంబములో జన్మించునట్లు చేయును. ఆ జీవికి యేది మంచిదో భగవంతునికి తెలియును కదా! విదేశములనుండి క్రైస్తవు డొకడు శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు

చంద్రశేఖర భారతీ మహాస్వామి చరణులను (పరంపరలో 34 వారు) తానేమి మతమును స్వీకరించిన శీఘ్రముక్తి లభింపగలదని ప్రశ్నింపగా శ్రీ జగద్గురువులు—‘నివృత్తమై కైస్తవుడగుటకు ప్రయత్నింపు’మని ఉద్బోధించిరి.

దేవాలయమున దేవతా విగ్రహము ముందు సనాతనధర్మ మవలంబించువాడు మ్రొక్కి ప్రార్థించునపుడు—ఆ విగ్రహమున భగవంతుడున్నాడని సంభావించును. ఆ విగ్రహ మే పదార్థముతో తయారుచేయబడినదన్న ఆలోచన ఉండదు. ఇదే పద్ధతి అన్ని విధములైన అర్చనలకు. భగవంతునికి అతిలోకమైన శక్తులున్నవని అంగీకరించుచున్నాము కాబట్టి—మన ఇష్టదేవతామూర్తి యొక్కటే భగవంతునికి సాధ్యమైన రూపమని భావించుట అసంభావ్యము.

‘అద్వైత సర్వభూతానాం’ అని కదా శ్రీకృష్ణపరమాత్మ బోధ, నాస్తికులు కూడ లోకమున నిర్వహింపవలసిన పాత్రయున్నది. భగవంతుడు అనేక విధములుగా తన పరిపూర్ణత వెల్లడించును.

శ్రీ జగద్గురు భారతీ తీర్థస్వామి చరణుల ఉపదేశములు

(మదరాసు బీసెంటు నగరున 1977 లో చేసిన

అనుగ్రహ భాషణము)

వేదధర్మమును సముదరించి, బహుప్రబోధ గ్రంథములను రచించి, శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు మనకెంతో మేలుచేసిరి. న్యాయశాస్త్రములందు నిష్ణాతులగు వారి కొరకు సూత్రభాష్యమును రచించి, ‘దీనిని గ్రహించుడు. దీనిని అధ్యయనము చేసి నందువలన—‘సత్య మెట్టిదో తెలియనగును’ అని ప్రబోధించిరి. అట్టి శాస్త్ర సామర్థ్యము లేనివారి కొరకు వివేకచూడామణి, సర్వ వేదాంతసారసంగ్రహము, ప్రబోధ సుధాకరము, మొదలగు గ్రంథములను ప్రసాదించిరి. ఈ గ్రంథములు 500 నుండి 1200 వరకు శ్లోక సంఖ్య కలవి.

అంతకంటె పట్ల పముగా తత్త్వసారము కావలెనన్నవారికి ‘శత శ్లోకీ’ (100 శ్లోకముల గ్రంథము) నిచ్చిరి. ఇంకను తక్కువలో కావలెనన్నవారికి ‘దశ శ్లోకీ’ (పది శ్లోకములు) చెప్పిరి. ఆయన అత్యల్ప పదములతో సత్యమును చెప్పుదునని ‘ఏక శ్లోకీ’ (ఒకే శ్లోకమున) యందు తత్త్వార్థమును ప్రకటించిరి. ఆయనకు మానవుల

యందున్న అనుకంప—వాత్సల్యము—అపారము—మన ఊహలకందని ప్రమాణమున నున్నది. ఆయనకు సాష్టాంగ ప్రణామములు చేయుటకంటె మనకు చేతనైనది మరియొకటి లేదు.

ఇట్టి వేదాం గ్రంథముల నే కాక, ఆయన స్తోత్రముల నెన్నింటినో రచించిరి. సగుణబ్రహ్మము నుపాసించుచున్నవారి కీ స్తోత్రములందు కూడ నెన్నియో ముఖ్య వేదాంత సత్యములు. ఆయన రచించిన స్తోత్రములు కేవలము హస్త నేత్రాది వర్ణనములు కావు. ఎంతయో సదుపదేశమున్నది.

ఒక ఉదాహరణము. శ్రీ భగవత్పాదుల భావములు మనకు తెలిసినవే. ఉన్నది ఒక్క సచ్చిదానంద బ్రహ్మమే. మిగిలినదంతయు అధ్యారోపితము. బ్రహ్మజ్ఞాన లాభమువలన జగన్మిథ్యాత్వము అనుభవమగును. ఆత్మసాక్షాత్కారమువలన ముక్తి. ఇది ఉపనిషత్సారము,

సాధకుని హితము కోరి—యీ బ్రహ్మము—వివక్షిస్తాది రూపములను స్వీకరించును. ఇది శ్రుతిసమర్థమైన విషయము. బ్రహ్మమునకు రూపకల్పన—అనేకముగా నున్నది. శివ, విష్ణు, దేవి, సూర్య, గణపతి—మొదలగునవి. మరల విష్ణువునకు పెక్కు అవతారములు—రామ, కృష్ణ, నృసింహాదులు.

శ్రీ భగవత్పాదు లీ సకల దేవతలపై—ఒకటి—లేక మరికొన్ని స్తోత్రములను రచించిరి. శ్రీ నృసింహునిపైన నొక స్తుతి యున్నది. శ్రీ భగవత్పాదుల దృష్టి—లక్ష్యము నిర్దిష్ట పరబ్రహ్మముపైననే. అందుచేత నే ఆయన సగుణ బ్రహ్మము—ఈశ్వర—రూపములను భిన్నముగా చూడలేదు. అవియు హితకారకము లనియే ఆయన నిరూపణము. (సకేషము)

—o—

చందాదారులకు విన్నపము—ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు గమనింపుడు

చందాలు బాకీయున్నవారికి ప్రతిక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగానే (తమ అడ్రసు మార్పుకూడ వెంటనే) క్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

ఆకెళ్ళ సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-3-609/18, ఆనందనగర్,

భైరతాబాదు, హైద్రాబాదు—500 004.

ప్రస్తావన

శ్రీ శంకరకృప వింశతి వత్సరములను పూర్తి చేసి—యీ సంచికతో —
ఇరువదియొకటవ సంవత్సరమును ప్రారంభించుచున్నది.

కాగితపు ధరలు విపరీతముగా పెరుగుట—ముద్రణాలయ వ్యయము పెరుగుట—
మొదలగు అధిక వ్యయములవలన పత్రికా నిర్వహణము కష్టతరముగా నున్నది.

మన భాష, మన సంస్కృతి, మన సంప్రదాయము—నేటి యవతరము
వారిలో చాలమందికి పోయపదార్థములై పోయి—పాశ్చాత్యభావ దాస్యములో పడి
పోయినవారికి మనకొక మహోత్సృష్టమైన సంస్కృతి, తాత్త్విక దార్శనిక సంప
న్నత కలవనియే తెలియని విషమకాలములో మనమిప్పుడున్నాము. అందుచేత యువక
వర్గమువారి ఆదరమునకు మన పత్రికలవంటి పత్రికలు ఆశించి ప్రయోజనము లేదు.

మనకున్న మహా దురదృష్టమేమనగా—మన దేవాలయములు, దేవదాయ, ధర్మ
దాయములు కూడ భావదాస్య ప్రబుద్ధుల కైవసములై—అట్టి సంస్థలనుండి కూడ
రాతగినంత ఆదరము లభించుటలేదు.

ఏది యెట్లున్నను. శ్రీ జగద్గురువుల ఆశీర్వలమువలన—శ్రీవారి ఆనతిమేరకు—
విరామములేని యీ పత్రికా నిర్వహణయాత్ర సాగుచు నేయున్నది. అయితే మొదటి
నుండి కొందరు పాఠకులు తమ ఆదరాభిమానములను మా యందు అవిచ్ఛిన్నముగా
చూపుచు నే యున్నారు. అది మాకు సముచిత ప్రోత్సాహకారిగా నుండి—భార
మైన ఈ పత్రికా నిర్వహణను కొంత సుకరము చేయుచున్నది.

మా పాఠకులను మేము కోరునదేమనగా—ప్రతివారు మరిద్దరు చందాదారు
లను (సంవత్సరమున కొకసారి) చేర్పించుట.

ఈ నూతన వర్సారంభ సంచికా ప్రకాశనవేళ—శ్రీ శంకర భగవత్పూజ్య
పాదస్థానమున తత్ప్రతినిధులుగా ప్రకాశించుచున్న శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు మహా
సన్నిధానమువారి చరణకమలములకు ప్రణామించి—యీ నూతన సంచికను పాఠకుల
కరకమలములందుంచు—పాఠకుల యితోధిక ఆదరాభిమానములను అభిలషించు
చున్నాము.

దుర్మతి భాద్రపద
కుక్ష తృతీయా
మంగళవారము
1-9-1981

తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు
సంపాదకుడు
అకెళ్ళ సత్యనారాయణమూర్తి
ప్రకాశకుడు.

సంస్కృతభాషను మనమేల ఆదరించి నేర్చుకొనవలెను?

(43)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావివర్గంలో మూర్ఖస్య మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్ని టిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

శ్రీ ప్రశాంత బిహారీ ముఖర్జీ

న్యాయభారతీ న్యాయాధీశ, కలకత్తా హైకోర్టు

ఈ మహాదేశ పౌరులందు యావద్భారత దృష్టి కలిగింప గల భాష సంస్కృత మొక్కటేనని నా దృఢవిశ్వాసము. అమూల్యములైన మన శాస్త్రీక దార్శనిక శాస్త్రములు, సాంఘికశాస్త్రము, ఇతిహాసము—ఘనమైన మన సంప్రదాయము—వ్యాఖ్యానింపబడి తమ కంతస్వరమును సంస్కృతమున సంస్కృత భాషతో పలుకుచున్నవి. ఈ స్వతంత్ర భారతదేశముయొక్క పౌరుడు, తన శాస్త్రీక దార్శనిక ఇతిహాస సంప్రదాయభావము లే భాషయందున్నవో ఆ భాషను నేర్పబడక—తెలుపబడక—పోయినచో—అతనికి ఆతని వారసత్వము తొలగింపబడినట్లే.

ఆధునిక విజ్ఞాన దృష్టితో పరిశీలించినప్పటికి సంస్కృతము చాల ముఖ్యమైన భాష. ఈ నవ్యయుగము విజ్ఞాన శాస్త్రయుగ మనుచున్నారు. సంస్కృతమున అమూల్యమైన భౌతికశాస్త్ర, రసాయనికశాస్త్ర, గణితశాస్త్ర, ఖగోళశాస్త్ర, జ్యోతిషశాస్త్ర, కారీరకశాస్త్ర విషయము లెన్నియో కలవు. వాటిని మన విద్యా వేత్తలు ఏ మాత్రము విస్మరింప తగదు.

వంగీయ సంస్కృత శిక్షా పరిషద్, కలకత్తా

(సభ) అధ్యక్షీయ భాషణ 1957.

వ్యాసములు-ఎక్వేంజి కాపీలు, రివ్యూకి గ్రంథములు

మా పత్రికకు పంపదలచిన వ్యాసములను ఎక్వేంజి కాపీలను రివ్యూకి గ్రంథములను (2 కాపీలు) యీ క్రింద చూపిన మా మద్రాసు కార్యాలయము అడ్రసునకే పంపవలెను.

శ్రీ రామలింగేశ్వరరావు.

నెం. 68 కోడంబాకం హైకోర్టు, త్యాగరాయనగరు, మద్రాసు-600 017.

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

13

శ్రీవిద్యారణ్యులు వ్యాస
మహర్షి కోసమై
కాశీ పురమంతా
గాలింబారు. ఆయన
కన్పించక పోగా
నిస్పృహ చెందారు.

అప్పుడు వెంట
నున్న శృంగీ వ్యాస
మహర్షి ఏరూప
ముతో వచ్చి నిత్య
ము విశ్వనాథుని
దర్శించి పోతారా-
ఆ రహస్యము
విద్యారణ్యులకు
చెప్పెడు.

వేదాంత న్యాయములు (40)

న్యాయములవంటి ఉదాహరణలు)

[వేదాంత శాస్త్రముతో సూక్ష్మవిషయములను బోధచేయుటకు కొన్ని ఉదాహరణలు పాఠాధారముగా నుపయోగించెదరు. ఈ ఉదాహరణలు నిత్యజీవితమునకు సంబంధించినవిగా నుండి-వీటిమూలమున దుర్గాహ్యమైన సిద్ధాంత విషయములను అవగాహన చేసికొనుటకు తోడ్పడును. ఈ ఉదాహరణలవలన-నునిశిత ప్రజ్ఞావంతముకాని సామాన్యుని మేదస్సుకూడ సిద్ధాంతమును గ్రహింపగల్గును. సామాన్యపాఠకులకొరకు వేదాంత న్యాయముల వివరణములను క్రమముగా ప్రకటించుచున్నాము. సంపాదకుడు]

మనిషి - కంఠహారము

ఒక వనిత బంగారు కంఠహారమును మెడలో వేసికొన్నది. కాని కొంత సేపటికి తాను హారమును ధరించినట్లు మరచిపోయినది. అప్పుడు హారముకొరకు వెదకుట ప్రారంభించి ఇల్లంతయు గాలించినది. కంఠహారము పోయినదని వెతతోగగ్గోలుపడినది. హారము తన కంఠమునందే యున్నను ఆమెకు కనిపించలేదు.

అదేవిధముగా జీవుడు పరిపూర్ణత్వముకొరకు, ఆనందముకొరకు బాహిరమున నెల్లెడల ఆ స్వేషించును. ఆత్మ-(తన) ఆత్మ-బ్రహ్మపదార్థ మేనని నిత్యశుద్ధబద్ధము కుడని తెలియక తపించును.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత వేదాంత డిండిమము

అవతారిక (మొదటి శ్లోకము) వేదాంతమునందలి ముఖ్యభావములను ప్రకరణ గ్రంథముగా రచింపదలచి శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు మంగళాచరణము చేయుచున్నారు.

శ్లో॥ వేదాంత డిండిమా సత్త్వమేకముద్దోష యన్తీయతో

అస్తాం పురాస్తా తతేక్షో దక్షిణామూర్తి సంజ్ఞితమ్

తా॥ వేదాంతములన్న డిండిమములు (భేరి-భేరులు-) యేది యొక్కటే తత్త్వమని యుద్దోషించుచున్నవో—శ్రీ దక్షిణామూర్తి యన్న పేరు గల ఆ తేజస్సు ముందు నిలుచును గాక!

విశేషములు: వేదాంతములయొక్క ఉద్దోష భేరినాదములతో పోల్చి శ్రీ శ్రీ భగవత్పాదులు రూపకాలంకారముగా చెప్పినారు.

సర్వ మొక్క-లేయైన తత్త్వమును శ్రీ భగవత్పాదుల దక్షిణామూర్తి

తేజస్సుగా నిచ్చట సంభావించిరి. జ్ఞానమును బోధించు శ్రీ గురుమూర్తియైన దక్షిణామూర్తిని సాంకేతికముగా జ్ఞానరూపమని-బ్రహ్మతత్త్వమని చెప్పిరి.

అవ. (2వ శ్లోకము) వ్యావహారిక జగత్తునందు రెండే పదార్థములున్నవని చెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ అత్మాఽఽ నాత్మా పదార్థాద్వై భోక్తృ భోగ్యత్వ లక్షణౌ

బ్రహ్మైవాఽఽత్మాన దేహోదిరితి వేదాంత డిండిమః॥

తా॥ అత్మ అనాత్మ యని రెండు పదార్థములు. అత్మభోక్త. అనాత్మ భోగ్యము. అత్మ బ్రహ్మమే అగును. దేహోదులు అత్మకాదు—అని వేదాంతడిండిమములు ఘోషించుచున్నవి.

విశేషములు: అత్మ - చైతన్యము; అనాత్మజడము. అత్మానాత్మ వివేకమువలన అత్మను గుర్తింపవలెను.

(సశేషము)

శ్రీ శంకరకృప 21 సంపుటి ప్రారంభ సంచికతో—యీ నూతన ప్రకరణ గ్రంథ వ్యాఖ్యానమును ప్రకటించుటకు సంతోషపడుచున్నాము.

—సంపాదకుడు.

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము: బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి

గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱకుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.

(గత సంచిక తరువాయి)

పోడశసర్గము

గురుచంద్రులు పూర్ణవికాశమంది ప్రకాశించుచుండగా జననయన కైరవములు వికసించినవి. బుధహర్ష మహాంబునిధి యుపాంగినది. ప్రతిపక్ష చోరులు పలాయితులయిరి. (1) హిమధరావధిగా సర్వమహీతలము గురువుల కీర్తిచంద్రికలచే ధవళికమైనది. చంద్రుడు పగతుడై క్షీణించిపోయినాడు. గత బలున కభివృద్ధి యెట్లు కలుగును? (2) శ్రీవారి తపః పావకుడు ప్రజ్వలించుచుండగా సర్వ దుర్వాద ప్రతి

చాదులును భయావలలై శలభీభూతులయిరి. (3) వారు విద్వాంసుల కెల్లరవ అభి
మతార్థములను విరివిగా ప్రతిదినము నిచ్చుచుండుటచే భూలోక కల్పవృక్షములైన
చారి ఆశ్రమములో బుధజను లెల్లరు నమరులవలె నభివృద్ధి చెందిరి. (4) బహుదేశ
సమాగతులైన వేదవేత్తలను నియోగించి నిరంతరము వివిధ యాగములు చేయించు
చున్న గురువగుల వలన తృప్తులైన దేవతలు పీఠే ఇంద్రులని స్తుతింపసాగిరి. (5)
దేశదేశముల విఖ్యాతులైన రాజు లెల్లరు దిగంత వ్యాప్తమైన గురువుల కీర్తి నెఱిగి
వచ్చి నినదినము శ్రీవారి చరణములను శిరః కీరిట మణికాంతులతో నర్పించు
చుందురు. (6) ఆ రాజు లెల్లరు తమ అభ్యుదయమున కంతకు శ్రీవారి ఆనుగ్రహమే
హేతువని యెంచి వివిధామూల్య వస్తువాహనాదులను బహుధనము లర్పించి వారి
నానందపరచుచుందురు. (7) క్షీతిపతు లొసంగు మహా ధనములను అంగీకరించి
అనందించు యితి పతులు ఈ రాజు లెల్లరు రఘువంశీయులవలె నభ్యుదయమందవలె
నని ఆశీర్వదింతురు. (8) శృంగపురియందే నివసించుచు శ్రీవారు కాలక్షేప మొనర్చు
చున్న వివరమంతయు నెఱింగిన బసవభూపాల పుత్రుడగు సోమశేఖర నాయకుడు
శృంగపురి కేగి గురువుల నర్పించుకొన నెంచెను. (9).

వెంటనే ఆ రాజు ఆత్మహితార్థులగు మంత్రులతో గజతురగ పదాతి సైన్య
ములతో సకల పరివారజనముతో నగరమునుండి బయలుదేరెను. (10) సకల జాన
పదులు నుపదలతో నర్పించుచుండ, సురభిశీతల గంధపవనములు పీచుచుండ, ప్రమదా
జనములతో నృత్యగీత వాద్య వినోదములతో నతని ప్రయాణము సాగినది. (11)
అట్లు పోయి పోయి అతడు కారవ దుర్గమునకు పోవు దారిలో నున్న తీర్థపురమును
చేరుకొనెను. అక్కడ వరాహజనని సర్వపాప వినాశినియై ప్రవహించుచున్నది. (12)
సలిలకేళీ విహారప్రియుడగు నతడు అక్కడ కొన్ని దినములు గడపదలచి తన
ఆగమనమును ముందుగా తెలుపుటకొరకై నీవు ముందుపోయి మేమిట్లు వచ్చుచున్నా
మని యతీంద్రులకు మనవిచేయుమని యొక దూతను పంపెను. (13) వాడు పోయి
“స్వామీ! బసవరాజ తనూజుడగు ద్వితీయ సోమశేఖర భూపాలుడు తమ ఆశిస్సుల
నపేక్షించి నేవించుకొనుటకై సాంతఃపురుడై సైన్యములతో వచ్చుచున్నా”డని
మనవి చేసెను. (14) ఆ వార్త విన్న గురువర్యులు హృష్టమనస్కులై ఆ రాజు వచ్చి
నప్పుడుండుట కొక దివ్యభవనమును సిద్ధము చేయించిరి. అది అమరశిల్పి నూతనముగా
నిర్మించెనా అన్నంత శోభతో సర్వవస్తు సంభరితమై యొప్పినది. (15) ఊరంతటిని

భవజతోరణావళులతో ఆలంకరింపజేసిరి. సౌధములకు వెల్లులు వేయించి రాజమార్గమున సుభయ పార్శ్వముల యందును ప్రతి యంటియొద్ద కదళికా స్తంభాదులు కట్టింపజేసిరి. (16) మంచి గంధపునీళ్లతో కలయంపులు చల్లించి సుమాసనను వెల్లివిరియజేసిరి. రాజపరివార ముండుటకును తగిన వసతి గృహములు సిద్ధము చేయించిరి. (17).

అప్పుడు రాజు తీర్థపురమునుండి సబలుడు సామాత్యుడు సాంతకపురుషుడై బయలుదేరెను. దారిపొడుగున ప్రజల ననురంజించుచు నాతడు శృంగపురిని చేరవచ్చెను. (18) అతడు పురము సమీపించుచున్న వార్త తెలిసిన వెంటనే యతివర్యులొకని నెదుర్కొని సగౌరవముగా తీసికొనివచ్చి సిద్ధమై యున్న విడిదులలో విడియజేయుటకై తగిన వ్యవస్థల లాతని కడకు పంపిరి. (19) వారు పోయి గురువులు చెప్పినట్లు రాజు నన్నినిధముల గౌరవించి మేళతాళములతో వందిగానములతో మహావైభవముగా శృంగపురికి తెచ్చిరి. (20) అమరావతివలె సర్వవస్తు సమృద్ధమై విభవోపేతమై యున్న శృంగపురి నన్నివైపుల గమనించి తన రాజధానికంటె నిది మిన్నగా నున్నదని రాజు ఆశ్చర్యమునందెను. (21) వ్రేలాడుచున్న కత్తుల తళతళలతోడి కాల్యాలములుగజతురగ సైన్యములు చుట్టును చేరి పటురవముల కాకరమగుచుండ నా పురమప్పుడు ఉరుములు మెరుములతోడి మేఘజాలములచే నావృతమైనట్లే యొప్పినది. (22) అప్పుడు రాజును వంది జనస్తోత్రములతో మేళతాలములతో నతనికై సిద్ధము చేసియుంచిన దేవేంద్రభవనమువంటి భవనములలో విడియింపజేసిరి. (23) ఆ భవనము నుండి తుంగభద్రా నదినుండి వీచుచున్న సురభిశ మందపవనములతో విచ్చిన పూల సువాసనలు గుప్పమునుచుండ ప్రమాదాగణనేవిత్తుడై రాజు విశ్రాంతి నందెను. (24) నదియొడ్డుననే యున్న దిగుడుబావియొద్ద మల్లికామాలతీ చంపకాది బహుసుగంధి పుష్పములతో శివార్చన ముగించుకొని సోమశేఖరు డానందించెను. (25) క్షీతి సురులతో సురులతో పరివేష్టితై యుండు యతివరులను మలహానికరేశ్వరులను నేచించుకొనవలయునని రాజప్పుడు సముచిత పరిచారసమేతుడై విడిది భవనము నుండి బయలుదేరెను. (26) కొండయొక్కి మలహానికరేశ్వరుని భవానీదేవితో సమర్పించుకొని సర్వ దేవగణములతో కైలాస శిఖరమన శివుని చూచినట్లే రాజానందించెను. (27) గిరిజా పరివక్షితనగుచుండుటచే నిచ్చట నాకెట్టి దానవ భీతియు నుండదను విశ్వాసముతో రజతాచలమే పరచుకొని యున్నదా యన్నట్లు చుట్టునున్న పుణవీధులొప్పొరినవి. (28) భక్తమనోరథములు నేను తీర్తును నేను తీర్తు ననుచు స్వర్గ

వహించునట్లుగా సర్వ విఘ్నవిదారణ పటువులగు గిరిజా తనయు లిరువురు పురస్థితులై యుండిరి. (29).

ఇట్లు తలపోయుచు రాజకుమారుడు పరమశివ పాదారవిందములకు ప్రణామము లాచరించి యతివర్యులను దర్శించుకొనవలయునను నాతురతతో కొండ దిగి మశమునకేగు మార్గమును పట్టెను. (30) దారిలో రాజు సర్వదేవతామూర్తులతో నతిరవీచుపథమై మేరువువలె నొప్పు విద్యాశంకర మందిరమును నదియొడ్డున దర్శించెను. (31) రాజు కారదామందిరము చేరునప్పటికి యతివర్యులు నచ్చటికి విచ్చేసి యుండిరి. అక్కడ వారిరువురి సమావేశము గాఢమిత్రులగు అలకాపతి కైలాసపతుల సమావేశమువలెనే యొప్పినది. (32) పరస్పర కుశలప్రశ్నము లొనర్చికొని ముదావహు లగుచున్న యతిరాజ తృపోతము లిరువురును గుణమణి నిర్భరులగు హిమహేమ గిరులవలె విలసిల్లిరి. (33) తరువాత ఏర్పాటైన సదస్సులో యతివరులు రాజునకు న్నవవార్తా విశిష్టవస్తువు లిప్పించి సంతోషపరచుచు బృహస్పతి ఇంద్రునివలె ఇతోధిక వృద్ధినందవలెనని ఆశిర్వాదించిరి. (34) అప్పుడు రాజు “స్వామీ! ఈనా సంపద యంతయు భవదుపాత్త తపోబల వర్ధితమైనదే! తాము పూర్ణచంద్రులు, నిది పండు వెన్నెల” అని యోగివర్యులకు వివరించుచు మనవి చేసెను. (35) పిమ్మట సర్వాభీష్టదయగు కారద సర్పించుకొనినవారై ప్రసాదమును స్వీకరించి వారిరువురును తమ తమ నిలయముల కేగిరి. (36) “ఈ పురముకంటె నధికముగా నున్నది, దీనితో సహమైనది భూతలమున మరేదియు లేదు” అని రాజనందనుడు శృంగపురిని గూర్చియే విస్తయముతో నాలోచించెను. (37) మంత్రిని రప్పించి “నాకు కీర్తికరము, యతిపతులకు సమ్మతము నగు సత్కర్మ నేదైన ఇక్కడ మిక్కిలి త్వరలో చేయవలె”నని ఆదేశించెను. (38) స్వమతాభిమాని యగు నా మంత్రి గురుమతమునకు దగ్గరనున్న తుంగభద్రానది యుభయ పార్శ్వములను చక్కగా విచారించి రాజు చెప్పినందువలననే అయినను స్వమతమును స్మరించుకొనుచు తదమయాయులకని రెండు మతములను కట్టించెను. (39) బసవరాజునుతుడు డా పిమ్మట వసిష్ఠాశ్రమమున కశికాత్మజుడున్నట్లు సర్వసుఖముల ననుభవించి కలశేశ్వరుని దర్శించుకొనవలెనని శృంగపురినుండి అక్కడకు వెళ్ళెను. (40).

తరువాత యతీశ్వరులు ఆత్మీయులగు మతాధికారులవలన రాజానర్చిన పనుల వివరములు తెలిసి భృతివంతులై నిర్భయముగ నుండిరి. కాలవేత్తలగు తపస్వివరులకు పరభీతి యుండదు గదా! (41) గురువరు లప్పుడు బహు గుణవంతులు నయకాస్త్ర

విశారదులు నగు నాత్మీయుల నెల్లరును తమ నివాసభవనమునందు ఏకాంత ప్రదేశమున సమావేశపరచి వారితో గూడి ప్రకృతకార్య హితాహిత చింతన మొనర్చిరి. (42) సమావిష్టల కందరకు తమ హృదయము నావిష్కరించి “మనగు హితులైన వారి యెడల సామమే మహోదయ హేతువగును. మరియు నవసరమగుచో భేదమవలంబింపవచ్చును. ఇతరోపాయముల కిచ్చట పనిలేదు” అని పలికిరి. (43) గురూక్త వచనముల విన్న హితులెల్లరు వారిని పూజించి “తామన్న పద్ధతియే సమంజసముగా నున్నది. అంతయు త్వరలోనే చక్కబడగలదని ఆశింతుము” అని మనవి చేసిరి. (44) ఇట్లు నిశ్చితమతులైన గురువర్యులు శైవజనులతో నిండిపోయిన శృంగపురిని వదలి నివాసయోగ్యమగు కుడుప నిగరమున కేగ నిశ్చయించిరి. (45).

అట్లు శృంగపురిని వీడి వెడలుచున్న గురువుగవుల వెంట పురజను లెల్లరు ననుగమించిరి. దారి బట్టిన కామధేయపు వెంట దేవతలు అనుగమించినట్లే వారి నిర్గమన మొప్పివది. (46) దేవపురోపమమై సమస్త సుఖావహ మగుచున్న కుడుప నగరములో పురజనులు నెల్లరును రక్షించుకొనుచు గురువుగవులు నిత్యాహ్నిక తత్పరులై సుఖముండిరి. (47) అచ్చట సురాసురహళి మహామణియగు పర శివదేవుని పాదపద్మములయందు మనసు నిర్పించిన యతీశ్వరులు శివపురాణ కథామృతము నాస్వాదించుచు మహానందముతో నుండిరి. (48) చుట్టును నారికేళ వృక్షములు పెరిగి బహుశీతల జలములతో అమృతవాపివలె నున్న సరోవరములో నిత్యస్నానము లొనర్చుచు విక్లేశము నెరుగకున్న పరిజనులు కూడ వివిధ భోగము లనుభవించుచు విరాజిల్లిరి. (49) జగద్గురువు లొనర్చుచున్న మహోత్సవములచే పరితుష్టుడైన కుడుపాధిప దేవుడును “ఓ మునివర్యా! నీ ఈప్సితము త్వరలోనే నెరవేరగలదు. స్వపురమున కేగక ఇక్కడనే ఉండుము” అని అనుగ్రహించెను. (50) దధ్యాజ్యభక్ష్య విశేషములతో నిత్యబ్రాహ్మణ సమారాధనలు చేయించుచు యుద్ధిష్ఠిరునివలె గురువులు నిశ్చింతులై యుండిరి. (51).

అటుపిమ్మట బసవరాజ తనూజుడు కలిశేశ్వర (కలశేశ్వర) సన్నిధినుండి కమారస్వామి వాసుకి రూపముననున్న ధారానదీతీరమునందలి కక్యపురమున కేగెను. (52) అక్కడ శరవణభవునకు మహోత్సవము చేయించి స్వామికి సంతోషము కలిగించి మార్గ మధ్యమున పాలులనుండి కరములు స్వీకరించుచు మంగళ గ్రామము చేరెను. (53) జలధి విహారప్రియుడగు నా రాజక్కడ నాకావిహారము లొనర్చి సరస నృత్యగాన వినోదముల తేలియాడుచు కొన్నాళ్ళుండెను. (54) అక్కడికి వచ్చిన జనులవలన జగద్గురువులు శృంగగిరిని వీడి కుడుపనగరమున నివసించుచున్న వార్త విని

వారి నక్కడనుండగ నే చూచి సేవింపుకొనిరావలయునని నిశ్చయించుకొనెను. (55) వెంటనే ఆతడు బలవాహన మంత్రి పురోహితాదులతో గూడి జగద్గురువుల సన్నిధికి వచ్చి ఈ కుడుపలో నివసించుటకు కారణ మేమిటని తిరిగి తిరిగి ప్రాధేయపడి అడిగెను. (56) అట్లు ప్రియవచనములతో ఆతురత నందుచు పడేపడే అడిగిన రాజ నందునితో యతివర్యులు “ఓ రాజా! ఇట్లు నీతో మాట్లాడినందువల్ల మా మనస్సునకు సంతోష మైనది. మరేమియులేదు” అని సంతోషముతో పలికిరి. (57) యతివర్యుల వచనములతో పరితుష్టడయిన రాజు వారితో “అట్లయిన తమ మనస్సునకు అనుగుణ ముగ నే సర్వము జరుగగలదు. తాము సత్స్వరముగ స్వపురమును చేరకొనుడు” అని మనవి చేసెను. (58) పిమ్మట జగద్గురువులు సరోవర సమీపమందలి దిగుడు బావి యొడ్డున కొమల బిల్వదళములతో శివార్చన పూర్తిచేసి రాజనందనునకు ప్రసాదో పదలిచ్చి సంతోషపరిచిరి. (59) ఆ సోమశేఖరభూపతిని బహువిధములుగా హృదయ పూర్వకముగ నాశీర్వదించి ఆతనియండి అనేకామూల్య సమ్రానములను నిండు మనసుతో స్వీకరించిరి. (60) ఈ విధముగా బసవరాజు తనూజుడైన ద్వితీయ సోమ శేఖరభూపతి శ్రీ సచ్చిదానందభారతీ మహాస్వామివారిని సమధికముగా సమ్మానించి మార్గమున తటస్థపడు సర్వదేవతలను దర్శించుకొనుచు రాజులందరిచే సమ్మానితు డగుచు తన రాజధానికి వెళ్ళెను. (61).

(సశేషము)

58 వ శ్లోకము: మంగళాపురము - నేటి మాంగళూరు.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత

వి వే క చూ డా మ ణి

(శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతిమహాస్వామి విరచిత వ్యాఖ్యానమేతము)

అంధ్రీకరణము: డా॥ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు(వేదాంత శిరోమణి, విద్వాన్) ఎం. ఏ. (సంస్కృత, అంగ్ల హిందీ) పి. హెచ్.డి.

(గత సంచిక తరువాయి)

అవ. ఈ విధనూగ ఆవరణ విశేషశక్తులద్వారా అన్ని అర్థములకును మూల కారణమని చెప్పబడిన అజ్ఞానమును మహామోహాత్మాది శ్లోకములచే మరల విశదీకరించుచున్నాడు:—

మూ. మహామోహగ్రాహగ్రసన గలితాత్మావగమనో

ధియో నానావస్థాః స్వయమభినయం స్తద్గుణతయా

అపారే సంసారే విషయవిషపూరే జలనిధౌ

నిమజ్జోన్మజ్జాన్మయం భ్రమతి కుమతిః కత్స్నితగతిః.

148

ప్ర.అ. మహామోహ... అవగతునః—మహామోహ = గొప్ప మోహమనెడు, గ్రాహ = మొసలి, గ్రసన = మ్రొంగుటచే, గలిత = తొలగిపోయిన, ఆత్మావగమనః = ఆత్మ యథార్థజ్ఞానము కలవాడై, ధియః = బుద్ధియొక్క, నానావస్థాః = బహువిధమైన అవస్థలను, తద్గుణతయా = ఆ బుద్ధియొక్క గుణములు కలవాడగుటచే, స్వయం = తాను, అభినయన్ = తనపై ఆరోపించుకొనుచు, విషయ విషపూరే = విషయముల నెడు విష ప్రవాహముతో నిండిన, అపారే = అపారమైన, సంసారే జలనిధౌ = సంసార సముద్రమునందు, నిమజ్జ = మునిగి, ఉన్మజ్జ = తేలి, అయం = ఈ జీవుడు, కుమతిః = చెడ్డ బుద్ధికలవాడై, కత్స్నిత గతిః = కత్స్నితమైన గతి కలవాడై, భ్రమతి = తిరుగుచుండును.

వా.అ. మహామోహము, అనగా అతి దృఢమైన అవివేకమే మొసలి; అది మ్రొంగివేయుటచే నశించిన ఆత్మావగమనము, అనగా ఆత్మయొక్క యథార్థజ్ఞానము లేనివాడై, అనగా ఆత్మయొక్క యథార్థ స్వరూపమును తెలియజాలనివాడై, బుద్ధియొక్క, నానావస్థాః = అనేకవిధములైన పరిణామములను, తద్గుణతయా—దాని గుణములు కలవాడగుటచే, అనగా దానిని అధీపతై ఉండుటచే; ఉపాధి ప్రతిబింబపక్ష పాతి కదా. (అనగా—ఘటములోనున్న జలములో సూర్యుడు ప్రతిబింబించుచున్నాడు. అందుచే ఆ సూర్యునకు ఘటసజలము ఉపాధి. ఈ ఉపాధి ప్రతిబింబమునందు అనేక వికారములను కల్పించుచుండుటయే ప్రతిబింబ పక్ష పాతిత్వము). నీరు కదలినపుడు అందులో కనపడుచున్న సూర్యబింబము కూడ కదలుచున్నది అని లోకములో ప్రసిద్ధమే కదా? “సమానః సన్ ఉభౌ లోకౌ ఆమసంచరతి. సదీఃస్వప్నో భూత్వా ధ్యాయతీయ వేలాయతీవ” (ఆత్మసమానడై (బుద్ధిసహితుడై) రెండు లోకములను (స్వప్నజాగరితములను) అనుభవించుచున్నాడు. బుద్ధితో సహితుడై, స్వప్నమునందున్నవాడై ధ్యానించుచున్నట్లుండును; కదలుచున్నట్లుండును) అని శ్రుతి. స్వయమభినయన్ = తనపై ఆరోపించుకొనుచు, అపారే = అపధి లేనిదియు, విషయ విషపూరే = విషయము లనెడు విషముయొక్క ప్రవాహముతో (మూపుతో) నిండినదియు అగు, సంసారే జలనిధౌ = సంసారరూపమైన సముద్రమునందు. సప్తమీ

విభక్తి (“సంసారే” అనునపుడు) సామాన్యాధికరణమును బోధించును. అనగా “సంసారమునందు” అని కాక “సంసారమే సముద్రము” అను అర్థము చెప్పవలెను. కుమతః = కుత్సితమైన, అనగా బ్రహ్మను చేరని బుద్ధి కలవాడై, కావుననే, కుత్సితగతిః = నింద్యమైన గతి, అనగా జ్ఞానము కలవాడై, లేదా ‘గతి’ అనగా నరకాద్యధో లోక గతియని అర్థము, అయం = ఈ పురుషుడు, నిమజ్జ్య శాస్త్రజ్వరి = అస్వతంత్రుడై క్రిందికి మీదికి పోవుచు, తిరుగుచుండును. బుద్ధిని వశములో నుంచు కొనలేనివాడు ఇంద్రియ చాపకముచే విషయాధీనుడై ఒకదాని తరువాత ఒక భ్రాంతిని పొందుచుండును గాని, సంసారమునకు అవలి ఒడ్డు అయిన బ్రహ్మమును పొందజాలడు అని అర్థము.

అన. తన కార్యము (తననుండి పుట్టినది) తనకు కప్పివేయును అను విషయమును దృష్టాంతముతో నిరూపించుచున్నారు.

మూ. భాను ప్రభా సంజనితాభ్ర పంక్తిః భాసుంతిశోధాయ యథా

విజృమ్భతే

ఆత్మోదితాహం కృతిరాత్మ తత్త్వం తథా తిరోధాయ విజృమ్భతే

స్వయమ్. 144

ప్ర.అ. భాను....పంక్తిః = సూర్యుని కాంతివలన జనించిన మేఘముల పంక్తి, యథా = ఏ విధముగా, భానుం = సూర్యుని, తిరోధాయ = కప్పివేసి, విజృమ్భతే = విజృంభించునో, తథా = అట్లే, ఆత్మోదితాహం కృతిః = ఆత్మనుండి జనించిన అహంకారము, ఆత్మ తత్త్వం = ఆత్మ యధార్థ స్వరూపమును, తిరోధాయ = కప్పివేసి, స్వయం = తాను, విజృంభతే = విజృంభించును.

వ్యా.అ. సూర్యకిరణములచే పుట్టింపబడిన మేఘపంక్తి, (‘అభ్ర’ శబ్దమునకు “అపః బిభ్రతి” అని విగ్రహము. “నీటిని ధరించునువి”). గ్రీష్మమున సూర్యకిరణములచే అకర్షింపబడిన ఉదకమే మేఘముగా ఏర్పడునని ప్రసిద్ధి. తనను పుట్టించిన సూర్యుని కప్పివేసి తాను ముందుకు వచ్చును. సూర్యుని నుండియే పుట్టుట. ఆ సూర్యునే కప్పివేసి తాను భాసించుట అను అన్ని అంశములందును ఇది దృష్టాంతము. అట్లే, ఆత్మాదితాహంకృతిః = ఆత్మనుండి పుట్టిన ఏ అహంకారము అనగా దేహీదుల విషయమున “నేను” అను బుద్ధి కలదో అది ఆత్మాధీనమైన సత్తాస్ఫూర్తులు కలదైనను, అనగా అహంకారముయొక్క ఉనికియు, దాని అవభాసనము కూడ ఆత్మ మీదనే ఆధారపడియున్నవి. అట్లే వను. ఆత్మతత్త్వం = నిత్యత్వము, జ్ఞానస్వరూప

త్వము, నిత్యము కత్వము అనెడు ఆత్మయొక్క యథార్థ స్వరూపమును, తిరో
ధాయ = కప్పివేసి, ఆత్మ స్పష్టముగా భాసించునట్లు అడ్డు నిలచి, తాను
ముందుకు వచ్చి ప్రకాశించుచున్నది. లేదా “అహంకృతిః” అను పదమునకు “బుద్ధి”
అని అర్థము చెప్పవచ్చును. ఎలనన, బుద్ధి కూడ ఆత్మనుండియే జనించినను; విజ్ఞాన
మయకోశముగా ఆత్మను ఆవరించుచున్నది. 144

అవ. ఇపుడు అవరణ విత్తేషశక్తులు చేయు పనిని దృష్టాంతపూర్వకముగా
చెప్పుచున్నారు.

మూ. కలిత నాథే దుర్దినే సాన్ద్ర మేఘై
ర్యథ యతి హిమ ఝంఝూవాయుర్గుో యత్తేతాన్
అవిరత తమసాత్మన్యవృత్తే మూఢబుద్ధిం
క్షపయతి బహుదుఃఖైః తీవ్ర విత్తేష శక్తిః. 145

ప్ర. అ. సాన్ద్రమేఘైః = దట్టమైన మేఘములచేత, కలిత దిన నాథే =
మ్రుంగివేయబడిన సూర్యుడు గల, దుర్దినే = దుర్దినమునందు, ఉగ్రః = భయంకర
మైన, ఝంఝూవాయుః = పెనుగాలి, ఏతాన్ = ఈ పాంథులను, యథా = ఎట్లు,
వృథాయతి = పీడించునో, (అట్లే) అవిరత తమసా = అనంతమైన తమస్సుచే,
ఆత్మని = ఆత్మ, ఆవృత్తే = ఆవరింపబడిన దగుచుండగా, మూఢబుద్ధిం = మూఢబుద్ధి
యైన పురుషుని, తీవ్రవిత్తేషశక్తిః = తీవ్రమైన విత్తేషశక్తి, బహుదుఃఖైః = అనేక
దుఃఖములచే, క్షపయతి = పీడించును.

వ్యా. అ. దట్టమైన మేఘములచే మ్రుంగివేయబడి సూర్యుడు గల దుర్దినము
నందు, “మేఘచ్ఛన్నేహ్ని దుర్దినమ్” (మేఘముచే పూర్తిగా కప్పివేయబడిన దినము
నకు దుర్దినమని పేరు) అని కోశము ననుసరించి సూర్యుడు కనబడకపోవుటచే ప్రకాశ
విహీనమైన దినసమునందు అని అర్థము. ఉగ్రః = భయంకరమైన, హిమఝంఝూ
వాయుః = “ఝంఝూవాయుః సవృష్టికః” (వర్షముతో కూడిన) పెనుగాలి ఝంఝూ
వాయు) అను కోశము ననుసరించి మంచుతో కూడిన వృష్టిసహితమైన వాయువు;
అని యర్థము. ఎట్లు ఈ పాంథులను పీడించునో సూర్యప్రకాశ లేదు; మార్గ మధ్య
ములో ఉండిపోవుట; మంచుతోటి, వర్షముతోటి కూడిన గొప్ప గాలి వీచుచున్నది.
ఆ బాలసారుల బాధ చెప్ప నలవికానిది. ఈ విధముగా; అవిరత తమసా = దట్ట
మైన మేఘమువలె గాఢమైన తమస్సుచే, సూర్యస్థానీయుడైన (సూర్యనివంటి) ఆత్మ
ఆవరింపబడగా, అనగా స్ఫుటముగా కానరాక నశించిపోయినట్లు, అనగా, తీవ్ర

నిత్యేపశక్తిః = కామ త్రోధాదిరూపమున పరిణమించుచున్న, రజోగుణమునకు సంబంధించిన, ప్రబలమైన విత్యేపశక్తి, మూఢబుద్ధి = తమోగుణమునకు సంబంధించిన ఆవరణశక్తిచే మూఢమైన, అనగా తెలుసుకొను శక్తి తొలగిపోయిన, బుద్ధి గల పురుషుని, బహుదుఃఖైః = జన్మ, మృత్యువు, జర, రోగము మొదలగు వాటివలన కలిగిన అనేక దుఃఖములచేత, నశింపచేయుచు. నిరంతరము దుఃఖపరంపరలలో మునిగి పోయిన ఆత్మకు అనందరూపమైన స్వస్వరూపముయొక్క జ్ఞానము ఎక్కడిది? అది లేకపోవుటతో ఆత్మ స్వస్వరూపమును తెలిసికొనజాలక నశించిపోయినట్లు అగును అని భావము.

145

అవ. “కథమేష ఆగతః” అను ప్రశ్నకు ఇంతవరకును చెప్పిన ఉత్తరమును, స్పష్టముగ తెలియుటకై “ఏతా భ్యామ్” అను శ్లోకముచే ఉపసంహరించుచున్నారు:—

మూ. ఏతా భ్యామేవ శక్తిభ్యాం బంధః పుంసః సమాగత

యాభ్యాం విమోహితో దేహం మత్స్వాత్మానం భ్రమత్యయమ్. 146

[ప్ర.అ. పుంసః = పురుషునియొక్క, బంధః = బంధము, ఏతాభ్యాం = ఈ, శక్తి భ్యామేవ = రెండు శక్తులవలననే, సమాగతః = వచ్చినది, యాభ్యాం = వేటిచే, విమోహితః = మోహింపబడినవాడై, అయం = ఈ పురుషుడు, దేహం = దేహమును, ఆత్మానం = ఆత్మనుగా. మత్స్వా = భావించి, భ్రమతి = తిరుగుచున్నాడో.

వ్యా.అ. ఏతాభ్యాం = గుణత్రయరూపమైన అజ్ఞానములో నున్న తమోగుణ రజోగుణములకు సంబంధించిన ఈ ఆవృత్తి శక్తి విత్యేపశక్తులచేత, పురుషునకు, బంధః = అది కాని దానిని అదిగా భావించుట అనురూపము గల అధ్యోసము, వచ్చినది. ఇది బాగా స్థిరమైనదియు సాధన చతుష్టయముతో ప్రారంభమైన వేదాంత వాక్య విచారమువలన కలిగినదియు అగు ఆత్మసాక్షాత్కారము కలుగనంతవరకు తొలగింప శక్యముకానిది. యాభ్యాం = వెనుక చెప్పబడిన శక్తులచే, విమోహితః = తెలియదగిన దాని జ్ఞానము లేనివాడై, దేహం = స్థూలదేహాదికమును, ఆత్మానం మత్స్వా = నేను అని భావించి, ఈ పురుషుడు సంసారమనెడు మహారణ్యమునందు తిరుగుచున్నాడు.

(సకేషము).

అద్వైత సిద్ధాంతము ముందు పాశ్చాత్యుల పూర్వపక్ష ఖండన

(ఆచార్య సుందరము)

(శ్రీ) శంకర భగవత్పాద అద్వైత సిద్ధాంతము పైన పాశ్చాత్య విద్వాంసులు కొందరు
చుర్చలమైన ప్రతిపక్షవాదములు చేసిరి. ఆ వాదముల ఖండన మీ వ్యాసము. —సంపాదకుడు.)

(గత సంచిక తరువాయి)

శంకర వేదాంత సిద్ధాంతముపై డా. ధీబా చేసిన తీవ్ర దీర్ఘ పరిశీలనా
వ్యాససారమును మేము పూర్వపక్షము చేయుట ముగిసినది. డా. ధీబా అభిప్రాయ
ములు నిరాధారములు. ఉపనిషత్తులందు ప్రవచింపబడిన యీ అద్వైత సిద్ధాంతమును,
బ్రహ్మసూత్రములందు వివరింపబడిన దానిని — డా. ధీబా ఎంత తప్పుగా అవగాహన
చేసికొనెనో స్పష్టమైనది —

ఇక కల సెల్ జాకోబ్ అభిప్రాయమైన “డా. ధీబా కొనుట వెలియించిన
అభిప్రాయమును కాదనుటకు వీలులేదు” అన్నది సెలపై దొర్లి పోవును. మాయా
శబ్దార్థమును గురించి మాయా సిద్ధాంతమును గురించి కల సెల్ కి ఉన్న అభిప్రాయ
మెంత దోషభూయిష్టమో మేము నిరూపించితిమి.

బొంబాయిలో ప్రకటితమైన ‘వేదాంతసార’మున కతడు వ్రాసిన పీఠికలో
(iii) అద్వైత వాదమును గురించి స్వవచోభూతముగా నత డీ వాక్యములు
వ్రాసెను.

“దేవతకు మానవునకు మధ్యగా కన్పించుచున్న తేడాలు కారణముగా —
యీ వాదమునకు సంబంధించిన రచయితలు పర ముఖ్య, నిర్గుణ అను విశేషణములను
శుద్ధ, బద్ధము క్త బ్రహ్మమును గురించి వాడుచు — అపర అముఖ్య సగుణ అను విశే
షణములను అవిద్యవలన దేవతామూర్తిగా చూడబడుచున్న బ్రహ్మముయొక్క భాగ
మును గురించి వాడుదురు.”

అద్వైత సిద్ధాంతమే కొంచెము తెలిసినవారికైనను శుద్ధబ్రహ్మము అమూర్త
మని — రూపహీనమని — అందుచేత నిష్కల — (భాగములుగా విభజింపరానిదని)
తెలియును. సగుణబ్రహ్మమును శుద్ధబ్రహ్మమనందొక భాగముగా కల సెల్ జాకోబ్
వ్రాసినప్పుడు — తాను వివరించుచున్న విషయమునకు అనుచితమైన భాషను ఉపయో
గించెను.

‘శంకరులు తానే ప్రతిపాదించిన విభిన్నత్వమును మరల మరల విస్మరించె’నని కలానెల్ జాకబ్ పలుకదొడగెను. అయితే మానవజాతిలో ప్రధవించిన మహోత్తమ మేధావియైన శంకరులు ఇట్టి దోషము చేసినని కలానెల్ జాకబ్ సాహసించి పలికినట్లు డా. ధీబా అనుటకు పూనుకొనలేదు. శంకరులు తన సిద్ధాంతమును తానే విరుద్ధముగా వ్రాసెనని కలానెల్ జాకబ్ రెండు ఉదాహరణలనిచ్చెను. మొదటి ఉదాహరణము బ్రహ్మసూత్రములలో 11, 12 (I) సందర్భముగా. అతని వ్రాత— “ఇక్కడ పరం బ్రహ్మకు—మరొకదానికి మధ్య విషయగ్రహణము. ఇందు రెండవది చివరకు త్రోసివేయబడుచున్నది కాబట్టి—మొదటిది— (యిట్టి అన్ని సందర్భములందువలెనే) గ్రహింపబడుచున్నది. కావున ‘పర ఆత్మ’ అను ప్రయోగమును సిద్ధాంతి పరబ్రహ్మమన్న ఆర్థముతోనే ప్రయోగింపవలెను. కాని i, 1, 11), యిక్కడ పరమాత్మ అనగా ఈశ్వరుడు అనియే....”—

శంకరులు సగుణబ్రహ్మకు (ఈశ్వర) నిర్గుణబ్రహ్మకు పర్యాయపదముగా ‘పరమాత్మ’ పదప్రయోగము చేయుదురని కలానెల్ జాకబ్ విస్మరించెను. సందర్భభేదాన్ని బట్టి ఆయన భావించిన దేదియో గ్రహింపవలెను. కలానెల్ జాకబ్ మరల కొన్ని సార్లు శబ్దప్రయోగ విషయములో శంకరులపై ఆరోపించిన దోషముల నివారణ కీ సమాధానము చాలును. రెండవది (i, 1, 11) శంకరులు పరమాత్మగా చెప్పిన ఈశ్వరుడు సగుణబ్రహ్మము. వీలననగా శంకరులు మొదట అధికరణములోని అన్ని సూత్రములను వృత్తికారని దృష్టిప్రకారము వివరింతురు. వృత్తికారుడు యీ అధికరణమున సాపింపబడిన పరమాత్మ ఈశ్వరుడే కాని నిర్గుణబ్రహ్మము కాదనెను. తరువాత దీనిని శంకరులు తమ సిద్ధాంతము ప్రకారము వివరించిరి. కాబట్టి శంకరుల వ్రాతలలో పరస్పర విరుద్ధత్వములేదు. సూత్రము 16 వైశబరభాష్యమును ఉదాహరించిన వెంటనే కలానెల్ జాకబ్ తానే యీ విషయమును చెప్పెను.

ఆసలు విషయమేనగా—సంప్రదాయ శుద్ధముగా అద్వైత సిద్ధాంతము నెరిగిన పండితులనుండి మొదట కంకరాచార్యులవారి గ్రంథములను శ్రవణము చేయవలెను. భారతదేశమునంచెవ్వరుగాని తామే స్వయముగా చదివి సర్వ మర్థములను గ్రహింప గల్గితిమని చెప్పరు. అట్లు అంగీకరింపబడకూడదు. వీలననగా వేదాంతభాష్యమున చాల ప్రగాఢ—అతి క్లిష్ట—సమన్వయములు—తెలియనిచో పాతాళమున పడి పోవుటే. ఈ దినములలో అందరూ ఎన్నో కార్యాంతరములు, పండితుల పాదముల చెంత కూర్చుని సంప్రదాయక్రమములో వేదాంత గ్రంథములను శ్రవణము చేయుటకు ఆవకాశమేదీ?

మరియొక సంగతి. పూర్వ సంప్రదాయక్రమముగా వేదాంతశాస్త్ర మధ్యయ నము చేసిన పండితులు నాటి నాటికి తగ్గిపోవుచున్నారు. వారే వేదాంతమును ఓర్పుతో, ప్రగాఢముగా సంపూర్ణముగా పెద్దలకడ అధ్యయనము చేసినవారై—ఆ ఆ సంప్రదాయమునకు విరుద్ధముగా నేడు గురువు ముందు ప్రవర్తింపవలసిన విధేయ తాదులు లేని మనవారికిగాని—విదేశీయులకిగాని—వేదాంతశాస్త్ర మర్మములను ఉపదేశించుటకు ఇచ్చలేనివారుగా నున్నారు—కాబట్టి తప్పలు—చోటు చేసికొని—ముఖమునుండి ముఖమునకు ప్రయాణించి యథార్థములుగా చలామణి యగుచున్నవి. దీనికి నివారణోపాయమేమనగా సంప్రదాయక్రమముగా వేదాంతాధ్యయనము నిలువబెట్టబడుట. అందువలన భారతమునకు—మన ద్వారా యితరులకు సత్యము అలభ్యము కాకుండ మిగులును.

ఇట్టి సంప్రదాయక్రమ అధ్యయనము భారతమున అదృశ్యమైనచో—ఆ నాడు ఆధ్యాత్మికలోకమున భారతము యిన్ని యుగములుగా ధరించిన కిరీటము క్రింద పడి పోవును. మన జాతికి నిలయమైన పవిత్ర భూమిగా గణన పోగొట్టుకొనును. రాజ కీయ, భౌతిక శ్వర్య కేంద్రములు కాలక్రమమున మారుతూ వచ్చినవి. కాని అన్ని యుగములలో ఆత్మజ్ఞాన విషయమున భారతదేశము హాళిక స్థానమందే నిలచి వచ్చు చున్నది. అందుకనియే—పాశ్చాత్య రచయితలు, రాజకీయవేత్తలు—తాత్త్వికులు—ఒకనాడు భారత మహర్షుల ప్రగాఢ ఆధ్యాత్మికచింతన ఐరోపీయ అతి భౌతిక దృక్పథమును ఆధ్యాత్మికము చేయజాలనని ఆశించుటకు అవకాశమేర్పడినది. ఈ సందర్భమున ఆచార్య మాక్స్ ముల్లరు విశేషోజ్జ్వలముగా చెప్పిన మాటలు అశా జనకముగా నున్నవి — “ఈ పురాతన (anthropomorphic) ఈశ్వరునికి మనుష్య రూపావోపణ భావములు—

ఉపజాతులవలన విమర్శలవలన సమర్థింపబడినప్పటికి వాటిని మరల మరల త్రోసివేయుట జరిగినదే కాని వాటి స్థానమున మరే యొకటియు నిలుపబడలేదు. అందుచేత నవి మరల క్రొత్త పురుషాంతరమునం దొక్క చోట మాత్రమే మానవుని మేధస్సు యీ నీతిని అధిగమించినది—తొలుత ఊహలతో—ప్రమాణభావనలతో—(మనకు ఉపనిషత్తులందు కనిపించుచున్నవి)—తరువాత సిరమైన హేతుతర్కముతో—(వేదాంతనూత్రములందున్నట్లు) మరికను శంకరుల భాష్యములందున్నట్లు సహేతుక మైన యుక్తితో వేదాంతము—దానిని మనము తాత్త్విక శాస్త్రమన్నను, మత మన్నను—anthropomorphic భావనలలో దైవమునకున్న నిర్వచనమును అతిక్ర

మించి—జీవుడు భగవంతుని సింహాసనమును సమీపించుటన్న భావమును త్రోసి రాజన్నదై—విరోపీయ చుహా మేధావులకు తెలియని నూతన-చింతనా ప్రగతిమార్గములను తెరచినది.”

ఈ వాక్యములలో ప్రతిపదముతో మనకు సమ్మతిలేదు—ఇందున్న అభిప్రాయ సారముతో చాల భాగముతో కూడ సమ్మతిలేదు. కాని దీనియందు చాల కలదు—ఈ ప్రస్తుత నిరుత్సాహ కలిత దుష్టవాతావరణమున—రాజోవు సాంఘిక నైతిక పతనముల సామీప్యమున బ్రతుకుచున్నవారిని ఉత్సాహపరచుటకు—వైదిక ఆదర్శములు లక్ష్యముగా జీవయాత్ర గడుపువారిని ఉత్తేజపరచుటకు, సత్యముయొక్క వెలుగును—పావిత్ర్యముయొక్క దూషితము కాని మనోహరత్వమును ఈ పవిత్ర భూమిలో ముందు తరములవారికి అందించి—ఆర్యావర్తము సర్వకాలము, ఆత్మజ్ఞాన రత్నకిరీటమును (పూర్వము శ్రీకృష్ణపరమాత్ముడు, వ్యాసభగవానుడు ఆమె శిరస్సుపై నుంచినది) ధరించుచుండవలె నని శ్రమించు వారికి బలము చేకూర్చుచున్నది. (సంపూర్ణము)

(ఈ ధారావాహిక వ్యాసమును శ్రీ ఆచార్య కె. నుందరము క్రీ.శ. 1911లో శ్రీరంగము వాణీవిలాస ముద్రణాలయమువారు ప్రకటించిన సదానందుని వేదాంత సారమునకు (ఆపదేవుని బాలభోదిని వ్యాఖ్యానమేతము) పీఠికగా రచింపబడినది.

దీనిని పుస్తకరూపములో ప్రకటించుడని కొందరు కోరిరి. ఔదార్యవంతులైన పుస్తకాన్నిచో సంతోషము.

—సంపాదకుడు)

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారి వర్ధంతి ఉత్సవము

శ్రీ శంకర భగవత్పాద ప్రతిష్ఠాపిత శ్రీ శృంగేరీ శారదాపీఠాలంకారులై దక్షిణామూల్యసంజ్ఞక యజుర్వేద ప్రధాన వ్యాఖ్యాన సింహాసనాధిష్ఠితులైన శ్రీ జగద్గురు శ్రీ మదభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల రేఖ వర్ధంతి ఉత్సవము దుర్బతినామ సం॥ ఆశ్వియుజ బహుళ చతుర్దశి సోమవారము (27-10-81) శృంగేరిలో జరుగుచున్నది.

శ్రీ శంకరకృప పాఠకుల తరపున ఆ నాడు శ్రీ జగద్గురువులకు పాదపూజ గత సంవత్సరములందు జరిగినట్లే ఈ సంవత్సరము కూడ చేయుట సముచితమును అభి

ప్రాయమును కొందరు పాఠకులు తెలిపియున్నారు. ఆ ప్రకారము జరుపుటకు నిశ్చయించినాము.

పాఠకులు యెవరికి తోచినది వారు రు. 6/- లకు తక్కువ లేకుండా-విరాళమును శ్రీ శంకరకృప ప్రకాశకుని పేర వెంటనే పంపకోరుచున్నాము. ఆ నాడు పాదపూజ చేసి శ్రీ జగద్గురువుల సన్నిధినుండి-విరాళములు పంపినవారికి ఆశీర్వాదత్రుతలు శ్రీ కారదాచంద్రమౌళీశ్వర ప్రసాదము (కుంకుమ) బట్వాడా చేయబడునట్లు యేర్పాటు జరుగును.

ఆకెళ్ల సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-3-609/18, ఆనందనగర్.

ఫైరతాబాదు, హైదరాబాదు-500 004.

గ్రంథావలోకనము

1. జీవయాత్ర/రాజమార్గము. శ్రీ కలగ ఆంజనేయశాస్త్రి 73వ జన్మదినోత్సవ కానుక.

ప్రాప్తిసానము: అమృతానంద విద్యాపీఠము. సత్యనారాయణపురము, విజయవాడ-590011. వెల: రు. 3/- ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఇది శ్రీకలగ ఆంజనేయశాస్త్రిగారు తన 73వ జన్మదినోత్సవము సందర్భముగా రచించి ప్రకటించిన గ్రంథము. సహజముగా అయిన రచనల కన్నీటికి ఉన్నట్లే దీనికిని అధ్యాత్మిక వాసనయొక్క గుబాళింపు కలదు ఆ స్తికులకు అదరపాత్రమైనది. (గురునాథ)

2. సిరినోము (తిరుప్పావై మొదలైన ఆరు ద్రవిడ ప్రబంధాల తెలుగు ప్రతిధ్వనులు).

రచయిత: శ్రీ బొమ్మకంటి శ్రీనివాసాచార్యులు. కల్యాణీ ప్రచురణ కిరీ, గజపతిలాలా పిథి, మద్రాసు-5. మూల్యము రు. 5/-.

భక్తిరసభరితమైన ద్రవిడ ప్రబంధ కవితను, తెలుగులో అలతి అలతి పదాలతో ధ్వని నిర్భరముగా, గుణవిశిష్టముగా, భక్తిభావసురభిళంగా అనువదించబడిన రచన. తెలుగు జిలుగుల బిగితో మధురోదారభావనామయంగా మద్దు మద్దుగా

సాగిన కవితా స్రవంతి. భక్తిరసాయనముపై అపేక్ష కలవారి “సుకృతమ్ముల ప్రావు”ను చదివితే మధురాచభూతి పొందగలదు. (అమృతవాణి)

3-6. పరమహంస శ్రీ సచ్చిదానందేంద్ర సరస్వతీస్వామివారి నాలుగు గ్రంథములు.

ప్రాప్తిసానము: మధునాపంతుల సత్యనారాయణశాస్త్రి వైగ్రాంకోద్భు, ఇన్నీసుపేట, రాజమండ్రి.

3. భక్తిరస వ్యాఖ్య: మూల్యము రు. 3/-

సంస్కృతిమున వంశీధరశర్మ శ్రీమద్భాగవతమున నూడవ స్లోకమునకు భక్తి రసస్ఫోరకముగా వ్రాసిన వ్యాఖ్య కిది అనువాదము. సమూలము-తెలుగు రచన సరళముగా సుబోధకముగా నున్నది. ఆస్తికజన ఆదరపాత్రము.

4. కౌళిక సంహితార్గత శ్రీమద్భాగవత మాహాత్మ్యము (రు. 3/-)

పద్మపురాణాంతర్గతమైన శ్రీమద్భాగవత మాహాత్మ్యము ఆంధ్రదేశమున ప్రసిద్ధముగా నున్నది. ఇది కౌళికసంహితార్గతము. మాహాత్మ్య గాథలు మనోజ్ఞముగా నున్నవి. ఆస్తికజన ఆదరపాత్రము.

5. భక్తకథాష్టకము: రు. 3/-

ఇందు ఆంధ్రమునకు పరిచితముకాని భక్తుల కథలున్నవి. వారి భక్తిక్రొత్త పద్ధతులలో వ్యక్తమైనది. ఈ కథాపతనము “జనతాఘ విప్లవః” అను నూత్తి భావమును యథార్థము చేయును. ఆస్తికులు చగువవలసిన గ్రంథము.

6. శ్రీ శంకర జయంతి: (రు. 3/-)

శ్రీ శంకరజయంతి ఉత్సవము చేయవలసిన ఆవశ్యకత, యతిస్వరూపము, యతులగు పూజించిసందువలన ప్రయోజనము, బ్రహ్మవేత్తల మహిమా మాహాత్మ్యములు మొదలగు విషయములు శాస్త్ర ప్రమాణములతో ఆసక్తిజనకముగా వ్రాయబడినవి. సనాతన భారతసంస్కృతిలో మిక్కిలి విలువకలదైన వైరాగ్యమును గౌరవించువారి గ్రంథమును తప్పక చదువవలెను. (హారీత)

7. భగవద్వాణి:

రచయిత: మద్దూరి గణపతిరావు, బుద్ధవరపువారి వీధి, కాకినాడ. వెల: ఆమూల్యము. దీనియందు బ్రాహ్మణజన్మ (దాని ఉత్కృష్టత-) కర్తవ్యము, గీతా ధ్యాయసారము, గీతా తత్వసార సంగ్రహము, దశరత్నములు అను విషయములు కలవు. ఆస్తికజనులు పరిశీలించవలసిన గ్రంథము. (ద్వితీయ)

8. శ్రీ మద్భాగవత మణిహారము: (వధమ సంపుటము)

సంకలన, (సంపాదన, ప్రకాశన) కర్తలు: శ్రీ దర్భా నూర్యనారాయణ గారు (శ్రీనివాస నిలయము, 14/189 గాంధీనగరము-2 రాజమహేంద్రవరము-8), మూల్యము శ్రద్ధాభక్తులు.

పరమభక్తులగు శ్రీ దర్భా నూర్యనారాయణగారు తమ సతీమణి శ్రీమతి సుబ్బలక్ష్మి, కుమారుడు వేంకటరమణనటరాజప్రభాకరగార్ల సహకారముతో వ్యాస కృత శ్రీమద్భాగవతములోని మణితుల్యములైన ఉపదేశవాక్యములను సంకలించి—వాటితోపాటు తత్త్వోపాసములలో శ్రీ పోతన్నగారి గద్యపద్యము వాదములను సమీకరించి ప్రకటించిన గ్రంథ మిది. (78+472 పుటలు) అష్టమస్కంధము వరకు సాగిన యీ మణిహారము ఉజ్వలమై, ఓబోధులమై సర్వాస్తిక జనులకు మహోపకారకమై పండిత ప్రకాండుల ప్రశంసాపాత్రమై అలరారుచున్నది. సంకలనకర్తలు దీని మూల్యమును శ్రద్ధాభక్తులుగా నిర్ణయించినారు. శ్రద్ధయనగా వేదప్రమాణమునందు కర్మఫలముగు పునర్జన్మమునందు, పరమేశ్వర కృపా విశేషమునందు గురువాక్యములందు నమ్మకమనీ—భక్తి యనగా పరమేశ్వరునియందు నిర్వాణమైన అచంచలముగు పరాసురక్తి యని సంకలనకర్తల నిర్వచనము. దీనిని బట్టి గ్రంథముయొక్క పావిత్ర్యైత, సంకలనకర్తల భక్తివిశ్వాసములు విద్యమానమగుచున్నవి. సర్వాస్తికజన ఆదరపాత్రమైన సంకలనము. (అంబరీష)

—†—

శృంగేరి వార్తలు

శ్రీ జగద్గురువుల చాతుర్మాస్య సంకల్పము—వివరణ వార్తలు:

శృంగేరిలో తుంగాతటినితటస్థ నృసింహతపోవనమున శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు, (శ్రీ అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణులు) శిష్యాస్వామిలైన శ్రీ జగద్గురు సన్నిధానమువారు (శ్రీ భారతీతీర్థ స్వామిచరణులు) దుర్మతి ఆషాఢ పౌర్ణమి శుక్రవారము (17-7-81) నాడు—అధిష్ఠాన ముఖమంటపమున చాతుర్మాస్య వ్రతసంకల్పము చేసిరి.

నృసింహతపోవనమున పరమేష్ఠి గురువులైన శ్రీ జగద్గురు సచ్చిదానందశివాభినవ నృసింహభారతీ మహాస్వామిలు (పరంపరలో 33వ వారు) యొక్కయు, పరమగురువులైన శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖరభారతీమహాస్వామిలు (పరంపరలో 34వ వారు—ప్రస్తుతము పీఠాలంకారులైన శ్రీ మహాసన్నిధానమువారికి గురువులు) యొక్కయు

అధిష్ఠానములు (సమాధులు) రెండును, ప్రక్క ప్రక్క కలవు. వాటిమందు పెద్ద ముఖమంటపమున్నది. అది విశాలమైనది. అచ్చటనే చాతుర్మాస్య సంకల్పము జరిగినది. అతి పవిత్రముగా—నిర్వహింపవడుచున్న—ఈ చాతుర్మాస్య సంకల్పోత్సవ దర్శనాకుతూహలలై దేశము నలుమూలల నుండి భక్తజనము తండోప తండములుగా వచ్చిరి. (ముఖ్యముగా తిరునల్వేలి, మదరాసు, కొచ్చిన్, తిరువనంతపురము, బొంబాయి, లక్నో, కలకత్తా, విజయవాడ, గుంటూరు, హైదరాబాదు, కోయంబత్తూరు, మైసూరు, బెంగళూరు మొ॥ ప్రాంతముల నుండి).

ఆ నాటి ఉదయము శ్రీ జగద్గురువులు గురుదేవతా దర్శనములుచేసి, నిత్యానుష్ఠానములు చేసి, దీక్షావిసర్జనము (అయుష్కర్మ) చేసి, తుంగా నదీ పవిత్ర జలము లందు స్నానములు చేసిరి. శ్రీ జగద్గురువులు అధిష్ఠానముఖ మంటపమునకు విజయము చేయుటకు ముందే అగంతుకజనము క్రిక్కిరిసి యుండిరి. నాదిస్వర మంగళవాద్యము లతో—వేదఘోషతో శ్రీ జగద్గురువులను శిష్యమహాజనము తోడ్కొనివచ్చిరి.

ముఖమంటపమున పరమేష్ఠి గురువుల అధిష్ఠానమున కెదురుగా సుందరముగా ఆలంకరింపబడిన తోరణములతో సాగసుగా నున్న చాందిని క్రింద చక్కగా నున్న చలవ చప్పరమునందు శ్రీ వేదవ్యాస శ్రీ శంకర భగవత్పాద పటము లుంచబడినవి. ఎఠ పురోహితుడైన శ్రీ గణపతి సుబ్రహ్మణ్య అవధాని పురోహిత్యము వహించి పూజాకార్యక్రమమును నడిచెను. శ్రీ జగద్గురు సన్నిధానమువారు ప్రక్కనే ఉపవిష్టులై యుండగా శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు బ్రహ్మవిద్యా ఆచార్య పురుషులకు పూజోపచారములను కావించిరి. ఈ బ్రహ్మవిద్యా ఆచార్య పూజా నిర్వహణతో నాలుగు ఆచార వర్గములవారికి (తొలి మూడు వర్గమునందు అయిదుమంది ఆచార్య పురుషులు) పూజాదికము జరిగినది.

అందు కృష్ణపంచకము మొదటిది. ఈ వర్గమునకు మధ్య శ్రీకృష్ణుడు—నాలుగు దిక్కులందు ఆయన నాలుగు వ్యూహములు—(సనక సనందన, సనత్కుమార సనత్కుజుల).

రెండవది వ్యాసపంచకము. ఈ వర్గమునకు మధ్య వేదవ్యాసభగవానుడు. నాలుగు దిక్కులందు ఆయన శిష్యులైన సుమంత, జైమిని, వైశంపాయన, పైలులు.

మూడవది శ్రీ శంకరాచార్య పంచకము. ఈ వర్గము నందు శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు మధ్యయందుండగా ఆయన శిష్యులైన పద్మపాద, సురేశ్వర, హస్తామలక తోటకులు చతుర్దిక్కులందు.

నాలుగవది గురుపంక్తి (వర్గము—మండలము) ఈ పంక్తియందు శ్రీ శృంగేరి

జగద్గురు పరంపరలో సదాశివుని మొదలు సదాత్మధ్యాన నిరతులైన శ్రీ చంద్ర కేశఖరభారతీ మహాస్వామి చరణులవరకు అందరినీ పూజించినారు.

ప్రతివర్గమునకు పూజచేసి శ్రీ మహాసన్నిధానమువారు మంగళహారతి నిచ్చిరి. విద్వాంసులు వేదఘోష చేసిరి. తైత్తిరీయ శిక్షా ఆనందభృగువల్లలను, నారాయణోపనిషత్తును విప్రులు వికకంఠమున ఘోషించిరి. ఒక ఆపూర్వ పావిత్రస్సూరి మత్తమైన వాతావరణముతో శ్రీ జగద్గురువుల దర్శనము దివ్యానుభవప్రదముగా విలసిల్లినది. శ్రీ మహాసన్నిధానము, శ్రీసన్నిధానముతోపాటు మరి యిద్దరు పరమహంస సన్న్యాసులు కూడ సంకల్పము చేసిరి.

వర్షాకాలమున పరివ్రాజకులు ఒకే స్థలమునందు నాలుగు మాసములుందురు. “పక్షా వైమాసాః” అన్న శ్రుతిపాఠము ప్రకారము పక్షము (15 దినములు)నే మాసముగా గ్రహించి రెండు నెలలే చాతుర్మాస్యవ్రత మనుష్ఠించుట ఆచారమైనది. అశ్వలాయనుని వచనము ప్రకారము సన్న్యాసి గ్రామమునం దొక రాత్రియు నగరము నందైన రాత్రులును వసింపవచ్చును. వర్షాకాలమునం దొకచోటనే వసించి బ్రహ్మ విచారము చేయుచు—మనన నిదిధ్యాసలతో—గడుపవచ్చును. ‘ఏకరాత్రం వసేద్ గ్రామే నగరే పాంచరాత్రకమ్, వర్షాస్వేక్రతా తిష్ఠేత స్థానే పుణ్య జలా వృతే’

జీవహింస చేయరాని పరివ్రాజకులు వర్షాకాలమున సంచారము చేసినచో—అప్పుడెక్కెచో విహరించు క్రిమికీటకాదులకు అపాయము కల్పింపవచ్చు. అందుచేత పరివ్రాజకు లొక స్థలమునందే వర్షాకాలమంతయు నుండి—బ్రహ్మవిచారము చేయుచు—తమ్ము అరించినవారికి సాధనారహస్యములు చెప్పచుందురు. ఈ చాతుర్మాస్యవ్రతానుష్ఠానమునకు ముందుగా అషాఢ పూర్ణిమనాడు (గురుపూర్ణిమ) వ్యాసపూజచేయుదురు.

పూజానంతరము చాతుర్మాస్యవ్రత సంకల్పమిట్లు జరిగినది. శ్రీ జగద్గురువు లిద్దరు—శిష్యుల నుద్దేశించి “ప్రాయేణ ప్రావృషి ప్రాణి సంకులవర్త్య దృశ్యతే అత స్తేషాం అహింసార్థం పక్షావై శ్రుతి చోదనాత్ స్యాస్యా మాశ్చతురో మాసాన నాత్రే వాసతి బాధకే॥” అనగా—అచ్చట సున్న శిష్యులందరు ఏక కంఠమున “నివసన్తు సుఖేనాత్ గమిష్యామో కృతార్థతామ్ యథాశక్తిం చశుక్రూషా కరిష్యామోవయంముదా” (మీ రిచ్చట సుఖముగా నుండుడు. మేము యథాశక్తి తమకు శుక్రూషలు చేసి తృప్తితో గృహములకు పోయెదము) అని విన్నవించిరి.

పిమ్మట శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు పరంపరాస్తోత్రము పఠింపబడగా శ్రీ జగద్గురువులు పరంపరా జగద్గురువులకు పుష్పాంజలులు ఘటించిరి.

పిమ్మట మహాసన్నిధానమువారు శిష్యులొకమును అనుగ్రహించి ఆశ్రమమునకు వెళ్ళిరి. శ్రీసన్నిధానమువారి సమక్షమున మహాసన్నిధానమువారి పాదుకలను మోడ సోపచారులతో పూజించిరి.

తరువాత మైసూరుమహారాజా, బరోడామహారాజా, గ్వాలియరు రాజమాత మొదలగువారి తరపున శ్రీ జగద్గురువులకు పాదకానికలు సమర్పింపబడినవి. శృంగ పుర, విద్యారణ్యపుర, నృసింహపుర, సచ్చిదానందపుర శిష్యులు కానుకలు సమర్పించిరి. కొందరు శిష్యులు పాదకానికలు సమర్పించిరి. కొన్ని పాదపూజలు జరిగినవి. యావద్భారతములోని శిష్యమహాజనము తరపున సమిష్టి భిక్షావందనము జరిగినది. శ్రీ సన్నిధానమువారు శిష్యమహాజనమునకు తీర్థ ప్రసాదముల ననుగ్రహించిరి.

చాతుర్మాస్యమున శ్రీ జగద్గురువులను దర్శించుట, పాదపూజలు చేయుట, భిక్షావందనముచేయుట అధిక ఫలప్రదము కావున బహుప్రాంతములనుండి శిష్యజనము శృంగేరికి అరుదెంచి శ్రీ జగద్గురువులను బహు విభములుగా సేవించుచున్నారు.

గంగాపూజ

ఆషాఢ శుక్ల చతుర్దశి గురువారము (16-7-81) నాడు శ్రీ జగద్గురు సన్నిధానమువారు—వరదలలో నున్న తుంగానదికి—గంగాపూజ కావించిరి. శ్రీ మతము లోని సకల దేవతా యతనములకు విజయముచేసి—నీరాజనముల నిచ్చి సేవించిరి.

వరమహాలక్ష్మీ పూజ

క్రావణ చతుర్దశి శుక్రవారము (14-8-81) శృంగేరిలో ప్రత్యేకముగా శ్రీ వరమహాలక్ష్మీపూజ జరిగినది. పెక్కుమంది వచ్చి తిలకించి ప్రసాదములు తీసికొని శ్రీ జగద్గురువుల అనుగ్రహపాత్రులైరి.

శ్రీకృష్ణాష్టమీ వ్రతము

క్రావణ బ సప్తమి శనివారము రాత్రి శ్రీ జగద్గురువులు శ్రీకృష్ణాష్టమీ వ్రతమును కావించిరి. భక్తజనము అశేషముగా వచ్చి పూజను చూచి ప్రసాదములను స్వీకరించి శ్రీకృష్ణపరమాత్మ యొక్కయు జగద్గురువులయొక్కయు అనుగ్రహమును సంపాదించుకొనిరి.

కొత్త అడ్మినిస్ట్రేటరు: శ్రీమహాసన్నిధానము వారు జూలై 1 వ తేదీనుండి మత ఆస్తుల పరిపాలనాకార్యమునకు అడ్మినిస్ట్రేటరుగా శ్రీ సి. వి. గిరిధరకాస్త్రిని ఆయమించిరి. ఆయన స్థానే ఆప్తకార్యదర్శిగా శ్రీ బాలసుబ్రహ్మణ్యము నియమింపబడెను. (జూలై, ఆగష్టు వార్తల వివరములు తరువాతి సంచికలో ప్రకటింపబడును.)

శ్రీ శృంగేరి శారదాదేవి నవరాత్రి మహోత్సవములు

ప్రతి సంవత్సరమువలెనే యీ దుర్మతినామ సంవత్సరమున కూడ శృంగేరిలో శ్రీ శారదాదేవికి ఆశ్వియుజ శుద్ధ పాడ్యమినాటినుండి శరన్నవరాత్రి విశేషాత్సవములు మహా వైభవముగా జరుగును.

దుర్మతి భాద్రపద అమావాస్య (మిగులు) సోమవారము (28-9-1981) శ్రీ శారదాదేవికి మహాభిషేకము జరిగి జగత్స్వగు (బాలెంతరాలు) అలంకారము జరుగును. విశేషపూజ జరుగును.

మరునాడు ఆశ్వియుజ శుక్ల పాడ్యమి మంగళవారము [24-9-81] కలశ స్థాపన జరిగి నవరాత్రి మహోత్సవములు ప్రారంభమగును. ప్రతిదినము శ్రీ శారదాదేవికి ఒక్కొక్క మాతృక అలంకారము జరుగును. వేదపారాయణలు, సుప్తశతి లలితోపాఖ్యాన దేవీభాగవతాది పారాయణలు, ఉపనిషత్పారాయణలు జరుగును. శ్రీ జగద్గురువులు స్వయముగా శ్రీ దేవిని అర్చించి ప్రార్థింతురు. దర్బారు జరుగును.

ఆశ్వియుజ శుక్ల నవమి బుధవారము [7-10-81] శతచండీ హోమము జరుగును. గురువారము [8-10-81] విజయదశమినాడు విశేషపూజ జరుగును. శ్రీ జగద్గురువుల దర్బారులో ప్రత్యేక కార్యక్రమము. శుద్ధ ఏకాదశి శుక్రవారము శ్రీ శారదాదేవికి రథోత్సవము జరుగును. ఆశ్వియుజపౌర్ణమి మంగళవారము [13-10-81] తుంగానదీ జలములలో శ్రీ శారదాదేవికి, శృంగేరిలో వేంచేసియున్న ఇతర దేవతా మూర్తులకు తెప్ప ఉత్సవము, కామదీపూజ జరుగును.

లలితా సహస్రనామములందు చెప్పినట్లు ప్రతిపత్తు [పాడ్యమి] నుండి పార్ణమి వరకు శ్రీ శారదాదేవికి విశేషాత్సవములు జరుగును.

ఈ ఉత్సవములలో పాల్గొనదలచినవారు, చూడదలచినవారు శృంగేరి వెళ్ళవచ్చును. యథాశక్తి తోడ్పడదలచినవారు తమ గోత్రనామములతో శ్రీ జగద్గురువుల ఆప్తకార్యదర్శి పేర విరాళములు పంపవచ్చును. లేక అడ్మినిస్ట్రేటరుకైనను పంపవచ్చును.

విలాసము:

శ్రీ జగద్గురుల ఆప్తకార్యదర్శి
[ప్రయితేలు సెక్రటరీ]
[లేక]

అడ్మినిస్ట్రేటరు.

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు మహాసంస్థానము
శృంగేరి. [కర్ణాటక] 577 189

పాఠకులకు ప్రత్యేక విజ్ఞప్తి

శ్రీ శంకరకృప వింశతి [20] సంవత్సరములు పూర్తి చేసి 21వ సంవత్సరమున కాలిడుచున్న యీ సందర్భమును పురస్కరించుకొని పాఠకలోకమును—యితోధిక సహకారమును ఆరించుచున్నాము.

ధర్మాభిమానమును కలిగి—ధర్మావలంబకులైన మా పాఠకులు—ధర్మప్రచార మే వికైక లక్ష్యముగా నుండి అచంచలదీక్షతో ధర్మసేవగా సాగుచున్న యీ శ్రీ శంకరకృపకు చేయవలసిన సహకార మెట్టిదనగా—

1. ఒక్కొక్క పాఠకుడు కనీసము అయిదుమంది వార్షిక చందాదారులను చేర్పించుట.
2. ఆవశ్యకమున్న చందాదారులు—రూ. 116/-లు పంపి యావజ్జీవ సభ్యులగుట. తమ మిత్రుల నట్లు చేర్పించుట.
3. తమ తమ చందాలను సకాలములో పంపుట.
4. వీలున్నచో సంవత్సరమునకు ఒకటి రెండు పుటలు ప్రకటనలను—తాము గాని—తమ మిత్రుల తరపునగాని తీసికొనుట.

మేము చేసిన ఈ విజ్ఞప్తి పిని మా పాఠకులు మన్నింపగలరని ఆశించుచున్నాము.

ఆకళ్యసత్యనారాయణమూర్తి తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు

శ్రీ శంకరకృప సంపాదకుడు

6-3-609/18 ఆనందనగర

ఖైరతాబాదు, హైదరాబాదు-500 004.

Printed & Published by A. Satyanarayana Murthy, at
6-3-609/18, Anand Nagar, Khairatabad, Hyderabad - 500 004.

Printed at KRANTI PRESS, MADRAS-600 001.

Editor : T. Ramalingeswara Rao

With best compliments from :

M/S. YALE & TOWNE

10-2-9/3, A. C. GUARDS
HYDERABAD -- 500 004.

Grams : "CRANED0Z"

Phone : { Office: 35607
Res: 34230

Specialists in : DIESEL / EARTHMOVING / AGRICULTURAL /
INDUSTRIAL / VEHICLE SPARES

ANDHRA PRADESH STATE CIVIL SUPPLIES CORPORATION LIMITED

1-9-25, 5, BASHIR BAGH,
HYDERABAD - 500 029.

Andhra Pradesh State Civil Supplies Corporation Limited has been in the service of the people of Andhra Pradesh for the last 3½ years in:—

1. Procuring paddy and rice from the farmers and rice millers to ensure that the farmers get minimum support price fixed by the Govt.
2. Serving as an agent of the State Government for lifting of:
 - a) Cement for sale under public sale category
 - b) Levy sugar for distribution all over the state through fair price shops
 - c) Levy-free sugar for distribution to the public through fair price shops
 - d) Lifting and distributing imported Edible oils in all taluks of the state
3. Procuring essential needs of the common people such as baby foods, Pulses, Tamarind, Chilies, Soups, Detergents, Wheat and Wheat products and supply to the public at reasonable prices much lower than the market price.

Andhra Pradesh State Civil Supplies Corporation Limited has a net work of its own Retail counters and consignment counters all over the state for selling essential commodities.

Andhra Pradesh State Civil Supplies Corporation Limited shortly enters the field of distribution of LPG cylinders at several places in the state and looks forward to opening of petrol and diesel bunks.

Andhra Pradesh State Civil Supplies Corporation Limited earns considerable foreign exchange through the apsc by export of rice to the Soviet union.

Andhra Pradesh State Civil Supplies Corporation Limited forges ahead in the service of the people and the Government of Andhra Pradesh with their blessings.

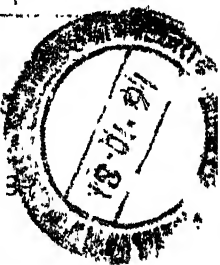
శ్రీ శంకర కృప

శ్రీ శంకర కృపా మహామయ
 శ్రీ శంకర కృపా మహామయ చారి యాజమాన్యమున వెలువడు.
 18-10-81
 త్విక మాసపత్రిక

వల రు. 1 అక్షయము, 1901
 సంవత్సర చందా రు. 10/-

శ్రీ మహామయి హనుము చారి పర్వంకి నంది
 దుర్గా ఆశ్వయుజ - కార్తిక (శకాబ్ది 1903)

శ్రీ శంకర కృపా మహామయ చారి యాజమాన్యమున నిర్మించిన ధర్మశాల
 ప్రారంభోత్సవమున శ్రీ జగద్గురువులతో శ్రీ శంకర కృపా మహామయ
 దేవస్థానం కార్యనిర్వహణాధికారి

A. P. INSTRUMENTS

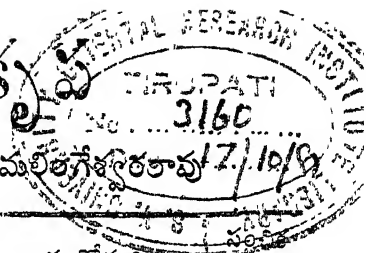
Office:

28 (5), South Tukoganj,
Street No. 1
Near Nath Mandir,
INDORE (M. P.)
Pin : 452 003.

Works:

57/1, Suchalata Ganj,
INDORE (M. P.)
Pin: 452 003.

శ్రీ శంకర కృష్ణ

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు 7/10/99

సంపుటి :
21

శంకరశృంగర స్వామి వ్యాసో నారాయణో హరిః

2

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్లో॥ నవిస్మరామి చిన్మూర్తి మిక్షుకోదంశ శాలినీమ్ |

మృత్యుః సనశ్చ పేష్టాస్తామాహుః పరమాంగళీమ్ || 65

(దీనియందున్న వేదపాదము కాళములోనిది)

తా॥ చైతన్యము లున్న భరించినట్టి చిన్మూర్తిని నే నెప్పటికిని మరువను. సనకుడు మొదలగు మునిశ్రేష్ఠులూ చిన్మూర్తి నే ఉత్కృష్టమయిన—పరమమయిన గతిగా గమ్యముగా చెప్పుచున్నారు.

విశేషములు : శ్రీదేవి చిన్మూర్తియట. శుద్ధచైతన్యమని భావము. లలితా సహస్రనామములందు శ్రీదేవి చిదగ్నిరంభూతగా చెప్పబడినది. (చిదగ్నికుండ సంభూతా—1వ నామము). ఆమె చిచ్ఛక్తియట (416వ నామము). చిన్మూర్తియే చిచ్ఛక్తి. సర్వప్రాణు లందున్న జీవశక్తియే ప్రకాశరూపమైన శక్తి—చిచ్ఛక్తి. శ్రీదేవి చితిః (చిత్తై) (362వ నామము) అనగా చిన్రూపిణి, చిన్మూర్తి అట్లే శ్రీదేవి చిదానందరసరూపిణియట (364వ నామము). శ్రీదేవి చిత్కిలయట (728వ నామము). చిన్మయి (251వ నామము). ఫలితార్థ మేమనగా శ్రీదేవి సర్వబ్రహ్మమేనని.

అందుకనియే మునిశ్రేష్ఠులు—సనకాదులు—ఆమెను—పరమమైనగతి—గా—కైవల్యముగా నిత్యశుద్ధబుద్ధము క్తముగా—చెప్పుచున్నారు. శ్రీదేవి పాదాబ్జములందైక్యము పొందులే పరమమైన గతి. మోక్షము. అదియే ఉపనిషత్సత్యము. శ్రీభగవత్పాదలవారు కావ్యభోరణిలో—యీ స్తోత్రమున—అద్వైత సిద్ధాంతభావమునే ఆలంకారికముగా చెప్పుచున్నారు.

—:—

శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీ మహాస్వామి చరణ స్మరణమ్

(గతిసంచిక తరువాయి)

గురుభక్తి

శ్రీ జగద్గురువు లెల్లప్పుడు సామాన్య మానవులకుంటే—ఎంతో సుగున్నత మైన స్థితి యందుండేడివారు. అందువలన అతి సామాన్యనితో ప్రసాదించు చున్న పుణ్యముకూడ—ఆ ప్రసంగమును జీవితములో పాశముగా పట్టవట్టునట్లు చేయువారు. అతి సామాన్య సంఘటనను చాల విలువైనదానిగా—ఎంతో నేర్చుకొనవలసిన సన్నివేశముగా మార్చుచేయగలవారు. ఇట్టి సంఘటనలను ఉదహరించుటకు ముందు—ఆయనకు శ్రీ శంకరభగవత్పాదులయందును, తమకు ముందు సీతాధిపతులయిన శ్రీ జగద్గురు సచ్చిదానంద శివాభిషేక సృనింహభారతీ మహాస్వామివారియందును గల భక్తిని గురించి కొంత వివరించుట అవశ్యకముగా తోచుచున్నది. వారిద్దరిని కేవలము మహితాత్ములుగా శ్రీచరణులు భావింపలేదు. భగవంతుడే ఆ రూపములతో సున్నట్లు తలపోసేడివారు. సామాన్యముగా మనము చెప్పకొని శ్లోకము—గురు ర్భక్త్యహ్మ గుర్వష్ట్యః గురుద్దేవో మహేశ్వరః గురుస్సాక్షాత్ పంబ్రహ్మ” గురువును బ్రహ్మతో, విష్ణువుతో, మహేశ్వరునితో—పరబ్రహ్మతో సమానుడని ప్రశంసించుట అలంకారికముగా—అనికాదు శ్రీచరణుల అభిప్రాయము. సత్యముగా గురువు అట్టివాడే నని వారి నిశ్చయము. అది మన మెన్నటికీ మరువరాదని ఆయన శాసనము.

ఒక పెద్దమనిషి శ్రీ జగద్గురువుల దర్శనమునకు వచ్చి శృంగేరిని చూడగలుగుట సంతోషకరముగ నున్నదని విన్నవించెను.

పెద్దమనిషి : ఎంత సుందర దృశ్యము! కొండలలో అడవులలో గూడుగా నున్న మనోహరస్థలము! తుంగనదీ జలములెంత శుద్ధముగానున్నవి! రైళ్ళు, మోటారుకార్లు సగుపాయములున్న వర్తమాన కాలమున మేమెట్లో యిక్కడకువచ్చి యీ అపూర్వ సుందర దృశ్యమును తిలకించి ఆనందింప గలుగుచున్నాము. శ్రీ శంకరభగవత్పాదుల కాలమునం దిట్టి సగుపాయములు లేవు. ఆయన దేశమునం దంతయు పాదసంచారమే చేసెను. ఇట్టి మనోహర స్థలమిచ్చట నున్నదని ఆయన

నెట్లు తెలిసికొనగలిగినా? ఈ ఆలోచన రాగా నేను ఆశ్చర్యమున మునిగిపోవుచున్నాను. ఆయనయందు భక్తి గౌరవభావభరితుడ నగుచున్నాను.

శ్రీ జగద్గురువులు : ప్రపంచమున సృష్టి చేసినవానికి తన సృష్టియందెక్కడ నేమి యున్నదని అన్వేషణ చేయవలసియున్నదా? ఏది ఎక్కడ నున్నదో— సామాన్యమేషయ ప్రతీతిగా—(నాటిని ఆయనయే అక్కడక్కడ పెట్టి నాడుకావున) తెలియదా? కాబట్టి శ్రీ భగవత్పాదులు యీ శృంగేరి ఆదర్శస్థలముగా నెన్నుకొని టయుందు (నీ వాయన పరమేష్వరుడే యన్న సంగతి మరిచిపోయి ఆయన ఒక సామాన్య మానవుడు మాత్రమేనని తలచుచున్నప్పుడు శిష్యు ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరమేలేదు. శ్రీ భగవత్పాదులు సామాన్య మానవుడన్న భావము ప్రబలముగా నున్నప్పుడు మాత్రమే ఆయనచేసిన పరిచయ గమనము చేసికొన్నప్పుడు ఆశ్చర్యము కలుగుట— మెచ్చుకోలు తలపులు వచ్చుట జరుగును. (సకేషము)

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశము

శ్రీకృష్ణపరమాత్మ భగవద్గీతలో తొలుత అర్జునునికి — (ఆతనిద్వారా నునకందరకు) చేసిన హెచ్చరిక — ‘ఓయి అర్జునా! కై బ్రహ్మనువకు లాంఛనములు. హృదయ దౌర్బల్యమున వదలిపెట్టుము! అది నీకు తగినదికాదు. లెమ్ము! కైతను వినాశకుడవగు పరంతపా! లెమ్ము’—

కై బ్రహ్మ మాస్మగనుః శారణై తత్త్వయ్యుపపద్యతే

తుద్రం హృదయ దౌర్బల్యం త్యక్త్వా శిష్య పరంతప! (గీ 2-3)

ఈ శ్లోకమునందు ముందు అర్జునిని ‘పార్థ’ అని సంబోధించెను. పార్థుడనగా పృథ్వీయన్న పేరుగల కుంతీదేవి పుత్రుడని. ఆమె మనోధైర్యముగల క్షత్రియ. తన విడ్డలను అడవులకంపి ధైర్యముతో నిలువబడిన క్షత్రియంగాన. “మీ హక్కుల కొరకు క్షత్రియోచితముగా యుద్ధము చేయుడు” అని శ్రీకృష్ణునిద్వారా తన పుత్రులకు సందేశము పంపిన వీరమాత. ఆమె (ఒక స్త్రీ) తన పుత్రులను పురుషులుగా వీరులుగా—బ్రతుకుడని ప్రబోధించినది. అనగా మానవులుగా వర్తింపుడని. (మనీషిని మానవుని చేయుగలదే నిజముగా మతము).

ఉపనిషత్తులందు ప్రధానముగా నున్నది “అభయము”—“ఉత్తిష్ఠత జాగ్రత్

ఆవునది అట్టే. అది హేతుబద్ధముగా నున్నదని నేను నిరూపింతును. కాస్త్రములందు ఈశ్వరుడు—జీవుడు—బింబ ప్రతిబింబములవంటి వారని చెప్పబడినది. అద్వమనందు కన్పించునది ప్రతిబింబము. దేనిరూపము అద్వమనందు ప్రతిబింబముగా నున్నదో—అసలది బింబము. అద్వమ ఉపాధి. బింబము, ఉపాధి, ప్రతిబింబము అని మూడున్నవి. ఉపాధిగతమైనది ప్రతిబింబము, అద్వమలో యాచుకొన్నచో ఎవరి ప్రతిబింబము వారికి కన్పించును. ప్రతిబింబముయొక్క ముఖలలాటము నిరలంకారముగ నున్నదనకొనుడు. అప్పు డేమనిపించును? ఆధునికుల కేమియు అనిపించకపోవచ్చును. అట్లుండుట వారికి సంతోషమే కల్పింపవచ్చును. కాని వైదికాచార సంపత్తుకలవారికి—ఫాలము నిరలంకారముగ నున్నదని—విభూతి పెట్టిన బాగుండునని తోచును.

ప్రతిబింబమునకు విభూతి అలంకరణలేదు. దానికా అలంకరణ ఉండవలెనన్నచో—అద్వమనకు పెట్టవలయునా? అందువలన ప్రయోజనమేమియు నుండదు కాబట్టి అట్లుచేయ నక్కరలేదు. అద్వమనకు పెట్టినచో—ప్రతిబింబము ప్రక్కకు తొలగినప్పుడు విభూతి దాని ముఖమునం దుండదు. ప్రతిబింబము ముఖమున యుండవలెనన్నచో బింబముయొక్క ముఖమునందే విభూతి పెట్టవలెను. అదేవిధముగా బింబముయొక్క ముఖమునందు నామము పెట్టినచో—అది ప్రతిబింబముయొక్క ముఖమునందుకూడ కన్పించును. కాబట్టి ప్రతిబింబమును అలంకరింప దలచినచో బింబమునే అలంకరింపవలయునన్నది రూఢి.

కాస్త్రములందు ఈశ్వరజీవులు బింబప్రతిబింబములనికదా చెప్పబడినది. ఉపాధి మాయ, అవిద్య, కొందరు మాయ యని కొందరు అవిద్యయని చెప్పగూరు. ఈ పదప్రయోగము విషయమున కొంత భేదముకలదు. దేనియందు ప్రతిబింబము కన్పించుచున్నదో దానిని ఉపాధి యనినాముకదా! మాయ లేక అవిద్యయని చెప్పబడు ఉపాధియందు జీవుడను ప్రతిబింబము, ప్రతిబింబమును సరిదిద్ద దలచినచో బింబమును సరిదిద్దవలెను. ఇది లౌకిక విషయములందును నిజము. కావున ప్రతిబింబమైన జీవుడు బాగుండవలెనన్నచో బింబమైన సగుణ ఈశ్వరుని ఉపాసించవలెను—నేవింపవలెను. అప్పుడు క్షౌరిక ఫలించును. జీవుడు అనంద మనుభవించును. శ్రీ భగవత్పాదులు లక్ష్మీనృసింహ పంచరత్న స్తోత్రమునందు మనలను ఎంత ముందునకు తీసికొనిపోయిరో విశదముగుచున్నది.

ఇదేవిధముగా దీక్షితేంద్రు డొకచో చెప్పెను—“అయిబ్రాతశ్చేతః పరమ

ముపదేశం శ్రుణు మమస్మరచరేర్పాయాం పటుఘాతం జేషు స్మరభిలం” (నేను నీకు మంచి ఉపదేశము చేయుచున్నాను. ఇంద్రియములు చక్కగానున్నప్పుడే ఈశ్వరుని ఆర్చనచేయుము. వృద్ధుడవై బలహీనుడవై యున్నప్పుడర్చింప కోరికయున్నను బలం డదు. నీవు వివరాత్రినాడు జాగరముచేయ కోరవచ్చును. జన్మాప్తమైనాడు రాత్రి శ్రీకృష్ణపూజ చేయ కోరవచ్చును. కాని బలహీనుడైన నీ యింద్రియములు నీకు తోడ్పడవు.

జీవుడు ఈశ్వరుని ప్రతిబింబ మన్న విషయము. జీవునికి సుఖము కలిగింప దల చినచో ఈశ్వరునికి సుఖము కలిగింపవలెను. అర్చింపవలెను. ఈ భావమునే శ్రీభగ వత్పాదులీ నృసింహ పంచరత్నస్తోత్రమున చెప్పిరి. ఆయన మరెన్నియో విషయము లెన్నియో సందర్భములందు చెప్పెను. ఈ స్తోత్రము ముగింపు నందినట్లు చెప్పిరి.

“తవహిత మేకం వచనం వక్ష్యేశ్వణు సుఖకామో యది సతతం॥ స్వప్నే దృష్టం సకలం హి మృషా జాగ్రతి చస్మర తద్వదితి॥”

సంసార దుఃఖానుభవ మేల? జాగ్రదవస్థలలో చూడబడుచున్న దెల్ల నిజ మునకు ధ్రువకలితము. దుఃఖ కారణము. కాబట్టి యీ భ్రమను పోగొట్టుకొనుము. ఎట్లు? స్వప్నములున్నవి. అందెన్నియో కన్పించును. స్వప్నము నడచుచున్నంత వరకు అది నిజములుగా లోచించును. శ్రుతియందొకచోట నట్లున్నది.

ఆథ రథాన్ రథయోగాన్ పథః సృజతే॥ ఆక్కడ నిజముగ గుఱ్ఱము లున్నవా? నతత్రి రథా న రథయోగాన పంథాన॥ నిజమునకు గుఱ్ఱము లచ్చటలేవు. రథములు లేవు. స్వప్నమున గుఱ్ఱములున్నవి. ప్రయాణించుట యున్నది. నిద్ర మేల్కొనిన తరువాత అడుగుగా—స్వప్నమునం దేదో చూచితిని. అదియంతయు నిజముకాదు. కల—అందురు. అదేవిధముగా మనకంటికి కన్పించునదంతయు మిథ్య. నిజముకాదు.

స్వప్నము నిజముకాదని స్వప్నానంతరము తెలియుచున్నది. జాగ్రదవస్థలోని దంతయు మిథ్యయన్న అనుభవము తేలికగా కలుగుటలేదు. తెలిసినవారికే అది సాధ్యము. నీకు సత్యము తెలిసినచో నీవు చెప్పగలవు. అందుకని “తవహిత మేకం వచనం వక్ష్యేశ్వణు సుఖకామో యది సతతం” చెప్పట. త్తేజికమైనదికాక శాశ్వ తానందమును కోరినచో యీ ఉపదేశమును పాటించుము. ‘స్వప్నే దృష్టం సకలం హిమృషా’, ‘హి’ అని ప్రయోగించుట ప్రాముఖ్యతను స్పష్టపరచుటకు. స్వప్న మిథ్యాత్వము నీకు తెలియును. ‘జాగ్రతి చ స్మర తద్వదితి’ — జాగ్రదవస్థకూడ

నట్టిదే. ఈ యంతయు యీ స్తోత్రమునందున్నది. కాబట్టి స్తోత్రములను పఠించు నపుడు, ఊరక పఠించుటకంటె ఆరముపై దృష్టిపెట్టి చదువుట నుంచిది. మంత్ర జపము చేయునపుడు—ఆరమును ఆవగాహన చేసికొని జపము చేసినచో ఉత్తమ ఫలితము లుండునని చెప్పబడినది. అదేవిధముగా యీ స్తోత్రములను పఠించునపుడు ఆరము గ్రహించి పఠించినచో ఫలితము అధికము. ఈశ్వరానుగ్రహము లభించి, జ్ఞానముకలిగి సత్యస్వరూప మననమునకు అవకాశము కలుగును. శ్రీ భగవత్పాదులీ అవకాశము మనకు కల్పించిరి. మన మది విస్మరించి లౌకిక ప్రజ్ఞాదురంధరుల మైతిని. అది సరికాదు. ఆయన స్తోత్రములను వేదాంతగ్రంథములను ఐనము చదవవలెను. భగవంతుడు “స్వల్పమపి ఆస్యధర్మస్య త్రాయతే మహత్ భయాత్” అనెను. కాలము నిష్ఫల లౌకిక కార్యములతో వ్యయముచేయక భగవత్పాదులయందు వారి స్తోత్రములందు మనస్సు నిల్పినచో శ్రేయస్సెంతో లభించును. ఇది గ్రహించి అట్లు ప్రవర్తించవలెను.

భక్త్యంజలి

సాక్షాత్తు శంకరులైన శ్రీ శంకరభగవత్పాదులచే ధర్మరక్షణకై భారత మున నాలుగు దిక్కులందు స్థాపింపబడిన చతురామ్నాయ పీఠములలో దక్షిణామ్నాయ సంజ్ఞ కి యజుర్వేదీయ శృంగగిరి శ్రీశారదాపీఠము “తస్య యజురేవగిరిః” అన్న శ్రుతిప్రమాణముచేత సర్వగిరిః ప్రధానపీఠమై—అవిచ్ఛిన్న గురుపరంపరా దీప్తమై అలరారుచు, శ్రీ శంకరభగవత్పాద విరచిత మితామ్నాయ శాసనము ప్రకారము ఆంధ్ర ద్రవిడ కర్ణాట కే.శ. దేశప్రభేదములకు జగద్గురు స్థానమై విలసిల్లుచున్నది.

నేడు శ్రీ శారదాపీఠ వ్యాఖ్యాన సింహాసనమును తేజోభరితము చేయుచున్న శ్రీ జగద్గురు అభినవ విద్యాత్థిర మహాస్వామి చరణులు పరంపలో కిరీ వ వారు. ఈ మహాసన్నిధానమువారు శ్రీ భగవత్పాదులవలె అనేకులతనగ పర్యంత భూమియందు సంచరించి ధర్మప్రబోధముచేసి సనాతన ఐతరుణ్యజీవన కార్యమును సఫలముచేసిన మహాత్ములు.

శ్రీ శంకరభగవత్పాదులవారి వచనము ప్రకారము శృంగగిరి శ్రీ శారదా పీఠాధిపతులయినవారందరు శ్రీ భగవత్పాదులంతటి పరివ్రాట్టులు. అట్లే గౌరవింపవలసిన వారు.

శ్రీ జగద్గురు ఆశీస్సవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణాల 65 వ వర్ధంతి దుర్బంతి నాను సంతోషం ఆస్వియుజ బ చతుర్దశి సోమవారము (20-10-81) మైసూరులో వైభవముగా జరుగనున్నది.

శ్రీమహాస్వామి సేవిత పాదాలవిందులై శ్రీ మహాస్వామి ధానమువా రిట్లే మరి యొక శతసంవత్సరములు శిష్యులొకముస కృపాకటాక్షములతో పాలింతురు గాత యని శ్రీ శివగోపీక దేవతలప ప్రార్థించుచున్నాము.

జయతు జయతు తుంగాతీరగా శారదాంబా

జయతు జయతు శ్రీమచ్ఛందమాళీ సురేశ్వరః

జయతు జయతు విఘ్నేద్రక్షుగర్భో గణేశో

జయతు జయతు విద్యాతీర్థనామో గురుర్నమః॥

దుర్బంతి ఆశ్వయుజ శు గురువారము, తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు,
1-10-1981. సంపాదకుడు.

అకెళ్ళ సత్యనారాయణమూర్తి,
ప్రకాశకుడు.

—:—

మొగడతఱకలు

గురులతో జగత్సర్వం బ్రహ్మ విష్ణు శివాత్మకమ్।

గురోః పరతిరం నాస్తితిస్మాత్సం పూజయేద్గురున్॥

(బ్రహ్మ విష్ణు శివాత్మకమైన సర్వజగత్తును గురుమాపమే. గురువుకన్న పరమైనది లేనేలేదు. కావున గురువును పూజింపవలెను).

గురుర్మూర్తి సృజన్మిత్యం గురోర్నామ సదాజపేత్॥

గురోరాజ్ఞా ప్రకర్షితీ గురోరన్యం నభావయేత్॥

(గురువుయొక్క మూర్తి నే నిరంతరము ధ్యానింపవలెను. గురునామమునే సదా జపింపవలెను. గుర్నాజ్ఞప్రకారము ప్రవర్తించవలెను. గురువుకంటె అన్యుల నెవ్వరిని సంభాషింపరాదు.)

ధ్యానమూలం గురోర్మూర్తిః పూజామూలం గురోఃపదమ్।

మంత్రమూలం గురోర్వాక్యం ముక్తిమూలం గురోఃకృపా॥

(ధ్యానము చేయుటకు గురువుయొక్క మూర్తి అలంబనము. పూజచేయుటకు గురువుయొక్క పాదములు అలంబనము. గురువుయొక్క ఉపదేశ వాక్యములే

తమ గురువులవలెనే తామును సదాత్మధ్యాన నిరతులై, విషయపరాజ్ఞులులై శాస్త్రనిష్ఠులులై—శిష్యవాత్సల్యమాత్ర క్రియాచణులై విలసిల్లుచున్న శ్రీజగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు సర్వోత్కృష్టముగా సర్వోత్కర్షతో విరాజిల్లుదురు గాక.

—o—

పంచాంగ విశేషములు

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు మత పంచాంగము ననుసరించి

దుర్మతి అశ్వయుజ శు తృతీయ గురువారము (1-10-81) నుండి

కార్తిక బ చతుర్థి ఆదివారము (15-11-81) వరకు.

1-10-81 నుండి 13-10-81 వరకు విశేషములు గతనెల సంచికలో కలవు.

16-10-81 శుక్రవారము చంద్రోదయోమా వ్రతము అట్లతద్దె.

18-10-81 ఆదివారము అశ్వయుజ శు పంచమి శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు శ్రీచుదభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి పట్టాభిషేక దినం.

17-10-81 శనివారము తులాసంక్రాంతి.

23-10-81 శుక్రవారము శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీ మహాస్వామివారి జయంతి, ఏకాదశి.

26-10-81 సోమవారము నరక చతుర్దశి, శ్రీ జగద్గురు అభినవవిద్యాతీర్థ మహాస్వామివారి వర్ధంతి, గురుమూఢమి త్యాగము.

27-10-81 మంగళవారం దీపావళి ఆమావాస్య ధనలక్ష్మి పూజ కేదారవ్రతము.

28-10-81 బుధవారం కార్తిక శు పాడ్యమి, గోపూజ కార్తిక స్నానారంభము.

29-10-81 గురువారం భగినీహస్త భోజనం, కావేరి పుష్కరం.

31-10-81 నాగుల చవితి.

నవంబరు

2-11-81 సోమవారము (కార్తిక సోమవారములు 9, 16, 23 తేదీలు) శృంగేరిలో ప్రత్యేకపూజలు (శ్రీ చంద్రమూలీశ్వరునికి).

5-11-81 గురువారము కార్తిక శు అష్టమి. శృంగేరిలో శ్రీ విద్యాశంకర రథోత్సవము.

6-11-81 శుక్రవారము కృతయుగాది.

7-11-81 శనివారము ఆరోగ్యలక్ష్మీవ్రతము.

- 8-11-81 ఆదివారము ఉత్తానైకాదశి (బోధన) భీష్మపంచకవ్రతము.
 9-11-81 సోమవారము క్షీరాబ్ధి (చిల్కు) ద్వాదశియోగినీ ద్వాదశి, స్వాయం భువు మిన్నాని.
 10-11-81 మంగళవారము వైకుంఠ చతుర్దశి తులస్యద్వాసన.
 11-11-81 బుధవారము కార్తికపౌర్ణమి (ఆకామావై) కేశబంధన గౌరీవ్రతము.
 జ్వాలాంతోరణము ధాత్రిపూజ శృంగేలో కృత్తికా దీపాత్సవము.

—o—

సంస్కృతభాషను మనమేల ఆదరించి నేర్చుకొనవలెను?

(43)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావివర్గంలో మూర్ఖస్య మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్ని టిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

శ్రీ పి వి. రాజమన్నారు.

(విదరాసు ప్రధాన న్యాయమూర్తి.)

ప్రతిబాలుడు, బాలిక—(వర్ణము, జాతి విచక్షణ లేకుండా) సంస్కృత అధ్యయనము చేసి తీరవలెనని నా అభిలాష. మన పూర్వసంస్కృతి, మన పూర్వ మేధావులు ఆలోచించినదంతయు వచించినదంతయు ఆ భాషయందున్నదనిమాత్రము కాదు—ప్రపంచమున ఉత్తమోత్తమ సాహిత్యము ఆ భాషయందున్నదనియు కాదు—యువజనుల విద్యామూల్యముగా దానికున్న ఘనతవలన యువకులందరు సంస్కృత మును అధ్యయనముచేసి తీరవలెనని నా అభిప్రాయము.

సంస్కృత సాహిత్యమున మన మాతృదేశ సంస్కృతియంతయు నున్నది. ఆ సంస్కృతి మనకు కావలసినచో—మనము సంస్కృతమకడకు పోవలెను. మన సంస్కృతిని మనము విస్మరింపవలెనని త్యజింపవలెనని మనము నిశ్చయించుకొని దృఢము చేసికొనక పోయినచో—మన బాలబాలికలకు సంస్కృతమును అభ్యసించుటకొక అవకాశమును మన మీయవలెను—మన పాఠశాలలలో సంస్కృత అధ్యయనమును మనము తప్పనిసరి చేయవలెను.

ఇండియాలో సంస్కృతము పుట 12

శ్రీ డా. శ్యామాప్రసాదముఖర్జీ

ఇప్పటికీ పరిమితులు లేని జ్ఞాన-విద్యా నిధిగానున్న సంస్కృతము (దాని నుండియే జ్ఞానము వివేకము నాగరిక ప్రసంగమునకు ప్రవహించినది) మరల మన జాతీయ విద్యావిక్షేప పథకమున ఉత్తమ గౌరవస్థానము నందుంచబడవలెను.

(సంపద్ భాషణ)

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత వేదాంత డిండిమము

వ్యాఖ్యానము : తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

ఆవ. (గవ శ్లోకము) జ్ఞానాజ్ఞానములను గురించి చెప్పచున్నారు.

శ్లో॥ జ్ఞానాజ్ఞానే పదార్థాద్వై ఆత్మనో బంధముక్తి డౌ
జ్ఞానాన్ముక్తిర్ని బంధోఽన్యరితి వేదాంత డిండిమః

3

తా॥ జ్ఞానము, అజ్ఞానము అను పదార్థములు రెండు. ఆజ్ఞానము ఆత్మకు బంధము నొసంగును. జ్ఞానము మోక్షము నొసంగును. జ్ఞానము వలననే మోక్షము కలుగుననియు—యితరము—అజ్ఞానమువలన బంధమే యనియు వేదాంత డిండిమము.

విశేషము : భేరినాథగా చెప్పమాటలు శ్లోకములందు చెప్పబడుచున్నవి కావున నివి శాస్త్ర సారభూతములై—మహర్గర్భితములైన—వాక్యములే చెప్ప బడుచున్నవి. 'జ్ఞానాదేవతు కైవల్యమ్' అన్న శ్రుతివాక్యభావ మీ శ్లోకము ఘోషించుచున్నది.

ఆవ. జ్ఞాతజ్ఞేయములను గురించి చెప్పచున్నారు.

శ్లో॥ జ్ఞాతజ్ఞేయం పదార్థాద్వై భాస్యభాసక లక్షణౌ
జ్ఞాతాబ్రహ్మ జగత్తేజో మితి వేదాంత డిండిమః.

4

తా॥ జ్ఞాత జ్ఞేయము అని పదార్థములు రెండు. అందు జ్ఞేయము స్వప్రకాశము లేనిది. ప్రకాశింప జేయదగినది. జ్ఞాత భాసకుడు. ప్రకాశింపజేయువాడు. జ్ఞాతయే బ్రహ్మము. జ్ఞేయము జగత్తు అని వేదాంతడిండిమము.

విశేషము : మిథ్యయగు జగత్తును—సత్యమగు ఆత్మ—బ్రహ్మను—గురించి చెప్పచు వ్యావహారిక మెట్టిదో తెలిపిరి. (సశేషము)

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

14

ఒకనాడు బడరీవనము
నుండి విశ్వనాథ దేవా
లయము నకు వేదశ్శాన
ములు వెంబడించగా
పోవుచున్న మహామహు
లను చూచి వేదశ్శాసు
లని నిశ్చయించుకొని
శ్రీ విద్యారణ్యులు
సాష్టాంగ ప్రణామము
చేసిరి.

తన నిజాపూతిని ప్రక
టింప నిష్ఠములేని
వ్యాసులు శ్రీవిద్యారణ్యు
లతో 'నన్ను తాకవద్దు'
అని వారిందుచుండగా
శ్రీ విద్యారణ్యులు
ఆయనపాద పద్మము
లను వదలలేదు.

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము: బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి

గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.

(గత సంచిక తరువాయి)

సప్తదశసర్గము

సోమశేఖరభూపతి కటుపంపి శ్రీ సచ్చిదానంద యతీశ్వరులు కుసుమాక్ష చైతన్యమును ఆనందేశ్వరుడు పూర్వము తమతో ఆన్నమాటలు స్మృతికి తెచ్చుకొని అది ఫలించు కాలము సిరీక్షించుచు కొన్నిదినము లా నగరములో నే గడపిరి. (1) ఆ స్వామికి కత్తెభరిత కవచము చేయించి సమర్పించి దీపాని సుహృత్సవములు జరిపి భక్తిపూర్వకముగా దానిని సమర్పించి యతివగ్యులు ముదమందిరి (2). రజతపూజోత్సవ సాధనములు చేయించి భిక్షాభిరుత ప్రదాతయున ననంతేశ్వరునకు వానిని గూడ సమర్పించిరి (3). అప్పుడు మంగళపురాధీశ్వరుడు కుసుమ కచ్చి యతీశ్వరులను పూజించి తన పాపములకు తాళన మొనర్చుకొను తలంపుతో శ్రీచారిని తమ గ్రామమునకు రావలసినదని మరిమరి ప్రార్థించెను (4). భక్తులు భక్తిపరులగు యతీంద్రులు వారి ప్రార్థన మంగీకరించి శిష్యాగ్రామములై బయలుదేరి తత్పరజను లెదురువచ్చి సాదరముగ తీసికొనిపోవ నా మంగళపురమున ప్రవేశించిరి (5). ఆ రాజకన్య యతీశ్వరులను సమద్రజాత విచిత్ర వస్తువులతో స్వరాజోపచారములతో పూజించి వారి పాదతీర్థమును భక్తితో గ్రోలి కృతకృత్యుడ నైతినిని సంతోషించెను (6). జగద్గురువు లా రాజు నాశీర్వాదించి దగ్గరనున్న కారంజదేవుని చూడవలెనని రాజు పంపిన బలములు తమ్మనగుమించుచుండ మంగళపురమును నిర్గమించిరి (7). పిమ్మట యతీంద్రులు కారంజపురమును చేరి, అక్కడ శివుడు గిరింద్ర పాదపసించియున్నాడు. అక్కడ కవులు ప్లవంగములనే తమ భృత్యులుగా చేసికొని రాజ్యమును పాలించినవి (8). ఆ కారంజదేవుని పూజించుకొన్న తరువాత మాధ్వయతీశ్వరులచే ప్రార్థితులై కమనీయ వేషుడగు కృష్ణస్వామిని నేవించుకొనుటకై శుడిపికేగిరి (9) కృష్ణస్వామి నర్పించి మాధ్వయతీశ్వరులచే నర్పితులై యటనుండి లక్ష్మీస్థానింహస్వామి వేంచేసియున్న హోలాడి నగరమునకేగిరి (10). అక్కడ కొన్ని దినములుండి లక్ష్మీస్థానింహార్చన తత్పరులై గడపి పిమ్మట యోగిరాజు లక్కడనుండి తీర్థరాజ పురమున

కేగిరి (11). అక్కడ సర్వభద్రముల నొసంగుచు తుంగభద్ర రంగత్తరంగోజ్వల ముగా ప్రకాశించుచున్నది. ఆ నదీమతల్లి జనాభుదూరీకరణదక్ష యగుచున్నది (12) ప్రాధాంగన తన పతిని చేరునట్లే యా సరిద్వార సైకతశ్రోణియై పర్వతస్థయై ప్రియకాంతుడగు సరిత్పతిని చేరుచున్నది (13). ఆ నదీతీర సైకతములు ముని సంఘములతో నిండిన ఆశ్రమములతో కలకలలాడుచున్నవై మకరికాపత్ర విరచన మొనర్చిన నదీమతల్లి గండస్థలములవలె నొప్పుచున్నది (14). తనయంచు వికసించిన నీలోత్పలముల మకిరందముల నానుచు మొరయుచున్న భృంగ నినాదముల చేతను, తరంగచూర్త సగచాలముల చేతను స్నానము చేయరండని జనుల నాహ్వానించుచున్న దాయనిపించుచుండును (15). ఆ నదీతీరము మహా పాపవినాశిని యని ప్రఖ్యాతి నంది నది. దానిని నోటనూని భక్తితో గ్రోలగలిగిన పుణ్యాత్ములకు మరల జన్మముండునా (16). ఆ నదియందే జగత్సృష్టిని నడిపిన రామకుండ తీర్థమున్నది. స్త్రీ బాల వృద్ధులను కూడ విడువకుండ ముయ్యేడుమారులు భూప్రదక్షిణ మొనర్చి వెదకి వెదకి రాజులను వధించిన జామదగ్న్వయుడు ఆ రామకుండమున స్నానమాడియే సర్వపాప విముక్త డయ్యెను (17). పూర్వగురువులయిన శ్రీ సచ్చిదానంద యతీంద్రవర్యులక్కడనే శిలాతలమున విద్యావిశ్వేశ్వరులను పేరుతో నొక శివలింగమును ప్రతిష్ఠించి ఆర్పించి యున్నారు (18). అనది కుభయతీరము లందును బ్రాహ్మణ గృహములు తపస్వి సిద్ధాంతుల పర్ణకాలలు రెండు భుజములమీది రత్నభూషణముల వలె ప్రకాశించు చున్నది (19). ఈ సచ్చిదానంద యతీశ్వరులు అక్కడి బ్రాహ్మణాగ్రహారవాసులు వచ్చి తపతో కొన్నాళ్ళుండి ఈలిబాధలను నివారించవలసినదని ప్రార్థింపగా వారి ననుగ్రహించుటకై ఆచట కొన్నిదినము లుండదలచిరి (20). యతిసార్వభౌము లాయగ్రహారమున నుండి చంద్రమాశ్వరార్యున మొనర్చుచు నున్నారని తెలిసి దేశ దేశములనుండి వచ్చిన బ్రాహ్మణుల కెందరితో అభీష్ఠితములు ఫలింపజేయుచు తని యింపజేసిరి (21).

జగద్గురువుల పాదసంపాద తీర్థములచే పాపవిముక్తులయిన వారు తమ తమ స్థలములకుపోయి శ్రీవారి ఉనికినిగూర్చిన వార్తను పదిదిక్కుల వ్యాపింపజేసిరి (22). స్వమతమున్న శృంగగిరిని విడిచి స్థలాంతరవాస మనస్కులగుటకు కారణమేమిటా యని దేశదేశ రాజులును ఛాత్రసంఘములును శంకాన్వితులై పరిపరివిధముల నూహింప సాగిరి (23). చాలమందిరాజులు తమ చారులను గురువులున్నచోటికి పంపి శృంగే (2)

రికి పంపి వారినుండి గ్రహించిన యథార్థ విషయములను బట్టి అందరుకూడ కర్తవ్య నిర్ణయమున కాలోచించిరి (24). వారందరు మొట్టమొదట చేయవలసినది గురు దర్శనముని నిశ్చయించుకొని తమతోకూడి రావలసినదిగా కోరుచు ఇక్కేరి భూపాల కునకు గూడ తమ సంకల్పము నెఱింగించు పత్రికను పంపిరి (25). ఆ పత్రికను దానిని తెచ్చిన దూతలను నిరసించి యా వార్తనుకూడ రాజునకు తెలియపరచక వంచవడయిన దుష్టమంత్రి వీమయజరగ నట్లూరకుండెను (26). అట్లా మంత్రిచే నిరస్తులైన దూతలు తిరిగివచ్చి తమ్ముపంపిన రాజులకా వార్త నెఱింగించిరి. బహు దేశాధీశులగు వారందరు కోపించి ఇక్కేరిపై దండయాత్ర జరిపి యా రాజును శాసింపవలెనని నిశ్చయించుకొనిరి (27). క్రోధపరీత చిత్తులగు నా రాజుల నందరను మహారాష్ట్రప్రభువు సాంత్యపరచి జగద్గురువుల కార్యము సాధించుకొని రమ్మని బాజీరావు తనమంత్రిని తగిన బలగముతో నియోగించెను (28). “శృంగేరిలో వాడు కట్టిన శైవమతములను పెల్లగించివేసి జగద్గురువులను ప్రార్థించి తోడ్కొనిపోయి వారి మతమున ప్రవేశపెట్టి రమ్మ” అని ఆ శాహుమహీమహేంద్రుడు తన మంత్రిని గట్టిగా ఆదేశించెను (29).

యుద్ధసన్నద్ధ మనస్కుడైయున్న ఆ మంత్రి చతురంగబల సమేతుడై యుండి గురువుగవుల కార్యముప్పటి కప్పుడు తీరిపోయినట్లే భావించెను (30). తా నిక్కేరికి బలసమన్వితుడై పోవుచు దారిలో తలదప్పడిన విమత భూపతుల నోడించి వారివారి రాజ్యముల నాక్రమించుకొనుచు పోయిపోయి ఇక్కేరి రాజ్యమును సమీపించి బలములను విడియించెను (31). బలవంతములైన ఈ సైన్యములు చుట్టుముట్టుటతోడనే దావానలము వ్యాపించినప్పుడు గూళ్ళను విడిచి పక్షులు పారి పోవునట్లే జనులెల్లరు భయభ్రాంతులై నివాసములను విడి పారిపోయిరి (32). ఘోర యుద్ధమునకయినను కృతనిశ్చయుడైయున్న ఆ బాజీరావు చెప్పవలసిన మాటలు చెప్పిరమ్మని ముఖ్యదూతలను వంశపురి కంపించెను (33). ఆ దూతలు చెప్పిన మాటలువిని హాహాకారము లొనర్చుచున్న వంశపురినిచూచి, మార్గదుర్గపరి ఖాది రక్షణకు తగిన వారిని నియోగించి ఆ దుష్టమంత్రి నేనాధిపతితో నిట్లు పలికెను (34). “ఓ నేనాపతి! నీవు నీ బలము లన్నిటిని కదిలించి ఈ చుట్టుముట్టిన

28 శ్లో. శ్రీ. శ. 1728-27 సం॥మున కర్ణాటకదేశమున యుద్ధమొనర్చి బాజీరావు సర్వత్ర విజయమందెను. సోమరకేఖరనాయకుడూడ వానిచే విజితుడై మహారాష్ట్ర ప్రభువునకు ‘చౌక్’ అను కన్యమును కట్టించుట కంగీకరించెను.

పై న్యమలను తరిమి గజాశ్వాదులన్నిటిని స్వాధీనమొనర్చుకుని మనమిది కై తీవచ్చిన
 ౩౯ సేనాపతిని బంధించి తెమ్ము". (౩౩) అట్లు ఆ సేనాపతిని నియోగించి ఆ మంత్రి
 సభామందిరమున కూర్చుండి శృంగేరి రాజ్యమంతయు రాజాధీనము చేసికొనఁజేసినదని
 ఆజ్ఞాపత్రమువ్రాసి అక్కడ తన అధికారము సాగించుటకొక దుష్టునిని పంపిం
 చెను (౩౪). ఇక్కేరీ సేనాపతి యుద్ధవార్త రాజునకు తెలిపి సర్వసన్నద్ధుడయ్యెను.
 బాజీరావునకు వానికి దేవేంద్ర దైత్యాధిపుల కై నట్లు మహాయుద్ధము జరిగినది (౩౫).
 బాజీరావు పైనికులు పరిఖను భగ్నముచేసి దుర్గమును ప్రవేశించి లోనున్న కైవ
 మతములను తగులబెట్టిరి (౩౬). ఆ మతములు తగులబడిపోగా అక్కడున్న మహాధి
 కారులయిన కైవులెట్లో పారిపోయి మతములు తగులబెట్టబడిన వనియు ధనమంతయు
 నపహృతమైనదనియు దుఃఖించుచు రాజునకు చెప్పిరి (౩౭). ఆయన విని ఆశ్చర్య
 పడి మంత్రిని పిలిపించి అతనిని “ఈ యుద్ధమొందుకు ఆరంభమైనదో మూలకారణము
 బాగుగ విచారించి చెప్పుమని అడిగెను. (౪౦) శత్రుభీతిచే కాందిశికులయి పారి
 పోయి వచ్చివారి మాటలతో ఖిన్నుడయిన రాజుడిగిన ప్రశ్నయు విని మంత్రి (౪౧)
 “నీవు శృంగేరిలో ఉండివచ్చినప్పటినుండి యతీంద్రులు తమ మతములో నుండుట
 లేదు. ఎప్పుడు నెక్కడనో స్థలాంతరములయందే కాలక్షేపము చేయుచున్నారు.
 అందుచే ఈ యుద్ధమేర్పడినది” అని బదులు చెప్పెను. (౪౨) నే నక్కడనుండి
 వచ్చుట యతీశ్వరుల ప్రవాసమున కెట్లు హేతువయినది. అది వివరింపుము” అని రా
 జుడిగెను (౪౩). “మీ రక్కడ నుండగా మతములను కట్టించుట జరిగినది కదా!
 రాజుట్టి యనుచిత మొనర్చినచో మన మిక్కడ నుండ నేకూడదని తలచి యతీశ్వరులు
 వెడలిపోయిరి (౪౪). మహారాష్ట్ర శామరాజు వారి శిష్యుడు. తన మంత్రియైన
 బాజీరావును ఆ మతములను ధ్వంసమొనర్చుమని పంపెను. అతడు మనరాజ్యమునే
 బాధించుచున్నాడు” అని మంత్రి బదులు పలికెను. (౪౫) అతని సమాధానమువిన్న
 రాజు “అక్కడ మతములు కట్టించుమని నీ కవరు చెప్పిరి? నేను నీతో నన్నది యతి
 వర్య ప్రీతికరమైన ధర్మమేదయినా చేయుమని. నీవు దానికి తలక్రిందు లొనర్చితివి.
 కాబట్టి ఈ యనర్థమంతయు స్వదోషమూల మన్నమాట” (౪౬) అని పలికి రాజు
 అంతటితో నూరుకొనక ఆ ప్రధానితో “నీ వక్కడికిపోయి ఆ మతములు నిర్మూ
 లించి యతివర్యులను సాంత్యవ పరచి రమ్ము” అని ఆజ్ఞాపించెను. (౪౭) రాజుచేత నే
 నియుత్తడయిన ముఖ్యదూత అక్కడకు వెళ్ళి ఆ మతములను నిర్మూలించెను. అందు
 వివసించుచున్న కైవులందరు వంగివంగి నమస్కరించుచు సిగ్గుచే పలాయనము చిత్త

గించిరి (48) పిమ్మట రాజే జరిగిన యథార్థమంతయు మనవి చేయుచు శిరసా స్కారములు సమర్పించుకొని యతివర్యులను స్వపురమునకు చేరికొనవలసినదిగా ప్రార్థించెను. (49) అతనితో గురుసార్వభౌములు “మా అభీష్టిత మిదికానేకాదు మతద్వయ ముండనిండు పోనిండు. మద్వాంఛితము రాజ సంతోషమే.” అని పలికిరి. (50) ఆమీదట రాజు సర్వోపాయ ప్రవీణుడగు నొక సేనాధిపతిని సైన్య యుక్తముగా బాజీరావు కడకు పంపి వానితో నైన్య సంది సాధించుకొనిరమ్మని పంపెను. (51) నృపాజ్ఞను శిరసావహించి వాడు సైన్యయుక్తుడై పోయి బాజీరావును చూచి ప్రేమతో కుశల ప్రశ్నాదిక మొనర్చి ధీరుడై సంది ప్రస్తావన మొనర్చెను. (52) వాడు చెప్పినది విని అతైనచో సకే అని మోదముతో సంగీకరించి యథాపూర్వముగ మాటాడి మీరాజు రాజ్యబలకోశ మిత్రవర్గాదుల యందు మాకును ప్రయోజన ముండవలయును గదా యని బాజీరావు పలికెను. (53) అప్పుడు ఆ ఇక్కేరి రాజసేనాపతి రాజాశయమునంతయు నతనికి సంతోష శబ్దార్థవిశేష యుక్తముగ నెఱింగించిరి. (54) “ఓయి కావలరాజమంత్రి! మీ రేపనికై ఇక్కడికివచ్చి యున్నారో ఆ పనిని మారాజే స్వయముగా చేసియున్నాడు. కాబట్టి మీ కిరువురకు స్నేహమగుట న్యాయముకదా” అని అనెను. (55) అతని మాటలు విని బాజీరావు నిజమే అని సంభావించి అతనితో మేము వచ్చినది గురుదర్శనము కొఱకు. ఆ ప్రయోజనము నెరవేర్చుకొని పిమ్మట సైన్యయుక్తముగా స్వపురమున కేగెదము. (56) మా సైన్యము లింకను నిక్కడ నిలిచియుండుట వలన మీ దేశమునకు దుర్భిక్ష భయమున్నదని మీరాజు తలంచు నట్లయిన గురువుల కీ విషయమై శీఘ్రముగ నేనే విజ్ఞప్తి పత్రమును పంపికొనెదను. (57) నేను వారి ఆశీర్వాచనములను పొడతీర్చుమును ప్రసాదానుమతి పత్రములను పొందునంతవరకు నీవు నాతోనే వుండలసినది. ఈ విషయమింతయు మీ రాజునకు దూతనుపంపి విన్నవింపుము” అని పలికెను. (58) అప్పుడా ఇక్కేరి సేనాపతి కాలోచిత కార్యవేత్తయ్యై బాజీరావు వచనానుసారముగ రాజుకడకు సర్వసమాచార యుక్తముగ సప్రవీణుడగు దూతను పంపి తా నాతనితో కలిసి వెళ్ళెను. (59) ఆ దూతవలన సమస్త మెఱిగిన ఇక్కేరిరాజు సర్వసమాచారమును యతివర్యులకు మనవి చేయవలసినదని కొందరు దూతలను తానే యతివర్యుల కడకు పంపెను. (60) రాజు పంపిన దూతలవలన సర్వము తెలిసిన గురువర్యులు “ఈ నిమిత్తమున రాజ్యమునకు భీతి కలుగకుండుగాక. మేము సంతోషముతో శృంగగిరికి తిరిగి వెళ్ళెద”మని శిష్యపరివారములతో బయల్పడెదలిరి. (61)

క్కుడనుండి బయలుదేరి సిద్ధగిరి యందున్న సిద్ధిప్రదగ కేశుని పూజించి తత్రస్థునా

దమును పొంది మాండవ్య మున్యాశ్రమమును చేరిరి. (62) యోగిరాజులగు గురువర్యులట్లు దక్షిణదిశను విడిచి యుత్తరదిశకేగు సహస్ర కిరణునివలె ససంభ్రములై ప్రయాణ మొనర్చుచుండ వెనుకటి దుష్టమంత్రి వారికి మార్గావరోధము కల్పించెను. (63) అప్పుడు వారు స్వప్రభావముచేత నేనూర్వీడు మేఘజాలములను భిన్న మొనర్చునట్లు వాడు కల్పించిన అపరోధములను నిర్భిన్న మొనర్చి హరదత్త క్షేత్రమును చేరుకొని అక్కడనున్న స్త్రీయమతమున నివసించిరి. (64) అప్పుడు తత్ప్రాంత వాసులెల్లరు తమకింతటి అదృష్టము పూర్వమెప్పుడు కలుగలేదని జగద్గురు సేవాతత్పరమత్తులై నిరూతపాపులై శ్రీవారిదర్శన మొనర్చికొని తమతమ భాగధేయములతో సకలార్థదులగు వారిని అర్పించుకొనుచు అక్కడ శ్రీవారికంతయు ననుకూలమొనర్పిరి. (65)

(సశేషము)

వేదాంత న్యాయములు (41)

న్యాయములవంటి ఉదాహరణలు)

[వేదాంత శాస్త్రముతో మాక్ష్యవిషయములను బోధచేయుటకు కొన్ని ఉదాహరణలు సాధారణముగా నుపయోగించెదరు. ఈ ఉదాహరణలు నిత్యజీవితమునకు సంబంధించినవిగా నుండి-వీటిమూలమున దుర్లభమైన సిద్ధాంత విషయములను అవగాహన చేసికొనుటకు తోడ్పడును. ఈ ఉదాహరణలవలన-నునిశిత ప్రజ్ఞావంతముకాని సామాన్యుని మేధస్సుకూడ సిద్ధాంతమును గ్రహింపగల్గును. సామాన్యపాఠకులకొఱకు వేదాంత న్యాయముల వివరణములను క్రమముగా వ్రతటించుచున్నాము. సంపాదకుడు]

పట్టుపురుగు

పట్టుపురుగు తన నోటినుండి పట్టుదారమును వెలువరించి దానితో తనచుట్టు పంజరమువంటి గూడును ఆల్లకొని దానిలో తన్ను బంధించుకొనును.

అదేవిధముగ జీవుడు ఆజ్ఞానమువలన — రాగమువలన తనకు బంధములను కల్పించుకొనును. అందువలన పునరపి జననం పునరపి మరణం—జనన మరణములతో నిరంతరము సతమతమగుచుండును.

ఓం కాంతిః.

వేదాంతన్యాయములన్న యీ శీర్షిక క్రింద 41 వ్యాసములను వ్రతటించి

ప్రగాఢమైన శాస్త్రరహస్యముల నీ శీర్షికలో సులభగ్రాహ్యములుగా వెలువరించుట జరిగినదని పాఠకులు ప్రశంసించిరి. వారందరికి కృతజ్ఞతలు.

ఇంతటితో యీ 'వేదాంతన్యాయములు' అన్న ధారావాహిక శీర్షికను ముగింపు చేయుచున్నాము.

—సంపాదకుడు.

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారి సందేశము

(నేటికాలమున దక్షిణతమిళనాడులోని హరిజనులు కొందరు మతాంతరు లగు చున్న సందర్భమును పురస్కరించుకొని—రాజకీయ నాయకులు, సాంఘిక నాయకులు కల్పించిన యీ సమస్య విషయమున శ్రీ జగద్గురువు లీ సందేశ మొసగినారు)
—సంపాదకుడు.

మతము మార్చుకొన్న హరిజనులకు—వారి కిదివరకున్న ప్రత్యేక అనుకూల్యము లన్నియు ప్రభుత్వము రద్దు చేయవలెను. మతము మార్చుకొన్న తరువాత వారు హరిజనులు కాదుకదా! కావున హరిజనుల వద్దేకించిన సదుపాయములను యీ నూతన మతాంతరుల కీయరాదు.

నిజమునకు హిందువుని—వేరొక మతములోనికి మార్పుచేయుట కాస్త్రము లంగీకరింపవు. హిందువుగా పుట్టినవాని పుట్టుక నెట్లు మార్చురు? కావున యీ మతము మార్చుకున్నవారు పశ్చాత్తాపము పొందినచో వారిని—హిందువులుగనే—వీమియు జరుగనట్లే—భావింపవచ్చును.

ధర్మము తన్ను రక్షించువానిని రక్షించును. (ధర్మోరక్షతి రక్షితః) ఎవర ధర్మమును వారు అనుష్ఠించుటకంటె ఉత్తమమైనది మరొకటిలేదు. ఇది దృష్టియందుంచుకొని—పనులు చేయుట కుపక్రమింపవలెను.

ఇతరులకు కష్టములు, బాధలు కలిగించునట్లు ప్రవర్తింపనేరారు. బావులను దేవతాయతనములను—ఉపయోగించుటకు అందరికి హక్కుకలదు. ఎవరిని అభ్యంతరము పెట్టరాదు. అట్టి సర్వజనోపకరములయిన వాటిని ఉపయోగించుకొనరాదని అభ్యంతరము పెట్టువారిని ప్రభుత్వము శిక్షింపవలెను.

(రాజకీయ నాయకులు, విధర్మీయులు, మతోన్మాదులు, యీ సమస్యను సృష్టించి ఎన్నెన్నియో అధికప్రసంగములను, ప్రలాపములను చేయుచున్నారు. వారి వారి ప్రలాపములకు సమాధానమియ్య నక్కరలేదు. అధికారమున్నవారి బలములేక మతనాయకులు చేయగలది తక్కువ. ఏది ఏట్లున్నను—ఎవరికి వారు తమతమ ధర్మములను అనుష్ఠించుకొనుచు—పేదలను, దుర్బలులను, బలహీనవర్గములవారిని—చక్కగా చూచుచుండవలెను. ఈ సమస్యపై ‘శ్రీ శంకరకృప’ చెప్పటకు మియు లేదు.
—సంపాదకుడు.)

శ్రీ జగద్గురువుల సంచార కార్యక్రమము

శ్రీ జగద్గురువులు 19-10-81 ఉదయము మంగుళూరు వెళ్ళి అక్కడ నౌక శంకరమత నిర్మాణమునకు స్థలాధినిర్ణయముచేసి సాయంత్రమే తిరిగి శృంగేరి వచ్చెదరు.

22-10-81 గురువారము శృంగేరిలో సాయంత్రము బయలుదేరి చిక్కమగళూరు చేరి స్వకీయ మతమున విడిదిచేసెదరు.

23-10-81 శుక్రవారము సాయంత్రము చిక్కమగళూరునుండి హాసన్ చేరి అక్కడ స్వకీయమతమున విడిదిచేసెదరు.

24-10-81 శనివారము హాస్సన్ నుండి సాయంత్రము బయలుదేరి మైసూరు చేరి స్వకీయమతమున (అభినవ శంకరాలయమున) విడిదిచేసెదరు. మైసూరున శ్రీ మహాసన్నిధానమువారి వార్షిక వర్ధితి ఉత్సవము శరదుత్సవముగా నడచును.

25-10-81 ధర్మసమ్మేళనము, 26-10-81 వర్ధితి ఉత్సవము, 27-10-81 సాహిత్య సమ్మేళనము, 28-10-81 వేదపండితుల సమ్మానసభ జరుగును

29-10-81 మంగళవారము సాయంత్రము మైసూరునుండి బయలుదేరి బెంగళూరుచేరి స్వకీయ మతమున (శంకరమతము, శంకరపురము, బెంగళూరు-4) విడిది చేయుదురు. బెంగళూరులో 30, 31 ఆక్టోబరున మకాము.

నవంబరులో

నవంబరు 1, ఆదివారము సాయంత్రము బెంగళూరున బయలుదేరి సేలము చేరి స్వకీయమతమున విడిదిచేయుదురు (II ఆగ్రహారము, సేలము-1). నవంబరు 3 మంగళవారము సాయంత్రము సేలమునుండి బయలుదేరి కోయంబత్తూరుచేరి రేస్ కోర్స్ రోడ్డులోనున్న 'సులూరు హాస్'లో విడిది చేయుదురు. నవంబరు 6 శుక్రవారం కోయంబత్తూరునుండి సాయంకాలము బయలుదేరి పాలఘాటు చేరుదురు. మరునాడు శనివారము (7 నవంబరు) సాయంత్రము కాలడిచేరి స్వకీయమతమున విడిదిచేయుదురు. 12 నవంబరు గురువారము సాయంత్రము కాలడినుండి బయలుదేరి కొచ్చిన్ చేరుదురు. మరునాడు (13 నవంబరు శుక్రవారము) సాయంత్రము కొచ్చిన్ నుండి కొట్టయము చేరుదురు. నవంబరు 14 శనివారము సాయంత్రము తిరువనంతపురము (ట్రీవేండ్రము) చేరి సౌత్ బీడ్లీ (ట్రీవేండ్రము-2³) నున్న స్వకీయ మతమున విడిదిచేయుదురు. (15 నవంబరు తిరువనంతపురమున మకాము).

నవంబరు 16 సోమవారము సాయంత్రము పెంకోట చేరుదురు. నవంబరు

18 బుధవారము సాయంత్రము తిరునల్వేలిచేరి కవపురం వీధిలో (తిరునల్వేలి జంక్షన్) నున్న స్వకీయమత కల్యాణమందిరమున విడిదిచేయుదురు. 19 నవంబరునుండి 22 నవంబరు వరకు తిరునల్వేలిలో మకాము.

23 నవంబరు బుధవారము సాయంత్రము తిరునల్వేలినుండి కల్లడైకురిచ్చిచేరి (యస్. యస్. యస్. హాన్, రామచంద్రపురం వీధి) 24 నవంబరునుండి ౪ డిశంబరు వరకు ఆక్కడనే విడిది చేయుదురు.

కల్లడైకురిచ్చిలో ఆతిరుద్రమహాయాగము శ్రీ జగద్గురువుల సన్నిధిలో జరుగును.

కల్పవృక్షం

ముదివేడు ప్రభాకరరావు,

రీసెర్చి అసిస్టెంటు, ఓరియంటల్ రీసెర్చి ఇన్స్టిట్యూట్,

శ్రీ వేంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ, తిరుపతి-2.

ఆశాపాశము దాఁగడున్ నిడుపు లేదంతంబు రాజేంద్ర! వా
రాశి ప్రావృతమేదినీ వలయ సామ్రాజ్యంబు చేకూడి యుం
గాసిం బొందిరిగాక వైస్రగయ భూకాంతాదులు స్మరకా
మాశన్ బాయగ నేర్పిరే మును నిజాకాంతంబులం జూచిరే.

—పోతన భాగవతం.

భారతీయ ఉపాఖ్యానాల్లో కల్పవృక్షపుకథ యెంతో రమణీయమై యుంది. కల్పవృక్షం స్వర్గలోకంలోని సనాతన మహావృక్షమని చెప్పబడుతూవుంది. ఆచెట్టు నీడలో మనమేది కోరితే అది తప్పక లభిస్తుంది. కల్పవృక్షానికుండే వరప్రధాన శక్తి అమోఘమైంది. స్వర్గానికీ, భూమికిమధ్య యెటువంటి దుర్లభమైన వస్తువయినా సరే కల్పవృక్షం క్రింద సంకల్పమాత్రంచేత యిట్టే సిద్ధిస్తుంది. మానవుని మనస్సు కోర్కెలపుట్ట. ఒకప్పుడు ధనధాన్యాలు కోరితే మరొకప్పుడు బంగారు లంక పించెలు; ఒకప్పుడు రాజ్యాధిపత్యాన్ని నాంధ్రినే మరొకప్పుడు దేవేంద్రభోగాల్ని; ఒకనాడు సుందరాంగిపై కోర్కెపుడితే మరొకనాడు ఆయురారోగ్యాలు గలిగిన పుత్రపౌత్రుల్ని; ఒకసారి దీర్ఘమైన అయుర్రాయాన్ని అభిలషిస్తే మరొకసారి జ్ఞాన విద్యా సముద్రాన్ని ఆపోశనం పట్టాలని తాపత్రయపడతాడు. భూమిపై క్వాస

శీర్షే ఏ ప్రాణిహూడా : హుమభీనమైన యీ కోర్కెలబారినండి తప్పించుకొన్న వాడు లేదు. అందుకే మన పోతనామాత్యుడు ఆశప అతులేదన్నాడు. ఒక్కసారి భావించి చూడండి! మనం ఏదో విధంగా ఒకసారి కల్పవృక్షం క్రిందికి చేరుకోవడం జరిగితే అప్పు డీ పైన పేర్కొన్న కోర్కెలు ఫలించడంలో యేమైనా వుంటుందా? అని. కల్పవృక్షం నిజంగా సమస్తమయిన సద్దికి, సమృద్ధికి అపూర్వాశ్రయ స్థానమాతుంది. దాని అత్యుభంధారంలో మంటిజీవుల అభిలాషల్ని తీర్చే సాధనాల సమిష్టి శక్తివుంది.

కల్పవృక్ష మంటే ఏమిటి? :

భారతీయ ఉపాఖ్యానాల్లోని యీ కావ్యకల్పనలోగల రహస్యార్థమేమిటి? నేలపై పుట్టిన ప్రతిజీవి స్వర్గలోకంలోని యీ అపూర్వ వృక్షంతో పరిచయం సంపాదించుకోగలడా? ఒకవేళ మర్త్యంలోకంలోని మనిషి స్వర్గంలోని యీ వనస్పతితో పరిచయం సంపాదించుకోగలిగితే దానిచే మానవ సన్మాజానికి యెటువంటి సౌభాగ్యం, అభ్యుదయం సిద్ధిస్తుంది? మానవుడు తన దైనందిన జీవితాన్ని సుఖమయం, శాంతిమయం చేసుకోవడానికి కల్పవృక్షమిచ్చే ఆమోఘమైన వరాలు ఏ విధంగా అందుబాటులోకి రాగలుగుతుంది? ఈ ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానం లభిస్తేనే మనం కల్పవృక్ష రహస్యం సంపూర్ణంగా తెలుసుకోగలం. దీనికై సముద్ర మంథన కథారహస్యాన్ని తెలుసుకోవడం ముఖ్యం.

సముద్ర మంథనకథ :

మహాభారతం ఆదిపర్వంలో దేవాసురులద్వారా సముద్ర మంథనం జరిగినట్లు కథ చెప్పబడింది. (అధ్యాయాలు 1-18). ఇతర పురాణాల్లోహూడా ఈ కథే విస్తరించి వివిధంగా చెప్పబడింది. కాని మహాభారతంలోని వర్ణన ఆ కథయొక్క అధ్యాత్మిక భావానికి మిక్కిలి దగ్గరగావుంది. కలశరూపమైన ఉదధి (కలశోదధి)ని మధించాలని ఆ మథనంచే అమృతం లభిస్తుందని దేవతలు, ఆసురులు తలపోశారు. సర్వ ఔషధాలను, సర్వరత్నాలను పొందిన తర్వాతనే అమృతం లభిస్తుందని వారు భావించారు. 'అమృతం జలంనుండి పుడుతుంది. కాబట్టి జలాన్ని మధించుదాం' అన్నారు దేవతలు. వాళ్ళు సముద్రానికి ఉపస్థానం చేశారు. అంటే సముద్రం దగ్గరికి వెళ్ళారు. "నాభహూడా అమృతంలో కొంతభాగం యిచ్చే పక్షంలో మంథరభ్రమణంచేత కలిగే కేళాన్ని సహిస్తాను" అన్నాడు సముద్రుడు.

విష్ణువు ప్రేరణతో అనంతుడనే మహాసర్పం మందరపర్వతాన్ని పెళ్ళగించాడు. సముద్రపు టాడ్డనుండి కూర్మరాజుతో “ఈ మందరగిరిని నీ వీపుపై భరించవయ్యా!” అన్నారు. కూర్మం వీపుపై మందరాన్ని పెట్టి వాసుకి అనే సర్పరాజును త్రాడుగా చుట్టి (సంస్కృతంలో దీన్నే ‘నేత్రనూత్ర’ మంటారు.) ఇంద్రుడు మంథనక్రియ ప్రారంభించాడు. సర్పం నోటివైపుగా అసురులు, తోకవైపుగా దేవతలు పట్టుకొని సముద్రాన్ని మధించడం ప్రారంభించారు. ఆ సంఘర్షణచే అగ్ని ఉద్భవించ సాగింది. దానిని ఇంద్రుడు మేఘజలంతో శాంతింపజేశాడు.

అప్పుడు సంభవించిన మహాఘర్షణవల్ల పెద్దపెద్ద వృక్షాలలోని పాలు, బొప్పిరసాలు సముద్రజలంలో ధారాపాతంగా కలువసాగాయి. అలాంటి అమృత వీర్యరస సమృద్ధితమైన దుగ్ధంచే దేవతలకు అమృతత్వం సిద్ధింపసాగింది. అదే జలంలో సువర్ణరసంకూడా మిళితమైంది. ఈ ప్రకారంగా అనేక ఉత్తమ రసాలచే ఓతప్రోత్తమైన సముద్రజలం పాలసంద్రమైపోయింది. ఆ క్షీరం చిలకబడి నెయ్యిగా మారింది. అప్పుడందరూ శ్రమకు లోనుకావడం గమనించి విష్ణువు వాళ్ళకు త్యాహాన్ని రేకెత్తిస్తూ ‘మంధర పర్వత పరిభ్రమణంచే కలకాన్ని ఝుళితంచేయండి’ అని ప్రోత్సహించాడు.

కలశోద్భవమయింది. ఆ కలశంనుండి చంద్రుడు పుట్టాడు. తరువాత లక్ష్మి పుట్టింది. పిమ్మట సురాదేవి, మనస్సుతో సమానవేగం గలిగి (మనోజవం) ఏడు ముఖాలుగల ‘ఉచ్చైశ్శవం’ అనే పేరుగల్గిన అశ్వం పుట్టింది. ఈ నాలుగూ ఆదిత్యమార్గాన్ని అనుసరిస్తూ దేవగణాలుండే చోటికి వెళ్ళిపోయాయి. మరీచులతో ప్రకాశమైన దివ్యమణి కాస్తుభం నారాయణ విష్ణువు వక్షస్థలంపై ఆధిపతించింది. దీని తర్వాత క్షేత్రకమండలువును ధరించి భగవంతుడయిన ధన్వంతరి ప్రభవించాడు. ఆ కమండలంలో అమృతమంది. అదేసమయంలో పుట్టినవే పారిజాతం, కల్పవృక్షం నాలుగు దంతాలున్న విరావతమనే ఏనుగూ, కాలకూట విషమున్నూ. బ్రహ్మ చెప్పిన మాటవిని శివుడు కాలకూట విషాన్ని కంఠంలో ధరించి నీలకంఠుడయ్యాడు. ఆ సముద్ర మంథనంనుండే కామధేయవనే గోపూ, పాంచజన్యమనే శంఖం, విష్ణువు యొక్క ధనుస్సు, దేవాంగనలయిన రంభాద్యస్సరసలూ పుట్టారు. ఎట్టకేలకు దేవతలు జయాన్ని పొంది మంధరపర్వతాన్ని యథోచిత సత్కారంచేసి దాన్ని యథాస్థానంలో ప్రతిష్ఠించి ఆనందితులయ్యారు.

పై ఉపాఖ్యానంలోని రహస్యార్థం :

సముద్రమంథన ఉపాఖ్యానాన్ని ఆధ్యాత్మిక దృష్టితో విశ్లేషిస్తే మానవాంతర్గత దైవాసురవృత్తుల సంఘర్షణ అని స్పష్టమౌతుంది. మనస్సు—మానవునికి గల సర్వశ్రేష్ఠమయిన నిధి. మననాత్మకమైన అంశమే మానవునిలోని దైవీ అంశం. శరీరభాగం పార్థివం. మనోభాగం స్వర్గీయం. మరొకరకంగా చెబితే శరీరం మృత్యువు. మనస్సు అమృతం. శరీర సంబంధమైంది నశ్వరం. మనస్సుతోడి సంబంధం అనశ్వరం. అది కల్పాంత స్థాయి. అందుకే “శర్యతే యితి శరీరం” “మనోవై దేవవాహనం” అన్నారు. ‘తను విస్తారే, తస్య తే విస్తార్యతే ఇతి తనుః’ అని అమరం (2-71) మనస్సుశక్తుల వికాసంచేతనే వ్యక్తి వర్చస్వి అవుతున్నాడు. అంటే మనస్సుచేతనే శరీరం వికసిస్తోందని అర్థం. మనస్సును మథించగా పుట్టిన వాడు మన్మథుడు. వీనికి ఆతనుడు అని పేరు. అంటే తనవు లేనివాడు. స్త్రీ పుం సంయోగంచే ఆతనుడు తపోహీతుడై పుడుతున్నాడు.

ఏ విజ్ఞానశాఖను పరిశీలించినా మనోశక్తి కారీరక శక్తికంటే బృహత్తరమైందని, విశిష్టమైందని తెలియగలదు. యోగుల శరీరం కృశించి వుంటుంది. కాని మనస్సుమాత్రం మహాశక్తివంతమై వుంటుంది. ఋగ్వేద సంబంధమైన ఐతరేయ బ్రాహ్మణంలో మానవాంతర్విహితమైన మనస్సులోనే ప్రజాపతి తన ఆలౌకిక స్వరూపాన్ని సన్నివిష్టం చేశాడని చెప్పబడింది.

‘అపూర్వా ప్రజాపతే సనూ విశేషః తన్మనః’—(5-25)

మానవ శరీరంలోని మనస్సే దేవాసురుల సంఘర్షణకు రంగస్థలం. వైది పరిభాషలో మానవశరీరం “ఘటం” లేదా “కలశ”మని చెప్పబడింది. జైమినీయ. ఉపబ్రాహ్మణంలో పురుషుడు సముద్రంతో పోల్చబడినాడు.

“పురుషో వై సముద్రః”—(8-35-5)

సముద్రమంథన మనేది ప్రతిపాణి జీవితంలో తప్పక జరిగితీరవలసిన గొప్ప అంశం. దీనిచే అనేక దివ్యరత్నాలు ఉద్భవిస్తాయి. కవి సమాధ్యవస్థలో కావ్య రచన చేస్తున్నాడు. సహృదయుని మననంచే కావ్యరసానందం కలుగుతోంది. తాత్త్వికుని చింతనచే దర్శనగ్రంథాలు పుడుతున్నాయి. సదసద్వివేకంచేత వ్యక్తి లోకంలో రాణిస్తున్నాడు. ఈ మంథనం నుండి పుట్టే అమృతం లేదా ప్రాణభూతమైన మూలదుంప యేదయితేవుందో దాని అంశ దేవతలకు చెందాలి. అసురులు జీవితనూత్రంపై అధికారం చెలాయించడం ప్రారంభిస్తే మానవుడు మృత్యు ముఖానికి పోతాడు.

జీవన వృక్షమే కల్పవృక్షం :

ప్రాప్య పాశ్చాత్య సాహిత్యంలో కేంద్రనాడీమండల వర్ణనం ఒక వృక్ష స్వరూపంతో పోల్చబడింది. పాశ్చాత్య పరిభాషలో దీని పేరు జీవనవృక్షం (ARBOR VITAE). భారతీయులు కూడా జీవనాన్నీ, వంశాన్నీ, సంసారాన్నీ వృక్షంతో పోల్చుతారు. ఉదాహరణకు జీవనవృక్షం, వంశవృక్షం, సంసారవృక్షం. “The Central Nervous is the Tree of Life” కేంద్రనాడీమండలమే జీవన వృక్షం అన్నారు పాశ్చాత్యులు. మరి కల్పవృక్షం మాటేమిటి? కల్పింపబడిన వృక్షం కల్పవృక్షం. ఇది సాధారణ భూరుహంకంటే విలక్షణమైంది, విశిష్టమైందని చెప్పడానికే యిలా కల్పింపబడింది.

ఉద్భవమూల మథశ్శాఖం అశ్వత్థం ప్రాహురవ్యయమ్ |

ఛందాంసి యస్య పర్ణాని యస్తం నేద స నేదవితే || (15-1)

అని భగవంతుని వాక్కు. ఆయుస్సునూ, సంతానాన్నీ పొందడానికి వృక్ష పూజ మనదేశంలో ప్రాచీనకాలాలనుండి వస్తూవున్న గొప్ప ఆచారం. తులసి, బిల్వ, అశ్వత్థవృక్షాల నిండుకే పూజిస్తారు. క్రీస్తుపూర్వం మొదటి శతాబ్దికి చెందిన మధుర దేశ శిల్పం మనకు లభించిన వాటిలో వృక్షపూజకు ప్రథమోదాహరణం.

ప్రతి మానవుని శరీరంలో ఒక వృక్షమున్నది. నాడీమండలములోని శాఖలు, ఉపశాఖలు ఈ వృక్షంయొక్క అంగప్రత్యంగాలు. మానవుని ఆరోగ్యం, ఆయుర్దాయం ఈ నాడీసంస్థపై ఆధారపడివుంది. ఈ వనస్పతియే మానవ జీవనకేంద్రంగా పాపింపబడిన యూహం.¹ దీనితోనే మానవ జీవితాయుష్కాలం ముడిపడివుంది.

సంకల్ప వికల్పాలు :

భారతీయపరిభాషలో ఈ వృక్షానికే కల్పవృక్షమని పేరు. ‘కల్పం’ ‘కల్పన’ అనే రెండుపదాలు ఒకేధాతువునుండి వుట్టాయి. 1. సంకల్ప 2. వికల్పం. ‘కల్ప’ మనే పదానికి ‘సమ్’ లేదా ‘వి’ అనే ఉపసర్గలు జోడిస్తే పైరెండు యాపా లేర్పడుతాయి.

1. యజ్ఞవల్క్యును కట్టివేయడానికి వాడే కొయ్యనే యూహం అంటారు. యజ్ఞంలో పొందబోయే వివిధ ఫలితాలనుబట్టి ఈ కొయ్యను పలాళ, ఖదిర, బిల్వ, రాహితక వృక్షాల నుండి కోసి తయారుచేస్తారు.—ఆవస్తంబకౌతమూత్రం 7.1-18.

సమ్ + కల్పం = సంకల్పం

వి + కల్పం = వికల్పం

ఇవే ఉపస్థలు సమాధి, వ్యాధి అనే పదాల్లోకూడా వాడబడుతాయి.

సమ్ + ఆధి = సమాధి

వి + ఆధి = వ్యాధి

‘సమ్’ అనే ఉపస్థ జీవితంలోని అంతర్ముఖీనగతిని గూర్చి చెప్పగా, ‘వి’ అనే ఉపస్థ బహిర్ముఖమైన గతిని చెబుతున్నది. సంకల్పం వ్యక్తిని సమాధి వైపుకు తీసుకొనిపోతే, వికల్పం వ్యాధి వైపుకు లాక్కొని పోతుంది. తత్ఫలితంగా తేలిందేమంటే

సంకల్పం = సమాధి

వికల్పం = వ్యాధి

మనోశక్తులయొక్క రహస్యం సంకల్పం లేదా సమాధి. మనస్సు సంకల్ప వికల్పాత్మకమైంది. దానిని సంకల్పం వైపుకు మళ్ళించడానికి మనోనిగ్రహం కావాలి. అప్పుడే సంకల్పమనే బీజం సమాధిసిద్ధిచే కల్పవృక్షమై ప్రతిమానవునిలో భాసిల్లాలదు.

మానవ శరీరంలోని వెన్నెముక కల్పవృక్షకాండం వెన్నెముకపై డిప్పెగా బోర్లింపబడివున్న మస్తిష్కమే పుంఖాను పుంఖములుగా, శాఖోపశాఖలుగా విస్తరిల్లిన వృక్షం. ఇదే కల్పవృక్షం. కవిలో కవితాసంకల్ప బీజం సమాధ్యవస్థలో మహాకావ్యంగా రూపొందుతూవుంది. శ్రీ విశ్వనాథ మహాకవిలో రామకథాబీజం రామాయణ కల్పవృక్షంగా ప్రాదుర్భవించింది. ఇది నారాయణ మూలమయిన తరువు. రాముడు బోద. లక్ష్మణుడు పంగ. ఆ మహాకావ్యం అద్వైతమనే బోద గుండా ప్రవహించి స్వర్గతుల్యమైన శాంతరస మహాసముద్రంలో పర్యవసించింది.

నానా వికల్పాలతో కూడుకొన్న మనస్సు వ్యాధివైపుకు పయనిస్తోంది. దానిచే మనశ్శక్తి ఊణిస్తోంది. ఆధివ్యాధు లంటారు. వ్యాధి అంటే శరీరయొక్క అనారోగ్యం. ఆధి అంటే మనస్సుయొక్క అనారోగ్యం. మనోవ్యాధికి మందు లేదని సామెత. ఆధునిక కాలంలో మనోవ్యాధులు యెక్కువ కావటానికి కారణం మనిషి లోపలా బయటా సమన్వయం చెల్లటినడమే. దీనినే విశ్వనాథవారి ‘వేయి పడగలు’ వర్ణిస్తోంది. పుట్టిన ప్రతిజీవుడూ కామసర్పదమ్మదై వ్యాధిగ్రస్త డవు తున్నాడు. మానవుడి మనస్సే సంకల్ప కల్పద్రుసుం. ‘మనస్సంకల్ప కల్పద్రుసుః’

అనటం యిందుకే. కాళిదాసు కవీంద్రులలో 'కామదహన' ఘట్టమూ, విశ్వనాథ విరచిత 'తెఱచిరాజు' నవలలోని కామదహన నాటకమూ సత్సంకల్ప ప్రాదుర్భావంచేత సత్సంతానం, సన్మార్గమూ లభిస్తాయని తెలుపడానికే వర్ణింపబడ్డాయి. మనన శక్తి :

ఈ విధమైన కల్పవృక్షాన్ని ప్రకృతి ప్రతిప్రాణిలోపలా నిక్షిప్తపరచింది. మననం లేదా విచారం మానవస్వభావం. ఇదే చింతామణి. విష్ణువు వక్షస్థలంపై నున్న కాస్తుభం. సంకల్పం సమాధి స్థితికి చేరుకోడానికి సాధనమార్గం మననం. 'మననాత్ ముని రుచ్యతే' మనన దరితీర్ణ విద్యార్థివో జగన్నాథ పండిత నిరేంద్రుః' మననంచేత విద్యాసముద్రాన్ని తరించి ఆవలిగట్టుకు చేరానని గజయీతగాడయిన జగన్నాథ పండితనరేంద్రుడు సాక్ష్యమిస్తున్నాడు. కాబట్టి సాహిత్యం ఆలోచనామృతం. ఆలోచన అంటే మననం, చింతన. ఆంగ్లంలో meditation అంటారు. శ్రీశంకరులు "రూక్షచింతన" అన్నారు. 'అతిరూక్ష చింతనాగ్రస్థితేజము శివుడు నన్ను జెంచెడుగాతన' అని చెప్పిన విశ్వనాథ మహాకవి మననంలో పరాకాష్ఠ స్థితి చేరినట్లుగా కావ్యరసానందం వద్దని పునరావృతంలేని శివైక్యం కావాలని కోరుకొన్నాడు. ఇది సర్వోత్కృష్టమైన కాంక్ష.

మననంచేత మానవుడు ఉన్నతపథాలలో పయనించగలడు. విస్తారమైన విచార సామ్రాజ్యపు సరిహద్దుల్ని యంతవరకు యెవ్వడూ నిర్ణయించలేదు. కాబట్టి కాళిదాస మహాకవి 'మనోరథానా మగతిర్నవిద్యతే' (కవీంద్రులలో 5-64) అన్నాడు. మనస్సు అనే రథంయొక్క వేగాన్ని ఎవరూ ఆపలేరు. మనోరథాల జగత్తులో అప్రాప్యవస్తువేదీ లేదు. వాయువేగ మనోవేగా లంటారు. మనస్సు గాలికంటే వేగవంతమైతేది. అది తుణ్ణిగా నూత్నరూపాలను సృష్టించుకొనే శక్తిగలది. "క్షణక్షణేయన్నవతా ముపైతి తదేవరూపం రమణీయతాయాః" అని ఆలంకారిశ్రీకి. ప్రజాపతిహాడా 'బహుస్యా ప్రజాయైయేతి' అని సంకల్పించే సృష్టిచేతాడు. 'తం సృష్ట్య తదనుప్రావిశత్' సృష్టించి శరీరంలో ప్రాణంగా కూర్చున్నాడు.

మననం మస్తిష్కంనుండి పుడుతుంది. మస్తిష్కానికే మరోపేరు స్వర్గం. అక్కడే జ్యోతిర్లోక ముంది. ఇందుకే కల్పవృక్షం స్వర్గలోకపు వృక్షంగా చెప్పబడుతున్నది. వ్యోమంలో కల్పవృక్ష నక్షత్రాలున్నాయి. దీనిని పాశ్చాత్యులు

కూడా గుర్తించారు. కల్పవృక్షానికే పారిజాతమని పేరు. శ్రీకృష్ణభగవానుడు దివినుండి భవనికి పారిజాతవృక్షాన్ని తెచ్చాడు.

మానవజీవితం, మనస్సుయొక్క అంతర్నిహిత శక్తుల క్రమికోద్భావనం. ఇది జననం మొదలు మరణంవరకుగల మానవజీవిత వికాసానికి గీటురాయి. ఒక బాలునికి, యువకునికి మధ్య తారతమ్య నిర్ణయం మనస్సుయొక్క అవస్థాభేదంచేత చేయబడుతోంది. ప్రపంచంలో ఉత్కృష్ట ముస్లిమ్లంగల సంకల్పవంతమైన ప్రాణికి, ఒక సాధారణప్రాణికి మధ్యగల భేదానికి మనోశక్తులభేదమే అసలయిన కారణం. మనస్సే మనిషికి మనిషికి మధ్యనున్న భేదాన్ని గుర్తింపజేసే కొలమానం.

సత్సంకల్పమే సామాజిక చైతన్యం :

ఎవడు తనలో సత్సంకల్పమైన మనస్సును గర్లివుంటాడో వాడే దేశానికి పెన్నిధి వంటివాడు. అనేక విధాలైన దుర్బల వికల్పాలతో ప్రతాడితమైన మనస్సుగల, అసీరచిత్త వ్యక్తులతో కూడిన సమాజానికి ఏం విలువ వుంటుంది? ఎందరో ఆచార్యులద్వారా విశ్వవిద్యాలయాల్లో విద్యాభోధనకు ప్రణాళికలు ఏర్పరచటం దేనికోసమంటే సత్సంకల్ప పూరితమై, మనశ్శక్తిచే బలిష్ఠమైన మానవ సమాజ నిర్మాణం కోసమే. “ఈసురోమని మనుషులం” అనే దేశమేగతి బాగుపడునోయ్” అన్నాడు గురజాడకవి. దుర్బలచిత్తుడు హత్యకు, ఆత్మహత్యకు పాల్పడవచ్చు. దానిచే సంఘంలో అశీరత్వం తప్పదు.

కల్పవృక్షం స్వర్గీయ దివ్య వనస్పతి. యజుర్వేదంలో మనస్సుకు ‘దైవ’ మనే విశేషణం ప్రయోగించబడింది. ‘మనస్సాక్షి’ అనే మాట యిక్కడనుండి వుట్టిందే. మన మీ స్వర్గీయ వనస్పతితో పరిచయం పొంది యెటువంటి అభ్యుదయాన్ని పొందగలం? అనేది ప్రశ్న. కల్పవృక్షమనే పేరే ఆది కల్పనా ప్రధానమని చెప్పక చెబుతున్నది. కల్పన లేదా సంకల్పం రెండు విధాలు. 1. శివం 2. అశివం. శివ సంకల్పమే మానవ కల్యాణ హేతువు. శివమంటే మంగళకరం. అశివమంటే అమంగళకరం. అందుకే శ్రేయోభిలాషులైన పెద్దలు “శివాస్తే పంథానః సంతు” అని చిన్నవాళ్ళను ఆశీర్వదిస్తూ ఉంటారు. వేదంలో శివసంకల్ప మూళ్లున్నాయి. ఆ నూత్నద్రష్ట పేరు కూడా అదే.

పౌరాణిక ఉపాఖ్యానాల్లో ప్రసిద్ధమైన విషయమేమంటే మనం కల్ప వృక్షపు నీడలో నిలబడి అమృతం కావాలని కోరుకుంటే అదే దొరుకుతుంది. కాని భయంచేత, దుర్బల సంకల్పంచేత మానసిక వికల్ప కారణంచేత మృత్యువును

గూర్చి మనస్సు తలపోస్తే అది కూడా వెంటనే కలుగుతుంది. మనస్సే మానవుని సుగతి దుర్దతులకు మూలకాతువని గీతా చార్యుని ప్రవచనం “మన ఏవ మనుష్యాణాం బంధమోక్షయోః”

మనస్సు { తస్యంకల్పం—సమాధి—మోక్షం
దుస్సంకల్పం—వ్యాధి—బంధం

మనస్సు చంచలమైంది. “మే హృదయకపి మత్స్యంత చక్రపలం దృఢం భక్త్యా బద్ధా భవదధీనం కరు విభో” అన్నారు శ్రీ శంకరులు. చంచలమైన మనస్సు ఒక్క తుణుంలో వెయ్యి కోతుల్ని సృష్టించుకొంటుందన్నారు మహాకవి ‘కల్ప వృక్షంలో’ నేయపడగల నే ఆధునిక మహాత్మి హాసంలో, మంగమ్మ పాత్ర మన స్వత్వానికి ప్రతీకగా ‘వాలి’ అనే కోతిని ఆమె పెంపుడు జంతువుగా సృష్టించారు. అందుకే, “యాదృశీ భావనా యత్ర సిద్ధిర్భవతి తాదృశీ” అని గీత.

కల్పవృక్షం అవతరించిన జగత్తులో మానవ కల్యాణం శివసంకల్పం చేత నే నిడిస్తుంది. ‘కవితారూప తపస్సు’ చే ప్రభవించిన కల్పవృక్షాన్ని కవి సూరూప్తు యోగీశ్వరేశ్వరై న శివమహాదేవునికి అంకితంచేసి ధన్యుడై నాన్న కామితార్థ ఫల ప్రదమై విరాజిల్లుతూ ఉంది.

జగత్తులో సర్వశ్రేయస్సులను సాధించడానికి—కామితార్థాన్ని ప్రదాతమైన కల్పవృక్షం—అందరికీ అందుబాటులో ఉన్నది. అది గురుమూర్తి. దానిని ఆశ్రయించిన వారికి—‘మాకశ్చిద్దుఃఖమాపున్నయాత్’

(కీ॥శ్లో॥ వాసుదేవశరణ్ అగ్రవాలాగారి రచన దీనికి కొంత ఆధారము)

చందాదారులకు విన్నపము-ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు గమనింపుడు

చందాలు బాకీయున్నవారికి పత్రిక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగానే (తమ అడ్రసు మార్పుకూడ వెంటనే) క్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

ఆకెళ్ళ సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-3-09/18, ఆనందనగర్,

ఖైరతాబాదు, హైదరాబాదు-500 004.

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారి వర్ధంతి ఉత్సవము

శ్రీ శంకర భగవత్పాద ప్రతిష్ఠాపిత శ్రీ శృంగేరి శారదాపీఠాలంకారులైన దక్షిణామూయసంజ్ఞిక యజుర్వేద ప్రధాన వ్యాఖ్యాన సింహాసనాధిష్ఠితులైన శ్రీ జగద్గురు శ్రీ మదభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల రసవ వర్ధంతి ఉత్సవము దుర్మతినామ సం॥ ఆశ్వయుజ బహుళ చతుర్దశి సోమవారము (27-10-81) మైసూరులో జరుగుచున్నది.

శ్రీ శంకరకృప పాఠశాల తరపున ఆనాడు శ్రీ జగద్గురువులకు పాదపూజ గత సంవత్సరములందు జరిగినట్లే ఈ సంవత్సరము కూడ చేయుట సమచితమను అభిప్రాయమును కొందరు పాఠశాలు తెలిపియున్నారు. ఆ ప్రకారము జనువులకు నిశ్చయించినాము.

పాఠశాలు యెవరికి తోచినది వారు రు. 6/- లకు తక్కువ లేకుండా-విరాళమును శ్రీ శంకరకృప ప్రకాశకుని పేర వెంటనే పంపకొరుచున్నాము. ఆ నాడు పాదపూజ చేసి శ్రీ జగద్గురువుల సన్నిధినుండి-విరాళములు పంపినవారికి ఆశీర్వాదంతో తులన శ్రీ శారదాచంద్రమౌళీశ్వర ప్రసాదము (కుంకుమ) ఒట్వాడా చేయబడుటకు యేర్పాటు జరుగును.

ఆకెళ్ల సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-3-609/18, ఆనందనగర్.

వైరతాబాదు, హైదరాబాదు-500 001.

—†—

కొన్ని నీతిదాయక సంఘటనలు

మన పురాణములందు ఇతిహాసములందు మనకు నీతిని ఉద్ఘోషించు సంఘటనలన్నియో కలవు.

దుర్మార్గులయొక్క అతిథ్యమును స్వీకరించినందువలన, లేక వాడినుండి కొన్ని పాపములు స్వీకరించినందువలన పాపము వచ్చునని—తీసికొన్నవాని మంచి గుణములకు వినాయకము వాటిల్లునని మనవారు చెప్పుదురు. దుర్మార్గుడనగా క్రూరుడు కావచ్చును—దురాశాసరుడు కావచ్చును. దుష్టుడు కావచ్చును. [యచ్చ ఉగ్రాత్ పరగ్రహాత్ తస్మైవరుణో రాజా పాణినా అవమర్మతు కృష్ణయజుర్వేద]

(3)

మహాభారతమునందు చిన్న వృత్తాంతము కలదు. అది మై నీతిని వెల్లడించుచున్నది. భీష్ముడు భారతయుద్ధమున నేలపైకి ఒరిగిపోగా అర్జును డాయనకు బాణములతో 'అంశశయ్య'ను తయారుచేసెను. ఉత్తరాయణమున ప్రాణములు విడచుటకై భీష్ము డా అంశశయ్యపై వేచియుండెను. మహాభారతయుద్ధము ముగిసిన తరువాత ధర్మరాజు పట్టాభిషేకము కావించుకొనెను. పిమ్మట ద్రౌపది, తమ్ములు, శ్రీకృష్ణుడు పరివారము వెంటరాగా భీష్మునికడకు పోయి తనకు ధర్మము ఉపదేశింపుమని కోరెను. భీష్ముడూ ధర్మరాజునకు ధర్మమును గురించి చెప్పమొదలిడగా ద్రౌపది ఘక్కున నవ్వెను. ఆమె నవ్వుటకు గల కారణము చెప్పుమని ధర్మరాజు మొదలగు వారు ఆమెను ఒత్తిడి చేయగా ఆమె చెప్పినది — “నన్ను కారవులు నిండు సభలో వస్త్రాపహరణము మొదలగు దురంతములతో అవమానించుచుండగా—ఈ భీష్మలవారు ఆ నాటి సభలో కిక్కురుమనకుండ కూర్చుని ఉన్నాడు. ఆ సభలో జరిగిన కారవుల అధర్మ ప్రవర్తనను ఈయన చూచి ఊరకున్నాడు. అట్టివాడు—నేడు తగుదునని—ధర్మములు చెప్పుటకు పూనుకొన్నాడు. అందుకని నాకు నవ్వు వచ్చినది.” ద్రౌపది మాటలకు భీష్ముడు కోపగించుకొనలేదు.

“ద్రౌపది చెప్పిన మాటలు వాస్తవములే. ఆ కాలమున దుర్మార్గుడైన దుశ్యోధనుని అన్నము నేను తినుచున్నాను. అందుచేత నా దృష్టి ధర్మమునందు అంధత్వము పొందినది. నా ధర్మబుద్ధి మందమై పోయినది. అర్జునుని బాణములు నా శరీరములోని రక్తమును బయటకు ప్రవహింపజేసి నాయందున్న కల్మషమును బయటకు వెడలకొట్టుటవలన నే నిష్పడు విగత కల్మషుడనై నాను. ఇప్పుడు ధర్మమునందు నే బుద్ధి వ్యగ్రత చెందియున్నది. నా దృష్టి ధర్మైక దృష్టిగా నున్నది” అని భీష్ముని సమాధానము.

ఒక్కొక్కప్పుడు బుద్ధిమంతులుకూడ తమ బౌద్ధార్య కార్యములను తామే కొనియాడుకొందురు. “ధర్మం నశ్యతి కీర్తనాత్” తాము తమ్ము పొగడుకొన్నందువలన వారి పుణ్యము నశించిపోవును. అట్టి గర్వమునుండి వారు రక్షింపబడవలెను.

ధర్మరాజు పట్టాభిషేకము చేసికొన్న తరువాత లక్షలాది జనులకు సంతర్పణ చేసి—ఘనకార్యము చేసితి ననుకొని సంతోషపడెను. అతని గర్వమును తొలగింపవలెనని శ్రీకృష్ణుడు భావించి అతనిని పాతాళలోకమునందున్న బలిచక్రవర్తికడకు తీసికొని పోయెను. బలిచక్రవర్తి ప్రాసాదద్వారముకడ నొక పరిచారిక ధర్మరాజునకు బంగారుపాత్రతో కాళ్ళు కడుగుకొనుటకు నీరిచ్చెను. కాళ్ళు కడుగుకొని ధర్మరాజు

ఆ పరిచారికతో బంగారు పాత్రలు జాగ్రత్త చేసికొమ్మనెను. ఆమె “బలిచక్రవర్తి ప్రాసాదమున అతిథుల కిచ్చిన పాత్రలను తిరిగి తీసికొనుట ఆచారము కాదు” అని చెప్పగా ధర్మరాజు అహంకారము చెప్పినది.

శ్రీకృష్ణుడు ధర్మరాజును బలిచక్రవర్తికి పరిచయము చేయుచూ “ఈయన ధర్మరాజు—లక్షలాది జనులకు అన్న సంతర్పణ చేసినవాడు. అనేక మహాదానములు చేసి ప్రతి గ్రహీతులను తృప్తిపరచినవాడు” అని చెప్పెను.

ఆ మాటలు విని బలిచక్రవర్తి అశ్చర్యపడుతూ—“హస్తినాపురమున అన్నము లేనివా రంతమంది ఉండిరా? దానములు తీసికొనుటకు వేయియన్నవా రంతమంది ఉండిరా” అనెను. తనకు దానము పుచ్చుకొనువాడే కనిపించుట లేదని వాపోయెను. ధర్మరాజు పాతము నేర్చుకొనెను.

అర్జునునికి కర్ణుని గురించి ముఖ్యముగా అతని దాతృత్వమును గురించి చాల తేలికయైన అభిప్రాయమున్నది. శ్రీకృష్ణుడు అర్జునుని తనకొక బంగారు రథము, ఒక వెండిరథము, 24 గంటలలో కావలెనని కోరెను. అర్జునుడు ఇవ్వలేకపోయెను. అట్లే కర్ణుని కోరగా—ఆ ఊహే యిచ్చెను. కరుణేత్రమున శ్రీకృష్ణుడు కర్ణుని ముందు బ్రాహ్మణ రూపమున కనిపించి అతని పుణ్యమును దానము చేయుమని కోరగా—కర్ణుడెంతో సంతోషముతో దానమిచ్చెను. దానమిచ్చుటకు అచ్చట జలము లేకపోగా తన నెత్తురులోనే ధారపోసెను. పరమాత్మకే తన పుణ్యమును ధారపోసినందువలన—సమర్పణ చేసినందువలన—కర్ణునికి అనంతఫలము లభ్యమగుట మాత్రమే కాదు—చివరి ఘడియలలో ప్రసన్నుడైన పరమాత్మ అభయమిచ్చుచు దర్శనమనుగ్రహించెను. అర్జునుని ఘనత—యిట్టి బౌదార్య విషయమున కూన్యమే.

ధర్మము విషయమున, ధర్మాచరణ విషయమున రామాయణమునం దెన్నియో సంఘటనలు మనకు ఆదర్శముగా కనిపించుచున్నవి. భిన్న భిన్న వర్ణములవారి ధర్మములు—భర్త విషయమున భార్యయొక్క ధర్మములు—తండ్రి విషయమున కుమారుని ధర్మములు—అన్నగారి విషయమున తమ్ముని ధర్మములు—రాజు ప్రజలయందు చూపవలసిన ధర్మములు—మిత్రునియందు చూపవలసిన ధర్మములు—ఇట్లే మరెన్నియో విశదీకరింపబడినవి. నిజమునకు రామాయణము ధర్మశాస్త్రమును కథారూపముగా ప్రదర్శించుచున్నదని చెప్పవలెను. మన పురాణములు ఇతిహాసములు—సాహిత్యము—ధర్మప్రబోధమునకే కదా ఉద్దేశింపబడినవి—మానవుని ఉత్తమ మానవునిగా చేయుటకు.

రామాయణమున భరతుని పాత్ర చాల గొప్పది. శ్రీరామచంద్రుడు ధర్మము మూర్తికట్టినవాడు. ఆయన తాను ధర్మమాచరించుట మాత్రమే కాదు—ధర్మమాచరించువారందరిని ఆప్తులుగా భావించును. వారందరిని కాపాడుటకు పూనుకొనును. అదియే కదా—జనసానమున రాక్షసులను సంహరించుటకు పూనుకొనుట, ముగల కథయమిచ్చుట. విభీషణునికీ అభయమిచ్చుట.

శ్రీరాముని ధర్మప్రవర్తనను చెప్పవలసినచో మరల రామాయణము సంతయు చెప్పవలెను.

ధర్మమార్గము

మనమహర్షులు ధర్మజ్యోతిని చక్కగా — సుందరముగా ప్రకాశింపజేసిరి. ధర్మమే సకలమును నిలువజెట్టుచున్నదని, ధర్మమువలననే ప్రజలు కాపాడబడుచున్నారని నేదవ్యాసముని మహాభారతము కాంతి పర్వమునందు చెప్పెను. (ధర్మాద్ధర్మం ఇత్యాహుః ధర్మేనవి ధృతః ప్రజా||....అహింసార్థాయభూతానాం ధర్మప్రవచనం కృతమ్.)

చతుర్విధ పురుషార్థములలో ధర్మమువలననే మిగిలిన అర్థ కామములు పొందబడుచున్నవి. “నేను చేతులెత్తి—ఎలుగెత్తి చాటుచున్నాను. అహో! ఎవరును వినుటలేదు—” అని వ్యాసముని మహాభారతము ముగింపులో వాపోయెను. (క్షిరస్థానాపాన విజేమి ఏషనచ కశ్చిద్ శ్రు నోతిమే ధర్మాత్ అర్థశ్చకామశ్చసకిమర్థం నసేవ్యతే). అనాదిగా మానవులిట్లే ధర్మవాణిని వినిపించుకొనుటలేదని వ్యాసముని వాపోవుటనుబట్టి తోచుచున్నది.

ధర్మమును పరిపూర్ణముగా — సర్వదా — సర్వథా — అనుష్ఠించిన వాడు శ్రీరామచంద్రుడు. అందుచేతనే ఆయనను ధర్మము రూపుదాల్చిన విగ్రహము (రామో విగ్రహవాన్ ధర్మః) అని చెప్పట జరిగినది. శ్రీరామచంద్రుని ధర్మబద్ధత్వము శ్రీ మద్రామాయణమున అయోధ్యకాండయందు సువిస్పష్టముగా విపులీకరింపబడినది. శ్రీరామచంద్రుని అయోధ్యకాండ వృత్తాంతము భారతీయులందరు నిత్యపారాయణముచేసి ఆ ధర్మానుష్ఠానమును అనుసరించుటకు ప్రయత్నించినచో మనదేశమున సమస్యలే వుండవు.

సుఖమున్నది అవిభాజ్యము. ప్రాపంచిక దృశ్యమునందొక వికృత ఉన్నది. కొంతపరిశీలించినప్పుడది దృశ్యమానమగును. అత్యుత్సాహజనితములైన ఉపరి సంఘట

నాదులను త్రోసిపుచ్చినచో ఆంతరమైన వికృత భాసించును. శిల్పి కొండరాళ్ళను మలచి—ఉలితో ప్రాణము పోసి—ఆకారము లందొక వికృత సాధించుచున్నాడు కదా?

సర్వాంతరస్థమైన ఆత్మను తెలిసికొన్న ఆత్మవిదునికి—రూపభేదము—ఆకార భేదము—కన్పించునే కన్పించదు. (గీత 5—18) శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమున నాలుగవ శ్లోకమున—ఆత్మయొక్క ప్రకాశమువలన నానావిధ వస్తు సహితమైన యీ ప్రపంచము ఇంద్రియ సంప్రయోగమునందు ఇంద్రియానుగతమైన ఆతఃకంఠమునందు తత్ప్రతిబింబ విషయముగా ప్రకాశించుచున్నదని చెప్పబడినది. ఉపాధిభేదమేగాని నిజమునకు అనుభవమునందు భేదములేదు.

ప్రవృత్తి మార్గమున అన్యులతో అనుబంధ సంబంధముల నేర్పరచుకొనగా—సంఘటనలు—దుఃఖకారకములగుచున్నవి. ధర్మము సంవీలిన సంయోజకము. కాళిదాసు కుమారసంభవము నందట్లే చెప్పెను. [రీతి సర్గ 3—ఆశేన ధర్మఃసవిశేషం ఆద్యమే త్రివర్గసారః ప్రతిభాతి—త్వయా మనోనిర్విషయ అర్థకామ్యాదుడేక ఏవ ప్రతి గృహ్య సేవ్యతే]

స్వధర్మము అవలంబనీయము. సామాన్య ధర్మమునకు విరుద్ధముగా నున్నను అవలంబనీయమే. స్వధర్మమును విస్మరించినచో తన్ను తాను మోసగించుకున్నట్లుగును. తన్నుతాను మోసగించుకొనుట—తన సామ్యము తాను దొంగలించుట—అపహరించుట—ప్రయోజనమేమున్నది? పరమాత్మయైన శ్రీకృష్ణుడు సందిగ్ధావస్థయందున్న అర్జునునకిట్లే బోధించెను.

సకలము తానేయైన శ్రీకృష్ణపరమాత్మ కరుణేత్రమున మహాభారత యుద్ధము జగుగుసట్లు చాలామంది జనులు వధింపబడునట్లు మాయానాటకమాడెను కాబోలు. భృతిరాష్ట్రుని రాణి గాంధారిదేవి శ్రీకృష్ణునిపై యీ నింద మోపినది. ఆయన కాదనలేదు. మందస్థితము చేసెను. ఆయన అవతారమైతినడే కార్యమును నిర్వహించుటతో—ఆయా కార్యములను నిర్వహించెను. ఒకరి అభిప్రాయములతో ఆయనకు నిమిత్తములేదు. ఆయన స్వతంత్రుడు. జరిగినవన్నియు మాయాలోకమునందు. కేవల సత్యమైన పారమార్థిక లోకమున కానేకావు.

అద్వితీయమైన ఏకము—నిర్గుణ పరబ్రహ్మ తత్త్వము—సర్వదా అనుసంధానము చేయుబడలేను. పెద్ద కొండచిలువ—అడవి ఒంటువును మ్రింగినప్పుడు దానిని జీర్ణము చేసికొనుటకంతో అవసరమును. శక్తిని పోగొట్టుకొన్నటుల పడియుండును. పెద్ద

అడివి జంతువు దాని కడుపులో జీర్ణముకాగా నూతన శక్తితో అది విజృంభించును. ఎటు చూచినను దుఃఖమే — అయిన యీ లౌకిక ప్రపంచమున కొండచిలువ వృత్తాంతము మనకు ప్రబోధకరముగా నున్నది.

అందరి ప్రయత్నమును దుఃఖ నిర్మూలమునకే, దుఃఖము పోగొట్టుకొన్నప్పుడే సుఖము లభించునని సకల జనులకు తెలిసిన విషయమే. జీవబ్రహ్మైక్యాను సంధానము చేసి అత్యుచితముగా నున్నప్పుడే దుఃఖము నాశనమగుచున్నదని అనంద సాంద్రాకృతిగా అత్యజ్ఞాని యగుచున్నాడని బృహదారణ్య ఉపనిషత్తు చెప్పుచున్నది. (సబ్రహ్మయోగ యుక్తాత్మ సుఖం అత్యంతం ఆశ్రుతే.)

ఈ అత్యుచితమైన సుఖమునకు బ్రహ్మయోగ యుక్తతకు పెక్కు సోపానము లున్నవి. మొదటి సోపానము — మొదటి మెట్టు — తప్పనిసరైన సోపానము — ధర్మాన్యాయమువలన మార్గము సుకరమగును. సువిస్పష్టమగును. ముందు పయనింపవలసిన పథమంతయు తేట తెల్లముగా కనిపించును. మార్గము గమన యోగ్యముగా నుండును. దుష్కర్మముకాదు. సులభయోగ యోగ్యము.

అయితే కొన్ని సందర్భములలో వీరి ధర్మమున్న సందేహము రావచ్చును. సాధారణముగా అంతస్సునకు ధర్మమేదియో తెలియును. అట్లు తెలిసికొని వీలు లేనపుడు శిష్టుల ప్రవర్తన — ఆచారము ప్రమాణముగా గ్రహింపవలయును.

—o—

శకునములు, స్వప్నములు

ప్రకృతిలో కొన్ని గుర్తులవలన, చిహ్నములవలన — రాసున్న సంఘటనల (శుభాశుభముల) గుర్తింపవచ్చునని అనాదిగా విశ్వసింపబడుచున్నది. జంతువుల — పక్షుల ప్రవర్తనలవలన రాబోవు ప్రాకృతిక ఉపద్రవములను కొన్నిటిని ముందుగా తెలిసికొనవచ్చునని ప్రతీతి. ఉదాహరణకు భూకంపము వంటివి. అజీవిధముగా కొన్ని స్వప్నముల విషయము కూడ. జంతువులు, కీటకములు — పక్షులు — భూకంప, తుపాను లకు ముందు అసాధారణ ప్రవర్తన చూపుటనుబట్టి — మనకు ముందు హెచ్చరిక వంటిది లభించుచున్నది. అట్లే వర్షము వచ్చుట — వానరాక — ముందుగా గమనింప వచ్చును.

అయితే వ్యక్తుల భవిష్యత్తు విషయమున — జంతువుల, పక్షుల ప్రవర్తన (ఒక శయ్యమున)ను గురించి మన కేమియు హేతుబద్ధముగా అవగాహన అగుటలేదు.

సామాన్యులకు ఖగోళ గ్రహస్థితుల విషయముకూడ. అయితే జ్యోతిశ్శాస్త్రము, స్వప్నశాస్త్రము శకునశాస్త్రము దేశమున ఆదరింపబడుచునే యున్నవి.

వాల్మీకి రామాయణమున — (జగత్తునందే అదికావ్యముగా పరిగణింపబడుచున్నదనియుండు) శకున—స్వప్న విషయములు చాల కలవు.

పక్షులు గాదదికముగా—కఠోరముగా అరచుట, జంతువులు ప్రాదక్షిణముగా తిరుగుట—శకునములను—దశరథనుహారాజు సీతారామ కల్యాణానంతరము పరివార బృందంతో మిథిలానగరమునుండి అయోధ్యా పట్టణమునకు వచ్చుచుండగా గమనించెను, అశకునములను చూచి దశరథుడు ఆందోళనపడెను. అయితే వశిష్ఠ మహర్షి—పక్షుల యోదవలన అపాయమేదో శీఘ్రముగా రానున్నదని, కాని జంతువుల ప్రవర్తనవలన, అది సుఖాంతము కాగలదని—చెప్పెను. తరువాత జరిగినది పురుషరాముడు వచ్చి శ్రీరామునితో యుద్ధమునకు సిద్ధపడుట. అయితే పురుషరాముడు శ్రీరామునిముందు వినయమవలంబించి తిరిగిపోవలసి వచ్చెను.

ఆవయవములు అదరుట, కన్నులు, భుజములు మొ॥ అదరుటవలన శుభాశుభములు చెప్పుదురు. ముక్కుతిమ్మన్న గారు పారిజాతాపహరణము కావ్యమున సత్యభామాదేవికి ‘దక్షిణాంస చూచుకనయన ప్రకంపగుణ నూచనలు’ చేయించెను. శ్రీరామసుగ్రీవుల మైత్రికి ముందీ నూచనలు వాల్మీకి రామాయణమున నున్నవి. అశోకవనమున నున్న సీతాదేవి కిట్టి నూచనలవలన కొంత దుఃఖోపశమము జరిగినది. రావణునికి అట్టి నూచనలు ఉపద్రవమునే చేప్పినవి.

తారాబలము: శ్రీరామచంద్రుడు లంకా దండయాత్రను ఉత్తరా ఘటాని నక్షత్ర సమయమున ప్రాగంభించెను. అది తన జన్మనక్షత్రమైన పునర్వసునకు సాధనతార యని శ్రీరామచంద్రుడనెను. అది ఆయనకు సైధనతార అగు హస్తకు ముందు నక్షత్రము. మరియు నది సీతాదేవికి జన్మతారయట. అందుచేత విజయము నూచితిమిట. కాశీసాలలో బందీగా నున్నవారిని విడిపించుటకు చేయు ప్రయత్నము వారి జన్మతార యగు ప్రారంభించినచో విజయమగునని శాస్త్రము. తనకు కడి కన్ను అదరుటను గురించి కూడ శ్రీరామచంద్రుడు చెప్పెను. (నిమిత్తాని ధన్యాని యాని ప్రాదుర్భవంతిచ ఉపరిష్టాదినయనం స్ఫురమానం ఇదం మమ విజయం సమను ప్రాప్తం సంస్తీవ మనోరథమ్) ఆ సమయమున అభిజిస్కమహారత్తమును గురించి కూడ శ్రీరాముడు చెప్పెను.

రావణుడు సీతను అపహరించినది ‘విండ’ మహారత్తమునందు కాబట్టి ఆమెను తప్పక విడిపింపవచ్చని జటాయువు చెప్పెను.

సీతాదేవిని అశోకవనమున రాక్షస స్త్రీలు బాధపెట్టుచుండగా ఆమెకు త్రిజట తన స్వప్న వృత్తాంతమును చెప్పి ఊరట కల్గించుట ప్రసిద్ధము. దశరథునికి భరతునికి వచ్చిన స్వప్న వృత్తాంతములు కూడ గుర్తు చేసికొనవచ్చును.

సీతాదేవిని రావణుడు లంకకు తెచ్చి అశోకవనమునందుంచినప్పటినుండి లంక యందెన్నియో అశుభనూచకములైన సంఘటనలు జరుగుచున్నవని విభీషణుడు రావణుని హెచ్చరించెను. చేసిన తప్పనకు పశ్చాత్తాపము పొంది సీతాదేవిని రామునికి సమర్పించినచో రాగల ఉపద్రవములను రాకుండ చేసికొనవచ్చునని చెప్పెను.

రాసున్న ఉపద్రవములను నివారించుకొనుటకు కొన్ని పరిహారక్రియలను చేసి కొనవచ్చునట. కొన్ని శాంతి పాష్టిక క్రియలు నిర్వహించుకొనవలెనట. అయితే ఈ పరిహారములు—శాంతులు—ముందుగా తగు సమయమున కావించుకొనవలెను. అంతియేగాని ఉపద్రవము—ప్రమాదము—జరుగునంతవరకు వేచియుండుటవలన లాభములేదు. ఇల్లు తగులబడిన తరువాత నీటికొరకు బావిని త్రవ్వినందువలన ప్రయోజనమేమున్నది? దీనినే తెలుగులో—దొంగలు పడిన ఆరు నెలలకు కుక్క మొరిగినట్లు— అని సామెతగా చెప్పుదురు.

శ్రీరాముని వానర సేనలు లంకపై దండెత్తినప్పుడు మీదపడిన తరువాత—పరిహార కార్యములను రావణుడు ప్రారంభించుటను గురించి చెప్పుచు—యమునా నది కట్టలు త్రెంపుకుని భీశమును ముంచెత్తిన తరువాత యమునా నది గట్లను యెత్తుచేసి బలపరచుటవలె నున్నదని—కుంభకర్ణుడు చెప్పెను. ఆ కాలమున వరదనీటి విజృంభణమునకు యమునానది పెట్టినది పేరువలె తోచుచున్నది.

దుశ్శకునములు, దుస్సంఘటనలు—యెదురై నప్పుడు—సజ్జనులు మనస్సును దృఢము చేసికొని భీతిచెందక భగవన్నామ స్మరణ చేయుచు నిలువబడవలెనని మాండవ్యముని హితవుచెప్పెను. ఇంతకు నేటి పరిస్థితిలో సన్మార్గమవలంబించు సాధుజనులు, సజ్జనులు—భగవంతునిపై పరిపూర్ణ విశ్వాసముంచి—ఆయన అనుగ్రహమును ఆర్జించుచు—భగవన్నామమును నిత్యమననము చేయుచు—దుస్సంఘటనలు నెదుర్కొనవలెను. చివరకు ఆంతయు సజ్జనులకు శుభముగానే పరిణమించును.

గ్రంథావలోకనము

సురభారతీ సమితి (ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ కాంపస్, హైదరాబాదు-500 007) వారు తిరుపతి-తిరుమల దేవస్థానమువారి ఆర్థిక సహకారముతో ప్రకటింపబడిన ఏ క్రింది గ్రంథములు. (సురభారతీ సాంస్కృతిక గ్రంథమాల సప్తమముములు) ఈ కుసుములు లన్నిటికి డా. పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడుగారు సాధారణ సంపాదకుడు. సురభారతీ ఆధ్వర్యమున గా. ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ అల్లాడి కృష్ణ స్వామిగారి గ్రంథకుసుములు లన్నిటికి సురభిశమయమైన తొలిపలుకులు పలికిరి.

(1) విదురనీతి: (ఆంధ్ర టీకా తాత్పర్యములు — శ్రీమతి చిరుమామిళ్ళ సుజాతా, ఎం. ఏ.,) వెల 10/-

మహాభారతమున ఉద్యోగపర్వమున ధృతరాష్ట్రునికి విదురుడు చెప్పిన మంచి మాట లీ విదురనీతి. మిక్కిలి ప్రసిద్ధమైనది. భారతీయ సంస్కృతినీ, నీతిధర్మాన్ని ప్రస్ఫుటంగా విస్ఫుటంచేసే యీ పీఠులు సర్వకాలికంగా సర్వజనులకూ ఉపకారకాలు. సన్మార్గదర్శకాలు. మానసిక పుష్టిదాయకాలు. తెలుగు తాత్పర్యము సరళంగా సుబోధకంగా ఉన్నది.

(2) రామాయణములోని రత్నాలు (ఆంధ్ర టీకా తాత్పర్యములు. డా. శ్రీమతి వడలి అనసూయాదేవి, ఎం.ఏ., పి. హెచ్.డి) వెల: 6.50.

రసనిష్ఠుండియైన ఆదికావ్యము శ్రీమద్రామాయణము. మహాత్మమైన కావ్యము. దీనియందు మన సంస్కృతిని రూపుకట్టించిన పెక్కు ఉత్తమమైన ఆదర్శాలు, సంప్రదాయాల ఉపదేశాలున్నవి. రామాయణంలోని వివిధపాత్రలు అవలంబించిన ఉత్తమాదర్శాల—తలిదండ్రుల విషయంలో భక్తి—మైత్రి—దాంపత్య ప్రేమ—స్వామిభక్తి—కృతజ్ఞత—దౌష్ట్యాన్ని అణచివేయడానికి వ్రయత్నము, దీనజనోద్ధరణ, మొదలగునవి సువ్యక్తమయ్యే శ్లోకరత్నాలను గ్రహించి—తెలుగు టీకా తాత్పర్యాలతో వెలువడిన గ్రంథమిది. తెలుగు రచన కులభిముగా అవగాహన అగునట్లున్నది.

(3) సామాన్య ధర్మములు: (శ్రీ కేశవపంతుల నరసింహశాస్త్రి.

వెల: 8/-

ప్రతి మానవుడు అనుసరింపవలసిన ధర్మాలు—వైయక్తికాభివృద్ధికి సాంఘిక శ్రేయస్సుకీ ఉపయోగపడేవి—దేశకాల వైయక్తిక భేదాలతో నిమిత్తం లేకుండా అనుసరింపవలసి ఉన్నవి. ఆట్టి సకల భువనతలానికి సంబంధించిన సార్వభౌమ ధర్మాలను—సామాన్య ధర్మాలను—వివిధ ప్రమాణపూర్వకంగా—ఉపన్యాస పద్ధతిలో ప్రతిపాదించి వివరించడం జరిగింది.

ధర్మమునందు—నీతియందు—నిరాదరణ పెరిగిపోవుచున్న యీ కాలమున—
అత్మసంస్కార దోహదములైన యీ సామాన్య ధర్మములు కొంతమందికైనా మన
సంస్కృతిలోని ఉత్తమత్వాన్ని రుచిచూపించి సన్మార్గప్రవృత్తులుచుగా చేయగల
వన్న ఆశతో చేయబడిన ప్రచురణ. దీని యందున్న వస్తుప్రతిపాదన వైఖరి—
రచనాశైలి తదాశయుచు ఫలసిద్ధి పొందినట్టే ఉత్తమస్థాయిలో నున్నవి.

(4) శాంతిపర్వములోని సూక్తులు: ఆంధ్ర టీకా తాత్పర్యములు డా॥ శ్రీమతి.
కే. కమల యం. ఏ. పి. హెచ్. డి. (వెల రు 6/-)

మహాభారతము నూక్తి సుధా రత్నాకరము. అందు భీష్ముని ఉపదేశమున్న
శాంతి పర్వమంతయు నూక్తి నిధియే. ధర్మరాజునకు భీష్ముడు ఉపదేశించిన
ధర్మములు దేశకాలాతీతముగా నేటికిని అన్వయించేవి. సర్వకాలికములై ధర్మ—
నీతి ప్రబోధకాలైన శాంతిపర్వ సూక్తులీ సుకలనము నందున్నవి. అయితే కొన్ని
ధర్మసూక్తులు (సు+ఉక్తి) కాని అర్థవాదాలు కూడ దీనియందు చేర్చబడినది.
ఉదాహరణకు అర్జునుడు ధర్మరాజుతో—ధనము వలన ధర్మకామములు మాత్రమే
కాదు, స్వర్గము కూడ సిద్ధించునని—ధనము లేకున్న యే పురుషార్థము సిద్ధింపదని
వాదించుట (1 శ్లో) కలదు. ఇట్టివి దీనియందుండవలసిన అవశ్యకత తోచదు.

(5) ఈశ వివర్ణయ కతోపనిషత్తులు: ఆంధ్ర టీకాతాత్పర్యములు—శ్రీవిఠల
దేవుని సుందరశర్మ. (వెల: రు. 6/-)

భారతీయ తాత్త్విక దార్శనిక నిఘంటు ఉపనిషత్తులు. ఈశావాస్యోపనిషత్తు
వాజసనేయ సంహిత చివర ఉండగా మిగిలిన ఉపనిషత్తులన్నీ అరణ్యకముల చివర
యందుండుటచేత వీటికి వేదాంతములు (త్రయ్యంతములు) అని ప్రసిద్ధి వచ్చినది.

ఈశావాస్యోపనిషత్తు వైదిక కర్మాచరణకూ కర్మసన్న్యాసానికి సమన్వయం
బోధిస్తున్నది. భగవద్గీతా కర్మయోగమున కీ ఉపనిషత్తే ఆధారము. వివర్ణయోప
నిషత్తు ఋగ్వేదీయము. ఆత్మవిర్భావ, సృష్టివివరణాదు లీ ఉపనిషత్తునందు చెప్ప
బడినవి. సంవాద రూపంగాఉన్న కతోపనిషత్తులో బహువిషయములు—ఆధ్యా
త్మిక కాస్త్రమర్మము లున్నవి. ఈ ఉపనిషత్తునుండి చాల శ్లోకాలను—కొన్ని
యథాతథంగా—కొన్ని కొంత మార్పులతో—భగవద్గీత స్వీకరించింది.

ఈ ఉపనిషత్త్రయానికి సమకూర్చబడిన ఆంధ్ర టీకాతాత్పర్యములు సులభ
శైలిలో సుబోధకంగా ఉన్నవి.

(6) శ్రీకృష్ణకర్ణామృతమ్ (వెలగపూడి వెంగనామాత్యుని ఆంధ్రపద్యానువాదముతో) ఆంధ్రటీకా తాత్పర్యములు: డా. బి. రామరాజు, ఎం.ఎ., పి.హెచ్.డి. (వెల: 16/-)

కేరళీయుడయిన లీలాశుకుడు పండ్రెండవ శతాబ్దంలో భక్తిరసభరితంగా రచించిన శ్రీకృష్ణకర్ణామృతమ్ (818 శ్లోకములు) జగత్పృథ్వి పొందిన ఉత్తమ భక్తికావ్యం. ఈ శ్లోకాలు సాహిత్యమాధుర్యవంతములు మాత్రమేకాదు. కొన్ని మహామంత్రములకు ధ్యానశ్లోకములుగా నున్న మంత్రమయవాణీ విలాసములు. దీనితో వెలగపూడి వెంగనామాత్యుడు రచించిన ఆంధ్ర పద్యానువాదాన్ని జోడించుట కడు సముచితముగా నున్నది. డా. రామరాజుగారు సంతరించిన టీకా తాత్పర్యములు హృద్యముగా—భక్తిరసస్ఫురన్మాధుర్యమత్తములుగా నున్నవి.

(7) భాగవతములోని రత్నాలు: ఆంధ్ర టీకా తాత్పర్యములు: శ్రీమరింగంటి శ్రీ రంగాచార్య, ఎం.ఏ. (వెల: రు. 8/-)

నిగమ కల్పతరుఫలమై శ్రీ శుకముఖనిస్సృతమైనదై అమృతమువలె నాస్వాదింపవలసినది శ్రీమద్భాగవతము. అది విష్ణుకథాప్రపంచము. చారమహాస్యసంహిత ఉపనిషత్, బ్రహ్మసూత్ర, భగవద్గీతలతోపాటు-ప్రస్థాన చతుష్టయమునందు సానమున్న గ్రంథము. ఉపనిషద్విషయాలయిన జగత్సృష్టి స్వరూపస్వభావములు, జీవపరమాత్మల స్వరూప పరస్పర సంబంధము, భక్తిజ్ఞానసమన్వయము శ్రీమద్భాగవతముకూడ ప్రవచించినది. ప్రస్థానత్రయ గ్రంథములకు మతత్రయభాష్యములున్నవి. శ్రీమద్భాగవతమునకుకూడ అద్వైత, విశిష్టాద్వైత, ద్వైత వ్యాఖ్యానములున్నవి. శ్రీవల్లభాచార్యులవారి పుష్టిమార్గమున కిది పరమప్రమాణ గ్రంథము.

శ్రీమద్భాగవతములోని, భక్తిజ్ఞానవైశిష్ట్యాను తెలిపే శ్లోకములు, కొన్ని భక్తి ఘట్టములు, సత్య, భూతదయ, సత్స్వరత్తనాది విషయములకు సంబంధించిన శ్లోకములు మొదలగునవి సంకలనమునందు చేర్చబడినవి. అయితే భక్తి ఘట్టముల వ్యాఖ్యానము విశిష్టాద్వైత పరముగా చేయబడినది. అయినప్పటికీ ఆందరికీ ఆస్వాదయోగ్యముగా ఉన్నది.

ఈ సప్తకుసుమాలు (గ్రంథములు) సకలా నీకజనులకు సంస్కృతి ప్రియులకు. ఆదా పాత్రంగా వున్నవి. సురభారతీ కార్యదర్శిచేర వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

(8) సురభారతీ వారికి నివేదిక (ఆయదవ సంపుటము). ప్రకటన-సురభారతీ. నమితి (రిజిస్టర్డ్). ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ కాంపస్ (హైదరాబాదు-500 007)

ఇది సురభారతీ సమితివారి కార్యకలాపములను (1980-81) గురించిన వార్షిక నివేదిక. అంగ సంస్కృతభాషా రచనల సంపుటము. (రామహరీత).

శృంగేరి వార్తలు

జూలై 1 వ తేదీ అనగా ఆషాఢ శుద్ధ వికాదశి, శనివారము ప్రథమైకాదశి, ఆ సందర్భమున శ్రీ జనార్దన స్వామి వారికి విశేష పూజ, మంగళ హారతి జరిగినది. శ్రీ సన్నిధానమువారు శ్రీ జనార్దన స్వామివారి దర్శనము చేసికొని నరసింహ వనమునకు దయచేసినారు.

జూలై 14వ తేదీ అనగా ఆషాఢ శుద్ధ త్రయోదశి, మంగళవారము ఈ రోజు సాయంత్రం 6 గంటలకు ఉభయ శ్రీ చరణులు శ్రీ శారదాదేవిని దర్శించి, వేదపండితులు, పాఠశాల విద్యార్థులు వేదస్వస్తి వాచనము చేయుచూ వెంటరాగా మంగళ వాద్యములతో, అనేకమంది శిష్య జనులతో కూడినవారై, పాదచారులై శ్రీ మలహానిక రేశ్వర స్వామి వారి దేవస్థానమునకు దయచేసిరి. అక్కడ సంభగణపతికి, శ్రీ మలహానిక రేశ్వర స్వామి వారికి, శ్రీ భవానీ అమ్మవారికి ప్రత్యేక పూజలు, మంగళ హారతులు జరిగినవి. అక్కడ దేవతా దర్శనములు చేసికొని, శ్రీ మఠమునకు వచ్చి, అన్ని దేవస్థానములలోను దేవతా దర్శనములు చేసికొని, నరసింహ వనమునకు దయచేసినారు.

జూలై 16వ తేదీ ఆషాఢ శుద్ధ చతుర్దశి, గురువారము, దక్షిణాయన పుణ్య కాలము. ఈ సందర్భముగ అక్కడ అన్ని దేవస్థానములలోను విశేష పూజలు జరిగినవి. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు శ్రీ మహాసన్నిధానమువారు అన్ని దేవస్థానములలోను దేవతా దర్శనములు చేసికొని నరసింహ వనమునకు దయచేసినారు. 12½ గంటలకు శ్రీ సన్నిధానమువారు వచ్చి తుంగా నదిలో స్నానముచేసి, కర్కాటక సంక్రమణము సందర్భముగా తుంగా నదిలో గంగా పూజ యొనరించినారు. తరువాత తెప్పను విడిచిపెట్టినారు. తరువాత శ్రీ సన్నిధానమువారు అన్ని దేవస్థానములలోను విశేష మంగళ హారతులను చూచి, నరసింహ వనమునకు దయచేసినారు. ఈ కర్కాటక మాసమునందు గంగానది తుంగానదికి వచ్చునను ప్రతీతి కలదు. ఈ మాసములో ప్రతి సోమవారము, శుక్రవారము, రాత్రి 8 గంటలకు తెప్పలను చేసి తుంగా నదిలో విడిచిపెట్టినారు.

ఆషాఢ శుద్ధ ద్వాదశి సోమవారము అనగా జూలై 13వ తేదీ ఉదయం 10-30 గంటలకు కర్కాటక రాష్ట్ర గవర్నరు శ్రీ గోవిందనారాయణ్ గారు దంపతులు శృంగేరికి వచ్చి, ఉభయ శ్రీ చరణులను దర్శించినారు. మధ్యాహ్నం 12-30 గంటలకు ఉభయ శ్రీ చరణులు మలహానిక రేశ్వర స్వామి దేవస్థానమునకు దయచేసిరి. వారి వెంట గవర్నరుగారు కూడా యుండిరి. అక్కడ నూతనముగా నిర్మించుచున్న (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సహకారముతో) శ్రీ భవానీ అమ్మవారి గర్భ గృహప్రవేశము ద్వారము యొక్క ప్రతిష్ఠను, ఉభయ శ్రీ చరణులు సమక్షములో, గవర్నరుగారు చేసినారు. తరువాత శ్రీ చరణుల ఆప్తకార్య దర్శియగు శ్రీ కె. ఎం. బాలసుబ్రహ్మణ్యంగారు అంగ భాషలో స్వాగత

వాక్యములు పలికినారు. గవర్నర్ శ్రీ గోవిందనారాయణ్ గారు హిందీలో ప్రసంగించినారు. చివరకు శ్రీ మహాసన్నిధానమువారు అక్కడ చేరిన భక్త బృందమును ఆశీర్వదించుచూ కన్నడములో అనుగ్రహ భావణ మొనరించినారు. తరువాత ప్రసాద వినియోగము జరిగినది. ఈ కార్యక్రమములో ప్రభుత్వ అధికారులు, శృంగేరి పురజులు, అనేకమంది భక్త జనులు పాల్గొనినారు.

ఆగస్టు 5వ తేదీ ఆనగా శ్రావణ శుద్ధ పంచమి, బుధవారం, నాగ పంచమి. ఆ సందర్భముగా ఇక్కడ నాగ దేవతలకు విశేష పూజ, మంగళ హారతి జరిగినది.

ఆగస్టు 7వ తేదీ శుక్రవారము కర్ణాటకరాజ్య విద్యాశాఖామాత్యులు శ్రీమతి నాగమ్మ కేశవమూర్తిగారు వచ్చి, ఉభయ శ్రీ చరణులను దర్శించి వెళ్ళినారు.

ఆగస్టు 14వ తేదీ శుక్రవారము ఆనగా శ్రావణ శుద్ధ చతుర్దశి వరమహాలక్ష్మీ వ్రతము. ఈ రోజు ఉదయం శ్రీ శారదాదేవికి విశేష పూజ, మంగళ హారతి జరిగినది. వెండి రథోత్సవము జరిగినది.

సాయంత్రం 5 గంటలకు సరసింహ వనములో శ్రీ చరణులు శ్రీ మతములో నున్న 2 ఏనుగులకు “గజలక్ష్మీ పూజ” యొనరించినారు. తరువాత శ్రీ మహాసన్నిధానమువారు కల్పాక్ష విధానముగ వరమహాలక్ష్మీ వ్రత మొనరించినారు. చివరకు 5 గురు సువాసినిలకు సువాసినీ పూజ జరిగినది.

రాజపాల్యం రాజ “గురుభక్తమణి” శ్రీరామ సుబ్రహ్మణ్య రాజుగారు రామేశ్వర మత పునర్నిర్మాణమునకుగాను 50,000 రు (యాభై వేల రూపాయలు) శ్రీ చరణుల సన్నిధిని సమర్పించినారు.

ఆగస్టు 15వ తేదీ శనివారము శ్రావణ శుద్ధ పౌర్ణమి “హయగ్రీవోత్సవ” ఈ రోజు ఇక్కడ హయగ్రీవమూర్తికి విశేష మంగళ హారతి జరిగినది. ఈ రోజు ముగ్గుజురుపాకర్మ దాదాపు 400 మంది ఉపాకర్మను చేసికొని, తరువాత ఉభయ శ్రీ చరణులను దర్శించి వెళ్ళినారు.

ఆగస్టు 22వ తేదీ శనివారము శ్రీ కృష్ణ జన్మాష్టమి, ఈ రోజు రాత్రి 10 గంటలకు శ్రీ మహాసన్నిధానమువారు కల్పాక్ష ప్రకారముగ శ్రీ గోపాలకృష్ణ స్వామికి విశేష పూజ యొనరించినారు. చివరకు భాగవతమునందలి “శ్రీ కృష్ణ జనన ఘట్టమును” పఠించినారు. ఈ రోజు ఉదయం శ్రీ మతములో జనార్దనస్వామి గారికి, గోపాలకృష్ణస్వామికి విశేష పూజ జరిగినది.

ఆగస్టు 23వ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు శ్రీ గోపాలకృష్ణ స్వామి ఉత్సవమూర్తికి శృంగేరిలోని 4 రాజ వీధులలో ఉత్సవము జరిగినది.

భాద్రపద చతుర్థి బుధవారము (2-9-81) శృంగేరిలో విచార్యక చతుర్థి స్రవ్యక పూజ జరిగినది. ఈ నాటినుండి భాద్రపద పౌర్ణమి వరకు—(గణేశ నవరాత్రి ఉత్సవములలోపాటు)—వాక్యార్థ విద్వన్మహా సభలు జరిగినది.

భాద్రపద శునవమి సోమవారము, (7-9-81) కేదార నవమి వ్రతము జరిగినది. శుక్ల ద్వాదశి గురువారము (10-9-81) వామన జయంతి వ్రతము జరిగినది. శుక్ల చతుర్దశి ఆదివారము (11-9-81) అనంత సద్మనాథ వ్రతము జరిగినది. ఆ మధ్యాహ్నమే ఉమామహేశ్వర వ్రతము జరిగినది.

శ్రీ శంకరకృప పాఠశాల తరపున శ్రీ జగద్గురువుల సన్నిధిలో పాదపూజ జరిగింది. శ్రీ జగద్గురువులు చాతుర్మాస్యదీక్షా విసరనము — సీమోలం ఘనము చేసిరి. ఈనాడు వాక్యార్థ విద్యవృద్ధి సభల ముగింపు సమావేశము జరిగినది. విద్వాంసులు సన్మానింపబడిరి—దాదాపు ఎనుబది తొంబది సంవత్సరములుగా—శ్రీ జగద్గురు సచ్చిదానంద శివాభినవ నృసింహ భారతీ మహాస్వామి (పరంపరలో 88 వారు) వారు పీఠాధిపతిగా నుండగా—సాంప్రదాయ విద్యారక్షణ—పోషణలకు—శ్రీ జగద్గురువులచే—వాక్యార్థ విద్యవృద్ధి—గణపతి నవరాత్రి ఉత్సవములలో ప్రారంభింపబడినవి. భారతదేశమున సర్వ ప్రాంతముల నుండి శాస్త్ర పండితులు వచ్చి సభలలో పాల్గొని శాస్త్ర వాక్యార్థములు చేసి శాస్త్రములలో బహు విషయములను పునరాలోచనపఠ తేచ్చి—శాస్త్ర వాక్యములకు వినూతన సౌగంధ్యము—వెలుగు—తెచ్చుట—యీ సభలందు శ్రీమహా గణపతి ప్రతినిధిగా శ్రీ మహాసన్నిధానమువారు అధ్యక్షులుగా నుండుట శ్రీ సన్నిధానము వారు ఉపాధ్యక్షులుగా నుండుట జరుగుచున్నది. అన్ని శాస్త్ర విద్వాంసులను సభలలో పాల్గొందురు. ముఖ్యముగా వేదాంత న్యాయ మీమాంసా వ్యాకరణ శాస్త్రములవారు వేద పండితులు, వేదచిత్తులైన జ్యోతి శాస్త్ర పండితులు పాల్గొందురు.

దుర్మతినామ సంవత్సర వాక్యార్థ విద్యవృద్ధిలు కూడా అతి ఉదాత్త స్థాయిలో జరిగినవి. విద్వాంసుల వివాదములు అతి ప్రగాఢ స్థితికి వచ్చినప్పుడు శ్రీ మహాసన్నిధానమువారు కల్పించుకొని రమణీయ సాధు పరమ్యైకములు చేసిరి.

శ్రీ సన్నిధానమువారు విద్యా పక్షపాత సాహితీవాల్లభ్యులు. శాస్త్ర చర్యలను మధుర వాఙ్మయముగా—స్వాదురుచిమత్తముగా శ్రీ సన్నిధానమువారు తీర్చిదిద్దిరి. శ్రీ తిరుపతి దేవస్థాన కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ పి.వి.ఆర్.కె. ప్రసాదు గారు ముఖ్య అతిథిగా వచ్చెను.

భాద్రపదకృపతుర్దశి ఆదివారము (27-9-81) నుండి మూడు దినములు శ్రీ జగద్గురు చంద్రేశ్వర భారతీ మహా స్వామి చరణుల ఆరాధన జరిగినది. భాద్రపద అమావాస్య సోమవారము (28-9-81) నాడు శ్రీ కారదాదేవికి మహాభిషేకము జరిగినది. శ్రీ కారదాదేవికి జగత్స్రగు (బాలెంతురాలు) అలంకారము చేయగా జనులు విశేషముగా వచ్చి చూచిరి.

శ్రీ గురుభ్యోనమః

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు శంకరాచార్య శ్రీమదభినవ
విద్యాతీర్థ మహాస్వామిచరణ చరణాబ్జములకు భక్తి భరిత
సాష్టాంగ ప్రణామములు.

దువ్వూరి నరసింహమూర్తి (పరసుఖానంద)
మండవ రాఘవయ్య, సీతారామమ్మ (దంపతులు)
మండవ జగన్నోహనరావు, పార్వతీదేవి (దంపతులు)
మండవ జయరాం, శారదా (దంపతులు)
దేవభక్తుని ఐ బెనర్జీ, రాజేశ్వరి (దంపతులు)

సోమసుందర రైన్మిల్

10, క్రొత్త స్ట్రీటు
తిరువారూరు,

తంజావూరు జిల్లా

(తమిళనాడు - 610 108)

శ్రీ జగన్నోహన రైన్మిల్

7, కేస్ పార్క్ రోడ్డు
మదువంకరై

(మదరాసు - 600032)

శ్రీ వీర వేంకట సత్యనారాయణ స్వామివారి దేవస్థానము

అన్నవరం - 533 406

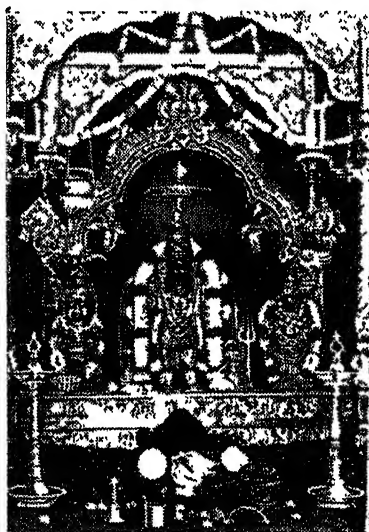
తూ॥ గో॥ జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్

గ్రామ్స్: దేవస్థానం

ఫోన్స్: ఆఫీసు : 21
ఎంక్వయరీ ఆఫీసు : 25

తప్పక దర్శింపవలసిన పుణ్యక్షేత్రము

ఈ క్షేత్రములో శ్రీ వీర వేంకట సత్యనారాయణస్వామివారు త్రిమూర్తులైన హరిహర హిరణ్యాత్మిక ఆశీస్సుతో వెలసి వున్నారు. అందుకే ఈ క్షేత్రం చాలా స్వరూపులైన త్రిమూర్తులకు నిలయం గా భాసిల్లుతుంది.

ఇచ్చట శృంగేరినుండి తెచ్చిన శ్రీ చక్రం క్రితిరోజూ పూజింపబడుతోంది. శ్రీ స్వామివారి వ్రతం చేయడం యిచ్చట ప్రత్యేకం. ఇది ప్రతి హిందూ కుటుంబం తప్పక ఆచరించదగిన వ్రతము. (వ్రతము ఉదయం 6 గంటలనుండి సాయంత్రం 6 గంటల వరకు)

పంపానది ప్రక్కన వున్న చిత్తగిరిపై 'సత్యదేవుడైన శ్రీ వీర వేంకట సత్యనారాయణ స్వామివారు వెలసియున్నారు. ఇచ్చట ప్రధాన విగ్రహం అత్యంత దూరాన వున్న బదరీ పుణ్యక్షేత్రం నుండి తేలిడి శ్రీ త్రిపాద్విభూతి

మండ్రి నాకాశానా యంత్రము మీద ప్రతిష్ఠింపబడినది. అందుచే ఈ క్షేత్రం విస్తారమైనది.

అట్లగుచో నొకప్పుడు సీతవతి, కనక గృహములు కలవు.

1. శ్రీ స్వామివారి శివలింగ పద్మపద్మాల ప్రతిరోజూ ఉదయం 6 గంటల నుండి రాత్రి 8 గంటల వరకు లభిస్తుంది. ఏకాదశి నోలలలో ఉదయం 4 గంటల నుండి రాత్రి 8 గంటల వరకు దిగ్భజనం లభిస్తుంది.

2. శ్రీ స్వామివారి గజాశ్రయవలలు వైకాపు సద్ధ ఏకాదశి నోలల జరుగును.

3. శ్రీ స్వామివారి నోలల విశేషమైన ప్రతిమలు, పూజలు జరుగును.

4. ఈ పూజాక్షేత్రం నిర్మింపబడి సమస్త వట్టానికి 264 అడుగుల ఎత్తున విజ్రామ కలకత్తా నాశియ రహదారిపై ఉన్నది.

5. అచ్చట పరియైన స్థానిక సమస్తాన్ని చూపే సూర్య గడియారం, ఏర్పాటు చేయబడినది.

6. వెండి రేకులతో చుట్టబడిన స్వజ స్తంభం కలదు.

7. కొండమీదకు పోవుటకు ఒక మైలు పొడవుగల తారు ఘాట్ నోడ 3-4 మైలులకి పట్టు మార్గము కలదు.

8. శాశ్వత కళ్యాణం, శాశ్వత శుభం ప్రసాదు. శాశ్వత నిత్యపూజలు శాశ్వత అన్నదానాలు మొదలగు విధులు ఆమెలుచే వున్నవి.

9. 15/11/1950 ముద్రాపడిన పంపిన భిక్షలు గోల్లవామిగులతో శ్రీ స్వామి వారి పాదాలకు అర్పించి పంపించి పోవు ద్వారా పంపబడును.

10. 15/11/1950 ముద్రాపడిన భిక్షలు పేద శ్రీ స్వామివారి నిత్యకళ్యాణం నిమిత్తం పంపిం.

నిర్మింపబడిన శ్రీ స్వామివారి సన్నిధిలో వివాహములు, ఉపనయనము, పుట్టి నిర్వహణలు, అన్ని పాద మొదలగునవి ఎల్ల కాల జరుపబడును.

శ్రీ స్వామివారి నేతస్థానం పునాదిస్థానంలో వివాహ శుభకార్యము జరుప దలచుకొన్ని వారి మూడు నోలల నుందుగా గడిదు పొందవలెను.

శ్రీ ఐ.వి. రామకుమార్ }
సంకీర్తనంపర్య భిక్షురత్త నిమిత్తము
శ్రీ భిక్షురత్తంపర్య భిక్షురత్త నిమిత్తము

కే. కేశవులు
కార్యనిర్వహణాధికారి

ఈ సంచికలో కొన్ని అనివార్యకారణములచే 'వివేకచూడామణి' రాగావాహకము ప్రకటింపలేకపోయినాము. —సంపాదకుడు.

శ్రీశంకర కృప

శ్రీశంకర కృప మూయ
శ్రీశంకర కృప మూయ యాజమాన్యమున వెలువడు
రాష్ట్రపతి క మాసపత్రిక

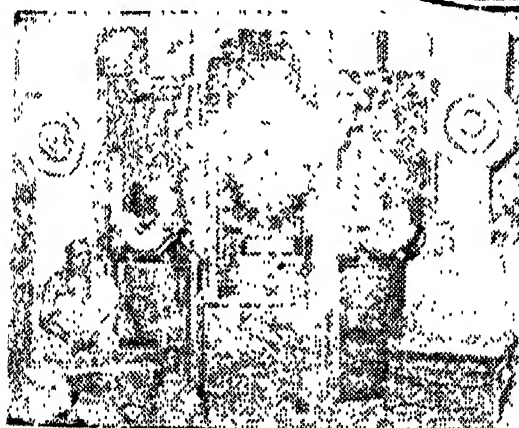
సంపుట: 21

వెల టి. 1 నవంబరు, 1981

పరిశీలన చందా టి. 10/-

సంచిక: 3

మొదటి కాగితం - మూలకాగితం

మొదటి భాగమున గణపక వాక్యార్థ వివరణలు పితమున
శ్రీ మహాశివస్థానము వారు, శ్రీసన్నిధానమువారు

శ్రీ శంకర కృప

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపుటి 21 } శంకరశృంగర స్వామి వ్యాసో నారాయణోహరిః { సంచిక 3

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్లో॥ చక్షుఃప్రేక్ష్య తేష్ఠిమ కారుణ్యధారాం
హంస జ్యోత్స్నా పూరహృష్యచ్ఛకోరామ్ |
యా మాన్విష్యన్మోదతే దేవ దేవః
సానో దేవీ సుహవా శర్మయచ్ఛతు॥

66

(దీనియందున్న వేదపాదము తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణములోనిది)

తా॥ కన్నులనుండి ప్రవహించుచున్న ప్రేమకారుణ్య ధారలతోను, తెల్లని హంసలకాంతి యను వెన్నెల వెల్లువలతోను విరాజిల్లుచు నానందించుచున్నట్టి చకోరసయన యగు—దేవిని గూడి దేవదేవుడగు పరమశివుడు ప్రమోదమును పొందుచుండెనో—ఆ దేవి—శుభ మైనట్టి స్తోత్రములచే న్నూయమానయగు నాయంబిక—జగన్మాత—మాకు శుభములను సుఖములను ప్రసాదించునుగాక.

విశేషములు : పరమశివునిచే ఆలింగనము చేసికొనబడిన శ్రీదేవి నీ శ్లోకమున స్తుతించినారు. అనగా నిచ్చట శ్రీదేవి కామేశ్వరీమహాదేవి. పరమేశ్వరీ డిచట కామేశ్వరుడు. కామేశ్వరీ కామేశ్వరులను స్తోత్రము చేసిన భావము. కామేశ్వరీ కామేశ్వరులు సమయదక్షిణాచారమున శ్రీవిద్యకు అధిష్ఠానమూర్తులు. వారికి పంచవిధ సామ్యములు. (అధిష్ఠాన—నామరూపాదులు).

శ్రీదేవికాపాసన సమయ వైదికాచారసమ్మతమని, బ్రహ్మవిద్య యని, శ్రీదేవిని ధ్యానించుటయే బ్రహ్మైక్యార్థము సంధానమని శ్రీభగవత్పాదులు నూచించుచున్నారు. ఈ స్తోత్రము త్రయ్యంతములసారభూతమని దీనిని పఠించుట, ఉపనిషద్ధర్మానుసంధానమే యని గ్రహింపవలెను.

—:—

శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీ మహాస్వామి చరణ స్మరణమ్

(గతసంచిక తరువాయి)

గురుభక్తి

శ్రీ శంకరజయంతి ఉత్సవ సందర్భంగా సమకూడిన విద్యార్థులందఱులూ శ్రీ జగద్గురువు లాక విద్వాంసుని—ఒక ప్రత్యేక బ్రహ్మసూత్రమును వ్యాఖ్యానింపుమనిరి. ఆ విద్వాంసుడు చక్కగా వ్యాఖ్యానించెను. కాని ఆ వ్యాఖ్యానము ముగింపులో తన సొంత వాదమును కొంత జోడించి—సిద్ధాంతమును బలపరిచెను.

శ్రీ జగద్గురువులు: నీవు కలిపిన వాదము శ్రీ భగవత్సానుల భాష్యమునందున్నదా?

విద్వాంసుడు: లేదు.

శ్రీ జగద్గురువులు: అయితే దానిని నీవే కలిపి చెప్పితిని?

విద్వాంసుడు: అది అదనముగా చేయబడిన వాదము. అందువలన సిద్ధాంతమును బలపడును.

శ్రీ జగద్గురువులు: ఈ అదనపు వాదమును—సిద్ధాంతమును బలపరచగలదానిని—శ్రీ భగవత్సాదులు చెప్పలేకపోయిరినువా?

విద్వాంసుడు: దీనినికూడ కలిపి చెప్పిన బాగుడును.

శ్రీ జగద్గురువులు: కలిపి చెప్పవలసినదే యనియో?

విద్వాంసుడు: నేనట్లనలేదు.

శ్రీ జగద్గురువులు: నీవు అవేమట అనలేను. కాని భాష్యము యీ గ్రాంత వాదనతో మరింత పుష్టి పొంది మరింత సమగ్రత సాధింపబడినది నీ మనస్సునందొక ఆలోచన కలిగిన మాట నీవు కాదనలేవు కదా!

విద్వాంసుడు: నిజమే.

శ్రీ జగద్గురువులు: ఈ వాదమును చేసి భాష్యమునకు మరింత శోభ కూర్చవలెనని నీ భావయో?

విద్వాంసుడు: కాదు కాదు. ఆ విధముగా నే నేమి చేయవలచినను తలచిరనుకనమగును.

శ్రీ జగద్గురువులు: ఏమైతే ఈ భావము నీ మనస్సునందొక మూల నున్నది. లేకపోయిన యీ వాదమును నీవు చేసియుండవు.

విద్వాంసుడు: ఇట్టి ఉపపత్తులకు అవకాశమిచ్చిన వాదమును చేసినందుకు నేను పశ్చాత్తాపము పొందుచున్నాను.

శ్రీ జగద్గురువులు: పశ్చాత్తాపమో—లేదో—ఆ వాదమెంతవరకు నిలచునో పరిశీలించుము.

తరువాత శ్రీ జగద్గురువులు ఆ క్రొత్తవాదమును విశ్లేషించి—అది ఎంత అసూయకరమో—నిరుపయోగకరమో—అసలు చేయదలచిన సిద్ధాంతమునకది ఎంత విరుద్ధమో సునిశితముగా నిరూపించిరి. విద్వాంసుడు తన తప్పిదమును గాఢముగా గ్రహించెను.

విద్వాంసుడు: నే నీ క్రొత్తవాదమును చేసినందుకు చింతించుచున్నాను. అది అసందర్భమైనదని—నిలువబాలనిదని నే నిప్పుడు తెలిసికొని పరితపించుచున్నాను.

శ్రీ జగద్గురువులు: ఈ పరిశీలన—విశ్లేషణము—నీ నుండి—తప్పిదమును ఒప్పుకొనుచు పరితాపము వెల్లడి చేయింపవలెనన్న భావనతోకాదు. లేక నా యొక్క వాదనా పటుత్వము ప్రదర్శింపవలయుననియు కాదు. నా ప్రయత్న మేమనగా—సర్వజ్ఞుడైన శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు—సాక్షాచ్ఛంకరులు—తమ భాష్యమునందెక్కడగని సొరపడినారని, లేక కొంత చెప్పుట మరచినారని—నీ మనస్సునందాలోచనలు కలుగరాదని—కలిగినదానిని నిర్మూలించవలెనని.

శ్రీ భగవత్పాదులు నిజముగా నెవ్వరో మనము మరచిపోయినప్పుడు—ఆయన భాష్యమును మెరుగుచేయవలెనన్న కాంక్ష మనకు కలుగవచ్చును—ఆయన కూడ మనవలె నొక విద్వాంసుడు మాత్రమే నన్న అభిప్రాయమున్నప్పుడు అట్టి భావన కలుగను. నీవు అట్టి భావనలను వివర్జించి మనస్సును షాలితము చేసికొనవలెను.

(సశేషము)

చందాదారులకు విన్నపము-ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు గమనింపుడు

చందాలు బాకీయున్నవారికి ప్రతీక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగానే (తమ అడ్రసు మార్పుకూడ వెంటనే) క్రింది చిరునామాకు పంపవలెను.

అకెళ్ళ సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశకుడు,

6-3-609/18, ఆనందనగర్,

భైరతాబాదు, హైదరాబాదు-500 004.

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశము

మానవులకు భోగలాలసత్వము—ఇంద్రియ విషయమాలంగు ఇచ్చి సహజము.
మోక్షమును సాధించుకొనుటకై పాటుపడుట సక్ష్మిత్వముగా నుండును.

మన శాస్త్రములందు వాంఛ—(కోరిక—కామము) సకల దుఃఖములకు
మూలకారణమని బహు పర్యాయములు చెప్పబడినది.

కామ ఏష త్రోధో ఏష రజోగుణ సముద్భవః

మహాశనో మహా పాపావిధ్యేన మహావైరిణిమ్.

అని కదా గీతాచార్యుడైన భగవంతుడు బోధించినది. (సర్వానర్థకారణమైన
శత్రువు కామము. ఈ కామమే ప్రతిహతమైనచో త్రోగ్రసగుచున్నది. ఇది రజో
గుణము పుట్టించి దాని ద్వారమున సర్వకార్యములందు పురుషుని ప్రవర్తింపజేయు
చున్నది. ఇది బహు విషయకంబగుటచే మహాశనము. సర్వపాపములకు నిమిత్త
మగుటచే మహాపాపము. కావున ఈ సంసారము నందు కామమే శత్రువని
యెఱుంగుము.)

అందుచేత సాధకులు—తెలిసియో—తెలియకయో—కామమును అణచి
వేయుటకు—(నిర్మూలించుటకు బదులు) ప్రయత్నింతురు. ఇది చివరకు భరింపరాని
దుఃఖానితని కలిగింపవచ్చును. ఉదాహరణకు—రావణుని మరణమున మండోదరి దుఃఖా
వేశము గమనింపవలెను. ‘ఇంద్రియాని పురాజిత్యాజితంత్రి భువనం త్వయా! స్మరద్భిః
ఇవతద్వైరమ్ ఇంద్రియై రేవ నిర్జితః॥ (ఇంద్రియముల నణచి తపస్సుచేసి శివుని వర
ములను పొంది త్రిభువనములను జయించితివి. ఆ ఇంద్రియము లా పూర్వ వైరమును
జ్ఞాపకముంచుకొని కని తీర్చుకొనుచు నిన్న నేడు జయించినవి).

భోగమున్న గోడకు కామమున్న బంధముతో బిగింపబడిన మనస్సు—విల్లువలె
వంగి వెనుకకు లాగుకొనునది. (Spring) బుద్ధి మనస్సును ఆధ్యాత్మిక మార్గమువైపు
నకు లాగును. ఈ లాగుట బలహీనము కాగా—లేక అగిపోగా—మనస్సు మరల తన
స్థానితికి వెళ్ళిపోవును. ఇది అనుభవమునకు చెందిన విషయము. ముఖ్యముగా బ్రహ్మ
చర్య విషయమున—ధ్యానమార్గావలంబమున. అనారోగ్యము లేక గృహమున అనను
కూల పరిస్థితులు—పూర్వకృత్యము నంతటిని—వమ్ముచేయును. (విశ్వామిత్ర—మేనక
వృత్తాంతము గమనింపతగినది).

మానవుడు జంతువులవలె ఇంద్రియలోలుపత్వమువలన నడుపబడడు. అతనికి

వివేకమున్నది. మోహపరచువానిని జయించుట కతడు ప్రయత్నము చేయవలెను. వేదము స్త్రీని ఆశీర్వాదించునపుడు “వీరుడైన పుత్రునికి తల్లివగుదువుగాక (వీరసూః భవ)” అనుచున్నది. సాధకుని గురించి శ్రుతి “కశ్చిత్ ధీరాః ప్రత్యగాత్మానం విశ్రుత” (కొందరు ధీరులు ఆత్మను దర్శించుదురు) అన్నది.

భోగమన్న గోడకు బంధింపబడిన మనస్సును గురించి—ముందుగా ఆ బంధించు చున్న కట్టుత్రాడును తెంపవలెను. అనగా కామమును (కోరిక) అణచివేయుటకాదు. తెంచివేయవలెను. నిర్మూలింపవలెను.

ఇంద్రియ భోగవిషయములను గురించిన ఆలోచన బంధనకు దారితీసి కామమును కలిగించును. కాబట్టి ఆ తొలి ఆలోచన—కలుగునట్లు చేసికొనవలెను. అదియే గీతాచార్యుడు చెప్పినది.

ధ్యాయతో విషయాన్ పుంస స్సంగ నేహుప జాయతే

సంగత్సంగ జాయతే కామః కామాత్క్రోధోఽభి జాయతే॥

(పురుషుడు శబ్దాది విషయములను చింతింపగానే వానియందదనకి ప్రీతి కలుగును. ఆ ప్రీతివలన వానియందు కామము జనించును. ఆ కామము ప్రతిహతమగు నేని క్రోధము కలుగును).

సంకల్ప ప్రభవాన్ కామాన్ త్యక్త్వా సర్వాన్ శేషతః

మనసైవేంద్రియగ్రామిం విని యమ్యసమంతతః॥

(సంకల్పమువలన ప్రభవించు కామముల నన్నిటిని వాని సంస్కారము గూడ లేకుండునట్లు విడచి వివేకయుక్తమగు మనస్సుచే నింద్రియముల నన్నిటిని సర్వవిషయములనుండియు నిగ్రహించవలెను.)

మహాభారతమునం దిట్లే చెప్పడినది (కామజానా మితే మూలం సంకల్పాత్ త్వంహి జాయతే).

అయితే ఇట్లు సంకల్పమును త్యజించుట కష్టము. కల్మష సహితమైన దుష్టాన్నమువలె—సంకల్పము—చెడ్డదని గ్రహించినపుడు—అది యెంత రుచికరమైనదో కాని—దానిని విడచుట తేలిక. దీనిని యోగశాస్త్రము ప్రతిపక్షభావన యనును. ఈ మార్గమున ప్రగతి గమనమును పరీక్షించుకొనుటకు—జాగ్రదస్థుండు—స్వప్నము నందు—వచ్చు ఆలోచనలను చూచుకున్న చాలును. ఓర్పు చాల ముఖ్యము. శీఘ్రస్థితిములకై చేయు ప్రయత్నములు—శీఘ్ర నైష్యల్య నిరుత్సాహమునకు త్రోవ తీయును. ఏ విధమైన ప్రలోభమునకు లొంగనివాడు—(అన్నివిధములైన భోగాసక్తులకు అందనివాడు) నిజమైన యోగి—పారిపోవుటకు కాదు చేయవలసినది.

(దుర్వాసనాశ్చయమునకు సద్వాసనాపాటవము చెప్పబడినది కూడ).

సంస్కృతభాషను మనమేల ఆదరించి నేర్చుకొనవలెను?

(45)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావివర్గంలో మూర్ఖస్య మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్ని టిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

శ్రీ కామాఖ్యారామశర్మ బరూచా

రామాయణ కాలమున—సత్య నిష్ఠయుండు, న్యాయ దృష్టియుండు, ధైర్య సాహసములందు, ఉత్తమ శీలమునందు, ఆర్య భారతీయుడు మహాన్నత సిద్ధిని చేరెను. విశ్వర్యం ఆర్భాటము, సోమరితనము, స్వార్థము—ఆ నాటి సంఘమును మలినము చేయలేదు. రామాయణము నందు వాస్తవికచే నిరూపింపబడిన జీవితాదర్శములు, సద్గుణములు—మన దేశమునందు—మరే కాలము నందు అధిగమింపబడలేదు. వైదిక కేదకాలానంతర సంస్కృత వాఙ్మయము నందు నిరూపింపబడిన జీవితాదర్శముకంటె ఉన్నతమైన ఆదర్శమును మరే దేశ వాఙ్మయమును సంభావింపలేదు. అట్టి భాషను, సాహిత్యమును అధ్యయనము చేసినందువలన మన విద్యార్థులు ఉత్తమ శీలవంతు లగుదురనుట చెప్పవలసిన పనిలేదు. కాబట్టి సంస్కృత విద్య మనకు అనుల్లంఘనీయము. మన పాఠశాలలలో, కళాశాలలలో ముఖ్యమైన - నిర్బంధమైన పాఠ్యాంశము కావలెను.

స్నాతకోపన్యాసము

అస్సాం సంస్కృత సమితి 1960

కవివర్ శ్రీ సుమిత్రానందనపంత్

నేడు లోకమున స్వత్ర భౌతిక ఆభ్యుదయ కృషి - గమనము—వాదము కన్పించుచున్నవి. ఆత్మగుణముల వికాసమువలన శాంతి లభింపగలదు. అది లేకుండ సంస్కృత అధ్యయనము సంభవము కాదు. మన ప్రాచీన సంస్కృతి, కళా, మరియు మన పరంపరయొక్క పునః ప్రతిష్ఠాపన కొరకు సంస్కృత భాషా సాహిత్యముల అధ్యయనము అనివార్యము కావలయును.

అఖిల భారత సంస్కృత పరిషత్

లక్నో—వివరణ గ్రంథము

8 ఆక్టోబరు 1958.

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

15

వేదవ్యాసులు
పామ్మని కోపింపగా
విద్యారణ్యులు అంజలి
పూని "మీరు వేద
వ్యాసులని నేనెరుగు
దును. మిమ్ముశరణు
వేడుదున్నాను. ప్రస
న్నులై అనుగ్రహిం
పుడు" అని ప్రార్థించిరి.

వ్యాసులు వాత్సల్య
ముతో "నన్నెట్లుగుర్తిం
చితివి? నీకు చెప్పిన
వారెవరు? అనగా
విద్యారణ్యులు సవిన
యముగా ప్రత్యుత్తర
మీయగా వ్యాసులు
విద్యారణ్యులనుబదర్శి
వనమునకు రమ్మని,
అదృశ్యులైరి.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత వేదాంత డిండిమము

వ్యాఖ్యానము: శ్రీ తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

(గత సంచిక తరువాయి)

శ్లో॥ సుఖం దుఃఖే పదార్థాద్వైప్రీయవిప్రీయకారకౌ

సుఖం బ్రహ్మ జగదుఖ మితి వేదాంత డిండిమః॥

(5)

తా॥ సుఖము దుఃఖము అను రెండు పదార్థములు. అందు సుఖము ప్రీయమును దుఃఖము విప్రీయమును కలుగజేయును. సుఖము బ్రహ్మమని, దుఃఖము జగత్తు అని వేదాంత డిండిమము.

శ్లో॥ సమష్టివ్యష్టిరూపాద్వైపదార్థా సర్వసమ్మతౌ

సమష్టి రిశ్యో వ్యష్టిః జీవో వేదాంత డిండిమః॥

(6)

తా॥ సమష్టి, వ్యష్టి అను రెండు పదార్థములు సర్వవిధములైన వాదములు చేయువారికిని సమ్మతములు. సమష్టి ఈశ్వరుడని, వ్యష్టి జీవుడని వేదాంత డిండిమము.

శ్లో॥ జ్ఞానం కర్మ పదార్థాద్వైపదుకర్మాత్మ తంత్రకౌ

జ్ఞానాన్యోన్యోన కర్మభ్య ఇతి వేదాంత డిండిమః

(7)

తా॥ జ్ఞానము కర్మము అని రెండు పదార్థములు. జ్ఞానము వస్తువున కధీనముగు కర్మతంత్రము. జ్ఞానమువలననే మోక్షము లభించును గాని కర్మమువలన కాదని వేదాంత డిండిమము.

(సశేషము)

—: 0 :—

వ్యాసములు-ఎక్వేంజి కాపీలు, రివ్యూకి గ్రంథములు

మా పత్రికకు పంపదలచిన వ్యాసములను ఎక్వేంజి కాపీలను రివ్యూకి గ్రంథములను (2 కాపీలు) యీ క్రింద చూపిన మా మద్రాసు కార్యాలయము ఆద్రుసనకే పంపవలెను.

శ్రీ రామలింగేశ్వరరావు.

నెం. 63, కోడంబాకం హైకోడ్డు, త్యాగరాయనగరు, మద్రాసు-600 017.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత వివేకచూడామణి (శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి విరచిత వ్యాఖ్యానమేతము)

ఆంధ్రీకరణము: డా॥ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు (వేదాంత శిరోమణి, విద్వాన్
ఎం. వి. (సంస్కృత, ఆంగ్ల హిందీ) పి. హెచ్.డి.

(గత సంచిక తరువాయి)

ఆవ. మోక్షమును పొందగోరువారికి సుఖముగ తెలియుటకు సమూలమైన
సహస్ర సంసారమును వృక్షముగా దూషించుచున్నారు.

మూ. బీజం సంస్కృతి భూమిజస్య తమోదేహోత్పత్తిరంకురః

రాగః పల్లవమంబు కర్మతువపుః స్కంధోంసవః శాఖికాః

అగ్రాణేంద్రియ సంహతిశ్చ విషయాః పుష్పాణి దుఃఖంఫలం

నానాకర్మ సముద్భవం బహువిధం భోక్తాత్రజీవః ఖగః॥

147

ప్ర. అ. సంస్కృతి భూమిజస్య = సంసారమనెడు వృక్షమునకు, తమోతు =
అజ్ఞానమే, బీజం = బీజము, దేహోత్పత్తిః = దేహమునందు ఆత్మ యనెడు బుద్ధి,
అంకురః = అంకురము, రాగః = రాగము (ఆసక్తి), పల్లవం = చిగురు, కర్మతు =
కర్మయే, అంబు = ఉదకము, వపుః = శరీరము, స్కంధః = మ్రాను, అసవః =
ప్రాణములు, శాఖికాః = శాఖలు, ఇంద్రియ సంహతిః = ఇంద్రియముల సముదాయము,
అగ్రాణి = చిగుళ్ళు, విషయాః = భోగ్యవస్తువులు, పుష్పాణి = పుష్పములు,
నానాకర్మ సముద్భవం = అనేకవిధములైన కర్మలవలన పుట్టిన, బహువిధం = అనేక
విధములైన, దుఃఖం = దుఃఖము, ఫలం = ఫలము, అత్ర = ఇచట, జీవః = జీవుడు,
భోక్తా = (ఆ ఫలమును) భుజించు, ఖగః = పక్షి.

వ్యా. అ. సంసారమే ఒక వృక్షము. దానికి, బీజం = మూలకారణము,
తమో = అజ్ఞానము “తు” అనుదానికి ఆవధారణము అర్థము. అనగా అజ్ఞానమే
మూలము కాని మరయొకటి ఏదియులేదు. దేహోత్పత్తి బుద్ధి అంకురము వీలనన అనా
త్మను ఆత్మ అని భావించుటకు ఏకైక కారణము అజ్ఞానమే, రాగము చిగురు, చిగురు
అంకురము జనించు తరువాత జనించినదికదా. శరీరమే ఆత్మ అను బుద్ధి కలిగిన తరు

వాత శరీరమునకు అనుకూలమైనది ఆత్మకు అనుకూలముగ నుండును అను అభిప్రాయముతో అట్టి విషయములయందు కలుగు ఇచ్చయే రాగము. కర్మయే వృక్షము పెరుగుటకు హేతువైన జలము. “తు” అనుదానికి వెనుకటి వలెనే అవధారణము అర్థము. “కుర్వతే కర్మభోగాయ కర్మకర్తుంచ భుంజతే” (భోగము ననుభవించుటకై కర్మ చేయుచుండురు. కర్మచేయుటకై భోగముల ననుభవించుచుండురు) అని చెప్పబడినది. ఇచట కర్మము అనగా పుణ్యము, పాపమునూడ అని అర్థము. శరీరము స్కంధము. వృక్షముయొక్క ఏ మధ్యభాగమునండి కొమ్మలు బయలుదేరునో ఆ భాగమునకు స్కంధమని పేరు. అసవ్య = ప్రాణాదులగు విదు వాయువులు, స్కంధమునండి వ్యాపించునవగుటచే కాఖలు, ఇంద్రియముల సముదాయము చిగుళ్ళు. చక్షురాది జ్ఞానేంద్రియములు వాగాది కర్మేంద్రియములును ప్రాణములపై ఆధారపడియుండు ననికదా ఈ విషయము ఇంద్రియములకును, ప్రాణమునకును నడున జరిగిన సంవాదమును తెలుపు శ్రుతియందు ప్రసిద్ధము. చిగుళ్ళ నీతి కాఖలపై ఆధారపడియుండునన్న విషయము ప్రసిద్ధమే కదా. విషయాః = శబ్ద స్పర్శరూప రస గంధముల నెడు విషయములు చిగుళ్ళకు సంబంధించినవగుటచే పుష్పములు. విషయేంద్రియముల సంబంధము కలిగిన తరువాత జనించుటచే దుఃఖమే ఫలము. కాఖాగ్రములయందు పుష్పములు పుట్టిన తరువాతకదా ఫలము పుట్టును. వెనుక కర్మ శబ్దమునకు పుణ్యపాప రూపమైన కర్మ అను అర్థము చెప్పియుండుటచేతను, అస్పృశ్యపృశ్యదు సుఖమునూడ అనుభవింపబడుటచేతను దుఃఖముతోపాటు సుఖమునూడ చెప్పవలసియున్నను అట్లు చెప్పలేదు. ఏలనన వివేకవంతులు వైషయిక సుఖమునూడ దుఃఖముగనే పరిగణింతురు. ఆ సుఖముకొఱకు ప్రయత్నించునపుడు ఆ సుఖము కలిగినశించిన పిమ్మటను దుఃఖమే కలుగునుకదా “యేహి సం స్పర్శభాహోగా దుఃఖయోనయ ఏవతే! ఆద్యంతవంతః కాలేయ న తే షు రమతేబుధః॥” (ఓ అద్భుతా! విషయేంద్రియముల సంబంధ రూపములైన భోగములన్నియు దుఃఖమునకే కారణములు అవి ఆద్యంతములు కలవి; అనగా లభించి కొంతకాలము ఉండిపోవునవి. పండితుడు వాటి విషయమున ఆసక్తి చూపడు) అని భగవద్గీతలో చెప్పబడినది. కావుననే న్యాయశాస్త్రములోనూడ ఇరువదియొక్క దుఃఖములలో ఆరు ఇంద్రియములు, ఆరు విషయములు, ఆరు బుద్ధులు, శరీరము, సుఖము, దుఃఖము అనువాటిని పేర్కొని సుఖమునూడ దుఃఖముగనే పరిగణింపబడినది. ఆ దుఃఖమునూడ అనేక విధములయిన కర్మలవలన కలుగుచున్నది. అందుచే కారణమైన కర్మ అనేక విధమగుటచే ఫలమునూడ అనేక ప్రకారమై ఉండును. అత్ర = ఈ వృక్షమునందు, ఖగః = పక్షియైన

జీవుడు దుఃఖరూప ఫలమును అనుభవించును. దేహమే నేను అను బుద్ధి అనెడు బంధము రాగద్వేషాని దోషములను పుట్టించుచు వాటిద్వారా ధర్మాధర్మరూపమైన కర్మకు హేతువు అగుచున్నది. ఆ కర్మచే శరీరపరంపర కలుగుచున్నది. దానియందు మరల నేను అనెడు ఆభిమానము కలుగుచున్నది. ఈ విధముగ బంధము వ్రేళ్ళు నిల ద్రొక్కుకొని స్థిరపడియున్నది. ఇట్లు “కథం ప్రతిష్ఠాస్య” అను ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పినట్లైనది. 147

అవ. ఇప్పుడు మోక్ష మెట్లు కలుగును అను ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పటకై వెనుక చెప్పిన బంధమును, దాని కారణమును, దాని ఫలమును అనువదించుచున్నారు.

శ్లో. అజ్ఞానమూలాయమ నాత్మబంధో
నై సర్గికోనాది రనంత ఈరితః |
జన్మాప్యయ వ్యాధిజరాది దుఃఖ
ప్రవాహతాపంజన యత్సముష్య ||

[ప్ర. అ. అజ్ఞానమూలః = అజ్ఞానమువలన పుట్టిన, అయం = ఈ, అనాత్మ బంధః = అనాత్మ బంధము, నై సర్గికః = స్వభావసిద్ధమైన దనియు, అనాదిః = అది లేనిదనియు, అనంతః = అంతము లేనిదనియు, ఈరితః = చెప్పబడినది (ఈ బంధము) అముష్య = ఈ పురుషునకు, జన్మ ... తాపం—జన్మ = జన్మలు, అప్యయ = మరణములు, వ్యాధి = వ్యాధులు, జర = ముసలితనము, అది = మొదలైన, దుఃఖప్రవాహః = దుఃఖప్రవాహమువలన కలిగిన, తాపం = సంతాపమును, జనయతి = కలిగించుచున్నది.

వ్యా. అ. అయం = సర్వలోక ప్రసిద్ధమైన, అనాత్మబంధః = శరీరము మొదలగు ఆత్మభిన్నమైన వస్తువుల విషయమున తాదాత్మ్యాభిమానము, అజ్ఞానమూలః = స్వస్వరూపమయొక్క అజ్ఞానమే కారణముగ కలది. నై సర్గికః = పూర్వమును అంతకు పూర్వమును ఉండు ఆధ్యాసలవలన ఏర్పడిన సంస్కారమే హేతువుగా గలది. అనాదిః = అది రహితమైన అజ్ఞానమువలన జనించినదగుటచే ఏ సమయములో జనించినదో చెప్పటకుగాని తెలిసికొనుటకుని శక్యముకానిది. అనంతః = దీనికి జ్ఞానముతప్ప మిది దేనిచేతను నాశముకలుగదు గాన ఇది అనంతము. అని, ఈరితః = కాస్త్రజ్ఞులచే చెప్పబడినది. “నాంతోనచాదిః” (దీనికి అంతముకాని అదికానిలేదు) అని స్మృతికూడ చెప్పుచున్నది. ఇట్టి ఈ బంధము అముష్య = ఈ జీవునకు జన్మ.... తాపం—జన్మ = శరీరమయొక్క ఉత్పత్తి, అప్యయః = మరణము, రోగము, ముసలి

తనము, అది అనుటచే అధిభౌతికములును, అధి దైవికములును అగు బాధలను గ్రహించు వలెను. వాటిచే కలిగిన దుఃఖముల ప్రవాహముచే అనగా పరంపరచే అనగా ఒక దానిపై ఒకటివచ్చి పడుచుండుటచే తాపం = ఉద్వేగమును, జనయతి = కలిగించును. “పాతం” అను పాఠములో ప్రవాహములో పడిపోవుట అను అర్థము స్పష్టము. 1+8

అవ. ఈ అనాత్మబంధము పరమేశ్వరానుగ్రహముచే లభించిన దృఢతరముగు వివేకముచే కలిగిన స్వస్వరూప సాక్షాత్కారము తప్ప మరి దేనిచేతను తొలగింపరానిది అని చెప్పుచున్నారు.

మూ. నాస్యైర్న శస్యైరనిలేన వహ్నినా

చ్ఛేతుం న శక్యోనచ కర్మకోటిభిః ।

వివేక విజ్ఞాన మహాశినావినా

ధాతుః ప్రసాదేన శితేన మంజునా॥

149

ప్ర. అ. (ఈ బంధము) ధాతుః = పరమేశ్వరునియొక్క, ప్రసాదేన = అను గ్రహముచే, శితేన = వాడిగాయైన, మంజునా = సుందరమైన, వివేకవిజ్ఞాన మహాశినావినా = వివేకమువలన కలిగిన విజ్ఞానమువలన కలిగిన విజ్ఞానమనెడు గొప్ప ఖడ్గము తప్ప, అస్యైః = అస్త్రములచేత, ఛేతుం = ఛేదించుటకు, నశక్యః = శక్యముకాదు, శస్యైః = ఆయుధములచేత, న = కాదు, అనిలేన = వాయువుచేతగాని, వహ్నినా = అగ్నిచేతగాని, కర్మకోటిభిః = కోట్లకొలది కర్మలచేతగాని, న = కాదు.

వ్యా. అ. ఈ బంధము పరమేశ్వరానుగ్రహముచే తీర్చమైన అనగా దృఢమైన “యమేవైష వృణుతే తేనలభ్యః” (ఈ పరమాత్మ ఎవనిని వరించునో వానిచేతనే తెలియబడును.) అని శ్రుతి చెప్పుచున్నది. మంజునా = సుందరమైన, వివేకవిజ్ఞానమహాశినా = వివేకమువలన అనగా ఆత్మానాత్మ వివేచనమువలన కలిగిన విజ్ఞానము అనగా బ్రహ్మసాక్షాత్కారము అనెడు గొప్ప ఖడ్గము లేకుండగ ఆగ్నేయాది అస్త్రములచేతగాని శస్యైః = లోహముయములైన బాణాదులచేతగాని, వాయువుచేతగాని, అగ్నిచేతగాని వేదోక్తములే అయినను కోట్లకొలది కర్మలచేతగానే నశింపజేయుటకు శక్యముకాదు. ఈ బంధమునకు మూలము అజ్ఞానముగటచే దీనిని ఒక్కజ్ఞానముమాత్రమే తొలగింపగలదు అని భావము. ఇట్లు “కథం విమోక్షః” అను వ్రక్కకు సమాధానముగ ఈశ్వరప్రసాద జనితముగు పరమాత్మా భేద సాక్షాత్కారమువలన బంధవిముక్తి కలుగునని చెప్పినట్లే నది. [సశేషము]

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము : బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి
గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.

(గత సంచిక తరువాయి)

అష్టాదశసర్గము

శ్రీ సచ్చిదానంద భారతీ మహాస్వామి గురువర్యులు సహస్ర లింగేశ్వరునిచే ఉజ్వలమగుచున్న తుంగభద్రతో హరదత్తయోగి పుణ్యాశ్రమమందు అవి ముక్తకమున విశ్వేశ్వరుని వలెనే విరాజిల్లిరి (1). శ్రీ శంకరాచార్య ప్రతిష్ఠిత స్వీయ మతమున తపస్సు లయిన గురువర్యులు తా ముండక ఇతర ప్రదేశములలో కష్టపడవలసి వచ్చుచుండుటచే తత్సాధ్యదేశము లన్నియు దుర్భిక్ష భయ ప్రవీడితములైనవి (2). భరింపరాని క్షామమువలన ఎక డెక్కడి ప్రజలు తమ తమ నివాస స్థానములను విడిచి ఆకలితో బాధపడుచు కృశించిపోయి కళావిహీనులై గురువులే ప్రవాసము చేయుచున్నను వారే దిక్కని పరమ దీనులై సన్నిధికి చేరి శరణు కోరిరి (3). తపోధనులైన గురువర్యులు ధాన్య సంపాదనము బహు కష్టమగుచున్నను మహా తపస్సులగుటచే అమిత ధనవ్యయ మొనర్చి ఎల్లెట్లో తెప్పించి తండ్రి బిడ్డలను పోషించునట్లు ఎల్ల ప్రజలను కాపాడిరి (4). వర్ష మెత్తైన కురిపించవలెనని షడంగ వేదవేత్తలైన ఉత్తమ విప్రులను రప్పించి తుంగభద్రా నదియొడ్డున పరస్పర కల్యాణకారము ప్రీతికర కర్మ తత్త్వ మెఱిగిన విజ్ఞులచేత చేయింపవలసిన శాంతి కర్మ లన్నియు చేయించిరి (5). దానితో నింగ్రుడు తృప్తిపడి జగద్గురువులు నివసించియున్న ప్రాంత మంతట సమృద్ధిగా వర్ష ము కురిపించెను. చెరువులు నిండి పొర్లి నవి. పొలములన్నియు పంటలు పండినవి (6). గురువులు సాధించిన ఈ మహద్భూతి కర్మను చూచి తత్సాంగత జను లెల్లరు అనన్య సాధారణ జీవనప్రదులగు నా యోగీశ్వరులను కుచేశ్వరులే యని విశ్వసించిరి (7).

పిమ్మట వారు శరన్నవరాత్రులు వచ్చుచున్నవి కదా అని శారాదాదేవిని పూజించు తలంపుతో శృంగేరికి ప్రయాణము కాగా వెనుకటి ఇక్కేరి దుష్ట మంత్రి రాజశాసనమును వుంచి ది వారి కనేక మార్గావరోధములు కలిగించెను (8). దానితో వారి కాగ్రహము కలిగి శారదాదేవిని దర్శించుకొని పూజింపగలుగు వఱకు ఆహారము

పుచ్చుకొనబోమని ప్రతిజ్ఞ బట్టి తీవ్ర నియమముతో మహా పౌరుషవంతులై అక్కడనే ఉండిపోయిరి (9). అప్పు డిక్కేరి భూపాలుడు కైవసుత నిర్మూలన మునర్చి గురువులను శృంగేరి చేర్చి రావలసినదని తాను బలము తోడిచ్చి పంపిన సేనాపతి తిరిగి రాలేదేమి? యతీంద్రులు శృంగపురి చేరిలో లేదో అని విచారించి పరిసరి ఏమిటని శ్రీవారి కవరోధములను రాజునకు తెలియకుండ కల్పించుచున్న దుష్టమంత్రి సే అడిగెను (10). రాజుట్లుడుగగా ఆమంత్రి “యతీశ్వరు లిప్పటికిని శృంగపురి చేర లేదు. ఆ యోగిపుంగవులు స్వకీయమైన హరకేరి పురిములలోనే నివసించుచున్నారు” అని చెప్పెను (11). దానిమీద బసవక్షితిశ తనయుడు యతీశ్వరుల నెత్తెన సాంత్యనషరచి శృంగపురికి చేర్చి రావలయును. నీవు వారికెట్టి ఆసౌకర్యము కలిగింప రాదని మంత్రిని హెచ్చరించెను (12). అట్లు రాజు చెప్పినమీదట కూడ పరమ వంచకుడగు నా దుష్టమంత్రి త్వరితగతిని యతీంద్ర సమక్షము చేరి రాజు తనతో నన్న దానికి విరుద్ధముగా గురువులకు భయాందోళనలు కలిగించునట్లుగా (13). “ఓ యోగీంద్ర! మా రాజున్న మాట వినుడు. నైనయ్యము వెళ్ళినది. వెళ్ళిన మంత్రియు రాలేదు. వారివల్ల నే మన రాజ్యమునకు మహాత్తర భయ మేర్పడినది. మా రాజు నన్ను పిలిచి ఈ మాటలు నాతో అనెను (14). రాజుల హృదయములు లోపల దుస్సహాయాదో జంతువు లుండెడి మహోహ్రదములవలె గూఢాకములై పరమ గంభీరములై యుండును గదా! వారి హృదయములలో ఏమున్నదో ఎవ్వ రెఱుగ గలరు? అందుచేత ఆయన తత్త్వమెట్టిదో మీరే ఆలోచింపుడు” అని తన అతి తెలివి ప్రదర్శించెను (15). ఆ మంత్రి మాటలు విని ధీరాగ్రణులగు యోగివర్యులు చక్కగా విమర్శించి వానితో “ఇది మేము చేసినదనియే రాజు మీతో నన్న మాట నిజమైనచో (16) ధర్మా భవనీసులమగు మాకు ధనాగమనముతో గాని రాజ్యముతో గాని ప్రయోజనమేమున్నది? పైగా ధర్మమువలన రాజ్యము భన ధాన్య సమృద్ధిమై సుభిక్షమై యుండవలయుననియే మా ఆశయము (17). అదిశంకరుల ప్రభావమువలన ఈ సీరాధిపతులమైన మాకు దిక్కు దిక్కుల శిష్యుల సంఖ్యాకముగా దేశమంతట నున్నమాట యథార్థము. ఈ పని చేయుడని మే మెవ్వరిని ప్రేరేపింపలేదు (18). అయినప్పటికిని మా వలననే రాజ్యభీతి కలిగినదని రాజు తలంచుచున్నచో మేమే వెళ్ళి దానిని నివారించి వచ్చెదము. ఈ మాట మే మన్నామని మీ రాజునకు చెప్పుము. మేమే వచ్చి మీ రాజునిప్పుడు చూచుట తటస్థించినచో ఆత దేమచినో తెలియవలయునని యున్నది. మా మనస్సు మమ్ముల నా పని త్వరగా చేయవలసినదని మాటి మాటికి ప్రేరేపించుచున్నది” అని పరమ గంభీరముగా పలికిరి (20).

“తామే రాజసన్నిధికి వచ్చినచో అక్కడ అంతయు సమంజసమే కాగల” దని ఆ మంత్రి గురువర్యులతో నని వచ్చినవాడు వచ్చినట్లే తిరిగి వెళ్ళెను (21).

పిమ్మట యతీశ్వరులు బాగుగా నాలోచించి ఖడ్గపాణుల ననేకులను వెంట బెట్టుకొని కొద్దిమంది శిష్యులతో అక్కడనుండి బయలుదేరి రామచంద్రాపురము చేరుకొనిరి (22). అక్కడ నున్న గురువర్యులను వంశపురి నున్న జనులెల్లరు వచ్చి సాక్షాత్తు పరమశివుడే వచ్చినట్లు భావించి కమనీయ విగ్రహులగు నా మహానుభావులకు కానుక లర్పించుచు సమస్కరించుకొనిరి (23). లంకాధిపతి యగు రావణాసురుని దశకంఠరములను ఛేదించి నెత్తుగోడుచున్న తన కత్తిని సీతాపతి ప్రత్యక్షన మొనర్చిన శరావతీ నది అచ్చటనే ప్రవహించుచున్నది (24). గురువర్యుల చచ్చట మహర్షి తుల్యులైన బ్రాహ్మణోత్తములతో నిత్య మర్చితు లగుచు వసిష్ఠాది మహర్షులతోడి శ్రీరామచంద్రునివలె వెలుగొందిరి (25). అట్లు కొన్ని దినము లక్కడ గడచినవి. గురువర్యుల యొద్దకు వచ్చిన అప్తులు కొందరివలన ఆ దుర్మంత్రి వారు చెప్పిన మాటలను రాజుతో చెప్పక ఉపేక్ష వహించినాడని తెలియవచ్చినది. (26) పరిసిధి విచారించి యతివర్యులు శ్రీ శారదా సందర్శన మొనర్చుకొనుటయే కర్తవ్యమని నిశ్చయించి శృంగపురి కేగుటకు రక్షకులగు ఖడ్గపాణులతో అనుచర శిష్యవర్గముతో తిరుగుప్రయాణమయిరి (27).

మాఘ కృష్ణ పంచమినాడు రాత్రివేళ అమర పరివృతుడైన శంభుదేవుని వలె మహాాజ్ఞులై జగద్గురువులు శృంగేరిలో తేలిరి (28). వారిని జూచి పురజనులెల్లరు నింటినుండి వెళ్ళిపోయి ఎచ్చటెచ్చటనో తిరిగి చాల కాలమునకు మరలివచ్చిన తండ్రిని చూచిన పుత్రులవలె సాశ్రులోచనులై వారి పాదాబ్జములకు ప్రణమిల్లి ఆదరము నెరపిరి (29). అప్పుడే యోగీశ్వరులు కొండవూది మల్లికార్జునస్వామిని పూజించి అనేకోత్సవములు చేయించి మరునాడే భక్తి శ్రద్ధలతో రథోత్సవముగూడ జరిపించిరి (30). అట్లే శారదాదేవికి సప్రయత్నముగ సమధిక పూజ లొనర్చి సువాసినీ గణముల కసంఖ్యాకముగా నూతన వస్త్రముల నొసగి బ్రాహ్మణుల కందరకు మృష్టాన్న భోజన సంతర్పణ చేయించిరి (31). (సకేషము)

మతం మార్పు

బుద్ధుడు, గాంధీ మొదలగువారు ప్రయత్నించినప్పటికి హరిజనులు సాంఘికముగా వెనుకనే ఉండిపోవుటకు కారణము పైకలమువారిలో అధిక బలమున్న

వారే. అయితే స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వతమువారి చర్యలు కూడ తృప్తికరముగా లేవు. హరిజనులకొరకై ఉద్దేశించిన సమస్యలు, ఆరిక సహాయము వారికి సరిగా చేరుటలేదు. పైకి వచ్చిన హరిజనులు వెనుకనున్నవారిని పైకి తెచ్చుటకు ప్రయత్నించుటలేదు.

ప్రపంచములో ముస్లిము దేశాలు ఇస్లాము మతమును నిస్తరింపజేయవలెనని తయారుచేసుకొన్న పథకములు, అందుకోసము మారుకోట్ల డాలర్ల నిధిని ఏర్పాటు చేసికొనుట తప్పక గమనింపవలసినవి. సౌతి అరేబియా తన దేశమునకు వచ్చు ఉద్యోగములలో 80 శాతము ముస్లిములై యుండవలెనని పట్టుపట్టుచున్నది. ఇది ఉద్యోగముల ఎరచూపి మతము మార్పునకు ప్రయత్నించుట కాదా? ముస్లిము మతమువారి మత ఉద్యోగములలో హిందూ దేశమును 'దారుల్ హరాబ్'—(శత్రు దేశముగా) భావించుచున్నారు. అందువలన హిందువులు ఆందోళన చెందుటలో ఆశ్చర్యములేదు. 'దారుల్ హరాబ్' అగుటచేత హిందూ దేశముపై నిగతరము ముస్లిములు యుద్ధము చేయవలెనట. హైదరాబాదులో జరిగిన జమాల్-వి-ఇస్లామ్-సభలో హిందూ దేశమును ఇస్లాము దేశముగా మార్పుచేయవలెనన్న తీర్మాన మొకటి ప్రకటించుటకు సరిపోవుచున్నది.

మన మాతృదేశమున కొన్ని భాగములు-అక్కడ ముస్లిములెక్కువగానున్నారని మన దేశమునుండి బీల్చి వేయబడిన సంగతి మనకందరకు హృదయశల్యముగా నుండగా-పెద్ద ఎత్తున మతం మార్పు ఉద్యమమును చూచి ఆందోళనపడకుండా నుండుటెట్లు? శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస కాలీమాతను ఉపాసించి — తాను ఈశ్వర దర్శనము పొంది జీవన్ముక్తుడనైనానని చెప్పినట్లుగా — క్రైస్తవులలోగాని — ముస్లిములలోగాని చెప్పువారెవ్వరైన నున్నారా? అది హైందవ దృక్పథము. మన మెంత బౌద్ధార్యము చూపుచున్నను—'సెక్యలర్'గా నున్నను—మనలను తప్పు పట్టుకొనుట మతాంతరాల నిత్యకృత్యముగా నున్నది. మన దేశములో మన మతము వారు అధిక సంఖ్యలోనున్నను—మనము పొరపాటుచేసి—మన సంప్రదాయము సారము 'సెక్యలర్' రాజ్యాంగ చట్టము నిర్మించుకొనుట. ఈ సదంశమును అవకాశముగా తీసికొని మన దేశపు కాంతిని కొల్లగొట్టి దీనిని ముస్లిము దేశముగా చేయుటకు జరుగుచున్న ప్రయత్నములు—వర్ణింపనలవికాని మహా దారుణ ఘోర కృత్యములే.

భాయిమహావీర (యం. పి.)

* మన చుట్టుప్రక్కల దేశములు శ్రీలంక, బర్మా, జపాను మొదలగు దేశములుగాని పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్ వంటి దేశములుగాని 'సెక్యలర్' దేశములు కావు. ఆరెట్లు దేశములలో చర్చి కట్టుకొనుటకుగాని దేవాలయ నిర్మాణమునకు అనుమతి యివ్వరు. ఇది మనము గమనింపవలెను.

(సంపాదకుడు)

సన్మార్గము

మోక్షమును సాధించుట కష్టముని—అంగుచేత దాని జోలికి పోకుండుట మంచిదని—కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇది నిజముకాదు. ప్రయత్నించినచో అది సులభము, సుకరము, యుఖ్యముగా ఆవశ్యకమైనది శ్రద్ధ—పట్టుదల. తన్నుతాను ఉద్ధరించుకొనవలెనన్న తీవ్రమైన వాంఛ ఉండినచో సాధన మార్గము అతిసులభము. ముందు ప్రారంభమున అవలంబింపవలసినది జీవకారుణ్యము. ఆపారమైన భూతదయ. 'నితాంతాపార భూతదయ' ముఖ్యముని కదా శ్రీమద్భాగవతమున మాలాకారుడు వర్ణించినది. జీవకారుణ్యమునందు ఆహ్లాదమున్నది. జీవకారుణ్యము కలవాడు 'మాంస భక్షణము' చేయుటకు కదా! కాబట్టి సుదృఢ శాకాహారమునే స్వీకరించుచు మాంసాహారిమును పరిత్యజింపవలెను.

ఒక మహాత్ము డన్నాడు కదా—'జంతువులను సంహరించి, మాంస భక్షణము చేయువారు మనువారు కాదు. వారు ఆకిలితో వచ్చినపుడు అపరిమితము వచ్చును. అంతే వారిలో మరే సంస్కారము పెట్టుకొనరాదు. మాటలాడరాదు కూడ.' అయితే చెడ్డవారు బాధపడుచున్నప్పుడు కూడ కారుణ్యము చూపినచో జీవకారుణ్యమేమి? అందరి బాధలు—జంతువుల బాధలు కూడ—తన బాధలుగా స్వీకరించి—ఆ బాధల నివారణకు కృషి చేసిన మహాత్ములున్నారు. ఆ మహాత్ములు—పైరులకు నీరు లేక యుండిపోవుచుండగా బాధపడి కన్నీరు కారుదురు. అప్పుడు వాత్సల్య సముద్రుడైన భగవంతుడు వర్షము కరిపించిన సన్నివేశములున్నవి.

ఎవడు ఏ మతమునకు చెందినవాడై సప్పటికి—వానిని సహోదరునిగా చూడ గలుగుట—విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వము—మత భేత్తియును గురించి వివాదముల లోనికి దిగజారకుండుట—యివి జీవకారుణ్యముతో అభ్యసించవలసినవి. సిగ్గుడు, అనుభవములలోనికి తెచ్చుకొనవలసినది—నాది—నామొక్క—అన్న భావములను సంపూర్ణముగా తొలగించుకొనుట. నా శరీరము నా జీవితము—నా భోగములు, అన్నియు ఈశ్వరానుగ్రహమునకు వదలివేయవలెను. ఇతిరులందరికి ఈశ్వరానుగ్రహము లభింపవలయునని ప్రార్థన చేయవలెను. అదియే 'సర్వే జనాః సుఖినోభవంతు' అని త్రికరణ శుద్ధిగా భావించుట.

ఇట్టి పరిశుద్ధ జీవితవిధానము అవలంబించుటకు కష్టము కానేకాదు. అందరు అవలంబింపవచ్చును. ఇట్టి సన్మార్గమును అవలంబించినవారికి క్రమముగా శ్రద్ధ విశ్వాసము భక్తి వృద్ధి పొందగలవు. పిమ్మట జ్ఞానలాభము కలుగును.

కాబట్టి—యితర సాధనామార్గములు కష్టసాధ్యములను కొనువారీ సులభ సుకర మార్గమును అవలంబింపవచ్చును.

గురూపసదనము

(శ్రీ రామచంద్రునికి శ్రీ వసిష్టమహర్షి చేసిన ఉపదేశమునందు కొంత భాగము)

శ్లో॥ పూర్వం రాఘవశాస్త్రేణ వైరాగ్యేణ పఠేదచ

తదా సజ్జన సంకేన నీయతాం పుణ్యతాం మనః॥

తా. ఓయి రాఘవా! తొలుత శాస్త్రపఠన, శ్రవణ, ఆధ్యయనాదుల చేతను, వైరాగ్యముచేతను, సజ్జనసాంగత్యము చేతను, చిత్తశుద్ధి సంపాదించి మనస్సును పుణ్యవంతము చేసికొనవలెను.

శ్లో॥ సౌజన్యోప హితంచతో యదా వైరాగ్యమాగతమ్

తదానుగమ్యా గురవో విజ్ఞాన గురవోఽసియే॥

తా. చేతము (మనస్సు) సౌజన్యవంతమై వైరాగ్యమును పొందినదో, అపుడు విజ్ఞానవంతులు, బ్రహ్మనిష్ఠులునగు గురువులను ఆశ్రయింపవలెను.

శ్లో॥ తతస్తస్యోప దిప్తేన కృత్వా ధ్యానార్చనాదికమ్

క్రమేణ పదమాప్నోతి తద్యత్సరమపావనమ్॥

తా. తరువాత ఆ గురూపదేశమార్గము ననుసరించి ధ్యాన అర్చనాదులను (పూజా—ఉపాసన) సలిపి సాధకుడు క్రమముగా పరమపావనగు ఆత్మసదమును పొందును. (అనగా ధ్యానాదులవలన ఈశ్వరానుగ్రహముపొంది తద్వారా ఆద్వైతవాసన కలిగిన క్రమము క్రి సాధించునని.)

శ్లో॥ చిత్తస్యభోగైర్ద్వైభాగే శాస్త్రజైకం ప్రపూరయేత్

గురుశుశ్రూషయాచైకమవ్యుత్పన్నస్య సత్కృమే॥

తా. సన్మార్గమున ప్రవర్తింప దలచినవాడు, తొలుత చిత్తమును నాలుభాగములలో రెంటిని దేహయాత్రావశ్యకములగు అన్నపానాది భోగములచే నింపవలెను. ఒక భాగమును శాస్త్రవిచారాధ్యయనాదులచే నింపవలెను. మిగిలిన నాలుగవ భాగమును గురుశుశ్రూష చేత పూరింపవలెను.

శ్లో॥ కించి దుత్పత్తి యుక్తస్యభాగం భోగైః ప్రపూరయేత్

గురుశుశ్రూషయా భాగోభాగం శాస్త్రార్థ చింతనా॥

తా॥ కొంచెము జ్ఞానముకల సాధకుడు చిత్తముయొక్క ఒకభాగమును దేహయాత్రావశ్యక అన్నపానాదిభోగ సంపాదన విషయముపైను, రెండుభాగములను గురులొక్క శ్రవణ శుశ్రూషాదుల పైను, తక్కిన భాగమును శాస్త్రార్థచింతనపైను నిలుపవలెను.

శ్లో॥ వ్యుత్పత్తిమను యాతస్య పూరయేచ్ఛేత సోఽన్వహామ్

ద్వైభాగాశాస్త్రవైరాగ్యైర్ద్వైధ్యాన గురుపూజయా॥

తా. తత్త్వజ్ఞాన నిశ్చయమెరిగిన సాధకుడు తన చిత్తముయొక్క రెండు భాగములకు నిత్యము శాస్త్రవిచార వైరాగ్యసంపాదనమునకు వినియోగింపవలెను. మిగిలిన రెండు భాగములను ధ్యానముతో గురుపూజతో నింపవలెను.

యోగవాసిష్ఠమున శ్రీ వసిష్ఠులు చెప్పినది శ్రుతిసమ్మతమే. ఈ భావమునే శ్రుతి “తద్విజ్ఞానార్థం స గురుమేవాభిగచ్ఛేత్ సమిత్పాణిః శ్రోత్రియం బ్రహ్మ నిష్ఠమ్” అన్నది.

బ్రహ్మజ్ఞానార్థి శ్రోత్రియుడు బ్రహ్మనిష్ఠుడునగు గురువు కడకేగి ఆశ్రయింప వలెనని—గురువుకడకు రిక్తహస్తములతో పోరాదని భావము.

జ్ఞానసంపాదనకు గురువును సమీపించి ఆశ్రయించుట గురూపసదనము అందురు.

ఇష్టదైవము

పరబ్రహ్మమును నిష్క్రియాత్మకముగా సంభావించి నప్పుడది నిర్గుణ పర బ్రహ్మము. పురుషుడనికూడ చెప్పవచ్చును. దానినే క్రియాత్మకమని సంభావించి నప్పుడు దానిని ‘శక్తి’యని, ప్రకృతియని చెప్పదురు. రెండు నొక్కటేయని గ్రహింపవగును. కేవలమైన నిర్గుణతత్త్వము సచ్చిదానందము—సర్వజ్ఞమైన, సర్వ మేధామూరియైన, సర్వానందకరమైన జగన్మాత—ఒక రత్నమును దాని ప్రకాశ మును వేరుచేయలేనట్లు.

ఈశ్వరునియందు, పరబ్రహ్మతత్త్వమునందు నమ్మకమున్నచో—ఇష్టదేవతా రూపమునందు (సగుణ బ్రహ్మమునందు—అనగా శక్తియుక్తమైన ఈశ్వరునియందు) నమ్మకమున్నట్లే. అట్లే విపర్యయముకూడ.

అనంతశక్తి లక్షణయగు జగన్మాత—జీవుడు—జగత్తుగా తోచును. భౌతిక బాధిక, నైతిక, ఆధ్యాత్మిక శక్తులన్నియు ఆమెయే.

సమాధియందు బ్రహ్మతత్త్వమును అనుభవములలోనికి తెచ్చుకొన్నవారుకూడ—ఇష్టదేవతామూర్తితో అనుబంధ మేర్పరచుకొనుటకు దిగిరావలసినదే. అప్పుడు వారికి జీవుడు, జగత్తు—తాను—అంతయు ఈశ్వరరూపములే.

బాధికము సంభావనతో పరిశీలించినచో—ఇష్టదేవతాస్వరూపము—మనశరీర,

మనస్సు, జగత్తులకంటే నిజమైనది—సత్యమైనది. నిత్యమైనది. లీలాలోలుపమగు చున్నది. దీనిని వినిర్ణయించుట సాధ్యముకానేకాదు.

జ్ఞానికి పరిబ్రహ్మయు నిర్గుణము. భక్తురా పరిబ్రహ్మయును అనేక అవతారము రూపములుగా సంభావించుచున్నారు.

భగవంతు డన్ని జీవులయందున్నాడు. అయితే జీవులందరూ భగవంతుని యందున్నారా?

జ్ఞానియై, మహాభక్తుడై—బహుజనులచేత గౌరవింపబడుచు, ఛాజింపబడుచు ఆరాధింపబడుచున్న వానియందు—అతిసామాన్యనియం దున్నవానికంటే అధికమైన దివ్యత్వమున్నదనుట శంకారహితము.

భగవంతుని (ఇష్టదేవతా) దర్శనమునుపొంది ఆయనతో ఆనుబంధ సంబంధములను కల్పించుకొని (సన్నిహిత బంధువులతో వలె) లోకమున కాలమును వెళ్ళబుచ్చినవా రున్నారు. అయితే అట్టివారికి భగవంతునితోడిదే లోకము, ఇతరము లేనేలేదు.

భూమిమీద నివసించుచున్నవాడు సముద్రమధ్యమునకు పోవలెనని తలపోసి నదో—ఒక నదికడకు వెళ్ళి—దానియం దొక పడవనెక్కి—ఆ నదీప్రవాహముతో పాటు పడవపై పయనించి సముద్రమును చేరవచ్చు. అయితే సముద్రము విజృంభించి పొంగి—నేలపైకి అలలనో వచ్చినప్పుడు సముద్రమును చేరుటకు నదీప్రయాణముచేయ నక్కరలేదు. అదేవిధముగా భగవంతుని విషయమున — దూరముగా ఎక్కడనో వైకుంఠపురమునందో—కైలాసాచల శిఖరమునందో వసించుచున్నాడన్న భగవంతుడు—నీలోనే—సన్నిహితుడై సన్నిధానమును అనుగ్రహించియున్నాడని గ్రహింప గలుగుట పురోగమనమే. సందేహములేదు. అట్లు గ్రహించినవానికి “సంచి-చెడు” ఒకే విధముగా నుండును. భేదములేదు. అవి అతనిని బంధించలేవు. ఆప్పు డతడు బ్రహ్మసుభవము కలిగినవా డగుచున్నాడు.

బ్రహ్మసుభవముపొంది దివ్యదర్శన లాభము కలిగినవానికి రాగము ద్వేషము లుండవు. కుభా కుభ, ఉన్నత నీచాది ద్వంద్వముల భేదదృష్టి సమసిపోవును. పర్యత శిఖరమునుంచి మైదానము కనిపించినట్లంతయు సమదృశ్యమే అగుచున్నది. భగవంతుడు సర్వోపగతుడని గ్రహించినవాడు సర్వమును ఉపాసించును. దేనిని ద్వేషింపడు. సర్వగతునిగా భగవంతుని దర్శించును—అర్పించును.

ఆధ్యాత్మికముగా సాధింపబడు పురోగతి వారివారి సాధన తీవ్రతనుబట్టి యుండును. వారివారి చిత్తశుద్ధి మైన, మనస్సులన్ని దృఢత్వముపైన—భావనా

ప్రగాఢత్వముపైన మనస్థిరత్వములపైన — ఆధారపడియుండును. అంతియేకాని బాహిరమైన పరిస్థితు లెవ్వియు సాధన పురోగతిని సాధించిపెట్టలేవు.

తనకున్న విశ్వరమణునంతయు గొప్పదేవాలయమున వేంచేసి యున్న భగవంతుని పేర బదిలీచేసి—తానేదో మహత్తర కార్యమును కావించినాడని ప్రగల్భములు పలుకవచ్చును. అయితే ఎంత విశ్వరమణుకాని లక్ష్మీపతి ముందు అల్పాలపమని—కుబేరుడే సేవకుడై కొలువగా సువర్ణగిరియైన మేరు పర్వతము హస్తమునందుంచుకొని వెండి కొండపై వశించు పరమేశ్వరునిముందు అల్పాలపమని తెలిసికొని వినయమవలంబింపవలయును.

అదేవిధముగా దొంగ యొకడు దేవాలయమున ప్రవేశించి అచ్చటనున్న ఆభరణాది విలువగల వస్తువులను తస్కరించినాడని మనఃక్షేపముభవింపనక్కరలేదు. భగవంతుని కేమియు నష్టము వాటిల్లలేదని గ్రహింపవలెను. అయితే కొందరు భిక్షులు తమరమ తృప్తికొరకు, సంతోషము కొరకు ఆయాభరణాది వస్తువులను ఆ దేవతా విగ్రహమునకు అలంకారముగా సమర్పించి దాని గ్రహింపవలయును.

తొలుత సోపానముగా విగ్రహ అలంకారాదులను చూచి సంతోషించుట అవి తిస్కరగ్రస్తముకాగా మనఃక్షేపమును పొందుట — భిక్షుల పురోగమన మార్గమున నుండవచ్చును. ఆసలు తనకెంత భక్తియున్నదో చాటుకొనుట కూడ ప్రారంభ దశయందు కన్పించుచున్నది. అంతయు తెలిసి—బ్రహ్మసభవ లాభము పొందిన సిద్ధుల విషయము నిత ప్రజ్ఞుల విషయము వేరు.

—:o:—

మొగడ తరకలు

(యోగవాశిష్టమునుండి - ఉపశమప్రకరణము)

శ్లో॥ ఆగత్య శ్రోత్రతాం మూర్ఖవ్యరో తానోప బృంహితామ్

ధియా శబ్దాను సారిణ్యా మృగవన్మాత్మయం వ్రజ

తా॥ లేడి వేటకు వచ్చిన బోయవాని గానముచేత ఆకర్షింపబడి—తన శ్రోత్రేంద్రియ చాపల్యమువలన—వలలో చిక్కుకొని నాశనము పొందును, నీవును అదే విధముగా—ఓ మూర్ఖుడైన మనస్సా! త్వియమును పొందకుము.

శ్లో॥ త్యక్త్యామాగత్య దుఃఖాయ స్పృహ్యోన్ముఖతయాధియా

మూర్ఖమాబద్ధతా మేహిగజీలుబ్ధగజేంద్రవత్ ॥

తా॥ మగ యేనుగు ఆడ యేనుగు స్వర్ణ సుఖమునకై దాని వెంటబడి—
ఏనుగులను పట్టువారు తీసిన గోతులలో పడిపోయి—వారికి చిక్కి కష్టపడును. అదే
విధముగా త్వగింద్రియ లాలసత్వముతో—ఓ మూర్ఖమైన మనస్సా నీవును బంధమును
పొందకుము.

శ్లో॥ రసనా భావమాగత్య గనేనాన ధురంధతామ్
మానాశమేహి బడిశపిండిలంపట మత్స్యవత్॥

తా॥ రస నేంద్రియ (జిహ్వ) చాపల్యముచేత—గాలమునకు కట్టుబడిన ఎరను
చూచి దానిపై ఆశచేత చేప గాలమునకు చిక్కుకొని నాశనము పొందును. ఓ గ్రుడ్డి
మనస్సా—నీవును అదే విధముగా జీవేంద్రియ చాపల్యముతో నాశమును
పొందకుము.

శ్లో॥ చాక్షుషీం వృత్తిమాశ్రిత్య ప్రభారూపచయోన్ముభీమ్
మాగచ్ఛ దగతాం ముగ్ధకాంతి లుబ్ధ పతంగవత్॥

తా॥ అగ్నియొక్క ప్రకాశత్వమును చూచి మోజుపడి నేత్రవృత్తి నాశ్ర
యించి—రూపము యొక్క లోభముచే మిడత పురుగు నిష్ఠులో పడి మాడిపోవును.
ఓ అమాయకమైన మనస్సా! నీవును అదే విధముగా రూపలుబ్ధమై దగ్ధముకాకుము.

శ్లో॥ ప్రూణ మార్గము పాశ్రిత్య శరీరాంభోజకోటరే
గంధోన్ముఖతయా బంధం మాత్స్వం సంశ్రయ భృంగవత్॥

తా॥ ప్రూణేంద్రియ లౌల్యముచేత తుమ్మెద పద్మముయొక్క సువాసనవలన
ఆకర్షింపబడి ముడుచుకొని పోవుచున్న పద్మముపై వ్రాలి అది ముడుచుకొని పోగా
బంధింపబడును. ఓ మనస్సా నీవును అదే విధముగా ప్రూణేంద్రియ లౌల్యము చేత
బంధనము పొందకుము.

శ్లో॥ కరంగాలి పతంగేభమీ నాన్వేకై శోహతాః
సర్వైర్యుక్తై రనరైశ్చ వాన్తై స్యాజ్జ కతః సుఖిన్॥

తా॥ ఈ విధముగా లేడి, తుమ్మెద, మిడుత, ఏనుగు, చేప—ఈ అయిదును—
ఒక్కొక్క ఇంద్రియ చాపల్యము చేతనే హతమైనవి. అజ్ఞానివగు ఓ మనస్సా! ఇక
పంచేంద్రియముల యొక్క లోలత్వము కూడియున్న (నరునికి) వానికి సుఖమెట్లు
కలుగును?

(శ్రీ శంకర భగవత్పాదు లీ విషయమునే వివేక చూడామణి యందును
చెప్పిరి.)

గ్రంథావలోకనము

1. సీతాకల్యాణము: (వెల: రు. 3/-)

ప్రచురణ: ఆర్. వెంకటరావు, 635/2, నక్కల గుట్ట హన్మకొండ.

2. హనుమద్దౌత్యము (వెల: రు. 5/-)

ప్రచురణ: ఆర్. శ్యామసుందర్ మెకానికల్ ప్రెస్స్ మన్. 2-2-1133/20-B
న్యూ నల్లకుంట, హైద్రాబాదు-500044.

3. సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకము: (వెల: 5/-)

ప్రకాశయిత్రి: ఆర్. వెంకటలక్ష్మి, 2-2-1130/20 - B న్యూ నల్లకుంట,
హైద్రాబాదు 500 044.

(మూడు పుస్తకములకు వి. పి.లో పంపు ఏర్పాటులేదు. ముందుగా సామ్య పంపినచో బుక్‌పోస్టులో పంపబడును. పోస్టేజి లేదు.)

ఈ మూడు గ్రంథములను రచించినది శ్రీ రామాభట్ల పేరయ్యశాస్త్రి గారు—వీరు హన్మకొండలోని ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాలలో చరిత్రకాఖిలో ప్రధానోపన్యాసకులు.

శ్రీమద్రామాయణాది శ్రీరామ చరిత్ర ప్రతిపాదకములగు పెక్కు గ్రంథములను పరిశీలించి వీరు రామాయణ పంచరత్నములని రచించిన గ్రంథముల దివి మూడు రత్నములు. రచన శిష్ట వ్యావహారికమున సరళముగా—సుందరముగా నున్నది.

శ్రీమద్రామాయణాది పలు గ్రంథములలో తాము ఆస్వాదించిన స్వాదు మూధుర్యానందములను బహుజనులను అందించుట కీ గ్రంథముల ద్వారా రచయిత సఫలమైన ప్రయత్నము చేసినారు.

ధర్మ జిజ్ఞాసువులకు, సాహిత్య బావుకులకు, ఇతిహాస కథాప్రియులకు—ఈ గ్రంథములం దెన్నియో తెలిసికొనదగిన విషయములు కలవు. గ్రంథములను చూచిన వారందరు ఆహ్లాదపడునట్లు సాగినది రచన. ఇవి బహుజనాదరణ పొందగలవని భావింపవచ్చును. (రామప్రియ)

4. బ్రహ్మాంజలి: నామ పరమేశ్వరాధిపత స్తోకమాలికా మూల్యము రు. 10/-

5. శ్రీమత్ ప్రసన్నాంజనేయం నామ హనుమత్సన్దేశః (మందాక్రాంతసప్త శ్లో) మూల్యము రు. 25/-

ఈ రెండు సంస్కృత పద్య గ్రంథములకు రచయిత డాక్టరు భూళిపాళ అర్క సోమయాజి (ఎం. ఏ. పి. హెచ్‌డి) గారు. సంస్కృత భాషా విద్వాం

నులుగా రాష్ట్రపతి సమ్మాన గ్రహీత. భీమవరములోని డి. యన్. ఆర్. కళాశాల ప్రిన్సిపాలుగా పనిచేసి విరమించి, తిరుపతిలోని కేంద్రీయ సంస్కృత విద్యాపీఠమున ఖగోళ శాస్త్రమున రీడరుగా ఉద్యోగము చేసి విరమించి ప్రస్తుతము తిరుపతి తిరుమల దేవస్థానమువారి హిందూ ధర్మరక్షణ సంస్థకు కార్యదర్శిగా నున్నారు. రచయితయే ప్రకాశకులు.

‘బ్రహ్మంజలి’-నలుబదితొమ్మిది ఖండకావ్యముల (మొత్తము 425వ శ్లోకములు) సంపుటి. దీనియందు కొన్ని అంగ వ్యాసములు కూడ కలవు. సంస్కృత శ్లోకములకు అంగానువాద మున్నది. ఇందు కొన్ని ఖండికలు, వ్యాసములు పత్రికలలో వచ్చినవి.

‘హనుమత్సందేశః’-ఇది ఏడువందలమందాకాంత వృత్తముల కావ్యము. పది సర్గలలో నున్నది. హనుమంతుడు సీతా స్వేషణమున మహేంద్రగిరి పర్వతముపై నుండి సముద్ర లంఘనమునకు ఉద్యుక్తుడగుటనుండి సుందరకాండలో గాథ దీని యందు గ్రహింపబడినది. సుందరకాండ వృత్తాంతము విష్ణుట చివరి సర్గలో శ్రీరామ. చంద్ర పట్టాభిషేక వర్ణనమున్నది.

శ్రీ అర్క సౌమయాజిగారి సంస్కృత కవిత లాలిత్య ధారాళమై, భావనా గంభీర మోహనమై, నూతన కల్పనాచార్యముతో రసనిర్భరమై ధ్వనిమత్తమై బంధపారుష్యరహితమైన ప్రసన్నత కలిగి, విలసిల్లుచున్నది. సంస్కృత సాహితీ భావుకలను అలరింపజేయ గల గవిత్యము గల ఈ రెండు గ్రంథములును సర్వభావుక లోకకరాలంకారము కాగలవని ఆశించవచ్చును.

5. వ్యాసకదంబము (ద్వితీయ భాగము) విమలానంద భారతీ గ్రంథమాల ద్వాదశ పుష్పము. రచన: శ్రీ కారుమంచి కొండలరావు బి. ఏ. బియిడి.

(వెల: రు. 2/50) బావాటిపేట విజయవాడ-3)

దీని యందు—బ్రాహ్మణ్యము, ఆత్మదర్శనము, ధర్మ దార్శిద్యము, యువత కలలు అవి నేర్పే పాఠాలు, ప్రపంచమునకు ఏకైక రక్షమనసనాతన ధర్మమే కంటుంబి నియంత్రణ—అన్న విషయములపై వ్యాసము లున్నవి. కొండలరావుగారు నిశిత దృక్కు. ధర్మవ్యగ్రమనస్వి. తీవ్రవాక్కు కలవారు, ఈ గుణము లన్నియు ఈ వ్యాసములందు ప్రస్ఫుటముగా నున్నవి. పాశ్చాత్యభావ దాస్యభ్రమ పతితులైన వారిని ఉద్ధరించుటకే కొండలరావుగారు శ్రమించుచు—యిట్టి రచనలు చేయుచున్నారు. ఈ రచనాశైలి ఓజఃపూర్ణమై ప్రసాదగుణకలితమై ధారాళముగా నున్నది. సనాతన మతానుయాయులందరు చదువవలసిన గ్రంథము.

7. హిందూమతము: రచన: శ్రీ శివకోటి సత్యనారాయణమూర్తి, మారుచేరు.
(ప.గో. జిల్లా)

మూల్యము: రు. 2/50.

హిందూ మతము యొక్క స్వభావ స్వరూప వైశిష్ట్యములను లేట తెల్లము చేయుటకై చేయబడిన రచన. సులభ గ్రాహ్యముగా నున్నది. ఆదరపాత్రము.
(సుధర్మ)

—o—

శ్రీ ఆదిశంకరుల కాలము

భమిడిపాటి వెంకటసుబ్బారాయుడు

శ్లో॥ నారాయణ సమారంభారం శంకరాచార్య మధ్యమాం
అస్మదాచార్య పర్యంతాం వందే గురు పరం పరామ్
శాస్త్రం శారీరమీమాంసా దేవస్త పరమేశ్వరం
ఆచార్యః శంకరాచార్యః సంత మేజన్మని జన్మని.

శ్రీ దక్షిణామూర్తి అవతారమగు శ్రీ ఆదిశంకరులు కలియుగమునకు జ్ఞానావతారులై జన్మించిరి. వారి కాలమునందు విజృంభించియున్న అవైదిక మతములన్నియు తరిమివేసి వేద మతమగు సనాతన ధర్మమునకు ఎనలేని సేవ చేసిరి. సనాతన ధర్మమందు వేరు వేరు తెగలు, శైవులు, వైష్ణవులు, గాణాపత్యులు, నూర్వోపాసకులు, శాక్తేయులు మున్నగు భేదములతో ఒకరి నొకరు మాపించుకొనుచుండగా శ్రీ ఆదిశంకరులు ఈ ఉపాస్య దేవత లందరి యందును ఒకే పరమాత్మను దర్శించి, ఉపాస్య దేవతలు ఆ పరమాత్మ స్వరూపములే అని భావించి ఒకరు ఎక్కువ ఒకరు తక్కువ అని తగవులాడక సామరస్యముగ నుండవలెనని బోధించి షణ్మతస్థాపనాచార్యులైరి. వారు అద్వైత మతమును స్థాపించి ప్రచార ప్రబోధములకు భారత దేశము నాలుగు దిక్కులందును నాల్గు ఆమ్నాయ పీఠములను స్థాపించి ఆ పీఠము నధిష్ఠించు ఆచార్యులు తగిన అర్హత గలవారుగా నుండవలెనని ఆదేశించిరి. వారి ఆదేశానుసారము ఈ నాల్గు పీఠములు ఇప్పటికినీ చిరస్థాయిగా నుండి ధర్మప్రచార బోధములు చేయుచు జనులను ధర్మ మార్గమందు నడుపుచున్నవి. శ్రీ ఆదిశంకరులవారి దృఢ సంకల్ప బలము ఎంత బలమైనదో గదా, వారే కలియుగ జ్ఞానగురువులని ఈ యంశమే వేసోళ్ళ చాటుచున్నది.

ఇట్టి మహనీయులు ముప్పదిరెండు సంవత్సరములు మాత్రమే జీవించి ప్రస్తాన త్రయమునకు భాష్యములు వ్రాసి, ఉపనిషత్తులు, గీత బ్రహ్మసూత్రములు విపుల ప్రచారములోనికి తెచ్చిరి. ఈయన కేరళ దేశములోని కాలటి గ్రామమందు ఆర్యాంబా శివగురువులకు జన్మించిరి. ఈ విషయములంగు అందఁగును వీక్షిభవించుచున్నారు. వారి వారి కాలమును గూర్చి ఎప్పటినుంచి ఎప్పటివరకు జీవించిరి అను విషయములో మాత్రము భిన్నాభిప్రాయములు ఇప్పటికిని వెలువడుచు నేయున్నవి. చతురామ్నాయ సతములలోని వివరములలో ఒక సతమునకు మరొక సతమునకు పొంతనయు కనిపించుటలేదు. కాని పాశ్చాత్య పండితులు, వారి భాగతీయ అనుచరులు మాత్రము శ్రీ ఆదిశంకరల కాలమును క్రీ.శ. 8-9-10 శతాబ్దముల మధ్యనని ఒక అభిప్రాయమునకు వచ్చినారు. ఇది సరియైన అంగీకారయోగ్యమైనది కాదనియు వారు క్రీ.శ. 688-720 వరకు జీవించి యుండినని నిర్ణయమునకు ఈ క్రింది ప్రబలాధారములు కనుపించుచున్నవి.

మహాకవి భవభూతికాలము-క్రీ.శ. 675-755

భవభూతి కన్యాకబంధు రాజగు యశోవర్మకు ఆస్థాన కవిగా నుండెను. ఈ విషయము కల్లుణుని రాజతరంగిణి యందును, వాక్పతి రాజు రచించిన 'గౌడ వాహా' అను ప్రాకృత కావ్యమంగు పేర్కొనబడియున్నది. యశోవర్మ రాజు క్రీ.శ. 729-58 మధ్య పరిపాలించినట్లు అధారములున్నవి. అందుచేత భవభూతి కాలమును క్రీ.శ. 675-755 అని నిర్ణయించుట సహేతుకముగా నున్నది.

భవభూతి, ఉండేక భట్టు ఒక్కరే**

భవభూతి మహాకవియేగాక ప్రముఖ వేదాంతాచార్యుడు కూడ ఈయనయే ఉండేకాచార్యుడు అను పేరుతో ప్రముఖ పూర్వ మీమాంసాదర్శనాచార్యుడగు కుమారిలభట్టు శిష్యుడుగా యశస్సు నార్జించినారు. ఈయన కుమారిలభట్టు వ్రాసిన శ్లోకవార్తకమునకు భాష్యమును, మండనమిత్రున భావనా వివేకమునకు టీకను రచించి

* శంకరులు చిదంబరమున (తమిళనాడులో) విగతభర్తృకకు జన్మించిరవి తా మా శంకర నిర్మిత వీతాచార్యులమని చెప్పకొనువా రున్నారు. (సంపాదకుడు.)

** భవభూతి, ఉండేకులను గురించి వివరములు 'శ్రీసురేశ్వరాచార్య' (by T. Ramalingeswara Rao) అన్న అంగ్ల గ్రంథమున కలవు. (సంపాదకుడు.)

నాడు. మండనమిత్రుడు కుమారిలభట్టు శిష్యుడై నర్మదా నదీతీరమున గల మాహిశ మృతీపురమున నివసించెడివాడు. ఈ మండనమిత్రుడే సురేశ్వరాచార్యులను సన్యాస దీక్షానామముతో శ్రీ ఆదిశంకరులవారి శిష్యుడై శృంగేరిలోని కారదాపీఠమునకు ప్రథమ ఆచార్యునిగ శ్రీ ఆదిశంకరుల ఆజ్ఞానుసారము వర్ధిల్లెను. మండనమిత్రుడు (సురేశ్వరాచార్యులు),

ఉంచేకుడు (భవభూతి) కన్న ముందువాడు. ఆయన యొక్క కాలమునకు క్రీ.శ. 650-750 అని నిర్ణయించుట సహేతుకమగును.

ఉంచేకుడు కూడ కుమారిలభట్టు శిష్యుడగుటవలన కుమారిలభట్టు ఉంచేకుడు కంటే ముందరివారుగా వారి కాలము క్రీ.శ. 620-705 అని నిర్ణయించుట సహేతుకముగను సమంజసముగను ఉండును.

శంకరులు, కుమారిలభట్టు

శంకర విజయ గాథలనుబట్టి, కుమారిలభట్టు తుమిగ్నలో ప్రవేశించి ప్రాయోగపక్ష శ్రయత్నమందుండుటవలన మాహిమృతీపురమున నివసించుచున్న తన ముఖ్య శిష్యుడు మండనమిత్రునితో వాదించి తన సిద్ధాంతమును ప్రతిష్ఠించుమని చెప్పెను. అందుచేత ఈ సంఘటన శ్రీ శంకరులు 16-20 సంవత్సరముల వయస్సు నందుండగా క్రీ.శ. 700-705 మధ్యను జరిగి యుండవచ్చు నని నిర్ణయించుట సమంజసము.

ఈ కారణములనుబట్టి అద్వైత మతస్థాపనాచార్యులైన శ్రీ ఆదిశంకర భగవత్పాదులు కొందరు పండితులు నిర్ణయించినట్లు క్రీ.శ. 688-720 కాలమండరిని అంగీకరించుట, సహేతుకముగను సమంజసముగ నున్నది.

పండిత భూతానాథ సత్తీర్థులు తన మీమాంసా దర్శనం రెండవ భాగ

శ్రీ మాహిమృతీపుర మెక్కడనున్న దనుటలో ఏకాభిప్రాయము లేదు. దీని వివరములు శ్రీ సురేశ్వరాచార్య (రామలింగేశ్వరరావు రచన) అన్న అంగ్ల గ్రంథమున కలవు.

(సంపాదకుడు.)

† మండనమిత్రుడేభవభూతి, ఉంచేకు డన్న వాదము కూడ కలదని, 'మండనమిత్ర' అన్న నామము విరుదు కాని పేరు కాదని, మండనమిత్ర విరుదును ధరించిన సమకాలికు లిరువులున్నారని శ్రీ సురేశ్వరాచార్య (రామలింగేశ్వరరావు రచన) అన్న అంగ్ల గ్రంథమున కలదు.

(సంపాదకుడు.)

మందు 20-21 పుటలలో భవభూతియొక్కయు, కుమారిలభట్టుయొక్కయు, మండన మిశ్రుని యొక్కయు కాలములను పై విధముగా నే సూచించిరి.

భండార్కర్ పండితుడు భవభూతియొక్క మాలతీ మాగవమునకు తాను వ్రాసిన ఆమఱుచుందు భవభూతియు, కుమారిలభట్టు శిష్యుడు ఁబేకగురు ఒకరే అని నిర్ణయించిరి.

సాధారణముగ పాశ్చాత్య పండితులు భారతీయ ప్రముఖ కాల నిర్ణయములో మందు కాలమునకు గల పేతువులు విస్మరించి తరువాతి కాలమునకు ఏ చిన్న పేతువు కనుపించినను ప్రాధాన్యత నిచ్చు మనస్తత్వమునకు అనివాటుపడినారు. ఇది బ్రిటీషువారి పరిపాలనలో మన సంస్కృతిపై మనకు నిలకైన భావము కలుగుటకు వీరపడిన కుతంత్రము. పూర్వముని నిర్ణయించుట కంటె ఆధునికముని నిర్ణయించుట యందు ఎక్కువ ఉత్సాహము వ్యక్తము చేయుదురు. గ్రంథ కర్తృత్వములో కూడ అనుమానము కలుగజేయుటకు 'శంకరులు వ్రాసినవి చెప్పుచున్న' (Generally attributed to Sankara) అను పదములు వాడుదురుగాని ఇది శంకరులు రచన అని మాత్రము నిర్దుష్టముగా చెప్పరు. Norman Brown కూడ తన ప్రచురించిన సౌందర్యలహరి ఉపోద్ఘాతములో ఇట్లే వ్రాసినారు. అందుచేత పాశ్చాత్య పండితులకు దాసులు కాని భారతీయపండితులు పై విషయములు కూడ దృష్టిలో నుంచుకొని సందిగ్ధమైన శ్రీ శంకరుల కాలమును గూర్చి సరిశోధన చేసి సందేహావస్థ తొలగించి సహేతుకమైన నిర్ణయమునకు అచిరకాలములో రాగలిగిన ఆశితము. ఈ విషయములో శ్రీ ఆదిశంకరులే వెలుగుబాటును చూపుదురు గాక అని ప్రార్థించుదము.

(Truth పత్రికలో 4-9-81 సంచికలో ప్రచురింపబడిన శ్రీ నీరజకాంత విద్యార్ణవుని ఆంగ్ల వ్యాసము ఆధారముగా).

—:0:—

పాఠకులతో గోప్తి

కొన్ని విన్నపములు :

1. పాఠకులలో—(ముఖ్యముగా చందాదారులు) కొందరికి సాధనము చేయునప్పుడు కలుగు సందేహములను గురించి—కలుగు అవరోధములను నివారించు కొను విధానములను గురించి యీ శీర్షిక ఉద్దేశింపబడినది. అందుచేత పాఠకులు పంపు ప్రశ్నలు—తమ సాధనలో వచ్చు సందేహములను గురించి కాని—కలుగుచున్న అవరోధములను గురించికాని—ఉండవలయునేగాని—యితల విషయములను గురించి ప్రశ్నలు పంపవలదని విన్నపము చేయుచున్నాము. ఈ విషయమును పాఠకులు ముఖ్యముగా గమనింప కోరుచున్నాము.

ఇటీవల కొన్ని ప్రశ్నలు—సాంఘిక విషయములను గురించి—రాజకీయ విషయములను గురించి పాఠకులనుండి వచ్చినవి. ఆ ప్రశ్నలను మేము స్పృశించుట లేదు. మన పత్రిక సాంఘిక రాజకీయ—ఆర్థిక వైద్యా విషయములను గురించి చర్చించుటకు—వ్యాఖ్యానించుటకు, వివరించుటకు పూనుకొనజాలదు. కారణము విస్మయము. ఈ నియమ పాలనను ఉల్లంఘింపజాలదు. పాఠకులు మన్నింపవలెను.

2. శ్రీ శంకరకృపలో ప్రచురింపబడుచున్న పెక్కు వ్యాసములను ప్రశంసించుచు పాఠకులు వ్రాయుచున్నారు. వారందరకు కృతజ్ఞతలు. పాఠకులు తరచు తమ సలహాలను అభిప్రాయములను వ్రాయుట మాకు ప్రోత్సాహకరముగా నుండును. పాఠకులను వ్యాసములపైన తమతమ అభిప్రాయములను తరచుగా వ్రాయుడని కోరుచున్నాము.

3. శ్రీ శంకరకృపలో ప్రకటింపబడుచున్న వ్యాసములను కొన్నిటికి ‘రచయిత’ పేరు వ్రాయబడుటలేదని—ఆ వ్యాసము లెవ్వరు వ్రాసినవని—కొందరు పాఠకులు లేఖలు వ్రాయుచున్నారు.

పాఠకులకు సవినయముగా మనవిచేయునదేమనగా—వ్యాసములు—మిమ్ము అలరించునవిగా—ఏదో కొంత నవ్యతకలవిగా—ప్రామాణికతను ఉల్లంఘింపనివిగా—వుండుట ముఖ్యము గాని—రచయిత పేరు ముఖ్యము కాదు.

పాఠకులు రచయిత యెవ్వరో తప్పక తెలిసికొని తీరవలసినదేయని భావించినచో—లేఖకుని నామములేని రచనలన్నియు సంపాదకుని రచనలుగా భావించినచో తప్పులేదు. అట్లే భావింపగలరు.

4. మీ సంపాదకుడు—యీ పత్రికకు సంపాదకుడుగా నుండుటమాత్రమే గాక—జీవితములో మరికొన్ని క్రియా కలాపములను నిర్వహించువాడయి వుండక తప్పదు. ఏలననగా జీవనోపాధికి వేరొక వృత్తిని చేపట్టక తప్పదు. ఈ సంపాదక పదవి గౌరవమైనది ఆర్థిక సంబంధము లేనిది. అందుచేత మీ సంపాదకుడు సాహిత్యకారుడుగా జీవనము చేయువాడగుటవలన—ఆ సాహిత్య మార్గమున సంపాదకుని రచనలను—గ్రంథములను చదివి—పాఠకులు కొందరు సంపాదకునికి

ప్రశంసలను—ప్రశ్నలను పంపుచున్నారు. అట్టి ప్రశంసలకు—ప్రశ్నావళికి—లేఖలకు యీ శంకరకృపతో నెట్టి సంబంధము లేదు. ఆ ప్రశ్నలను యీ సత్రికలో సమాధానము లిచ్చుటకు మీరేలేదు. పాఠకులు మన్నింపవలెను.

5. శృంగేరికి యాత్ర చేయుటకు ఆభిప్రాయముగల పాఠకులు కొందరు అక్కడ వసతి సౌకర్యములను చేసిపెట్టుటకు శ్రీ శంకరకృప సంపాదకునికి వ్రాయుచున్నారు. శ్రీ శంకరకృప సంపాదకుడు—శృంగేరికి వ్రాసి ఏర్పాట్లు చేయుట కాలస్యమగును. ఎవరికి వారు నేనుగా క్రింది దానిని పిలువమునకు వ్రాసికొనవచ్చును.

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురువుల ఆప్తకార్యదర్శి

శృంగేరి శారదా పీఠము

శృంగేరి (కర్ణాటక) 577139

లేఖలు ఏ భాషలోనైనా వుండవచ్చును. తెలుగులోగాని, అంగ్లముగాని, సంస్కృతముగాని, తమిళముగాని, కన్నడముగాని, హిందీ భాష లున్నవిగాని వ్రాయవచ్చును.

ఆప్తకార్యదర్శి శ్రీ జగద్గురువులకు లేఖలను యథాతథముగా పంపించి శ్రీ జగద్గురువుల ఆశీర్వాదముల మేరకు సమాధానములు వ్రాయును. బ్రద్ధ తీసికొనుటకును, అలస్యముండదు.

శ్రీ జగద్గురువులు సంచారమునందున్నప్పుడు—మకాము చేసియున్నచోటకు లేఖలు వ్రాయవచ్చును. అప్పుడు కూడ శృంగేరికే వ్రాయవచ్చును. అయితే సమాధానములు అలస్యమగును.

6. శ్రీ జగద్గురువులు అవ్యాజ వాత్సల్య కరుణామాదులు. మేటిదనము విడిచిచేసిన హృదయము కలవారు. ఎల్లరకు సులభులు. కాబట్టి సంగోపముచేతం దా ఎవరైనప్పటికి—ఆప్తకార్యదర్శి పేర తమకు వచ్చిన భాషలో—భాష కష్టముఖములను లేఖ వ్రాసి శ్రీ జగద్గురువుల ఆశీర్వాదము గ్రహములను పొందవచ్చును.

(సంపాదకుడు)

ఒక ప్రశ్న: “నేను మధ్యవయస్కురాలని భర్త లేడు సంతానము లేదు. కొంత వైరాగ్యమున్నది. జీవనమునకు బాధలేని ఆస్తి వున్నది. నాకు కొందరు స్త్రీ సన్న్యాసులు, కొందరు పురుష సన్న్యాసులు—సన్న్యాసి మిచ్చేదము తీసికొమ్మని ఆస్తి తమకు వ్రాయమని—బలవంతము చేయుచున్నారు. నేను సన్న్యాసమును తీసికొనుట సమంజసమా?” అని ఒక పాఠకురాలి ప్రశ్న.

సంపాదకుని సమాధానము:

ఇటువంటి ప్రశ్నకు ముందెన్నియో పర్యాయములు నూచనగా సమాధానములు చెప్పబడినవి. స్పష్టముగా మరియొకసారి చెప్పుచున్నాము.

‘సన్న్యాసమనగా’—ఏదో లాంఛనముగా తీసికొని—అందువలన ఏ దోష ముహుత్తు సంక్రిమించినదని—దైవత్వము లభించినదని—విజ్ఞప్తిగను ఆర్ఘ్యముగా బ్రదుకుట కాదు.

సన్న్యాస ధర్మములను విశ్వేశ్వర స్మృతి—నారద పరివ్రాజ కోపనిషత్తు—మొదలగు గ్రంథములందు చెప్పబడినది. విరాగితా ధూర్వహత్వముతోబాటు—ఎవరియందుగాని ఎట్టి అగ్రబంధమున నిలుపుకొనక—గ్రామైకరాత్రముగా తరతల వాసము—కిరతల భిక్ష—మొదలగు బ్రవర్తనతో సంపరిపవలెను. సన్న్యాసము తీసికొని మరియొక కొత్త విధమైన సంసార లంపటత్వము—అనుగంధ బంధములను—పెంచుట కాదు. శ్రీ శంకర భగవత్పాద ప్రతిష్ఠాపాపిత చతురామాయ మతాధి పతుల సంగతి వేరు, వారికి విశేష ధర్మములున్నవి. పులిని చూచి నక్క వాత పెట్టుకొనరాదు. స్మృతులందు, శ్రుతులందు చెప్పబడిన సన్న్యాస ధర్మములను—స్త్రీలు—దుష్టుల మానసికసితి గలవారు—ఆచరింపలేరు. అందుకని మన మితమున స్త్రీలకు సన్న్యాసము లేదు.

బౌద్ధమతమున స్త్రీలలో పరివ్రాజికలుండిరి. స్త్రీలు పురుషులు సన్న్యాసులై ఆరాములులందు ఏకప్రనేశ వాసము చేయుచు యధేచ్ఛా విహారలై బౌద్ధమతమునే నిర్మాల్నించిరి. స్త్రీలను పరివ్రాజికలను చేయుదుమని చెప్పవారేమి చెప్పచున్నారో వానికేమి ప్రమాణమో—చెప్పలేము.

స్త్రీలు విరాగులుగా నుండవచ్చును—తప్పలేదు. నిస్సంగులుగా నుండవచ్చును. పూర్వజన్మ సంస్కారమువలన ఆనభ్యస్తములైన సాధనలు వారికి తెలిసియుండ వచ్చును. ఉన్నతి సాధనా కత్వ్యులను సాధింపవచ్చును. అంతయు సరియే.

పరివ్రాజికలని వేరు పెట్టుకొనకపోయిన నేమి? ఉన్న యిల్లు వదలి—మరియొక గుఱు కట్టుకొనకపోయిన నేమి? తన్ను ఆదరించి ఆదుకొను ఆ జన్మ బంధువులను త్యజించి కొత్త చుట్టుములను (చుట్టుకొని గురుడువారు చుట్టుములు) కట్టిపుకొనకపోయిన నేమి? పెద్ద ఆర్ఘ్యముతో వీధులనుబడి ప్రబోధ నాటక రంగ నటము లేకపోయిన నేమి? ఉన్నచోటనుండి రాగ ద్వేషాది ద్వంద్వములనువీడి మహాత్ములు పోధించిన సాధనా మార్గమును శ్రద్ధగా అనుసరించి ఉన్నత సోపాన ములను ఆరోహింపవచ్చును. అక్కరలేని కొత్త ధర్మములను స్వీకరింతునని ప్రతిజ్ఞ చేసి ఆ ధర్మ భంగములను చేయుటవలన మేలుకంటె విప్రతిపత్తి యొక్క కలదు.

బృహదారణ్యక భాష్యాదులందుని నిర్ణయింపబడిన (అధికారోవృత్తానే) సన్న్యాస యోగ్యతా విషయములను గురించి వివాదమువలన ప్రయోజనములేదు. కావలసినది నిజమైన వైరాగ్యము. చేయవలసినది సాధన.

సమాధానములోని లోతుపాతులను పృచ్ఛకులు గ్రహింపవలెను. అప్రి యముగా నున్నచో మన్నింపవలెను. (సంపాదకుడు)

With best compliments from :

PHONE : 220199

M/s. HINDUSTAN PNEUMATIC TOOLS CO.,

6-1-630/13, Market Road,

KHAIRATABAD, HYDERABAD-500 006.

Specialist for :

**MACHINERY SPARES,
'COMPRESSORS & ROCKDRILLS'**

శృంగేరి వార్తలు

అగ్నియజ్ఞ శుక్ల పాద్యము మంగళవారము శృంగేరిలో శరన్నవరాత్రి ఉత్సవములు శ్రీ కారదాంధా విశేషోత్సవములు (పాద్యము వరకు) ప్రారంభమైనవి. శృంగేరిలో జరుగు అన్ని ఉత్సవములకు శిష్యులుగాను బహు సంఖ్యలో వచ్చి పాల్గొని శీర్ష ప్రసాదములను గ్రహించి శ్రీ పీఠ దేవతల అనుగ్రహమును, శ్రీ జగ ద్గురువుల ఆలస్సులను పొందుచున్నారు.

ఇటీవలి కాలమున ఆంధ్రదేశమునందు ఎక్కువగా శిష్యజనము టూరిష్టుల స్వల్పములో వచ్చుట జరిగియున్నది. శ్రీ శ్రీగా నిర్మింపబడిన తిరుమల తిరుసతి దేవస్థానమువారి భర్తగాని ఖోడ యాత్రీవలన సౌకర్యములను గనుగొన్నచున్నది.

శృంగేరిలో జరిగిన శ్రీ కారదాంధా విశేషోత్సవములను గురించిన ప్రత్యేక నివేదిక రామప్ప మునిగారిలో ప్రకటింపబడును.

శ్రీ శరన్నవరాత్రి ఉత్సవములు శృంగేరి నాథముల అప్పటియందు ఉత్సవముగా జరిగినవి. తెలంగాణలో రాధాగర్వహజారికారితగా నున్న శ్రీ జగద్గురువుల ప్రత్యేక కృప సంతోషము.

కలయనాదము శరణరమణమాన ఉత్సవములు, ప్రేమబాగాలులో (నల్లవండ్ల) శరణరమణములో జరిగిన ఉత్సవములు బహుజనాకర్షణలో చక్కగా జరిగినవి. శ్రీ శ్రీ గురున, రాజగురేంద్రవరమున గుంటూరులో నుతములందు హొద ఉత్సవములు అంతా హస్త్రీయునుగ జరిగినట్లు వార్తలు వచ్చినవి.

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు శిష్య స్వామి సహితము పరివారము వంటిరాగా శృంగేరి నుండి 22 వ తేదీసాయంత్రము బయలుదేరునపుడు పురజనము గ్రామ పునరాగమనము కొనరచు విన్నపములు చేసిరి. శ్రీ జగద్గురువులు చిక్కమగలూరు హనుమ పురములలో మజిలీలుచేసి 24 సాయంత్రము మెనుారు పురము చేరి స్వకీయ మతమున విడిది చేసిరి. అక్కడ శ్రీ మహాసన్నిధానమువారి వర్ధితి ఉత్సవము శరదుత్సవముగా నడచిన వివరములు రాసున్న సంచికలో ప్రకటింపబడును.

శ్రీ శంకర కృప

దక్షిణామ్యాయ

శ్రీశృంగేరి శారదా పీఠము వారి యాజమాన్యమున వెలువడు
ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక

సంపుటి: 21

వెల రు. 1 దిశంబరు, 1981

సంవత్సర చందా రు. 10/-

సంచిక: 4

మర్కటి మార్గశిర - పుష్యము (శకాబ్ది ౧౯౦౩)

సన్మన్యసాశ్రమ స్వీకార స్వత్యోత్సవము జరిగిన
శ్రీజగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు.

శ్రీ శంకర కృప

సంపాదకులు: తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

సంపుటి 21 } శంకరశృంగర సాక్షి వ్యాసో నారాయణోహరిః { సంచిక 4

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య విరచిత

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ వేదపాద స్తోత్రము

శ్లో॥ ముంచ పంచకతాం చిత్త పామరం చాపి దైవతం।

గృహణ పదమంబాయా ఏత దాలంబనం పరమ్॥ 67

(దీనియందున్న వేదపాదము కాతము నందలిది)

ఓ చిత్తమా! మోసమును చేయుచు నటు నిటు తిరుగుటమానము, సామాన్య దేవతలను కొలుచుట కూడ విడువుము, పరదేవతయైన శ్రీ అంబిక పాదములను పట్టుకొనము, అదియే నీకు పరమమైన గొప్పదైన ఆధారము. (పట్టు గొమ్ము).

విశేషములు: శ్రీ దేవి పాదాబ్జములే పరమమైన ఆలంబనము అని చెప్పబడవలసిన శ్రీ దేవి పాదాబ్జములందు సమైక్యత పొందుటయే మోక్షమని తాత్పర్యము.

చిత్తము చాంచల్యమును విడచి—విషయ లంపటత్వమును త్యజించి—మోక్ష ప్రదాతృత్వము లేని సామాన్య దేవతలను సేవించుట మానకొనవలయునని చెప్పిరి. పరబ్రహ్మయే యగు శ్రీ దేవి పాదములను ఆశ్రయించి—తదైక్యము పొందుట మోక్షముగాని—పరబ్రహ్మము కాని—సగుణ దేవతలను కొలిచి తద్దత్తవరదాలవలన నిష్క్రయోజనమని వెల్లడించినారు.

శ్రీ భగవత్పాదులు కావ్య ముర్యాదను పాటించుచు శ్రీ దేవి పాదాబ్జములను పట్టుకొనుట పరమమైన గతియని—తెలిపినారు.

శ్రీ దేవి పాదాబ్జములనగా పరబ్రహ్మమేనని—~~తదైక్యమును పరబ్రహ్మమేనని~~—అది మోక్షమని.

శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీ మహాస్వామి చరణ స్మరణమ్

(గతసంచిక తరువాయి)

గురుభక్తి

ఒక శిష్యుడు, చాల శ్రద్ధ కలవాడు—నిత్యజపము చేసికొనునప్పుడు కలుగు కష్టము నొకదానిని శ్రీ జగద్గురువులకు తెలిపి పరిష్కారమును అర్థించుటకు వచ్చెను.

శిష్యుడు: నేను కొన్ని మంత్రముల ఉపదేశమును పొందితిని. అవి వేరు వేరు దేవతలకు సంబంధించినవి. ప్రతిదానికి వేరు వేరు ధ్యాన శ్లోకము లున్నవి. ధ్యాన శ్లోకమునందు వర్ణించబడిన మూర్తి కొంతప్పుడు అనాకర్షణముగా నుండుట మాత్రమే కాదు—ఊహించుటకు అలవికాని విధముగా కూడ నుండును. కష్టపడి మనస్సును నిలుపుకొని ఆ రూపమును ఊహించుకొన గలిగినప్పుడు—ఆ రూపము జుగుప్సాకరముగ తోచుట కూడ కలదు. అందుచేత తక్షణము కంగులే మనసా రూపమును నిలుపుకొనుటలేదు. మరియు ఒక జపము తరువాత మరయొక జపము ప్రారంభించునపుడు మరియొక రూపమును సంభావింపవలసి వచ్చుచున్నది. అట్లు చేయుట దుస్సాధ్యముగా మన్నది. ఫలితమేమిటగా నా కంత శ్రద్ధయున్నను జపము కష్టముగా నున్నది.

శ్రీ జగద్గురువులు: ఒక ప్రత్యేక వాంఛ పెట్టుకొని తడుచిత దేవతా జపమును నీవు చేయుచున్నావా? అట్లయినచో—ఆ ధ్యాన శ్లోకమునందు వర్ణింపబడిన దేవతామూర్తి నే మనస్సునందు—కష్టపడి—నిలుపుకొనవలెను.

శిష్యుడు: నాకు ప్రత్యేకమైన లక్ష్యమేదియు దృష్టియందు లేదు.

శ్రీ జగద్గురువులు: అనగా చిత్తశుద్ధిని సాధించి పరమేశ్వరానుగ్రహమును పొందుటయే లక్ష్యమన్నమాట.

శిష్యుడు: అంతే.

శ్రీ జగద్గురువులు: అయితే నీవు మనస్సును బాధించి—ధ్యాన శ్లోక రూపములపై మనస్సును నిలుపుకొన నక్కఱలేదు.

శిష్యుడు: అనగా ధ్యాన శ్లోకములను చెప్పనక్కరలేదనియ్యా?

శ్రీ జగద్గురువులు: కాదు, ఆ శ్లోకములను చెప్పవలసినదే.

శిష్యుడు: ధ్యాన స్లోక వర్ణిత దేవతా రూపములను మనస్సున కల్పించుకొన నక్కరలేకుండ ఆ ధ్యానస్లోకములను చదువుట దేనికి?

శ్రీ జగద్గురువులు: నేను మనస్సున రూపకల్పన చేయు నక్కరలేదని చెప్పలేదు.

శిష్యుడు: మరి మనస్సు నందొక రూపమును దర్శింపజాలెనని—ఆ రూపము ధ్యాన స్లోక వర్ణితము కానక్కరలేదని చెప్పినచో—రెంటికిని విభేదము—విరుద్ధమే అగుటలేదా?

శ్రీ జగద్గురువులు: కాదు—మనస్సునందు కల్పించుకొన్న రూపము ఆ మంత్ర దేవతా రూపమును కూడ సమన్వయించుకొన్నప్పుడు.

శిష్యుడు: అయితే భగవంతుని సర్వ రూపాత్మక విశ్వరూపమును మనస్సు నందు కల్పించుకొనవలెనని తాత్పర్యమైనచో—అది మరి యెంతో దుష్కరము. దుర్భరము. అరుదు డట్టి రూపమునే చూడలేకపోయెను, ఇక సామాన్య డట్టి రూప మును ఊహించుకొని మనస్సునందు నిల్పుకొనకల్గినా? నిల్పుకొనలేదు.

శ్రీ జగద్గురువులు: విశ్వరూప భావనము చేయుట కష్టమని, దానిని మనస్సు నందు నిల్పుకొనుట దుస్సాధ్యమని నీ వన్నది నిజమే. అయితే నేను చెప్పినదట్టి రూపమును మనస్సునందు కల్పించుకొనుమని కాదు.

శిష్యుడు: అయితే శ్రీ జగద్గురువులే రూపమును మానసికముగా సంభావింప మందురు?

శ్రీ జగద్గురువులు: కొంతసేపు మనస్సున కష్టము లేకుండ నిల్పునదియు, ఆకర్షణ కలిగినదియు ప్రసన్నమైనదియు అయి ఉండవలయునని కదా నీ అభిప్రాయము?

శిష్యుడు: చిత్తము.

శ్రీ జగద్గురువులు: ఆ రూపము ఊహకల్పితము కాక ఇదివరకే ఉనికి కలిగినదై ఉన్నచో మరింత మేలు కదా!

శిష్యుడు: అవును.

శ్రీ జగద్గురువులు: ఆ రూపమునకు మనస్సు ఆకర్షణ కల్పింపనక్కరలేక—అది సహజముగా ఆకర్షణ కలిగియున్నచో మరియు మేలుకదా!

శిష్యుడు: ఔనాను.

శ్రీ జగద్గురువులు: పూర్వ కాలము వారి కట్టి భార ముండిన దేహా మనకు లేదు.

శిష్యుడు: అచ్చట?

శ్రీ జగద్గురువులు: నీవు మా గురువులను దర్శించియుంటివా?

శిష్యుడు: ఔను. దర్శించితిని.

శ్రీ జగద్గురువులు: నీవు వారి నొకే పర్యాయము చూచియుండినను, నీ మనస్సుపై చెరగని ముద్ర పడియుండవలెను. అందుచేత నీవు వారి రూపమును మనస్సు ముందు నిలుపుకొనుట సులభమే.

శిష్యుడు: ఔను.

శ్రీ జగద్గురువులు: వారు ఆకర్షించు మూర్తి కలవారు. ఆ మూర్తిని మనో నేత్రముల ముందు నిలుపుకొనుట సంతోషకరము.

శిష్యుడు: నిజమే.

శ్రీ జగద్గురువులు: ఇచ్చట నీవు కోరిన రెండు లక్షణము లున్నవి. తేలికగా సంభావన చేయతగిన మూర్తి. ఆకర్షణశక్తి కలది. ఒక రూపమును ఊహించుకొని దానిని ఆకర్షణ కలదానిగా సంభావించుకొనుట కంటే—ఇచ్చట నీవు దర్శించిన మూర్తి—బహువిధముల ఆకర్షణ కలది సిద్ధముగా నున్నది.

శిష్యుడు: సేన శివ, లేక విష్ణు జపము చేయుచుండగా శ్రీవారి మూర్తిని మనస్సునందు నిలుపుకొనుట సమంజసమా? విరుద్ధము కాదా?

శ్రీ జగద్గురువులు: ఏల? నీకు తెలియునుకదా—“గురుస్సహృద్గురుర్విష్ణుః గురురేవో మహేశ్వరః గురుస్సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవేనమః”—గురువనగా మన అవగాహన—అయిన నిర్గుణ పరబ్రహ్మమనియే. కాబట్టి దానియొక్క గుణవిశేష పారములు అవతారములు ఉన్నవి. అందుచేత ఏదో ఒక దేవతయొక్క జపము చేయునప్పుడు అధ్యానమూర్తిగా శ్రీ గురువును సంభావించుటలో దోషము లేదు. ఆ దేవతామూర్తి సహజముగా గురుమూర్తియందున్నది.

శిష్యుడు: అనగా ఏ మంత్రమును జపించుచున్నను గురుమూర్తిని మనస్సునందు నిలుపుకొనవచ్చునని తాత్పర్యమా?

శ్రీ జగద్గురువులు: ఏల కారాదు? తరువాత జపింపబోవు మంత్రముయొక్క దేవతామూర్తి కూడ యీ రూపమునందే యిమిడియున్నప్పుడు మార్పు చేయవలసిన అవశ్యకత యేమి? కాస్త్రములు గోవుయందు బ్రాహ్మణునియందు సర్వ దేవతామూర్తులున్నవని చెప్పుచుండగా—అయన్ని దేవతామూర్తులు గురువునందున్నవని చెప్పుటకు శంకలేనే లేదు. సామాన్యముగా చూచినను—మో గురువులు బ్రాహ్మణశ్రేణులు.

ఉత్తమాశ్రమములు, అత్యుత్తమ ఆధ్యాత్మిక పీఠములు, ఆత్మసిద్ధులు, — ఆయన నీవు తలచిన దేవతామూర్తికి ప్రాప్తినిధ్యము వహింపలేరా? (సకేషము)

—:—

శ్రీ జగద్గురు శ్రీ అభినవ విద్యాతీర్థ మహాస్వామి చరణుల ఉపదేశము

భగవదీత ద్వితీయాధ్యాయమున స్థిత ప్రజ్ఞాని విషయమునందు ప్రజ్ఞాయనగా సత్యమును గురించిన జ్ఞానము. ఇది రెండు విధములు. నీరము, ఆనీరము. తనచుట్టు ఉన్న ప్రాపంచిక విషయములతో సంబంధమున్నట్లు తోచినను — పరమ వైరాగ్యముండి యోగసిద్ధుడైనవాడు సత్యనిత్యుడే అగును. ఉదాహరణకు వశిష్ఠమహర్షిని చూపవచ్చును. (ఏవం తత్త్వేపరే శుద్ధే ధీతో విక్రాంతిం ఆగతః తదేవ ఆస్వాదయన్ అంతర్వహిః వ్యవహర సమి) కాని అప్పుడప్పుడు సత్యమును అనుభవమునకు తెచ్చుకొనుచు మరల దూరమగు విషయము ఆనీరము.

సమాధి యందు అన్ని వాంఛలు పరిత్యజింపబడగా మనస్సు చలించదు. అనంద నిత్యుడు విక్రాంతి. ఆత్మ స్వప్రకాశ చైతన్యమున్న జ్ఞాన స్థితి. అప్పుడు సకల ఇంద్రియ విషయములనుండి విరాగిత. రజస్తమో గుణములనుండి పరిపూర్ణమైన స్వేచ్ఛ లభించినప్పుడే నిజమైన వివేకము. సత్త్వగుణము సుఖోన్ముఖము. సుఖానుభవ వాంఛ కలిగినచో స్పృహ కలిగి వివేకము ఆనీరమగును.

శుభాశుభ సన్నివేశములలో రాగద్వేషములు లేకుండ నున్నవానికి నీర వివేకము. వాడు నిత్యప్రజ్ఞాడు.

యస్సర్వతానభిన్నేహస్తతత్త్వాగ్రహ్య శుభాశుభమ్

నాభి నందతి నద్వేష్టి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా॥ (గీ 2-57)

(ఎవడు దేహ జీవితాదులయందు స్నేహము లేనివాడై శుభము వచ్చినపుడు హర్షముగాని అశుభము సంభవించినపుడు విషాదముగాని పొందకుండునో అట్టివాని యొక్క ప్రజ్ఞా నీరమగును.)

తాబేలు భయము వలన తన అవయవము లన్నియు సర్వపదార్థములనుండియు ఆకర్షించి ముడుచుకొనునట్లు, ఎప్పుడు జ్ఞాననిష్ఠుడగువాడు తన ఇంద్రియము లన్నిటిని విషయముల వెంట బోనియక యాకర్షించి తన స్వాధీనము చేసికొనుచున్నాడో అప్పుడు నిత్యప్రజ్ఞా డగును.

యదా సంహరతే చాఽయం కూర్మోఽఽక్తా నీవ సర్వశః

ఇంద్రియాణింద్రియార్థే భ్యస్తస్య ప్రజ్ఞాప్రతిష్ఠితా॥ (గీ 2-53)

సీత ప్రజ్ఞాని మనస్సు—సమాధియందు లేనప్పుడు కూడ విషయ లంపటము కాదు. లోకమునుండి పారిపోవుట కాదు. అంటుకుండ నుండుట. సమాధి యందు లౌకిక విషయముల గురించి తెలియనే తెలియదు. ఇక్కడ తరతమ భేదములను చూపించుటకు కాదు. సీరమైన ప్రజ్ఞను పొందుటకు.

—†—

శ్రీ జగద్గురు భారతి తీర్థస్వామి

చరణాల ఉపదేశము

(తిరునల్వేలిలో చేసిన అనుగ్రహ భాషణము)

లోకమున జనులందరకు పుణ్యమును గురించి పాపమును గురించి తెలియును. మంచి పనులు చేయుట పుణ్యమని, దుష్కర్మలు చేయుట పాపమని జను లెరుగుదురు. అశ్చర్యకరమైనదేమనగా పుణ్యమేమిటియో తెలిసి పుణ్యము చేయవలె నని, పాపము చేయ కూడదనియు తెలిసి కూడ మానవుడు పాపమునే చేయు చుండుట.

“నీవు రాజరాజువు—ఇట్లెల ప్రవర్తింతువు?” అని దుర్యోధనుని ప్రశ్నింపగా— అతడు “జానామి ధర్మం నచమే ప్రవృత్తిః జానామ్యధర్మం నచమే నివృత్తిః” అని సమాధానము చెప్పెను. అనగా “నాకు ధర్మమున్న నేమియో తెలియును. అయితే దానిని ఆచరించుటకు నా మనస్సు ఉన్ముఖముగా లేదు. నాకు అధర్మమున్న నేమియో తెలియును. అయితే నా మనస్సు తదున్ముఖముగా నున్నది. నేనేమి చేయ గలను” ఇది ఆశ్చర్యకరమైన విషయము.

శ్రీ కృష్ణపరమాత్మ చేసిన బోధను విన్న తరువాత అర్జునుడు భగవంతుని ప్రశ్నించెను—“నీవు చెప్పినది నేను గ్రహించితిని. అయితే మానవులను చూడగా విచిత్రమైనదొకటి తోచుచున్నది.

“అతః కేన ప్రయక్తోఽయం పాపంచరతి పూరుషః

అనిచ్ఛన్నపి వాక్యే బలాదివ నియోజితః॥”

(మానవునికి పాప మేమిటో తెలియును, పాపము చేయుటకు అతడు వెను

కాడును కూడ—కాని ఎవరో అతనిని ఆ పాపము చేయుటకు బలపెట్టుచున్నట్లు తోచుచున్నది. కారణమేమిటి? భగవంతుడు సమాధానము చెప్పెను.

కామ ఏష క్రోధ ఏష రజోగుణ సముద్భవః

మహాశనో మహా పాపా వా విద్వేద్యేన మిహ వై రిణిమ్॥

రజోగుణ సముద్భవములైన కామము, క్రోధము—అను రెండును మానవునికి బలమైన శత్రువులు. మానవుని వెరుకనుడి అధర్మాచరణమునకు పురిగొల్పున పీ జంటయే. ఈ రెంటి నుండి విముక్తి సాధించినచో అధర్మాచరణకు ప్రోత్సాహ ముండదు.

కామ మనగా కోరిక. వాంఛ. తాను కోరినవి తనకు లభించనిచో కలుగునది క్రోధము. లేక తనకున్న దానని మరొకడు పొందినప్పుడు కూడ క్రోధము కలుగును. క్రోధము కలిగినవానిని గురించి “క్రుద్ధోహస్యాద్గురూన్ ఆపి” అని చెప్పదురు. (కోపావేశము కలవాడు గురువునకు అపాయము కలిగించుటకు కూడ సిద్ధపడును). కోపము మిక్కిలి చెడ్డది. కామము క్రోధము మానవుని చేత పాపము చేయించు బల మై శత్రువులు. పాపాచరణమునుండి వై లొలగుటకు—యీ శత్రువులనుండి దూర మగుటకన్న వేరొక తేలిక మార్గము లేదు. ఇది శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ అభిప్రాయము. కామము క్రోధము వాటి కట్టుబడుములోని మోహ లోభాదులు—ఎట్లు విజృంభించునో కాస్త్రములందు చెప్పబడినది.

మాధవీయ శంకరవిజయమున (అయిదవ అధ్యాయము) శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు చిన్ననాటి విషయములు వర్ణింపబడినవి. ఆయన కామ క్రోధ లోభ మద మాశ్చర్యములను జయించెనట. ఆయన జయమెట్లు సాధించెను? ఆ వివరములను చెప్పినచో అసక్తి కలవారు ప్రయత్నము చేయవచ్చును.

కోరికలు లేకుండ చేసికొనుటెట్లు? కోరదగిన వస్తువులు సారహీనములని నిశ్చయించుకొనవలెను. అనగా వస్తుతేజులని ప్రయోజనమేమియు లేదని గ్రహింప వలెను. ఒక వస్తువు అవసరమైనదని, ముఖ్యమైనదని భావమున్నప్పుడే దానిపై వాంఛ కలుగును. త్రోవను పోవుచున్నప్పు డెన్నియో వస్తువులు కంటపడును. మన మా అన్నిటిని కోరుకొనుటలేదు. ఏల? ఆ వస్తువు లన్నియు ముఖ్యములని మన మెంచుటలేదు కాబట్టి. ఏ వస్తువుపైనగాని కోరిక కల్గినప్పుడు అది ఆవశ్యకమన్న భావముకూడ నున్నదన్నమాట. ప్రపంచమునం దే వస్తువుగాని ముఖ్యమైనది కాదన్న నిశ్చయము కలిగినప్పుడు దేనిపై కోరికలు కలుగును? అనగా కోరికలను నిర్మూలించు

కొనుటకు యే వస్తువు గాని సారమున్నది కాదన్న భావమును ప్రబలము చేసికొనవలెను.

అసారమేవ సంసారం దృష్ట్వా సారది దృక్ష యా
ప్రవజన్యకృతోద్వాహః పరం వై రాగ్య మాశ్రితాః ॥

శ్రీ భగవత్పాదులు సన్న్యాసమేల స్వీకరించిరి?

అసారమేవ సంసారం మత్వా

లోకమున దేనినిగాని అనుభవించి సాధింపగల ప్రయోజనమేమున్నది? దేని యందుగాని ప్రత్యేకత లేదు. లోకమున నున్న భోగము లన్నియు తుణికిములు. అనగా తొలుత అవి సుఖకారకము లన్నట్లు భ్రమ కలిగించును. తీవ్ర పరిశీలన చేయగా కాదని స్పష్టమగును. మనకు లేని వస్తువు విలువ కలదిగా—సుఖకారిగా తోచును. దానిని సంపాదించిన తరువాత అది యంతయు నిజముకా దనిపించును. తొలుతనే అది ముఖ్యమైనది కాదన్న భావమున్నచో—దానికొరకు ప్రయత్నించుట ఉండదు. కనుక కోరికను నిర్మూలించుకొనుటకు వస్తువులయొక్క—అసారత్వమును గ్రహించవలెను. మరియు మార్గము లేదు. (సశేషము)

ఆంధ్ర దేశమున ఆస్తిక మహాజనులకు విజ్ఞప్తి

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురు శంకరాచార్య శ్రీమదభినవవిద్యా తీర్థమహాస్వామి వారు, శిష్యస్వాములైన శ్రీ జగద్గురు భారతీస్వామి చరణులును, పరివారజనమును వెంటరాగా ఫిబ్రవరి మొదటివారము నుండి మార్చి నెల మధ్యభాగమువరకు ఆంధ్ర దేశ సంచారము చేయుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశమున ఆస్తిక మహాజను లందరు యీ సదవకాశమును వినియోగించుకొని శ్రీ జగద్గురువులను దర్శించి నేవించి శ్రీవీరదేవతలను అర్పించి ఇహపర శ్రేయస్సులను సంపాదించుకొందురని తలచుచున్నాము—

శ్రీవారి సంచార కార్యక్రమమున కొన్ని ముఖ్య ఘట్టములు :

మదరాసు నుండి ఫిబ్రవరి మొదటి వారమున బయలుదేరి తిరుమల నాధుని దర్శించి నెల్లూరు, ఓంగోలు, గుంటూరు, నల్గొండ మీదుగా 11 ఫిబ్రవరి కాళేశ్వరమును చేరి 12 ఫిబ్రవరి ఆక్కడ కాళేశ్వరధని ఆలయమున కుంభాభిషేకము జరిపించుట. ఆంధ్ర రాజధాని నగరమున మహాశివరాత్రి ఉత్సవ

మును జరుపుట. జగయ్యపేట సమీపమున శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి ఆలయ ప్రతిష్ఠ జరుపుట. ఆంధ్ర రాజధాని నుండి మార్చి రెండవ వారమున బొంబాయి మార్గమున వెళ్లుట.

—సంపాదకుడు

సంస్కృతభాషను మనమేల ఆదరించి నేర్చుకొనవలెను?

(46)

ఈ ప్రశ్నకు మన దేశంలో మేధావివర్గంలో మూర్ఖస్య మనీషామణులు సమాధానాలు చెప్పారు. గత సంచికలందు కొన్ని టిని తెలుసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరికొన్ని. (సంపాదకుడు)

శ్రీ కైలాసప్రకాశ

(శిక్షామంత్రి ఉత్తర ప్రదేశ్)

మనము జాతీయ వికృత కావలెనని ప్రసంగము చేయుచున్నాము కాని—ఆ జాతీయైకృత ఎట్లు లభించునో అలోచన చేయుటలేదు. జాతీయైకృతయొక్క ప్రాణ తత్త్వము సంస్కృతి-చేతన యందు నిహితమై యున్నది. మనము మన జాతీయతకు చేతనకు సుదృఢ రూపమునందు పరినిష్ఠితభావము కోరుచున్నట్లయితే — మనము భారతీయ సంస్కృతి—భారతీయ భాషయగు సంస్కృతమునందు ఆదరము పూనవలసి యున్నది.

సంస్కృతశిక్షా పరిషద్ ఉద్ఘాటన భాషణ

నుండి—గాజియాబాద్ 3 జనవరి 1964

శ్రీమతి మహాదేవివర్మా

(మహా కవయిత్రి—హిందీ)

సంస్కృత సాహిత్యము మానవతావాద సాహిత్యము. దీనియందు చేతన యొక్క వ్యాపకత, కరుణాధర్మములు మిళితమై సన్నిహితములై యున్నవి. ఈనాడు జ్ఞానోపదేశము చేయువారు, స్వీకరించువారు—ఉభయులు సంస్కృత సాహిత్య ఉదాత్త విచారధారయొక్క వికాశమును గ్రహింపవలసిన అవశ్యకత యున్నది.

అఖిల భారత సంస్కృత పరిషత్

లక్నో వివరణ పుస్తకా 16 డిశంబర్ 1952.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత వేదాంత డిండిమము

వ్యాఖ్యానము: శ్రీ తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

(గత సంచిక తరువాయి)

శ్లో॥ శ్రోతవ్యాఽశ్రవ్యరూపా ద్వాపదార్థా సుఖదుఃఖదౌ

శ్రోతవ్యం బ్రహ్మనైవాఽన్యదితి వేదాంత డిండిమః॥ (8)

తా॥ శ్రవణము చేయవలసినది శ్రవణము చేయగూడనిది—అని రెండు పదార్థములు. ఇందు మొదటిది సుఖమిచ్చునది, రెండవది దుఃఖమిచ్చునది. వినవలసినది బ్రహ్మమే. ఇతరము వినగూడదని వేదాంత డిండిమము.

విశేషము: శ్రవణము బ్రహ్మమును గురించియే, అది యొక్కటియే సత్యము—ఉన్నది. లేనిదానిని గురించి—మిథ్య యగుదానిని గురించి విని యేమి ప్రయోజనము?

శ్లో॥ చిన్త్యాఽచిన్త్యే పదార్థా జ్ఞా విశ్రాన్తిశ్రాన్తి దాయకౌ

చిన్త్యం బ్రహ్మపరంనాఽన్య దితి వేదాంత డిండిమః॥ (9)

తా॥ చింత్యము అచింత్యము అని రెండు పదార్థములు. అందు మొదటిది విశ్రాంతి నిచ్చునది, రెండవది శ్రమ యిచ్చునది. చింత్యము పరబ్రహ్మమేగాని యితరము కాదని వేదాంత డిండిమము.

విశేషము: చింతన చేయుట యనగా మననము చేయుటయే. శ్రవణము చేసిన దానినే మననము చేయవలయును గాన—శ్రవణము చేసిన పరబ్రహ్మమును గురించియే మననము—చింతన చేయవలయునని.

శ్లో॥ ధ్యేయాఽధ్యేయే పదార్థా ద్వాధీ సమాధ్య సమాధి జౌ

ధ్యాతవ్యం బ్రహ్మనైవాఽన్యదితి వేదాంత డిండిమః॥ (10)

తా॥ ధ్యేయము అధ్యేయమని రెండు పదార్థములు. అవి బుద్ధికి సమాధి—సమాధి లేమిని కలిగించునది, ధ్యేయము బ్రహ్మమే—యితరము కాదని వేదాంత డిండిమము.

విశేషము: శ్రవణ మననములను చేసిన దానిని నిది ధ్యాస చేయవలెను. అనగా ధ్యేయమైనది, బ్రహ్మమును గురించియే శ్రవణ మననములు కావలసిన అదియే దానిని గురించియే నిది ధ్యాస.

(సశేషము)

శ్రీ విద్యారణ్య విజయగాథ

16

శ్రీవిద్యారణ్యులు
శృంగి పెంటరాగా
బదరీవనమునకు
వెళ్లిరి.

వారికచ్చట
వేదవ్యాసుల
దీప్సదర్శన
మయ్యెను.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద విరచిత

వి వే క చూ డా మ ణి

(శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామి విరచిత
వ్యాఖ్యానమేతము)

ఆంధ్రీకరణము: డా॥ పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు (వేదాంత శిరోమణి, విద్వాన్
ఎం. వి. (సంస్కృత, ఆంగ్ల హిందీ) పి. హెచ్.డి.

(గత సంచిక తరువాయి)

అవ. నచకర్మకోటిభిః అని చెప్పటచే వైదిక కర్మల అపేక్ష వీమాత్రమును
లేదా అను శంక కల్గగా ఆ వైదిక కర్మలు కూడ చిత్తశుద్ధికి ఆవశ్యకములే అని
చెప్పుచు బంధ మోక్షములు కలిగించు ఆత్మ సాక్షాత్కారమునకు ఆచిత్తశుద్ధి కారణ
మని చెప్పుచున్నాడు.

మూ. శ్రుతిప్రమాణైక మతే స్వధర్మ

నిష్ఠాతయై వాత్మ విశుద్ధిరస్య

విశుద్ధ బుద్ధేః పరమాత్మ వేదనం

తే నైవ సంసార సమూలనాశః॥

150

ప్ర.అ. శ్రుతి ప్రమాణైకమతే = శ్రుతిరూపమగు ప్రమాణము నందు
మాత్రమే ముఖ్యముగ స్థిరమైన చిత్తము గలవానికి, స్వధర్మ నిష్ఠా = స్వధర్మము
నందు నిష్ఠ వీర్పడును. ఆస్య = వీనికి, తయైవ = ఆ స్వధర్మ నిష్ఠ చేత నే, ఆత్మ
విశుద్ధిః = మనఃశుద్ధి కలుగును. విశుద్ధ బుద్ధేః = శుద్ధమైన బుద్ధి కలవానికి, పరమాత్మ
వేదనం = పరమాత్మ జ్ఞానము కలుగును. తే నైవ దానిచేత నే సంసార సమూలనాశః =
సమూలముగా సంసార నాశము కలుగును.

వ్యా. అ. “తస్మాచ్ఛాస్త్రం ప్రమాణం తే కార్యాకార్య వ్యవస్థిత జ్ఞాత్వా
శాస్త్ర విదానోక్తం కర్మకర్త మిహోన్వాసి” (ఇది చేయదగినది, ఇది చేయదగనిది
అను వ్యవస్థయందు నీకు శాస్త్రమే ప్రమాణము. కావున నీవు బాగుగా తెలిసికొని
శాస్త్రములో చెప్పబడిన కర్మను చేయవలెను) అను గీతా వాక్యము ననుసరించి
శ్రుతితో ప్రమాణము. అట్టి శ్రుతి ప్రమాణమునందు, ఏకా = మరి దేనియందును
అసక్తము కాక ముఖ్యమైన, మతే = బుద్ధి కలవానికి, తన శ్రేయస్సు నుద్దేశించి
ఏ కర్మను చేయవలెను అను విషయమున ఒక్క శ్రుతియే ఆధారముగా గల వానికి,

తన వర్ణమునకును, ఆశ్రమమునకును విధింపబడిన కర్మకలాపము స్వధర్మము. దాని యందు నిష్ఠ, అనగా శ్రద్ధాతిశయముతో దాని అనుష్ఠానము. తయైవ = మరి దేని యందును ఆసక్తిలేని ఆ స్వధర్మ నిష్ఠచేతనే, అస్య = సాధకుడైన ఈ జీవునకు, ఆత్మవిశుద్ధిః = విశేషముగ అంతఃకరణముయొక్క పరిశుద్ధి అనగా పాపక్షయము, కలుగును. “జ్ఞానముత్పద్భ్యతే పుంసాంక్షయాత్ పాపస్య కర్మణః. కషాయపక్తిః కర్మాణి జ్ఞానంతు పరమా గతిః. కషాయే కర్మభిః పక్త్యే తతో జ్ఞానం ప్రవర్తతే” (పాపకర్మ క్షీణించుటవలన పురుషులకు జ్ఞానము కలుగును. కర్మలు పాపనాశ రూపములు; అనగా పాపనాశహేతువులు. ఉత్తమ సాధనము మాత్రము జ్ఞానమే. కర్మలచే పాపము పక్వమైన పిమ్మట జ్ఞానము కలుగును) అను ప్రమాణము ననుసరించి బుద్ధి యందలి రాగద్వేషాది సకల దోషము లన్నియు నశించినవానికి, పరమాత్మవేదనం = ఆభేదదృష్టితో పరమాత్మ సాక్షాత్కారము కలుగును. ఆ పరమాత్మ వేదనముచే సమూలముగా సంసారము నశించును. అజ్ఞానము మొదలు దుఃఖమువరకును గల బంధ మంతయు పూర్తిగ నశించునని ఆరము. 150

అవ. “వివేక విజ్ఞాన మహాసీనా” అనునపుడు వివేకమువలన విజ్ఞానము కలుగు నని చెప్పబడినది. “తయోర్వివేకః కథమేత దుచ్యతామ్” అని వెనుక శిష్యుడు ప్రశ్నించి కూడ ఉన్నాడు. స్థూల = సూక్ష్మ-కారణ శరీరములను గూర్చి పూర్వము సామాన్యరూపముగ సంగ్రహముగ చెప్పబడినది. ఆ విషయము నిపుడు సవిస్తరముగ విశదీకరించుటకై ప్రారంభించుచున్నారు.

అవ. “సలిల ఏకో ద్రష్టా” (నిర్మల జలమువంటి ఆత్మయొక్కటియే ద్రష్టా - చూచునది) ఇత్యాది శ్రుతుల ననుసరించి నిర్మల జలమువలె స్వచ్ఛమైన ఆత్మ స్పష్టముగ ఏల ప్రకాశింపదు అను ఆశంక కలుగగా, ఆ జలమునే దృష్టాంతముగ చూపుచు, స్పష్టముగ ప్రకాశింపకుండుటకు కారణమును చెప్పుచున్నారు.

మూ. కోశైరన్న మయాద్యైః పంచభిరాత్మా నసంవృతో భాతి

నిజశక్తి సముత్పన్నైః శైవలపటవైరివాంబు వాసీన్ధమ్. 151

ప్ర. అ. వాసీన్ధం = దిగుడు బావిలో నున్న, అంబు = నీరు, నిజశక్తి సముత్పన్నైః = తన శక్తి వలన జనించిన, శైవలపటలైః ఇవ = నాచుయొక్క సమూహములచేత వలె, ఆత్మా = ఆత్మ, అన్నమయాద్యైః = అన్నమయము మొదలగు, పంచభిః కోశైః = ఐదు కోశములచే, సంవృతః = కప్పబడినదై, నభాతి = ప్రకాశించుటలేదు.

వ్యా. అ. నిజశక్తి సమత్వస్యైః = తనదియు, తనపై కల్పింపబడినదియు అగు అవిద్యచే పుట్టిన, ముందు చెప్పనున్న అన్నమయూది పంచకోశములచే, కత్తిని కోశము (ఒర) ఆవరించి ఉన్నట్లు అత్మను ఆవరించియున్న అన్నమయకోశము మొదలు ఆనందమయ కోశము వరకును ఉన్న ఐదు కోశములచే, సంవృతః = ఈ కోశములు ఆత్మజ్ఞానమునకు ప్రతిబంధకములుగా నిలచియుండు తమ (కోశముల) జ్ఞానమును కలిగించుచుండుటచే వీటిచే కప్పబడినదై, నభాలి = వివిక్తముగా, స్పష్టముగా భాసింపదు. ఇందులకు దృష్టాంతము — నిజశక్తి సమత్వస్యైః = తనలో ఉన్న ద్రవత్వ ధర్మముచే పుట్టిన, శైవలపటలైః = నాచుయొక్క సమదాయములచే, దిగుడు బావి లోని నీరువలే. దిగుడు బావిలో నున్న నీరు దాని నుండియే పుట్టిన నాచుచే కప్పబడి ఎట్లు స్ఫుటముగా భాసింపదో అట్లే అని అర్థము. 151

అవ. దృష్టాంతముగా చూపిన జలము స్ఫుటముగ భాసించుటకు కేతువును చెప్పుచున్నారు.

మూ. తద్వైచాలాపనయే సమ్యక్ఫలిలం ప్రతీయతే శుద్ధమ్.

తృష్ణా సంతాపహరం సద్యః సౌఖ్యప్రదం పరం పుంసామ్. 152

ప్ర. అ. తద్వైచాలాపనయే = ఆ నాచును తొలగింపగనే, శుద్ధం = నిర్మలమై నదియు, తృష్ణా సంతాపహరం = దప్పికను తాపమును తొలగించునదియు, సద్యః సౌఖ్యప్రదం = వెంటనే సౌఖ్యమును కలిగించునదియు అగు, పరం = శ్రేష్ఠమైన, సలిలం = జలము, పుంసామ్ = పురుషులకు, సమ్యక్ = బాగుగా, ప్రతీయతే = భాసించును.

వ్యా. అ. కప్పివేసియున్న నాచును తొలగించగనే నిర్మలమైన జలము, సమ్యక్ = ప్రతిబంధమేదీయు లేకుండగ, కనబడును. దానివలన ఫలమును చెప్పుచున్నారు — తృష్ణా సంతాపహరం = దప్పికవలన కలిగిన దుఃఖమును హరించునది. పుంసామ్ = పానము చేయు పురుషునకు, సద్యః సౌఖ్యప్రదం = దర్శన స్నాన పానాదులచే వెంటనే సంతోషము నిచ్చునది. పరం = శ్రేష్ఠమైనది. “ప్రతీయతా” అను పూర్వపదముతో సన్వయము. 152

అవ. దార్శ్వాంతికమున “(దేనికి ఒక దృష్టాంతము చూపబడునో అది దార్శ్వాంతికము) దానిని చెప్పుచున్నారు.

మూ. విచింతనా మపి కోశానామపహదే విభాత్యయం శుద్ధః

నిత్యానందైక రసః ప్రత్యగ్రూపః పరః స్వయం జ్యోతిః. 153

ప్ర. అ. పంచానామపి కోశానాం = విదు కోశముల, అపవాదే = నిషేధము చేయబడగా, శుద్ధ నిర్మలమైనదియు, నిత్యానందైకరసః = కేవలము నిత్యమైన ఆనందమే స్వరూపముగా కలదియు, ప్రత్యగ్రూపః = ప్రత్యగ్రూపమైనదియు, స్వయం జ్యోతిః = స్వయం ప్రకాశమగునదియు అగు, పరః = సర్వోత్కృష్టమైన. అయం = ఈ ఆత్మ, విభాతి = భాసించును.

వా. అ. పంచానామామపి = విదు, ఇచట 'అపి' శబ్దము మొత్తము విదు కోశములను నిషేధించవలెను అని చెప్పటకు ప్రయోగింపబడినది. కోశానాం = అన్న మయము మొదలు ఆనందమయము వరకును గల ఆవరణహేతువులగా కోశముల యొక్క, అపవాదే = శ్రుతులతో చూపబడిన యుక్తలచేత నిషేధము చేయబడిన దగుచుండగా, నిత్యానందైకరసః = ఉత్పత్తి వినాశములు లేదనియు, దుఃఖసం మిశ్రము కానిదియు అగు ఆనంద మగునది ఒక్కటియే స్వభావముగా గలదియు, ప్రత్యగ్రూపః = అన్నింటి కంటెను ఆంతరమైనదియు, స్వయం జ్యోతిః = ఇతర వస్తువులచే ప్రకాశింపజేయబడక స్వయముగనే ప్రకాశించు కేవల జ్ఞానమును స్వరూపము కలదియు, పరః = అన్నింటి కంటెను ఉత్కృష్టమైనదియు అగు, అయం = ఈ ఆత్మ, శుద్ధః = స్వాభావికముగాగాని పై నుండి వచ్చినదిగాని అగు మాలిన్యముచే న్నృశంపబడినదిగా, విభాతి = విశేషముగ, అనాత్మ వస్తువులతో సంబంధము లేనిదిగా భాసించును.

158

అవ. కావుననే—

మూ. ఆత్మానాత్మ విశేషః కర్తవ్యో బద్ధముక్తయే విదుషా,

తేనైవానన్ది భవతి స్వంవిజ్ఞాయ సచ్చిదానందమ్.

154

ప్ర. అ. విదుషా = వివాంసునిచేత, బంధముక్తయే = బంధము తొలగి పోవుటకు, ఆత్మానాత్మ విశేషః = ఆత్మానాత్మల విశేషకము, కర్తవ్యః = చేయ దగినది. తేనైవ = దానిచేతనే, స్వయం = తనను, సచ్చిదానందం = సచ్చిదానంద రూపునిగా, విజ్ఞాయ = తెలుసుకొని, అనందా భవతి = ఆనందవంతు డగును.

వా. అ. విదుషా = శాస్త్రజన్యమైన జ్ఞానము గల పురుషునిచేత, బద్ధ ముక్తయే = అధ్యాసమును తొలగించుకొనుటకై, ఆత్మానాత్మ విశేషః = ఇది ఆత్మ, భిన్నము అని నేరు నేరుగా జ్ఞానము, కర్తవ్యః = చేయదగినది; ప్రయత్నపూర్వకముగ సంపాదించదగినది. తేనైవ = ఆ ఆత్మానాత్మ విశేషకముచేతనే. స్వం = స్వస్వరూప మైన, సచ్చిదానందం సత్ = త్రికాలాబాధ్యత్యమును. చిత్ జ్ఞానమును, ఆనందం =

ఆనందమును, విజ్ఞానము = సాక్షాత్కరింప చేసుకొని, “అత్మానాత్మ వివేచనం స్వస్థభవః” అని రెండవ శ్లోకమున చెప్పబడినది కదా? ఆనంద్ = నిరతిశయము (దేనికంటె గొప్పది వేదో అది నిరతిశయము) ఎల్లప్పుడును ఉండునదియు అగు సుఖము కలవాడై, అగును. 154

అవ. వివేచనము చేయు పద్ధతిని బాగుగ అర్థమగుటకై దృష్టాంతపూర్వకముగా విశదీకరించుచు, “బ్రహ్మానా సంసిత్తి” రూపమైన మోక్షము లభించ వలె నన్నచో వివేచనానంతరము ఏచే చేయవలెనో చెప్పుచున్నారు.

మూ. ముంజాదిషీకామివ దృశ్యవర్గాత్

ప్రత్యంచ మాత్మాన మసంగమ క్రియమ్

వివిచ్య తత్రప్రవిలాప్య సర్వం.

తదాత్మనా తివ్రతి యః సముక్తః.

155

ప్ర. అ. ముంజాత్ = ముంజమును తృణమునుండి, ఇషీకామివ = సన్నని కాడనువలె, దృశ్యవర్గాత్ = దృశ్య పదార్థముల సముదాయమునుండి, ఆసంగం = సంగము లేనిదియు, అక్రియం = క్రియారహితమును అగు, ప్రత్యంచమాత్మానం = ప్రత్యగాత్మను, వివిచ్య = వేరుచేసి, తత్ర = దానియందు, సర్వం = సమస్త దృశ్య ప్రపంచమును, ప్రవిలాప్య = విలీనము చేసి, యః = ఎవడు, తదాత్మనా = ఆ ఆత్మ స్వరూపముతో, తివ్రతి = ఉండునో, సః = వాడు, ముక్తః = ముక్తుడు.

వ్యా. అ. మంజము, అనెడు తృణమునుండి, ఇషీకామివ = ఇషీకను వలె. తామరతూడులో నుండు సన్నని దారము వలె ముంజతృణ మధ్యమునందుండు చాల సన్నని అంశము ఇషీక. ఆ నూత్నాంశము చుట్టును తృణము ఆవరించియుండును. దానిని తెగిపోకుండగ పైకి తీయవలె నన్నచో ఎక్కువ ఏకాగ్రత, ప్రయత్న విశేషము కూడ అవశ్యకము. “ఏష సర్వేషు భూతేషు గూఢోత్థా నప్రకాశత్. దృశ్యతే త్వగ్ర్య యుబుద్ధ్యా మాత్మీయా నూత్నదర్శిభిః” (అన్ని ప్రాణులందును దానియున్న ఈ ఆత్మ స్వప్రకాశముగ ప్రకాశించుట లేదు—కాని నూత్నదృష్టి కల వారిచే, ఏకాగ్రమును, నూత్నమును అగు బుద్ధితో గ్రహింపబడును) అను శ్రుతి ననుసరించి, వేదవిహితములగు కర్మలచేతను ఉపాసనచేతను సంస్కృతముగు బుద్ధితే, దృశ్యవర్గాత్ = అనాత్మ పదార్థముల సమూహమునుండి, ప్రత్యంచం—“ప్రతి = ప్రతిలోమ్యేన, అంచతి ఇతి = ప్రత్యక్” అను విగ్రహముచే ప్రత్యక్ శబ్దమునకు అసత్తులను జడములను అగు దుఃఖాహంకారాదులకంటె విలక్షణముగ సచ్చిత్సూక్ష్మ

రూపముతో ప్రకాశించునది యని అర్థము. అట్టిదియు, అసంగం = అద్వితీయమగుటచే సర్వసంగరహితమును, అక్రియం = అపచ్ఛిన్నము కావండుటచే క్రియారహితమును అగు, అత్మను వేరుచేసి, తత్ర = ఆ ప్రత్యగాత్మయందు, సర్వం = సకల దృశ్యవస్థమును, ప్రవిలాప్య = పూర్తిగ నశింపజేసి, ప్రత్యగాత్మ కంటె వేరుగ వీదియును లేదు అని నిశ్చయించి, తదాత్మనా = అధిష్ఠానమైన ప్రత్యగాత్మ రూపమున ఎవడు ఎల్లప్పుడును ఉండునో అతడు సకలవిధ బంధమునుండియు ముక్తుడు. ఆత్మానాత్మ వివేకము ద్వారా, ఆత్మ యందాలోపింపబడిన అనాత్మ పదార్థములను బాధించి “బ్రహ్మాత్మనా సంసిత్తి” రూపముగు ముక్తి పొందదగినది గాన వివేకవంతుడు ప్రపంచ విలాసమును చేయవలెనని చెప్పినట్లేనది.

155

(సశేషము)

గురువంశ కథా కథనము

(సంస్కృత మూలము: బ్రహ్మశ్రీ కాశీలక్ష్మణశాస్త్రి

గురువంశ కావ్యమ్)

తెలుగు: శ్రీ చెఱుకుపల్లె జమదగ్నిశర్మ ఎం. ఏ.

(గత సంచిక తరువాయి)

అష్టాదశసర్గము

పట్టణమున నున్న తక్కిన దేవతల నందరను అంతటి భక్తి శ్రద్ధలతో నర్పించి బృహస్పతితుల్యులయిన జగద్గురువులు బహు శిష్య సమేతులయి శీఘ్రముగ తీర్థపురమున కేగిరి (32). అట్లు వారక్కడ నుండగా మహారాష్ట్ర ప్రభు మంత్రినాగుల వలన శ్రీవారు శృంగపురిలో నుండక తీర్థపురిలో నివసించుచున్నారని తెర వెనుక దౌత్యము నెరపిన ఇక్కేరి మంత్రితో (33) “మా గురువర్యులు నేటివరకును శృంగేరిని ప్రవేశించలేదు. దీనికి కారణమేమి? నీ వా మీ రాజా ఇట్లు వారిని గూర్చి పట్టించుకొనక ఉపేక్ష వహించినది? లేక మరేమైన కారణమున్నదా? చెప్పుము” అని అడిగెను (34). తన నిజాయితీని ఆ బాజీరావు శంకించుటచేత అతడు వెంటనే “అట్లయిన నేనే యతీంద్రుల సన్నిధి కేగి వారి నెట్లయిన బ్రతిమాలి శృంగేరికి చేర్చి వచ్చెద” నని బదులు చెప్పెను (35). దాని కారతడు సంతోషించి తన దూతలను

గూడ వానికి జతపఱచి వారి కందరకు చెప్పవలసినవి చెప్పి గురువుల సన్నిధికి పంపించెను. (86) ఆ మంత్రి బాజీరావు శాసనమును విని తన వెంటబడి ఉన్న అతని దూతులతో కలిసి ఇక్కేరి రాజధాని కేగి ఆ రాజున కీ విషయమంతయు సేకాంతమున ప్రస్తుతముగా నెఱుకపఱచెను (87). బసవతీత తనయు డతడు చెప్పిన దంతయు విని అతని మాటలవలన గురువుల మనఃకేశమున కంతకు తన ముఖ్యమంత్రియే కారకుడని గ్రహించెను (88). అంతటితో పోక తన ముఖ్యమంత్రి నిర్వాణయ్య ఆధికారమున కతని వామ తాత్పర్యము పట్టించక తప్పదని హృదయములో నిశ్చయించుకొని గురువుల సన్నిధికి వారిని సాంత్యన పరుచుటకు తన సేనాపతిని పంపవలయునని తలంచెను (89). సోమశేఖర భూపాలుడు వెంటనే సేనాపతిని రప్పించి “నీవు గురువుల సన్నిధి కేగి భక్తిప్రపత్తులతో ప్రణామము లర్పించి పారితోషికములు సమర్పించి వినయనయయుక్తముగ చెప్పవలసిన మాటలు చెప్పి వారి నెఱ్ఱెన సాంత్యనపరిచి ప్రసన్నుల నొనర్చుకొని వారిని శృంగేరికి చేర్చి రమ్మ” అని ఆదేశించి పంపెను (40). అట్లు రాజుచే స్వయముగా పంపబడిన యా సేనాపతి శ్రీ సచ్చిదానంద మునిండుల సన్నిధి కేగి అవసరము వేచి శ్రీవారి పాద పద్మ దర్శన మొనర్చుకొనెను (41). రాజాధిరాజ కిరీట రత్నదీప పరంపరలచే సీరాజిత లగుచుండు నవ్వారి శ్రీ చరణమలయందు బద్ధాంజలియిలు “స్వామీ గురు వర్యా! తమయందు మిక్కిలి విసిరుడగు సోమశేఖరభూపతి స్వయముగా తమకు సాష్టాంగము లాచరించి చెప్పవలసినది చెప్పి పంపగా వచ్చిన సేనాపతిని నే నని తమకు విన్నవించుకొనుచున్నాను. ఆ మహారాజు మాటలను నేను వినిపించునవి విని వానియందు దయ చూపవలయునని మనవి (42). హే స్వామీ! నా పరోక్షమున కుబుద్ధి యగు దుర్మంత్రి చేసిన దుష్కృత్యవర్తనవలన నీ యనరమంతయు తటస్థించినది. నా మనవిని చిత్తించి వాడొనర్చిన దోషములలో లేకమైనను తమ దివ్యచిత్తమునందుంపవలదని ప్రార్థన (43). తమ తపస్సున కా దుర్మార్గుడు ప్రతిబంధకములు కలిగించినందువల్ల నే నా దేశమందంతట నశోకోపద్రవములు తటస్థించినవి. అటువంటి తపో మహిమగల తమకు ఆ తుండ్ర వ్యక్తివల్ల నేమి యగును (44). ఈ మాటలను శ్రీవారికి నివేదించి వారి కనేక పారితోషికములు సమర్పించి వారిని సాదరముగ శృంగేరి యందున్న వారి మతమున చేర్చి మరియు రావలసినదని రాజు నెమ్మ తూణమైన నుండనీయక తరిమి తరిమి పంపెను” (45). రాజునియము నెరిగించి ప్రార్థించుచున్న ఆ సేనాపతిని శ్రీ సచ్చిదానంద యతీంద్ర పుంగవులు సోమ్యద్వక్తులతో చూచి ప్రణయభూతి తపస్కు లగుచు (46) “సోమశేఖరభూపాలుడు రాజ్యము

చేయుచుండగా దేశము ఈతిబాధా విరహితముగా, వర్షిల్ల గలదు. మహాసీయుల తపః క్రియలు నిర్విఘ్నముగ సాగుటచే నింద్రుడు సర్వ సంపదలను వర్షింప గలడు (48). ఆ రాజు సద్గుణ సంపదయంతయు జగద్విదిత మయ్యును జడధులచే నావృతమై యుండి ప్రకాశించుటలేదు. ఉఱుము లుఱుముచున్న మేఘము లాచ్ఛాదించిన పున్నమ చంద్రునివలె వ్యర్థప్రకాశు డగుచున్నాడు (49). అయినప్పటికి సావకాశమునుబట్టి మా దగ్గరకు వచ్చుటవలన నతనికి క్రేయస్సు కలుగగలదని అట్టి శుభ సమయము నిరీక్ష సేయుచు మేమిక్కడ చాల కాలముగ నున్నాము” (50) అని వాని ననుగ్రహింపిరి. పిమ్మట సేనాపతి చేతను నిజానుచరులచేతను సేవితులగుచు మహామసీఘలగు శ్రీ సచ్చిదానంద గురువర్యులు తీర్థపురమునుండి బయలుదేరిరి (51) వారి వెంట సర్వ సైన్యములు, ననుసరించినవి. తీర్థపురవాసులు గురువులు తమ్ము విడిచి వెళ్ళుట కిష్టములేక, మరల వారి దర్శన మెన్నాళ్ళ కగునో యని బహు దూర మనుగమించిరి. దారి పొడుగున జానపదులు ప్రణామము లొనర్చుచు కానుకలు సమర్పించుకొనిరి (52). ఇట్లు సర్వజన సమర్చితు లగుచు వంది బృందముల స్తోత్ర పాఠములు సాగుచుండ రుచిరాత పత్రము సార్వభౌమత్వము ప్రకటించుచుండ ఉత్సాహోత్థియమున చెలరేగుచున్న వాద్య ఘోషములు నిఖిలపర్వత గుహా ప్రదేశములను నింపుచుండ దేశిక పుంగవులు స్వపురమును చేరికొనిరి (53). ఊరు ఊరంతయు స్వామివారి కెదురు వచ్చి ఫలపుష్ప సమర్పణములతో సత్కరించినది. విజయ లక్ష్మీ సమేతుడైన ఇంద్రుని వలెనే యతీంద్రు లప్పుడు ప్రజ్వలించిరి (54). శ్రీ మహావిష్ణువు పూర్వ మొనర్చినట్లే ఈ జగద్గురువులు లోకమున బ్రాహ్మణ్యమును సుప్రతిష్ఠిత మొనర్చిరని తత్పుర ప్రజలెల్లరు ఇంటింట ట్టణ ట్టణము ప్రశంసించ సాగిరి (55). గురువుల కత్యాదరమున అడు గడుగున మంగళారాత్రికలతో నీరాజనము లర్పించుచు దారి పొడుగున పువ్వులు పేలాలు వర్షించుచు ప్రజలెల్లరు శ్రీవారిని సేవించుకొనిరి (56). శ్రీభారు ముమ్మెదటనే మలహానికేశ్వరాలయమున కేగి ఆక్కడ రాతిస్తంభముపై మంత్ర మహిమచే నుద్భవించిన గణపతికి చక్రైరవప్ప నివేదించి దాని నందరకు పంచిపెట్టిరి (57). పిమ్మట భివానీదేవితో పాటు మల్లికార్జున దేవుని సేవించుకొని స్వమరాభిషేకముగ నేగి విద్యాశంకర స్వామిని, కారదాదేవిని హృదయపూర్వకముగ పూజించిరి (58). చివరకు మతము లోని కేగి వరాసనమున చూర్చుండి వెంబడి వచ్చిన జనులందరితోడను సముచితముగ భాగించి ఎవరి ఇండ్లకు వా రేగుట కనుమతించిరి (59). రాజాధిరాజార్చిత పాద పంకజాలును తపోబలాధూతరిపూత్కరులు నగు జగద్గురువులు శ్రతాప నిర్భిన్న

పయోదమండలు డగ శరత్కాల సహస్రరశ్మి వలెనే దేదీప్యమానులై ప్రకాశించిరి (60). తారల మధ్య బుధులతో కూడిన కవి వలెను శుక్లపక్ష చంద్రునివలెను తిరి చంద్రికలను దిక్కు దిక్కుల వెదజల్లుచు జగత్సృజన్తి నందుకొనుచు వచనామృతములచే శిష్యుల నెల్లర నానందపరచుచు ఎల్లప్పుడు సజ్జన పరివేష్టితులై జగద్గురువులు విరాజిల్లిరి (61). సమస్త భూమండల దిగంత వ్యాప్త యశస్కులగు గురువర్యులు దివ్యమహిమోపేత విచిత్ర చరిత్రను సమర్థముగా వర్ణించుట కెవ్వరు సమర్థులగుదురు? ఆ శేషుడే కవియై వర్ణింపబూనినను కృతకృత్యు డిగునో కాదో ఎవ్వరును చెప్పలేరు (62).

(అష్టాదశ స్కంధ సమాప్తము.)

(సశేషము)

—:—

శ్రీ జగద్గురువుల సంచార వార్తలు

అక్టోబరు 24 వ తేదీన శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు శిష్యస్వామి, పరివార సమేతులై మైసూరునకు చేరగా శిష్యమహాజనము అభిండ స్వాగతము నివేదించి ధూళిపాద పూజ చేసిరి. శ్రీ మహా సన్నిధానమువారు అనుగ్రహభాషణము చేసిరి.

మైసూరునందు శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారి సన్నాధిపాత్రము స్వీకార స్వర్ణోత్సవము, పీఠాధీశాని నక్షత్రోత్సవము (27 సం॥) 60 వ జన్మనివోత్సవము—శరదుత్సవముగా నడచినవి.

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు మైసూరు చేరక మునుపే 24 అక్టోబరు ఉదయము—సహస్రమోదక గణపతి హోమము, వేదపారాయణ, మహా రుద్ర హోమ సంకల్ప జపములు నడచినవి. అక్టోబరు 25 వ తేదీ ఆదివారము మహారుద్ర జపము, వేదపారాయణ జరిగినవి. “ధర్మము—సంఘము” అన్న విషయముపై ధర్మ సమ్మేళనము జరిగినది. కర్ణాటక విత్తమంత్రి గా. శ్రీ వీరప్పయ్య నీ సమ్మేళనమును ప్రాగంభించెను. ఆచార్య విద్యాసాగర యం. పి. యల్. కాస్త్రి, అధ్యక్షుల వహించెను. శ్రీ హెచ్. యన్. రామకృష్ణ స్వాగతము పలికెను. సాయంకాలము జరిగిన సభలో ద్వైత మతమున ‘ధర్మము—సంఘము’ను గురించి విద్యాకా. శ్రీ మణిగ రామచార్, విశిష్టాద్వైత మతమున ‘ధర్మము—సంఘము’ను గురించి విద్యాకా. శ్రీ ఎ. ఎన్. వెంకటనాథన్, శక్తి విశిష్టాద్వైతమున ‘ధర్మము—సంఘము’ను గురించి

డా. ఎ. యల్. శివరుద్రప్ప, జైనమతమున 'ధర్మము—సంఘము'ను గురించి డా. యం. డి. వసుంతరాజ్, అద్వైతమున 'ధర్మము—సంఘము'ను గురించి డా. కె. బి. రామకృష్ణరావు ఉపన్యసించిరి. శ్రీ జగద్గురు సన్నిధానమువారు అనుగ్రహభాషణము చేయుచు, అన్వయ సమన్వయములు సలిపిరి.

అక్టోబరు 26 సోమవారము పూర్వాహ్ణమున పూర్ణాహుతి జరిగినది. కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రి గా. శ్రీ గుండురావు సతీసమేతముగా వచ్చి శ్రీ జగద్గురువులను అభినందించి, ప్రణామములు చేసెను.

సాయంకాలము జరిగిన అభినందన సభలో ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీ అగరం రంగయ్య స్వాగతములు నివేదించెను. పలువురు భక్తులు భిన్న భిన్న భాషలలో శ్రీ జగద్గురువు మహాసన్నిధానమువారికి అభినందన ప్రణామములను నివేదించిరి. శ్రీ శంకరకృప సంపాదకుడు తెలుగున ఉపన్యసించెను.

శ్రీ జగద్గురు సన్నిధానమువారు, స్వర్ణోత్సవ సంచికను ఆవిష్కరించుచు శ్రీ మహాసన్నిధానమువారికి తమ భక్త్యంజలిని నివేదించిరి. శ్రీ మహాసన్నిధానము వారు అనుగ్రహభాషణము చేసిరి.

అక్టోబరు 27 వ తేదీ మంగళవారము సాహిత్య సమ్మేళనము జరిగినది.

పూర్వాహ్ణమున డా. పి. టి. నరసింహాచార్య సమ్మేళన ప్రారంభోపన్యాసమును చేసెను. శ్రీ హెచ్. సుబ్బారావు స్వాగతములు నివేదించెను.

సాయంకాలము జరిగిన సభలో డా. యన్. యన్. దక్షిణామూర్తి పరిచయ వాక్యములు పలికెను. 'సాహిత్యమున మానవ జీవన చిత్రణ' అన్న అంశముపై—కన్నడ సాహిత్య సందర్భముగా డా. టివి. వెంకటాచలకాష్ఠి, ఆంధ్ర సాహిత్య సందర్భముగా శ్రీ పి. వి. సత్యనారాయణమూర్తి మళయాళ సాహిత్య సందర్భముగా శ్రీమతి కమలాదేవిశంకరన్, తమిళ సాహిత్య సందర్భముగా డా. యన్. వేణుగోపాలాచార్, సంస్కృత సాహిత్య సందర్భముగా డా. ఆర్. యన్. శివ గణేశమూర్తి హిందీ సాహిత్య సందర్భముగా యం. కె. రాజగోపాల్, ఆంగ్ల సాహిత్య సందర్భముగా ఆచార్య హెచ్. జి. నూర్జనారాయణరావు ఉపన్యసించిరి.

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు అనుగ్రహభాషణము చేసిరి.

28 అక్టోబరు బుధవారమునాడు వేదవిద్వత్సమ్మేళనము జరిగినది. క్రమ, ఘన పరీక్షలకు వచ్చి ఉత్తీర్ణులైన విద్యార్థులకు పత్రములు, బహుాకరణలు జరిగినవి. ప్రసిద్ధవేద విద్వాంసులకు భూరి సమ్మానములు జరిగినవి.

తోమ్మిదిమంది ఘనాంతస్వాధ్యాయులైన వేద పండితులకు రెండువేల రూపాయల చొప్పున (ప్రతి ఒక్కరికి) సమ్మానములు జరిగినవి. అందు ఆంధ్ర దేశమున క్రొత్త పేటకు చెందిన. శ్రీ ఇ. రామకృష్ణ ఘనాపాతిగా నొకరు.

పదునాలుగుమంది క్రమాంతస్వాధ్యాయులకు (ప్రతి ఒక్కరికి) వేయి రూపాయల సమ్మానము జరిగినది. అందు తెనాలి తాలూకా ఆనంతారమునకు చెంది శృంగేరి ఆస్థానపండితులుగా నున్న శ్రీ గొల్లపూడి గోపాలకృష్ణమూర్తిగా నొకరు.

కృష్ణ యజుర్వేద ఘనాంత పరీక్షలలో ప్రథమశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడైన శ్రీ గురునాథశర్మ (విజయవాడ శ్రీ కనకదుర్గాంబ దేవస్థాన వేద పండితుడు)కు వేయి రూపాయల సమ్మానము లభించినది. క్రమాంత పరీక్షలలో ప్రథమశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడైన శ్రీ శివరామకృష్ణశర్మ (విజయవాడ)కు రు. 600/- బహుమానము లభించినది. ద్వితీయశ్రేణిలో వచ్చిన విజయవాడకు చెందిన, శ్రీ కె. వెంకటశివరామకృష్ణ శర్మకు, శ్రీ టి. వేంకటేశ్వరశర్మకు, శ్రీ రెండుచింతల నాగేశ్వర అవధానికి రు. 400/- చొప్పున బహుమానములు లభించినవి.

శ్రీ జగద్గురువులు 29 అక్టోబరు గురువారము సాయంత్రము మైసూరునుండి బెంగళూరునకు చేరి స్వకీయ శంకర మతమున విడిదిచేసిరి.

బెంగళూరులో శిష్యమహాజనము స్వాగతసమితిగా యేర్పడి శ్రీమహాసన్నిధానమువారి ఆశ్రమస్వీకార స్వర్ణోత్సవమును, శ్రీ మహాసన్నిధానమువారి 65 వ జన్మదినోత్సవమును 31 అక్టోబరు శనివారమునాడు మహావైభవముగా నడిపించిరి. భూతపూర్వ భారత ఉపరాష్ట్రపతి శ్రీ బి. డి. జట్టి సభకు అధ్యక్షత వహించెను. శ్రీ ఆచార్య యం. పి. యల్. కాస్త్రీ స్వాగతములు నివేదించెను. శ్రీ డి. వి. లక్ష్మణరావు వినతిపత్రమును సమర్పించెను. శ్రీ టి. ఆర్. కామణ్ణ (యం. పి.) పుష్పాంజలి ఘటించెను. శ్రీ వి. మున్. కృష్ణయ్య (యం. యల్. సి.) వందన సమర్పణ చేసెను. శ్రీ జగద్గురువులు అనుగ్రహభాషణము చేసిరి.

శృంగేరిలో

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారి 65 వ జన్మదినోత్సవమును, శ్రీ సద్విద్యాసంజీవినీ సంస్కృత కళాశాల వార్షికోత్సవమును శృంగేరిలో 26 అక్టోబరు సోమవారము మహావైభవముగా జరిగినవి.

విజయవాడలో

విజయవాడలో శ్రీ శృంగేరి శంకరమతమున శ్రీ విశ్వనాథ సోమశంకర

కాస్త్రిగారి ఆధ్వర్యమున శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారి 65 వ జన్మదినోత్సవ సందర్భముగా ఆయుష్యహోమము, ప్రత్యేక పూజలు జరిగినవి.

సాయంత్రము 6 గంటలకు విజయవాడ సత్యనారాయణ పురములోని శ్రీ శివరామకృష్ణ క్షేత్రమున, శ్రీ జంధ్యాల నారాయణమూర్తిగారి ఆధ్వర్యమున అభివందన సభ జరిగినది. శ్రీ మద్బలపల్లి మాణిక్యకాస్త్రిగారు గురుభక్తిని గరించి మహాపన్యాసమును కావించిరి.

శ్రీ జగద్గురువుల వరంతి మహోత్సవము యావద్భారతమున పెక్కు తావులందు జరిగినది. శ్రీ జగద్గురువులు సన్నిధిలో 26 అక్టోబరు సోమవారము (మైసూరు) శ్రీ శంకరకృప పాఠశాల తరపున శ్రీ శంకరకృప ప్రకాశకుడు శ్రీ ఆకళ్ల సత్యనారాయణమూర్తిగారు పాదపూజ నిర్వహించిరి.

శ్రీ జగద్గురువులు బెంగళూరునుండి నేలము, కోయంబత్తూరు, పాలఘాటులందు మకాము చేయుచు కాలడి (7 నవంబరు) చేరి అక్కడ 17 సాయంత్రము వరకు మకాము చేసిరి. శ్రీ జగద్గురువులు సంచరించిన స్వస్థలములందు శిష్యమహాజనము భక్తిశ్రద్ధలతో నేవించిరి.

కాలడి నుండి కొచ్చిన్, కోట్టయము, తిరువనంతపురము, మెంకోట, తిరునల్వేలి పురములో మజిలీలు చేసి 28 నవంబరు సాయంత్రం కల్లడై కరిచ్చి చేరి అఖండ స్వాగత నివేదనములను స్వీకరించిరి. కల్లడైకరిచ్చిలో 28 నవంబరు నుండి అతిరుద్రమహా యాగ సరంఠంభము జరుగుచున్నది. ఈ మహాయాగ పూర్ణాహుతి 4-12-81 తేదీ జరుగును.

శ్రీ జగద్గురువుల సంచార కార్యక్రమాలు

శ్రీ జగద్గురువులు తమిళనాడు జిల్లాలలో సంచారము చేసి జనవరి 1982 మొదటివారమున మదరాసు పట్టణమునకు విజయము చేయుదురు. మదరాసులో మాఘ శు దశమి (8-2-1982) నాడు ఆయుష్య దేవాలయ ప్రతిష్ఠా కంభాభిషేకములను—(అడయారు) నిర్వహించి—ఫిబ్రవరి తొలివారమున ఆంధ్ర సంచారమును ప్రారంభింతురు.

తిరుమల, నల్లూరు, ఒంగోలు, గుంటూరు, నర్సారావుపేట, నల్గొండ, ఓరుగల్లు పురములమీదుగా కాశీశ్రీరము చేరి అక్కడ మాఘ బ పంచమి (12-2-82) నాడు జీర్ణోద్ధరణ కంభాభిషేకము కావించెదరు.

పిమ్మట కరీంనగర్ పట్టణముమీదుగా హైదరాబాదు విజయము చేయుదురు. అచ్చట ప్రత్యేక కార్యక్రమములు.

జగయ్య పేట సమాపమున కాకతీయ సిమెంట్స్ లిమిటెడ్ వారి కర్మాగార ఆవరణలో శ్రీ శంకరేశ్వర దేవాలయ ప్రతిష్ఠా కంభాభిషేకములను పూర్తిచేసిన శుక్ల పక్షమున నిర్వహింతురు.

—:—:—

శ్రీ శంకర భగవత్పాదాచార్య, విరచిత ఆత్మబోధ

వ్యాఖ్యానము: శ్రీ గామాభిల్ల పేరయ్యశాస్త్రి

(చరిత్ర కాఖ్యాధ్యక్షులు, డిగ్రీ కళాశాల, హనుమకొండ-506010)

- శ్లో॥ తపోఽక్షీణ పాపానాం శాంతానాం విత్తరాగినాం,
ముముక్షుణాం ముషీక్ష్యయ మాత్మబోధో విధీయతే. 1
- శ్లో॥ బోధోన్య సాధనోన్య సాధనోన్య సాధనోన్య సాధనం,
పాకస్య వహ్ని వన్జ్ఞానం పనా మోక్షో నసిద్ధతి. 2
- శ్లో॥ అవిరోధితయా కర్మ నావిద్యాం వినివర్తయేత్,
విద్యావిద్యాం నిహంత్యేవ తేజ సమీర సంఘవత్. 3
- శ్లో॥ పరీచ్ఛిన్న ఇవాజ్ఞానాత్ తన్నాశేసతి కేవలః,
స్వయంప్రకాశతే హ్యత్మా మేఘపాయేంకు మానివ. 4
- శ్లో॥ అజ్ఞాన కలుషం జీవం జ్ఞానాభ్యాసా ద్వినిర్మలం,
కృత్వాజ్ఞానం స్వయం సశ్యే జ్వలం కరకరేణవతే. 5

1. తపస్సులచేత క్షీణించిన పాపములు గలవారను శాంతచితులును, రాగము నశించినవారను అగు ముముక్షువులకు ప్రయోజనకారియైన ఈ ఆత్మబోధ అను గ్రంథము వ్రాయబడుచున్నది.

2. జ్ఞానము, వంటకు అగ్నివలె, ప్రత్యక్షముగా మోక్షమునకు ముఖ్య సాధనము కదా! మోక్షము జ్ఞానము లేనిదో సిద్ధించదు.

3. కర్మ అజ్ఞానమునకు విరోధి కానిది అగుటచేత అజ్ఞానమును బోగొట్టదు. తేజస్సు నీకట్లగుంపును పోగొట్టిన విధముగా, జ్ఞానము అజ్ఞానమును విధిగా పోగొట్టును.

4. ఆత్మ అజ్ఞానము వలన పరిమితి కలది వలె తోచుచు, ఆ అజ్ఞానము నాశమగుచుండగా ఆద్వితీయమైన మేఘము పోయిన తరువాత సూర్యునివలె స్వయముగా ప్రకాశమగుచున్నది.

5. అజ్ఞానముచేత కలుషమగు జీవుని జ్ఞానము—తన్ను అభ్యసించుట వలన స్వచ్ఛమైనవానిగా చేసి (ఉదకమును స్వచ్ఛమైనదానినిగా చేయు ఇండుపగంధము వలె) తాను (జ్ఞానము) స్వచ్ఛమైన జీవుని కంటే వేరుగా నుండదు. (సశేషము)

హరిజనాభ్యుదయమును గురించి శ్రీ జగద్గురువులు—

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారిని కోయంబత్తూరులో నవంబరు 4 వ తేదీన పత్రికా విలేఖరులు కలిసికొని హరిజనాభ్యుదయమును గురించి ప్రశ్నింపగా శ్రీ జగద్గురువులు సమాధానములను చెప్పిరి.

హరిజనులు ప్రతిదినము స్నానముచేసి, శుభ్రమైన వస్త్రములను ధరించి శుభ్రమైన అలవాట్లను చేసికొన్నచో వారిని దూరముగా నుంచుటకు వీలుండజాలదని శ్రీ జగద్గురువు లనిరి.

“హరిజనవాడలో నున్న దేవాలయమునకు రమ్మని ఆహ్వానించినచో వచ్చెదరా?” అన్న ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పచు—అట్టి ఆహ్వానము వెనుక గుప్తమైన ఆలోచన లేకుండ—ఆ దేవాలయము సక్రమముగ నిర్వహింపబడుచున్న యెడల—తా మా ఆహ్వానమును మన్నింతు మనిరి.

“వెనుకబడిన తరగతులు—ముందున్న తరగతులు—అన్న తేడాలు మంచివి కావు. ప్రతి భారతీయుడు తాను భారతీయుడన్న భావముతోనే ఉండవలయును గాని—తాను వెనుకబడిన తరగతుల వాడను, లేక ముందున్న తరగతులవాడను అని భావింపరాదు” అని మరియొక ప్రశ్నకు సమాధానమును చెప్పిరి.

“ప్రభుత్వము మతములను తీసికొనుట మంచిది కాదు. మతములు ప్రజల ప్రయోజనములకై ఉద్దేశింపబడినవి. ఏ మతముగాని తన విధ్యుక్త ధర్మమును నిర్వహింపనిచో దాని మూసివేయుటయే సమంజసము—దానిని ప్రభుత్వము నిర్వహించుట కంటె—ప్రభుత్వము మతములను నడపుట—మతములు నిర్వహింపవలసిన పాత్రను సక్రమముగా నిర్వహించుట కాదు.”

—o—

“మతం మార్పును నిరోధించే చట్టం రావాలి”

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారిని పాలఘాటు (కేరళ)లో నవంబరు 6 వ తేదీన పత్రికా విలేఖరులు కలుసుకొనిరి. శ్రీ జగద్గురువులు పత్రికా విలేఖరులతో గోష్ఠిలో చెప్పిన భాషణము—

“ఒక మతము నుండి మరొక మతమునకు మార్పు చేయుటను నిరోధించు శాసనము వచ్చుట మంచిదే. అట్టి శాసనమునకు నేను స్వాగతమును చెప్పదును. అయితే అట్టి శాసనమును చేయుటకు ప్రభుత్వమునకు బలము, సామర్థ్యము, ధైర్యము కలవని నాకు తోచుటలేదు.”

శ్రీ జగద్గురువులు పాలఘాటులోని స్థానిక బ్రాహ్మణ సభలో అనుగ్రహ భాషణము చేయుచు వేద అధ్యయనముకుట్ల క్రద్ధవహింపవలయునని ఉద్బోధించిరి.

ఆ సందర్భమున

శ్రీ జగద్గురువు మహాసన్నిధానమువారు 1981 లో సన్నాహసాశ్రమ స్వీకారము చేసిన సందర్భమును పురష్కరించుకొని ఇలస్ట్రేటెడ్ విక్లి ఆఫ్ ఇండియా (Illustrated weekly of India) జూను 14, 1981 సంచికను శృంగేరి ప్రత్యేక సంచికగా వెలువరించినది. ఆ సంచిక నుండి యీ క్రింది వివరణమును తీసికొని ప్రకటించుచున్నాము. ఇది పాఠకులను అలరింపగలదని విశ్వసించుచున్నాము.

(సంపాదకుడు)

“మా కళా అనుబంధములో ప్రధాన విషయమైన శ్రీ శృంగేరి శ్రీ విద్యా శంకరుల ఆలయము—(తుంగా జలములలో ఉజ్జ్వలదీప్తితో ప్రతిఫలించుచున్నది)—అక్కడ సనాతన ధర్మ పరిపాలనా వ్యవస్థ యగు శ్రీ కారదాపీఠమునకు నూతన జగద్గురువును ఉత్తరాధికారిగా నిర్ణయించుచు జరిగిన ఉత్సవ హోలాహలము వలన—అశేష హైందవ మహాజనుల దృష్టికి కేంద్రమైనది. ఉత్తరాధికారిగా—నూతన జగద్గురువుగా నిర్ణయింపబడిన బ్రహ్మచారి—12 సంవత్సరముల బాలుడు, మైసూరు రాష్ట్రమునందొక 12 సంవత్సరముల బాలునికి అపూర్వ ఆధ్యాత్మిక, లౌకిక వారసత్వము—(అట్టి వారసత్వము బహుశా పాశ్చాత్యదేశములందు పోవుట మాత్రమే ఉన్నదని ఊహించగలినది) సంక్రమించినది.

శ్రీనివాసన్ — కాదు — ఆశ్రమ స్వీకరణము తరువాత శ్రీ జగద్గురు అభినవ విద్యాతీర్థస్వామి—శృంగేరి వ్యాఖ్యాన సింహాసన మధిరోహించిననాడు 282 మిలియన్ల హిందూ జనుల ఆధ్యాత్మిక పురోగతికి కారణభూతుడు కాగలడు. కేథలిక్ క్రిస్టియన్లకు ‘పోపు’ ఎట్టివాడో—భారతదేశమున హైందవులకు శృంగేరి శంకర మతాధిపతి యగు జగద్గురుకట్టివాడు. శృంగేరి శంకరమతాధిపతి భారతదేశమున ‘హైందవ పోపు’—చిత్రముగా పోపు వలె ఆయన కూడ నవరత్న ఖచిత కిరీటుమును ధరించును. మొన్న మొన్న నూతన జగద్గురు—ఉత్తరాధికారి—సంవరణ మహోత్సవములలో సముదీ ప్తమై ప్రకాశించిన శ్రీ మతము తుంగాతటినీ వామతటమున నున్నది. ఈ సంచికలో ప్రకటించబడిన చిత్రము లా మత సంబంధములు. చుట్టును క్యామల కోమలములైన కొండలు—పర్వతశ్రేణి—ప్రకృతి సౌందర్యమునకు నిలయుమలై సమంచిత శోభావిలాసమును వెల్లార్చుచున్నది.

శృంగేరి ప్రాంతము అతి పురాతన పౌరాణిక గాఢాబంధురము. శ్రీరామ చంద్రుని తండ్రి దశరథమహారాజు కావించిన ఆశ్వమేధ—పుత్రకామేష్ఠి యాగములకు పాఠోహిత్యము వహించిన ఋశ్యశృంగ మహర్షి శృంగేరివాడని జనశ్రుతి. దాదాపు 12 శతాబ్దముల క్రితము—శృంగేరిలో స్వకీయ మతమును నిర్మించిన శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు—ఆ నాడు—హైందవమత—సనాతన ధర్మ—శత్రువులు—

దానిని సమూలము నిర్మూలింప ప్రయత్నింపగా—ఆయన ఆ ప్రయత్నములను ప్రతిఘటించి—జయించి—సనాతన ధర్మమును సుప్రతిష్ఠితము చేసిరి. అది నేటికిని ఆయన కృషి కారణముగా చైతన్య నిర్భరమై శతాబ్దుల కాలమునకు అలంకారమై—వెలుగొంగుచున్నది.

శ్రీవిద్యాశంకర దేవాలయమునకు నిర్మాణ పద్ధతిని నిర్ణయించిన మహాత్ముడొక గొప్ప గణిత శాస్త్రజ్ఞుడై—జ్యోతిషశాస్త్ర నిష్ణాతి. దీని ముఖమంటపమున నున్న పన్నెండు స్తంభములు—రాశి స్తంభములని ప్రసిద్ధి పొందినవి. సూర్యుడు ఉదయింపగా తొలి కిరణములు—ఏ రాశియందున్నాడో—ఆ రాశి స్తంభమును చుంబించుట మహాద్భుతము.

శ్రీ శృంగేరి జగద్గురువులు—మైనూరు మహారాజ వంశమునకు రాజగురువులు, మైనూరురాజ వంశము శ్రీ మత విషయమున భక్తి శ్రద్ధలను వహించుచున్నది. ఈ ఉత్సవములలో నొక ప్రత్యేక సంగతి ఏమనగా—హైందవ స్త్రీలు బహుళముగా వచ్చి సాల్పాసుట.

—o—

ఏబది సంవత్సరములనాడు—

శ్రీ జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు (శ్రీ జగద్గురు అభినవ విద్యాతీర్థమహాస్వామి) తమ గురుస్వాములనుండి సన్న్యాశాశ్రమమును పొంది ఏబది సంవత్సరములైనది. శ్రీవారు సన్న్యాశాశ్రమమును గ్రహించిన నాటి విశేషములను స్వయముగా దర్శించిన విశేషుల నివేదికలు పాఠకులకు కనూహలకరముగా నుండునని ప్రకటించుచున్నాను.

(సంపాదకుడు)

టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా—మే 26, 1931

కడూరు మే-25. పురాతనమై చారిత్రక ప్రసిద్ధమైన శ్రీ శృంగేరి పీఠమునకు ప్రస్తుతము అధిపతులైన శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖరభారతీస్వామివారి (ఉత్తరాధికారిగా) శిష్య స్వీకార మహోత్సవము—శుక్రవారము సాయంత్రము—శ్రీ జగద్గురువులు వారి నూత్న శిష్యస్వామి శ్రీ జగద్గురు అభినవవిద్యాతీర్థస్వామి—వెండి, బంగారు పల్లకీలలో శృంగేరిలో ముఖ్య పీఠులందు ఊరేగుటతో—ముగిసినది. నుండరముగా నలంకరింపబడిన గజములు రెండు ఊరేగింపు ముందు నడచినవి. అనేకమంది శిష్యులు—మైనూరు మహారాజ ప్రతినిధి—ప్రభుత్వోద్యోగులు పల్లకీల ముందు నడచిరి. ఊరంతయు పచ్చితోరణములతో నలంకరించిరి. ఊరేగింపు పట్టణములోని ప్రధాన పీఠులందు సాగినది. ఊభయ జగద్గురువులు బంగారు జరీ పీఠాంబరములను కప్పివొని నవరత్నఖచిత కిరీటులను ధరించుచుండిరి.

నిన్నటి సాయంత్రము గొప్ప విద్యత్సభ జరిగినది. శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీమహాస్వామివారు అధ్యక్షత వహించిరి. శిష్యస్వాములైన శ్రీ జగద్గురు అభినవ విద్యాతీర్థస్వామివారు కూడ సభ నలంకరించిరి. అనుగ్రహభాషణములో శ్రీ జగద్గురువులు గురు-శిష్య సంబంధమును గురించి—అర్థమును గురించి విపులీకరించిరి, శిష్యుల అధ్యుదయమును వాంఛించువాడే సుగురువులనియు—శిష్య రక్షణమే హృదయమునందు గురువునకుండవలయునని చెప్పిరి. గురువునందు పరిపూర్ణ విశ్వాస ముంచి—ప్రతి నిమిషము ప్రతి విషయమునందు గురువులకు ప్రీతి కలిగించునట్లు ప్రవర్తించు శిష్యుడే శిష్యుడనియు చెప్పిరి. నిజమైన సుఖమునగా నెట్టిదో వివరించిరి. ఎల్లవేళల—ఎల్లచోట—అన్ని పరిస్థితులలో వికల్పము లేని సుఖము కలిగించునదే నిజమైన సుఖమని—అట్టి సుఖమును పొందుటకు మార్గము గురువును పరిపూర్ణముగా విశ్వసించి నేమిచుట యనియు చెప్పిరి. శ్రీ జగద్గురువులు ఆశీరవాదములను పొంది విద్యాంసులు వెడలిరి.

ఈ అవకాశమును పురస్కరించుకొని—అక్కడకు వచ్చిన శిష్యులు శ్రీ జగద్గురువులకు వినతిపత్రమును సమర్పించిరి. శ్రీ జగద్గురువులు శిష్యసంపరణము చేసి నందువలన పరంపరా సంపత్తి కలిగి శ్రీ మతము శోభావలనితమగుచున్నదని హర్షము వెల్లడించిరి. ఈ బ్రహ్మచారి భవిష్యత్తున మహామహితాత్ముడై—యీ వ్యాఖ్యాన సింహాసనమును దివ్యతేజోభరితము చేయగలడన్న ఆకాభావము తృప్తి కలుగుచున్నదని వినతిపత్రమునందు విన్నవించిరి.

—:—

“హిందువులు మతం మార్చుకొనుట శాస్త్రము లంగీకరింపవు—”

శ్రీ శ్మంగేరి జగద్గురు మహాసన్నిధానమువారు త్రివేంద్రమున (16 నవంబరు) పత్రికా విలేఖరులతో గోష్ఠి జరుపుచు—‘హిందువులు మరొక మతమునకు మార్పు చెందుటను శాస్త్రము లంగీకరింపవు’ అనిరి.

వేరొక మతమునకు వెళ్ళినవారు పశ్చాత్తాపము పొందినచో—ఏమియు జరుగ నట్లే భావింపవచ్చునని—శ్రీ జగద్గురువుల అభిప్రాయము. విలేఖరుల గోష్ఠిలో—కరపత్రముగా పంచిపెట్టబడినది.

ఇతర మతములలోకి వెళ్ళిన హరిజనులకు సగుహయము లన్నియు రద్దు చేయవలెనని శ్రీ జగద్గురువులు అభిప్రాయమును వెల్లడించిరి.

మతవివాదమునకు చాల కారణము లుండవచ్చును. ధనము—స్వాభిప్రాయము. అయితే మహాత్మ పురుషు మతం మార్చుటలో ధనము ప్రముఖపాత్ర వహించినదని శ్రీ జగద్గురువు అనిరి.

‘మతం మార్పులకు కలత త్వము కారణము కాదా?’ అని ప్రశ్నింపగా— అన్ని యితర మతము లందు కలము లున్నవని శ్రీ జగద్గురువులు సమాధానము చెప్పిరి.

అందరకు—బావులు—దేవాలయములు మొదలగువాటిని ఉపయోగించు కొనుటలో స్వేచ్ఛ—హక్కు ఉండవలెనని శ్రీ జగద్గురువులు వెల్లడించిరి. అట్టివాటి ఉపయోగముపై అభ్యంతరములు పెట్టువారిని శిక్షింపవలెననిరి. ఆర్య సమాజము మొదలగువారు హిందూ మతములోనికి యితరులను మార్చుట తగునా? అని ప్రశ్నింపగా ఆర్య సమాజమువా రట్లు చేయుటకు గల కారణము తమకు తెలియ దనిరి.

అస్పృశ్యతను గురించి ప్రశ్నింపగా “దానిని మీరు కల్పించుచున్నారు. దానిని గురించి పదే పదే పలుకుటవలన—అది ఉత్పన్నమగుచున్నది” అనిరి. ప్రభుత్వము కూడ దానికి బాధ్యత వహింపవలయు ననిరి. ఉద్యోగముల సందర్భమున కలము అడుగుట మానివేయవలె ననిరి.

భారతీయులు తాము భారతీయులమని భావన పెంచుకొనవలెనని అట్టి భారతీయ భావము ప్రబలమైనప్పుడా—నేటి సమస్యలు చాలవరకు అదృశ్యమగు నని చెప్పిరి.

శ్రీ జగద్గురువులు, శిష్యస్వామి సహితులై పరివారము వెంట రాగా కోట్ల యము నుండి 14 న నవంబరు శనివారము త్రివేంద్రము చేరిరి.

శ్రీ జగద్గురువు సన్న్యాసాశ్రమ స్వీకార స్వర్ణోత్సవ సందర్భముగా శిష్య మహాజనము (80 లక్షల వ్యయముతో) శృంగేరిలో, గాని, మదరాసులో గాని, బెంగళూరులో గాని 1981-82 లో సంస్కృత కళాశాల ప్రారంభింపదలచిరి— శ్రీ జగద్గురువులు వెల్లడించిరి.

వ్యాసములు-ఎక్కేంజి కాపీలు, రివ్యూకి గ్రంథములు

మా పత్రికకు పంపదలచిన వ్యాసములను ఎక్కేంజి కాపీలను రివ్యూకి గ్రంథములను (2 కాపీలు) యీ క్రింద ఛాపిన మా మద్రాసు కార్యాలయము అడ్రసునకే పంపవలెను.

శ్రీ రామలింగేశ్వరరావు,

నెం. 68, కోడంబాకం హైగోడ్డు, త్యాగరాయనగరు, మద్రాసు-600 017.

Printed & Published by A. Satyanarayana Murthy, at
6-3-609/18, Ananth Nagar, Khairatabad, Hyderabad - 500 004.

Printed at KRANTI PRESS, MADRAS-600 001.

Editor : T. Ramalingeswara Rao

సనాతన ధర్మ వైభవము

శ్రీభమిడిపాటి వెంకటసుబ్బారాయుడు, పితాపురము

మన భారతీయులది సనాతన ధర్మము. ఈ ధర్మము సనాతనమైనది. పర దేశీయుల పరిపాలనలో దీనినే హిందుమతమని అపభ్రంశరూపములో పిలువసాగిరి. ఇప్పటికినీ, మన దురదృష్టమువలన, హిందూమతమనియే చలామణి యగుచున్నది. ఈ సనాతన ధర్మసూత్రములు ఐవిశ్రులగు మన మహర్షి వరిష్ఠులచే, వారు సమాధి నిష్ఠాగరిష్ఠులై యున్నపుడు శ్రుతమైనవి. అందుచేత నే వీనికి శ్రుతులను పేరు వచ్చినది. ఈ శ్రుతులనే వేదమని అందురు. ఈ శ్రుతులగు వారు వాఙ్ శిష్యుల కుపదేశించిరి. ఇట్టి గురుశిష్య సంప్రదాయముచే అధ్యయన ఆధ్యాపనములు చేయుచును వేదముల సరిశుద్ధి ముగ, పరమపవిత్రముగ, చేర్పులు కూర్పులు లేకుండ ఇప్పటికిని ప్రచారములో నున్నవి. ఇంత సరిశుద్ధముగ నున్న గ్రంథము మరొకటి ప్రపంచములో లేదు. క్రమ, ఘన, జట అను పద్ధతుల వలన చేర్పులు, కూర్పులు అపభ్రంశములు వేదములలో చొరకుండ గట్టి కట్టుబాట్లును మహర్షులు చేసినారు. అందుచేతనే మన సనాతన ధర్మము గ్రంథి ప్రమాణము గాగలది; వేదప్రామాణ్యము, శ్రుతులే భగవంతునియొక్క ఉచ్చాస్వస నిశ్వాసములు. వేదములు ఆధారముగ నే పరమేశ్వరుడు లోకములను పరిపాలన చేయుచున్నాడు. వేదములు మానవనిర్మితము గావు; అందుచే వేదములకు అపారమములు అని పేరు వచ్చినది. గురువు శిష్య సంప్రదాయము ద్వారా వేద ప్రవచనము అవిచ్ఛిన్నముగా సాగుచున్నది. గురువు శిష్యునకు వేదము ముపదేశించి, ఆత్మజ్ఞానము కలుగ జేయును. అనుభవము లేని విద్య విద్య కాదని మనకు హరుల నిర్ణయము. ఆత్మజ్ఞానము పొందుటకు శ్రవణ మనననిదిధ్యాసనములు ముఖ్యాంగములు. శ్రవణమనగా గురుపదేశములు చక్కగా శ్రద్ధగా వినుట, వినినదానిని శ్రద్ధతో మననము చేయుట, మననముద్వారా నిశ్చయత్వమును పొంది ధ్యానము చేయుట. శ్రవణ మనన నిదిధ్యాసనములు శ్రద్ధగా జరిగిననాడే ఆత్మానుభవము కలుగును.

మన సనాతన ధర్మముందు శ్రుతులకు తరువాత స్మృతులు ప్రమాణములు. శ్రుతులను స్మృతులు అనుసరించి ఉండవలెను; శ్రుతులకు విరుద్ధముగా నుండరాదు. “శ్రుతం పశ్యంతి మనయాః” శ్రుతులను మునులు ఉన్నత భూమికలలో దగ్గింతురు. అట్టి మునులు ఆచరణకు ఉపయోగించు విషయములను వ్రాసిరి. వాటికే స్మృతులు అని పేరు. “సంస్కారజన్యం జ్ఞానం స్మృతిః” అని కాస్త్రము చెప్పుచున్నది. వేద విషయములను అనుభవమునకు వ్రాసిన గ్రంథములే స్మృతులు. ఆ స్మృతులు ఆచరణ నిమిత్తం మనువు, యాజ్ఞ వల్క్యుడు, పరాశరుడు, మున్నగు మహానీయులగు మునులు

వ్రాసినారు. శ్రుతి స్మృతులకున్న సంబంధమును మహాకవి కాళిదాసు తన రఘువంశ కావ్యములో చక్కగా చిత్రించినాడు:

“తస్యాః ఖురన్యాస పవిత్రపాంసుం
అపాంసులాసాం ధురక్షీర్తనీయా
మార్గం మనుష్యే శ్వర ధర్మపత్ని
స్రుతేరివార్థం స్మృతిరన్వ గచ్ఛాత్”

వశిష్టముని ఆజ్ఞను శిరసావహించి, సంతానాభిలాషుడగు దిలీపమహారాజు కానుధేనువు కుమార్తె యగు నందినీదేవిని మేతకై తీసికొని పోవుచుండగా, కశంకము లేనివారిలో ముదటుగా కొనియాడ తగినటువంటి ఆయన భార్య నుదితీదేవి, ఆ నందినీదేవియొక్క నడకచే రెగిన పవిత్రమైన పరాగముచే ఆలంకరింపుచు దిలీపమహారాజును స్రుతియొక్క అర్థమును స్మృతివలె అనుసరించెను. పవిత్రతాధర్మము పఠిని సతి అనుసరించుటయే గదా! అనగా స్రుతులయొక్క అర్థమునే అర్థమును మాత్రమే స్మృతులు చెప్పియున్నవి అని మహాకవి కాళిదాసుయొక్క ప్రమాణ వాక్యము కూడ గలదు.

సనాతన ధర్మముయొక్క వైశిష్ట్యము; ఎప్పటికప్పుడు మనలను ధర్మాచరణము నందు ఉత్సాహపరిచి ఉత్తేజపరుచుటకై మహనీయులు జన్మించి సనాతన ధర్మమును తాము గ్రద్ధగా ఆచరించుచు ప్రజలచేత ఆచరింపజేయుచు నే యున్నారు. శ్రీరామ కృష్ణ పరమహంస, విశ్వేశ్వరములు, రమణమహర్షి, గణపతి ముని, అరవిందులు, మహారాష్ట్రదేవములో జన్మించిన సాధుపుంగవులగు జ్ఞానదేవు, తుకారాము, ఏక నాగుడు, నానుదేవుడు, జనాబాయి మున్నగువారు. త్యాగరాజు, సుమర్త రామ దాసు, భద్రచల రామదాసు, సదాశివబ్రహ్మాండ సరస్వతి, శ్రీ శృంగేరీశ్వరదా వీరము నభిష్టించిన జగద్గురువులు శ్రీ నృసింహభారతి, శ్రీ సచ్చిదానందశివ అభినవ నృసింహభారతి, శ్రీ చంద్రశేఖరభారతి, ఈ మధ్య కాలములో సనాతన ధర్మ రక్షణ చేసిన మహనీయులు. ఇప్పుడు కూడ మనకు సన్నిహితులై మార్గదర్శకులై మన లను ధర్మోన్ముఖులను జేయుచున్న మహనీయులు శ్రీశృంగేరి, ద్వారక, పూరి, బదరి లలో శ్రీ శంకర పీఠాదిస్థితులైన జగద్గురువులు ఇతర మహనీయులు గలరు. వారు కాలమంతయు ప్రజలను ధర్మోన్ముఖులనుజేసి తరింపజేయుటకే వినియోగించుచున్నారు.

కలియుగమునకుజ్ఞానావతారులగు శ్రీమచ్ఛంకర భగవత్పాదులవారు సనాతన ధర్మమును ఆచరించు పద్ధతిని ఒక శ్లోకములో చక్కగ వివరించుచున్నారు.

“వేదో నిత్యమధీయతాం తదుదితం కర్మ స్వమష్టేయతాం
తే నేతస్యవిధీయతా మ పచితిః కామ్యే మతిస్తస్యతామ

పాపేషుః పరిధూయతా భవసుఖే దోగోను సంధీయతామ్
 ఆత్మచ్ఛావ్యవసీయతా నిజగృహత్కారం వినిర్గమ్యతామ్”
 వేదాధ్యయన మెల్లప్పుడు చేయబడు గాక!
 వేదములో చెప్పబడిన కర్మ అనుష్ఠింపబడు గాక!
 వేదవిహిత కర్మచే ఈశ్వరునికి పూజ చేయబడు గాక!
 పాప సముదాయము దులుపబడు గాక!

సంసార సుఖముందు దోషము కలదని, మరల మరల ఆ సుఖము నందే ఆసక్తి కలుగుట, ఆ సుఖము దుఃఖముగా పరిణమించుట ఈ మొదలగు దోషములు కలవని మరల మరల ఆలోచింపబడును గాక!

ఆత్మజ్ఞానము నందు ఇచ్చ పెంపొందును గాక!

స్వగృహము నుండి వడిగా బైటబడబడుగాక!

సనాతన ధర్మము ఇతరమతములవలె ఒక మతము గాదు. క్రైస్తవ మతముందు ప్రభుదినమని ఒక ఆదివారం రోజున నే భగవంతునికి కేటాయించుదు. మన సనాతన ధర్మముందు భగవంతుడు కాలస్వరూపుడు. స్రుతి శ్రావణము భగవంతునిదే. మన జీవితములోని ప్రతి అంశమును సక్రమ మార్గములో నడిపించునదే మన సనాతన ధర్మము. ఇది ధర్మమునకు సంబంధించినది. ఇది కాదు అని లేదు. మానవునియొక్క జీవిత మంతయు సనాతన ధర్మముయొక్క పరిధిలోనికి రావలసినదే మన సనాతన ధర్మము, అభ్యుదయము, నిశ్చేయస్సు కూడ చేకూర్చునది. “ధారణార్థర్థ ఇత్యాహుః” ధర్మమే ప్రపంచమును భిన్నా భిన్నముగా కూడ నిలుపునది. శరీరమును, ఆ శరీరమునకు ఆవశ్యకమయిన ఇహపర సాధనములను, విహికాముష్మిక సాధనములను నిర్వర్తించు ఇంద్రియములను, ఆ ఇంద్రియములను నక్కచెట్టు మించి విధులను ధరించునది గావున ధర్మమని చెప్పబడుచున్నది. (సశేషము)

చందాదారులకు విన్నపము-ప్రకాశకుని చిరునామా మార్పు గమనింపుడు

చందాలు బాకీయున్నవారికి ప్రతీక పంపబడదు. చందా సొమ్మును ముందుగనే (తమ అడ్రసు మార్పుకూడ వెంటనే) క్రింది చిరునామూకు పంపవలెను,

ఆకళ్ళ సత్యసారాయణమూర్తి,

శ్రీ శంకరకృపా ప్రకాశవడు;

6-8-809/18, ఆనందనగర్,

తైరతానాడు, హైదరాబాదు-500 004.

To Mr. Sankaradevi, Mrs. Sankaradevi
 Sri Sankaradevi, Sri Sankaradevi
 Sankaradevi Institute
 Sri Sankaradevi, Sri Sankaradevi

ఈ సంచికలో

శ్రీమత్ప్రభుకృష్ణుల కవితాపాద ప్రాశస్త్యము	
శ్రీ జగద్గురు చంద్రశేఖర భారతీయమహాస్వామి చరిత్రానుబంధము	
శ్రీ జగద్గురు ఆధిపత్య విద్యాశ్రీ మహాస్వామి చరిత్రానుబంధము	
శ్రీ జగద్గురు భారతీయమహాస్వామి చరిత్రానుబంధము	6
ఆంధ్రదేశ శిష్యమహాస్వామిలకు విజ్ఞానము	8
సంస్కృతభాషను మనమీల ఆచరించి నీర్ముఖులకు నమస్కారము	9
నేదాంత దీపికుము	10
శ్రీ విద్యార్థుల విజయ గాథ	11
విశేషచూడామణి వ్యాఖ్యానము	12
గురువంశ కథా కథనము	17
శ్రీ జగద్గురువుల సంపాదన పాఠములు	20
ఆత్మబోధ	24
సాంప్రదాయములను గురించి శ్రీ జగద్గురువులు	25
"మతం మార్పును నిరోధించే చట్టం రావాలి"	25
ఆ గండర్బమున	26
ఏబది సంవత్సరముల నాడు	27
హిందువులు మతం మార్పుకొనుట కా స్త్రమము లంగీకరింపవు	28
సనాతన ధర్మ వైభవము	30
ఇంకా పంచాంగ విశేషములు, గ్రంథాలలోకనము	

If undelivered please return to:

A. SATYANARAYANA MURTY,

Publisher : SRI SANKARA KRUPA

6-3-609/18 Anand Nagar, Khiratabad, Hyderabad-500004.